

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ім. І.І. МЕЧНИКОВА

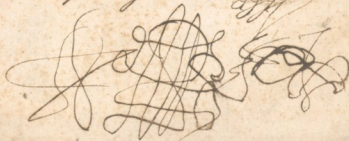
155
1219

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. П. М. МАНДИЛУХИ

Handwritten text in a cursive script, likely a list or account, consisting of several lines of dense, flowing characters.

Handwritten text in a cursive script, continuing the list or account from the previous block.

COMMENTARIORVM
IVRIS CIVILIS
IN HISPANIAE

Regias Constitutiones Nonum librum
Noxæ Recopilationis completens,

TOMVS SEXTVS.

Continet etiam hic Tomus, Recopilationem Repertorij Quaterni gabellarum,
& Repertorium legum eiusdem Quaterni.

Auctore Doctore Illephonso de Arguedo. I. C. Placentiæque civitatis
in Hispamum Regnis eius & incolæ.

77.

CVM PRIVILEGIO.

SALMANTICÆ.

Excudebat Petrus Laffus.

M. D. XC. VIII.

Expensis Ollaviani Parente Bibliopole.

155
1219.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ ІМ. П. Я. ШУБЕРТА

POR QUANTO por parte de vos el Doctor Alonso de Azuedo, vecino de la ciudad de Plasencia nos fue hecha relacion que vos avia de copiar en un libro intitulado, Liber Nonus, & vltimus Regie Recopilationis Commentarij Quinq; Tomi consecutiuis, en el qual quedauan glossados y comentados todos los libros de la Nueva Recopilacion y nos pedias y iurabais que mandassemos que, y visto, os diessimos licencia y privilegio para imprimir el dicho libro en estos nuestros Reynos, por el tiempo q; sussestos fuerado, vos a la persona q; mejor poder tuuierdes, y no otra alguna, ni como la nuestra merced fuere. Lo qual vos ha por los del nuestro Consejo, y como por su mandado se hizo, e las diligencias q; la P. Real de provision por nosre cha por la impresiõ de los libros dispone q; acordado q; deviamos de mandar dar esta nuestra cedula en la dicha forma. E vos tomamos lo por bien, por la qual por vos hazer bien y merced, os damos licencia y facultad para q; por tiempo de diez años primeros siguientes, q; corren y se cuentan desde el dia de la fecha desta, vos la persona que nuestro poder oviere y no otra alguna, podays imprimir el dicho libro q; de secho se comencio con el original q; en el nuestro Consejo se vio, que va rubricado y firmado al fin del, de Christian Nõñez de Leon, nuestro escrivano de camara, de v; en el d; de mayo q; antes q; se recia, lo trayays en su forma, y juntamente con el original, para q; se vea si la dicha impresiõ es tal como es, e trayays fee en publicã forma, en como por Correo se muestra lo por nuestro mandado, se vio y corrrio, lo qual se hizo impresiõ por el original. Y mandamos al impresor que imprimiere el dicho libro, no imprimiello principio y primer pliego ni entreepe mas de un solo libro con el original al autor, o persona a cuya costa se imprimi, y no otro alguno para efecto de la dicha correccion y assa, hasta q; primero el dicho libro este corregido y pasado por los del nuestro Consejo. Y estando assi, y no de otra manera, pueda imprimir el dicho principio y primer pliego en el qual se guardare ponga esta nuestra licencia y privilegio y la rubricada, y en el resto lo pena de carõ incurrir en las penas contenidas en la dicha premissa, y leyes de nuestros Reynos. Y mandamos que durante el dicho tiempo, persona alguna sin n;ra licencia, no le pueda imprimir ni vender, o pena q; el q; lo imprime re aja perdido y pierda todo y qualquier libro molde, ni a otros que del dicho libro insiere y mas incurra en pena de cinquenta mil maravedis por cada vez que lo contrario hiziere: la qual dicha pena sea la tercera parte para nuestra camara, y la otra tercera parte para el juez que lo denunciare: y la otra tercera parte para la persona que lo denunciare. Y mandamos a los del nuestro Consejo, Presidentes y Oydores, de las nuestras audiencias, Alcaldes, Alguaciles de las nuestras Cortes, Chancery e Audiencias y a todos los Corregidores e Aljififes, Gobernadores Alcaldes mayores e ordinarios, y otros jueces y justicias, qualquier, de todas las ciudades, villas y lugares de los nuestros Reynos y señorios, asi a los que agora son, como a los q; serõ de aqui adelante, que vos guarden y cuplan esta nuestra cedula y merced q; enõ vos hazemos, y cuera su tenor y forma, y de ella contenido, no osayan ni pagaren, ni consentan y ni pasen en manera alguna, lo pena de la nuestra merced, y de diez mil maravedis para la nuestra camara. Dada en la d; de Madrid a treze dias del mes de Diciembre de. 1598. Años. YO EL PRINCEPE. Por mandado del Rey nuestro Señor, yo, Alcaide en su nombre. Dñ. Lays de Salazar.

Sapeme (candide Lector) quod in huiusmodi rebus vsu venire solet, vel finendi laborum cupiditas, vel ipsius inlitrui molestia defatigatio, atque facietas rei de qua agitur, natura difficilis, varie, impedita, multiplicelque raciones, nonnunquam ipsa materia & argumentum, cuius singula membra, partelque vniuer sita per se coparata, & culpe obnoxia sunt, vt breuiter comprehensa Regia commoda neglexisse, latius vero explicatæ eadem respexisse credantur: huius etiam rei vitandæ studium, & innata quædam propensio, in hoc vltimo, vel ælegice, cursum inhibere, portum subire, & in eo tandem quiescere coegetur. Quod ad lucem facere, nihil pratermissum, nihil quoad praxim; adductis insuper breuibus eorum allegationibus, qui de hac re non ita pridem scripserunt, aut aliquam partem tractauerunt. Quas obres, (amantissime Lector) ne nitereis, siin tam laborioso certamine, fastigiosæ scripture progressu in aliquo defecerimus in ijs vltimis extremeque Recopilationis titulis, animum æqui bonique facito voluntatem in te propensam accipito, cui finis hanc partem ab interpretibus nudam quo ad eius fieri posset glossare aliquo declarare. Ingrata tempora nullum aut imane premium, merces exilis, & tarda alios ab hac interpretatiõne deteruerunt, possent etiam & me, ni certo scire, hoc, quidquid id est; De optimo maximo accepto esse referendum: ipse vires præbet & ingenij, ipse cultissimus atque securus est portus, spes & requies certa laborum, bonorum omnium largitor & autor, & a quo nemo in dõnantibus abibit. Hactenus dixisse sit satis, si cui vero nõ satis, operi accinctus, quæ imperfecta putet, perferat, & absoluat. Tu interim lubens volensque accipe hoc iterarum munus, animi, mei ac voluptatis testimonium: ita te mufe amant, & tu illas. Vale.

ERRATA SIC CORRIGE.

Folio. 12. pagina. 2. linea. vt. Altit. opini. lege opinio. 29. 1. 21. præces. p. acuten. 39. 2. 31. tre. tres. fol. 118. pag. 12. linea. 26. dada. dato. 42. atom. calum. Falsispleti. xxx. Septembris. Anni. 1598.

Doctor Alphonso Vaca de Sanctiago.

Vi este libro intitulado, Liber Nonus & vltimus nostrre Regie Recopilationis, &c. del Doctor Alonso de Azuedo, el qual esta bien y fielmente impresso con las encomiendas que lleua facadas con su original. En Valladolid a primero de Octubre de. 1598. Años.

Doctor Alonso Vaca de Sanctiago.

T A S S A.

YO Christian Nõñez de Leon, escrivano de camara de su Magestad, &c. doy fe que antes de se visto por los Señores del vn libro intitulado, Liber Nonus & vltimus Regie Recopilationis Commentarij Quinq; Tomi consecutiuis, compuesto por el Doctor Alonso de Azuedo, &c. Le rassion tres maravedis cada pliego en papel, como consta manifestamente por la data de esta dicha cedula. En fecha, En Madrid a treys dias de Octubre de Mill quinientos y noventa y ocho años, Christian Nõñez de Leon.

in hoc libro commentandorum.

- Titulus. VII. De la orden judicial en los negocios y pleytos de rentas Reales.
 Tit. VIII. De las rentas Reales y de que ninguna persona las usurpe ni haga por donde vengan a valer menos.
 Tit. IX. De las condiciones generales con que se arriendan las rentas Reales.
 Tit. X. Quales personas no pueden arrendar las rentas Reales ni ser fiadores en ellas.
 Tit. XI. De los arrendamientos de las rentas Reales de por mayor.
 Tit. XII. De los arrendamientos de las rentas Reales por menor.
 Tit. XIII. De las pujas y prometidos.
 Tit. XIII. De las fiidades y administraciones en que se ponen las rentas Reales por defecto de arrendarle.
 Tit. XVI. De las pagas que han de hazer los arrendadores y fieles, a los que en ellos fueren librados.
 Tit. XVII. De las alcualas, y de los contratos, y de las cosas de que se deben.
 Tit. XVIII. De que todas las personas son obligadas a pagar alcuala: y de las personas y conzejos que son exemptos della, y de las cosas de que no se han de pagar.
 Tit. XIX. De las diligencias que han de hazer los que deben alcualas, y lo que se debe hazer los recaudadores dellas.
 Tit. XX. De las ferias y mercados.
 Tit. XXI. De las tercias del Rey.
 Tit. XXII. Del Arzél de los derechos que se deben al Rey, del almozarifazgo del Arzobispado de Seuilla, y Obispado de Cadiz, de las mercaderias que entran y salen, y del auer de peso y alcuala.
 Tit. XXIII. Del quaderno de las leyes, y condiciones que se han de guardar en el cobrar del almozarifazgo y alcualas del, del Arzobispado de Seuilla y Obispado de Cadiz.
 Tit. XXVII. Del seruicio y montazgo.
 Tit. XXXIII. Finalis huius libri de la moneda forera.

FINIS.

LIBER NONVS
 NOSTRÆ REGIÆ
 AC NOVAE RECOPILATIONIS, TIT. V. 11. 12.

Ene videamur librum aliquem intactū reliquisse, & sine commentatione titulum practicabilium; itidem librum hunc aggredimur, in cuius commentatione in partem immorabimur cum in hac gabellarum & reddituum Regiorum materia, quod titide videamus integros libros in lucē prodire, & cum iam delecti simus in tam longa huius Recopilationis declaratione.

Continuarique potest liber iste ad precedentes hoc videlicet modo, quod cum in superioribus libris Rex noster ac legislator in defensionem personarum & bonorum subditorum suorum prospexit, nihil non est, si & circa eius bona redditus ac tributa prospicere voluerit cum & nos ad idem senescamur, ut apparet ex tit. 17. p. 2.

Et ex primi tituli partem habent condimenti & ideo pronuncie circa eos nihil dicimus ut ad septimum titulum de ueniamus, quo incipit materia gabellarum.

TIT. V.

TITULO VII. DE LA

orden judicial en los negocios y pleytos de rentas Reales.

SUMMARIA.

Gabellarij quando exent et conueniantur, et an libris eorum detur fides. num. 1.
Civitates condonenti gabellas an competat eis executivum fidei Regi. num. 2.

Lex. 1.

Summarium.

Modus servandus in petendis gabellis datur in presenti.

LEX hac ordinem proponendi libellos in gabellarum materia per gabellarios, & civitatis debitores earum proponit, & est lex salubris si servetur, sed verò ob vltimus, fortassis, quia rei conuenit de remedio eius non opponit, quod si opposuissent, servaretur vti que legis nostre dispositio, quia iusta est, & oppressiones subditorum Regis vitare volens, & quomodo agat vel educiantur gabellarij, & an libris eorum detur fides, vide late per Bertha. de gabell. in 4. par. petrosam & Gironda de gabell. 4. part. in prin. num. 1. cum sequent. & an civitates condonenti gabellas vel colligenti competat eis executivum ¶ sicut Regi, vide Claper. in c. i. tit. 2. ca. 48. vbi concludit

quod sic, quoad bonorum distributionem, licet non quo ad personarum coactionem.
Ibi. *Oratio per todos ayas de poner y pongan las demandas, in eis enim que vitia sunt socio censetur socius habere mandatum ¶ vt diximus in l. 1. num. 1. 6. & 7. tit. 16. lib. 3. supra.*
Ibi. *Per olos pcedan traer por testigos, specialis casus est vbi vxor contra maritum, & filius contra patrem ¶ compelluntur esse testes, cum regulariter alius sit, vt diximus in l. 6. tit. 6. num. 6. cum. 3. sequent. lib. 4. supra ex l. 15. tit. 11. part. 3.*

dit quod sic, quoad bonorum distributionem, licet non quo ad personarum coactionem.

Ibi. *Oratio per todos ayas de poner y pongan las demandas, in eis enim que vitia sunt socio censetur socius habere mandatum ¶ vt diximus in l. 1. num. 1. 6. & 7. tit. 16. lib. 3. supra.*

Ibi. *Per olos pcedan traer por testigos, specialis casus est vbi vxor contra maritum, & filius contra patrem ¶ compelluntur esse testes, cum regulariter alius sit, vt diximus in l. 6. tit. 6. num. 6. cum. 3. sequent. lib. 4. supra ex l. 15. tit. 11. part. 3.*

SUMMARIA.

Nullus pro gabella regioque redditus conueniendus est nisi in loco sua habitationis vel in capite iurisdictionis nisi in l. 1. tit. 16. lib. 3. infra num. 5. & declaratur declaratio ad l. 1. tit. 16. lib. 3. infra num. 5.

Lex. 2.

Summarium.

Vbi, & in quo loco debitor gabelle conveniri possit, declarat lex nostra.

EX hac continetur quatuor partes. Prima est in primo vsq; ibi, ¶ *si morabitur in loco suo, & ab ijs verbis vsque ad versiculum, ¶ si non erit, secunda pars, & ab isto versic. ¶ si non erit, ponitur*

ponitur tertia pars, vsq; ibi, *Per olos pcedan* *passado el año, a quo vsque ad finem quarta & vltima pars, in prima parte ponitur, quædam conclusio, cum limitatione hoc videlicet modo, nullus pro gabella aut redditu Regio conueniendus est nisi in loco suæ habitationis, vel in capite, vbi loquente habitacionis superius est in iurisdictione: dum tamen locus habitacionis non distet amplius quam per tres leucas a dicto capite, in secunda vero parte apponitur alia conclusio declaratoria precedentis scilicet quod si locus ille habitacionis treti conueniendi distet amplius tribus leucis a dicto capite iurisdictionis loci illius, si sit in vicinis vicinitatis, quæ centum vicinorum ibidem vel in loco propinquiori eiusdem iurisdictionis habeat amplius quæ centum vicinos poterit conveniri quis pro debito gabellæ aut alterius redditus Regi vbi conductor gabellæ magis voluerit. In 1. vero parte apponitur alia conclusio, scilicet quod si conueniendus quis sit, coram Regio executore ¶ tunc servabitur forma legis super hoc dispositio, quam legem credo esse. l. i. tit. 16. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam. In quarta vero parte apponitur alia conclusio supradictorum limitatus, scilicet, quod transactio anno 1. omnes supra dicti, siue distent per tres leucas vel ultra a loco habitacionis, siue non siue habeant centum vicinos, vel non, possint conveniri per conductorem in capite iurisdictionis dictorum locorum intra tempore ab alijs legibus constituta & leges sunt. 19. & 20. tit. 17. infra eod. & ita remanet dispositio nostre legis, satis clara quæ alias intricata videbatur? ¶ *si non erit, ponitur**

In secundum hæc declaratur, l. 1. tit. 9. lib. 3. supra, ¶ disponens iudices pedaneos in iuris locis esse competentes in causis gabellarum tantum intelligitur secundum legis nostre dispositionem, vt ita demum id sit, si ibidem petatur per conductorem, vel per omnino debeat per eum ibidem secundum quod in dictis conclusionibus dictum est, & in casibus, in quibus cognoscunt iudices rurales, index capitis iurisdictionis eius loci eius ille subest non poterit ab eis auferre has causas, & sibi retinere sed debet eis remittere, & eos conuocatos potest petere remissionem hanc & si non fiat appellare in simul cum iudice loci illius, quibus appellati sunt in superioribus tribunalibus me debitor & iubetur remissionem fieri ad iudices rurales; & sic videri iam determinatum per supremum Consilium patrimonij Regis, item ex l. 16. tit. 33. infra isto lib. iudices rurales cognoscunt in locis vbi delinquitur contra forex.

LEX nostra tam de iure, & tribunali, l. 1. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

LEX nostra tam de iure, & tribunali, l. 1. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

EX 4. tit. 16. lib. 3. infra hoc lib. & hoc cum proceditur per viam executivam.

procuratores non admittuntur, quid tunc est dicendum reus ipsis & quomodo procedendum sit declarat lex nostra.

BI. Salvo filios iurati veritas. Verba hae iustificat legis nostrae dispositionem; aliter enim esset paribus & reus conveniens tollere defensionem, quae nemini est auferenda, vti. l. defensionis facultas. C. de iur. h. lib. 10. quae est singularis in proposito, de qua per DD. maxime Horozco, in l. vi. v. m. v. s. l. 21. ff. de iust. & iur. & sic iudices permittit paribus euentis pro gabella per se aut procuratores se defendere, nam si reus est iustus, & persona ignara litterarum & litium, cur est prohibendum mediante persona procuratoris in litibus versari se defendere? & istud etiam si sit persona bene intellecta & litterarum ac litium versata, est tamen honorabilis, cur quod debet compelli personam alter copari, sed per procuratorem est audire, & sic rigor huius legis apud tribunalia iudicum explorat. Item non servatur, & quilibet advocatus qui versute vellet aliud defendere non audietur, & tanquam capitosus explodetur, & eius allegatio non super hoc respicietur, & tandem sic lex nostra in fine eius ita disponit.

Ibi. Tanto que respondan por palatra y no por libello, non vtiatur nom & libelli admittuntur quotidie tam pro reus se defendentibus, quam pro actoribus petentibus, etiam gabellarum ipsius reclamantibus, & de hac lege in hincit Lafare de decim. vend. cap. 18. num. 31. quilibet dicat legē

nostram servari in praxi intelligendum est non in omnibus sed in id tantum quod reus certioreretur per gabellarium de lege nostra vt possit pro confesso haberi.

S Y M M A R I A.

Causula breuiter & summarie, & sine precepto & figura iudicij quibz sibi velint num. 1. Debetores gabellarum an executione conueniunt ipsi pro carum exaltore num. 2. Compensatio an opponi possit exaltationi gabellarum num. 3. Contumacia accusanda est ad incurrentiam exaltationis num. 4.

Lex. 5.

Summarium.

In litibus gabellarum & redemptum Regiorum breuiter & summarie, & sine litteris ac figura iudicij procedendum est sola facti veritate inspecta, neque libelli admittendi sunt & qualiter & quo tempore sit contestatio facienda.

BI. Breue & summarie, de plano & sine precepto & figura iudicij, quibz sibi velint hae verba, vide per Bart. in extracta ad remittendum vers. de plano, & Orsoli. l. nequiquam, §. de plano, ff. de off. proconf. & nos diximus in l. 3. tit. 1. lib. 4. supra, & in alijs locis vbi & asseruitur quod licet in procedendum sit terminus tamen est ad probandum concedendus, aliter enim veritas sciri non

posset, non tamen poterunt debitor res gabellarum & conueniri executione a collectoribus vel conductoribus earum, nisi interueniat confessio vel liquidum instrumentum, vel copia instrumenti venditionis data a tabellione eorum quo venditio fuit celebrata si de consuetudine per solam hanc copiam solent fieri executione, pro vt in hac ciuitate Placentiae fit & vtiur, ita Giròda de gabell. 4. par. in princ. num. 7. & dice mus. l. 6. tit. 10. infra eod. Sed an exaltationi gabellarum opponi possit compensatio alterius debiti, vide. l. auferatur, §. de debitoribus, ff. de iur. h. & l. 1. C. de compensatio. tradit Barr. in Authent. de collatio. in pri. num. 3. Lafare. capit. 18. de decim. vend. num. 86.

Ibi. No recibe la demanda del actor ni las excepciones del demandado por escrito. Hae non vti in iudicijs diximus in l. praecedenti.

Ibi. Salvo que el escriuano asiente en su Registro cada vn año de todo el pleito. Verba hae quo ad acta prouisa per iudicem seruantur, quo ad tamen petitiones litigantium non seruantur, sed vniuersusque petit per petitionem, & per eam explanat suam intentionem, tum quia sic lites clari ficiantur, tum etiam quia si tabelliones partium petitiones debent scribere immortales, fient lites, & dum breuitati consulere in longius tempus lites protraherentur & ideo non vtiur tenor legis nostrae in iudicijs.

Ibi. Sepena de confesso. Intellige si accusata sit contumacia 1 per adorem in tempore, non vero alias vt diximus in titulo, de la confesacion de las demandas, supra lib. 4. vbi & notauimus has confessi penas non multum attendi in iudicio.

S Y M M A R I A. **P**lacetimento a parte parti delato est tenor nec deca. num. 1. Juramento hoc necessarium ad afforecio nelatum conueniens subire etiam si nulla adit probatio vel sit in principio liti. num. 2. Juramento de calunnia etiam in principio liti tenor reus facere in materia gabellarum. num. 3. & 4.

Lex. 8.

Summarium.

Qualiter condemnandus est reus cum ei delato iuramento confictur, & qualiter cum actor probat testibus suam intentionem.

BI. Si no doles desferido por los arriadores, o de calunnia. Pondera: disputandum illa, quae disjungit verba & sensum, vt sic hae duo ias iuramenta, scilicet decisorium litis vel de calunnia differat, nam cum per adorem litis deciso desferat in iuramento rei deciso, tunc non amplius est litigandum, sed lites remanet decisa cum iuramento illo delato a parte parti, vt est ex. in l. 1. C. de reb. cred. cuius verba sunt, Causa iure iurando ex confensu versusque partis vel aduersarij inferente, delato & praestito versus deciso, nec periturus praetextu retractari potest, nisi specialiter hoc lege excipiat, & vti inquit gloss. mag. insurandum hoc aliud est voluntarium, aliud iudiciale aliud necessarium, vti ibi exemplificat & declarat, & text. in l. 2. tit. 11. part. 3. & notandum est quod iuramentum necessarium 1 quod datur a parte parti in iudicio, & vocatur iuramento de premia, cogitur reus

Gutierrez lib. 3. pract. quæst. 131. nu. 9. & Belluga. in speculo princ. rub. 31. §. quatuor num. 20. & an sit necesse quod tempore solutionis ¶ sit idoneus, Gironda dict. 3. part. nu. 34. cum sequent. inquit quod sic.

libi. *Que sus acreos ejen presos*, hic specialis casus est, in quo debitor executatus etiam si praestet cautionem & fideiusionem bonorum in carcerandus est & detinendus in carcere ¶ interim quod bona vendantur, neque relaxandi sunt etiam sub fideiussoribusque dum debita soluerint, & est similis in l. i. tit. 16. infra eod. quæ ad hoc considerat Lafarte de decim. vend. ca. 18. n. 17. ubi inquit id non esse speciale in debitoribus gabellarum, sed generalis est dispositio in quocunque ¶ filii debitoris, ex text. in l. i. super leg. l. capite.

§. i. ubi corpus retinendo. ff. ad leg. Iuliam pecunia l. quoniam in nobilibus. ff. de appell. l. fin. ff. de legem. in fin. l. Paulo Calimacho. §. fin. de leg. 4. l. nisi opinatores. Ca. de exactoribus. lib. 10. & est linguæ prioribus libi. §. i. secundo Bst. C. 1. §. 9. v. l. y. & ita consuetudo obtinet quæ debitoribus fiscalibus pro corum debito liquido proceditur ad captum personæ & ad tenentiam bonorum l. nemo carcerem. C. de exactoribus trib. lib. 10. ubi Angel. & per regem in tracta. de priuileg. sic. lib. 7. tit. 7. num. 1. cum sequent. idque aliqui ampliabant, non solum gabellarum debitorem esse incarcerandum, verum ab Ecclesia extrahendum ut carceraretur, generale enim est in Regijs tributis vt eorum debitores Ecclesiarum immunitate non gaudeant, ex text. in authent. de mīdit. primæ publicorum tollario. r. & ex l. 1. tit. 1. par. 7. Abrogata tamen sunt leges hæc dispositione iuris

canonici, & non sunt receptæ in practica: nam & tributorum principia debitoribus gaudet ¶ immunitate ecclesiastica secundum glossa. in dict. l. 5. & Lafarte ubi supra num. 58. & Gironda de Gabel. 4. part. §. n. 18. & diximus in l. 1. §. 1. tit. 1. supra. & nos referens tenet Humada in l. 2. tit. 11. part. in gloss. 2. num. 2. secundo ampliatur nostra lex vt procedat non solum in principali debitoribus verum & in eius hæredibus, quicquid & in carcerari potest, si inuentarij non fecit, ¶ & acceptarij hereditatem non fecit, secus vero si inuentarij fecit & cum eo acceptarij, tunc enim carcerari non poterit, vt inquit Lafarte ubi supra num. 59. & Pezregui ubi supra num. 10. & 11. & Mincha de successio creatio §. 6. nu. 29. de quo nos late egimus in l. 1. tit. 21. nu. 86. cum sequent. supra. lib. 4. nu. 7. ubi nu. 89. bona occupauerit ¶ pro vt & in nobilibus diximus nu. 70. & tenet Lafarte ubi supra nu. 61. & 62. idem dicit quando nobilibus conductæ gabellam ¶ diximus in l. 4. tit. 1. lib. 6. supra. quæ quidem lex vt ibi dixi, num. 26. & 27. non procedit in alio casu quam in quo loquitur ¶ vt & nouissime tenet Gutierrez lib. 3. pract. q. 13. num. 103. & 104. & 105. ex quo infert Lafarte dict. ca. 18. num. 5. nobilem inuitum non teneri suscipere collectorem gabellarum etiam si ad hoc a populo ¶ eligatur, & bene priuilegiat enim suæ nobilitati, & reputat eius priuilegij collectorem gabellarum esse, ob idque ab illo excusaturum un plebeijs si id iniungendum ex l. 10. tit. 15. infra hoc lib. sic & mulier, vt suo loco diximus, pro tributo Regio incarcerari non potest, siue sit principalis, ¶ siue sit fideiussor conueniatur ¶ sit suo in loco

loco diximus, in lib. 3. supra, & sub tit. de las mugeres & Lafarte dict. cap. 18. num. 60. & Mincha, ubi supra. num. 38. etiam si sit hæres conductor ¶ ris ¶ nisi occultauerit bona vt diximus in suo loco.

S Y M M A R I A.

Filius prefertor creditur etiam in senioribus in bonis debitoris nisi detores probauerint bona esse sua, & a declaratis in legent. Debitor sicut prosumitur ditatus ex filij bonis num. 2. Poti an prefertor sicut nu. 3. & 6. Hypotheca tacita pro dote an prefertor priori tacita non prauietate nu. 4. Hypotheca expressa anteriori prefertor posterioribus sicut debitorum expressis nu. 5. & 6. Fides ob delicta unquam habet tacitam hypothecam in bonis delinquentis num. 7. nisi ¶ nisi. Alius nostris sex intellectus ponitur in nu. 8. sed ex plonator charita confessionaria inter creditorem, & delictorem inspecta praxi mitti num. 9. ubi ponitur nona declaratio ad res, verba. Hypotheca testium prolati potest ¶ nu. 10.

L ex. 16.

S u m m a r i u m.

Bona repetita penes conductores gabellarum vendenda sunt pro solutione debitorum Regi, & nullus in contrarium audiendus nisi ille qui per scripturas publicas de ius strauerit bona illa a conductoribus ipsi esse conductæ, vel locatione datæ ab illo, qui impedit solutionem.

BI. ¶ quæ non fecerit ut videtur contra illo similis arguendo quæ quæ niter ¶ et oia quæ ra ponit in l. 1. §. 1. de iud. dicitur. Dura lex est sed seruanda vt dicitur de lege prospexit. ff. qui & a quibus nã habentiores creditores existunt habentes pro debitis suis bona horum conductorum obli gata nonne iniquum videtur his ¶ postea creditorem esse dum praferri primis creditoribus, contra omnia iura & conclusiones assertas per DD. in locis ordinarijs, C. & si qui pot in pig. & per Couar. lib. 1. cap. 7. & Matiençol. 7. titu. 16. gloss. 3. lib. 5. supra ubi & nos in nu. 3. & 4. diximus succedente, & reuera durissima res videtur, sed alius considerado, quod sicut in bonis debitoris sui conductores gabellas suas venditis pro eorum solutione prefertor creditur talis debitoris nisi expresse ¶ probauerint bona illa sua esse fundari videtur ex dispositione. l. hec. C. qui potio, in pig. hab. & similis l. 3. tit. 3. part. 5. scilicet quod cum quis emit re ex pecunijs meis sibi ad illam emendationem mutatis & specialiter pro soluta omni pecunia mutata res illa obligata est, tunc enim prefertor in re illa hic secundum prioribus creditores, sed id sicut & sic Rex in bonis sui debitoris tacitam habet hypothecam, ex l. 1. C. si propter pub. pen. l. 1. C. in quibus cautign. vel hyp. tacit. cont. l. 1. §. 1. par. 5. pre sumitur que ¶ debitor esse ditatus ex bonis Regi, & est cum eius emissio, ergo mirum non est si venditionem bonorum talis debitoris conductoris talium reddiditum regalibus non possint impedire ubi creditores eius prioris dicit debitoris & ¶ in his sicut prefertor pro uincit

BIBLIOTECA OHY IN

positum nostra legis voluit omnibus praferri Girona de gabel. 4. part. §. 1. num. 20. cum 4. sequen. sed an & tunc doti uxoris praferatur sicut dicitur in dict. l. 7. tit. 19. lib. 1. supra. sed quia iste intellectus nimis est diuinius, & plura privilegia sicut praesupponit quae in simul concurrere non possunt, ideo ego aliuo continuo s. scilicet quod sicut & sic Rex in bonis ijs praferatur creditoribus anterioribus, scilicet qui non habent expressas hypothecas bonorum praesentium & futurorum talis debitoris, etiam sitacitas haberent, sed non privilegiatas, ad huc eis praferatur sicut sicut & ratio mulieris praferatur tacite priori alii cuius privati ut inquit Couar. d. d. cap. 7. num. 1. conclus. s. cum enim & mulier pari passu ambulat, ut inquit text. in l. 2. C. de privileg. s. Sed si antea iores creditores haberent expressas hypothecas praferentur tacite posteriori sicut & etiam expressa, s. facta & expressa mulieris posteriori praferatur prior expressa cuiuslibet personae, ut per Couar. ubi supra. conclus. s. si consequenter creditores priores has habentes expressas hypothecas in bonis debitoris Regi post contrahentis cum Rege poterunt impedi ac honorem venditionem talis debitoris Regi conduecoris pabellas, & sicut praferri, quia verba nostrae legis de habitate sunt intelligenda, ex l. v. gradarim. de muner. & honor. & privatius etiam sicut praferatur pro expressa priori hypotheca. Secundo glof. in dict. l. 2. C. de priuileg. sicut etiam propter tributa vel publicas pensiones sicut agenti, ex glof. vbi Bald. in l. 1. C. si propter pob. pens. §. Grego. eam al legans in dict. l. 15. tit. 13. part. 5. in

glof. in fin. & probatur expressa l. 13. tit. 13. part. 5. Neque obstat verba alia nisi text. ubi dicitur in l. 1. de re per scripturas sollicitas non sit attenda dotes de his nuptias ritas antea dicitur de o aliquando for. distib. l. i. de agnit. que quisque ponit elidit. ubi larg. Nam ex ceprio habet non excludit casus miles, & vbi dicitur sitaturum est, & eadem militatio nam simul comprehendit casus, ex text. in cap. cum dilectus vbi Abb. & Dec. de cont. v. vel in iud. & alijs iuris & DD. allegatis per Ct. varru. lib. 2. Var. cap. 5. num. 6. Sed vix pro pro te cum habeat tacitam hypothecam privilegiam, quae quidem posteriori tacite sive expressa praferatur ut per Couar. d. d. cap. 7. nimirum si vt didum est praferatur etiam sicut ex dict. l. 2. C. de priuileg. sicut, & dixi in dict. l. 7. tit. 16. lib. 5. supra, & tenet Girona vbi supra, & sic melior nostra lex prout intelligitur non est dura sed iuris estio mis, neque est credendum velle corrigere tot iura & cum munes opinio nes ante decisas, sed secundu ipso esse nostram intelligendum. Et vt omnia sicut intelliguntur haec pro cedunt cum sicut agit ex coheris, sed si agit ab aliis a iurata, tunc nullam habet tacitam hypothecam in bonis debitoris. Et inueniens se cundum glof. obligat de iud. l. 5. tit. 13. part. 5. nisi vbi sit scriptura, vel sit de iudic. circa administratio in fiscalen, vel dicitur est quod quia sicut in bonis acquisitis per debitorum suum s. post obligacionem, cum eo factam praferatur prioribus creditoribus non aequo privilegiantis sicut cui s. de iur. fic. notat Petrus Petreus in regels qui prius num. 14. in p. 109. & num. 15. limitatione in de reg. iur. in §. de o nimi-

nimirum quod creditores priores non possint impedire venditionem talium bonorum, nisi probent esse sua propria, vt hic, sed quia hic intellectus dilai potest, si priores creditores probauerint bona debitoris esse adquisita ante sicut obligacionem, ideo praecedens plus mihi placet.

lbi. *Mostrare per scripturas publicas.* Debet enim consistere de vero credito illius, alioquin chartula confonata inter assertum creditorem & debitorem s. suspensa & simulata praesumitur, vt in simili inquit Peregrin. in trad. de priuileg. s. lib. 5. cap. 1. num. 54. ad fin. & hic etiam casus vbi scriptura requiritur addendus ad glof. cap. 1. de consensu in. 6. sed & ad huc tunc sufficeret in nostra lege probari debuit & expressam hypothecam cap. 5. testibus, nam & testibus probati potest hypotheca, secundum glof. com. l. 1. tit. 13. part. 5. imo & duobus testibus deponentibus de scriptura publica confecta & de tenore eius vt alibi diximus in lib. 5. pro probatio facto vbi scriptura requiritur.

SUMMARIA.

Causa vbi quis officium, quod habet, perdit. num. 1.

Lex. 17.

Summarium.

Quam penam incurrit iudex non faciens executionem in personam & bona conditoris gabellarum & fideiussorum intra tertium

diem a die petitionis declarat lex nostra.

Bl. *Que piedra por este mismo caso es officio.* Alios plures casus vbi priuatur quis officio suo posui in l. 23. tit. 15. lib. 4. supra, & vide l. 1. tit. 16. infra eod. alias etiam penas ponentem iudici negligentem in soluendis delegationibus.

SUMMARIA.

Bonorum executorum ad sicut petitionis traditio facta est in emptorem alii cui dicitur, s. emptor eorum non reuertitur eorum. & num. 2. ad limitationem legum iuris communi prohibentium in nitam emptorem & num. 3. con. sicut in hoc lex nostra specialis, & quo pretio facti sunt bonorum talium estimatio.

Lex 18.

Summarium.

Quomodo facienda est executio in bonis conditoris vel conditoris gabellarum & fideiussorum suorum declarat lex nostra.

Bl. *Sean dades apreciadores y compradores.* Vique nunc nondum reperit legem iuris communis hac disponentem & Dida. Per. hic lib. 1. tit. 4. lib. 6. Ord. vbi ponitur nostra lex nihil super ea dicit, & in ijs

verbis multum est ponderanda probant enim quod bona conduci ordi gabbellarum executata pro debitis Regi ex condutione ipsa, si emptores ipsorum non reperiantur bonorum, apprecianda sunt & aliquibus in emprionem tradenda, si ita ut in hoc casu, ne Rex remaneat cum bonis, & nummos sibi debitos per talem conductorem recuperet, compellendi sunt diuites nummos habentes, ea quidem emere bona contra dispositionem legis in iurium. C. de contrahend. emptione & l. nec emere. C. de iur. delib. & l. 3. titu. 5. part. 5. & similia relatarum per Anto. Gom. Varia. Tom. 1. ca. 2. nu. 51. & Couarru. lib. 3. Var. cap. 14. & quia privati non tenentur emere res inficitas per sicutum subhastadas, ex dictis iuribus & ex l. licitatio. §. ad conducendam. ff. de pub. vt in puncto, consuluit Natta conf. 509. per totum relatus per Peregrin. in tracla. de priu. sic. lib. 6. tit. 4. nu. 44. & quia ex specialitate l. 1. C. vt nemi. lice. in empr. spe. de excus. lib. 10. disponitur quod compellendi sunt emere a his, & a diuitate frumentum, vbi eis abundat, neque est qui sponte emat quem text. ad hoc allegauit in materia dicti. l. nec emere & similia in Socinus in reg. 419. falli. no. & Salicet. d. nam. 3. C. de Episc. quod quasi ex hoc constituitur regula in contrarium per argumentum ab speciali, igitur dum lex nostra disponit compelli quem posse ad emendum bona conductoris gabbellarum executata, pro quibus emendis emptor non reperiebatur, singularis est casus & specialis est & maxime notandus, & debent tamen bona appreciari iusto pretio vt probatur ex dicti. l. 3. tit. 5. part. 5. vbi Greg. na dicit, & ex l. 1. titu. 21. par.

4. & vt dixi vsque nunc ignoro, nisi legem iuris communis & Regij similem huius, alius enim casus vbi diuites compelluntur mutuare pecunias est vt frumentum t. ematur pro prouisione publica vt inquit, Auend. cap. 19. prat. num. 34. lib. 1. & iterum lib. 2. prat. cap. 14. numer. 9. Matienzo. l. 1. glo. 9. num. 6. titu. 25. lib. 5. supra, vbi & ego dixi, non est idem iste casus cum nostro & miror quod nullus scribentium in materia gabbellarum de hoc meminerit, neque inueni, licet perquisitus, & sic iudices perquisitores compellentes emere bona delinquentium, quorum bonorum emptores non reperiantur nullo t. iure fundatur, sed ex capite id faciunt & male, quia casus noster specialis, non est ad consequentiam trahendus, & qui possint neminare hos appreciatores & emptores disponit. l. 20. infra eod.

SYMMARIA.
M obilia & se mouentia in casu nostro legi priuata in mobilia ane p. r. da sint. nu. 1. & 2. vbi declaratur.

Lex. 19.

Summarium.

Pro debitis conductorum gabbellarum primi & secundi tertij meliora bona siue mobilia siue immobilia capiuntur, & in subhastatione publica vendantur, & secundam formam nostrae legis, etiam si aliud iustum sit.

Mobilia capi, secundum tenorem rex. in l. a Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iud. & text. in l. fin. tit. 21. lib. 4. supra vt ibi in glo. En bienes muebles, diximus, vbi & notauimus quod horum bonorum illa, quae minus noceant capienda sunt, & dicendum est quod non sed quod in propositione nostri text. seruandus non est dictus ordo, sed immobilia capi possunt cum mobilibus & se mouentibus, siue sine eis, ob sicuti priuilegium, t. sicut & in Delphinatu fieri inquit Guido Papae, decisio. 281. & quia cum bona ipsa a creditori adiu dicantur, potest creditor, eligere quae voluerit, vt dixi in dicti. l. fin. in nu. 37. sed in praesenti fauore Regis credo id fuisse permittum dum tamen id sit, vt hic dicitur pro primo & secundo termino solutionis, quae pro tertio relinquatur, in dispositione iuris eam tenent, quia dispositio dist. ostio limitatum producit effectum ex l. age cum Gemina no. C. de translat.

SYMMARIA.
De capere vltra dimidiam an liceat in casu nostro. leg. propter sicuti fauorem. nu. 1. & 2. vbi dicitur illa non magis de iure quod non alio modo, t. in l. 1. titu. 11. libro 5. & saltem fauore Regis in casu postre legis & similia procedat haec angeli & sequacium opinio, ad limitationem dictae communis opinionis.

Lex. 20.

Summarium.

Aestimare res & emptores bonorum per quos nominantur, & si aliud iustum sit.

nandi sunt: & an habeat locum remedium vltra dimidiam.

Mobilia capi, secundum tenorem rex. in l. a Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iud. & text. in l. fin. tit. 21. lib. 4. supra vt ibi in glo. En bienes muebles, diximus, vbi & notauimus quod horum bonorum illa, quae minus noceant capienda sunt, & dicendum est quod non sed quod in propositione nostri text. seruandus non est dictus ordo, sed immobilia capi possunt cum mobilibus & se mouentibus, siue sine eis, ob sicuti priuilegium, t. sicut & in Delphinatu fieri inquit Guido Papae, decisio. 281. & quia cum bona ipsa a creditori adiu dicantur, potest creditor, eligere quae voluerit, vt dixi in dicti. l. fin. in nu. 37. sed in praesenti fauore Regis credo id fuisse permittum dum tamen id sit, vt hic dicitur pro primo & secundo termino solutionis, quae pro tertio relinquatur, in dispositione iuris eam tenent, quia dispositio dist. ostio limitatum producit effectum ex l. age cum Gemina no. C. de translat.

Bi. No se pceda retrair auu. que ayu engañio en mas de la mitad del incho precio. Similia text. in l. 6. tit. 11. lib. 5. supra allegata in subscriptione marginali nostri text. vbi aliqua diximus, & hoc dicitur ad limitationem l. 1. eiusdem titu. 11. libro 5. supra & quantum lex nostra solum diceret, En la mitad del incho precio, id est vltra dimidiam, t. ex dicti. l. 6. & quia aliter non esset limitatio dicti. l. 1. eo quod inter dimidiam licitum esset contrahentibus se decipere in foro fori, licet non in foro poli & sic lex nostra non intelligeretur vltra dimidiam, superfluo disponderet, & nihil specialitatis haberet, neque contineret, ex cuius specialitate & mea videtur approbata opinio Ange. & sequacium relatorum per las. in l. pacta nouissima numero nono. C. de patris. a sergentium quod vbi interuenit decretum iudicis in venditione & subhastatione publica cessat t. remedium l. 2. C. de rescindenda venditione. ita vt licet regulariter sit in contrarium communis opinio. Vt ibi asserit laso. & probatur ex l. 1. titu. 11. libro 5. & saltem fauore Regis in casu postre legis & similia procedat haec angeli & sequacium opinio, ad limitationem dictae communis opinionis.

De lege. 21. fin. uidel. l. 1. titu. 11. supra lib. 5. T. I. T.

TITULO VIII. DE las rentas Reales, y de que ninguna persona las usurpe, ni haga por donde ven-gan a valer menos.

sona las usurpe, ni haga por donde ven-gan a valer menos.

AD precedentes continuatur hic, nam cum in superio-ri titulo dictum sit de ordine, & modo procedendi in li-bus super Regijs redditibus recuperandis motis, nunc & con-sequenter sequitur videre, de eis conferuandis, & quod nullus hos Regios redditus usurpet, neque sit in causa vt ad dimi-nutionem perueniant.

S Y M M A R I A.

A Nimis vniuersalis princeps est nu-berum magna ex parte vniuersi consilio, & pecunia vi. num. 2.

Pena vniuersi imponitur aduersus foras-tes Regia patrimonio & bona nra. 5.

Lex. i.

Summarium.

Violenter occupantes Regios redditus qualiter puniantur.

Item decessario seu para et bien publico denouos Reynos, y de que personas subditas se conferra-cion de que qual ren-tas y derechos por de- pender de ellas et asentamiento de nuestros estados. Reges enim diuites esse oportet, & redditibus abundare, vt defendere possint regna sua & vaf-

illos ab incurribus inimicorum, & sic necessum est ne redditus & patri-monia regia a subditis suis mil-nuantur vel occupentur, ne dum subditi sibi appropriant ea cupiunt, & appropriant, se & sua perdant, na si animum perdit, necessum est & bona perdere in necessariam con-sequentiam animi perdit, animum namque reipub. vt ait Seneca lib. 1.

1. de clementia princeps est, ille vin-culum est per quod reipub. cohere-ret, ille spiritus vitalis quem tot mil-lia hominum trahunt, nihil ipsa per se futura, nisi nos & praxda, si mens illa imperij subtrahatur, sed flauimus, & sic princeps debilitatur, om-nia itidem debilitabitur, patrimonio autem & redditus Regem nobi-litant, timendum omnibus prebet, in ea libris hostianus occurrit, res-pub. conferuamus, nam vt aiebat Rex Archidamius apud Thucidide lib. 1. magna ex parte bellum vincit-ur, consilio & pecunia † vi, & lu-stinianus cōsti. 16. dicebat, nō aliter con-

conseruare licet rempub. nisi pra-tificationes importentur in publicum ex quibus & militares nutriuntur, copia, vt restitatur hostibus & per-agros ac vrbes agantur excubiæ, perfruantur itidem, reliqui ordines a tributis sibi salariis, reparantur muri & vrbes, denique omnia alia proueniunt, quæ communem subditorum vtilitatem concernūt, vnde ipsemet Iustinianus in s. no-uella, assererat, ineuitabile esse tributorum exactionem, siquidem militares expensæ magna indigent assiduitate, & sine pecunijs omni-nō confici nequūt, quod si hæc ita sunt, iuste lex nostra, notoriam rem esse asseruit, conseruationem bonorum, reddituumque regionū, tanquam ex eis pendeat vniuersi reipub. & Regni augmentum & re-paratio ac sustentatio, indeque Re-gem Alphōsum in l. tit. i. p. art. 1. iustissime † penas graues imposuit se aduersus furantes regia patrimo-nia & bona, violentiamque in eis inferentes, quod lex nostra itidem præuidens penas imponit violentes occupantes regios redditus, vel procurantes dimittit, cum legibus sequent. vbi quid si sine violentia, vel quid si quis impedit ne redditus Regij in plus aliantur & substantur, vel collisiones faciunt ne locentur, vel consilium vel fauorem ad hæc præstant, quæ singula-res leges sunt & claræ.

De lege. 7. vide plura que diximus in titu. *De las ligas y monopolios*, vbi plura posuimus in quibus ligæ ac monopolia committuntur qui-

bus & addes legem nostram & l. 7. infra eodem de qua lege 7. diximus aliquan in l. 3. titu. 14. supra lib. 8. in. 12. artic.

De legibus 11. & 12. eandem tra-stantibus materiam vide text. in l. tit. 1. lib. 7. supra.

de lege. 16. prohibente imponi si-fas, vide Lafarte de decim. vend. c. 18. num. 80. cum sequent. & intelli-ge de sifis excedentibus summam trium mille marapetinarum, secus si non excedant, ex l. titu. 6. lib. 7. su-pra notat Auend. cap. 14. præ num. 4. lib. 2. ita limitant, & an peregrini exigi possit, vide Angles theolo. quest. titu. de restituen. ved. 1. in. 6. distini.

De lege. 18. quo ad terras vide l. 1. titu. 1. infra eodem, vbi aliqua diximus de his terris regie coro-næ incorporatis, & tradit Auend. cap. 4. præ num. 1. lib. 2.

De lege. 19. de salinis agente, in quo sit alterata a l. titu. 13. libro 6. supra vide que diximus in l. 1. glof. fin. in fi. titu. 15. lib. 4. supra & late agit de Salinis D. Barbosa, in l. di- uortio. §. si viri num. 17. in fin. cum sequentibus aliquibus ff. soluto ma-rimonio & in quantum ista lex in-quit quod pro Salinis a particiari-bus personis possessis & per Re-gem in sua corona incorporatis fa-cta est eis compensatio, † probatur quid vbi Rex caput ex aliqua causa bona priuatorum, debet id facere præstare bono cambio talibus per-sonis, vt & probatur in l. tit. 18. pa- 3. & diximus in l. tit. 1. lib. 4. supra & in l. 1. tit. 20. lib. 6. infra. no. 14.

De lege. 7. vide plura que diximus in titu. *De las ligas y monopolios*, vbi plura posuimus in quibus ligæ ac monopolia committuntur qui-

bus & addes legem nostram & l. 7. infra eodem de qua lege 7. diximus aliquan in l. 3. titu. 14. supra lib. 8. in. 12. artic.

TITULO IX DE

las condiciones generales con que se

arriendan las rentas Reales.

R Y B R I C A

Condiciones generales, quibuscumq[ue] habella locantur, sunt v[er]o leges obseruanda, num. 1. & num. 2. de nouis p[ro]uisionibus. Summi rationales ad suspensum ad possionem locacionibus habellatum derogacionibus generalibus pro legitimi festis num. 2. & 3.

M in superio[ri] titulo dictum de redditibus regijs sit, & quod nullus eos occupet, neque usurpet, neque impediatur locaciones, hunc consequenter sequitur titulus noster describens quibus cum conditionibus debent locaciones fieri.

Ad cuius tituli introitum habes notare quod h[ec] condiciones v[er]o leges sunt obseruanda: p[ro]ut ex eis colligitur, tum quia in summarijs eorum dicitur, Ley y condic[i]o[n]es p[ri]micias; & sic in loquentibus legibus a prima dicitur, ita vt licet sit conditio est lex, tum etiam quia lex p[ri]ma nostritituli sic iubet seruari, & esse intelligendum in locacionibus gabelarum, & redditum Regio[r]um; & ita etiam asseruit Lasarte de decim. vend. cap. 18. num. 2. vbi idem dicit circa capitulu[m]. De los nue[] uos apunamientos. ¶ Ex quibus dubi

TITULO IX

tabat Minchaca de successione creatione lib. 3. §. 2. num. 28. verbi illud autem, in qua in 1. pen. & fin. quaterni. De la prorogacion de enalajamiento general, lus & potestas summis rationalibus data est, vt quo ad illud beneficium (quod enalajamiento, appellatur possint addere eas leges, quae sibi conducibiles v[er]o fuerint, possint derogari legitime, vbi scriptis, & responsis quod non possint propter vltimam partem illius Legis, vbi iubetur iudicari secundum illas leges, & superior facultas est intelligenda in casibus omissis, ab illorum legum conditoribus, & quod sic habebunt ius, non tam emergetur aut corrigendi, quam simpliciter interpretandi.

S Y M M A R I A

Pensionis remissio solum fieri conditorum est sterilitatem num. 1. & num. 2. ampliatum v[er]o idem procedat cum s[er]uicio s[er]uicio cum priuato. Remissio pensionis non fit, quoties collibus, sicut in sepe sequitur, sine minus sine partem percipiat, quia illa verba s[er]uicio percipiat, conditio[n]is & s[er]uicio locatam esse ostendit num. 2. & 4. Pensionem soluere promittens omni exceptione venotat, & s[er]uicio s[er]uicio periculo non tenetur suscipere se periculo p[er]s[er]uissio num. 5. & ibi ampliatum & num. 7. & seq. limitatur.

Rafaelia

Lex. 2.

Summarium.

Nullus casus fortuitus & si procedat causa vel facto Regis excusat a solutione gabelarum.

B. A toda su ventura pot[er]it a n[ost]ro lo que auiere. Quamuis enim pensionis remissio fieri solet conditorum bonorum aliquorum ob sterilitatem ¶ ex text. in l. ex conditio. §. si vis, & l. si merces §. vis maior, ff. locati, & l. licet. C. eodem titulo & l. 12. tit. 8. part. quinta tex. in cap. propter sterilitat[em] causa de locato, de quo vltra Docto. ibi, per Ripa, in tra[ct]a de peste in 2. par. de priuill. caus. pest. & Anto. Gom. tom. 2. cap. 3. num. 18. & Couarr. in pra[ct]a. cap. 30. adeo v[er]o procedat etiam cum s[er]uicio, sicut ¶ cum priuato, ex text. in l. vno. §. 1. ff. locat. l. forma. §. 1. ff. de cens. Bart. l. cotem §. qui maximus. ff. de publi. & indisp[os]itione sua publicatus. Alex. Conf. 107. vol. 3. c. orcus Conf. 2. §. volum. 2. & ita incurritur secundum Guido; Pape qu[od] sit. 630. Boheri. decis. 149. quos allegat & sequitur Anto. Pergrituro de priuill. sic. lib. 6. titu. 5. num. 41. & Bos. in pra[ct]a. sub tit. de remis. mercurij seruatur, tamen cum dicitur, quod suscipiat conditor in se periculum, & percipiat illud quod percipit potuerit fuisse multum fave parum ut remissio non est facienda, ¶ nam illa verba, si qui percipientur, conditionem & s[er]uicio locatam esse ostendit, ¶ l. in venditio[n]e. ff. de hered. vel actio[n]e vend. Ripa vbi supra. nume. 60. & Bertachi. B. Gabel.

Rafaelia de sp[er]uilla non dicitur casus fortuitus num. 6. Conductor si dicat in specie se suscipere v[er]o casum fortuitum, & generaliter omne aliud periculum comprehenditur casus fortuitus & cuiuslibet aduersitatis num. 7. & 8. Si casus sit similis expresso non v[er]o si maior num. 9. vbi quis sit similis & quis maior. Periculum in genere suscipiens si alias tenebatur de leuissima causa tenebatur de casu fortuitum num. 10. Casus fortuitus si obicitur culpa locatorum non tenetur de conductoris num. 11. vbi non idem esse si fessio locatoris eius iussu num. 12. Conductor si ob inimicitias locatoris damnatum v[er]o locatam recipit tenetur locator de damnato num. 12. Inimicus ab alio ob culpam vel factum alterius tenetur ille verius de dano illo num. 14. Conductor non tenetur de casu fortuito, etiam si susceperit in se omne periculum, quoties casus ille potuit a locatore remoueri num. 15. Conductor non tenetur de casibus insolitis etiam si in se omne periculum susceperit & fortuitus renuncians casibus fortuitis num. 16. & 23. Renunciatio casuum fortuitorum ad in cogitata non extenditur num. 17. & 18. et ampliatum, & num. 19. ampliatum etiam si interueniat iuramentum. Statuto sicutum sit, vt civitas teneatur ex incendio, non tenebitur si fulgur ex caelo cadat num. 20. Flumen si alieum mutauerit non tenebitur conditor renuncians casibus fortuitis num. 21. Frumentum emens ad creditum pretio, quo valuerit in mense Maij non tenebitur ad summam immoderatam num. 22. Casus insolitus quis dicitur num. 24. Renuncians casus fortuitus cogitato & non cogitato an censetur renunciasse in solito num. 25. Remissio pensionis non habet locum in Gabelarum conditio[n]ibus ob quentibus casum fortuitum num. 26. attentis lege nostra. Casus fortuitus quis dicitur. numer. 27.

Gabel. in part. 2. no. 58. sed si ita est, quomodo legi nostrae post inseritur verba sequentia, *Anque dabo o perdidit venga por fuego o por roba o por guerra o por guerra o nublada, & infra, De valet guerras, o pestilencias, Pluries idem repetens & plures casus exprimens, quasi superflue videatur verba hae appositae, si prima sufficiebant, sed dicendum est non superflue, sed necessario omnia hae verba appositae, nam suscipiens in se omne periculum, vel promittens solvere pensionem omni exceptione remota non intelligitur suscipere in se periculum pestis, neque aliter casus fortuiti, nisi si condixerit quis datia vel undum suo regio & periculo, §. secundum Soci. Conf. 1. 14. lib. 4. quia istud verbum repositum est generale scilicet verbum periculum, & etiam si condixerit cum suis rascijs & spinelis, quia casus fortuitus non dicitur rascibia, neque spinela, §. secundum Alexan. Conf. 107. lib. 4. & Ripa, vbi supra. num. 71. cum sequent. & Seraphini in tra. de. de priuil. iuram. priuil. 106. num. 2. istud tamen limitat ibi Ripa. num. 77. vsque ad. 86. modis quatuor, §. primo, nisi suscepit in se in specie conductorem vnum casum fortuitum, & generaliter, & omne aliud periculum, tunc enim sub illa generalitate comprehenditur casus pestis, & cuiuslibet aduersitatis, §. secundum glos. & communiter omnes. in l. sed & si quis §. quatuor. ff. si quis cautio. quod inquit Ripa. dicit. num. 77. esse verum si casus sit similis expresso, non vero si maior, nam is non comprehenditur, §. & quis sit similis & quis maior ibi. num. 79. inquit arbitrio iudicis id relinquit. Secundo limitat Ripa. in n. 80. nisi suscipiens in se periculum in genere*

alias tenebatur de leuissima culpa, na tunc va aliquid operatur tenebitur etiam condudor §. de casu fortuitu. Alia fallentia de iuramento ibi reprobatur per Ripa. & per Seraphin. vbi supra. vers. hoc praemissio, ista tamen fallentia & casus vbi condudor tenetur de casu fortuito non proce dit. quous casus locatoris §. obue nit casus fortuitus, tunc enim non tenetur de eo conductorem. ex. l. 1. C. de nauit. feno. l. qui officij. §. si. ff. de cotrah. emp. quas leges odio ducatis vendidisse inquit Roma. Sing. 435. tunc scis quod quis facit. l. si merces. §. culpa. ff. locat. vbi Bar. & alij notat quod si condudor ob inimicitias locatoris damnus patitur sibi tale damnum debet a locatore §. rescari. con sulut Soci. conf. 70. lib. 3. & idem est si factu aduersarij suscipiens in se periculum incidat in illud, na tunc non tenetur de illo. §. intelligit Ripa. vbi supra. n. 89. vt ista restrictio differat a praecedente, etia si factu aduersarij locator inuisu belli mouet, vel et mouetur inuisu, cuius belli occasione condudor damnus patitur, huius certe damni habenda est ratio etia quod condudor perceptione conduxerit & Ripa. vbi supra ab illo n. 89. & que ad 95. plura similia addunt de iuramento ab alio, ob culpa factu alterius locat. vt tertius. Ille tenetur de damno & D. Barbosa in l. ab hostibus. §. si. n. 5. ad ff. si solut. matri. quod quidem prauidet lex nostra etia dixit quod quando quis casus fortuitus succedat ob factu Regis & bellu ab eo motu, nul lo condudori sit remissio facienda, vt appareat ex illis verbis nostrae legis, §. vbi quis se nuanam & comencen, por nue fra parte. Vterius limitatur & restringitur quoties locator potest casum occursum amouere & non

non vellet, tunc enim conductorem suscipiens in se periculum non tenetur de casu illo, §. l. si fundus. ff. lo cati. per quem ita decidit Bald. in l. ea lege. C. de vsur. Corn. col. 1. licet diffuse lib. 4. Rom. Conf. 178. relati per Ripa. vbi supra. nu. 96. & sic lex nostra hae considerans posuit dicta verba *Anque se comencen per nua fra parte, finaliter restringitur nisi si casus esset insolitus* nam tunc non tenetur conductorem qui suscepit in se omne periculum vt infra dicemus in glos. *Ono pensada*, vbi & quid si casus insolito renuntiet, & quid si vendita gabella superueniat multitudi hominum ob quod augetur augmentum pertinet venditori, vide Deci. con. 4. per toru. & vide l. 22. in fine tit. 8. par. 6. & Magist. Lopez in l. part. sui instruct. con scienc. pag. 48. & Pinell. 14. in l. 2. C. de ref. vendi. l. parte. pagin. 125. & in fin. huius legis reperit & tradit Menoch. in conf. 34. numer. 7. volum. 1. & conf. 201. num. 150. & 155. vol. 3.

Ibi, *Ono pensada*, quia talis dicatur in glo. praecedente diximus arbitrio iudicis relinquit.

Ibi, *Ono pensada*, renuntiat enim casu fortuitoru §. ad incogitatum non extenditur prout est casus in solitus accidere, non illum non censetur quis renuntiare, quia nec cogitasse de eo videtur, & sic de sic citate §. insolita, vt consultiu Alexan. consilio. 2. lib. 1. vbi ampliat etiam si intertulerit iuramentum §. quod quidem vtra consensum non operatur, vt & tenet Guierrez. de iuramen. confirm. l. par. cap. 24. num. 12. & Serap. vbi supra. nu. 10. vers. huiusmodi & nu. 16. & Alberi. de rofat. in l. fistulas. §. fru-

menta. ff. de contrah. emptione. inserta ad statutu Paduae disponens, quod villa tenetur ad emendationem condudat ex incendio §. quod si fulgur dei celo cadat §. propter quod ignis in solitus exoritur dixit villam non teneri per illum §. frumenta, sic & si flumen mutauerit alieum non tenetur conductorem qui suscepit in se casus fortuitus, quia de tali casu non videtur cogitatum secundum Flugo. conf. 133. factum super quo consilium petitur dubio. ff. emenque frumentum ad recedentiam pretio quo valuerit de mense Maij non tenetur ad summam §. immoderata tam si eueniat carestia insolita vt per lasota. in l. sed si quis §. quatuor. ff. si quis cautio. & sic per tex. in dicto. §. frumenta tenent Bart. & communiter omnes, in eo. §. quatuor, suscipiens in se omne periculum, & casum fortuitu, non teneri si insolitus & accidat casus, quam communiter statuat Ripa in dict. 1. part. de peste sub. titu. de priuil. caus. pesti. numero. 97. & 99. & Pinellus, in l. cha. l. 1. C. de referenda venditione. l. part. numero. 19. cum sequentibus aliquibus, etiam si Bald. & alij contra teneant ibi. numero. 98. relati per ipsum Ripam, qui tandem in numero. 99. ex Corneo consilio. 12. libro 3. concordat vt opinio Bart. & communis procedat quoties talis casus insolitus in genere nec specie prauideri potuit, vt quia in imaginatione suscipiens casum eadem non poterat, Baldivero & sequacium procedat opinio quoties casus hic insolitus prauidetur in specie non poterat, in genere poterat prauideri & praecogitari verisimiliter, & hae optimam concordiam dicit Ripa n. 99. & Seraphin in tra. de

De Casu. ff. de 100
comend. de pesti
cap. 1. vbi. de iuram
no. 70. ff. de 101.

f =

BIBLIOTEKA OHY

de privilegio, iuram, privilegio. 106. nu. 5. & Menochi. de arbit. casu. 80. nu. 6. contra Crauetam conf. 124. colu. pen. vers. otauo dico, male dissentientem à Corneo cum ratione naturali fundetur hæc Cornei distinctio, nõ enim dici potest cogitatio, quod evenit nunquã, vel si evenit miraculose, & præter omnium opinionem evenisse dicitur, sed queritur Ripa vbi supra n. 101. quis hic casus? insolitus dicatur vt cogitatio deo minime presumatur, & in hoc Menoc. vbi supra à nu. 7. sex recitavit opiniones & tandem obcludit cõ. Ripa vbi supra n. 104. id relinquat arbitrio iudicis, qui cõsideratis qualitatibus & circumstantiis casus fortuiti, eum solitum vel insolitum iudicabit, vt in exæplis per eos ibide positis, & Seraphi. vbi supra. nu. 12. & ideo lex nostra dixit teneri de casu insolito cogitatio vel non cogitatio, sed an & tunc cõ cogitatio & nõ cogitatio renuntiat renuntiat? cõsuetur huic casui fortuito insolito, credere qd si est casus insolitus de quo nullus quisvis prudētissimus cogitasset, nõ cõferri ei renuntiat nec de eo cogitatio, neque de eo tenentur cõdõ or secundũ Cornei conf. 3. li. 1. relatio per Ripã vbi supra nu. 108. & Guierrez de iura. conf. e. 14. n. 7. & Seraph. vbi supra n. 20. vbi à n. 19. incepti quæst. & late per Mandellũ Albẽ conf. 1. per totũ vbi ampliat etiã si dicatur siue ex quacũq; causa eveniat, & qd habetur per expressõ & Pincelus, vbi supra n. 33. nec obstant verba pacti renuntiatõs non præuisõ & nõ cogitatio casu, quia sunt intelligendã de casu nõ præuisõ & nõ cogitatio à viro sapiẽti, nõ de casu nõ præuisõ etiã à prudentissimõ, nõ quẽ legistator insperasset, appõsit in lege nostra illa alia verba, 2. viros ca.

fas fortuitus que nõ patitur serpensatos, nõ jamas fuerat visus nisi ad casus, vt omnẽ scrupulũ excluderet, prout excludit ijs verbis, licet & addere deberet, siue cadere possit in imaginatione prudētis ac prudentissimi viri siue nõ, vt Cornei doctrina cõsuet. Ex quibus habet & ex lege nõ sira quod in hac gabellarũ materia & cõduccionẽ earũ nõ habet locũ remissio pensiois, nõ sterilitatẽ, pestem, bellũ terrẽ motũ siccitatem, & pluuiã vel ob aliũ quẽlibet casum fortuitũ, & ratio est, quia sic per legẽ statutũ & cõmunitum censetur, cõduccionibus gabellarũ: cum hæc sit vna ex conditionibus generalibus locationũ earũ, vt inquit La farte d. c. 18. n. 83. vltra rationes istã ditas per Aucp. resp. 34. nu. & Mincha. de succẽ creatio. li. 1. §. 10. n. 5. vers. ad hæc in impressiõne Salmantadæ, sed ego credo id esse quia lege nostra sic statutũ est, sicut & legibus nostris statuitur nõ cõduccionẽ gabellarũ cõsionis remedio vni possit neque in eis habeat locum deceptio vltra dimidiam. Cũque pensio nõ sit remittenda ob sterilitatẽ cõduccionis gabellarũ, sic neque pensio augeri debet ob vbertatẽ ex casu fortuito provenientẽ, vt inquit La farte d. n. 84. & n. 85. infert ex hoc ad declarationẽ l. 1. n. 2. ver. Y como quer, infra eod. & n. 6. infra eod. & casus fortuitus quis? dicatur & qui sint casus fortuiti vide per Seraphi. de Serap. in d. prin. 106. nu. 2. & 3.

S Y M M A R I A.
 Cõsio bonorum non cõpetit debitoribus nisi neque excusat eos nisi 7bi paupertas excusetur. n. 1. licet regulariter aliud sit. n. 2.
 Minori non cõpetit cõsionis remediũ. num. 3. remissio.
 Lex nostra saluatur à superfluitatẽ viro num. 4.

Lex. 5.

Summarium.

Cõsionis remedium non datur conductoribus gabellarum, neque fidei iussoribus aut approbatoribus eorum.

¶ B. I. non pœdau hater ni, ha gã la dĩana cõsion de vobis, idẽ de iure communi, fauore fisci erat dispositum, vt scilicet debitoribus fisci nõ competeret beneficium hoc cõsionis bonorum, & nõ liberetur cedendo bonis nisi eo casu, quo paupertas

excussat, ex. l. qui propter, vbi DD. C. qui bon. ced. pos. Bart. l. 2. §. 1. n. 2. si de cõsio. bon. & Baeta de debit. in ope. c. 13. n. 16. & alios allegat & sequitur Girõs de Gabel. 4. par. §. 1. n. 35. & Peregrinus in tra. de priuil. fisci lib. 6. tit. 7. n. 37. & las. in §. 6. num. 14. In st. de actio. vbi in nu. 10. cõstituit regulam quod cuiuslibet debitoris est licitũ cedere bonis, siue masculo siue femine, si siue patri siue filii fami, siue vniuersitati, si ibi per las. dict. n. 11. vbi à n. 12. vsque ad 23. id limitat pluribus modis & in dict. n. 14. ponit dictã limitationẽ in fauorem fisci, quod per legẽ nostram approbarum videmus, sed an minori cõpetat hoc beneficium ibi. n. 11. remissio tractat ipse las. sed cum de iure id esset, non erat necesse legẽ nostrã id disponere, sed die quod necesse fuit, nõ cũ cõditiones generales locationũ gabellarũ appõserit legislator in nostro titulo, si hæc nõ appõsuisset, possidet dici nolle ea vti, ideo cõuenies & necesse fuit huic appõnere & declarare ibi. Y in re. de la nõ hater. Hic est casus addendus ad casus relatos per tex. in l. 12. tit. 1. lib. 4. supra vbi licet scripturas iurare.

S Y M M A R I A.
 Põpõ in quilibet potest se incipitare in redituibus Regis, si licet percipiat. num. 1. Intellectus legi nostre nu. 2.
 Põpõ per non quã nisi mori alienus prauis dicere. n. 3. alitẽ enim pœteret. nu. 4.
 Dammũ est hærã quã sitã amittere. nu. 5.
 Promissio quã sitã nu. 6.
 Promissio cõsionis rebis fisci licet concedere. nu. 7. cõ. num. 8. idem in rebis minoris, & ciuitatis.
 Promissio an sint de iusticia in computatiõne solutionis gabellã num. 9.
 Argumentum à verbis legi sumitur n. 10.
 Promissio quomodo soluerã sunt cum pã. res adfunt conductoribus. nu. 11.

Lex. 6.

Summarium.

Locati quibulibet redditibus possunt populi vbi redditus illi cõstituti sunt, & qui solent se capitare, vulgo encabecã redditis illos capere in capitatione, debet tamẽ solui cõduccionibus promissã, & alia secũdũ legis nostrã tenore.

¶ B. I. Por hærã pœteret, & sic prauisõ hoc cõcessũ est & in beneficium populorũ, & pro cõditione regiorum redditiũ, vt sic cõduccionẽ eorũ cõqueri se nõ possint, cũ id per cõtrãctũ promittã, in executionẽ nostrẽ legis & conditionis in ea appõsitã, ita vt ex ea populi possint, si selein capitare in eis id vouerint, non obstantibus locationibus de eis fãctis. Ibi. Y in re. de la nõ hater. Hic est casus addendus ad casus relatos per tex. in l. 12. tit. 1. lib. 4. supra vbi licet scripturas iurare.

iste conductor de par menor, habeat eas subhastatas, vulgo rematadas, de osubhastatione, & sic de todo remate. Ibi. *Asyl de gozer y gozen de qualquier prometidos que les fueren otorgados de primicias o por otras posturas en los años de sus arrendamientos.* Aliter enim dānificatentur dīcti conductores in ammissione dīctorum promissū ei concessorum, quod esset iniustum, & contra ius, nam princeps nunquam vult iuri alicuius praeiudicare, neque censendum est praeiudicasse, ex dīctis per nos late in d. 4. tit. 3. lib. 4. sup. n. 37. cum pluribus sequent. vbi n. 28. dīcimus principem peccare si in iuste textio ius quasitum tollendo, de quo & diximus in l. 1. tit. 1. h. 4. supra & in d. 4. seq. ti. de las prouisiones eccl. l. 4. cōductores tamen ij habent ius quae si tum ex concessione promissorum a Rege & eius administratoribus facta: ergo per concessionem ipsius Regis cuiuslibet factam populo veposuit se in capitate in dīctis redditibus & gabellis, non est censendum velle praedīdicare promissis, & conductores in eis damnificare, nam & dānnum est lucra quaerita s̄ amittere, secundū gloss. & Bar. in l. 1. §. si quis autem propter si de iudic. de iure priuati. Alex. post ahos in l. non simpliciter. §. fin. de leg. 2. Mas. in l. eum quis. col. 1. C. de iur. & fact. sign. relatos per Peregrin. in tracta. de iur. s̄ lib. 7. sub tit. habentes iura s̄ scilicet. nu. 37. pag. 41. & ideo vti libitibus causis non daretur ex concessione incapitationis populorum si deberent necne, populi promissa haec solueret expressit lex nostra vt solvenda sint, & promissum quid sit quod est alledio ad emptio nē rei alicuius per dominū eius facta veluti sic entū tibi de dero. vti rē

meā emas mille auris, id quae cōcede re etiā in rebus s̄ fieri, licet i ex text. nostro & in l. infra eod. & clarus ex l. 6. tit. 4. infra isto lib. & in rebus minoris, aut respicid est, i vt apparet ex Aules. c. 33. praxi. verb. *Pajar. n. 5. & an in cōputatione solutionis gabella sint de dēctis haec promissis.* Latēda et Laſarte, de decim. ven. 2. 16. n. 4. tē seq. pluribus, vbi dicit quod nō est excludenda promissum a solutione gabella, sed qd eo sic ut ex alio pretio debebitur gabella, & facillim dīctā per nos in l. 9. tit. 1. h. 4. supra, nihilominus tamen in hac quaest. maurinus pensat hōtēntē opinionē Parladorij, veram esse contra Laſarte, scilicet, quod ex promissis cōcessis in venditione rei alicuius nō debetur gabella, sed tantū ex pretio illo, quod venditor recipit, que clarū est; nā venditor nihil ex dīctā promissio datur, itē qd soluitur, & sic nulla ex cōgabella debetur, itē quia promissū hoc allicire emptorem ad plus pretij dāndum pro re vendita, idque restat in commodum gabellarij, & cum i emptorj percipiat & omnes debet sentire, nē ex promissio gabella soluitur, itē quia in esse dū licet vendatur res in quinquaginta, cō decē de p̄uocito, venditor nihil aliud percipit quā dāo & illa decē reputatur omni sergio de onero non debet venditori gabella solueri, neque debet parī dānum, ex eo quod in fauorē gabellarij fit, alliciendo emptorē ad plus dādū, praxio dīcti promissis, & sic nunquā vidi de ijs promissis gabella peti, neque dari, sed tantū de illo pretio quod remanet p̄xnes emptorē. Neq. obstat l. 6. tit. 1. h. 4. infra, in qua facit maximū fundamētū Laſarte pro sua opinione, nam vtra q̄ ei respōdet Parlado. vbi suā rē melius

melius respondisset, non solum legem illam non esse contrariā ipsius Parladorij opinioni, sed eam probare & pro ea facere, tō quia ex eo qd lex illa expressit in casu eius promissa contineri cum pretio principali: ergo in omnibus alijs casibus vbi id non est expressum, contrarium erit dicendum, nam si id de iure esset, non tique lex illa hoc expressisset, & ab expressione verborum & legis, valet argumentum, nā a verbis legis arguimus, quia sic loquitur i & a quibus non est regulatiter recedendum l. non aliter, de leg. 4. l. ille. §. cum in verbis, si eodem. l. 1. §. si i qui autem. ff. de exercito. Tum etiam quia lex illa & ideo comprehendit promissa in pretio disposuit, quia resultat in Regis fauorem, vt maior debeat esse, *la p̄uja del quarto*, quam esset si promissa non essent imputanda in pretio, & ab hoc quod in fauorem alieius est introductum non debemus summere argumentum quod ad alia, neque est in consequentiā trahendum. l. quod in fauorem. C. de legibus, & lius singularē. & l. qd vero contra. ff. de legi. c. presenti. §. loco. de preb. in d. item etiam id resulat in commodum conductoris nē ita facilliter homines moueantur ad faciendam *la p̄uja del quarto*, in primi conductoris nocuentū, tum etiam quia multum differunt, comprehendit promissa in pretio pro attendenda, *la p̄uja del quarto*, vel an quod debeat nec ne, ex promissis ijs in venditione bonorum appositis gabellante, quā in practica nunquam vidimus ex promissis solui gabellam, sed totum contrarium, & experientia quae ex practica deducitur multum est attendenda, & a more iudiciorum senū

sumendum est argumentum, quo vsus est iuris. cons. in l. Sichelorus de leg. 3. & cum a senioribus acceptum habeamus, vt tē sator, Laſarte vbi supra num. fin. & nos vidimus & audimus, ex promissis non solum Gabellam, sed sequendum est, presentim in re odiosa vt est Gabella solutio, & sic quāuis in l. 9. tit. 11. num. 21. lib. 5. supra, succinte transierim contra opinionem Parladorij, nunc maturius considerando, cum eo teneo in hac Gabellarum materia, alia de promissis, vide per Auetada, cap. 11. prax. num. 1. lib. 2. & Franc. Lucam in tracta. de hīc. 4. part. reńeratos per Parlado. dīct. cap. 23. §. 7. num. 13. in nouis, sed cum populus non capit redditus suos in capitationem, sed ad sane plures conductores vnus post alium quomodo debent promissa solui, vide text. l. 23. tit. 13. infra eod.

S. P. M. A. R. I. A.

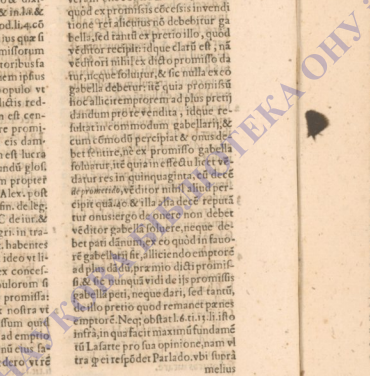
Rex potest pro eodem sine pro minoris pretio redditis iura dare populo in incapitationem. num. 1.

Lex. 7.

Summarium.

Rex potest in incapitatione redditus suos pro eodem pretio pro quo conducti sunt dare, sine pro minoris, in ampliationem dīctorum, in lege precedente.

B. l. Con tanto. Inſtitucap hac verbis dispositionem legis nostrae & praedictae, aliter enim posset conductor restituere dāno, & p̄e

iudicium ei ferri videatur si pro mi-
nori pretio darentur populi in
incapitatione, & inde iustifican-
tur ulterius ex verbis etiam sequen-
tibus promissa & luca iubentibus
soluti, secundum quod hic & in lege
precedenti disponitur & declara-
tur, & hac lex ampliativa est pre-
cedentis in eo quod disponit, ut
etiam pro minori pretio possit da-
re redditus suos populi in incapi-
tationem, & lex hac & precedentis
loquitur & procedunt, quoties no-
mine Regis redditus eius locati ex-
tabant & administrabantur.

S Y M M A R I A.

Conductores pro minori dantes locati
partem aliquam annuatim dantis
sunt si pro, nisi pro incipitationem co-
nditionem accepit, num. 1.
Iurator Caluarum territorij aliam
qualiter tenentur de conditione nisi
si locati in toto vel in parte, num. 2.
Promissa non tenentur conductores de por
menor a populo, qui in incipitationem
redditus Regis habet, a conductore de
por mayor si non dantes locati de por mayor
non habet aliam incipitationem, num. 3.
3. 6. num. 4. declaratur & ampliator.

Lex. 8.

Summarium.

Quid est agendum cum po-
pulus aliquis Regum red-
ditum capit in incapitatione,
quidquid redditus con-
ductus erat pro maiori, & ab
ipso conductore de pro mi-
nori conductore alteri.

l. 1. Las arrendadoras de ellas las tier-
ras habas y arrendadas por menor. Lex
hac differt a duabus legibus prece-

dentibus, nam leges duar preceden-
tes loquuntur & procedunt quoties
redditus Regij alicuius populi no-
mine Regis fuit aliquibus locati
pro minori. & populus vult a con-
ductore ipso Regio eos capere in
incapitatione. Lex vero nostra octa-
va procedit & loquitur quoties a
Rege ipso aliquis conductus & con-
ductus habebat pro maiori reddi-
tus Regios, & ipse cedebat pro mi-
nori eos reconduci alteri habe-
bat, tunc enim si sub isto conductore
de por menor populus redditus
eius capit in incapitatione, lex
nostra procedit, idque deditur ex
ijs verbis, & ex sequent. ibi, *Y tenien-
do el tal arrendador mayor sacado recuden-
miento, & en finalibus verbis & itid*
colligitur, est de dispositione legis; hinc
tenet, infra l. 10. l. 10.

l. 2. Y si el tal teniente no quisere es-
tar ni pasar por los tales arrendamientos por
menor, sacados en inteligencia a conductore
de por mayor, ut in glossa precedente
diximus, sed si in conductores de
por menor, qui conductus habebant
hos Regios redditus dederunt &
concesserunt aliquam partem to-
ram alteri, vel aliam promissionem
fecerunt, tenentur tunc de quibus
non est ad damna, si populus hos red-
ditus in incapitationem non caperit,
dicendum est, quod non, quia sub
hac etiam conditione, censendum
est partem alij conductores de
por menor, concessisse, & quod est
eodem permanserit statu & sic in-
teritur quod populus eos in incapi-
tationem non capiat, & quia non po-
tuit conductus or plus iuris transferre
quod ipse habebat ut in expressis
fotener glo. in l. 14. tit. 11. par. 5. & La
sarte de decim. vendi. cap. 18. num.
87. vbi num. 86. tergitur qualiter ten-
etur de evicione locans & Gabel-

las territorij alicuius, si aliqua pars
eius cunctatur.

l. 3. *Y teniendo el tal arrendador mayor
sacado recudenimiento dejenir arrendado de las
dichas rentas, al tiempo que se les otorgo,
Y intelligas hax verbas, quae obcu-
ra sunt, debes intelligere, quod in
eius dispositione, tunc conductores
ijs de por menor debent a conductore
de por mayor, & sic a populo in incapi-
tatione de por mayor, & capiente red-
ditus, in incapitationem a primo con-
ductore de por mayor, a quo ipse de me-
nor hos redditus conduxerat, pro-
missa eis concessa, quoties tempo-
re quo lex prima de por mayor, ea li-
beravit habebat recudemiento, & li-
beramentum liberum quod de clarar
pado dicitur, pro administratione
sua conductionis, scilicet si illud tunc
non habebat, nam tunc nulla pro-
missa tenetur locare ipse conductori
de por menor, populus, qui a primo
conductore de por mayor, in incapi-
tationem redditus hos capit, imo &
id ad id verum est, quod si pro vno
anno conductus ille de por mayor, ha-
bebat recudemiento tempore quo
conductus de por menor, promissa co-
cesserat, & non pro alij annis suae
conductionis, tunc pro illo anno
tantum populus incapitatus debe-
bit promissa, non vero pro alij de
quibus conductus de por mayor,
non habebat recudemiento liberum
tempore dictae concessionis
promissorum conductori de por me-
nor, concessorum, ut apparet dispositum,
in dict. l. 6. tit. 13. infra eod. quae no-
stram in hoc declarat, quae omnino
videnda est pro horum declaratio-
ne, & pro declaratione legis sequen-
tis, quae de ijs etiam loquitur promif-
sis. Et nota quod ideo lex nostra
hac expressit de promissis soluen-
dis, quando populus fe incapitans*

non vult stare locationibus factis
de por mayor, & non expressit, idem
si eius vult stare, quia clarum est, quod
incapitans in quo pro eis vult stare
etiam & pro promissis, sed quia du-
bium erat an idem effectus foret quae
dictis locationibus, ideo in hoc se-
cundo casu lex nostra expressit pro
missis solvenda & non in primo, cum
stare populus vult, ut pro dictis
locationibus, quia id clarum erat
esse solvenda promissa, & cum in
casu dubio lex nostra ita expressit,
in clarum idem dispositum censendum
est, & qualiter promissa sunt conce-
denda in locationibus horum re-
giorum reddituum, ex pluribus legi-
bus dicti tituli. Y infra eodem de
cerpes.

l. 3. *mas se por menor, nisi lex
nostra disponit de fiero prout dis-
ponit lex 6. supra eod. ibi, y tenien-
do el tal teniente de por menor, & sic in hoc
differt nostra lex ab illa.*

De lege 9. sequitur, quae de ijs
etiam promissis solvendis condu-
ctoribus de por menor, concessis a con-
ductore de por mayor, applicabilis ad
ea declarationem in l. 3. precedente
te in glossa penultima finem positum
ex l. 6. tit. 13. infra eod. lib. & l. 10. in-
fra eod. etiam de ijs loquitur pro-
missis.

S Y M M A R I A.

Rationes nostrae legis exponuntur nu-
meris 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Lex. 14.

Summarium.

Hac, leges hoc modo. Regi lo-
canti luos redditus & eidem
conductoribus eorum non
competit remedium lesio-
nis, ultra dimidiam iusti
pretij.

Hic per que, rationem de-
signat dictio hac, per que,
quare lex nostra disposita
fuit, nec scilicet conducto-
res retrahantur a conducendis red-
ditibus Regijs, & adducto, & quia sic
Regi convenit, tum vt conducto-
res reperiat, tum etiam ne patrimon-
ium fiscalibus cotidie super hoc
vexetur, vt inquit Lasarte, de
vend. cap. 18. num. 82. ubi leges
nostras allegat, pro limitatione, l.
22. C. de rescind. vend. & ibi dicto-
rum per scribentes, & l. 1. tit. 1. lib.
3. supra, de quo & per gloss. memos,
l. 16. tit. 5. part. 5. & Gironda de Gra-
bel. 2. part. §. 1. num. 1. Cum duobus
sequentibus, & hoc quantum ad lo-
cationem horum reddituum Regio-
rum, de qua & dictæ leges loque-
bantur, leges hæc nostræ. 14. & 15,
procedunt, scilicet quo ad emptionem
& venditionem, nam quo ad eam,
leges illæ & pronuntio earum, de re-
medio lesionis ultra dimidiam in
suo esse remanent, vt aduertit La-
sarte dicit. num. 82. in fin.

In l. 1. ubi, cosa iusta, hanc iusti-
tiam iustificat lex præcedens, que prius
quo ad Regem & eius fiscum disposita
lesioni ultra dimidiam locum non
esse, & sic nihil, si quo ad condu-
ctores, dictorum reddituum, nunc
idem esse disposuerit, in hac l. 15. id
que etiam iustificare videtur per-
missionem, & licentiam, & eis resultan-
tem decipiendi se inuicem contra-
hentes, cum id conductoribus Rex

permittere, dum sibi auferat liberam
agendi potestatem de dicta lesione,
vltra dimidiam, vel vt inquit Lasar-
te dicit. num. 82. leges nostræ præsen-
tes id agunt, vt res iuris ciuilibus di-
spostione que noua fuit, & per Dio-
cletianum Imperatorem inducta,
in dict. l. 2. C. de rescind. vend. in ter-
minis iuris gentium: quod omnium
contra dnum pater est, contractus
ille relinquatur, quo iure licitum
semper fuit contractibus iniuicem
1. se decipere, item si prætio §. si. ff.
locati. in causa §. idem Pöponius,
de minoribus. cum notatis per Pi-
nelum l. 2. C. de rescind. vend. par. ca.
11. maxime num. 31. Ego tamen dico
3. quod leges nostræ non permittunt
contractibus in locatione & con-
ductione horum reddituum Regio-
rum, se vltra dimidiam circumscri-
bere maliciose, & cũ dolo, sed quod
si casu, sine dolo & malicia, id fecer-
int, peramittunt, neque illi locus
vllus datur, & quod in dubio dolo,
& malicia non præsumatur nisi pro-
betur, prout est regulariter proban-
dus, sed si cum dolo id ageretur, &
maliciose, & id probaretur, tunc vti
que leges nostræ, non procedunt,
4. sicut neque licet alicui alium, cir-
cumscribere dolose etiam intra dimi-
diam iusti pretij ex l. 1. tit. 1. lib. 54
supra, que licet collidere in loca-
dis redditibus Regijs, & conducen-
dis per aliquos, & hoc credo voluit
de legislatorum nostrorum, nõ de in-
iustitia leges hæc arguamus, si per-
mitterent contractibus iniuicem se
sciantes, vltra dimidiam de ce-
te, que est mea, quæ consideratio
& consideranda per leges
nostras res suo tem-
pore.

TITULO X. Q. VALES

personas no pueden arrendar las rentas
Reales ni ser hadores en ellas.

Superiori titulo dictum est, quibus conditionibus redditus
Regij locantur, & conducuntur, nunc immediate sequitur,
ille noster, disponens, quæ personæ non possunt eos conduce-
re, neque fideiussores conductorum esse.

S Y M M A R I A.

Fideiussores conductorum reddituum
regiorum in qualibet parte regni
dare possunt, quod seruis in alijs no-
c. 1. & in. 10. & 11. quod si sint dominus
sunt.
Ad am facienti ex necessitate magis sub-
mittitur quæ facienti ex voluntate nu-
m. 2.

fideiussores conducuntur
regios redditis capiendi

Hic per que, dar de qualis
quier parte de nuestros Reynos,
nos, speciale est in his fidei-
iussoribus conducuntur
regios redditus, vt ex provincia
vbi quis conduxit hos redditus pos-
sit fideiussores præstare, cum de iu-
re aliud fit in fideiussoribus vo-
luntarijs procedentibus a contra dno vo-
luntario in quo quis voluntarie se
obligauit, & in necessaria fideiussio-
ne, in qua eam præstare tenetur, si
non potest in illo loco, remittitur
ad alium locum eundem tamè pro-
uincie, vt et text. & ibi gloss. & om-
nes in l. 1. fideiussor, §. si necessaria,
ff. quis satis. dar. cog. & sic colligit
ibi las. num. 9. regulam quod magis
subuenitur ei, qui facit adum ex
necessitate, quam facienti ex vo-
luntate in seruitutem etiam in l. si ad
in ium. 2. per hoc respondisse Alex-
andrum, ab idem, cum aliquis ven-
didisset domum sitam Bononiæ, &
promississet pretium eobtere in
emptionem prædictorum, profecura-
tate

Vendi dominum cum conditione, vt ex
pretio ematur prædicti præstare, an pos-
sit prædictum emi in alio territorio, num.
3. & 6.
Fideiussorem dare promittens, intelligitur
quod fit de bonis suis iuris ciuilibus n.
4. vbi infert ad licentiam concessam, vt
ex pretio rerum maioratum venditarum
ematur prædicta vel tenent, non poterit
emere extra ciuitatem, si non num. 5. &
num. 6. limitatur et declaratur, & in
num. 7. ad eam præsentatur.
Sed etiam promittens satisfaciendo fidei-
iussorem etiam, an externum idoneum,
tamen eiusdem provincie, et territorij,
num. 8. & num. 9. iuxta ad licentiam dicit
vendendi bonæ maioratum.

Lex. i.

Summarium.

Ex quibus partibus regni, sint

tate euictionis domus venditæ, postea volebat emere prædia in alio territorio non bono, ap. id. possit, & respondit quod nō, ¶ ex dicto Bart. ibi, & omnium modernorum teste Lafone ibi. num. 7. dicentium, quod qui promittit fideiussorem intelligitur, de illa ciuitate, & de hominibus illius ciuitatis, ¶ & ex ijs ego infero ad licentiam & facultatem regiam concessam alicui vt possit vendere tales domus, vel talia bona maioratus, & pretium eorum conuenerit in emptionem aliorum prædiorum vel in redditus Regis, vel alterius persone cuiuslibet, quod nō poterit emere ea extra ciuitatē, solum & populum illum vbi adsunt bona maioratus, & est noua mea consideratio, quam vsque adhuc in nemine vidi consideratam, sed in propositum dicti responsi Alexandri, idem Laf. vbi supra num. 7. & 8. inquit eodem Alexand. in cons. 57. ponderatis verbis testamenti Ioan. in colu. 2. ad fin. cum sequent. voluit respondisse, quod sufficit præstari fideiussorem in provincia propinqua, & consequenter, dicit Laf. in d. num. 8. consultationem primam limitari posse, quod sufficit quod prædia empta ex nummis domus venditæ, & pro euictione eius obligata, sint in alia ciuitate dummodo nōn remota, ¶ etiam si sit diuerso principis, & sic idem sit cum ex pecunia facta ex venditione bonorum maioratus sunt emenda prædia vel redditus, vt scilicet, possint emi in alia ciuitate, propinqua tamen, & non remota, etiam si sit diuerso principis, nisi dixeris, vt dicit Laf. d. d. num. 8. quod aliud sit in fideiussione in qua promittitur remissio ad alium, locum quando in loco iudicij non inuenitur, quod

nōn cadit in emptione prædiorum nisi argueretur magna difficultas emptionis in illo loco, tandem ipse Laf. ibi contrarium putat tenendum per text. ibi, scilicet quod si est diuersa provincia, prout supra ille que sunt sub duertis principibus, nullo modo possit fideiussor dari alterius diuersæ provincie, neque itidem possint emi prædia in alia diuersa provincia, sed in illo loco & ciuitate, vel in eadem provincia nōn multum in remoto eius loci possint emi, & sic inquit ibi Grosclius com. in u. m. r. d. in cons. 57. quod qui promittit satisfidere, satisfacit dando fideiussorem aut ciuem, aut exteri, ¶ qui tamen idoneus sit, & hoc dicit tamen sit eiusdem provincie & eiusdem territorij in quo conueniri potest. Ex qua quidem ratione infero ego ad licentiam concessam pro vendendis rebus aliquibus alicuius maioratus, vt pretium eorum conuertatur in emptionem aliquorum reddituum, quod poterit dicti redditus emi in alia provincia, quam illa vbi aderant bona maioratus, si idoneus sit venditor eorum, & se submittat iustitiae illius ciuitatis vbi bona maioratus aderant ¶ cum vedita fuerunt, constituendo ibi solutionem, & renuntiationem suam forum & domicilij, cum ex vi dictæ renuntiationis solutionis & submissiois attenda nota pragmatica de las fideiussiones, posita sub l. 10. tit. 21. lib. 4. supra positi exequi debitor pro executione reddituum in loco illo & ciuitate, & peti quod ibidem ipse debitor & bona executata remittantur, debere tamen aliquid plus quatuordecim mille marapeti noui præstari pro vnoquoque militario, ipsorum reddituum, ratione solutionis eorum ibidē destinata, pro

pro iustificatione ipsius contractus censuarij, quæ mez cōsiderationes sunt & ideo cum consideratione reuidende, cum igitur, vt ad propositum nostræ legis deuenimus diximus, fideiussiones dandas ex contractu voluntario in eodem loco esse præstandas, manifeste colligitur legem nostram alud permittere specialiter id in loca non reddituum regionum ita disposuisse vt scilicet sufficiat fideiussores esse de toto regno si idonei sunt, nisi in locis Gallicæ, Asturiæ, & de Viceaya ¶ vel nisi redditus ij Gabellarū sit alicuius Domini particularis in locis suis, nam tunc non sufficit præstare fideiussores externos ad provinciam ipsorum Dominorum locantium redditus ¶ sub, vt aduertit Lafone, dedecim. vend. cap. 18. nu. 19. vbi & num. 18. legem nostram allegat.

S Y M M A R I A.

Conducere regio redditus quilibet potest qui non reperitur expresse prohibitus n. 1. vbi ex infamibus id permissi probatur. Potentes, vulgo poderosos, qui dicuntur num. 2. Locatio reddituum regionum si de factis potentibus fiat, an erit nulla num. 3.

Lex. 2.

Summarium.

Potentes personæ nō possunt conducere gabellas, tertias neque alios redditus regionis per se neque per interpositas personas in terris vbi degunt, vel in adiacentibus, & pœna ponitur Regis re-

ceptoribus & arrendatori-
bus alud facientibus.

BI. mandamus & de tenentes, ex ijs verbis & ex toto hoc titulo, & rubrica eius decepti potest regu generalis permissa scilicet licitum est conducere regio ¶ reditus cuiuslibet personæ, quæ a iure expresse prohibita non reperitur, ex l. 1. recipimus. C. de appell. & l. san. cimus. C. de testam. quilibet enim intelligitur habilissimus militet prohibito contra eum, secundum Bal. l. cum virum col. 6n. C. de fidei. com. vt in propositum inquit Beta c. de Gabel. 3. part. num. 1. & eo tunc Girona de Gabel. 3. part. nu. 3. ad 20 vt infames eadē crepe ¶ sint, quia prohibiti nō reperitur in opotius expresse permissi ex lege nostra, quia si lex nostra prohibet militibus Gabellas locari, ergo illis qui non sunt permittere videatur quilibet illi sint vt ex l. 2. infra tit. l. proximo decepti, item quia si ex l. 1. infra isto titu. permittitur gabellas locari iudeis & Mauris de parmenor, ad ciuitatibus & populis, qui infames sunt, ergo non est expensum prohiberi in tantibus locari, nam & exigere reditus hos de iure antiquo infamia reprobatur, ex Bart. & Parea in L. humilitatis per text. ibi. C. de fuscipor. lib. 10.

Ibi. Canalleros, similis. l. 2. tit. 11. part. 5. vbi de ceptes qui sint isti. Ibi. Poderosos, qui sint ij ¶ & qui tales dicantur in materia locationis gabellarum ex l. 4. & 9. istiusmet tituli declaratur optimè quam allegat Auend. cap. 19. præc. nu. 18. vers. dicitur lib. 1. & cap. 15. num. 13. lib. 2. & priuatus Regis dicatur etiam po-
tens.

rens. l. 2. titul. 5. lib. 3. supra, sed an si de factio is personis venitis locatio
 3 ↑ horum reddituum fiat erit nulla, videtur quod sic, ex dispositione: l. cum lex. ff. de fideius. & l. non dubium. C. de legib. eo quod lex nostra prohibitoria est, prout voluit Mincha. lib. 2. de successio creatio. §. 35. numer. 12. in impressi. Salu. relatum per Lafarte de decim. vend. c. 2. num. 3. qui tandem in num. 4. refert eundem Mincha. in cod. lib. 2. §. 17. num. 70. Venetijs, contrarium voluit, imo quod valeat locatio, eo quod lex nostra paxnalis est, & ex. l. 1. titu. 5. li. 7. supra paxnis afficitur talibus cōduutores & fideiussores prohibiti, & sic Rex hac paxna se cōtenta ut ex dict. l. 3. tenet idem Lafarte vbi supra num. 14. & quia lex vendit. nō annullat contrarium locacionem & sic valida erit & id clarior ex. l. 4. infra isto titulo deducitur, quia paxnis se contentat reddit, & nihil amplius desiderat, sed Gironda de Gabel. 3. par. num. 19. tenet quod sit nulla, per. l. fin. C. de rescindenda venditione, sed plus mihi placet quod valeat locatio, quia illa lex similibi facit pro sua opinione & sic voluit quod teneat locatio personis prohibitis facta, glos. delos. l. 2. tit. 12. par. 5.

SVM MARIA.

Indans de iure non poterat conducere Regios redditus, nisi vt num. 1. & num. 2. vbi declaratur de quibus Iudeis & Mauris intelligatur, & nu. 3. ponitur in hac aliaque limitatias.

Lex. 3.
 Summarium.

Iudæi & Mauri conducere nō possunt gabellas neque alios

redditus Regios pro minoribus factoribus aut recaudatoribus vel conductoribus maioribus per se neque per alias personas nisi tantum ad ciuitatem & populum de por menor sub nostre legis paxnis, & in versu ponitur, quid si per maior conductant.

BI. Ningunos ni algunos factores Moros. Hic ponitur generalis nostre legis conclusio vsque ad vericulum saluo, scilicet, quod Iudæi & Mauri non possunt Regios redditus conducere a Rege neque ab eius factoribus horum reddituum neque a collectoribus vel conductoribus maioribus per se neque per interpositas personas, & in personis Iudæorum, quod non possint conducere hos redditus, neque eos colligere, erat depositum, ex text. in cap. penult. de Iudæis, quod tamen ibi Abb. & DD. volunt per text. ibi id intelligere vt procedat, cum ipse Iudæus per se id debet exercere secus si per alium, vt & per Girondam de Gabel. 3. par. num. 19. qui per superiorem vendentem vel locantem gabellas deputatur, qui deputatus Christianus sit, nam tunc id liceret, & id lex nostra non denegat, quia si Rex ipse vellet vtique posset, sed si nō permiserit, nullo modo Iudæus per se neque per alium, neque pro alio id posset facere, neque exigere gabellas, neque eas administrare neque facere, vt ex contextura nostre legis colligitur, vsque ad vericulum, saluo, & præsertim attentis verbis finalibus nostri te. vt in glos. si fina, notabimus, & id est in Mauris,

ris ex lege nostra, & intellige de Iudæis & Mauris, qui viuunt in sua lege & sedta, secus vero in descendibus ab eis, qui Christiani sunt nam de ijs non loquitur lex nostra, vt aduertit Lafarte dict. cap. 18. de decim. vend. & tradit etiam Bertachi. de Gabel. 3. par. num. 11.

Ibi, saluo, hic vers. est limitatiuus conclusiois nostre text. scilicet vt in ciuitatibus villis & populis habitentibus iurisdictionem de per se possint Iudæi & Mauri conducere de por menor, & quilibet redditus Regios dum tamen tales ciuitates villas vel populi sint maioris vicinatis ducetorum vicinoris, qui de vicinis sint de omnibus status & conditionibus.

Ibi, pero es nuestra merced, hic ponitur alia regula scilicet quod possint Iudæi conducere de por mayor, & aliam ex redditibus Regijs liberis, vulgo, renta de sembargada, pro vt sunt feruicio y montazgo, & similes dum tamen ipsi Iudæi & Mauri per se non admittunt & colligunt, sed per Christianos & personas bonæ conscientie cum mandato ipsorum Iudæorum & Maurorum pro vt in glo. 1. huius legis diximus.

Ibi, Saluo Christianos, prout in glo. 1. nostre legis dictum remanet, & hæc exceptio in hoc casu firmat regulam in contrarium, vt scilicet in casibus præcedentibus nostre legis in prima eius dispositione possint neque per personas Christianorum facere possint, cum aliter verba hæc superflua forent, & ad istum vericulum pero es nuestra merced, referenda sunt, qui vericulum est limitatiuus primæ dispositionis nostre legis in principio eius positus, vsque ad vericulum saluo que en las ciudades, in quo quidem vericulum nulla etiã

métio fit quod per Christianos redditus talium ciuitatum & populorum ibidem designatorum debeat administrare, sed per se ipsos id facere possunt Iudæi & Mauri, eo quod ibidem non id prohibetur, pro vt in hoc vericulum pero es nuestra merced, prohibuit videmus, & sic verulum istum vericulum non, non est hoc extendendū, cum limitatio causalimitatum producat effectum, nisi dixit, vericulum hunc, saluo Christianos, ad omnia præcedentia referri, sed est nimia suppletio, & occasio arguendi legislatorum de superfluitate.

SVM MARIA.

Incasio regiorum reddituum facta personis prohibitis non est nulla, numer. 19. Prælati dicuntur qui habent perpetuam dignitatem num. 2. Prælati appellatione venit etiam Ecclesiasticum. 3. Prælati appellatione venit capitulum se de vacante. 4. Prælati appellatione venit custos fratrum minorum, et quilibet habens administrationem cum officio perpetuo num. 5. & habentes iurisdictionem, et quilibet, num. 6. & nu. 7. idem in pichanis & abbasibus. Prælati appellatione proprie & stricte capiuntur: Papa, sicut in textu ipsius num. 8. & illi, qui habent iurisdictionem. Lex nostra de quibus prælati intelligatur vel non num. 9. Personis hoc prohibitis locatio Regiorum reddituum inter dicitur etiam si talis sit deus sicut presbiter num. 10. Officiales, quorum præsentia requiritur in assensibus gabelarum nō possunt esse conductores num. 11. Officiales iustitie contrahere prohibentur in locis sibi subditis num. 12. Depressatis etiam ad videndum bona paxnorum prohibetur locatio ac conductio Gabelarum num. 13.

Tabellio.

*Tabellionibus etiam de numero dista-
culo prohibetur nu. 14.
Prohibetur conducere redditus Regios an
possint esse fideiussores & approbatores.
num. 15.
Prohibetur si ageant valorem gabellarum
an conducere possint gabellas nu. 16.
Prohibetur conducere gabellas an sit prohi-
bitus eas retinere, si ante officium prohi-
bitorium eas condallas habebat num.
17. & 18.*

Lex. 4.

Summarium.

Personarum in lege nostra conten-
ta non possunt redditus Re-
gios conducere perse neque
per interpositas personas,
por maior ni por menor,
sub pena & vt melius obser-
uetur imponitur pena ratio-
natoribus & alijs hic contē-
tis sibi locantibus.

B I. Ordinem et manda-
mus, no. quomodo lex
nostra tantu assisit non
vero resisit neque an-
nullat vt sic intelligas ex hoc, & loca
penalis est, non esse nullam qua-
tionem ↑ factam talibus personis
prohibitis, sed quod penes legum
punienditamen sint, vt diximus in
la. supra eod. infi.

Ibi. Periculosi, qui prelati dicun-
tur quasi pre alij dicitur, vel antela
ti, & dicuntur prelati qui habent ↑
perpetuam dignitatem. Innocenti
in ca. de multa de preb. Card. in cle-
men. 1. quez. 1. de supplend. neglig.
3. prelatorum. Imo & Ecclesia venit ↑
appellatione prelati, vt per Specula-
torem in titulo de instrum. editio.

§ nunc vero aliqua, ver. sed quid e-
rit, & sic capitulum sedeuacante, ↑
4 vt per Paulin. de pot. Cap. sedeu. in
prelatione. num. 1. item minister &
custos fratrum minorum & quili-
ber habeat administrationem cum
officio perpetuo ↑ vt per Card. in
5 clem. 1. quez. 10. de electione & ve-
niet prelati appellatione inferior-
res Episcopo habentes iurisdictionem,
6 & qui prelati, ↑ vt per Card. in
clemen. 1. de consan. & affi. & Ma-
dosum. consilio. 37. num. 19, & ex la
ta significatione Sacerdos Parro-
chialis Ecclesiarum, quia prelati
Parrochianis, & Plabanus potest di-
ci prelati ↑ vt in. ca. tua de cleri.
agror. & sic inquit Abb. in ca. decer-
nimus de iudic. quod appellatione
prelatorum non solum veniunt Epi-
scopi & Archiepiscopi sed etiam ab
7 bates ↑ vt in cap. 1. de xrate & qual-
lit. & in c. in demeritibus de elec.
in. 6. & in cap. vt apostolicus de pri-
uileg. lib. 1. Abb. in cap. cum ab Ec-
clesiarum prelati in pri. de offic.
ord. glof. prelatum in clem. 1. de ele-
ctio. Barbat. late in dict. cap. decer-
nimus col. 1. proprie tamen & scri-
bit prelati appellatione in exipit
venit Papa, & in non exemptis Epis.
8 ↑ secundum Card. in clem. 1. quez. 1.
34. post glof. de reb. Eccles. non alie.
& illi qui habent iurisdictionem ali-
quam fori contentiosi ex dict. c. de
certimur, vbi glof. & isto modo ac-
cipitur in prelati nostra lege, non
vero de clericis curatis parrochia-
lium Ecclesiarum vel alias beneficia-
torum iurisdictionem non habentium,
9 tum quia lex nostra fauorabili-
s est, tum etiam quia lex. 8. infra
eod. de clericis ↑ & personis Eccle-
siasiticis loquitur, que de alijs, quam
de his prelati iurisdictionem
habentibus fori contentiosi intel-

ligen-

ligenda est, aliter enim esset nostre
contraria, & facit text. in la. tit. 11.
part. 5. & intellige quod lex nostra
indistincte ijs prohibet locationem
horum reddituum regionum etiam
10 si fideiussores laicos ↑ prelatum
vt sic etiam hoc modo differant ij
prelati ab alijs personis Ecclesiasti-
cis de quibus loquitur dict. l. 8. in-
fra eod.

Ibi. Personarum poderas, qui sint, in.
la. supra eod. diximus.

Ibi. Nil nos contra doctores mayo-
res, ij enim cum intendunt in admi-
nistracione & beneficio Regionum
reddituum nimirum si eos conducere
non possint, officiales enim, quo-
rum presentia requiruntur per statutum
in locacionibus gabellarum, non pos-
sunt eas conducere, ↑ secundu Ang. in
Authent. de alie. & emph. §. exco-
mus col. 9. per illu text. disponemem,
res Ecclesie dadas esse in emphiteu-
sim presentibus economo & carhu-
larijs, qui tam eas accipere no pos-
sunt pro seipsis, in emphiteusim, &
istud text. adhuc allegat Ber. de Gab. 3.
par. n. 8. vbi alia pro hoc considerat
& facit etiam text. in l. 3. tit. 5. lib. 7.
supra & rationes assignat Iaco. Re-
bus l. 4. ni. C. quibus ad eoducti. lib.
11. Sed alij possunt dari meliores.

Ibi. oro si que illi alidies & alienazites,
na & ij contrahere prohibentur in
12 locis ↑ sibi subditis ex. l. que officij
in pri. & l. non licet. ff. de contrah. con-
prio. l. 1. de contracti. Iudi. tenet in
proposito Bald. in l. quisquis. C. si
cert. pet. relatus & secutus per Ber-
rachian dict. par. 3. num. 10. Auend.
cap. 12. prax. nu. 13. ver. lo. 2. auum re-
quistum, lib. 2. Auiles. cap. 32. prax.
verbo officiales, vbi allegat glof. ar-
rendadores. l. 4. titu. 6. part. 1. quos
sequitur leges nostras allegans Gi-
ronda de Gab. 3. part. nume. 4 per

text. in la. §. 1. ff. de admini. rer. ad ci-
uit. pertinen. vnic. C. quibus ad con-
ductio. lib. 1. l. si quis procurator
nem. C. de curio. lib. 10.

Ibi. Regidores & jurados. l. 3. tit. 1. l. 7.
supra de iuratis nihil disponebat, &
sic de eis etiam procedunt haele-
ges, & ibi dixi idem de deputatis ad
videndum bona populorum, ↑ &
13 ex legibus in glof. procedente alle-
gatis idem probari potest.

Ibi. Iferriamus de conueto ni estriada
nos de rentas, sed quid in tabellioni-
bus numeri, qui non sunt de conueto
lio, neque de redditibus, & idem di-
14 eendum iudico, ↑ ex dict. l. 3. titu. 5.
lib. 7. supra que est ampliatio nos-
trarum legum in presentibus, vt in ead.
l. 3. dixi. nu. 1.

Ibi. Nil las letradas ni mayor domus do
coney, quia & illi vident bona posi-
pulum & super eis consilium pre-
stant, & administrant ea, sed an ij
omnes prohibiti conducere reddi-
tus Regios poterunt esse fideiusso-
res & alonadores, ↑ die quod non ex
15 dict. l. 3. titu. 5. lib. 7. supra & quia mi-
litate eadem rationes prohibicionis
sunt. Sed an isti prohibiti poterunt
conducere si ageant valorem red-
dituum Regionum, ↑ & videtur, quod
16 sic, tu quia cessat ratio prohibicio-
nis, scilicet diminutio reddituum, ces-
sat etiam timor & metus aliorum, cui
ipsum deterretur a eoductio. Offere doq;
nihil supra offerunt, offere intē-
dūt, & ratione cessante cessat legis
dispositio, ex text. & materia in ead.
cessante de appel. & videatur cau-
sa prohibita nē metus vel respectus
alios timoratos reddat proban-
ex l. 7. infra isto etiol. ibi. proque
pas temis a veruonca nos degen. de pona
los que las nautitres arrendas. Ergo si
hoc cessat, cessabit & penalit di-
17 spoiitio. Sed ijs no obliantibus oco-
rium

rium est tenendum cum Gironda dict. 3. part. de Gabel. num. 11. cum sequent. eod. quod licet cesset ratio metus & respectus, non cessant alie rationes, scilicet, quod facilliter tales conductores conueniri non possunt in iudicio, item & quod potentia sua debitorum iuste & iniuste vexare poterit & possent esse graues & molesti priuatis, vt inquit Rebus. in l. vni. C. qui ad. eod. lib. 11. & quia secundum eum ibi cum tot officij, quis seruare non poterunt, & quomodo in lege amplius quam vna ratio veratur, licet vna cesset, alia non cessat, non cessat eius dispositio, sufficit que alteram remanere ex. §. affirmatiuitatis in l. de iur. & ex alijs adductis per Gironda vbi supra. num. 13. cum. 3. seq. & hoc est sine dubio. Sed inter legendum ibidem ipse Gironda num. 5. 6. & 7. vult leges nostras prohibitiuas intelligere vt procedant, quoties prae dicti prohibiti conductores conductionis tempore habent dicta officia, eo quod qualitas excludens vel admittens debet esse tempore actus, ex l. 1. C. de executio. tit. & ex late per nos dictis in l. 4. tit. 1. n. 1. lib. 1. secus vero si dum iam essent conductores vel arrendatores superuenit officium, nam tunc licet illud habeant poterunt vti conductione antea habita, §. quia facilius est retentio quam acquisitio vt. l. fin. ff. vnde lib. & sic licet decurio prohibeatur conducere redditus Regios non tamen prohibetur retinere, & sic istam opinionem cum Auedasio capit. 12. prat. num. 13. ad fin. lib. 1. tenet Gironda, vbi supra. numer. 7. quam equidem opinionem ego procedere posse crediderim, cum inuitus hic conductor eligitur, ad officium decurionatus vel officij iustitiae vel ad aliud

incompatibile, secus vero si ipse ex sua voluntate perquisit & procurauit officium illud, nam tunc nullo modo crederem procedere opinionem hanc, imo etiam si inuitus promoueretur adhuc consulo vt reclamet, manifestans quod ipse est conductor reddituum Regionum & quod non potest vtrique habere, & si hac manifestatione facta adhuc cõpellatur, tunc vti que excusandus cõsulo, §. aprens nostrarum legum, & quantum vis ipse ex nouis punctationibus excusatus sit acceptare officia cõcilij & alia ibidem expressa, hoc in fauore suum est introductum, & ideo non debet in eius odium retorqueri licet si mecum consilium caperetur, vti que exploderem officium, vt litium si amputetur, & cupiditas malorum iudicij excludatur, qui solent opinionibus debilioribus suis tamen interesse respicientibus adhaerere & explodunt veriores & vergentiores, & sic molestias partes & vexant indebitè, quare ad effugiendas horum malignorum iudicij technas & calumnias consilium meum amplecterer, non vero ex hoc alterum locum esse penis nostrarum legum si sic intellecta dicta opinio Aued. & secuta seruetur & sit secundum eius intentum & determinacionem. Et post haec vidi Castillo in politica de gouier. lib. 3. capitulo 4. numero 39. sic tenentem in conductoriis reddituum Regionum & in num. 38. non idem esse asserit in habentem conductas obligaciones publicas, alias personas prohibitas conducere hos redditus in tribus legibus sequentiibus reperies, quae & similes sunt & ampliatuè procedunt, & ex dicta. l. 3. tit. 5. hb. 7. supra vbi alia diximus.

libi.

Ibi. Nostro por ellos, & sic licet illud quod quis non potest habere per se, possit tamen per alium ex l. qui officij & ex l. non licet. ff. de cõtra. emptione per quas ita notat la. cob. Rebus. in l. vni. in si. C. quib. ad conduct. libro. 11. in materia nostris textus, tamen ex lege nostra ut fieri non poterit sine pena, cum hic per se & per alium fieri prohibeatur.

Ibi. So las penas contenidas en las leyes que sobre esto hallan. De quibus, & infra eod. in l. 9. & in l. 13. titulo. 5. libr. 7. supra.

Lex. 5.

Summariu.

Personæ hic contentæ neque fidei uosum esse possunt conductorem redditus Regios.

BI. Que no puedan ser ni fidei uosum, ad ampliacionem legis præcedentis & similitum, sed ad idem erit in alijs personis prohibitis in lege præcedente non hic expressis, credere quod sic, quia militat eadem rationes & quia ex l. 3. tit. 5. lib. 7. idem in alijs prohibitis in lege præcedente & similibus disponitur.

SYMMARIA.

Conductio gabellarum à minore facta absque iramento non valet num. 1. & num. 2. ampliat. eorum hb. ex aspectu apparet minor.

Minor. 25. an maior tamen quantum decim licet contrabere possit, tamen si laddar, restituitur num. 3.

Minor fidei uosum, quod dicitur & sic restituitur ad maioris fidei uosum minor. 25. num. 1. & 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.

Instrumentum minoris in contractu adhiberi debet cauti accipi & praestari, ut num. 25. et num. 26. in enormissima fione non sufficere hoc instrumentum asseritur. Minorem instrumentum contractum an suu esse de beneficio restitutionis certiorari. num. 27.

Lex. 6.

Summarium.

Nullus qui ex aspectu minor. 25. annorum appareat, non recipiatur in conductorem reddituum Regionum neque in fideiussorem conductorem ipsorum, nisi cum iuramento adhibito secundum formam in lege nostra dispositam, & tabellio, De rentas, non aliter recipiat obligatio nem sub pena decem mille marapetinarum camerae Regiae applicandorum, & quid si per mandatum, quis se obligauerit, quid debet continere mandatum, declarat lex nostra in finali eius vers.

Bl. No sea recibido, Sed quid si de facto recipiatur absque nostris iuramentis valebit ne contractus? & Minchaca de successio num creat. libro secundo. §. 14. numero 115. inquit non valere, tum quia lex nostra prohibitoria est, tum etiam quia minor non remanet esse cacter obligatus absque iuramento, & licet penam apponat tabellio

non ideo tollit prohibicionem.

lbi. Por arrendador mayor ni menor, ne aliqui forsan tyronē verba hęc fallant, in ijs verbis, Mayor y menor, non est intelligendum quoi legislatorem, de persona maiori vel minori, sed de locatione & condictione reddituum Regionum pro minori vel pro maiori facta, itaque neque per mayor ni per menor, nullus qui ex aspectu minor. 25. annorum videatur possit esse conductor dictorum reddituum, nisi seruata legis nostre forma.

lbi. El que pasesciere por su aspecto o fueren duda que es menor de edad de veinte y cinco años, hęc est principalis nostri textus dispositio, scilicet, quod minor. 25. annorum, etiam si ex aspectu colligatur esse minorem non est admittendus in conductorem reddituum regaliū neque in fideiussorem; eundemque prout est text. expressus in l. in fraudem. §. minoribus. ff. de iure fil. cō. q. si se obligauerit restitui potest, secundū tex. lbi. nō licet minor. 25. annorum maior tamē quatuordecim possit cōtrahere, si tamē ex contractu datur restitutur. **¶** ex text. in l. si curatorum habens minor. C. de in integr. restit. & per totum lbi. & ff. eodem & cap. constitutus de in integr. restit. l. quinta titulo. 11. part. 5. & in tit. lina. partita 6. ex quo multa inferit Antonius Gomez tom. 2. varia. cap. 14. num. 1. eum sequen. pluribusque ex legibus. 3. cum sequen. tit. 19. par. 6. etiam probatur. & per Sforcia de in integr. rest. quart. 85. per totam, & consequenter. & à fortiori si minor fideiubeat restituetur aduersus fideiussione, **¶** nam eo ipso q. fideiubet perdit & latus videtur, & sic etiam hac

hęc de causa, in hac nostra lege prohibetur etiam fideiubere. Sed an etiam prohibitus erit esse approbatorum, vulgo, *alonador*, sine ipse approbet conductoris personam & bona, vel fideiussorum per scripturam, vel tanquam testis, & dicendum est quod sic, quia eadem militat ratio, restitui enim possunt minores approbatores & certificatores quia loco fideiussorum habentur, in causa fisci, & Regis, etiam si testes approbatores tantū sint, vt diximus in l. 14. tit. 9. lib. 3. nu. 19. supra & Bellugā in speculo principū rub. 31. nu. 16. cū. 4. seq. & Gutierrez lib. praed. c. q. 13. n. 7. q. hoc est fine du bito in hoc casu, licet non principaliter, sed in subsidium, principali & fideiussore approbatus per eum non sufficientibus conueniri possit alius approbator & certificador secundū Rebu. a. tom. const. Fran. art. 1. gloss. 16. nu. 25. vbi ita inquit fuisse iudicatum, & in terminis nostris sic ista tenet latus allegans Gironda de Gabel. 3. par. nu. 11. cum seq. approbatoribus tamen ijs deficientibus tunc ille qui admisit conductores & fideiussores eorum non idoneos tenebitur, licet legis dispositio sit facta ad id, eos etiam non idoneos recipiendo, ex l. 3. si de fideiussor. l. si ab arbitrio. ff. qui satisfid. cog. Pulchre Alexand. consil. 60. consideratis volum. 5. & Rebus. vbi supra numer. 25. & sic inquit Bald. in l. 1. colum. 1. C. de epis. & clericis relatus per Rebus. in dicto numero, 45. quod iudices qui recipiunt maius fideiussores ex hoc obligantur ad interesse partis & Reipublice, si datur, ex quo cauti iudices pronuntiant fideiussiones periculo tabellionum esse assumendas, vel ut dixi in dict. l. 13. recipiant hos abona-

tores, & approbatores per scripturam, vel per testes in causis, in quibus remanent obligati ex approbatione, & idem Gutierrez vbi supra nam non in omnibus causis remanent obligati, & sic in causis vbi nō remanebunt obligati, precipietur dux quod fideiussiones periculo tabellionis capiantur. Sed an poterit contra istos testes approbatores **¶** executio procedi? videtur quod sic; quia loco fideiussorum sunt, vt diximus, & sicut fideiussor, ita & ipsi poterunt exequi, item **¶** quia executio **¶** pro redditibus fisci conueniendi sunt debitores eius iuxta l. iusta & l. ex dōres. C. de exadto. lib. 10. & ex l. 14. tit. 11. libro quarto supra, & ex l. 6. tit. 14. lib. 6. supra, quibus ita tenet Gironda in 3. part. numer. 33. vbi nos allegat, dicens ita nos tenuisse in eadem l. 14. sed vt lbi dixi, & in l. 6. tit. 14. libro 6. supra non ita indistincte id asseruimus; sed tunc deum, cum appareat nulla exceptio ne legitima sit tueri posse debitores fisci pro eius redditibus solvendis, & de debito notorie constar, scus alias; nihilominus tamen iam in practica vidi approbatores testes conductoris tabellarum esse exaratos & contra eos executione processum, hoc modo scilicet, quod executione facta bonorum principalis conductoris & eius fideiussorū & laci in eis sententia de remate pro principali decima & expensis, & dū in eiusdem sententia executione bona per subhastationē iudicari vendita, nullus adfuit qui vellet ea emere, neque trahere pro principali, & expensis, & de hoc colligitur conductor restitui hęc approbator, & certificador, vt in tra. p. l. 6. dicitur extra dōres, & emptorem illo-

illorum bonorum pro debito decima & expensis aliter enim ipse & eorum bona capiuntur, & venditur, & lapsu illo die si non dat emptorem capitur talis approbator, & fit melioratio executionis in eius bona: & sic proceditur executio contra eum cum iam sit excusio facta personarum & bonorum conditoris, & eius fideiussorum, & nullum pretium pro eis reperitur, & consequenter non sunt solvendo, nec idonea bona eorum ac sufficientia pro debito, quasi non sufficiat quod in proprietate tempore approbationis valeret dicta bona quantitate debiti, nisi etiam tempore solutionis valeant & reperitur pro eis quantitas illa, ut inquit Gironda ubi supra num. 33. & 34. ex textu. in h. magistratus. C. de magist. convenien. ubi dicitur quod magistratus tenetur in solidum, si tutor non fuit solvendo. tempore depositi officij, hoc est tempore solutionis, & finit tutela iuxta gloss. ubi verum administrationis, & Salicet ubi numer. 1. Gutierrez tamen in dicta quaest. 132. in fin. videtur velle quod via ordinaria sit agendum contra illos testes approbatores, sed ibi loquitur quoties est dubium an remaneant obligati ex approbatione, & de ijs certis actoribus meminit consultius, in d. cum salernam. si de pignori secundum Rebus ubi supra, num. 37. quae notabis, quia sic non reperies congesta haec dicta, in proposito nostrum. Sed an contra debent gabbellari sui venditae per eum possit per gabbellarium pro illa gabella

11 Executio procedi, dicitur quod non, sed via ordinaria agendum licet formae, & breviter, secundum text. l. 1. & seq. tit. 7. supra eod. nisi ad sit confessio venditionis, & pretij eius, vel ad

se instrumentum venditionis huius, nam tunc virtute illius instrumenti, vel copij eius praestitae a Tabellione coram quo instrumentum illud fuit confectum, fiet executio iubi do ut solvat intra vnum diem sub executionis comminatione, & tunc si non solvit, fit executio pro gabella illa, illa voluit Gironda ubi supra 4. par. in prin. numer. 6. & 7. & in dict. tit. 7. supra eodem enim diximus, sed quod erit remedium didorum testium approbatorum, ut non remaneant obligati, si dic quod cautum erit si tempore depositionis praestitae non fuit tenens, ex approbatione illa, nec remanere obligatos, vel dicat, quod bona illa tempore illo, quo depositum in proprietate extimata valent tot annos, sed quod sit tempore solutionis valebunt & reperitur, qui ea emat, vel det pretium illud, hoc nescit, neque scire potest. Sed an in casu in quo minor hic admittitur ad locutionem gabbellarum, vel in fideiussorem conductorem eorum, valebit locatio & eius obligatio, vel fideiussio alibi dixi in hac lege. nu. 1. & quid si minor 15. annorum maior tamen, nam de hoc loquitur nosse text. dicit & asserat se maiorem obligabitur, & remanebit obligatus sine aliqua specie restitutionis in tali contractu super gabbellis & redditibus Regis facti, dicit quod si dolose iurasset non restituitur contra contractum illum, secus alias ex textu. l. 2. & 3. C. si minor se maior dix. & in l. 6. in prin. titu. 19. par. 6. ubi gloss. organum dicitur, quod non an presumatur in eo dolus vel non, & vide optime Sforziam in tracta. de restitutione in inte. quaest. 24. per totam: & ideo non sine mysterio dixit lex nostra quod minor appareat ex

aspectu non admittatur ad hanc gabbellarum condictionem, ut sic etiam si dicat se maiorem si aliud appareat non admittatur, quod in arbitrio iudicis relinquatur, secundum Gironda de Gabel. 3. par. in prin. num. 30. sed an tutoribus & curatoribus minorum

14 licebit has conducere gabbellas, & dicendum est quod non si nondum rationes tutelae, vel curae reddiderunt & per solucum, & conductentes poena falsi coeuntur, l. C. de tuto. & curato. l. §. tutores. ff. ad leg. Corn. de fal. & vtrique per gloss. & DD. & l. 1. C. ne tut. vel cura. v. c. conduct. not. Peregrinus in tracta. de priuil. fisci lib. 6. tit. 5. nu. 12. & Gironda, de gabel. 3. par. in prin. nu. 16. & 17. ubi hoc intelligit, nisi ante essent conductores gabbellarum quae essent tutores, quia tunc excusabuntur, ut alias dictum remanet in hac lege & titulo & in nu. 8. querit ipse Gironda an excusabitur a tutela conductor harum gabbellarum, & de iure civili inquit quod non, sed ex cap. 22. & 23. De his vniuers. apud iuristas, excusantur.

15 Ibi. *in que primeramente iure que se hec aquel contrato que haze de arrendamiento suaua, no se llama a menor de edad.* Exijs verbis colligitur iuramentum hoc esse confirmatorium, scilicet, cum quis promittit & iurat contra actum, & se non venite contra eum ratione minoris gratis, & tale iuramentum representat illum de minore maiorem, & validat contractum alius inualidum, ratione quod factus minoris aetatis, ut habetur ex textu: & ibi gloss. & omnibus in authentica sacramenta puerum. C. si aduers. vend. & l. 16. in prin. titu. 11. part. 5. & l. 59. tit. 18. ea. par. & l. 16. loquens in nostris terminis reddiditum Regiorum, tit. fin. par. 6. & Authentica

ad dicit illius tit. C. si aduersus vend. ubi dicitur videbatur dispositum: & videtur tibi Gutierrez, num. 9. ad dicit scilicet, quod lex illa. loquitur videtur cum praedictum minoris fuit alienatum cum decreto praetoris, & in super minor iuravit, quia tunc etiam per eam restitutionis, quae competeat non facta iuramento, ex l. 1. §. quidem C. de praed. minor. non poterit venire, & sic in effectu loquitur, cum iuramentum minoris huius accedat contra dicitur valido, licet, retrahat ibi per restitutionem, scilicet si decretum non interuenisset nam tunc esset nullus, & contra legem iuramento non oboratur. ex l. non dubium C. de legibus at vero aucthent. sacramenta puerum hoc ad dicit quod etiam si contractus sit nullus, ut quibus interuenit decretum iudicis, in alienatione rerum huius minoris, neque praesentia tutoris aut curatoris, iuramento solo confirmetur, & hoc non solum in venditione, verum & in omni alio contractu ad tali minori celebrato, cum opinione Martini, & citamur, ut per Gutierrez ibi num. 11. cum se quent pluribus & glossa postea, l. 6. tit. fin. par. 6. & hanc opinionem totus mundus obseruat, secundum Corneum conf. 72. in prin. vnum. 3. quae & alios ad hoc refert Seraphinum de Seraphin in tracta. de primil. iuramenti priuil. 83. num. 2. & Anton. Gomez tom. 3. de contra. cap. 1. de resti. Mino. no. 18. & D. Barbosa in 5. part. l. 1. §. sol. in mat. num. 73. cum sequent. ubi responder. l. non dubium. C. de leg. in contrarium facti, & inquit Cya. in illa Authent. & Paul. ubi quod multas animas illa aucthent. deducit ad inferos, illorum scilicet, qui inducit minores ad iurandum, ut excludat eos a beneficiis

BIBLIOTECA OHYANA

tio minoris ætatis, & multa patri-
monia minorū ex hausit, & ibi Al-
berici elicit quod Imperator Henri-
cus septimus audiens multas que-
relas de dicta authent. proposuerat
illum corrigere, sed morte præuen-
tus non fecit: & Anton. Gomez ibi
num. 10. in fin. ampliat eam vt pro-
cedat etiam in donatione † vt & te-
net Ripa. in Respō. 138. fol. 105. &
Gutierrez vbi supra. num. 18. cum
sequen. aliquibus, & Molina de pri-
mogen. lib. 2. cap. 3. num. 30. & 31. &
idem Gutierrez de iuram. confir. 1.
part. cap. 3. num. fin. & glos. la *possi-*
ras in dict. l. 6. tit. 19. part. 6. Burgos de
Paz conf. 3. num. 15. cum sequent. &
Suzar allegatione 10. & melius in
titu. *de las arras*, vers. sed verum mi-
nor, vbi per ipso quod erit si enor-
miter ex donatione lædatur. Sed an
in impubere proximo pubertati
doli capaci iuramentum ebsi met
19 contractum, † & dicitur proximus
pubertati scemina nōcum annorū
& dimidij, & in masculo decem an-
norum & dimidij, vt dixi in l. a. nu.
6. titu. 10. lib. 8. supra & in hoc dicen-
dum est confirmare, nam si est doli
capax ita se periuratur impubes, sicut
si esset maior, & consequenter ne se
periret seruandum est iuramentū,
attento iure Canonico, prout cum
munioem & veriore m hanc testā-
tur plures relati per Gutierrez, in
dict. authent. sacramenta puberum,
num. 17. Maior in dict. l. 6. titu. 19.
part. 6. & nouissimè Parlador, lib. 2.
rer. quotid. cap. 4. nu. 48. licet ex illa
l. 6. & ex l. 59. titu. 8. par. 3. & l. 16. tit.
11. part. 3. contrarium esse tenendū
videretur, tamen ne obstat possit
dici quod secundum hæc declarari
poffent, licet ego non admitterem
talem impubere doli capax ad
iurandum, neque consulere suffi-

10 cere ante factum contractum scilicet
ob difficultatem probandi tñ le doli
capacitatem. Sed an iuramentum
hoc † debeat fieri tñ dñs Evangelij,
vel sufficiens verbo tenus, & dicen-
dum est quod sufficit verbo tantū
iurare, & quod in scriptura in qua
le obligat apponatur quod iura-
uit per Deum sic adimpletur me-
que requiritur quod tñ dñs Euan-
gelij iuret, vt inquit iurasse in di-
cta l. 6. titu. 19. par. 8. & Parlador, vbi
supra num. 5. & probatur ex l. 16. ti-
tu. 19. part. 3. & melius ex l. 59. tit. 8.
part. 3. & ita vitur quotidie.
Ibi. *Ni se dñs lelo ni damnifado ni*
pedra restitucion. Videtur verba hæc
superflua, nam si minor iurat se ra-
tione minoris ætatis non contraue-
turum, & iuramentum validat con-
tractum, non est necesse hæc verba
appondere, & p̄sertim illa, *ni se dñs*
restitucion. Nam iuramentum exclu-
dit restitutionem, vt dictum est, itē
& habet vim specialis expressio-
nis & generalis expressio ex vi iura-
menti idem operatur ac si in specie cō-
mnia expressa fuissent, quæ exprimi
debuissent, † secundum Eald. in l.
15. sola. penult. qua. fl. 1. C. de m. d.
& alij plures relati per Tiberi. De-
cia. resp. 139. num. 71. volu. 2. a. binu.
72. inquit quod habet operationē
tale iuramentum quod si actus non
valet vt iuratur valere vt vale re-
telli, sed si minor hie. 15. maior ta-
men 14. annorū, inquit. se iurare ra-
tione minoris ætatis non contraue-
nire cōtra. Qui, sub hac minoris æta-
tis, datur beneficium laisionis & re-
stitutionis minori, si lædatur: corpo-
& expresse renuntiat eis dum renū-
ciat minori ætati, quomodo ergo
hæc ita in lege nostra explicantur,
& dicendum est iuste explicari, itē
ex dict. l. 6. titu. 19. part. 3. solum vide-
tur

11 tur requiri minorem iurare, vt non
contraueniat ratione minoris æta-
tis, vt etiam læsus non restituitur
igitur & hoc sufficeret in præsentī
exprimere se nihilominus dicen-
dum est iuste legem nostram hoc
expressisse, eo quod licet minor re-
nūciat beneficio minoris ætatis, &
sic eius beneficium tollat & itidem
restitutionis, tamen quia difficulta-
tur inter aliquos an iuramentum
confirmatorium † tollat beneficium
restitutionis, apparet ex Stortiā in
dict. de in integ. rest. qua. fl. 26. art.
7. item & quia licet minor renūciat
beneficio minoris ætatis, tamen, si
alia ex causa esset contractus inua-
lidus, ita quod a maiore etiam factus
non valeret, tunc vtique non suffi-
ceret † renuntiatio minoris ætatis,
& consequenter, non est censendū
† renuntiatum remedio legis, 2. C.
de rescindenda venditione secun-
dum glos. *Porrazon* in dict. l. 6. tit. 19.
part. 6. & glos. *fehca*, l. 16. tit. 11. part. 3.
& Guter. in dict. authent. Sacramen-
ta puberum num. 38. & 87. & Parla-
dor. vbi supra. nu. 48. iuste lex
nostra etiam ultra minorem ætatē
laisionem & beneficium restituti-
onis renuntiare iussit & l. illa, l. 16. tit.
11. par. 3. quæ contraria videbatur,
procederet vbi læsio non esset ultra
dimidij, vel declarari per. l. illā.
59. titu. 8. part. 3. quæ omnia hæc si
cui nostra renuntiare iussit, & am-
plius procedit, scilicet, vt minor hie
etiam, diceret se non contrauenire
etiam si nummi illi vel contra. Vbi
ille non redundaret in suam vilita-
tem: & sic iuste inquit glos. illa *fehca*
in dict. l. 16. & glos. l. 16. tit. 19. par. 5. &
in dict. l. 6. titu. 19. par. 6. quod plene
& cum cautela præteritur hoc iura-
mentum † per minorem hunc, scilicet,
quod non contrauenierat ratio

ne minoris ætatis, laisionis cuius scilicet
que, vel beneficii restitutionis, neq;
ex illa quæcūque causa minor, vel
maiori, expressis, vt notat Bar. l. 1.
col. 5. C. de rescind. venditione
& Couar. in cap. quid natus padum 3.
par. 6. 4. num. 6. & Gutierrez vbi su-
pra. num. 31. & 83. & Parlador. in di-
cto nu. 48. & latus notatur in glos.
illa *porrazon* in dict. l. 6. tit. 19. par. 6.
vbi ponit formam hanc, & melius
ponitur per leges. 88. & 59. tit. 18. pa-
tri. 3. bene tamen verum est, quod si
minor hie esset in contractu tali
enormissime læsus † tunc scilicet
ad cautelam petitā relaxatione iura-
menti possit venire contra hanc
laisionem: quæ cum a dolo ipso pro-
cedat, non censetur per dicta verba
hæc læsio enormissima neque doli
suis eius exclusus, vt inquit glos. in
dict. l. 59. & D. Barbosa in 5. part. l. 1.
ff. solut. matrim. num. 51. & 53. & l. a.
tius Gutierrez in dict. authent. Sacra-
menta puberum num. 92. cū sequent.
aliquibus, & Burg. de Paz conf. 3.
num. 10. & conf. 28. num. 19. & Me-
nell. l. C. de rescindenda venditio-
ne num. 43. & 44. sed vt huic glossæ
finem imponamus videndum erit
an sit necesse hunc minorem iuran-
tem certiorari de beneficio restituti-
onis, † & eius remedio tempore
quo iurat contractum, & commu-
niter & verior est opinio, quod non
est necessaria hæc certioratio. ut
per plures relatos per Gutierrez vbi
supra num. 113. vsque ad 117. vbi nu.
116. inquit per modum consilij me-
lius fieri scietiam in scriptura dicit
notarius quod certioratur mino-
rem de beneficio restitutionis &
not. quod nihilominus ei re-
nunciavit, &
illi doli capax iurasset, quod hie
fuit in ipso articulo iuramentum. 129.

Lex. 1.

Summariuza.

Declarat lex nostra, quæ sit locatio de por mayor, & quæ de por menor.

BI. Los arrendamientos de nuestras rentas. Ex ijs verbis colliges clarissime hie probari, quod Gabellæ & alij redditus ¶ Regij locantur non vero venduntur, & sic proprie contractus hie dicitur locatio & conductio, nõ vero emptio & venditio: vt probatur ex l. penes & in l. fin. C. de vidualibus, & l. 7. titu. 7. parti. 5. vbi dicitur quod in subhastatione publica hæc fieri debent, & per tempus triennij, nõ vero in amplius locati, licet l. 4. C. de vestig. vt aduertit gloss. pen. in ead. l. 7. non dicit, nisi quod non locentur pro minori tempore triennij, & eo itero iterum subhastentur, & in l. sequente n. 7. repetitur, sed an locatio vel venditio dicitur hæc gabellarum & reddituum Regiorum, ¶ & quandois Berachi. de Gabel. in 2. part. in pri. fuc e in te transeat quod sit locatio, tamen ex dictis per Ripam in tracta. de peste in 2. par. de prinil. contra d. à num. 46. vsque ad nu. 67. hoc optime disputatur, & tandem resoluit quatuor casus Primus est quando contractantes nõ sunt vbi verbo locationis & cõductionis, neq; verbõ emptiois & venditionis: puta si dictum fuerit communitas concessit Alexio Piperi gabellam vsque ad decem annos pretio decem & sex mil

le florenorum singulo anno, tunc enim omnes concordant, quod in dubio dicatur contractus locationis, vbi pretium pro fructibus percipiendis diuifum reperitur, secundũ gloss. l. 2. C. de iur. Emphy. nam & quandois vbi fit mentio de pretio emptio & venditio intelligitur, nõ tamen vbi per annos & in singulis annis pretium ¶ pro quolibet anno diuiditur, nam tunc locatio est, quæ & in pecunia numerata consistit, secundum Anton. Gomez tom. 2. varia. cap. 3. num. 3. Secundus casus est vbi fit mentio de locatione & conductione in singulos annos pro quolibet anno tãtũ, tunc enim clarum est esse locationem, nam si in casu precedenti vbi non fit mentio de locatione neque de emptione in dicto casu inducitur locatio, multo magis in hoc secundo inducenda est, & in hoc etiam omnes cõcordant, secundum Ripam vbi supra num. 5. vbi inquit hoc esse verũ sit locati sunt fructus terræ pro certo pretio singulis annis, siue pro vno pretio simul præstato pro omnibus annis, siue locatio sit facta pro vno anno, cum Paulo de Castro, cõtra Bald. ibi allegatum, hoc autem vltimum de vno anno intelligo verum esse quod sit locatio, quoniam fructus locati ex aliquo fundo, vel herba ex prato vel defensa non sunt demonstrati, neque demonstrata est herba tempore contractus locationis, secus vero si eorum adit tunc temporis demonstratiõ, nam tunc etiam sit amur verbo locationis & conductionis erit venditio & non locatio, quasi si id quod demonstratur venditur, vt argumento cap. 6. nouarum pũduarionum gabellarum, succindẽ dixit Lafarte, de decim. vend. cap. 2. num. 54. qui à n. 46.

inceptit materiam cognoscendi an esset locatio vel venditio, sed confusa quidem & intricata, ideo doctrina Francisci à Ripa vbi supra sequenda est, quæ vitiosa sunt scire ad sciendam an remissio pensionis facienda sit ob sterilitatem, vel non, vel gabella soluenda sit & debeatur. Tertius casus est secundum Ripam vbi supra. num. 55. cum sequent. ali quibus, quando partes vbi sunt verbo emptiois & venditionis, & tunc inquit: quod si citius viderit redditus & proventus dariorum constituto pretio in singulos annos, vel menses, quod erit locatio, & non venditio, & hæc est communis opinio secundum Ripam, vbi supra num. 56. Neque obstat quod sonet in venditionem, quia magis est attendenda veritas & natura contractus, quam verba, l. si infulam. ff. de præf. verb. l. si olei. C. locati, nam verbum emit exponitur quandoque pro conductu. l. si hi qui. C. locat. l. ea lege. C. locat. ff. eod. Neque etiam obstat quod cõsetur vendi spes, quia istud non est verum, quando empti sunt redditus percipiendi, cum intelligatur empti fructus soliti communiter percipi, interdum. ff. de verbo obligatio, sed si in fine pretio pro omnibus annis, & tunc venditio est, vt communem cum Bart. testatur Ripa vbi supra. nu. 47. quæ tanquam communis sequenda est, ex quibus Ripa ibidem nu. 61. vsque ad 66. ex clusiuè plura infert, & Berachi. de Gabel. 2. part. nu. 45. cum sequent. pluribus de ijs tractat. Erit quartus & vltimus casus, quem ibi Ripa ponit in num. 66. quando contractantes in contractu vbi sunt promissuè & simul, verbo venditionis & locationis, siue pretij præstatio diuidatur in singulos annos vni for-

miter, siue constitutum sit vnum pretiũ pro toto tempore, quia si subiecta materia magis conuenit locationi, quam venditioni, erit locatio, & non venditio, & hæc mihi per hos casus videtur iuridica distinctio, cum Ripa vbi supra à num. 55. vsque ad 66. ex quibus habes duas conclus. veras ¶ & tenendas meo iudicio, prima quod si Rex vel communitas vel persona quædam concessit Titio gabellam vel fructus fundi vsque ad decem annos pretio 1000. florenorum singulo anno, si vitur verbo locationis, vel nullo verbo locationis, vel venditionis, vltus est, vel etiam si vitur verbo venditionis, vel promissuè & simul locationis & venditionis, locatio est & non venditio, & sic remissio fiet, & gabella non soluetur si fructus alicuius fundi vel herba defensa per decem annos plus vel minus annos concedatur: vel itidem si pro vno anno si fructus non erant tunc demonstrati. Secunda conclus. est quod si fructus gabellæ vel fundi viderim pro pluribus annis vno tantum pretio, vltus verbo venditionis tunc venditio est & nõ locatio, tum quia verbo, venditio, vltus sum, tum etiam, quia pro vno pretio pro singulis annis, tum etia quia vendita spes videtur, & licet iste casus difficultatẽ possit habere, quia fructus non sunt demonstrati, tamen, dictis considerationibus attentis, & quia communis opinio sic se habet, vt diximus sic tenendũ est de quibus post hæc vidi actum per Carroci. in tract. locati & cond. 1. parte, tit. de similitudine loca: in 4. qualitate per totã & Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsum. 104. quem post hæc scripta vidi, & sequitur Ripæ vestigia.

SYMMARIA

Gabella et redditus alij Regij in sub-
 statione publica locantur. nu. 1. &
 praesentibus officialibus communis. hinc.
 De substationis forma et modo remissio
 num. 2.
 Gabella si per praecentia non substatentur
 an valeat substatione num. 3.
 Gabella tradenda est plus offerenti nu. 14.
 in ibi.
 Decipere alium etiam intra almidiam no
 licet in consuetudine nu. 5.
 Gabella locanda an locari possint non ido
 nea nu. 6.
 Gabella per tres annos locanda sint nu. 7.
 Offerens in substatione an pantere possit
 sit num. 8. *in fine*
 Offerens notario vel praecentio an obligetur
 num. 9.
 Oblatione facta in prima substatione an
 sit danda secunda dilatio, ut alias plus
 offerat. nu. 10.
 Substationis tempus licet iudici vel offi
 ciali minere nu. 10. *in fine*
 Papa franduntium gabellas an veniant
 in venditione, vel locacione gabellarum
 nu. 11. *ubi quid veniat in contractu lo
 cacionis gabellarum, & quid in stipu
 latoris locacione non videtur.*

L. CX. 2.

Summariu.

Redditus Regij in substatio
 ne publica locandi sunt,
 & dandi maius pretium of
 ferenti.

BI. Sc. hogan por pregoneris
 vt & in l. 4. tit. sequenti,
 & sic in substatione pu
 blica, prout cotidie fit, lo
 catur redditus Regij vt & dispone
 batur, ex text. in l. si tempora. C. de fin
 stru. & iur. ha. sic. li. 10. vbi glof. &
 DoR. & glo. in l. 1. cod. tit. & li. & ibi

Platea test. in Authent. hoc ius por
 rectum. C. de Sacros. Eccles. Bald. in
 l. ordi. col. i. C. de executio. rei iud.
 & l. 3. infra titu. seq. text. in l. 7. titu. 7.
 part. 5. vbi glof. haec iura. & l. 44. ga
 bellarum ad hoc allegat & est. l. i. titu.
 14. infra isto lib. quia m. autente leges,
 nam impi. videtur dicere, quod no
 ponatur in praecentio redditus ij, in
 telligitur enim in locis minimis,
 qui non habent triginta vicinos, fe
 cus ab inde, vt in eadem lege proba
 tur, quae format & ordinem praec
 entio, quae & ponendi fideles & colle
 ctores describit, & debet talis substa
 tio fieri praesentibus officialibus
 communis. l. in. & ibi Bald. C. nouave
 dig. im. non pos. & ita seruat
 in praep. prout allerit Berta chin. de
 Gabel. 2. part. nu. 17. & de substatio
 nis forma et modo, ¶ vide per
 Bart. & DD. in l. si tempora, & in di
 cta authentica hoc ius porrectum
 & Bart. in l. licitatio. ff. de pub. & ve
 dig. & vide Specul. de citatio. §. se
 quitur ver. si vero substatio, & bre
 uem ac vtilem tractatum fecit de
 substationibus, Iodocus Damhou
 deri, vbi in quibus casibus & cum
 quibus requiritur substatio, & de
 eius forma & modo & plures que
 siones circa haec ibi videbis qui de
 sumpti a Bertachi, de Gabel. 2. par
 tum. 17. cum plurius seq. & nume.
 25 an requiritur feci dam substatio
 nis vt de reat plus offerenti. Sed an
 si per praecentia no substatentur, va
 lebit ¶ substatio, & creditur quod
 non quia haec est forma substatio
 nis, & sic vitat omisio eius ¶ item
 ex l. 14. infra eod. ita videtur, deter
 minari.

*Ibi: ¶ que sunt otorgadas al que mas
 diere por ellas, vt probatur in d. l. si
 tempora, C. de fid. inst. & iur. has. ff.
 lib. 10. glof. omni in l. 1. C. eod. tit. &
 lib.*

lib. & Bertachi vbi supra nume. 29.
 quem allegat ad hoc Cassianus in
 consuet. Burgun. titu. de Gabellis.
 num. 1. i. mo & obligatus est & cogi
 tur ex officio praesentibus ¶ haec n
 scali tradere plus offerenti vult
 Bart. dist. l. si tempora num. 4. & ibi
 Platea & alij & Roma. sing. 761. inci
 pienti scis, & ibi additio, dum ta
 men iustum non excedat pretium,
 si velis illam fac conscientiam habe
 re, nam licet emptoribus & vendi
 toribus & contractantibus admi
 nem se decipere, licere dicatur, du
 non sit vitra almidiam iusti pretij,
 in foro tamen conscientie ¶ id no
 licet maxime Ecclesij & Ecclesie
 sticis personis qui debent esse alij
 in exemplum, vt in propositum la
 te defendit Iodocus vbi supra cap.
 5. num. 21. cum sequent pluribus, &
 in propositum nostrum probatur in
 dist. l. si tempora, & glof. l. 1. C.
 eodem titu. de hie. instr. lib. 10. ideo
 iudicibus & rectoribus ciuitatum
 consulo ne nimis dum Regi & ciui
 tatibus consilere putant) res eorū
 locando vel vendendo plus iusto
 pretio, animabus & conscientijs suis
 noceant, Regis enim conscientiam
 illam videri, dici potest, cum ipse
 nequiter administratores se habe
 re, nolit, ipsi tamē si aliter fecerint,
 sibi impudent, ideo licet haec lex di
 cat, quod plus offerenti detur loca
 tio dum viderint iuste esse substat
 tas, alios suasionibus & Rogitibus,
 & plerumque falsis verbis, & men
 dacibus non alliciant ad plus offe
 rendum. Sed quorūm haec omnes
 dicent, cum nihil proficiant & con
 trariū quotidie fiat: sed eis respon
 deri poterit, quorūm ne oneras co
 scientiam, ideo qui habet aures au
 diendi audiat, & dixi. l. 4. titu. 5. nu.
 28. lib. 7. supra. sed cum text. hic di

cat, quod dentur redditus ij, illi qui
 plus obtulerit, dabitur ne infamidi
 xi in l. 1. tit. praecedentis. Sed an no
 idoneo locabitur redditus Regius,
 ¶ & videtur, quod sic, quia lex nos
 tra solum requirit, quod plus offe
 renti detur, & non dicatur, & ido
 neo, ergo. Sed contrarium est die
 dum maxime in redditibus Regi
 alibus, & probatur ex l. qui facillate,
 §. plane. ff. de fideiuss. & ex l. arbitrio
 ff. qui fatid. eo. & ex alij addu
 tis per Iodo. in dict. tra. de substatio
 cap. 4. num. 8. cum 4. sequent. & sic
 legibus nostris gabellarum & maxi
 me praecedentis tituli ciuitatis est &
 ex l. 10. cum sequent. ciuitatis. infra e
 o. dem, & tradit Bertachin. vbi supra
 num. 50. vbi inquit quod si non satis
 det reuerri potest ad antecessorem
 licitatore pro ut & legibus hostis
 nostrum reperimos, & nota quod
 secundum dict. l. titu. 7. part. 8. fo
 liū per tres annos redditus Regius
 7. locandi sunt, ¶ & idem esse de iure
 communi inquit Bertachi, de Ga
 bel. 2. part. num. 16. & Cassianus in
 consuet. Burg. tit. de gabellis nu. 50.
 & hodie id disponitur, & quādo sic
 ri debeat per cap. 6. nouarum pun
 ctuationum, sed an offerens in sub
 statione poterit pantere, dixi
 mus late in l. 4. titu. 5. lib. 7. supra nu
 mer. 26. de quo vltra ibi allegatos,
 agit per Fran. de Claper. in cen
 turia causarum fidei. causa. 3. quaest.
 in tra. de substatio. cap. 5. nu. 17.
 & clarius per Bertachinum, de Ga
 bellis, 2. part. nu. 21. & res haec quoad
 Regem per l. 11. titu. sequent. diffini
 ta est vt diximus in dict. l. 4. vbi re
 mitto ne bis idem repetamus, &
 etiam Girona de Gabel. 2. par. §. 1.
 num. 20. cum sequent. Sed an offer
 ens in substatione gabellarum
 notario

9 notario vel p[re]coni t[er] obligetur, di-
cendum est quod sic, cum Bar. in l.
licitatio in p[ri]m. ff. de publi. & ved. p[er]
mirabile esse dicit Bertachi. de Ga-
bell. l. part. nu. 22. & Iodo. vbi supra
num. 14. & alij relati per Carroc. in
tract. locati & condu. y. parte, de
locatione vedig. quzst. 3. nu. 4. qui
post h[ec] scripta ad manus meas
peruenit, & mirabile quod per posi-
tionem edicti, vel bannimenti per-
ficiatur contractus & obligatio cau-
setur cum alijs requiratur p[re]sentia
partium & temporum continui-
tas. l. i. ff. de verborum obligatione
sed mirabilis res est quod contra-
ctus valeat cum in certa persona co-
tra legem, in ementijs, decortrahen.
empt. & tamen in casu subhastatio-
nis non videtur factum ex interval-
lo, quod fit intra tempora subhastati-
onis, neque requiritur p[re]sentia
personarum cum subscior ire ad p[re]co-
nem, vel illud de quo dicitur in p[re]e-
dicto, & p[re]co[n]s[er]o[rum] & nun-
tius domini rei vendit[ur], per quem
dominus ipse vedere videtur, quasi
per certum nuntium p[re]c[er]am & orga-
num, & idem tradit Iodocus, in di-
cto tractatu de subhastatio. cap. 5.
num. 4. & Corneus consi. 29. col. 1. &
2. volumin. 4. & an quis obtulit in
prima subhastatione & termino
10 verum sit danda t[er]t[er]a dila[ti]o,
videtur alius plus offerat, vide Bertachi.
de Gabel. l. part. nu. 23. com sequen.
& Cassaneu in consi. Burgun. titu.
de gabellis nu. 25. & nota quod sub-
hastationis tempus, licet iudicet vel
officiali augere non vero minuire po-
t[er]it dixi in dict. l. 4. titu. 4. h. 7. sed an
p[er]one fraudantium gabellas veniat
in venditione t[er] vel locatione ga-
bellarum, die quod sic etiam in nihil
11 de hoc dicitur dum modo aliud in
contrarium dictum non fit, secun-

dum Bertachi. de Gabel. l. part. nu.
36. vbi num. 41. cum sequen. tradit
quid veniat in contractu locationis
gabellarum & quid si culpa locatis
non vitur locatione.

S Y M M A R I A.

Regij redditus de iure c[on]muni per. 20. dies
iustitiam dandi etiam num. 1. vbi coram qui-
bus debet coram subhastatio fieri.

Lex. 3.

Summarium.

Assignatur tempus in quo cal-
culatores Regij tenentur red-
ditus Regios & gabellas loc-
are, & subhastare.

BI. A vrynte dias de el mes
de septiembre de cada un año,
lupendij ver bis sequen. Y
dentro de tres o quatro dias segun
12 des despues que los p[re]sencen en p[re]cio las 12
en rematadas. De iure communi per
viginthi dies t[er] subhastandi erant Re-
gij redditus, secundum glof. ordine
in l. C. de fid. inst. & iur. has. ff. lib.
10. in authentic. hoc ius portedum.
C. de Sacrosan. Eccles. l. do. in dict.
tracta. de subhastat. cap. 5. num. 1. &
Bart. & Ang. relati per Bertachi. de
Gabel. l. part. nu. 27. vbi & Bart.
iur. l. si tempora ad. ff. C. de fid. inst. &
iur. has. ff. lib. 10. inquit quod non
potest subhastator rerum fiscalium
ante dictos viginthi dies transferre,
quia augere non vero minuire po-
t[er]it tempus istud, debetque subha-
statio fieri p[re]sentibus officialibus
comunitis, quoties subhastatur ga-
bellis ciuitatis & locorum de p[er] me-
nor. ex tex. in l. 6. & ibi Bal. C. non
vedig. nup. non pos. & Berac. d. d.
num.

numer. 17. nam si de p[er] mayor, sub-
hastaretur cora calculatoribus Re-
gij ex text. nostro & ex toto hoc ti-
tulo subhastari debent intra tem-
pus nostri text. qui in hoc seruandus
est.

S Y M M A R I A.

S'bbastatio est facienda in loco publico.
num. 1.

Lex. 4.

De lege. 4. sequent. vide dicta in
l. 1. supra eodem, & vide leges
parti allegatas per Auedasio in di-
c[er]tionario ver. amouenda, in princ.
probantes quod subhastatio est fa-
cienda t[er] in loco publico, vt inquit
lex nostra.

S Y M M A R I A.

Dicit subhastationi firmatus abbreviari non
potest per officiales ad subhastandos red-
ditus regios p[re]sencos numer. 1. & ibi quod
termini extrajudiciales p[er]petros sunt,
licet non dicatur.

Officium plus intra terminum assignatum
ultima subhastatione admittendus est,
licet subhastata sit gabella numer. 2.
vbi in fisco si speciale est, secus alij
non p[re]uilegiatis, sicut s[er]u[er]i, quia
in eis non intelligitur conditio nisi
melio[re]m conditionem attulerit, nisi
vt ibi, num. 3.

Subhastatione ultima facta nullus alius
est admittendus, etiam in conuentu
plus offerenti, numero quarto, nisi vt
ibi.

Officium plus intra terminum signatum,
si intra illu maior licitator apparcat ad
mittatur cum condicione, quod termi-
ni signatus prorogatur si que ad altem
diem numero quinto nisi vt numero
sexto.

Lex. 5.

Summarium.

Tabellio de rentas notificare
debet calculato[rum] diem per vl-
tima subhastatione sub no-
stra legis pena, vt ipsi assis-
tant secundum quod in le-
ge nostra disponitur.

BI. Los remates de nuestras
rentas se hagan en el mesmo
dia que para ello fuere so-
lido. Pondera dictio-
nem illam, exel mismo dia que para ello
fuere señalado, vt intelligas quod dies
ille abbreviari non pot[er]it per
les p[re]sencos ad subhastandos redditus
regios prout in l. 3. supra & tradi-
dit Bart. & ibi eius additio in. l. 6.
tempora. C. de h[er]e. infra. & iur.
has. ff. libro 10. numero primo
quia vt ibi dicit Bart. numero sex-
to nisi termini extrajudiciales in-
telliguntur p[er]emptorios, licet hoc
non adiciatur, ad eo vt stante ter-
minum signatum redditus alicui
subhastauerint, si alius post hoc
intra tamen terminum illum ap-
pareat & plus offerat admitten-
dus est, t[er] textu in dict. l. 5. tem-
pora, vbi Bart. ita illum text. sum-
mat, & omnes ibi, vbi Platea in-
quit hoc esse ob fisci p[re]uilegium,
secus in alijs venditionibus & lo-
cationibus aliarum ciuitatum, que
loco priuatorum habentur, l. eum
qui vedigat. ff. de verborum signi-
ficatio, in quibus non intelligitur, h[ec] con-
ditio, nisi alius in melio[re]m condi-
tionem attulerit, sicut intelligitur
in fisco, vt & inquit Clapetius in

Centur. caus. fiscal. causa 3. quæstio prima, numero quarto & sexto. nisi de hoc priuati ij habeant priuilegium, vel statutum, ex textu in. l. Lucius, §. fin. ff. ad municipi. leg. prima & secunda. C. de vendi. re. ci. uita. libro 11. ex quo infero quod si præco dixit quod ad talem terminum vel in tali die dabitur plus offerenti, idem esset in priuato quod in fisco, quia militat eadem ratio idem dicendi in priuato quod in fisco dicitur.

lbi. *Y despues de hecho el remate a la hora suso dicha no se pueda rescibir paja al guma.* ex his verbis notare poteris, quæ etiam si incontinenti facto remate, aliquis appareat & offerat plus, quod solet dici, *en seguimiento de el remate*, non est admittendus & verba enim hæc exclusiua sunt, & consequenter post horam illam ubi fit dicta subhastatio vltima, nullus est admittendus, quantumcunque sit fiscus, eo quod illi remanent alij termini appositi per l. 1. & secundam, & sequen. titu. de las pujas, infra eod. lib. ubi admittitur plus offerens post dictam subhastationem, sed si leges illæ non adessent, sed nostra tantum, tunc tique non admittetur fiscus ad recipiendum maiorem licitationem facta dicta subhastatione, eod. quod verba hæc, *no se puda rescibir*, impossibilitant ad recipiendum, & consequenter, neque ex vi restitutionis admittetur fiscus, licet de iure admittenda esset persona priuilegiata, quæ posset petere in integrum restitutionem, vt in proposito inquit Bart. dict. l. si tempora numer. 7. sed extra casum non stræ legis & in alijs quam Gabellarum, locationibus post subhastationem admittetur minor & resp. per viam restitutionis secundum dixi

in. l. titulu. l. 1. a. sup. sed an si aliquis compareat intra terminum signatum subhastationis, & offerat maius pretium quam erat per alium tertium oblatum, sed id plus offerat cum conditione quod non fiat subhastatio die assignato, sed post octo vel viginti dies sequentes post diem assignatum poterit & admitti dicta licitatio, & videtur, quod non quia resultare videtur damnum primo postori, qui videtur habere us quæsitum, in assignatione diei *para el remate*, & ex licitatione sua per subhastatores admissa, sed nihilominus crederem attendendam diem secundam licitationem cum prorogatione temporis quia licet minui non possit tempus, augeri tamen potest per officiales subhastatores, vt dictum est in hoc titulo, item quia licet lapsa termino constituto, non possit fieri de nouo præconium, & dari alia dilatio, secundum glossam vbi Bar. & eius additio. numero quinto in dict. leg. si tempora, tamen intra terminum illum id fieri optime potest, ex dictis, quod prorogari potest, & quia consistit fauor, vt inquit Auendano capit. 12. præ. numer. 1. in medio libro secundo, & sic video quod iudice fieri in subhastationibus publicis. Sed an sit subhastator dixerint, quod tali die debeat fieri subhastatio per præconem, vel quod tali die & hora remaneat subhastatio facta, & sic, *quæde rematada la renta*, vt inquit lex nostra, in præsentis, ibi, *quæ hechos las pregones quæde rematada la dicha renta*, an deueniente die illo & hora assignata teneatur officialis subhastator omnino subhastationem facere per præconem, vel si pœniteat horæ illius assignatæ possit augere terminum etiam

etiam si alius non appareat & plus licitando & horam ac terminum prorogando, & in hoc dicensum est cum Bar. in dict. leg. si tempora numer. 4. per text. ibi quod come pelli potest officialis ad vendendum, vel locandum, si in præconio dictum sit, quod plus offerenti dabitur, sed si præco, simpliciter diceret, quicumque velit emergere, nati ad offerendum intra talem diem, neque adhereret, & plus offerenti dabitur, tunc non conitor dare illi postori, etiam si alius meliorem conditionem non attulerit, quia ad hoc se non adstringit, potuerit esse, quod hoc fuit factum ad explorandum valorem rei, magis quæ ad vendendum, vt l. si feruus in prin. de condit. futu. sed an ipse licitator poterit pœnitere diximus in. l. 4. titu. 5. nu. 26. lib. 7. supra.

De lege. 6. quod præferatur licitatio facta coram Rege, die in præpositum, facere dicta per dominum, in. c. si a sede in fin. de præb. in. 6. de promissio per Episcopum concurrendo cum vicario eius eodem tempore, & Probum de pensio. i. par. quæstio. 8. & per Arnul. Ruz. in tracta. de iuri. Regali. priuilegio. 16. num. 19.

De lege. 7. sequente, vide quid in locatione de por menor, circa fidei iustiones, de quibus hic, in. l. g. titu. sequentis.

De lege. 8. quando & quo tempore in locationibus de por menor, debent præstari hæ fidei iustiones, vide l. octauam in fin. titulu. sequentis.

De lege. 10. quid in locationibus de por menor, in eadem & similia materia, agendum sit vide l. 9. titu. sequentis.

Conductor gabellarum si non præstet fidei iustiores & approbatores eorum, neque extraxerit recudimicum secundum dispositiones legum præcedentium, potest redditus ille ad Regem redire, vel de nouo præconizari, & id quod minus pro eo reperietur, recuperandum est à conductore non præstante fidei iustiones, & quid intelligitur esse la quebra.

B I. Ordenamos y mandamos, in eius proposito cum redditus reduceretur a quibusda, vide quæ diximus in. l. quarta titulu. quinto libro septimo supra in glossa que mayores, & tradit Benenur, de mercatura titulu. de decodori. numero octauo cum sequentibus pag. 331. in parisi, & quid in locatione de por menor, vide l. decima & 11. titu. sequentis.

lbi. *Si non requiritur*, idem disponitur in locatione de por menor An. leg. decima, infra titulu. sequente, & hoc in casu, in quo hic loquitur præcedit, scilicet cum redditus reduceretur in publicam & nouum subhastationem, secus cum reduceret al. terno; scilicet cum antecedenti conductoris tradenda est, quia sic Rex & administratores eius voluit, tunc enim requiritur

quod hic repetitur in l. 19. tit. 16. in
frā eod. vbi in fin. verſ. id limitatur
prout in l. 21. ſequente diſponitur
quæ eſt noſtra declaratoria, & de-
probatione Barateræ vide. l. 6. tit. 9.
lib. 3. ſuprà vbi diximus.

S Y M M A R I A.

S Almaguardia & ſecuritas regia conce-
ditur gabellarum conductoribus nu.
1. & num. 2. an hoc proſectio eximat
2. iuriſdictione ordinariorum.

Lex. 21.

TITULO XII DE

los arrendamientos de las rentas

Reales de por menor.

Cum ſuperiori titulo dictum ſit de locationibus reddituum
Regiorum de por mayor nunc conſequenter ſuit necesse vi-
dere de locationibus dictorum reddituum de por menor.

Leges iſtus tituli breuiſſime ſunt explanandæ, cum in titulo
præcedente ſint multæ eîs ſimiles in locationibus de por mayor,
vbi aliqua diximus, quæ hic dicenda forent, niſi ibidem appone-
rentur, id eo parum immorabimur in hoc titulo.

S Y M M A R I A.

Subſtatio publica ſacienda eſt in re-
bus publicis, licet non fiat in rebus
privatorum nume. 1. & præconiæ de-
bet interuenire 2. num. 2.

Lex 3.

Summarium.

Redditus Regij pro minoribus
locari non poſſunt, niſi co-

Summarium

L Ex. 21. ſequens eſt legis præce-
dentiſ declaratoria & hæc de-
claratio repetitur in l. 9. in ſi. verſ.
tit. 16. inſrà iſto lib.

D E lege. 23. in qua cõceditur cõ-
ductoribus gabellarũ ſecuri-
tas Regia & ſaluaguardia, ſi vide-
re in l. 1. tit. 2. p. 7. & quid operetur hæc
protectio an eximat ſi a iuriſdictione
ordinariorum vide gloſ. in ca. præ-
cipuum de priuile. de qua ſaluaguar-
dia & noſ diximus in l. 2. tit. 9. num.
5. 10. & 13. lib. 3. ſuprà.

3. bus privatorum, ſecus ſi in publicis vt
per Rebut. 1. tom. conſ. Franc. tit.
de præcon. arte. 4. num. 31. & in tit.
præcedente diximus.

Ibi. *Y por pregones*, ita quod non
ſufficiat publice vendi niſi præconi-
zetur. De quibus præconijs plura
dixit ſi Rebut. 1. tom. conſ. Fran. tit.
de præcon. & vide quæ diximus in
l. 2. tit. 1. præcedentiſ.

Lex. 5.

Summarium

Nullus conductor de por ma-
yor locans redditus Regios
de por menor poteſt promit-
tere promiſſa ad annos futu-
ros de quibus non habet re-
cudimentum.

Ibi. *Ordenamos*, Similis eſt legi ſi-
milituli ſequentiſ vbi aliqua di-
cemus.

S Y M M A R I A.

D iſiſio deſiſ inter conductores facta
an nocet creditoribus vt inſolidi
contra quemlibet agere non poſſunt. nu-
mer. 1.

Conductores plures gabellarum ſi diuidant
ſocietatem & adminiſtrationem quomodo
debeantur ſiſco ad pretium num. 2. &
num. 3. an & tunc debeantur vnus alteri
vt lucrum communiuicent.

Lex. 6.

Summarium

Vbi in aliqua prouincia ſunt
plures conductores de pot
mayor quomodo poterunt

de por menor diuidere & fa-
ceret redditus hos Regios.

B i. que en el partido de ymo-
re muchos arrendadores. Sed
eſt queſtio ſingularis, an
diuiſio inter conducto-
res facta nocet creditoribus, quin
poſſint in ſolidum agere ſi contra
quemlibet ex debitoribus, tradit
Specu. de iudi. §. 4. ver. poteſt eſſe &
Bar. t. in l. ſi. §. 1. ſi. ſi. cert. per. & ite-
rum in l. inter eos de fideiuſſor. l. ſi
creditores cum gloſ. C. de pact. Ber-
tacin. de Gabel. 2. par. num. 29. vbi
num. 28. querit etiam, ſi plures con-
ductores gabellarum diuidant ſoci-
etatem & adminiſtrationem, quo-
modo teneantur ſiſco ad pretium,

2. & inquit q. ſi ſine conſenſu ſiſci
diuiſerunt, tenetur quilibet in ſoli-
dum, & alter pro altero, ſi vero cõ
conſenſu ſiſci periculum & lucrum
quemlibet ſequitur, in parte ſua. Lli
citatio. §. ſocij; & ibi. DD. ff. de pu-
blica. vbi inquit Angel. & lo. imol.
quod ſi diuiſerunt animo diuiden-
3. di non tenentur lucrum vnus ſi alteri
cõmunicare, ſecus ſi gratia cõmo-
diors viſuper notata in l. Caius de
leg. 2. & in l. 2. de adm. iur. tenet Pe-
trus Vual. in tract. de ſociet. 1. par.
queſtio. 15.

Lex. 7.

Summarium

Transferens in alium reddi-
tum de por menor remanet
adhuc obligatus vſque dum
conductoris de por mayor
ſint contenti de fideiuſſioni-
bus a perſona in qua tranſlati-
o fit Datis.

IBI. Por quanto tenemos dispuesto en los arrendamientos de por mayor, vt in l. 8. titu. precedent. dictum & dispositum est, & sunt iuxta dispositum tam Regi, quam cōduktoribus conuenientes & salutarē, tum nō sit licitum conductori per translationem Regi præiudicare, tunc etiā ne conductor transferēs, remaneat in damno & obligatione, si ille in quem translatio facta est de fideiussionibus conductōribus maioribus vel Regem & eius calculatores cōtentos fecerint.

SYMMARIA.

Conduktōres palellarum si intra terminum delictum fideiussiones non præstiterint compelli possunt eas præstare.

Lex. 8.

Summarium.

Quæ fideiussiones sunt præstandæ per conductores de por menor declarat lex nostra & intra quod tēpus.

IBI. Mandamos que los arrendadores menores. Idem in cōduktoribus de por mayor, disponit text. in l. 7. titu. precedentis.

Ibi. que las ayas de dar y den dentro de diez dias, in locationibus vero de por mayor, intra quod tēpus debent hie fideiussiones præstari, vide text. in l. 9. titu. precedentis & si fideiussiones has non præstiterint intra hoc tēpus compelli ad hoc possunt vt per Claperium in cent. causa. f. f.

causa septima quæstione vnica.

Lex. 9.

Summarium.

Conduktōres minores quifideiussiones nō præstiterint secundum quod in lege præcedente dictum est, amittunt promissum, & quartā partem licitationum lucratarum.

IBI. Mandamos, idem in cōduktionibus de por mayor, dispositum est in l. 10. titu. precedentis.

Lex. 10.

Summarium.

Cum conductōr minor non satisfacit de fideiussionibus maior conductōr potest reddiditum sibi ipsi assumere, vel illum ad subhastationem de voluere secundum legis nostræ formam.

IBI. As pedo a torrar al almo nado, & sic de voluere illas en cõtra, vt diximus in l. 4. num. 26. titu. 5. lib. 6. supra & in hoc libro. 9. titu. 8. & tradit Bende de mercatur. titu. de conductor. num. 8. cum sequent pag. 33. in paruis.

Ibi. Sin equeris al arrendador, vide que diximus in l. fin. titu. precedentis pro intell. du horum verborum huius legis cum alijs que in hoc vi debantur contrariæ: nam ibidem

cas & nostram declarauimus, & lex nostra loquitur cum reductor & deuclunt redditus Regius ad subhastationem, vulgo en quicha, lex vero loquitur cum reductor ad turnum & sic aliterno.

SYMMARIA.

Conventiones factæ à primo conductōribus an sint obseruandæ per titulos. nu. 1. & 2. per quosdam in darent.

Lex. 11.

Summarium.

Conduktor minore non satisfaciēte de fideiussionibus qualiter fiet turnus inter licitatores præcedentes, & an tunc valebunt pactiones factæ per licitatores.

IBI. mandamos, idem in locatione de por mayor, disponit in l. 14. titu. precedentis.

Ibi. Y algunos penderoles de mayores quantias. Ille est verficulus finis nostræ legis, in quo de conventionibus factis per licitatores traditur, an sint seruandæ per licitatos conductores & licitatores, & in hoc ex lege nostra & ex l. 13. & 14. huius nostri tituli & ex l. 14. & 16. titu. sequent. Parlado in l. 1. rer. quotid. cap. 1 § 7. num. 21. cum sequent. sequendo legum harum vestigia distinctione procedit quod aut huiusmodi conventiones factæ sunt à priore conductore antea quam expeditam haberet conductiois tesseram, vulgo recudimiento defem bargado & tales conductioes tanquam factæ à non parte non obligant conductorem secundum, sed in ipsius potius positum erit arbitrio, vt cum illis stare velit. nec nostra loquitur cum priori conductori expedita cōductionis tessera data fuerit, secundum hic conductōr hanc omnino tenetur conventionibus illis ab illo priore factis, ex text. nostro, ceterum si hæc conuentiones factæ fuerint à conductore habente expeditam cōductionis tesseram, omnino ratae sunt, & illis pareretam contrahentes, quam secūdi conductores tenentur, vt in dictis legibus 13. & 14. nostri tituli, & in l. 14. & 16. titu. 13. sequentis disponitur durabuntque tales cōventiones tantum quo ad vique durauerit tēpus præter conventiones, & non vltra, ita vt si secundum conductōr in plures annos quam erit prior conductio adiectionem fecerit, eiusmodi cōventiones vltra tēpus prioris cōductionis vim non habebunt, iuxta l. cum Hermes. Clocati, ita Parlado. vbi supra. nu. 23. idque est sine dubio, & tradit succinde de ijs l. 2. forte de decim. vend. capi. 18. num. 28. licet aliud de iure communi esse asserit Firmia, relatus per Girondo, de Gabel. 2. part. in prin. numer. 11. & 23.

Lex. 13.

Summarium.

Redditus Regij, per minus hoc est potior minor locandæ, præconizandæ sunt ad minus per sex dies ante primā subhastationem: aliter enim subhastatio erit nulla & remanebit via licitandæ aperta.

IBI. Ordenamos, legem istā allegat Minchaca de successione creatio ne lib. 2. §. 14. num. 118. eam declarādo secundum impressionem Sal-

D 5 manti.

ere, inquit tamen ipse Peregrinus, ibidem quod veteri conductori assentiri ratio congrua dicit, in camera tamē, dicit moris esse vt deno subbassentur, & hoc verius credo. Quid vero critis per errorem secundum licitator putans primum in tanto possuisse, & non possit, licitavit

3 tavit & adiectionem fecit super illa quantitate an tenebitur, & in hoc glof. prometo in l. 13. titu. 2. 6 par. 2. secuta per Auend. cap. 12. praxo. n. 6. in fi. lib. 2. pluribus propositis fundamentis pro hoc secundo licitato errore licitante, tandem inquit contra eum fuisse pronuntiatum sed quod equius aut iustius fuerit relinquit cogitandum, sed tamen ego veritatis adhererem & nō errori, quia veritas est attendenda, & non error ei contrarius, praesertim si ob causam ipsorum calculatorum error fuit admittus, quia tunc nulli dubium, quin error rescindatur, quia nihil tunc contrarium consensui quam error vt dicitur. l. error. C. de iur. & fact. ig. sed difficultas stabit in probando errorem, eo tamen probato & iustificato nihil obesse erranti credendum.

4 Ibi, Y no en otra manera, & aliter factum nullum erit, tum quia exceditur forma à lege nostra data, & adiectiones factae non seruato ordine & forma inducta à lege consuetudine & forma inducta à lege consuetudine & forma inducta à lege consuetudine ne & vel statuto seu stylo sunt ipso iure nulle, prout in proposito inquit Rebus in 2. tom. const. Franc. tit. de licitato. In praefatio. num. 14. cum. 4. sequent. tum etiā quia lex nostra annullat in effectu, ex virtute huius dictionis, Y no en otra manera, latine nō aliter neque alio modo, quae quidem dicitio & clausula annullare solet resignationes conditionales in fauorem talis & nō aliter, neque alio

5 modo, si in fauorem & alterius gratia fiat, secundum glo. c. olim. 1. verbo traditio de rest. spo. l. af. c. on. l. 2. col. 4. volum. 2. & conf. 88. in fi. volum. 3. & Rebus in praef. benef. tit. de resign. conditionali. num. 3. tum itidem quia videtur legem nostram assilire & resistere factio contra eius formam, ex dictis per Feli. in cap. dilecta de rescrip. & quia cum lex aliquid introducit de nouo cum certis modificationibus, omne in ea expressum censetur esse de forma substantiali, quia non seruata corrumpit actus, vt diximus in l. titu. 1. nume. 3. libr. 5. supra.

S Y M M A R I A.

A Dieffio aliqua post primam subbassationem non admittitur nisi illa de decima aut dimidia, vel del quarto in redditibus Regijs, vel cum ex patto, lege aut statuto aliud dispositum num. 1. & 2. & num. 3. & 4. ex intro specialis an id dicitur, vt in minore ciuitate, & rep. num. 6. & 7. Ecclesia fauor praeponderat fauori ciuitatis num. 5.

Antiquus auctionator etiam in fiscalibus praefertur nouo prostanto num. 8. Distio, 2. sequē excludit hic opponitur ob Regis fauorem num. 9. Tempora tria considerantur in licitationibus num. 10. ibi prima. Omnes licitatores in velus fiscalibus sunt obligati donec res remaneat subbassa. co. nu. 10. Tempus quod datur in ijs licitationibus vt in Regiarum nu. 11. 12. & 17. Tempus secundum assignatur in m. 14. & 15. Vbi quatuor dierum sit. Tempus tertium assignatur in nu. 16. per modum vltimatus vel triplicamenti. qna. in nostro regno vocatur, poys del quat to, & ibi quod tempus dierum datur.

Lex. 2.

Summarium. Facta

Facta subbassatione & licitatione de primo remate, nulla amplius adiectio admittenda est, nisi secundum quod in hac lege dicitur & intra eius tempora.

1 **L**icet licitator, quasi secus sit in alijs, nisi ex parte aut lege specialiter & idem quod in redditibus Regijs statutum sit vt inquit glof. in m. in. l. 6. tempora. C. de fi. deit. null. & iur. hōst. h. lib. 10. aliud enim ius in hoc statutu reperimus in fisco, huiusmodi in priuato, Ecclesia ciuitate vel minore, in quarum reru venditionibus vel locationibus subbassa hōstis regulariter admittitur non admittitur nisi lege & municipali hoc caueatur vt dicitur in l. Lucius. §. fin. ff. de mmeip. & ibi. Bart. & in l. 1. & 1. C. de vend. rei. ciuit. l. nisi dicitur persona priuata vel Ecclesia aut respublika vel minor expresso pacto hoc caueat iuxta text. in dicto l. 1. ibi fine conditione, quem intelliges de isto pacto adiectionis, prout etiam glof. in 3. intellectu in intelligit textu in dicto l. 6. temporis, extra cum illos casus Ecclesiae, minor vel ciuitatis non potest facere adiectionem de iure communi, vt & in hoc lib. 9. ite iudicium reperies, & tenet Claperius in dicto. Cent. cau. hie. causa, 4. questio. vnica, num. 2. vbi tamen, inquit & in num. 3. quod ex iure & specialiter ex vt restitutionibus in integrum admittetur minor, ex. l. & si fine, in pri. in vers. quod situm est. ff. de minor. & idem ibi in dicto. num. 3. inquit Claper. esse in rep. vel ciuitate & per tex. in l. rempublicam. C. de iur. repub. lib. 1. vbi papulla &

respu. extra ordinem inuitantur & ita fuisse seruatum, inquit Claper. ibi in quodam causa communitatis Gratianopolitanae quae tunc fuit iudicata, addit tamē, de cionem hāc non carere scrupulo, cum tex. in eō trōtu de eorone videatur in dicto l. Lucius. §. fin. vbi lex nominatim ne gra. ciuitates posse adiectionem facere, nisi de hoc habeat legem specialem, hoc est privilegium, vt ibi exponit glof. vel statutum, vt ibi placet Bart. & est similis text. in l. 1. C. de vend. rei. ciuit. & si ciuitati ex hoc capite daretur restitutio, esset etiā danda Ecclesiae, cum ciuitas & Ecclesia pari passu ambulant per not. in l. 6. & Authentica quas adiones, C. de sacrosanct. Eccles. imo fauor Ecclesiae praeponderat fauori ciuitatis vt ibi notatur, & toto ritu & in l. fin. persona. ff. de religio. & famp. fun. ex quo sequitur secundum Claper. vbi supra num. 4. solum habere locum adiectionem de iure in venditionibus & locationibus fiscalibus & vt probatur in dicto l. hie pora & ibi DD. notant hoc esse speciale in fisco privilegium a homo commpetere, vt si licet facta prima subbassatione quilibet admittatur auge do vique ad vltimum subbassationem intra terminum nostrae legis pretium primae subbassationis approfiti addendo decimam adiectionem integram vel mediam decimam, vel adiectionem del quarto post vltimum remate, secundum quod in legibus sequentibus disponitur, sed hac forma & modo nullus etiam minor respublika ciuitas, vel Ecclesia & admittitur, licet per viā incrementi & augmenti in obligationibus publicis ciuitas admittitur quotidie, & minor vel Ecclesia si auditio & augmentum esset magnum, & per

per viam restitutionis petere: tunc ad mitti secundum quod latendum in h. l. 2. num. 11. cum sequent. nota. v. lib. 1. supra. vbi & diximus tunc conductores antiquos nouis auctionatoribus preferendos pro tanto, & in rebus fiscalibus idem effectus dixit Peregrin. in tract. de priuilegiis. lib. 6. tit. 5. num. 1.
 8 Ibi. *uno facere*. in clausula hanc & limitatio firmat regulam in contrarium, & sic est exclusio alterius cuiuscunque licitationis per quancunque viam fieri velit aliud petere, praesertim si cum remaneat via adiectionis delicti, de qua in legibus nostris tituli, limitata enim causa limitatum producit effectum, & inclusio huius est exclusio alterius, exceptioque firmat regulam in contrarium ex iuribus vulgaribus.
 9 Ibi. *Cum tantum que non pudes ser. merois de quibus dicit. in remate alioz y ha. flaxlos*, exclusiue apponitur verbis hoc, ha. la. latine vsque, ob Regis factorem ¶ ex dictis per Bal. in Authentica hoc amplius num. penult. & h. C. de si decom. itaque debet i. quid decem dies esse cōpleti ad sua subhastatione ad aliam, & sic, *Disse el primer remate hasta el por. vero*, de qua dicitio, vsque dixi, in l. 6. nu. 3. & 4. tit. 3. in l. 1. num. 33. titu. 4. lib. 4. supra, & quae tempora dabantur de iure, ultra allegatos per me. in l. 1. tit. sequentis num. 4. tradit. Claperius, in cent. causis fiscal. causa. 4. quae. stio. vnic. numer. 5. cum sequenti.
 10 vbi inquit tria tempora ¶ confederari. Primum est tempus statutum ad licitandum, intra quod cuique liberum, offerre meliorem conditionem donec plus afferenti sit facta liberatio & adjudicatio per traditionem hanc fiscalis, vel aliud signum demore receptum traditionis

significatum, & donec sit id adu licitationis, & priusquam fit facta liberatio, omnes licitatores sint sibi obligati, nec est retro prior per obligationem vltima liberatus, quando remanet subhastata, & in hoc seruat opinio Bart. in legitima, qua. si. de publica & ve. fig. & communiter repro. barta opinio Bald. de qua per Paul. Cast. ibidem & Cremen. sup. 40. & recepta est eiusdem Castenp. distinctio ibi, quae etiam communiter approbatur, secundum Claper. vbi supra titu. 6. secundum quem in nu. 7. ibidem de iure tempus hoc erat, 20. dies, ¶ quibus publicis sit notum voce praecens, v. quicumque voluerit emergere nisi, vel conducere, cōpareat certo loco & hora, vbi licitanda plus afferenti liberabitur subhastata de la. ext. in d. avel. alio modo cofam iudice vel delegato, ut probatur in Authentica, hoc ius per te. C. de Sacrefan. Eccles. quod habet locum etiam in rebus fiscalibus, & minoris vt dicit Bart. in dict. l. licitatio. in. 2. qua. si. nu. 2. & 3. glof. sup. in l. 1. vel o. c. in ordin. de sed. in str. & iur. ha. si. fiscalibus, qua. ibi omnes sequuntur, & glof. in. 1. intelledu. dict. l. si rem. ora. cod. tit. & h. vbi Bart. & alij de iure nostro ex l. 11. titu. praecedentis, cum locentur reddere Regi de per. merois, per condictionem de per. merois, per sex dies ¶ debent praconizati aliter conditio est nulla, vt ibi cauetur & sic minime non offerit tempus sex dierum, arguitur men. post. et ambid. di. non prohibeatur, & augendo retineantur ad tempus iuris communis sed in ijs consuetudo maxime est attendenda in ijs auctionibus, ¶ secundum Pothet. decisio. ne. 248. col. 6n. & Guido, Pag. 156. & Cla-

& Claper. vbi supra n. 8. 9. & 10. secū dum vero tempus statuitur pro additionibus faciendis, & admittendis post liberationem, & sic desuper del. primer remate, ¶ & in hoc Claper. vbi supra numer. 6. ex regia ordinatione dicebat esse octo dierum, sed de iure ex dict. l. si tempora secundum primum intellectum glof. ibidem tempus hoc est ipso procuratore erat constitutum, & hunc esse veriorum intellectum illius l. si tempora inquit Claper, vbi supra numer. 12. cum. ¶ sequent. hocque prosequitur refutando alios duos intellectus, sed ex lege nostra id tempus est determinatum, vt scilicet, post primam liberationem, & si de hispec del. primer remate, vsque ad quindecim dies admittitur licitatio maior de tam sit de dicto, o. medio dicto, vt inquit lex nostra, & sic secundum hoc debemus nos in nostro Regno gubernari, tertium vero tempus, additionis faciendae, confidetur per Claper. vbi supra numer. 6. vel tertium & num. 17. cum sequenti scilicet per ipsum dupliciter ¶ vel tripliciter ex regia ordinatione Regis Ludouici. 12. artic. 13. quae in nostro regno vocatur, *in fine del quarto*, & ad illam Francia octo dies dabantur, sed nos habemus l. 5. cum sequenti. istius nostris tituli tempus trium mensium statuent post vltimam subhastationem factam per viam de dicto, o. medio dicto, de qua lex nostra loquitur, & hoc tempus est statutum fauore fidei, vt merito talis interpretatio sit admittenda, cum id sit vtile fidei, & text. in dict. l. si tempora, cum similibus solum desiderat additionem fieri intra tempora nec distinguitur an illic, vel ex intervallo adiciatur, sed simpliciter loquuntur leges illae, & sic

simpliciter erant intelligendae, nisi leges nostrae id diffinirent vt vides distinctum.
 Lex 3. & 4. sunt declaratoriae & augmentatiuae legum praecedentiu, cum essent omnes in quaterno positae sub l. 1. 2. & sic non est necesse amplius sub eis insistere, & nota ad l. 1. dum dicit promissa esse soluenda quod est similis. l. 23. infra isto titu. idem probant.

S Y M M A R I A.

Partitum iure tertio partem augetur post vltimam subhastationem requirebatur, sed ex lege nostra, quarta numero. 1.
 Licitatores pacisci non possunt vt non admittatur hac quarta adiectio, num. 2. & numero. 3. & 4. ampliatat duobus modis.
 Quarta plura an possint offerri intra tempus assignatum adiectionis del. quarto. num. 5. & 6.

Lex 5.

Summarium,

Nulla adiectio adiectio vel auctio admittatur post vltimam subhastationem, nisi ex partium consensu, vel nisi adiciatur quartum.

BI. *Offi. la puja suere tanta quanto monta la quarta parte de la renta y no en otra manera*. De iure partitum tertia pars ¶ requirebatur, vt apparet ex l. 7. titu. 7. par. 5. & ibi glof. ita notat, sed per nostram corrigitur vt aduertit Lafare de decim. vend. cap. 18. nu. 22. & iure Galloru quid sit vide Claper. in decisio. caus. glof. pag. 26. nu. 1. 5. & 16. causa. 4. quae. vnica

1. unid. que adeo procedit vt licitadores pacifici nequeant in contrarium, ne scilicet admittatur hac
 2. quarta da iectio, † etiam si cum
 3. pena promissa, † secundum Lasarte vbi supra. num. 30. nec in com-
 4. muni rationales secundum eum ibi, possunt in hoc † dispensari & probatur ex text. nostro, in vers. *Y si los nuestros contadores lo contrario hizieren que no vala*, nam si minore licitatione qua quarta lex nostra prohibet eis recipere, a fortiori, prohibere videtur, ne licitationem integram del quarto excludant, nam cum non licet, quod est plus, non licet quod est minus, & e contra, facit huius arguere de prohibitione minori ad maiorem, quam e contra, qua de causa credo non possit tunc & cum bona conscientia licitadores maiores aliud facere, cum sit metas legis nostrae excedere, & ius parit adquisitum tollere, quod neque ipsi principes licet, nisi ex publica causa & adhibito bono cambio, ex dictis per nos. l. i. titu. lib. 4. supra & alibi in illo lib. 4. & sic dum afferit Mincha. relatus per Lasarte dict. c. 38. num. 30. in fine, aliud vidisse fieri, vtique male & contra ius factum fuit & non est in posterum faciendum, & sic in mea impressione Venetij facta nihil tale dixisse Minchacam inueni, praesertim cum ex lege nostra in si. summos rationales id in consilio iurare debere disposatur, item no. quod inquit Lasarte dict. cap. 18. num. 29. ne dum vnum quartum, sed & plura quarta vnum post aliud in vna & eade locatione addi posse, si modo tempus elargita tunc, hoc est spatium trium mensium non effuxerit, sed id neque verum
 5. † credo, neque percipio bene. quo

modo plura quarta possint recepta adiectio primi quarti legitime & intra tempus a lege definitum, & quid si per plures annos locatio facta est, quomodo faciendi sit † hac adiectio del quarto, vide Lasarte, ibidem num. 4. & 5.

SUMMARIUM.

Adiectio del quarto, non habet locum in rebus minorum, civitatum, vel Ecclesiarum nisi aliud ex patto aut conventionis sit statutum nu. 1.
 Considerantur verba nostrae text. pro consuezione quondam dicentium auctiorem admitti in obligationibus civitatum publicis quocunque tempore & indistincte nu. 2.
 Omnis persona licitare potest subbasta, quae prohibita non est nu. 3.
 Lapsis tribus mensibus datus ad adiectionem del quarto faciendam an per viam restitutionis admitti possit nu. 4.
 Adiectio del quarto si de facto admittatur contra legem nostram, an erit nulla, num. 5.

Lex. 6.

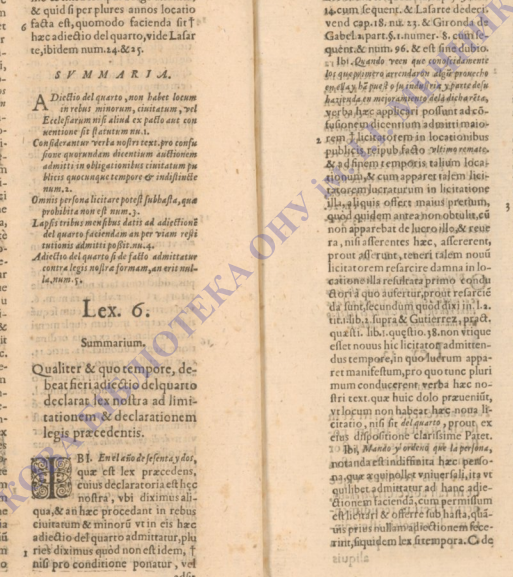
Summarium.

Qualiter & quo tempore, debeat fieri adiectio del quarto declaratur lex nostra ad limitationem & declarationem legis praecedentis.

Hic. En el año de sesenta y dos, que est lex praecedens, cuius declaratoria est hec nostra, vbi diximus aliquid, & an hac procedant in rebus civitatum & minorum vt in eis hac adiectio del quarto admittatur, pluries diximus quod non est idem, † nisi pro conditione ponatur, vel adit

adstratum vel statutum municipalem, ita hoc, vt per Auend. c. 12. pretorum. num. 101. part. & Parlamento lib. 1. ror. quod id. cap. 4. §. 7. n. 14. cum sequent. & Lasarte delect. vend. cap. 18. nu. 23. & Gironda de Gabela. part. 6. n. numer. 8. cum sequent. & num. 96. & est sine dubio.
 1. Ibi. Quando ven que con siderante los que primero arrendaron alogu pomecho en el ay. de pue. 8. o su real. vna y parte de su hacienda en mejoramiento de la dich. vta, y verba haec applicari possunt ad consuecionem dicentium admitti maiorem rem † licitatoretem in locationibus publicis, reipub. facto. ultimo remato. & ad finem i tempore talium locationum, & cum apparet talem licitacionem iuraturum in licitatione illa, aliquis offerat maius pretium, quod quidem antea non obtulit, cum non appareat de lucro illo, & eueri ra, nisi asserentes haec, assererent, prout asserunt, tenebit talem noui licitacionem refarcire danna in locatione illa resultata primo conuentioni qua auferitur, prout refarcie da sunt, secundum quod dixi in l. 2. titu. lib. 1. supra & Gutierrez, praet. quae tit. lib. 1. questio. 38. non vtrique esset nouus hic licitator admittendum tempore, in quo iuerum apparet manifestum, pro quo tunc pluri mum conducerent, verba haec nostrae text. quae huic dolo praeueniunt, vt locum non habeat haec nota licitatio, nisi sit del quarto, prout, ex eius dispositione clarissime Patet.
 2. Ibi. Mando y ordeno que la persona, notanda est indistincta haec persona, quae a quilibet inuenit salu, ita vt quilibet admittatur ad hanc adiectionem faciendam, cum permissum est licitari & offerre sub basta, quam prius nullam adiectionem fecerunt, siquidem lex sit temporaria. C de

si de instrum. & iur. haste. lib. lib. 10. & l. Lucus §. fin. si. admnicip. & l. 1. & 2. C. de vend. reb. citu. lib. 1. & leges nostrae tituli & omnes aliae quae de adiectionibus loquuntur non distinguuntur, sed generaliter distinguntur, id est nos non debemus distinguere, i. de pretio, si. de publica in rem adione. l. 5. generaliter. si. de legat. praetian. cum similib. allegantur in glof. & sic lex nostra in eo quod lib. praesupponit liberationem subbasta factam, possit tolli & reuocari per quartum oblatum ab alio intelligi debet de quarto factio ad quatuorque persona, ad hunc non prohibi licitare, quoniam de iure est nuda nuda persona potest adiectionem facere sicut non dum licitatus esset † sub basta, dum modo alias fuerit licitatum habilis constitutio vero regis in quantum fieri potest reducenda est ad terminos iuris communis. l. 3. C. de nota. li. ergo & in nostra materia idem iudicandum est, & diendum, prout in eius proposito & materiam inquit Clasper, in Centuria causa. 68. sexta causa, quae fuisse vnic per totam
 3. Ibi. que la haze dentro entres meses, etiam si per tres annos fuisset subbasta, vt per Lasarte de decim. vendi. capitulo. 18. numero 24. & 25. & 26.
 4. Ibi. Y los prometiidos que en ella se han otorgado, & idem disponitur, in l. 15. infra isto titulo & libro cum promissa etiam in pretio adiectionis quae tunc conderentur, siquid in hinc esse textum, quod ex promissis cum in pretio componentur, Gabella debeat, de quo vide quae diximus in leg. 8. §. 1. si. titulo 9. supra isto lib. num. 9.
 5. Ibi. Sea rescibida la dicha puja, si ella los

dictas tres menses. Sed an & post eos admittetur quis per viam restitutionis & videtur quod non, quia lex nostra poena ab ea designata contentatur, si extra tres menses adiectio hae quarti interponatur, igitur post nullus vilo modo est admittendus, etiam si fideus velit vii ad hoc restitutionis remedio, prout in facti contingencia inquit decisum Claperi. in Centuria causa fiscal. in causa. 7. in principi. & ibi additio, & in glossa prima eiusdem cauz.

IBI. Y si de otra causa se recibiere, que no sea rotulada. Sed quid si de facto admittatur an erit nulla, dicit quod sic, & quia lex hae & sequens prohibitive sunt, & novam formam inducunt, & sic substantialem, & per consequens emnia interdictum adta nulla sunt, vt expressius ex contextura antiqua legis nostrae quaterni prouium erat.

S Y M M A R I A.

Adiectio del quarto si in adiectioe eius non seruauit solemnitates an in re tenuit poterit an supple. n. 1.

Adiectio del quarto non seruans legem nostram formam non licetur promissa.

Lex. 11.

Summarium.

Adiiciens licitationem quarti fidei iurare pro ea debet & fidei iuraciones approbare intra tempus a lege nostra statutum & sub eius poena.

IBI. Y si ansino lo fiziere y cumpliere, que pague a nos la puja de el quarto.

Toterit mentalis licitator si adhuc tunc steterit tempus adiciens quartum, intra res dolum temporis illius supplere & emisis solemnitates secundum Lasarte de decim. vend. cap. 8. num. 28.

IBI. Y quae la renta con el que la tenia. Ex his verbis colligitur tale licitatore del quarto non liceri nisi promissa & in tali licitatione concessa, et in iudex lex nostra, talem gabelam redditum devoluen dam primo conductori, a quo auferri pretendebatur, et oblatam adiectionem quarti, pro quo non iussimus vltra emnes considero verba hae legis nostrae, quam pro huius doctrinae determinatione sic tenens non considerat Goyada, de Gabell. 2. part. in principi. m. 2. et in sequentibus vbi a numeris, quae sitionem incepit.

S Y M M A R I A.

Oblatio facta maioris summae in re sua publicis an minoris, ubi de re admittit ad factam licitationem non est prima conductioe solutio nisi prius non auditis, num. 1.

Lex. 12.

Summarium.

Facta adiectione quarti cum solemnitatibus legum notarum primus conductor non eijciatur ab administratione talis redditus vsque dum tali adiecto *Del quarto*, detur liberum recudimentum, licet possit iste adiecto petere, vt ex parte sua aliquis

aliquis adfistat administrationi talis redditus.

IBI. No se debe apoderado de la renta, & hoc iuri & rationi conuenientia vsque dum collet an bene adiectio quarti facta, & detur eius recudimentum primus conductor illud habens non debet eijci a possessione sua, aliter enim esset cum iniuria & eo non audito priuare iure suo, quod esset absonum & contra omne ius, neminem inauditum priuare iubens iure suo, ex quo desumitur argumentum optimum ex his verbis legis nostrae, dicit quod quod iudex, vt quosdam aliquis minor vel res, ubi, reuocatur, & ducitur vltimam sub habitationem, rei suae per nouam adiectionem per tertium aliquem factam, vt primus conductor existens in eius possessione non sit statim priuandus ea, sed omnino audiendus, & absque tamen strepitu & figura iudicij, prout voluit in transitu Cuetierrez libro primo pract. quae sit. 38. numero fin. & quod iudex sic, videmus heri, imo & sequit annulari sententia l. 1. pro conductor non audito & iuberi quod iudicatur.

ibi. Y la vez auenencias, idem dicitur leg. 17. columna 2. infra in o. titu. & lib.

Lex. 14.

Summarium.

Facta adiectione del quarto seruanda sunt conductioes por menor factae a conductore de por mayor.

IBI. Aya de estar y quedar por las auenencias de los. Idem in et duobus de por menor, dicitur in lex. 16. infra in isto titulo. & libro & hoc introductum fuit se ob euitandas lites inter primam & secundam conductorem inquit Lasarte de decim. vendi. cap. 18. numero 88. sed ego ob fauorem reddituum Regiorum & ipsorum conductorem intellige esse introductum, scilicet si forte ita non esset, conductores tam primi quam secundi in maximo damno remanere possent, si conductionem non administrarent, imo Rex ipse, quia multi se abstraherent a conductionibus reddituum Regiorum damnificaretur.

S Y M M A R I A.

Por libris societatem contrahentibus an possit vnus ex contrahentibus aliteris conueniri, num. 1.

Lex. 16.

Summarium.

Adiiciens licitationem quarti in locationibus *De por menor*, tenetur ad obseruantiam conuentionum, per primum conductorem *De por menor*, facta rum.

IBI. Elle por las auenencias. Idem in locationibus de por mayor, in l. 14. supra eod. dictum est, & notat Parlador, lib. 1. rer. quorid. ca. 3. §. 7. num. 1. cum sequent & Lasarte. d. cap. 8. num. 88. & dixi in l. 14. supra eod.

cod. & in l. 1. in fin. tit. 12. prae-
dentis. sed an possit si plures
contrahant societatem, vnus ex con-
tractu alterius conueniri, vide
Ancharra. consil. 322. pro clariori
decisione dictorum.

S Y M M A R I A.

Promissa concedi possunt in locatio-
nis reddituum Regiorum num. 1. & nu-
mer. 2. idem in rebus ciuitatis locandis.
Quinta pars promissorum concessorum con-
ducens in rebus ciuitatum non datur cini-
tati sicut datur Regi ex lege nostra. nu-
mer. 3.

Lex 22.

Summarium.

Maiores ratiocinatos & cal-
culatores possunt promissa
offerre & praestare adiecto-
ribus & licitatoribus, quin-
tum tamen horum promissu-
rum relinquitur Regi & a
promissis subtrahitur.

[B I.] Qualesquies quantitas de m arae-
dis de promissis. Hic habes text. cla

rum probantem promissa concedi
1 posse in locandis redditus Re-
gij vt impossibiles eliciantur ad plus
offerendum, & sic quotidie praesi-
catur. imo & in rebus ciuitatis loca-
2 dis idem possunt redtores earum
vt inquit Auentia capit. 12. pr. nu-
mero 11. vers. circa quod est notan-
dum lib. 1. debent tamen caute
promitti, & in tempre opportuno,
& cum moderacione, aliter enim
esset destrueri, & non locare Re-
gios redditus & ciuitatum.

Ibi. *Deven el quinto para nos*, Tmra
hoc vt non procedat secundum quod
in lege sequenti disponitur in loca-
3 tionibus, tamen l. ororum ciuita-
tis, non datur ciuitati quinta pars
ex promissis, vt per Castillo in Po-
litica Corred. o. lib. 3. capit. 4. nume-
ro. 19.

Ad leg. 25. Die idem dispositum in
6. colum. 2. in medio supra istum titu-
& lib.

Ad leg. 26. finalem nostri tituli
Die. vide finalem in leg. 5. titu. prae-
cedentis, & vide quae diximus leg.
5. titu. 9. supra isto lib. ad cuius decla-
rationem procedit lex. l. ac. 26. vt
in eadem l. 8. declarauimus.

TITV.

TITVLO XIII. DE
las Fieldades y administraciones en que
se ponen las rentas Reales por de-
fecto de arrendarse.

Superioribus proximis titulis dictum est de conce-
nentibus locationes reddituum Regiorum, & cum
ad ius eorum conductores, nunc caute in immediate se-
quitur titulus noster disponens quid erit agendum si nul-
lus adsit eorum conductor.

S Y M M A R I A.

Susceptores qui dicantur. num. 1.
Exaliores collectorum per Praefidem &
Rectores ciuitatum eligendi sunt. num. 2.
Substatio debet fieri presentibus officia-
libus numero. 3. & quanto tempore. nu-
mero. 4.
Conductores gallearum fiduciosiores ido-
neas praestare debent. num. 5.

Lex. 1.

Summarium.

Quando & quomodo, & per
quos redditus Regij extrahē
disunt ad publicam subha-
stationem & fidelibus & ad-
ministratores commēdan-
di quos conductores eor-
um non reperiuntur, vel ob
aliam causam & impedimē-
tum, declarat lex haec.

Item cada vn
concejo. Iundis
verbis sequenti-
bus, Nombres y
pongan entretanto
fieles y cogedores.
Nam, vt inquit

Conf. in l. super creandis. C. de
iur. fisci. libro. 10. super creandis
susceptoribus periculo procura-
torum Rei dominice dispositio-
nem tux sublimitatis firmam esse
praecipimus: quem considerat Lu-
cas de Pen. in l. 1. in princip. C. de
suscepto. Prepo. & Arca. libro. 10.
adhuc, scilicet: qualiter eligan-
tur susceptores. Susceptoresque
dicuntur teste Otomano, De ver-
bis iuris, verbo, Susceptores, qui vul-
go *Receptores*, qui, quae principis
Aetario debebantur, recipiebant,
eorumque munus erat annuum,
Exatores namque collectari per
Praefidem & Rectores ciuitatis sunt

1. eligendi, ut inquit text. & ibi notant Doctores. Præcipue Jacob Rebus. in l. exactores. C. de susceptor. Præpo. & Arc. libr. 10. cum in forū Redtorum ac Præfidis periculo cedat mala administratio, ut denotatur in præfenti, & clarius in l. 7. infra istō tit. & lib.

IBI *Que los Regidores. Junctis verbis sequentibus. Fagan pregonar publicamente.* Hic habes text. probantem, quod officialibus communibus præsentibus debet fieri subhastatio hæc, et prout & de iure erat, et apparet ex dictis per Bertachi. in Tract. de Gabella. part. numer. 17. & probatur ex text. in dict. l. exactores. C. de susceptor. Præpo. & Arcan. libr. 10. & quoto tempore sint subhastandæ res, ultra dicta per nos in titulo præcedentibus, scilicet. la. num. 9. cum sequent. tituli præcedentis. vide per Iodo. Danhude. in Tract. de subhastatio. c. 5. & Girond. de Gabella. part. in prinum. 18.

IBI *Contentando en ellas, de buenas fianças.* Idem enim regulare est in locationibus gabellarum, vel in exactioibus earum nomine Regis, ut apparet ex titulis & legibus huius libri. 9. & hoc ius maiores, siue minores sint conductores, vel exactores earum, ut inquit Lasarte, de decim. vend. cap. 18. num. 16. vique ad. 20.

S Y M M A R I A.

Fraudator dolosus tenetur resarcire damnum illatum partis. num. 1. 7. in l. 10. quod receptor exactor debet esse de bonis populis hominibus, non vero de nobilibus.

Lex. 5.

Summarium.

Quando & quomodo fideles exactores tenentur reddere rationem conductori gabellarum.

IBI *Y que la dicha cuenta den por menudo.* Sed an ereditur eis de parua quantitate. Vide Auiles cap. 30. prætorum. num. 2. & 3. fol. 215.

IBI *Que lo paguen con las fianças.* Ad quam penam, & ad rei restitutionem in foro contestioso tenebitur, in foro tamen conscientie ad rei restitutionem, nõ autem ad penam, quia nõ debetur in conscientia pena ante condemnationem, ut & alibi late dictum per nos remanet. Vltcrius etiam tenebitur talis dolosus fraudator resarcire damnum, et hoc parti illatum, ex dictis per Minchaca de Successio. creatio. §. 28. num. 28. verfic. illud dubium est cum sequent.

Lex. 7.

Summarium.

Nominantes receptores, vel conductores reddituum Regiorum tenentur ad omne periculum obueniens: receptoresque ij tenentur residere in loco illo, aliter resarcient

cient damnum ex absentia proueniens.

IBI *sea tenidos de la fiança por si y por sus bienes, idem* probat. l. 2. & l. securitates, & l. exactores. C. de susceptor. Præpo. & Arc. lib. 10. vbi glo. & Doctores. De l. 10. vide quæ diximus, in l. istiusmetit. & lib. quæ similis est nostre, & eam

allegat Lasarte de Decim. vend. cap. 18. num. 6. in quantum receptorem inquit debere esse cõtributarium, et *si vulgar, Pecheo*, nam ille qui nõ est, fide nobilis, non potest ad hoc compelli.

De legent. si. nostri tit. ibi, *Segun las leyes.* Dic, quæ pro lege. 5. supra isto tit. & libr. ponantur. De titu. 15. nihil commentationem eget titulushie, 15.

TITULO XVI. De las pagas que han de hazer los arrendadores, y fieles, a los que en ellos fueren librados.

CVM in præcedente titulo dictum deliberatis, siue delegationibus sit, nunc sequitur sublequenter, De solutionibus faciendis illis, quibus delegationes hæ factæ sunt.

S Y M M A R I A.

Exactor gabellarum vel conductus si alteri gabellæ exactorem talem mandent an in subsidium agere Rex contra hunc secundum exactorem, n. 1. Conductus si fidus si aufugiat, vel fiat non soluto tenetur primus, qui non liberatur et dedit iura communitati cui se secundum, num. 2. Preter gabellarum quo tempore Regi præstandum, num. 3.

Lex. 1.

IBI *Las arrendadoras, fieles, y cogedores, que las cobran, y rescaudan por menor.* Sed quid sit isti conductores, vel emptores

res gabellarum locent vel vendant eas alteri, vel receptores illarum alteri mandent eas recipere & colligere, & primus conductus, emptor, vel receptor, factus sit non soluendo, an Rex vel communitas in subsidium agere poterunt contra secundum conductorem, emptorem vel receptorem ad pretium, si vel illud soluunt temporibus hic constitutis, & Bertachi de Gabella. 2. part. num. 2. inquit quod sic, argum. l. 1. cum sequent. si. de infirto. et tenet Petr. de Vvakin Tract. Societ. 10. p. col. ad fin. vbi etiam dicit quod si secundus conductor aufugiat, vel fiat non soluendo, tenetur primus, qui non liberatur cedendo, et communitati iura, & actiones contra secundum per l. de illo, in princip. si. proficisci. & ibi ipse Bertachi. in n. 5. discussis, cum num. seq. quomem

Lex. *Ordinamos y mandamos*,
Eam in hoc allegat Auen-
da. c. 19. prax. n. 11. lib. 1. &
Lafarte de Decim. vend.
c. 18. n. 8. & vide text. l. 4. tit. 4. lib. 1. su-
pra contra clericum habetum qui-
tantiã a Rege & declinãtem eius
forum.

Lex. 15.

Summariũ.

Conductor vel receptor gabel-
larum pro solvendis delega-
tionũ summis barateriam
non committant sub nostro
text. pœna.

Item illi non debeant aliquo per nos
pœnas. Idem disponunt augẽdo
pœnas. l. 9. infra isto. tit. & lib. & l.
2. ab tit. 1. supra. cod. lib. quẽ augent
pœnas nostræ legis & nostram legem
allegat Auen. cap. 2. prax. n. 1.
5. in lib. 1. & glof. Mengado. l. 15.
tit. 9. part. 2. per text. ibi. sed cum lex
nostra pœnam dupli imponat. & di-
ca. l. 19. infra. cod. de. so. dicti. tit. 12.
supra. cod. pœnam septupli. omnino
disc. indum. et ibi. pœna. impo. sibi.
neq. legem. q. b. rã. cor. d. am. per
illas tãquam noviores quãdã hanc
dupli pœnam. nam erit septupli. &
vide per. d. l. 19. quomodo hæc de-
claratur & hinc ad. per. legẽ. 1.
cod. tit. n. limitatur alio modo. & in
l. 2. ibidem ponitur etiã pœna con-
tra cõductores Regios ob dilata-
tionem aliquid recipientes.

De legẽ. 16. vide. tit. supra. isto. tit.
pœna. impo. nentem in talibus con-
ductoribus vel receptoribus absen-
tantibus se loco.

S Y M M A R I A.

Verbum nostræ legis. *Otras de simili-*
tibus intelligitum est. num. 1. & 2.
Administrantibus in alio. ar. regulariter citã-
tere prohibetum. num. 3.

Administrantibus non licet pecuniam ad
administrationem in suos rãse committere.
num. 4.

Lex. 17.

Summariũ.

Officiales calculatorũ rei do-
minicæ thesaurarij, vel re-
ceptores barateriã non com-
mittant sub nostro text. pœ-
nis.

Item. *Niãtã personas aliquas, de si-*
milibus precedentibus f. intelli-
genda esse verba hæc tenendum cen-
seomã dicitio illa. OTRAS. Latine, alius
alia aliqd. est repetitiua. similium,
secundũ Bald. in l. 1. conventiculaũ
Cõde. Epif. & clericũque sic esse de
finitur. et, hõalibus verbis nostræ
legis, ibi. hõal. q. hõ. q. hõ. q. hõ. q. hõ.
caudã q. q. n. i. p. d. o. m. e. r. e. Dum ibi
cũ receptorẽ cõcludit, vel cõ. q. qui
ab eo causam habet, vt prius quã
delegat. o. aliqua fiat, iure et ipse re-
ceptor vel ab eo madaatum habens
adimpletorus sese esse dispositionẽ
nostræ sic. Ergo sequitur manifestũ
sumẽ legem nostram in officiali-
bus Regis loqui non verũ in alijs ex-
traneis. verbaque hõ. illa alia nostri
text. de. q. ualiter. q. d. ad. y. condicũ. p. e.
omniã. q. dignã. q. n. e. n. Nõ ob-
stãt. nam intelligi debet, dum tã rei
dominicæ. carã. habeant. aliter
quã si de quibuscũq. intelligen-
ren-

rentur verba hæc, extraherentur
materia nostri tituli, & leges secun-
dum Rubricam sub qua situate sunt
intelligendẽ veniunt, & ratio differe-
ntiæ ad oculum patet. nam in ijs of-
ficialibus facilius dolis locus aperit-
tur si sibi esset permissum legi nos-
træ cõtrauenire, quod secus in alijs
quõ officiales non sunt, & sic mihi vi-
detur tenendum, dum tempus oc-
currerit, iudicare supra hoc habẽs,
latius pensabit, & de stylo ac con-
suetudine, quæ est optima legum in
ter. res. se informabit.

Item. *De baratar. ni comprax. terras.*
Regulariter enim percipere aliena
administrantibus id prohibetum
reperimus, ex text. in. l. nõ licet. ff.

de contrah. emptio. Cuius verba
sunt, nõ licet ex officio quod quis
administrat, emere quid per se, vel
aliam personã, ex text. in. l. 3. tit. 1.
lib. 5. supra, vbi num. 1. & sequent,
plura dicimus. Sicut & nõ possunt
pœniam Regis in suos vfus cõuer-
tere, sub grauib. pœnis, vel pecu-
niam publicam f. vfurpare. l. fi.
C. de cõd. in pub. horreis. l. 14. tit. 4.
p. 7. Auenda cap. 10. prax. n. 14. lib. 2.
& l. 1. C. de frum. Urb. Constã. late
Ripa de peste. tit. de Remed. ad cõf.
vber. in principio.

De legẽ. 19. vide quæ diximus in
l. 15. supra. isto. tit. & lib.

De l. 1. vide l. 1. supra. isto. tit. &
lib. vbi diximus & sic. ite. iste finitur.

TITULO XVII. DE las Alcaualas, y de los contratos, y de las cosas de que se deuen.

ET Continuatur ad præcedentem, nam cum dictum sit in
præcedenti titulo de solutionibus & conductoribus gabel-
larum Regi faciendis, consentaneum est scire de quibus rebus
conductores ijs possint petere ac percipere gabellas, vt ex præ-
ceptis possint solutiones Regi facere, & quia quid sit gabella, & cui
competat eam imponere in prosecutione tituli dicemus, ideo
deuenio ad leges.

S Y M M A R I A.

Gabellas & vestigalia imponere nõ
aut possit quã Rex in suo reg-
no. num. 1. dãm tamen superiorẽ
non recognoscit et ab eo non appellatur.
num. 2. aliter enim neque antiqua ve-
stig. aũ augere possent. num. 3.
Vestig. alium in eis de maximo imperio &
de reg. albus. num. 4.
Rex Hispania non recognoscit superiorẽ.
num. 5.

Rex trãmittit potestãtem regiam non ve-
ro Imperator. num. 6. & sic gabellas &
vestig. alia imponere potest. num. 7.
Gabellarum impositio multum à retro tem-
poribus à rege. Alfonso emanauit. n. 8.
Gabella cõcessã obquam nauim fuerant
num. 9.
Romanoꝝ tempore etiam quoddã ius
venditionis iur. introductum. num. 10.
Gabella & tributa dõni Regi pluribus in-
rãtibus & rationibus comprobatur. nu-
m. 11.

mero. 11. 12. 14. 17. & 18. & 22. & 23. Equam illi rependi sibi illud quo dpro conseruatione rerum alienarum expendit num. 17.

Christus soluit tributum Cesari uoluntate tamen. num. 15. & num. 16. damnatur error Marfilij Paduani aliud & male asseruit.

Tributa regi soluantur propter subiectionem. num. 11. & 17.

Bal. reprobatu. 19. afferens gabellam delatum ex corti actu iuri genium refraga. 11. & 19. 20. saluatur.

Gabella odiosa uidetur, nisi principij concessionis consideremus. n. 21.

Regnum uocandum est in imponendi non ad tributis, uel in augendi antiquum. num. 24.

Tributa & gabela non nisi ex iusta causa imponenda. num. 25. & num. 26. hanc causam ex tribus iustificari dicitur & n. 27. eum. 4. sequentib. id profequimur late.

Tributum non tam propter Regis, quam propter populi utilitatem datur. n. 29. & sic. n. 30. no debet esse in populi desuetudine.

Tributum impositum iuste & cum iustitia debet disponi seruando proportionem geometricam. num. 31.

Tributum impositum sine auctoritate, aut sine iusta causa, aut sine debita proportione iniustum est. num. 32.

Tributum excedens iustam proportionem pro excessu non tenetur subditis solui uoluntatum in consuetudine, ibi & n. 33.

Tributi proportio iusta, & causa eius arbitrio iudicis committitur. num. 34.

Lex humana penaliter no potest tollere obligationem legis diuinae. num. 35. ubi uoluntate non excusat a solutione in conscientia. 17. & num. 65.

Tributum a principe potest esse iniustum, & habente tempore iniustum, ut quia causa cessat. num. 36. ubi referitur exemplum de huc.

Perander Corinthiorum Rex a nemine tributum exegit. num. 37.

Esse uiu. esse licet. nam sicut licet tre scunt in corpore humane artus reliqua uis uoluntate, ita crescit sicut reliqua, cum utam uoluntate desistant. numer. 28. & 39.

Tributa iniusta sunt illa, qua imponuntur ad non habente potestatem ad hoc uel quia peccant in forma & proportionis, sine ex sine sine ex materia. n. 40.

Tributa necessaria & iusta soluenda sunt. num. 41.

Tributa imposita eroganda sunt ad illas causas ad quas & ad quas concessa sunt. num. 42.

Tributa ob hanc causam imposita possunt ad aliam iustam causam reduci & peti. num. 43. & 44. intelligitur ubi nu. 45. quid si est dubium, an cessauerit iusta causa.

Tributa imponenda per alios habentes potestatem ea imponendi, eisdem requiritur iustitiae causa sunt, quae necessaria sunt cum Rex no recognoscens superiorum eam. impositum. num. 46. & 47. & 50. & tunc populus omnis debet conuenire in simul, non uero solus conuenit decernendum. num. 48.

Ueneti iussum pro mercibus maritimis gabellas imponere quia sunt domini maris Adriatici. num. 49.

Imponendi tributa duo de quatuor modis acquiri possunt. n. 51. 55. 56. & 62.

Prinilegium exigendi gabellam uel collectionem excessum a Principe an possit reuocari. num. 52. & num. 53. idem in primo legio nequit tenentur ad collectiones. & n. 54. an ualeat locale prinilegium non concessum alicui loco sponato alij pedagogy.

Imponendi collectiones consuetudine acquiruntur. num. 55. & num. 56. idem in praescriptione, immemorabile tamet. 17. n. 57. & n. 58. & 59. an ad sit mirabile cum ad sit causa continua & n. 60. requiratur scientia ipsius uel suorum officialium contra quem inducitur consuetudo, uel praescriptio.

Consecratio uel praescriptio immemoralis imponendi collectiones in uita re non extenditur ad alios. 17. num. 61.

Conuentione citam falla cum subditis acquiritur incolectandis. num. 62.

Ius collectandi quocumque modo acquiratur non potest imponi nisi ex iusta causa & secundum quod dicitur esse licite regis non recognoscens superiorum. n. 63.

Gabella ab antiquo fisco solas licite fraudari non possunt cum in Principe causa presumatur. n. 64. ubi declaratur.

Gabel-

Gabella iusta & cum necessariis requisitis imposita fraudari non possunt alijne peccato 10. & aneque restitutum. nu. 65. etiam si penam lex imponat, ut illi & supra. num. 25.

Uel alij respectu diretti domini no potest praescribi, sed tantum respectu iuris & aut publiciana. num. 66.

Regiducem se ex iusta causa imposuisse aucredatur. num. 67.

Gabella in dubio an iusta praesumatur. n. 68. & 69.

Gabella ex iuditione nulla no debetur. n. 70.

Gabellas tenentur soluiere omnes homines de mundo nisi sicuti exceptuati. n. 71.

Gabella est iustitiae acta ad emptores spectare, hodie uero ad uidentem spectat. num. 72. & 73. & 24. id praescribitur.

Gabellari possunt a uenditore & emptore non reuelante gabellam reuocare. num. 75. emptor tamen si eam ioinit a uenditore recuperabit. num. 76.

Gabella a uenditore alio nomine an peti possit. num. 76. & 77.

Gabella potest recuperari a possessore rei uendita ex qua debebatur, quia transit cum aere gabellae. num. 78.

Gabella potest peti a uenditore etiam si ille uendat re a gabella, ex sic hora de alcuala. n. 79. & 80. uident cum clerico uenditor franco pretio, persequatur tamen tenentur a tributis publicis, ut illi.

Gabella an debetur de illa francisga gabella in uenditione contractus conuenit cum emptore cessi deli horro. nu. 81.

Gabella solui debet etiam re non tradita neque falla solutione, sed sicut quod de pretio conuenit cum emptore. cum sequen. Empyo & uendito implent, aut quod plura perfectionis habere dicitur. n. 83.

Gabella non ratione rei uendite uel pretij conuenit, sed ratione contractus debetur. num. 84.

Gabellam debet etiam re uendita non tradita neque soluta plures praesentis esse offeritur. num. 85. cum sequentibus aliquibus.

Gabella debetur ex uenditione citi si ante rei traditionem praesentitur. n. 86.

Gabellam percipere habens tempore uenditionis illam capere, non uero ille in casu tempore traditio fit. num. 87.

Gabella exemptur tempore uenditionis, si rei traditionis tempore cessauerit ex emptore no debetur, & citatur de delictis. nu. 118. & 89.

Gabella an debetur si in uenditione interuenit. n. 90. & n. 91. 92. 93. & 93. dicitur, quod si nulla pars regat debetur gabella gabella no sponit uenditionis non uero traditionis.

Gabella debetur propter uenditionem etiam si partes regant quod rei tradatur taliter. n. 94. & fit in dicto aliquo. num. 94.

Gabella debetur tempore uenditionis etiam si solutio eius in dicto alijque differatur. num. 95.

Gabella non debetur uenditionis conditio nisi nisi verificata conditio. n. 96. & uerificata conditio debetur primo gabellario non uero secundo. num. 97.

Gabella census redimibilis an debetur ex pretio peti a uenditore. num. 98.

Gabella debetur statim de uenditione falla cum pacto de retrocessionem. num. 99. ex reuersione tamen potest falli non debetur cum dependat a censu antiqua. num. 100.

Landinum debetur ex consuetudine census redimibilis constanti seruo empty totum. num. 101. nisi ut num. 102.

Gabella an debetur de censu. Emphyteotici census redimibilis. num. 103. & an statim peti possit, ex cui gabellario debetur. ibidem & n. 104. & num. 105. distinetur, an debetur de fundo dato ad census redimibilis, aut perpetuum, & num. 106. declaratur.

Gabella non debetur ex fundo dato ad census perpetuum. Emphyteotum. n. 107. nisi ubi illi, imo & si possideret illa Dominus reddant, nulla debetur gabella. num. 108.

Gabella non debetur si aere suam det alij qui alieni, ut communem dominum adicitur. nu. 109.

Gabella an debetur de constitutione censuum ualid, uulgo de pot videri. n. 110. & n. 111. & 112. & 113.

Census vitalis an sit proprie contractus, quid sit. num. 112.

Census an constitui possit per aliquos annos determinatos dato iusto pretio. n. 114.

Gabellas debetur ex censibus Regis, quibus iuros uocantur. num. 115. & n. 116.

an ex censu imposto super censibus Regis delectatur gabella.

Gabella non delectur ex censu constituto super re immobilit vendita taliter ut censu suo. num. 117. nisi sit illi. & num. 118. & 115.

Gabella censu an solvenda sit in loco ubi constituitur an vero ubi sunt loca a super quibus constituitur. num. 119. ubi & quid si bona sunt in paribus locis.

Gabella an delectatur de re quam vendit in hoc Regno habent eam in alio Regno. num. 120.

Gabella an delectatur scilicet de venditione fallata tamen De la scriptura. stat. num. 121. & in materia gabellarum delectatur. & num. 23. delectatur.

Scripturam requiritur per partes ad substantiam contractus rei ad probationem. num. 124. & 125. ubi sequentibus aliquibus verborum, solo est dispositio. num. 126. & num. 127. alia de ead.

Gabella ex venditione rei quae Titius assu manent venditor non delectur scilicet, sed jura estimatione. num. 128. & num. 129. ubi gabellario delectatur gabella.

Gabellarius an possit cogere estimationem nominatum per debentem ad satisfaciendum pretium rei vendita, ut ibi dicitur. stat. num. 130.

Gabella quando delectatur & in gabella non quocumque aliena venditur per aliam sine mandato Domini, postquam dicitur approbat venditionem. n. 131. scilicet ubi dicitur si quis rei quam vendiderit non 132.

Gabella ex venditione indivisibilis sententia de remate falli non delectatur. si vendam ex certum casus possessio. num. num. 133.

Gabella soluta ex venditione indivisibili non est redacta ex certis. etiam si sententia & venditio in parte appellatibus vel alio modo revocatur. n. m. 134.

Gabella an sit prius solvenda quam delectum creditur, cum causa res vendita sint. num. 135. & illi quid quo ad delectum ex certis.

Gabella non delectur ex recepta vintate prima & secunda decreti, non si infra tempus in re vintate non delectur gabella. num. 136.

Gabella non delectur ex pacto de vendendo vel promissione nisi verificatur vendi-

tio. num. 137.

Gabella non delectur ex venditione ad benepactum falli si intra tempus appellationem displicet emptori. num. 138. ubi quod non potest per antiquam declarari sibi placere. & num. 138. quod tempus de tot ad delectationem si partes ibi non assignat. & an in hoc dicitur si dicitur tunc. per non verificatur intra illud tempus. num. 139.

Gabella ex venditione fallata ad unum numerum, postquam vel mensuram non delectur fallam, sed sicut mensuram numero & pondere. num. 140. & 141.

Venditoris est periculum ante mensuram non esse venditam ad mensuram. n. 142.

Mensura falli post errorem in ea potest periri nisi incipit mutari & suspensa delectatur. num. 143. nisi sit num. 144.

Agere mensuram declaratio non transit in rem traditam. n. 145. & si non possunt transiri de falso rei illi.

Venditionem fieri ad mensuram vel unum numerum, quando dicitur num. 147.

Gabella ex venditione nulla postquam approbata delectatur ex re approbatione & gabellario non est. ent. num. 148.

Gabella quod sit & quare si committitur in re. num. 148.

Gabella pro alieno secunda sit. num. 149.

Gabella non delectur ex venditione, que ad decem mensuras non ascendit. num. 150. & si alio delectatur pro decem & pro alio, quare non mensuratur ad estimationem rei. num. 151.

Gabella non dicitur a Rege in populo aliquo an possit perire, non delectum. num. 152.

Gabella delectur & solvitur ubi nullus dedit illi res per se. num. 152. & 153.

Gabella non delectur ex promissa vulgo pro mercedo. num. 154.

Gabella delectur de toto pretio venditionis sine pretium fructum sine non. num. 156.

& illi emptiatur. num. 157. ut etiam si non adhibetur ultra pretium emptorum.

Gabella delectur ex pretio pro quo venditur sine fructu sine perpetua sine certis. num. 158.

Gabella delectur ex venditione, si effectus a ter venditio. num. 159.

Lex. i.

Summarius.

Gabella solvenda est a venditoribus solvendo unum ex decem.

LB. I. Mandamus. Soli Regi licet hanc verba proferre, nullus alius enim quum Rex in suo Regno pro tali vedigalia nonna & gabellas imponere, ex toto. C. non. ved. imp. non pos. & ex lege prima & sequentibus titulo vndecimo libro sexto supra, ubi in eadem. la. glos. i. plura allegavimus. & 19. titul. 7. part. 1. & decif. Capellæ Tolosanz in additio. 451. & Lafarte in presentis, & Gironda de Gabellis. i. part. in pri. nu. i. cum sequentibus aliquibus, & Optime Parlador. lib. i. rec. quotid. capit. 3. nu. i. cu sequent. aliquibus, & Rebus. 2. tom. Conf. Franc. tit. de mercato. art. 12. & Amede. à Ponte in quest. laud. mij. qua fit. 9. id. q. deo verum est, quod adhuc vedigalia nona imponenda non sufficit imponentem esse Regem, sed debet esse talis qui non recognoscit superiorem rem in temporalibus, & si que ab eo non appellatur ut tenent supra dicti doctores & omnes alij, qui in hac materia loquuntur, & Nauarro. in cons. 17. de censibus, ubi inquit tales non incidere in bullam Cænz Domini imponendo talia vedigalia & gabellas. & Julius Ferrerus de Gabellis, numero. 203. vsque ad,

207. & Angles in secundo tomò Theolog. quæ. titul. de restitutione vedigali. articulo An vedigali. quæ hodie Regi, in fin. Nam si recognoscere in superioribus & ab eis appellaretur sine superioribus, id non possent, ut per dictos Doctores & maxime per additionem dicitur decifio. 451 u Capellæ Tolosa, & per Bertrachinum de Gabellis, questio prima. numero tertio parte primæ, imo neque antiqua vedigalia augere possent. ¶ ex textu, ubi dixi in lege secunda titulo. 3. libro sexto supra, & tenet Jacob de Grassalis. de cessione 124. numero 14. casum conscientiar, sed si superiorem non recognoscant possent vtrique novæ vedigalia & gabellas in suo inducere Regno, ut ex nostra lege patet in ijs verbis, mandamus, idque procedit ex eo quod ius vedigalium est de maximo Imperio, & de regalibus, ¶ Regi competent omnes redditus rerum quæ venduntur & portantur, & alia de quibus in leg. 11. titulo 28. partit. terra, ubi glossa, vel quia cum Regno nulloquam fuan potestatem in Regem transulserit, ut in preambulo digestorum & alii nos diximus, nimirum quod sicut Regnū si in se retinuisse potestatem, & in Regem eam non transfulisset, possit hæc facere, possit Rex qui Regni omnem potestatem habet ex quibus infero Regem nostrum Hispaniar, utpote non recognoscenstem superiorem ¶ in temporalibus, ut dixi in lege tertiatitulo quinto libro tertio supra numero quarto, & in lege prima numero. 6. titulo primo libro quarto supra maioremque, Rex habet potestatem in suo Regno quanti

Imperator in Imperio, ut in dict. l. 1. num. 17. diximus: Transmittit enim Rex potestatem Regiam non vero Imperatoris, secundum Curtium conf. l. num. 30. & Nicola. festa. in Tracta de ultimo. 4. part. cap. 7. num. 45. in voluma. 1. Tract. Dier. Docto. in sol. Regem inquam nostrum Hispanie posse has gabellas regno suo imponere, ut inquit Corseus de potestate regia. 4. part. questus. 9. num. 13. & correlato Gironda in Tract. de gabela. part. in prin. num. 8. & Parla. do. ubi supra, idque nulli dubium est, cum Hispania Reges proprio laboribus & expensis Regnum recuperaverint, expellendo nomen Mahometici, nomen Christi & eius fidem ampliato, & innovando Ecclesie sanctas construedo, huiusmodi tributi non sunt de novo imponendum a Ferdinando & Elisabeth, Regibus Catholicis nostris autoribus huius Quaterni gabelleatum, sed a Rege Alphonso undecimo multis retro annis emanavit, & sic ex ipsius antiquioribus quaternis per anteriores Reges confectis transcriptum fuit per dictos Reges catholicos in modum & formam legum, ut ex proximo, & ex l. 243. didi. quaterni colligitor, concessumque fuit tributum hoc a Regno pro expellendis Mauris, & nominatim pro expugnatione civitatis Algezir, anno Domini. 1412. ut ex Chronica dicti Regis Alphonso patet, & tradit novissime Lasarte de gabelleis in praefatione. num. 20. cum sequenti. ante & post, nec fuit hoc novum, ius cum & apud Romanos secundum eundem Lasart. ubi num. 46. in prin. & Gironda in dict. 1. part. num. 6. quoddam venditionis tributum fuerit, & introducum, de

quo & plura dicit Petr. Grego. in Syntagma. iuris. 4. part. lib. 3. c. 3. ubi ex pluribus rationibus & iuribus probat consentaneum esse Regi tributa & vendigalia imponita solvi, & ante cumlatius & melius Castro de lege parali. lib. c. 10. verbi fecum do ex eade. consensum per totum, 11. Trimo ex iure naturali, & dicant, quod cum pro omnibus vigilet ab omnibus beneficij pramio accipere ea debet. cap. cum ex officio sui de prescriptio. extra. nemoque tenetur suis temporibus militare prius ad Corinth. 9. ad Gal. 6. cap. 23. nonnulli dicitur, quia si. r. se con domque naturam est, ut quis iure onus sentiat & eum modum, secundum naturam, si de reg. iur. l. fin. §. sed cum in secundum de furt. C. l. unica. §. pro secur. do. C. de ead. l. 1. de d. & que abquis pro conferendo iterum alienat, & expendit, & qui est reper. dil. l. 1. §. de neg. gest. 14. secundum iuris Regij est, & centum imponere rebus & personis iureq; diuino contra. 1. regum. 1. Augul. lib. 2. contra Faul. Man. c. 74. & sic Dominus noster Iesus Christus consultus an liceret dare centum Casari, Matth. 22. & Marc. 12. inquit, reddite, que sunt Casari Casari, que sunt Dei Deo, & sic secundum Archidia. in cap. magnum. 11. quest. 1. Christus precepit solvi tributum Casari, & ipse etiam solvit voluntarie, & tamen hoc profecit, non velle nec necessitate, ut refert Card. de Turrecte. lib. 4. de Ecclesia. 1. part. cap. 17. cum damnatorum & Marfilij Paduan. si ferentis. Christum soluisse centum & tributum necessitate obligationis, & notat Cour. in praed. cap. 31. num. 2. vers. secundum & isrelatis Gironda in dict. 1. part. 2. & frater Gaspar Stephanus in

in tracta. defensio. Ecclesiastic. liber. pagina. 109. in parvis, tertio & tributa Regi solvantur propter subiectionis ius, & capitulo secundum de censibus. l. competit de prescriptio. 30. vel. 40. an. l. 5. titulo septimo part. quinta, quarto ex iure gentium, & nam cum eo iure Reges & Regna inuenta fuerint, ut l. ex hoc iure ibi, regna condita. ff. de iust. & iur. & explicat bene Minchac. controu. illust. libro primo capit. 41. numer. 29. necessaria ratione dicendum est eodem iure regum tributa, sine quibus imperia constitui & sustineri nequeant, introducta fuisse, ideo Bald. in l. contractus numero secundo. C. de fide instr. male dixisse videtur, & asserendo, quod gabella, que ex contractu debetur iuri gentium restitatur, nisi cum intelligas, ut intelligit Lasarte ubi supra in praefatione, numero. 30. quoad id quod ex ea sequitur, scilicet, quod cum libere contractus solent fieri, servitus quaedam indulta videtur ex gabella, & impositione primaeque turae contractum & eorum libertati resistens, sicut & hominum servitutes contra libertatem naturalem sunt, quia eo iure omnes homines liberi nascuntur, & sic quodammodo hac de causa videtur dicitur Lasarte numero. 31. odiosa videtur gabella, & haec nisi principium concessionis confideremus, ut ibi dicitur, quinto iure pontificia, & Regibus & superioribus tributa & census iubent solvi, cap. si tributum & capitulo magnum. 1. r. questio. prima cap. tributum & cap. conuenior. 23. quest. prima, sexto iure civilis idem conficitur cum extent tituli de publi-

can. & vetiga. de colonis & tributis, & in constitucionibus legibus que regis ex titulo. 14. de las impositions. lib. 6. supra, ex quibus iustificatur Regum potestas imponendi tributa & gabelleas in suo regno dum tamen non recognoscant superiorum, ut dictum est, item dum tamen sit cum consensu & vocatione regni: nam licet ardua quaeque Rex sine procerum & magnatum convocacione possit expedire, & aliud facere est de humanitate, non vero de necessitate, secundum quod diximus in l. fina. titulo primo libro secundo, supra, & per Minchaca. Controuersia. illust. capitulo secundo, numero. 20. & capitulo. 23. per totum, tamen in imponendis novis tributis & gabelleis, vel in augendis antiquis, regnum est in candum, ut apparet ex l. prima ubi dixi numero. 6. & ex l. 12. ubi dixi numero. 1. titulo. 7. lib. 6. supra, & notavit Gironda ubi supra dict. tracta. de Gabelle. in preludio num. 23. & Lasarte in scholio ad l. nostram in numero sexto. iudem secundo, & fortius Rex in imponendis istis tributis novis etiam si consentire non requirit, non debet id potestatem ponere, neque pati, ut imponatur in regno nisi ex iusta causa, aliter enim & ipse, & exactiones peccarent, ut dixi in dict. l. prima titulo vdecimo, libro sexto supra, numero. tertio, ubi plures ad id allegavi, & tenet addito capelle Tolosane de decisione dicta. 451. & Gironda ubi supra numero vigesimo tertio, & vigesimo quarto, & Lasarte de Grassis in decisione casuum consentientia. decisione. 10. numero decimoquarto, & latius decisione

sione 124. per totam, maxime numero. 300. cum sequentibus, & Petr. Grego. vbi supra vbi hanc causam ex tribus iustificat, & nempe si ad releuanda onera impetij, vel ad conservandam dignitatem eius, vel ad utilitatem communem omnium exigantur, & expendantur, duas primas exprimit Phnius Iunior, in pahegiri, ad Traian. tertia sub vtraque contineri potest, vt per Castro de lege penali dict. lib. 1. capitulo decimo vers. alterum quod exigitur, vbi optime inquit quod etiam exigitur vt tributa ipsa iuxta & debent in proportionem imponantur, & hanc proportionem sibi multis modis considerat, & cōsiderandum ait, primo, inter ipsum tributum, & causam, propter quam imponitur, ita vt non maiora tributa, & quam causa ipsa propter quam imponitur postulat, nam si maiora exigantur iniusta erit talis exactio, propter excessum, qui sine ulla causa exigitur, & erit talis excessus obligatus restitutorius, vt habetur in capite, quia plerique, de immunitate. Ecclesie, & tradit Angles, vbi supra in arti. an princeps immoderata vestigalia, secundo proportio hanc & commensuratio, oportet quod habeatur inter tributum, & populum, cui tale imponitur tributum, ita vt tributum ipsi populi facultatem non excedat, & alioqui tyrannicum, & iniustum erit tributum, quoniam quod pro populi utilitate instituitur non debet contra illius utilitatem militare, tributum autem quantum regi datur, non tamen propter Regis, sed propter populi utilitatem datur, & hinc sequitur, vt non debeat tan-

tum tributum imponi vt per illud populus penitus destruitur, aut in nimiam deueniat & paupertatem, nam qui hanc faciunt non solum de lacte gregis comedunt sed ipsum gregem excoartant, propter quod Dominus per Prophetam Michazam huiusmodi principes qui talia tributa imponunt, reprehendit dicens, Audite principes lactis, & deces domus Israel, & post pauca, qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis, & carnem eorum desuper ossibus eorum, qui comederunt carnem populi mei, & pellem eorum desuper excoartauerunt. Boni quippe Pastoris est, pecus tondere non deglubere, vel ad viuam vsq; radere, vt scribit Tyberius Cæsar A Emilio Redo, qui Aegypto præerat, mittenti maiorem summam constituta, vt per Diony. Cassi. lib. 57. hinc. postquam autem tributum toti populo impostum est, oportet in illius dispositione obseruare proportionem & geometricam, ita vt considerata prius cuiusque facultate, ratio maius aut minus imponatur tributum, quanto ille magis, aut minus diues fuerit, hæc sunt quod inquit Castro vbi supra, & bene, quæ sunt necessaria ad hoc vt tributum aliquod sit iustum, & quod si aliquid horum desisset, vt putat Authoritas aut causa iusta, aut debita & proportio erit iniustum; vt & inquit Humada lege quadrage sima sexta titulo sexto parte prima glossa tertia numero vndecimo cum sequentibus, de quibus, & tradit Aragon, de iustis, & iure, questione sexagesima secunda articulo tertio, versiculo. De tributis, pagina centesima quinquagesima-

manonã, & nouissime post hæc vidit Ludouicum à Carbone de restitut. questione trigesima secunda, pagina secunda cum sequent notandum inquit Castro ibi quod si tributum est iniustum propter solum defectum proportionis, vt putat, quia excedit causæ necessitatem, aut populi facultatem, pro ea sola parte, quæ est excessus, non obligabitur subditus ad reddendum, sed aliam partem in qua est iusta portio, & debita commensuratio, tenebitur in conscientia subditus reddere, licet in contrarium, imo quod in nihilo teneatur, teneat Iacob de Grassijs, in decif. cas. conscientie, decisione centesima vigesima quarta, numero trigesimo septimo, dicens, tunc in totum etiam fraudari posse, sed mihi magis applaudet, quod pro excessu tantum, vt inquit Castro vbi supra. Sed quia vt inquit decifio illa dict. numero trigesimo septimo non potest dari certa regula, neque assignari certus terminus, quando gabella sit excessiua, totum remittitur arbitrio iudicis, & attenda necessitate causa tempore, & loco, quod si hæc omnia, quæ ad iustum tributum diximus esse necessaria, & sufficientia simul in aliquo tributo cohzreant, tunc illud erit iustum, & subditi, qui ab illo liberi non sunt tenebuntur in conscientia illud reddere, neque ab hac liberatione liberabuntur per hoc, quod se exponunt periculo penæ contra tales per legem impostæ, nam lex humana penalis non potest tollere obligationem & legis diuine, adeo vt quantum condemnatus in penæ solutione, & penam luit, non excludatur in conscientia ab huius-

modi tributo reddendo vita. Castro vbi supra, quæ sic retuli vt per manus habeantur, quorum, & aliqua retuli Petr. Gregor. dict. 1. part. libro secundo, capite 3. Synthagma iur. vbi numero decimo inquit iusta aliquando exordio possunt esse vestigalia, causa vigen te tunc, vt ob bellorum impensis maximas, at quando causa cessat in iusta sunt, & si exigantur, & populus, qui in necessitate confert, vel sponte, dum sine causa onera perscuerant, solet res incultas abijcere, sicuti quando Chilpericus descriptiones nouas in Regno fieri iussit, multi relinquentes ciuitates quas incolabant, vel proprias, alia regna peticuerunt, satius ducentes peregrinari, quam tali subiicere periculo, statum enim fuerat, vt possessor de propria terra vnam Amphoram vini pro Aripento daret, vt est author Gregor. Turon. libro primo histo. Franco. capit. 27. dicebatque Philippus 6. Rex, in parte vlti styli parlamenti Aurei, titulo de talijs & exactio. censur. Philippi Sexti, Anno. 1338. Declaramus insuper intentionis nostræ non esse, quod gabella, & impositiones nostræ, semper durent. Peria uideat & Corinthiorum Rex ad nemine tributum exegit, sed redditibus fori & portuum contentus fuit, vt de ijs, & alijs inquit Petr. Gregor. vbi supra dict. num. 10. vbi & inquit q. Traianus amphissimum Cæsar nouit & hoc, cum detestari capit impias exactiones, dixit enim, sicutum hincem, & nam sicut hincem crescente in corporibus nostris, aruis reliqui tabescunt, ita surgente principis sisco, reliqui ciuitatum membra tabescunt.

scunt, & argrotant, vt si quis princeps velit cor reipublice validum esse, oporteat hunc non habere tumentem, ¶ ex quo legislator in lege decima quarta titulo quinto part. secunda improban. Regum cupiditatem inquit, *E como quier que el Rey es señor de sus señorios para mantenerlos en justicia, e servirlos de ellos, con todo esso, guarde los deus en materia que no des falzen, quando menger los quiere, ia segun dixo Aristoteles a Alejandro, el mejor tesoro que el Rey ha, y el que mejor de se pierde es el que lo quando tien es guardado, e con esso acaesalo que dixo el Emperador Justiniano, que el mejor son el Reyno e la camara del Emperador ricos e abundos quando sus señorios son ricos e su tierra abundosa,* quæ sunt verba multum notanda a Regibus & consultiuibus eorum, & sic consequenter iniusta essent ve digalia, & gabella vt explicat Calic tanus in summa ver. vectigalia, in princ. & capitulo secundo vect. quantum & Petrus Navarra de restitutione libro tertio capitulo primo numero ducentesimo. trigesimo quarto suo quæ imponitur à non habente potestatem, vt potest tyranno, siue quæ ex forma, ¶ vt si plus grauentur minus grauandi, siue ex fine, vt si non publica vilitate, sed pro particulari bono principis, siue ex materia, vt si imponantur super rebus necessariis, & non potius super negotiatione, & hac de causa vetitum est ne sifa aliqua imponatur sine Regis expressa licentia ex leg. decima sexta titulo octavo supra istolibro, vbi tamen tributa essent necessaria & iusta & iustificata ex didis, & ex causis adductis. per Angles. vbi supra did. artic. primo

an vectigali. quæ hodie Regi. & per Salon, de ius. & iure capitulo 86. pagin. 48. columna secunda cum sequentibus. iusto ea perit & imponi Rex, debet tamen, pecunias tributorum ad illas causas, ad quas concessæ sunt erogare. non vero ad alias dare, nam si ad alias daret, & ex hoc grauetur populus peccaret Rex, nisi adesset iusta causa, vt inquit Rebut. in secundo tomo consilii. Franc. titul. ut benefic. ante vaca. articulo secundo glossa quinta & sexta & ob hanc iustam causam reducendi tributum ad alias causas vel percipiendi illud cessante prima concessio nis causa, crederem fieri posse, quoties etiam si cesset prima causa, vel ad alias causas reducatur, illæ causæ sunt iustæ & in eis esset idem tributum imponendum ¶ si de nouo poterit, tunc enim licet ret vtique illud petere, vt inquit Cordouin sum. qua. fit. 95. in resp. ad secundum dubi. & Petrus Navarra de restitu. lib. 3. capit. 1. num. 260. in fi. & Minchaca, de successione progressu in præfatio. num. 98. & La sarte vbi supra in præfatio. numero. 26. & nouissime post hæc vidi Ludou. Carbone. de restitutione qua. fitio. 33. pag. 214. in paruis sic tenentem quod ego limitarem dum tamen pro illa secunda causa & eius successu sit necessarium totum illud tributum secus alias, quia tunc solummodo ¶ necessarium potest esse & solui, & quid si est dubium an et esset iusta causa cõcessionis vel non, an iusto peti possit. ¶ vel de fraudandi vide Corlio. vbi supra, & Petrus Navarra, vbi supra num. 261. cum sequent. Eadem etiam quæ dida sunt in Rege tenentur seruari & alij

alij omnes habentes ius imperium in di. collectas ¶ vectigalia & gabella, vt sunt ciuitates non recognoscen. tes superiorem, prout sunt ciuitates Thuscæ, & Lombardia habentes iurium imperium, & sicutum ex præscriptione secundum Baldum capitulo primo de pace ten. in vñ. Feud. post glossam in Authentica de defectu. ciuitatū si iure iurando & alios allegatos per Bertachin de Gabel. l. parte numero 14. vbi idem dicit in alijs ciuitatibus habentibus merum imperium ex privilegio principis, vel ex consuetudine, vel ex constitutione de pace constan. ex Barto. in l. præfati. C. de Episc. audi. non vero si de facto superiorem non recognoscere, vt per Bertachin. vbi supra numero 16. cum sequentibus. debent tamen tales ciuitates potentes in casu nouis gabella, & facere in casu vñ permissis, & secundum quod in Rege ¶ non recognoscen. te superiorem sit, imo & tunc per adunantiam ¶ populi generalis, non autem per ordinem debitorum, ¶ nec per consilium populi, cum adunantia generalis sit superior, & habeatur locum imperatoris, nisi concilium populi habere auctoritatem, vel potestatem ab adunantia generali, per leg. prohibet. §. placet. ff. quod vi aut clam, notat Salicetus in lege vectigalia, columna prima, C. nota vectigalia, & Bertachin. vbi supra numero decimo octauo, vbi hoc probat ex eo quod consilium generale potest committere certis consiliarijs aliquid faciendum, & quod per illos fit, à concilio fieri dicitur, lex. illud. §. si decuriones & ibi Barto. ff. quod cuiusque

vnueris nominis. Et quid in ciuitate Venetiarum, ¶ Bertachin. ibi numero decimo nono & tractin. quod possit pro mercibus mercim. gabella imp. onero, quia Veneti ex consuetudine sunt domini maris Adriatici, & possunt statuere super gellis maris, & tractin. Angles vbi supra, vltimus incepta proficquendi idem erit dicendum in omni alio habente ius imponendi vectigalia & gabella, nam intelligitur posse eas imponere, si ratis seruatis & ex iustis causis, ¶ vt in Rege non recognoscen. te superiorem dictum remanet, & ius hoc ad quij potest ¶ vno de quatuor modis. primo ex privilegio & cõcessione principis us illud habentis, ¶ notant omnes in Rubric. C. non vectigalia imponi non posse glossam in leg. formal. §. si vero quis agrum ver. leuari. ff. de censibus in one, quam sequuntur plures relati per Tiberti. Decij in Respon. 41. numero tertio volumine secundo & ex lege prima titulo vñdecimo libro sexto recopilationis, & sic vendendo ius hoc, ¶ vt licere inest imo necessarium pro subleuanda necessitate, inquit Ludouicus à Carbone de restitutione qua. fitio. 33. qua. fitio. 16. potest enim princeps concedere privilegium hoc alicui populo vel priuato, ex textu. in capitulo super quibusdam. §. præterea de verborum significatione, & ex dida lege prima titulo vñdecimo libro sexto supra tenent Bald. & plures relati à Bertachino de Gabel. prima parte numero vigesimo tertio vbi num. 14. inquit quod tale privilegium extendi gabella, vel collectas

concessum à principe non potest reuocari ¶ quia tranſiit in vim p-
 52 di vel conditionis, ex leg. quod ſemel & ibi Barto. ff. de decret. ab ord. faciend. & in l. hi qui in ſin. ff. de iure immun. & idem dicitur in privilegio nequis teneatur
 53 ad collectas, ¶ ex eodem Barto. in dict. l. quod ſemel, & in l. omnes populi. ff. de iust. & iur. & Bald. & alijs relatis per Bertachinum dicto numero. 24. vbi & quærit an valeat tale privilegium concessum alicui loco grauato ¶ alijs pedaggijs, & inquit quod non, quia est ſubreptitium hoc tacito, quod erat grauatus alijs pedaggijs. Secundo acquiritur ius imponendi collectas & gabellas conſuetudine, ¶ ex textu in capitulo, ſeruitium, 18. quaſtione ſecunda, iuncto capite contra morem diſtinctione, 100. vbi idem etiam de privilegio aſſeritur, & probatur etiam in dicto capitulo ſuper quibusdam. §. præterea de verbo. ſign. & in capitulo in nouamus de cenſibus & in dicta, l. g. prima titulo vndecimo libro ſe-
 54 gto ſuprà & plura alia allegat Bertachin. de Gabel. dict. prima parte numero. 16. & 17. etiam ſi gloſſa in l. minus proprie. ff. de verborum ſign. vtrumque requirit, ſcilicet privilegium & conſuetudinem, nam communiter reprobat ſecundum Bertachin. in eodem numero 17. Tertio & conſequenter idem dicendum eſt in præſcriptione ¶ vt eſt text. vbi notat
 56 Barto. in l. cum de in rem verſo. ff. de uſur. & in l. litibus. C. de agricolis, & cenſitis, libro vndecimo notant omnes in l. ſi certis annis. C. de pactis Bald. in l. ſolent. §. ſin. ff. de offi. proconſ. debet tamen

hæc conſuetudo vel præſcriptio
 57 eſſe immemorialis ¶ ex dictis iuris & quia habet vim privilegij, & titulus l. ſecunda §. dudus aque ff. de aqua quot. & zſti. vt & alibi late diximus: & eſt mirabile ſecundum Bertachin. vbi ſuprà numero 31. quod eſt ſpeciale in hociure habente cauſam continuam, quod requiritur præſcriptio tanti temporis, cum ſufficeret tempus ordinatum ¶ in ſeruitiis habentibus cauſam continuam, ſed ego nihil mirabile ad eſſe in hoc in-
 58 tellig, ¶ cum diſcontinuis acquiratur, vt pote quia factum hominis requiritur, ſcilicet, in imponendo vedigali, vel non ſoluendo, item quia cum imponere ſit de regalibus, nimirum ſi tantum tempus requiratur: imo & ſcientia requiritur illius, contra quem conſuetudo vel præſcriptio inducitur. licet ſufficeret ſcientia ſuorum ¶ iudicium & perſonarum ab eo impoſitarum in talibus locis
 60 vbi ius hoc acquiritur, vt alibi diximus in ſimilibus caſibus, & voluit Bertachinus vbi ſuprà numero 29. vbi dat cautelam, qua quidem cum mendacio non vtaris, quia animam perdes, quæ curatis rebus pretioſior eſt, & conſuetudo hæc vel præſcriptio immemorialis imponendi gabellas in aliqua proſpiciã, vel populo in
 61 qua res non extenditur ad alias ¶ in quibus non eſt conſuetud, ſecundum Bertachinum, vbi ſuprà, numero trigefimotertio quem vide, quarto modo acquiritur ius hoc gabellas imponendi ex conuentione ¶ facta cum ipſis ſubditis, de qua loquitur textus in leg. ſina. §. præterea. ff. de mun. & hon. & per

& per totum tit. ff. de anno. & tribi
 lib. 20. & hæc appellantur münere conuēnta. ſed hæc in terris ſuperiorem habentibus fieri non poſſunt, etiam cum conſenſu populi maxime in noſtro regno: attendi diſpoſitione l. 1. & per totum tit. 8. lib. 7. ſuprà & hos quatuor modos acquirendi ius hoc deſignat Tiberi. deſcia. R. ſponſus. num. 3. & ſequens, lib. 2. ſed quocumque modo acquiratur non poſſunt imponi niſi ex iuſta cauſa, ¶ & ſecundum quod ſuprà dictum eſt licere Regi non recognoſcenti ſuperiorem, & in conſuetudine voluit Petrus Nauar. in dicto. tra. 2a. de reſtitu. lib. 3. cap. 1. num. 59. inquit tamen Jacobus Graſi in dicto. caſ. conſcient. decif. 126. num. 6. quod ſi antiquitus præſcripi ſunt ſolite gabellæ, quod: ex quo in principe cauſa præſumitur licite in conſcientia fraudari non
 64 poſſunt, ¶ quod ego ſi verum eſt, in telligerem quoties de cauſa non eſt ſharet, ſecus ſi conſtat, & eſt iniuſta vel ceſſauit, ¶ ſp. i. b. num. 35. dixit & Carrocus in loco infra num. 6. ſed allegato, ſed quid ſi populus dubitat, an ſit iuſta, debeat iuſta reputari necne, vide Ludouicum à Carbone, de reſtitutione qua. 23. in pri. Ex quibus habes Regem ciuitatem, & dominos non recognoſcentes ſuperiorem poſſe indicere vedigalia & gabellas, in ſuis regnis, & dominijs, & populis, & itidem illos qui ex privilegio conſuetudine præſcriptione vel ex conuentione ius eas imponendi acquiſerunt, vt dictum eſt, debet tamen eſſe inductum eū cauſa vedigal hoc & gabella iuſtificata ſecundum quod dictum remanet, & tunc licite erunt & in iuſtitia & in conſcientia debebuntur tales gabellæ & vedigalia, & nemi-

65 ni licebit eas defraudare ¶ abſque peccato & onere reſtitutionis, vt omnes ſuprà dicti DD. alios referentes aſſerunt, & hanc opinionem tutiorem dicit Meneſaca de ſtucco. c. 1. c. 2. §. 18. num. 28. verſi. redeundo in verſi. vnde: dolendum eſt, & Humada in l. 49. tit. 6. par. 1. gloſ. 3. num. 5. cum ſequent. & noſiſſime Carrocus, quem poſt hæc vidi in tra. 2a. locati & conſucti. 3. part. tit. 2. de locatio. vedig. qua. 1. vbi num. 4. etiam ſi lex penam imponat, & num. 5. hoc intelligit dumtaxat men. talis gabella ſi iuſta & num. 37. ſuprà etiam diximus: & tradit Nauarra de reſtitu. diſt. lib. 3. cap. 1. num. 127. cum ſequent. alii quibus & Angles, vbi ſuprà tit. de fraudantibus vedig. iuſta Mexia, in pragmat. taſſe panis in 5. conſel. num. 42. & Girona de Gabellis. 12. part. num. 6. & 7. etiam ſi non petatur, vt dicemus in l. 19. num. 4. infra eod. tit. inquit tamen Bertachi. vbi ſuprà num. 31. quod vedigal reſpectu directi domini non poſt præſcribi, ſed reſpectu titum vrilis, & datur publici
 66 ciuati. ¶ l. cum ſponſus. §. in vedigalium & ibi Barto. ſi de publici. & vedig. & an credatur Regi dicenti ſe ex iuſta cauſa ¶ impoſuiſſe, vide Maſcard. conclu. 128. §. num. 13. & in dubio gabellæ præſumuntur ¶ iuſte ſecundum Iaco. de Graſijs, in dict. diſpoſitione. 124. cauſum conſcientie nuſin. vbi in num. 10. inquit quod ſi conſtat de cauſa efficiente eſt in dubio præſumenda ¶ iuſta.
 69 Ibi. *Que los vendedores*, ſue ſint minores ſue maiores viginti quinque annorum, dum tamen ſit venditio valida & efficaciter facta, ſue maris ſue femine, non coniugata, nã ſi coniugata, licentia viri requiritur, vel quod ſi ſolita negotiari vide

BEKA OHY IN

Lib. 9. Titul. 7.

ac nec dari quequam necesse est, vel substantiam capiat obligatio, & in §. perficiuntur inst. de donatio, & satis eleganter explicat text. in l. 1. ff. de re. perm. & in l. 1. ibi, non autem pretij numeratio, sed conuentio perficitur emptionem. ff. de contrah. emptio. & est communis doctorum traditio, etenim illa pretij numeratio & rei venditæ traditio, quæ in venditionibus fieri solent, & debent, non ad substantiam contrahentis, sed ad executionem pertinent, propter quod triplicem aut quadruplicem perfectionem emptio & venditio habere dicit, ex Bal. in l. nec cessario. ff. de peri. & com. reuend. quem refert Deci. cons. 179. num. 3. & late Matienço, in l. 7. glof. 6. num. 14. tit. 11. lib. 5. supra, & in expresso probatur hoc ex l. 10. infra isto tit. in fine ibi per nos scilicet *acabada de pagar*, & ex l. 31. tit. 9. lib. isto infra ibi descripto *de otorgamiento y fecha de la venta*, ubi etiam dicemus & ex lege nostra ita dem. probatur dum postquam venditoribus incumbere onus gabellæ dicit, immediate inquit, *quæ* si solum lex nostra contineat, cum eo solo, quod venditores sint, & nihil aliud requirat, ratio est, quia regularis hæc decima non ratione rei venditæ, vel pretij conuenti, sed ratione contractus venditionis debetur, ut ex nostra lege etiam probatur ibi *vendedores*, & ibi *porque venditores*, & in expresso, ita resoluit Auedaño, resp. 29. per totum & Lafarte de gabel. cap. 3. num. 1. cum sequenti, & cap. 6. per totum, contra Montal. & Castellio ibi allegatos, aliud & male dicentes, & allucinant, quod venditio & emptio non esset perfecta nisi re tradita, quod est contrarium, & sic etiam quod ante traditionem debeat gabella tenet Giron-

da de Gabel. 5. part. §. vnico nu. 12. pag. 110. contra Tiraq. de viroque tract. ait. 1. num. 48. §. 1. glof. 1. ubi nu. mer. 44. & in eodem §. 1. glof. 10. nu. 115. idem cum Giròda tenet. Ex qui bus plures effectus 7. resultant, primus quod gabellarius agere poterit ad gabellam eo ipso quod de re & certo pretio pure conuenit, quamuis nec pretium solum sit, nec re tradita. Secundus quod licet nunquam res vendita tradatur adhuc gabellæ debitum remanet, vt per Lafarte de decim. vend. cap. 4. num. 1. & cap. 14. num. 6.

Tertius quod licet partes perueniant venditionis ante rei traditionem vel pretij solutionem, a gabella non excusantur, quia ex conuentione ipsa illius obligatio orta est, & ius sileo questum, vt dictum est & iterum tradit Lafarte dict. ca. 14. nu. 7. & Auedaño Resp. 29. vers. sileo, contra Michael. Salon, de iur. & iure, in cap. 291. pag. 454. vers. de mum quæsitio, aliud volentem, & contra Pet. Nauarram, de restitutio. ne. lib. 3. cap. 1. numer. 244. & 245.

Quartus, si dominus alicuius loci gabellas habet, quo in loco venditio contracta est, in vita possessoris illius & maioratus, res vero tradita est emptori post mortem ipsius domini, postquam iam scilicet, alius in iure gabellarum successerit, hæres illius primi domini in cuius tempore venditio fuit conuenta & celebrata habebit gabellam illius venditionis non vero successor gabellarum ipsarum, & idem erit quoad quoscunque Gabellarios, vt tenet optimè Lafarte ubi supra, cap. 3. nu. 10. ex text. in l. 11. infra isto tit. & lib. dum gabellarios temporis contractus is anteponit, quorum tempore ille contractus ad omnimodam executionem

cutionem, & herbe traditione seu usum perducitur. Quintus effectus est, quod si quis tempore venditionis est immunis à gabellæ solutione, vt quia tunc erat vxoratus cum aliqua ex descendebus Antonie Garfiz, licet tempore traditionis cessasset iam ex aliqua causa iusta hæc immunitas non debet gabellam ex tali venditione, sicut e contrario, si tempore venditionis non erat immunis à gabella, & tempore traditionis esset immunis debet gabellam, quia vt dictum est tempore contractus puri inspicitur, non vero traditionis, ita Lafarte dict. ca. 4. num. 13. neque supra dictis obstat lex, 4. infra eodem ubi traditio videtur considerari, nam ibi consideratio traditio, quoad considerandum in quo loco debeat gabella, & solvenda sit, non verò quo ad hoc a traditio requiritur vt debeat gabella & peti possit, vt & inquit Tiraquel de retrad. l. inagel. §. 1. glof. 1. nu. 47. quibus sic discussis, ampliat primo nostra conclusio, vt procedat etiam si artha. interuenierit ex quacunque parte, nam cum à principio purè sit venditio celebrata, statim gabella debetur, prout in specie referend. didac. Perez, tenet Lafarte dict. cap. 3. numer. 8. sed eius opinio mihi nequaquam placet, 7. quoniam cum interuenit artha licitum est, partem artham præstante tempore & resoluere à venditione, ex text. in l. 7. tit. 5. par. 5. quia vt inquit Angel. relatus per glo. libidè quia sic tacite videtur adhuc inter contrahentes, vt artharum amissionem vel duplicationem sint contenti, & sic in hoc casu descendente aliqua parte ab emptione nulla debetur decima, cum adhue tunc perfecta venditio dici non potest, cum quæ

liber pars potest penitere perdendo artham simplicem, vel duplicem, secundum quod in eadem l. 7. part. disponitur, & sic male meo videri tenent Lafarte ubi supra dicto gabellam deberi, etià si aliqua ex partibus, artha præstita ab hac discedat venditione, potest tamen opinio Didac. Perez, & Lafarte cum sequentibus procedere cum non tantum datur Artha pro signo, sed insuper & pro parte pretij, 7. dicendo, *Ray. ni esto por señal y por parte de precio*, nam cum tunc nulla pars possit discedere à tali emptione secundum dict. 1. 7. nimirum est quod debeat gabella, ex tempore contractus, & sic potest ampliari nostra conclusio, & post hæc ita voluit Gironda de Gabel. 5. part. in prin. 12. & 19. & Michael. Salon, de iur. & iure cap. 191. pag. 454. vers. tertio non cum sequenti, & nota quod in primo casu cum datur artha pro signo si nulla ex partibus discedat à venditione debetur gabella gabellatio qui erit 7. tempore contractus non vero tempore traditionis, quia iam verificata venditionem esse perfectam cum animo deliberato partium ex tunc valida fuerit. Secundo ampliatur nostra conclusio quod ex tempore contractus gabella debeat, & peti possit vt procedat etiam si ex partibus expressa conuentione esset determinatum quod rei venditæ traditio fieret tali tempore, 7. & sic in diem aliquem vt tenet Bar. l. Sancimus vers. & ibi Placeta. C. de consuli. lib. 12. & sic iudicatum ait Iosephus Ludouicus in. 114. decisione Perusi, & sequitur Lafarte ubi supra cap. 6. nu. 12. Tertio ampliatur & fortius vt idem fit, quando venditio tota vel sola pretij solutio in diem certum disfertur, nam & tunc peti statim potest gabella, vt

vt cum Auenda. Respon. 29. ver. ff. cum sequen. tenet. Laſarte. in d. c. 6. s. num. 2. vbi a. num. 18. cum sequenti. late pro. vtraque parte de exanti. et tandem tenet h. c. op. in omni. quam ego. vidi regia sententia in Senatu Regio. patrimonij Regij sequenti. v. sic determinatum. nullo. inter vtriusque medij t. m. p. oris venditori per gabellam suam. in d. neque soluti. de. vt dicebat. Bar. in. Lin. lego. falcidia habet. ff. de leg. fal. de sequendo. Auenda. vbi supra. et in d. si. Alesand. de Xuar. secuti. et relati per Parladori. in lib. 2. r. e. o. tid. capit. 3. num. 4. alius in terminis velint tenere. & Auendo. opinionem dicit vtriusque Laſarte. in d. c. 6. num. 27. & nouissime. Gironda vbi supra. 4. part. §. 2. num. 1. cum sequen. & videtur probari ex l. 10. in ff. infra. tit. 17. dum ibi denegatur petitio. rebellionis. volentis & recusat. is copiam talis venditionis tradere gabellario. eam petenti pro re superada gabella. & iubetur vt omnino eam statim tradat. quasi velit lex tradendam. talem copiam gabellario vt statim gabellam illi recipiat. & exigat. aliter enim inanis videtur legis illius dispositio. & consequenter quod huic gabellario tempore contractus existens debeatur talis gabella. non autem illi qui fuit die solutionis adiecto. quia quidem conclusio sic ampliata limitatur primo vt non procedat in conditionali venditione. §. in ea enim non debetur gabella. nisi conditio verificetur. vt per Tiraque. de retractu. Lin. agiel. §. 1. glo. 2. num. 23. & 24. & consequenter ante non potest peti. quia non dnm est perfectus contractus. sed verificata conditio ne debetur primo gabellario non secundo. §. cum quo perfectus con-

ditio. vt per Parladori. cap. 1. §. 3. num. 23. lib. 1. rer. cotid. vt per Tiraque. vbi supra. glo. no. 46. & in d. de convention. §. 5. in glo. 6. num. 27. secus vero erit si non est venditio conditionalis. quia tunc statim debetur. ex quibus inferitur quod de censu redimibili super bonis meis per me impotius in fauorem alicuius tertij emptoris gabella debetur a venditore. & ab eo peti potest per gabellarium. eo ipso quod in positus est census. §. cum quo. quia census hic emptio est & venditio. vt apparet ex extranea gant. prima & secunda de emptione & vendit. & extra. in Authen. vt is qui obli. se perbi. hab. re. Min. §. quoniam vestie. licet ibi iuncta glo. ibi ver. redditus. in secunda expositione. & resolut. glo. 2. tit. c. 8. p. 3. ver. 2. a. censo. & Cour. lib. 3. var. ca. 7. num. 2. quos sequens refert Laſarte. de decim. vend. c. 10. num. 4. vbi merito reprobat Villalobos aliud dicentem. & ex ijs ibi Laſarte in nume. 5. infert. cum Dida. Perez. & Parladori. ibi relatus ex talis census redimibilis constitutione gabellam deberi & statim peti posse. quia tunc est perfectus contractus & celebrata emptio & venditio. pro vt ante eostenit Auenda. respon. 29. & Felicia de censu. lib. 2. cap. fin. nume. 2. hoc. & iuste esse sine dubio asseres. & tunc nouissime tenet Gironda. de Gabell. §. par. §. 1. num. 1. alios allegans. neque creditio ap. ofita quod talis census quando cunque venditor voluerit redimi possit. suspendit perfectionem contractus. nam contractus emptiois perfectus remanet. & potestas illa redimendi illum ad voluntatem venditoris imponentis censum super rebus suis immobilibus ad rationem quatuor decim. mille pro millario pro vt

fuit

fuit constitutus. non alterat naturam contractus nec suspendit illum. sed iustificat. quia non alias iustificatur & est sicut in emptioe cum pacto de retrovendendo §. facta. in qua & ex qua gabella debetur. nam cum ex venditionis contractu ius gabelle fit quod non potest potius mutari ex resolutione eius. vt tunc voluntatis & potestatis redimendi cum voluerit. & in pacto de retrovendendo ita tenet idem Laſarte vbi supra. cap. 14. nume. 36. vbi num. 37. cum sequenti. pluribus tenet quod ex eius resolutione non gabella non debetur. & bene quia non est nouus contractus. sed dependens a causa antiqua. & necessitaria & ibi alia persequitur. citat etiam hoc de retrovendendo sic etiam ex d. huius sciendum est quod ex census huius redimibilis constitutione sui per re emphyteoticam constitutus. laudimium §. debetur domino emphyteosis. secundum Francisc. Mar. de decision. 477. & Petr. Jacob. relatus & secutos per Amede. a Ponte. in questionibus laudimialibus. quaz. tit. in pri. & Gironda de Gabell. §. par. in pri. num. 34. nisi secundum eundem Amede. ibi in question. 13. in si dominus emphyteosis approbaverit contractum & venditionem ab emphyteota §. factum postquam contractus factus erit. nisi sibi seruans iuris pro laudimio. vel si ante contractum distulisset placitare consentium. per duos menses dum requisitus fuit vt placaret. vel recipiens non postquam se iure contractum esse factum & nouum emphyteotam in possessionem missum. secus si ignoraret. vbi per eundem Amede. quaz. 16. ad ff. Sed in de cessu emphyteotico. redimibili tamen debetur gabella & poterit peti ita

sim per gabellarium illius temporis. §. antequam redimatur & videatur quod sic. quia iam erat factus contractus & videatur id esse quod in census redimibilis de quo supra. & ita tenet Auenda. d. c. de retro. 29. & comparans quo ad hoc vtriusque censum. contrarium tamen & melius tenet Gironda vbi supra. §. par. §. 1. nume. 2. & §. 2. mo. quod non potest peti statim gabella. sed tunc de muni. cum redemptione fit & debetur gabellario existenti tempore constituti census emphyteotici redimibilis. ex eo quod in datione huius census nulla statim contrahitur venditio. & concedens remanet cum domino rei alcavalas. quam concedit. vlt. tan. vbi dominum transferendo. & in recognitionem dicitur et referat. annua sibi pensio soluitur. extra. l. 1. G. de iur. emphy. ca. & in hoc non interuenit pretium. & sic non potest dici emptio. nec venditio. ex §. pretium in d. de empt. & vend. & interim quod non redimitur per census hic. assimilatur locationi. vt apparet ex la. petio. §. par. §. 2. & consequenter donec redimatur. & ex redemptione & pretij solutione non per sociatur. & efficiatur emptio. nis & redimibilis debetur ex eo gabella. & tunc debetur gabellario illius temporis. & ita in praxi recoaptum inquit Gironda vbi supra. & ante cum Laſarte de decim. vendit. c. 10. num. 30. & iterum nume. 37. cum a. sequenti. & tunc debetur gabella ab illo qui rem dedit in emphyteotam. & soluet eam gabellario existenti tempore redemptionis. & vbi idem potest aduertit per Laſarte contra Cour. ex fundo illo dato ad censum huius sue perpetuus huius redimibilis sit census huius nullam gabellam debet ipse d. nec

105 nec recipiens, & locatōni a simile-
tur, ex qua non debetur, nisi prius
fuit adus venderetur pro pretio ali-
quo, & post pretii illud ꝑ reducere
106 tur ad censum, nam tunc ex vendi-
tione fundi debetur gabella per
vendentem, & ex constitutione cen-
sus debetur alia per impotentem
illū super illo fundo, vel super alijs,
& num. 73. & 74. hęc limitat Lafarte,
vel cum datur pro censu redimi-
bili emphyteotico: redimitur
post, nā tunc peti potest vt diximus
sed an hic census hic emphyteoticus
107 esset in perpetuum ꝑ constitutus de-
beatur ne gabella aliqua, die in te-
pide nullam deberi vilo tēpore, ni-
si postea ex partium consensu re-
dimatur talis census, nam tunc de-
bebitur & soluetur gabellario: ali-
lius temporis, secundū Lafarte vbi
supra num. 56. imo si postea rem in
108 bin Domino census reddam ꝑ nūllā
gabellā debetur, vt per Lafarte
vbi supra. n. 57. in d. si quis arca sua
detur, vt communē domi arca
109 fiet ꝑ nulla gabellā debetur secu-
dum Lafarte vbi supra. num. 14. sed
an de constitutione census vitalis,
110 Fulgo de por. rida, ꝑ debetur gabellā
& deberi inquit Girōdaj. §. par.
§. 1. numero. 1. dum ibi illum ponit
ex facultate redimendi sicut in cen-
su redimibili & resolutio, & in
111 ter, que dicit gabellam deberi, &
Lafarte clarius & latius idem tenent
in de decim. vend. c. 10. n. 38. cum 4.
sequentibus, ego tamē hanc opinio-
nem ita indistincte propositam nō
vtique veram crederem: ꝑ sed di-
stinctione esse in ea procedendum
arbitror, scilicet quod si census hic
vitalis, prout solebat fieri per vitam
alicuius constituebatur, ita quod
dum ille viveret censum solueret,
nihil aliqd obligandō pro securita-

te census & eius solutione, quom vi-
tam illius, super quo constituitur etiā
si persona constituitur aligere-
tur, non vtique crederem ex tali co-
tractu gabellam deberi, quia reuer-
112 sa nulla interuenit emptio, nec ven-
ditio, libera enim persona neque
empineque vni di potest, cum ima-
ginem Dei sui formata, neque vilo
pretio estimari potest, nam & ipsa
libertas in a si imobilis est, & sic Sar-
miento lib. 7. seledar, capit. 1. nume-
ro. 4. inquit vitalem hunc censum nō
emptionem & venditionem, sed
113 aleatorum ꝑ quendam contra-
dum dici posse, neque hūc ol. stat
opinionē, quod iam tunc debet
in ipse consistit, emi potest, vrin-
quit Lafarte vbi supra quia illud ra-
dum estimabile est iudicio honorū
virorum, vel ex contrahentium co-
sensu existit, & vendibile est, vob
est diuersum ab hominis liberi ven-
ditione, seu estimatione, sed si pro
affecuratione huius census vitalis
vtra persona vit. m. & obligatiōe
114 obligentur aliqua bona immo-
bilia, tunc vtique gabellam deberi
existimo, quia sunt obligata bona,
quæ quotidie venduntur, & estiman-
tū, & dum durat vita illius super
quo constituitur, durat obligatio,
& emptio rerum obligatarum pro
quantitate illa census constituitur,
115 cui & potest census constitui per
quindēdecim aut plus limitatos an-
nos iusto pretio pro dato ꝑ & re-
cepto, vt diximus in Rub. ritul. 15.
de loc. conso. numer. 4. lib. 5. supra vbi
probauimus iustus esse census hoc
vitalis, & ita cum hac distinctione
resideo, cum quæ voluit remanere
Lafarte, vbi supra num. 39. in c. cum
sequenti, dum ibi dicit, sed & parte
rea cum hic census vitalis constitui-
tur, ne dum vera emptio & venditio

contrahitur, vt diximus, sed etiam
rei immobilis suppositio interue-
nit, & necessaria est, sicut in reli-
119 quis perpetuis censibus desiderari
dicit, ecce quomodo hoc voluit
sentire & tenere & iustificare suam
opinionem, ex cōmuni praxi obli-
gati in hoc vitali censu bona immo-
bilia, ergo vera est nōstra distinctio
& eam ibi sequi voluit ipse Lafarte
sic considerans, dubitat tamen Ma-
nuel Rodriguez in sua summa. 1. to-
mo. cap. 44. num. 2. an in censu vitali
120 possit apponi cōditio quod redi-
mi possit. Sed an ex cōsibus Regijs,
quos iuros vocamus, debetur ga-
bella, ꝑ die in te pide non deberi, &
sic prædicta cōmuni receptum est
& defendit Lafarte dicit. cap. 10. nu-
76. imo & de censibus impositis per
posidentem hos iuros Regios su-
per ipsius iuribus, ꝑ ita loquar, nō
121 debetur gabella, siue impositi cen-
sus sint ad vitam, siue perpetuo, vt
per ipsum Lafarte ibidem, num. 43.
& Girōda de Gabel, 9. part. in pri-
mo. 39. itidemque si super domo
habet censum aliquem impositum,
& vendis domum illam cum censu
illo, ex quantitate & estimatione cē-
sus ꝑ nō debes gabellam, tum, quia
122 iam erit solui ex censu illo, & non
debet iterum solui, tum etiam quia
tanto minus accipis quanto census
ille estimatur, ita Lafarte dicit. cap.
10. num. 16. & 17. & Felicia de censu.
lib. 3. cap. 5. 1. indistincte & melius
sic tenes cetera distinctionē à Lar-
te ibi factam, & hoc nisi secundum
quod ibidem Lafarte dicit in num.
37. vendas rem illam super qua cen-
sus impositum habes, non quidem
cum tuo onere census impositi, aut
elut mentione facta, sed vt liberam
123 certo pretio, tunc enim ex toto pre-
tio gabellā debetur, ꝑ & ita in præ-

dicta determinauit Sed quærendum
est etiam in quo loco est soluenda
gabellacensus ꝑ impositi, in loco ne
vbi bona existunt obligata censu,
vel in loco contradus, vel alibi, &
in hoc dicendum est & tenendum
deberi gabellam in loco illo vbi bo-
na specialiter censui obligata exi-
stunt, & sic indubitanter tenendum
est deberi gabellam in loco vbi exi-
stunt bona specialiter censui huic
obligata & hypothecata & super
quibus census est specialiter consti-
tutus, non vero in generaliter obli-
gatis, vt per plura fundamenta tenet
Felicia de censibus lib. 2. cap. 51.
num. 12. & Girōda, de Gabel. part.
6. num. 29. & diximus in li. 1. no. 9. tit.
15. lib. 5. sup. & hanc cōmūē & ve-
ram & in praxi receptam esse dixit
Lafarte, vbi supra cap. 4. num. 39. &
probator ex. 19. infra isto tit. & lib.
& melius ex argumento l. 10. infra
eod. tit. & hūm ibi subetur quod
contradus venditionis rerum im-
mobiliū solui fiat per tabellionē
loci in quo bona vendenda existūt,
ne forte alio modo defraudetur ga-
bella, & consequenter disponitur
hoc esse, quia ibidem vbi sunt bona
hypothecata & obligata specialiter
& super quibus specialiter census
constituitur debet solui decima, sed
si bona hæc sint in pluribus & diuer-
124 sis locis, dic secundum dictos DD.
& maxime Lafarte vbi supra cap.
10. num. 14. quod tantam partem ga-
bellæ illius cuiusquisque gabellarias
habebit, quantum rerum prædictarū
censui suppositarum in suo territo-
rio esse constitit, per iudicalem
omnium bonorum estimationem,
vt ibidem optime expressit ipse
Lafarte, & Parlador, li. 3. rer. quot. c.
5. §. si ad si & ita in praxi vti asserit
ipse Lafarte, & res est sine dubio, &
quid

quid si vendis in hoc regno re. quæ
 120 sit in alio an t gabella debeat. v. de
 Lafarte vbi supra cap. 4. num. 15.
 Vltimus limitatur nostra legis con-
 clusio in ijs verbis, quæ commen-
 tamur vt non procedat in venditio-
 ne, in qua conuentum est inter par-
 tes, vt in scriptis venditio fiat, vel
 quod de venditione fiat scriptura,
 nam hoc in casu licet de re & pre-
 tio conuentum sit, tamen quia ante-
 qua scriptura fiat partes possunt
 resiliere a contractu, & vique dñ scri-
 pturafiat non est perfecta venditio
 ex text. in pri. inst. de emptione, &
 vend. & l. 6. titu. 5. part. 5. merito q
 nõ debetur gabella statim quod de
 re & pretio conuenti est, sed tunc
 121 de mñ cum scriptura t est facta, &
 quod debeat gabellario illi, qui
 adest tempore scripturæ, non verò
 illi qui aderat t tempore conuen-
 tionis, ita in specie tenent Montal.
 l. 3. glof. h. titu. 10. lib. 3. for. & Castillo
 l. 70. Taur. ver. *Del remate*, & quod
 antea non fit perfecta venditio, &
 debeat gabella secundo gabellario
 tenet Girona de Gabel. 5. par.
 in pri. num. 14. cum sequentibus plu-
 ribus, & tenet etiam Anto. Gomez,
 tom. 2. cap. 2. num. 17. vbi hoc intelli-
 git dum tamen hoc dicant partes
 in ipso contractu, vel ante, secus ve-
 123 ro si postea, t nam tunc clarum est
 quod noluerit scripturam fieri
 ad substantiã contractus, sed tantu
 ad probationem, secundum glof. in
 dict. l. 6. & Dida. Perez. in dict. l. 5. titu.
 8. lib. 3. ord. colum. 105. in fi. Sed
 est questio non leuis quando
 dicitur requiri scripturam ad sub-
 stantiam contractus, non vero ad
 probationem, t ita vt antequã fiat
 124 partes a contractu resiliere possint,
 vel non, & in hoc de iure ciuili erũt
 opiniones, sicut & inter nostros Hi

spanos & nunc sunt, nam volunt ali-
 qui quod si contrahentes tempore
 conuentionis & venditionis dicãt,
 quod de hac venditione & contra-
 ctu fiat scriptura videatur, velle q
 sit de substantia, ita quod antequam
 scriptura fiat resiliere possint a con-
 tractu, & hanc opinionem tenent
 glof. in l. inter patrem, ver. sine scri-
 ptis. l. de contrãhe. emp. tenet Azo.
 in sum. num. 27. C. de fide instrum.
 quem DD. sequuntur teste Salicet.
 in Authentica sed nouo iure. C. si
 cert. Pet. & alij plures relati per Ma-
 tienço, l. 2. titu. 16. glof. fin. num. 2.
 & pro ea inquit facere text. in l. 6.
 titu. 5. part. 5. ibi. *Quero que sea de
 vendida carta hecha en la vendida, et c.*
 Vbi Gregor. ita tenet dicẽs hanc le-
 gem approbare opinionem Azon-
 nisi aliud constaret in iussu de volun-
 tate partium, vt in venditione tenet
 Lafarte, de decim. vendi. cap. 3. nu-
 23. cum sequen. & in dict. c. 17. n. 47.
 cum sequent. idem in permutatione
 esse dicit, contrariam tamẽ opi-
 nionem, imò quod etiam si partes
 tempore contractus dicant quod
 fiat de conuentione scripturæ, non
 censentur requirere scripturam
 substantia, cõtractus sed tantu, pro
 eius probatione, & quod sic a con-
 tractu resiliere liceat, nisi expresse
 dicatur, vel probetur hæc fuisse par-
 tium voluntatem non aliter contra-
 here velle, nisi in scriptis, ita quod
 scripturæ requisita fuerit pro substã-
 tia contractus, & eius substantia
 forma, tenent Accurs. in §. in fi. de
 emptione, & vendi. & fuit opinio
 Joannis vbi patet, & ibi Angel. eã
 dicit communem, & plures alij re-
 lati per Mattienço vbi supra. nu. 3.
 & ibi ego etiam secutus fui, in num.
 29. idque fundatur quia emptio &
 venditio solo verbo & consensu
 par-

partium contrahitur & perficitur,
 vt in hac lege dictum remanet, ergo
 126 quauis partes addant quod fiat
 scripturæ, non mutatur substantia
 emptionis, quæ nullam requirit scri-
 pturam ad sui perfectionem, vt in
 l. 1. & 2. ff. de contrãh. empt. adeo vt
 nulla alia requiratur solemnitas stipu-
 latio, nec alia perfectio forma, &
 solemnitas formalis, vt inquit
 Anton. Gom. tom. 1. cap. 2. in prin-
 ante, n. 1. neque est de contractibus
 in quibus pro forma requiritur scri-
 pturæ ex relatis per glof. in c. de cen-
 in. 6. præsertim attentã d. l. tit. 16.
 lib. 5. supra vbi sola obligandi volũ-
 tates consideratur & non alia perfec-
 tio forma, & sic ibi Mattienço ex
 ipsam legem. 2. dixit hanc secundã
 opinionem esse approbatam & ve-
 127 riorem ac receptiorem, & eam se-
 qui videtur Velasquez, de iure em-
 phyt. quæst. 7. nu. 4. cum sequen. vbi
 inquit quod in illis casibus relatis
 per glof. illam d. c. 1. de cens. in. 6. in
 quibus scripturæ requiritur non re-
 quiritur pro forma substantia, sed
 tantu pro probatoria, quia testibus
 contractus illi probari possunt, dũ
 tamen numerus testium sit maior
 ordinario numero, vt super illa
 glof. omnes notant, & nos alibi di-
 ximus, & sic in dubio, (vt inquit Ma-
 scard. de probatio. conclusio. 1425.
 numero decimo) contractus non
 125 censetur celebrari t in scriptis, si
 aliud non appareat, vel probetur
 fuisse ex contrahentium volunta-
 te, & huic secundæ opinioni non
 solum non obstat dict. l. sexta titu-
 lo quinto part. quinta in contra-
 rium allegata, sed potius pro hac
 secunda opinione est expressa, vt
 apparet ex illis verbis, t *quero que
 sea de esta vendida carta hecha, pöderãdo*

verbum illud, quero quod est di-
 126 positium, t vt ex text. in l. Pamphi-
 lo. §. propositum, de leg. 3. notatur
 per omnes ibidem, & cum dispo-
 nit manifeste colligitur non aliter
 contrahentem voluisse contrahere
 nisi scripturæ de venditione, vel
 cõtractu fieret, & consequẽter, hæc
 hæc pro nobis facit, licet Gregor.
 Lopez in eadem l. sexta non perpen-
 dendis naturam dicti verbi, quie-
 ro, legem illam pro prima opinio-
 ne facere, male asseruerit, & vt
 omnes notant præsertim Cardin.
 Alexand. in capit. ex licetis. 1. colu-
 muna. 4. cum sequentibus, ver.
 successit, de sponfal. & eo relato
 August. Bero. in questione quinta
 ad familiam numero primo verbum
 127 in iunctum in finitimo t non im-
 portat actus præteriti executionẽ,
 sed insert actum in fieri nondum
 perfectum, & sic volendo partes
 vel aliquarum per hoc verbum,
 vòlo, scripturam fieri, iungendo il-
 lud infinitum denotant scripturam
 pro substantia requiri, cum non-
 dum sit actus perfectus, sed in fieri,
 vltimus prosequendo assumptum
 nostrum non procedet lex nostra
 128 quotiescunq; venditio celebrata
 est hæc conuentione pretij quanti
 Titius æstimauerit, tunc eum non
 debetur statim gabella gabellario
 tunc existenti, sed est in pendenti
 gabellam deberi, donec Titius æsti-
 met t pretium, tum quia si Titius
 non arbitratur & moritur ante
 nulla est venditio, tum etiam quia
 eo æstimato tunc perficitur ven-
 ditio, ex text. in §. pretium Inst. de
 emptione, & venditio. & pretio
 non definitio vendibile est deci-
 mario eius computare, & proba-
 tur etiam ex lege secunda ibi sine
 G pretio

pretio nulla est venditio. ff. eodem titulo & ex lege nona titulo quinto part. quinta etiam patet, ibi, eston ce, que extremitatem temporis significat. ex l. quarta §. fin. vbi gloss Bart. & DD. notant. ff. de condi. & demonstra. & consequenter ex hac venditione debebit gabella gabellario illi, qui erat tempore quo Titius pretium festimauit, vt per Gironda de Gabel. 9. parte §. 1. numero 17. & Lafarte. in dicto capitulo tertio numero 19. vbi numero 20. respondet cuidam obiectio ni, que meo videri nulla est obiectio illa, neque impedit supra dicta & numero 12. infert ex hoc duo, primum quod si Titius non declarauerit pretium nulla est venditio, & sic nulla debetur gabella, & secundum quod si tempore pretii declarati, exemptus fuerit per Regem a solutione gabellarum non debet ex hac venditione gabellam, & econtrario si tempore conuentionis erat exemptus venditor, & tempore, quo Titius declarat pretium non erat exemptus debebit eam. Et an gabellariis possit Titium illum cogere ¶ ad declarandum pretium tradit Bald. consilio 444. volumine quarto relatus per Bossi. in practi. sub titulo de vestigali, quod soluitur, ex contractu numero quarto, & quid si gabellarius remittit conscientiam vel voluntati vel verbo debitoris solutionem mercium, quas desert reus fiat culpa, & restitutionis, si non prodiderit quantitatem mercium, solutionemque integram exhibuerit, vide per Solo. de iust. & iur. capitulo 187. pagina 441. columna secunda cum sequentibus Idem etiam dicendum est secundum La-

farte ibi, numero vigesimoquarto cum sequentibus, quoties quis vendit aliquid rem amici sui, cuius tamen non habet mandatum, fit tamen eam vendere velle, & respectu bona occasione vendit eam, nam tunc ratificando venditionem hanc dicitur eius amicus verus dominus illius rei, cum ex tunc venditio robur accipiat, ex tunc debetur decima ¶ & dabitur gabellario illius temporis cum in prauidicium gabellarii huius non fit ratificatio retrahenda, ad tempore contractus ratificati, secus tamen erit si quis rem alienam vt suam vendat, nam tunc cum res aliena vendit possit, leg. rem alienam. C. de contrahend. emptio. tenebitur ipse venditor ad gabellam, quia vt suam ¶ vendidit, vt tenet licet sub dubio Gironda de Gabel. quinta parte in princ. numero vigesimo octauo. Limitatur etiam nostrum assumpsit & lex nostra vt non procedat in iudiciali venditione facta in via executiua virtute sententiae de remate, nam tunc non debetur statim decima vsque dum ¶ accipiat possessio bonorum illorum per emptorem, eo quod debitor ille, in cuius bonis facta est executio p̄nitere potest interiri, & a venditione rerum suarum facta recedere soluto debito creditori, vel emptori intra tres dies in rebus mobilibus, & intra nouem in immobilibus, vt ex Castillo, Couar. & Dicocho Perez, & Matienço, notat Lafarte vbi supra cap. 157. numero 52. vbi numero 58. inquit non idem esse cum superiores iudices extra ea tempora decreuerint soluto debito creditori exequenti bona ex-

cutata

cutata reddi debitori soluenti, nam tunc gabella ¶ non reddetur talt ex cutato, quia bene eam recepit, & id superiores ex gratia faciunt, potiusquam ex iure & hac gratia non debet redundare in prauidicium iuris ¶ quæstio gabellario illi pro gabella illa, & in num. 59. nos allegant inquit ipse Lafarte prius deducendum esse gabellam ¶ ex bonis si iudicialiter venditis quam soluator debitor crediti, quod fecit est quoad decimam executori soluenti, & bene, & idem, in redimere rem suam captam ex primo & secundo decreto, nam si intra tempus ¶ iure permittum redimat, nullam debet gabellam, ¶ secundum Tiraquel, de re tracta. conuentiono §. 6. §. 1. num. 18. limitatur etiam nostrum assumpsit vt non procedat in pacto de vendendo, vel in promissione, de vendendo, in eis enim nisi perficiatur venditio & promissio illa adimpleatur non debetur gabella, & neque ¶ potest nisi tunc demum cum perfecta est venditio, antea enim venditio non est, vt expresse resoluit Lafarte vbi supra cap. 7. numero 40. cum sequ. aliquibus, & Gironda de Gabel. 6. part. in princ. numero 22. alios allegans, & laurus in 9. par. nu. 1. cum sequentibus & Rolan. Valle conf. 69. nu. 10. vol. 7. & in l. sequent. nu. 19. idemque est siquis vendat rem alicui pro certo pretio si res ei placuerit intra certum tempus, & post intra illud tantum tempus, emptor dicat displicere sibi rem, tunc enim nulla est venditio, & sic gabella non debetur, neque ¶ potest prius antequam emptor declaret, vel transeat tempus displicentia: ita Lafarte vbi supra cap. 14. numero 30. vbi inquit quod si tempus displicentia non declaratur intelligitur, esse. 60. dierum ¶

ex text. in l. quod si noluit. §. si quid infra. ff. de edil. edi. notat Anjo. Gom. 1. tom. c. 1. nu. 19. non tamen sufficit per dicere intra illos 60. dies quod si bi displicent, nisi & rem restituit intra illos ¶ secundum Laf. in l. siquis arbitratu nu. 2. ff. de verb. obli. limitibus etiam nostrum assumpsit vt non procedat in venditione facta ad numerum, pondus, vel mensuram, tunc enim non statim debetur gabella neque potest, quia nescitur quanta erit, neque est perfecta venditio nisi facta mensura, vel pondere, vel numerato numero, sed tunc demum facta mensura, pondere vel numero, nam venditio ad mensuram ¶ conditionalis est, & imperfecta ante mensurationem, & si facta fuerit traditio, non tamen dicitur translatum dominium, quia illa dicitur nuda a causa secundum Socin. conf. 16. colum. §. volum. 1. & Rolan. Valle. conf. 7. num. 14. volum. 3. & additio decisio. 68. Matth. Afflic. & ideo ante mensurationem venditoris est periculum ¶ vt per textum. l. 1. secundum C. de peti. & commod. rei vend. l. 24. titulo 5. part. 5. Couar. in pract. cap. 3. nu. 6. & consequenter non poterit statim peti Gabella, sed tunc demum ¶ cum ¶ mensuratio facta est, vt per Lafarte vbi supra cap. 5. numero 34. cum sequentibus aliquibus, & sic tunc secundum eum ibi, num. 30. & Parla. do. lib. 1. ver. quoti. ca. 3. §. 1. nu. 6. debetur gabella primo gabellario non vero secundo in cuius tempore mensura facta est. Et notandum quod si mensura facta est, & extratum fuit in capite, potest vt iterum mensurari & suppletur defectus, ¶ secundum gloss. vbi DD. maxime Imol. numer. 7. in capite per tus de do. hatio. vbi & declaratur an rece-

G 2 pio.

ptionem rei videatur renuntia-
tione iuri competenti in qualitate
rei, vel alias concernente rem
ipsam. Emptorque, cui facta est
venditio ad mensuram post sexa-
ginta dies lapsos à die mensura-
tionem non poterit dictam declamationem
148 nem s̄ pro re integratione facere,
secundum Causallinum de euidio,
pagina. 265. in fin. in par. vbi hoc in-
telligit verum quotes in contra-
dictione venditionis vel locationis fuit
dictum quòd erat ad mensuram
tot iugerum, & si plus vel minus
faceret detraheretur, secus vero si
dictum sit, quòd est mensurandum
per homines expertos, tunc enim
à declaratione agrimenforum po-
test semper quis se gravari, & peti
re rescissio, quia eorum declaratio
146 non transit in rem iudicatà, & po-
test retractari per alios meliores, se-
cundò Iaso. in l. ad monendi in l. e.
numero 47. & in repetitione num.
33. cum 3. sequentibus. ff. de iure
iuràdo, & sic non possunt dici iurgi-
149 mentores puniri de falso testimo-
nio secundum eundem Iaso. in l. 3.
§. fin. ff. de verborum obligatioe
sed difficultas stat quando dicitur
venditionem fieri ad mensuram,
117 pondus vel numerum, s̄ de quo la-
te per Capiti. decisio. Neap. 14. &
Maria Soci. conf. 43. vol. 2. & Cot-
uar. in pract. dict. cap. 3. & in specie
per Lasarte dict. ca. 5. num. 22. cum
sequentibus. aliquibus quem vide ne
amplius immoretur in hac lege. Vl
rimò limitatur nostra conclusus, &
assumptum vt non procedat quo-
tiones venditio à principio nulla est,
vt potè quia venditio facta est dolò,
& dolus fuit talis, qui dedit cau-
sam contractui vel fuit facta à mi-
nore, non seruatis solemnitatibus
iuris, tunc enim si postea ratificetur

& approbetur contractus per mi-
norem, vel illum, qui passus est do-
lum, ex tunc debetur gabella s̄ &
non antea, & debetur gabellatio
existenti tempore approbationis
non vero primo, ita Lasarte vbi su-
pra cap. 14. num. 57. & 58. quibus glo-
f. h. c. finitur.

Ibi, *Alenda*, quid sit & quare sic
nominetur, quæstio est de nomi-
ne de qua per Parlador, libro. 2. rer.
quod. ca. 3. in pri. num. 10. cum se-
quentibus. & per Lasarte de decim.
vend. in præludio & præfatione &
per Gironda de Gabel. in præludio
1. quæ cum sit quæstio de nomine
non est super ea insistendum.

Ibi, *Dellos fe cores*, verbum illud
151 dedit ad venditores de quibus an-
tea locuta est lex nostra referunt,
& referendum est, eis enim iam
ex lege nostra incumbit gabella & so-
lutio, nisi vbi aliud decisum re-
peritur, vt in hac dictum est lege,
& qua actioe petenda sic f̄ declar-
149 rat Lasarte vbi supra capitulo se-
ptimo numero. 62. sed tu dic quòd
si de venditione facta est scriptu-
ra publica, coram rebellionè, de
qua secundum legem quateram te-
netur tabellio ipse præbere copiam
gabellario, vt tunc illius copie pe-
tit gabellarius executionem pro ga-
bella, in locis vbi ista consuetudo
fuerit, de qua consuetudine & stylo
si fieri in processu constare aliter
enim non fiet certum, sed via ordi-
naria petèdo erit, sicut petitur cum
nulla adest scriptura, de vendi-
tione non est de qua supra.

Ibi, *De cada diez maravedis*, nota q̄
si ad decem quoniam ascenderit gabel-
la nò debeat, s̄ qui limitata cau-
sa limitatum producit effectum. L.
age cum Gemianio. C. de transac-
tione. & fuit hæc doctrina Bar.
sic

sic tenentis in. l. ita autem, in pri. ff.
de adm. tut. quem sequitur Parla-
dor libro. 1. rer. quoti. cap. 3. §. 7. nu-
mero 3. & Didacus Perez alios re-
ferens in l. tit. 1. §. libro. 1. ordina.
152 pagin. 206. in si. cum pri. frequen-
tius id applicans ad legem nostram,
etiam si Lasarte in scholio legis no-
stræ super ijs verbis ex singulis de-
nis, aliud & male voluerit, ponde-
rando ad hoc legem sequentem
ibi, *a respeito de diez mar.* quali volue-
rit lex in ijs verbis dum respèdum
considerat, velle vt etiam si
ad decem non ascendat habito de
decem respectu solvatur, sed me-
videri id non considerauit lex il-
la, sed tantum ad permutationis
gabellam respexit soluendam, di-
sponendo qualiter cum pretium
153 in ea non interuenit numerabi-
tur gabella, & inquit quòd ex æsti-
matione rei permutata solvatur
gabella ex decem vnum, bene ta-
men verum est quòd si res vendita
154 plusquam pro decem, puta pro
quindècim, tunc solvatur inte-
gre gabella pro decem, & ex illis
quinque habito respectu ad decem
debebitur etià gabella s̄ prout
quotidie fit, sed si ad decem non
attigerit numerosa res vendita nulla
debebitur gabella, & hoc verius &
tutius de iure est, & morapertinus
hodie & tunc efficit duorum blan-
carum summam, que habemus
corpus aliquod pecunie quòd ma-
rauedinus appellatur, secundum,
Cotuar. de numis, cap. 1. & eo allega-
to Lasarte hic super verbo marua-
dinis, & res est clara. Sed an emetès
à Rege Gabellas populi aliquid pos-
sint recipere de decem vnum, vide
per Magis Lopez in. part. instruç.
conci. cap. 88. col. 1. vers. in super
cum sequenti pag. 444. & Salon, de

iuf. & iur. c. 188 pag. 444. in si. c. id seq.
ibi. *De todo el precio porque vendierè,*
& sic nullis deducis expensis pro-
xenetarum, aut alterius personæ,
non enim deducitur, s̄ verbum
enim hoc, de todo, omnè deducit
non excludere videtur, nã quito-
tum dicit nihil excludit. c. si Roma-
norum. 19. dist. in si. cum maxime, vt
aduertit Parlador. vbi supra nu. 10.
etiam si de iure ciuili diuersæ essent
opiniones, & in earum diuersitate
alij distinctione vtebantur, sed vt in
quit ibi Parlado. ex lege nostra in
dubium est gabellam deberi totius
pretij pro quo res est vendita nullis
deducis expensis, proxenetarum
& substationum, ac simularum re-
rum, s̄ & hanc sequitur Lasarte, de
decim. vend. c. 16. in pri. & Gironda
de Gabel. in præludio num. 31. & ite-
rum in 5. part. numer. 41. inquit ta-
men Parlador, vbi supra nume. 12.
sibi verum videri quòd si venditor
ad licitationis calorem instantum
emptori licitanti aliquid promiserit,
eo casu ex tali promisso (quòd
non, prometo, appellamus, ita-
li vero Auentagiam appellant) ven-
diti al non debetur, nam promissum
hoc pretium diminuit, & conse-
quenter de diminuto non est sol-
uenda gabella, quòd factus est in im-
pensis, hæc enim pretium non dimi-
nuunt, neque considerantur in pre-
tj adiectione per emptorem, vel 6.
ditorem, & sic in eis non est eadem
ratio, sicut in promisso, neque ob-
stat. l. sexta titulo. decimotertio
lib. isto supra, nam illic alia diuersa
ratione promissa comptantur, &
sic ex diuersis non fit illatio, &
ita tenet Parlador. contra Lasarte,
vbi supra cap. 16. in fin. aliud volens
& thale. & etiam in promissis, sed
vt ibi asserit, praxis receipt opi-
nio.

nionem Parladorij quòd de promissis gabella non solvitur. Sic neque solvitur ex censu imposto super re vendita si cum onere census

155

156

158
159
li dixit Amedeus ubi supra quæstio ne 41. item nota quòd debetur gabella ex pretio pro quo res venditur sine venditio sit perpetua sine temporalis, §. l. x. cum manufacta vers. Ysola cædua. ff. de contrahen. emptioe. & iuxta notata in l. fin. cum glossa contractus. C. de legat. & sine res vendita sit propria sine aliena si ut vult eam vendat, nam & res aliena vendi potest, extetur in l. rem alienam. ff. de contrahen. emptioe. fecus si alienam nomine domini venderet sine eius mandato, nam tunc si dominus non haberet ratum non debetur decima ut in hac dictum est lege, & semper ex venditione debetur gabella, dum tamen venditio effectus habeat & §. valida sit, fecus alias, ut in proposito hunc verborum notat Lafarte in scholio ad hanc legem in nu. 14 & 15. & hæc pro hac lege sufficient, ut ad alias deveniamus. Sed an lafus a Rege possit vendigalium defraudatione recompositioe sibi facere vide Salon, de iure caput. 88. col. pen. & latus Pet. Navar. de restit. lib. 3. ca. 1. nu. 146. cum sequant aliquibus.

S Y M M A R I A.

Permutatio vel cæbinum quod dicitur, num. 1.
Permutatio triplici modo fit, num. 2.
Permutationis cæpialium habet maximam vim & similitudinem cum contractu emptiois, num. 3. & sic, num. 4. traditio rei permutatæ transiit verum dominium, & sic capiendi conditio, & num. 5. debetur censu, & num. 6. sed hitoria & quanto minoris.
Permutari possunt omnes res, quæ possunt emi & vendi, num. 7.
Permutatio & emptio ex venditio dicitur contractus iuris, nu. 8. & sic in aliquibus distinguitur à permutacione emptio, nu. 9.

Gabel.

Gabella non debetur, ex permutacione sed solum ex venditione debetur, num. 10.
Gabella debetur ex omni contractu etiam immutato quando aliud pro alio datur, numer. 11. ut de eo ut des, non vero de factio ut facias, ut numer. 12. dum tamen ex utroque parte sit impletum tantum sicutum, num. 13. attendo iure veteri, sicuti attendo, num. 14. & 15. & cui gabellatio transiit solvitur, cum Perlad. contra Lafarte & Gironda & num. 18.
Gabella debetur quoties unum pro vino datur cum Lafarte contra Parla, num. 19. 16.
Gabella non debetur de promissione de permutando ut vendendo, num. 17 & 19.
Gabella non debetur ex transacione, nume. 19. 20.
Gabella an debetur de comprimis, nume. 20. 21.
Gabella an debetur de donatione, num. 20. 22. & num. 23. 24. & 25. quid in donatione remuneratoria ut recipere.
Gabella an debetur de fiduciacione, num. 26. & num. 29. §. ius ad. 33.
Verba legis solvere iubentis gabellam de primo contractu, non de secundario, prout est fiducioso intelligenda sunt, nu. 27.
Fiducioso proprie non est contractus, num. 28.
Fiduciosus uti potest privilegium concessio minoris pro quo fiduciosus, quousque habet, regnum contra minorum, nu. 30.
Fiduciosus obligari non potest in auctorem causam, quam principalis, nu. 31.
Fiducioso est actio obligacionis principalis, num. 32.
Gabella an debetur de libertate & manumissione, num. 33.
Gabella an ex distralia debetur accepto quæstio, num. 34. cum sequent. pluribus.
Distralis quis proprie sit, nu. 34. & 35. in continenti vel ex intervallo partes discesse à contractu sit debetur ex distralia gabella vel non, multum interesse dicitur, nu. 36. & 37. & nu. 38. quando dicitur in continenti vel ex intervallo, & nu. 39. prosequitur.
Gabella duplex an debetur sit venditio facta sit, ut si melior conditio obtata sit nu.

mer. 40. & nu. 42. quid si sublegit cum misoria passio fiat venditio, Ad hoc transferret de 700 in alium idem ad hoc esse intelligitur, nu. 41.
Pactum aditionis in diem, vel legi cum misoria quibus verbis fiat, nu. 43.
Gabella duplex an debetur ex venditione facta cum passio de retrovendendo, num. 44.
Gabella solvet quisquisque permutacionem de re sua facta a simulatione valoris, ut in sequentibus, num. 45.
Gabella an solvatur ex re inestimabili permutata, num. 46.
Gabella solvet pro sua parte permutans cum exempto, num. 47.
Inducitur bonus, ut, num. 48.
Assimilatio in materia nostra legi sufficit, licet regulariter duo requiratur, num. 49.
Crisis partis requiritur ad faciendam electionem a simulatione, licet non ad eam declarationem, ut num. 49. & 10. & 51.
Redditio ad arbitrium boni viri potest esse contra declarationem a simulatione rei alienam, num. 52. ubi nu. 53. quid à tali declaratione etiam appellari potest, si à iudice facta sit.

Lex 2.

Summariu.

Ex per mutationibus gabella debetur & solvenda est.

IBI. Potest, Latine quousque vel quia, quæ sunt dictiones crasum denotates, ut diximus in l. r. tit. 1. v. 1. lib. 6. supra prædite hinc denotant ac demonstrant, prout enim ex permutacione gabellam deberi lex nostra disponit, quia in plurimum venditioni assimilatur permutatio, ut in lib. dicitur.

lib. L. c. r. t. r. g. r. q. u. e. permutatio nes à iure appellantur, & cambia

itidem appellari solent, vt inquit text in prin. & in l. i. titu. 6. par. 3. & dicitur cambium, vel permutatio ¶ quando res certa consistens in specie datur ab vtraque parte text. in l. 1. & per totum. ff. & C. de rer. permu. l. naturalis. §. i. ff. de praer. verb. l. i. titu. 6. p. 5. & hac de causa licet includatur in contractu innominato, do vt des, quia ab vtraque parte datur in specie, habet nomen specificum permutationis, vt ex di. his iuribus, notat Anto. Gom. ro. 2. Var. cap. 8. in fi. sique mutatio triplici modo, ¶ primo nuda & sola promissione, quo casu non oritur actio, ex placito, C. de rer. permu. l. 1. §. permutatio autem. ff. eodem. titu. Secundo interueniente stipulatione, ex qua datur actio ex stipulatione. Lex placito. Tertio intercedente ex vtraque parte rerum traditione, ex di. l. 1. §. permutatio autem, & hōs tres modos congesit di. l. 1. titu. 6. par. 5. licet iam cum ex l. i. titu. 16. lib. 5. supra omnis forma stipulationis sublata sit, in o. & praesumatur interuenisse stipulationem ex simplicis promissione oritur actio, vt ibi diximus latē, & notat glos. qualquier. in l. 3. titu. 6. par. 5. & Anron. Gomez. vbi supra di. cap. 8. nu. 4.

¶ Ibi. *Se deo in xar por vna meina cosa.* Habet enim permutationis contractus maximam vim, & similitudinem cum ¶ contractu emptionis, & venditionis, text. in l. 1. ff. de rer. permu. & in l. 1. C. eodem. tit. text. in l. 1. ff. quibus ex cau. in pos. catur, text. in l. 1. apud Celsum. §. si quis autem. ff. de dol. ex ceptione text. in pri. tit. 6. par. 5. nam vtraque conuētio est bonae fidei, ex di. l. 1. C. de rer. permu. l. adionum, de actio, ex vtraque vlcupici datur cau

sa l. 1. C. de rer. permu. ita vt sicut in contractu emptionis & venditionis per traditionem transit verum dominium, vel vlcupiciendi conditio, ita in contractu ¶ per mutationis. l. 1. §. i. cum sequentibus. ff. de publicia. l. sequitur. §. illo. ff. de vlcupio, item ex vtraque. euidio ¶ debetur. l. 1. C. de rer. permu. l. 1. Titu. 6. par. 5. l. i. per mutationis. C. de euidio, item redditoria & quanto minoris ¶ sciendum. §. penult. ff. de ad. di. di. l. 4. tit. 6. par. 5. quia in vtraque sanitas promittitur atque Plinius lib. 33. cap. 2. per mutationem, emptionē dixit, his verbis, *Commercia videtur gratuita inuenta alios oris bouis, alios ferro captiuosque res us empirasse tradit Homerus, ex illa enim communi & rerum commutatione, qua in utilia vitibus tantu permutabantur, nata permutatio emptionis, eleda materia, quae ex consensu fit rerum a stimatōnem vt ad no stram legem §. eodem. mus, sicut ex venditione gabella debetur, ita ex permutatione ex lege nostra, vt aduertit Anton. Gomez di. l. rom. 2. cap. 8. in fi. verbis, & sic omnes res quae possunt emi & vendi, possunt regulariter permutari, ¶ ex l. 1. titu. 6. par. 5. sed cum hac ita habeat, quorū lex nostra facta est cum ex praecedente ex venditione gabellam deberi disponatur, & consequenter idem de permutatione censendum erat, & sic legis nostrae dispositio super illa reputari potest sed hoc non obstatē necessaria fuit lex nostra, vt pote quia venditio & permutatio diuersi contractus sunt ¶ & itaquam species oppositae vt cōstat ex l. 1. ff. de contrah. emptione, & ex l. 1. ff. de rer. permutatione & l. fin. ff. de cond. cau. dat. l. naturalis*

§. &

§. & siquidem. ff. de praer. verbis & vbiq. DD. notant & in specie gabella notat Berraclius. de Gabell. 3. par. 8. partis princip. nume. 3. & sic ¶ distinguitur ¶ emptio a permutatione, cum in permutatione res pro re datur, at in emptione pretium pro re, l. i. ff. de rer. permu. l. 1. §. per ff. de contrah. emptione, item emptio consensu fit, di. l. 1. ff. de contrah. emptione, vtero rei traditione, ex placito. C. de rer. permu. Et in permutatione debetur contrauentum permutator est, in emptio vero alius emptor alius venditor dicitur, adeo iure optumolex non ¶ strā constituta est ad tollendas dubitationes & differentias contrauentum & gabelliarum, in o. & ad tollendas ipsorum contrauentum fraudes, quae facilius fieri possent vt fraudaretur gabella, & sic legem nostram nouam esse asserit Montal. 2. ver. con. appro. ignotio, in fine. a. lib. 3. fori, & eo relato Lafarte de decim. ven. l. ca. 37. nu. 2. & necessarium esse iudico, vt omnis du betias tolleretur, & cessarent quae in contrarium adduci possent, ad fundandum ex permutatione gabellam non deberi, nam si de venditione solum iuberet lex gabellā solui, non deberetur ex permutatione, ¶ vt per Tiberi. Decia. resp. 59. num. 1. volum. 1. & consequenter lex nostra extēsa esse legis praecedentis, quod an antea esset decimus dubitat Lafarte, in di. num. 2. sed cum legem nostram habeamus nihil relinquitur dubitationis.

¶ Ibi que de vobis l. stranquet. Et sic ex omni contractu etiam in nominato debetur gabella quando aliud datur pro alio, ¶ quia permutatio est assimilatur, secus vero si do vt facias, vel facio vt facias, quia

locationi assimilatur & tunc non debetur, quod fecus de contractu do vt dicitur, quia tunc debetur gabella, vt inquit Mincha. Controue. 94. frequ. ca. 1. nu. 1. dum tamen secundam eū ibi, vt ex vtraque parte implemētū ¶ sequatur, aliter enim imminere debetur ex l. 1. ff. de rer. per. & C. eod. per totum. vtrum tamen, Mincha. ibi, implementum ex vtraque parte requiritur vt gabella debetur ex permutatione, vel contractu in nominato, quia ipse quasi semper tenetur, quod etiam hodie iure nostro Regio atregio, lego scilicet a. titu. 6. lib. 5. supra ex contractibus in nominatis saltem respectu vis, do vt des, & similibus non oritur actio & obligatio ante implementū ab vtraque parte, & quod restitue partes possunt libere & penitēte fieri locus, sed cum veniat & communior sit opinio contraria lege illa atregio vt ibidem diximus num. 14. & latius in l. 1. num. 5. cum sequent. pluribus titu. 2. lib. 4. supra, in o. quod statim oriatur actio, neque penitentiae sit locus etiam in integra, & sic executio contra actus peti possit, licet obstat exceptio obiecta petenti executionem, si ex sua parte non adimpleat vt interim quod non adimplet suspendatur executio, tamen omnino locus contractus si adimplendi, & statim nata est ¶ actio, ¶ vt in terminis tenet Parlador. lib. 1. rer. quoti. cap. 3. §. 3. nu. 33. in nouis & Lafarte de decim. vend. cap. 17. num. 30. & 37. & sentit Gironda, de Gabell. 3. par. 5. l. 7. in si cum sequent. quauis ipse Girondanus 5. par. num. 11. aliud tenet, & ideo merito dicendum esse ex permutatione facta licet rebus non traditis, & ex contractu innominato etiam respectu statim deberi gabellam.

bellario illius temporis gabellam, ita
 vti quantum partes ipse ante tras
 ditionem portarent, non prauidi
 cetur iuri gabellario quæfito pro
 gabella, & tunc soluenda non est se
 cundo gabellario existenti tempo
 re traditionis, sed illi quæerat tem
 pore venditionis & permutationis,
 vti optime tenent Parlador. vbi su
 pra num. 31. & 33. cum Antono Gó
 mez ibi allegato, & contra Lafarte,
 ibi reprobat & merito & contra
 Gironda de Gabel. 9. part. §. 10. nu.
 5. in fin. cum & ipsi assererint hodie
 vti dixi, non esse locum penitentia
 in contractibus in nominatis & simi
 libet nasci a ditione, & sic dicere ali
 est vacillare in eo quod pro constan
 ti iam asseruerunt, non esse locum
 penitentia in inominatis neque
 in permutatione consensu perfecta
 licet traditio facta non sit, & sicut
 istud placet cum Parlado. vbi supra
 ita & placet alia opinio eiusdē la
 sarti, cap. 17. num. 8. & 9. contra Pa
 rlador. ibi allegatum male asseren
 tem quod si vinum pro vino datur
 non debetur gabella, quia censetur
 nouum, fallitur enim Parlador. &
 bene asserit Lafarte, tunc deberi ga
 bellam ¶ quia illud non est mutuum,
 cum idem quod datur non reddat
 tur, sed aliud, & consequenter est
 permutatio, vel saltem contractus
 inominatus de vt des, siue detur
 vinum nouum pro alio nouo, siue
 nouum pro veteri, idque optime
 fundat Lafarte ex lege nostra, ibi,
*De vna cosa a otra semejante y no se
 mejante*, neque in ipso ego agō neque
 tracto, de promissione, etiam si de
 no vel vendendo, de qua gabella
 nō debetur, ¶ & in qua torquent ca
 pita sua Parlador. vbi supra & Lafar
 te eum referens in dict. ca. 17. num.
 33. cum sequent. Sed agimus cū par

tes se concordauerunt, in permuta
 tione, puta non promittit dō de per
 mutando, sed conueniēdo inter se
 quod vnus datur alteri alē res suam
 pro tali alterius, & illē alter iudicē
 promittit & consensit, tūci enim mul
 ti dubium, quin ante traditionem
 contractus est perfectus & talidus,
 neque penitēte postulat, etiam si li
 ti permutatio verba non intercesserint
 nam ex d. l. s. tit. 6. lib. 1. supra subla
 ta est fœnia stipulationis pro se
 contractus, sed sufficit consensus
 perfectus, licet rei traditio non in
 tercesserit, & idem operatur ac si
 stipulatio interuenisset & consequē
 ter debetur sibi gabella a perma
 tantibus & contractantibus, vni
 quique ex re sua, ¶ & afirmatione
 eius, & ita in effectu matūre consi
 derans tenet Lafarte dict. ca. 17. nu.
 36. cum sequentibus. scilicet si promit
 teretur tantum de permutando vel
 vendendo rem aliquam: nam tunc
 nisi constititor de vero partium cō
 sensu volentem permutationem
 esse factam etiam ante traditionē,
 vel conuentum de pretio venditio
 nis, tunc vtique non debetur ga
 bella, de tali promissione nuda de
 permutando ¶ vel vendendo, vt re
 soluit ipse Lafarte, vbi supra no. 41.
 & Tiraquelat, de vt quō retrahē
 ritio. 1. de Liugiel. §. 1. glof. 1. nu. 46.
 & in tit. 1. de conuentio, ad lit. n. nu.
 49. cum pluribus sequent. & in
 l. præcedente numer. 137. nisi secun
 dum eundem Lafarte ibi, nume. 42.
 postea de pretio conueniant, vel de
 re permutanda cum alia, vel tradi
 tio solutio facta sit virtute pri
 mæ promissionis, etiam si de illa
 promissione mentio facta non fit,
 est tamen verum quod si de promif
 sione de permutando, vel vendē
 do detur gabella & soluatur, non de
 bebatur

bebatur postea ex perfectione huius
 promissionis secūdi Bar. in l. fin. §.
 quoties, ff. de publicanis, secuti per
 Casan. in consuet. Burgunt. de ga
 bellis. nu. 10. Sed an ex transactioe,
 ¶ qui inominatus contractus est
 debetur gabella, tangit Parlador
 relatus & secutus a Lafarte dict. ca.
 17. num. 31. & inquit quod non de
 betur, nisi ita transactio fiat vt actor
 cedat omnino quod in re litigiosa
 habet, & gabellarius probet nisi il
 lud verē habere, nam ex sola transac
 tione & cessione non fundatur ga
 bellarius iustitiam suam, nisi proba
 ret in illud cessum vere & realiter
 cedens habere, vel probaret causa
 fraudandi gabellam factam fuisse
 transactioem, vel item motam
 ad occultandam veram permuta
 tionem, seu venditionem, & sequi
 tur hanc opinionem nouissime Gi
 ronda de Gabel. 10. part. num. 1. cū
 sequentibus aliquibus vbi allegat
 alios idem tenentes & ibi num. 4. &
 5. inquit ipse Gironda transactioē
 nimis liberalē, captiuam præsumi
 tur. Sed an de compromisso debe
 bitur gabella, ¶ & tenendum est
 non deberi, prout sine scrupulo tenet
 Bertachi de Gabel. 8. part. 3. mem
 bro. numer. 13. in fin. & eo relato Gi
 ronda de Gabel. 3. part. num. 10. fed
 an de donatione ¶ debetur, & di
 cendum est minime deberi, nisi præ
 sumitur intercedat, nam tunc præsumi
 tur emptio & venditio & fraudu
 lēter sub specie donationis palliari
 venditionem, vt apparet ex text. in
 l. 1. infra isto tit. & lib. & late defendi
 tur alios allegans Gironda vbi su
 pra par. 11. num. 10. cum sequenti
 bus aliquibus, & latius dicit communē
 nes proponens tenet Mincha. con
 trouer. vltiore. cap. 1. n. num. 17. cum
 sequentibus & cum dict. l. 1. infra

eadē dicit approbetur nihil est dubiū
 de hoc. Sed quid si est donatio
 remperatoria, ¶ & non itidem de
 beri ex ea gabellam, late defendit
 Lafarte, vbi supra cap. 17. nume. 31.
 vbi nu. 54. non idem esse actio don
 natione reciproca & vicissitudina
 ria, ¶ in qua tu mihi donas domum
 & ego vice mutuo dono tibi fundū,
 nā hæc permutatio assimilatur,
 & videtur in fraudem permutatio
 nis nominari donationem, & sic de
 betur ex ea gabella ex text. in dict.
 l. 1. infra isto tit. & lib. nisi probare
 ¶ vt absque ¶ vlla fraude id factū
 esse, vt aduertit & exemplificat ipse
 Lafarte, in eodem num. 54. ver. ve
 rum tamen est, & ibi in dubio in
 quit, in his casibus fraudem præsumi
 ex dict. l. 1. nisi contra probetur,
 sed bonus iudex id arbitrabitur
 ex contractibus & verbis eorū
 & causis medijs ad illos faciendos.
 Sed an de fideiussione debetur
 gabella, ¶ deberi ex eo quod inter
 contractus numeretur asserit Bar.
 in l. 1. eolum. penul. ff. de cert. pet. &
 Tiraquel. post. leges. conuob. glof.
 3. num. 105. contrariam vero par
 tem, imo quod ex ea non debeatur
 tenet Ripa in eadem l. 1. num. 59. ff.
 si cert. pet. & hanc vtiorem & be
 nigniorē appellat & sequitur Min
 cha. vbi supra num. 22. nam verba
 legis per prius & non posterius in
 telligenda sunt. L. hoc legatum, de le
 ga. 3. unde verba legis solacere iuben
 tis gabellam ex contractu de prime
 ¶ uo contractu, ¶ & non de secunda
 ro, prout est fideiussio, intelligēda
 sunt, item quia proprie fideiussio
 non est contractus, ¶ quia licet ipse
 fideiussor obligetur, tamen non obli
 gatur si qui eū recepit, vel in cuius
 utilitatem fideiussit. l. labeo, §. con
 tractū. ff. de ver. sign. & sic potius vt
 gabel-

gabella non debeat iudicandum est, vt tenet rapin. l. 1. num. 59. ff. si cer. pet. contra Bal. relatum per Tra. in 5. leg. comm. nus. 105. sed quid erit si principalis debitor, & sic ex primæuo cōtractu gabella non debetur, an debeat ex fideiussione, ¶ prout in factō vidi discussum, nō quidam clericus presbiter impo-
 39 sit censum redimibilem super bonis suis specialiter designatis & dedit laicum Petrum in fideiussorem, qui quidem Petrus tanquam fideius-
 40 sor & principalis debitor infimus & de mancoman & insolidum se obligauit & bona sua specialiter & generaliter, dubitatum fuit an fidei-
 41 ussor deberet gabellam iam quod principalis tanquam exemptus eā non deberet, & quod fideiussor ad solutionem eius teneretur, allegabatur quod fideiussio est cōtractus, vt dixi licet improptie, item quod ipse fideiussor cum in solidum & vt principalis se obligauerit & bona specialiter hypothecauerit, ea in ea quantitate vendidisse censetur, & sicut si bona sua quis venderet pro satisfaciendo debito amici sui gabellam deberet, ita in hoc casu, pro contraria verso parte allegabatur quod fideiussio non est proprie cōtractus, & sic de eō non debet solui, & quia id quod est principalis erat attendendum, & sic primæuam obligationē debitoris vest & realis, & quod restringenda est gabellariorum cupiditas, item & fortius, quia cum principalis clericus in facris sit & consequenter exēptus à gabella, si eius fideiussor cōpelleretur eam soluere, necessario principalis, qui obligatus est fideiussorem suum indemnem seruare, compulsus esset ad solutionem gabellæ illius, & efficeretur vt id

quod vna via esset prohibitum, alia permetteretur, cōtra regulam iuris quod cum quid vna via prohibetur, ad id alia non debet admitti, item priuilegiū etiam minoris pro quo quis fideiussit, prodest fideiussori, quoties fideiussor ipse habet regressum cōtra minorem, ¶ vt per glof. & Alberi. in l. 2. C. si aduersi. donatio. ergo in nostro casu vt potest fideiussor priuilegiū principalis concessio, vt non teneatur ad gabellæ solutionem, præsertim cum fideiussor obligari non possit in duriorē ¶ causam quam principalis. l. Græcæ. §. si. ff. de fideiuss. & Lafare. vbi supra cap. 8. num. 1. hic autem si gabellam deberet soluere fideiussor obligaretur in maiori quāitate quam principalis, ergo habemus intentum, & contrarij primæ opinio-
 42 nis ex supra dictis respondere potest, scilicet quod primæuo cōtractus est inspicendus non secundarius, sed in primæuo non debetur gabella, ergo neque in secundario qui à primæuo denominatur & derivatur quia fideiussio est accessio ¶ obligationis principalis. §. fideiussor. res in l. de fideiuss. accessorium autē sequitur naturam sui principalis, ergo, neque est bonum argumentum cum quis vendit bona sua vt soluat Titius suus amicus de bona sua, nam in hoc casu iste venditor non vendit vt fideiussor, & sic est dissimile argumentum, & sic in practica & in factō defensusi hanc secundam opinionem, quæ vera mihi semper visa fuit, licet apud iudicem inferiorē penes quem lās agitabatur non potui obtinere, sed inferioris iudicium mihi non satisfecit, nisi si per iudicem sententiam viderem, quæ præstari non potuit, quia non fuit appellatum, sed transactio credo fuisse

fuisse litem sopitā cum gabellario, cum casus occurreret quilibet melius pensabit. Est tamen verum quod si fraus adfuerit, vt potest quia licet clericus fingeret se principalē cum in effectu non esset, sed fideiussor ipse, quia nummi pro censu dati in utilitate fideiussoris fuerunt conuersi, vel ipse recepit eos, tunc nimirum quod gabellam soluat fideiussor, nō deus, & fraus ei parat occinentur contra regulam iuris. Sed an de libertate & manumissione debeat gabella, ¶ dicendum est, quod si pretium pro libertate & manumissione interuenit pretij illius debeat, vel si res aliqua in compensationem & satisfactionē libertatis data est, debeat etiam ¶ si manone re illius, quæ uē ditioni, vel per mutationi assimilatur, vt inquit Gironda de Gabell. in 9. par. §. in. cum pluribus sequen. Acceptam tamen quæstio est. num. ex distractu gabellæ ¶ debeat, nam aliqui tenent de beti ex distractu gabellam, eo quod cōtractus est, vt tenentur latet per Tra. & per Minch. cōtra. v. v. si frequen. cap. 11. num. 9. Contrarij tamen imo quod non debeat ex distractu gabella eō quod non proprie, sed improptie & large distractus ueniat appellatio cōtractus, vt l. omni. C. de omni. agro. desol. l. 11. & gabella vt res odiosa nō est extendenda ultra cōtractū verum & proprium, tenent Bar. & alij plures relati per Minch. ibi supra. nō 19. vbi. num. 20. inquit in eo tantum, quæstio nem esse quod sit proprie, dicitur que distractus; nā quoties id quod agitur nullū p̄o ducit obligatiō nem, sed potius nata in antea perimit, proprie distractus est ¶ neque inde gabella debeat, ita vt si emi abs te fundum ¶ qui contra

ctus sola conventionis perficitur per legem consensu, ff. de adio. & oblig. & insud. emptio. & venditio. & in hoc tit. remanet dictum, & ante pretium solutū, & rem traditam conuenit vrab emptioe discedere mus, perempta saltē ope exceptionis, vt potēte integra, prior obligatio est, nec vlla denouo nascitur, sicque ex tali distractu gabella non debetur, quod si aliquo addito, de tracto, vel mutato circa rem, aut pretium conuenisset, iam quasi nouus cōtractus esse videretur sicque deberetur gabella, argum. l. ab emptioe, ff. de pact. in vltimo respon. & in l. ius civile. ff. de iustitia & iur. vbi in simili, per glof. & laso. post alios, denique (vt certior has) aut post emptioem, & conuenit tamen celebratam, vt quæ cōtractus tunc impleat, aut alter tantum aut nullus, si vterque, & conuenit vrab emptioe discit beti ex interuallo, iam quasi nouus cōtractus esse videtur, & ex eo debetur gabella, vt tenet glof. cum quæ videtur ibi transire DD. in l. 1. C. quando licet emptione discit. aut in cōstitutiōne quæ hinc inde in p̄senti est, conuenit vt pretij autē eam redderetur, & res tradita restitueretur venditori, & licet dubium sit an nouus cōtractus videatur, tamen magis est vt primus cōtractus infectus reddi nō nouus fieri videatur, vt in d. l. ad si. sicque gabella non debeat. ex hoc distractu, licet ex primo cōtractu deberi non desinat, vt & sentit Paul. in l. 10. vbi Angel. de l. 1. in d. l. ab emptioe. Secus de casu quōdo alter cōtractus noui non etiam videtur impleatur, & conuenit vt ab emptioe discit, & return non tamen nouus cōtractus fieri quæ primus infectus reddi videtur argu-

argum. di. 1. ab emptione, verum si
 stam, sic quod ex hoc distractu ga-
 bella non debetur, tertio casu quod
 nondum uterque neque etiam al-
 ter impleuerat, & conuenit vt ab
 emptione discederetur indubitata
 nouus contractus non fieri fed prius
 infectus reddi videtur vt di. 2.
 Lab. emptioe. 1. Resp. & l. 1. C. quod
 liceat ab emptioe disced. & §. 1.
 ff. in. quib. mod. tol. oblig. & con-
 sequenter ex isto distractu gabel-
 la non debetur, licet ex primo con-
 tractu in omnibus ijs casibus gabel-
 la debeat, vt verius esse dicit Ti-
 raquel. de retract. conuen. §. 6. glof. 1.
 a. num. 12. in fi. & nu. 13. eademque
 distinctio in contractibus innomi-
 natis facienda est, quo ad hoc vt nō
 debeat gabel- la ex distractu, ita
 Mincha. vbi supra, & in eadem sen-
 tentia videtur esse Gironda. de
 Gabel. 1. part. in prin. num. 11. et
 36 rarius dicens quod si in continentem
 fiat & absque intervallo contra-
 hentes a venditione discedant ga-
 bella nō debetur, si tamen ex inter-
 uallo & post reitraditionem disces-
 sus fiat, gabel- la debetur ex distrac-
 tu, & ibi ita DD. tenere in di. 1. ab
 emptioe asserit, sed eius secundū
 membrum intelligendum est vt pro-
 cedat nisi ex precedenti pactioe
 descendat voluntas ¶ discedendi a
 37 contractu, nam tunc etiam si disces-
 sator ab eo ex intervallo & pretio
 dato vel re tradita, nulla ex distrac-
 tu debetur gabel- la, prout in cen-
 su redimibili, ex dictis per Tiraquel.
 de retract. conuen. §. 1. glof. 1. & ite-
 rum ibi in §. 4. glof. a. num. 13. Sed
 contra hęc omnia ipse Gironda ibi
 dem. inquit omnes DD. ab eo alle-
 gatos tenentes supra dicta, affirmat,
 quod quando contractus celebra-
 tus fuit mutuo consensu contra-
 henti, licet res vendita non tradatur,
 & contractus discessus in
 terueniat, & sequatur gabel- la
 ex tali venditione & contractu de-
 beri, & in praeiudicium iuris iam quod
 fiti gabel- lario discessus partium ni-
 hil obesse potest, & hoc nulli dubium,
 sed de hoc hic nō tractamus,
 sed tantum an de discessu & distrac-
 tu gabel- la debeat, & in hoc remanet
 cum dicta distinctione, ipsi tamen
 non determinant quādo in continenti
 & quādo ex intervallo dicatur partes
 recessisse a contractu, ¶ in quo consistit
 tota veritas huius dubitationis, an de
 distractu gabel- la debeat, & in hoc
 dicitur in continenti, vel ex intervallo,
 quoties partes non diuertunt ad
 extraneos adus nam tunc in conti-
 nenti dicitur, secus si ad extranea di-
 uertunt, quoniam tunc dicitur ex
 intervallo, ita Tiraquel. de retract. con-
 uentual. §. 6. glof. 2. num. 11. in fi. cum
 ergo partes conueniūt de venditione &
 pretio, ita vt venditio facta sit, non tamen
 inde recesserint, sed adhuc de venditione
 facta tractantes procedunt ab ea tunc
 quia in continentem dicitur factum,
 ex discessu, & distractu nō debetur
 gabel- la, nam etiam si contractus per-
 factus non capiat conditionem ex
 l. perfecta. C. de eod. i. quae sub mod.
 verum tamen multi tenent quod
 etiam contractus absolutus, si fiat in
 continentem modo contractus alio
 nō diuertuntur, pactum post factum
 inesse contractui, & apud omnes
 in consensu est, vt in dubio conueniunt
 partes non habuisse contractum
 properfecto, si nōdum diuertent
 ad extraneos actus secundum Tira-
 quel. de retract. conuen. §. 1. glof. 1. nu.
 25. & consequenter in nostrum pro-
 positum etiam si recesserint a con-
 tractu

39

Ab absoluto tamen sit inconti-
 nenti non recedendo ad extraneos
 actus, nulla ex distractu ¶ debeat
 gabel- la: sed si ad extraneos actus di-
 scesserunt, tunc si iam erat venditio
 perfecta, si ab ea discedunt debetur
 etiam ex discessu & distractu noua
 gabel- la, quia iam duo videntur con-
 tractus & duae emptioes, & sic duae
 debentur gabel- lae, vna ex prima ven-
 ditione & contractu iam absoluto,
 alia ex secundo, in quo disceditur a
 primo & ceteris eiusdem rei ven-
 ditionis facta, vt inquit Tiraquel.
 d. §. 6. glof. 1. nu. 12. & prius in de re-
 tract. l. 1. §. 1. glof. 1. nu. 41. maxime
 quia licet quādam ad eos qui
 principaliter contrahunt (sine veri-
 tatis praedictio) non diceretur distrac-
 tus hic nouus & noua venditio,
 quia mutuo consensu potuerit apri-
 mo discedere, tamen in praedictio
 alterius tertii, & sic fisci & eius gabel-
 larii non sic, vt inquit Tiraquel.
 de consuetud. d. §. 1. glof. 1. num. 26. &
 post leges conuulsabiles, glof. 1. nu. 19.
 & post hęc scripta videt Ioan. Parla.
 lib. 1. rer. quotid. e. 3. §. 4. nu. 1. cum
 sequentibus sic tenentem, & conse-
 quenter resultat ex ijs, quod tunc
 venditio sit perfecta & irrevocabili-
 ter statim quod partes de pretio con-
 ueniunt, etiam non soluto pretio,
 imo & permutato re non tradita,
 si tenemus opinionem, de qua su-
 pra diximus quod in contractibus
 innominatis etiam re integra hodie
 non est locus poenitentiae, si par-
 tes discedunt ad extraneos actus,
 & sic ex intervallo discedunt a ven-
 ditione & permutatioe iam perfe-
 cta & irrevocabili, debentur aliam
 gabel- la ex discessu hoc quia nouus
 est contractus, & in praedictio fisci
 non potest dici distractus, cū non
 sit in potestate partium illum in pra-

iudicium alterius nominare distrac-
 tum, sed fit nouus contractus &
 noua venditio, ipsi vt diximus, ex
 precedenti prima venditione licet
 res resiliat a contractu, & redime-
 re illam, nam tunc ex recessu non
 deberetur noua gabel- la, quia non
 est nouus contractus fed prius eo
 uentionis executio, quae notabis
 quia sic non reperies, & dum casus
 occurrerit cogitabis, nam haec est
 materia multarum opinionum,
 in qua serupulosum esse iudicio iu-
 dicium profertur determinat, praer-
 fertim a tenentis distinctionibus su-
 pra positis in hac materia per Mini-
 cha. & Gironda supra allegatos, &
 sic me addita postius gratia dispo-
 sitionis addita videri volo, quam
 determinationis, maxime cum ipse
 Mincha. & Gironda dicant eius di-
 stinctiones a DD. sequi, nec volo ef-
 se nouarum opinionum inuenire, praer-
 fertim in fauorem gabel- latorum
 qui multum extendant cupiditates
 suas. Sed quid empirio facta sit,
 iuxta titulum de in diem adiectione,
 fecisset vt si melior conditio allata
 40 sit, an duplex gabel- la ¶ debeat,
 vna ex primo contractu, alia ex po-
 steriori, transferatur enim venditio
 l. cum qui ver. transferatur. ff. de
 in diem adiectione, & magis est vt
 gabel- la debeat ex priori venditio-
 ne, quae non conditionalis fuit
 sed pura, licet sub conditione resolu-
 ti possit, quemadmodum homini-
 natum fuisse non negamus licet po-
 tesse moriatur. l. 1. §. 1. & ff. de indi-
 addit. glof. d. l. 1. §. vbi omnes. ex po-
 steriori aut resolutione minime de-
 bebatur, quia non est nouus contractus,
 sed qui prior erat transferatur de
 persona vna in alteram personam,
 ex. dl. cum qui. ver. transferatur,
 & quod trasfertur idem adhuc esse
 intel-

peritium, & hęc verba de bono vi-
ro loquantur, manifeste colligitur
48 hoc esse text. probantem iudicem
esse bonum virum vt & probatur
ex l. continuis §. cum ita. ff. de ver-
borum obligatione; & iudex hic
erit ille, qui p̄cessit in loeb, in quō
bona permutata existunt, vel in
eius gabellaris, etiam si sit iudex
pedaneus; nam & hic de gabella-
rum negotiis cognoscere potest
ex l. 17. titul. 9. libro tertio supra, &
ideō ipse estimatorem hunc nomi-
nare poterit, & sufficit ex text. no-
49 tū in hao materia vnus estima-
tor, licet regulariter duo estima-
tores requirantur, & eligendi sint,
per text. in Authentica de nonalie
nand. & permuta. §. quōd autem
ibi, duobus per testimonium colla-
tū. si modo haberi queant in lo
eo, iuxta notata per Anto. Gomez
§. tom. capitulo tertio, numero. 18.
& Bernad. Diaz, regul. 461. & ibi
additio. & sic est hic casus specia-
lis vbi vnus estimator eligitur &
vbi vnus testis creditur & eius dictū
pro plena probatione habetur, pro
limitatione dictorum per glof. Bar.
& DD. in l. Theopompus. ff. de
dot. p̄zle. dicentium vnus testi-
monium semiplenam vnō vero ple-
nam facere probationem, de quo
per Couarru. variat. libro secundo,
capitul. 15. numero primo. vbi ex
l. hac edictali §. his illud. C. de se-
cund. nuptiis & ex Bart. in dicta l.
Theopompus, numero septimo, in-
quit hunc estimatorē iurare de-
bet pro estimatione faciēda, ne-
que ad hanc estimationem cum ex
consensu partium approbata est
persona estimatoris erit. necessa-
ria partis citatio ex dictis ibi per
Couarru. numero quinto, licet sic
50 ad electionem eius faciendam

per iudicem, vt ibi per Couarru.
conclusionē sexta eo quōd possit,
pars aduersus electum aliquid opo-
ponere, licet secundum eum ibi, si
citatio hęc non fiat, praxi rece-
ptum est non ex hoc, nullam de-
clarari electionem, tūc statim
prius quā electus & nominatus
rem ipsam declaret & examinetur,
satis nota sit litigantibus eius ele-
ctio, & ex libitō si eam iustus ex
causis rep̄bāret: sed cum a solo
iudice nominandus est estimator
hic, (& non ex partium consensu)
licet admittantur electionem &
nominatiōem eius fieri posse ab-
sente parte, & non citata, tamen
necessum est eam vocari vel pre-
sentem esse cum a iudice nominatus
iuramentum prestat capitulo
secundo, de testibus Couarru. vbi
supra conclusionē septima, licet vt
ibi, numero octauo, conclusionē
51 sexta citatio hęc non requiratur
ad prolationem iudicij, & si estima-
tor ipso p̄ferat, & si estima-
tor hic inique estimauerit & arbi-
tratus fuerit, tunc poterit i. latus
petere reductionem ad arbitrium
boni viri, ex text. in l. si libertus
ita iurauerit. ff. de oper. liber. no-
tat in proposito Lasare in scho-
lio ad hanc legem numero octa-
uo, vbi bene inquit in nostra ma-
teria: quęmōdo ex excessum da-
re locum huic reductioni, quia lex
constat vult res estimationis esse in
vero valore, ibi, apreciada por lo que
vale, quod tunc ergo damnū
& estimator ipse tenetur ad dam-
num secundum Aules capitul. 18.
p̄zet. numero tertio, & sic etiam
in nostra materia si iudex ipse ve-
lit estimationem hanc facere, &
ipse

ipse eam fecerit, vt in nostra lege
ei permittitur poterit ab eius de-
53 claratione & estimatione i. appella-
ri, ex dictis per Couarru. dicto li-
bro secundo variat. capit. 13. nume-
ro. 3. & 5.

Ibi. A quien el dicho juez lo temiere,
extra materiam nostre legis esti-
mator hic non a iudice sed a par-
tibus est eligendus, vel vnique-
que pars debet suum estimatorē
eligere idque ita iudex fieri iubet
referens sibi nominatiōem in
defectum partis cuiusque, & ter-
tij quoque in casum discordiæ, eo-
que iure vtitur quotidie, vt notat
Ioan. Gar. de expensis capitulo fin.
numero 18. & Lasare hic, nume-
ro nono.

S Y M M A R I A.

Confectudo facilius admittitur in pro-
do & forma solvendi gabellam. n. 1.
& 2. q. 1. q. 2. q. 3. q. 4. q. 5. q. 6. q. 7. q. 8. q. 9. q. 10. q. 11. q. 12. q. 13. q. 14. q. 15. q. 16. q. 17. q. 18. q. 19. q. 20. q. 21. q. 22. q. 23. q. 24. q. 25. q. 26. q. 27. q. 28. q. 29. q. 30. q. 31. q. 32. q. 33. q. 34. q. 35. q. 36. q. 37. q. 38. q. 39. q. 40. q. 41. q. 42. q. 43. q. 44. q. 45. q. 46. q. 47. q. 48. q. 49. q. 50. q. 51. q. 52. q. 53. q. 54. q. 55. q. 56. q. 57. q. 58. q. 59. q. 60. q. 61. q. 62. q. 63. q. 64. q. 65. q. 66. q. 67. q. 68. q. 69. q. 70. q. 71. q. 72. q. 73. q. 74. q. 75. q. 76. q. 77. q. 78. q. 79. q. 80. q. 81. q. 82. q. 83. q. 84. q. 85. q. 86. q. 87. q. 88. q. 89. q. 90. q. 91. q. 92. q. 93. q. 94. q. 95. q. 96. q. 97. q. 98. q. 99. q. 100.

Tempus immemorabile requiritur ad pro-
ferendum sui gabella. nam. 3.
Consuetudinem de qua in nostro text. non
est necesse probare, sed allegare nam suf-
ficient. num. 4.

Lex. 3.

Summariū.

Ex oleo Hispali vendito ga-
bella medietatem soluit em-
ptor, & aliam medietatem
venditor.

¶ Significatio istius verbi,
lo que en ella se p̄ze se ha p̄zle,
ex ijs verbis notabis, q
in modo & forma sol-
uendi gabellam ꝑ facilius admit-

tur consuetudo, ex eo quōd Re-
gi nullum sit p̄iudicium, nam et
rota soluit gabella, licet inter
duos eius solutio, de consuetudi-
ne diuidatur, vt hic, & in hoc or-
dinaria consuetudo sufficeret, quia
hic non agitur de p̄scriptiōe iur-
is, sed de interpretatione illud
soluendi, ad quam efficiendam,
2 tempus debet annorum sufficere,
secundū Paul. consilio trecentimo-
quodragesimo septimo, numero de
cimo quarto, & 15. relatum per
Molina de primogenit. libro se-
cundo, capitulo sexto, numero 18.
sed ad p̄scribendum ius & im-
munitatem solvendi gabellam im-
3 memorabile tempus requiritur
vt diximus in lege p̄nima titulo. 15.
numero 52. libro quarto, supra, sed
an de consuetudine hac Hispanensi
debet consistere vt secundum tenō-
rem nostre legis fiat, dic quōd non
debet de ea fieri probatio, quia licet
de relato apparere debet vt dis-
positio. referens se ad illud, locum
habeat ex text. & eius materia in
Authentica ijs quibz in aliquo docu-
mento, C. de edicti. tamen hoc fal-
lit & non procedit, quotes per legem
ordinatur, referens tēd-
4 rem consuetudinis ꝑ vt inquit las.
in lectura. l. admoendi, numero
vigesimo octauo, & iterum in repe-
titione in numero vigesimo octa-
uo, cum sequentibus. ff. de iure iur-
ando, & sic debent declarari dicta
per Antonid Gomez. l. prima Tau-
ri, numero ii. vbi nouissime Certan-
tes de ijs agit.

Ibi. Et comp̄ndose la otra mi ad, ad li-
mitationem legis primæ supra eod-
dem, disponētis venditoribus in-
tēdibere solutionem gabellæ vbi la-
te diximus.

S Y M M A R I A.

Lex hanc quartam declarationem esse legem praecedentem. num. 1. Rex de iure nisi lege sua id exprimeret non esset liber a gabella solutione. numero. 2.

Lex. 4.

Summariam.

Ex oleo Hispanià Rege vendito emptor soluit dimidietatem gabellæ, aliam vero dimidietatem Rex non soluet quia ipse liber est à solutione gabellæ.

BL. Sr. emienda y guarde, & sic lex nostra est limitativa ꝑ precedentis in hoc scilicet, quod licet in precedenti lege dictum sit ex venditione olei Hispani facta, venditor & emptor per dimidium soloant gabellam, hoc verum est in personis priuatis & particularibus non vero in ipso Rege oleum suum Hispani vendente, in eo enim solum emptor dimidium soluit, Rex vero nihil soluit.

Ibi, Pnes nos fomos francos de pagar alcuala, similis est text. in leg. tertia tituli sequentis quæ hoc solum disponit, & nisi leges hoc disposuissent, neque Rex ipse vel filius eius liberi essent ꝑ a solutione hac, secundum Bari. & eius additio, in lege prima numero sexto C. de nauical. libro decimo, de quo alia dicemus in dicta lege tertia vbi est propria.

S Y M M A R I A.

Mobilium appellatio femouitæ & contra contentum. num. 1. nisi de contraria dispositione voluntate appareat. num. 2. vel nisi v. nu. 3. & 4. exemplificatur.

Mobilium, hoc in mobilium appellatioem non veniunt terra & actiones & nomina debitorum, num. 5. & si sunt species separatae. in metro. 6. & num. 7. quomodo differunt, sicut natura, & essentia. à rebus et similibus. Gabella an debeatur ex venditione, refectione, num. 8. & si sit antiquo receptum. dicitur. num. 9. quid gabella non debeatur nisi ex corporali vel reali venditione. & num. 11. cum sequenti. hoc est confirmatur.

Gabella nisi delectur in iuris in bonorum & rusticorum prædiorum. num. 9.

Gabella non delectur ex venditione officiorum publicorum, sicut in corpore vel reale venatur, sed sua quoddam.

Alio iure indicatur qualis est res ab qua competit. num. 12. & ipsius rei naturam & qualitatem assunt, vt ibi.

Autobus res soluto circa questionem arce iuribus vel nominibus debitorum cessat, vel venditur gabella debeat. num. 13.

Gabella an debeatur ex hereditate vendita. num. 14.

Gabella an debeatur ex talli reu. p. sicutum vel antiq. num. 15.

Gabella venditionis istorum iurium & actionum in quo loco debeat. numero. 16.

Fructus an competant inter mobilia, vel in venditio mobilium appellatio. num. 17. & 18.

Cementa et lapides & alia signa femota à domo mobilia reputantur. num. 18.

Esse in agno inter in mobilia computantur seu si sunt semoti ab agno. num. 19.

Arbores, antes qua vi separantur venditæ sunt mobilia appellatioem. & si prius delectur. num. 20.

Pallium an debeatur sicutum in frandem legem, vt ipse. num. 21.

Lex

Lex nostra in presenti in quatuor dimidietate partes. num. 23.

Lexi nostra prima conclusio. num. 24. vbi ex secunda conclusio ponitur.

Gabella debetur in loco venditionis vbi res sunt aderat. etiam, si facta contraria alibi transferatur. num. 5.

Gabella non debeatur in loco vbi adesse non potest venditionis si loco liber erat, nisi fraudulenter appareat vbi positum. num. 16.

Tertia conclusio nostri text. ponitur in numero. 26.

Gabella vbi debeatur si mobilia res vendita tradatur. num. 26.

Quarta conclusio ponitur in not. numero. 26. numero. 27. ex t. r. num. nonum de sumis. Anteb.

Gabella an debeatur ex re vendita, qua in alio Regno aderat, si ibi traditio confirmatur. num. 28. & num. 29. non videtur extra Regnum rei existens intrare illud.

Verba, Entregadose en el, Nostra legibus, ad quid opponatur. num. 30.

Lex. 5.

Summariam.

Gabella bonorum mobilium & femouentium vbi & in quo loco soluenda est si in diuersis locis venditio & traditio fiat.

BL. Muchas dadas acatorn, Pro quibus dubios sedandis leges multos constituntur, vt amplius dubitandi locus non relinquatur, & si sic fieret quam plures euitarentur lites si in opinionibus doctorum contrariis contrarietas hæc legali dispositione sedaretur, prout faciendum aliquando consuli in l. 7. titulo primo libro secundo su.

præ vbi aliquot casus retuli, & alios duos referet Anto. Thefaur. in dec. Pedam. l. 28. num. 1. & 6.

Ibi. De los bienes muebles, y femouitæ Superflue videtur hic legillatorum loqui, nam mobilia appellatioem, quæ sunt illa, quæ per femouentia non possunt, sed per alium, mouentia, quæ sunt ea quæ per se mouentur vt animalia, continentur, & contra mouentium appellatioem ꝑ mobilia etiam continentur, ex text. in l. mouentium. 9. ff. de verborum significati. vbi DD. maxime Rebus. ergo superflue hic ambo opponuntur, cum vnum apponere sufficeret, facilius tamen, hanc superfluitatis obiectionem elides, & euitabis, si dixeris, quod si ambe hæc dictiones non apponerentur, dubitari posset an esset de legillatoris voluntate mobiliū appellatioem, mouentia comprehendere nec ne, cum de iure vti quod mouentium & mobiliū appellatioem idem significet, nisi de contraria dispositione ꝑ voluntate appareat, quæ ex dispositione eici potest, vt plene consulti Deci. consilio. 653. & Rebus. vbi supra pagin. 561. & nō de hac dubitaretur voluntate, & libus ansa præberetur, fuit vtique in presenti expressum, item & secundo excusatur superfluitas ex eo quod cum mobilia & femouentia in vna & eadem dispositione separatiim proferuntur, tunc vnum appellatioem alterius non venit, ꝑ alio qui vtique superflue fuisse ex pressum, per leg. à Divo pio. §. in venditione. ff. de reud. leg. filius familias. C. familie heretic. vnicæ. §. exactione. C. de rei vxor. adio. nel. in rebus. ff. de iure doti. leg. §. secunda. §. primo ibi, mobiles

vel se mouentes. Quandoque, & quibus
 1. quar. pars debeall. no. 1. in pri. ff. de
 2. x. di. cdi. vnde si quis separati
 vni donaret res mobiles, alteri res
 mouentes, tunc quoque faciendū
 4. est hęc dist. ita Rebus. dist. pagia.
 156. vbi & alio modo hęc limitat;
 scilicet, cum totum huius vsus loquū
 di esset in contrarium, vt quia vno
 nomine mobilia vocarentur; alio
 5. mouentia, tunc enim dispositio
 secundum huiusmodi vsum foret
 interpetrande. Sed an mobilia
 & immobilia appellatione vtrū
 6. niant iura & actiones, & nomina
 debitorum, † glo. in dict. l. mobili
 am arguit pro & contra, Rebus ta
 men, ibi in dict. pagia. 156. in medio
 inquit, non consistit, quia nec mó
 7. bilia, nec immobilia sunt, sed iura
 sunt incorporalia, quę nec tangi
 nec inoneri possunt, quam obiectū
 nō mobilia, neque immobilia sunt.
 la. ff. de rer. diuis. & inst. de reb. cor
 8. pora. & incorporata. text. expressus
 in l. quā tuberonis. §. si. ff. de pētib.
 9. ibi, hoc amplius & nomina debito
 rum. l. si mihi, de leg. 1. & sic nomi
 10. na debitorum erunt species sepa
 rata à mobilibus & immobilibus. l. 1.
 §. ff. pro socio. l. ea. C. si. hanc. heres.
 & sic nō circumscriptū loco sicut
 alia bona, l. si fidei commissum. §. 1.
 ff. de iudi. l. Catus, de leg. 1. quā
 11. tum. §. 1. de leg. 3. ita Rebus. vbi su
 prā, vbi ex hoc inquit iura & nomi
 na debitorum differre à mobilibus
 & immobilibus substantia, natura,
 12. & effectu, † primo, quia substantia
 iurium est indiuisibilis & incorpo
 13. rea, mobilia & immobilia, di
 uisibilis & corporalia, natura mobi
 lia est, vt possideri possint, iurium
 non itidem. Effectus diuersus est
 nam res mobiles triennio vsuca
 14. piuntur, immobiles longo tempo

re iura vero sunt perpetua & non
 1. prescribuntur ante triginta annos,
 ex quo gl. ibidem Rebus. infert.
 p. sequent. 161. & limitat & declar
 at aliquibus modis, quę per ipsum
 2. videri possunt, sed quoad nostrum
 propōsitum, hęc subsistunt, sed cū
 lex nostra & leges precedentes de
 3. venditiōis vtrūq; immobilium,
 mobiliū seu mouentium locute
 sint, vt ex tali venditiōne vel per
 4. mutatione, & cambio gabella de
 beat, ex cessione, † aut venditiō
 5. ne iurium gabella non debetur,
 nam cum de eundem aliquorum
 opinione, & meo videri veram,
 6. gabellā res vtriusq; vt & tenet
 Erān. Rebus. consil. 30. número 5.
 & 19. non est vltra calum in quo le
 7. ges loquitur extendenda, & sic in
 8. quā in propōsitum Lasarte de de
 9. cim. vend. cap. 9. num. 41. antiquo
 vsu receptum esse vt nō nisi ex cor
 10. porali re reali venditiōne † gabel
 11. la debeat, saltem cum vs venditiō
 12. nūllam rem corporalem secum
 13. trahit, vel ut iuribus vtriusq; anorum
 & rulicorum prædiorum, obser
 14. uare licet, vt ex quorum venditiō
 15. ne quauis quidem ea vera & per
 16. fecta sit vt traditur in leg. cum in
 17. obitā vtrūq; huius rei. ff. de eorū
 18. hendē. capit. 9. vbi nullam videmus
 19. gabellam deberi, eo quod iura in
 20. corporalia sunt, nullamque rem
 corporalem, secum trahunt, quę
 vendi videatur, ex quibus opti
 1. me, ibidem infert ipse Lasarte, nu
 2. mero 4. quod est gemototerio vt ex
 officio decurionatus, tabelliona
 3. tus, procuratoris, Thesaurarii,
 4. commentariensis, castrorum, de
 5. positarii generalis, & aliorum of
 6. ficiorum publicorum gabella non
 7. debetur, eam si iusto pretio
 8. † vendantur, nempe quia iura
 incor

LIBRERIA OHY

incorporalia sunt nulli rei corpo
 1. rali admixta, & idem tenet nouis
 sume Humada. in l. 1. titul. 13. glo. 1.
 2. num. 8. cum sequentiū par. 1. &
 diximus in l. 7. & titul. 1. lib. 7. su
 3. prā numer. 7. in contrarium tamen,
 imo quod gabella debeat, ex iuri
 4. bus & nominibus debitorum † ven
 ditis facit, nam hæc vera venditiō
 5. est. l. si dubitet in pri. vbi nominis
 venditiō. ff. de fidei. ff. de ex qua
 6. cunq; venditiōne debetur gabel
 7. la, ex l. 1. supra eo & eius generalita
 te, ergo & ex cessione debetur, vt
 8. Angel. voluit in l. Modestinus. r. 1.
 ff. de solutio, relatus per Lasarte
 9. cap. 9. num. 4. item omnis actio talis
 esse iudicatur qualis est res ad quā
 10. competit, † l. si ad rem soluendam.
 C. de præd. minor. & ipsius rei debi
 11. tate naturam, & qualitatem assumit,
 l. 1. vbi glo. & DD. notant. C. si ad
 12. uerit transactio. late Tiraque. de re
 tract. l. in sigil. §. 1. glo. 7. ex pri. &
 13. num. 32. sed si res venderetur illa
 gabella deberetur, ergo & de actio
 14. ne ad eam habita vendita, cum
 15. ipius naturam sequatur, quibus de
 16. causis Lasarte. in dict. cap. 9. v. no. 1.
 cum sequentiū late disputat
 17. quæ. an. scilicet ex iuribus & no
 18. minibus debitorum venditis gabel
 19. la debeat, & num. 3. distinguen
 do procedit, quem videri quia late
 & diffuse loquitur. Ego vero sic
 20. distinguerem † si meum iudicium
 1. esset attendendum, scilicet quod
 2. aut actiōnem & iurium cessione
 3. virtute dispositionis vel legis ali
 4. cuius iubentis faciendam esse, vt
 5. fideiussori soluenti contra princi
 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

cepto, & in eius implementum, vel
 1. contractus precedens, & tunc nul
 lam excedere gabellā deberi prout
 2. vsu receptum videmus, quod ex
 scriptura, & carta de laslo. vbi de iu
 3. re faciendā est, nulla gabella debe
 4. re, neque inquam petita fuit, sed
 5. si celsio iurium & nominum debi
 6. torum sit ex vt noui contractus in
 7. ter aliquos contrahentes facti, vt
 8. obsequem hanc iurium aduer
 9. sus bona aliquæ velent, tantū præ
 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

si cessio sit actionis tantummodo per
sonalis debitor gabella ibi vbi ce
densi sse adeh cum cessio sit eo q
ibi deest tunc etiam facta traditio, &
translatio actionis per cessionem
in emptorem; sed si actio realis ad
rem vel hereditatem vendatur, ibi
debitor gabella vbi adsunt bona
ex. l. 9. infra isto tit. sed si ad rem mo
bilem vel se mouentem fiat cessione
venditio; debet ibi, vbi ces
sio facta est si ibidem tunc res adre
rat, vel si ibi non aderat, vbi tande
redita est ex dispositione legis nos
strae quam ibi numer. 39 ad h. alle
gat, sed an fructus computentur in
ter mobilia, & veniant appellatio
nem eorum, & dicendum est veni
re; ex l. h. ff. de requir. reis, nisi fue
rint pendentes, quia tunc ante quod
colligantur pars rei sunt, l. fructus,
sive de rei vend. notat Tiraquel. de re
tract. l. inagiel. §. i. glof. 7. num. 8. 40.
intra camenta & lapides & alia ti
gna semota a domo mobilia repu
tantur, per dicta per Rebus. in l. i. gi
gno. ff. de verb. signi. Sic & pices in
stagno inter mobilia, diuersum
est si capti sunt, l. I. Rutila. ff. de cõ
tra. emptione notat Rebus. in dict. l.
mobiliumpag. 361. in pri. & idem
erit dicendum si statim a fundo sepa
randi sint fructus, nam venient
in mobiliump appellatione vt per Tira
quel. infra allegandum, nu. 44. cum
§. sequentibus, & comm. testatur D.
Barbosa. in l. diuortio, §. Interdum
num. 4. in si. cum sequentibus ff. so
lut. matri. & secundum hæc scies di
scernere vbi, & quomodo horum
debeatur gabella, nam cum mobili
bus comparantur tanquam mobi
lium debebitur, cum vero immobi
libus immobilium erit gabellæ cõ
putatio, & facium latè dicta per Ti
raquel. de retract. l. inagiel. §. i. glof.

7. num. 37. cum seque. pluribus. vbi
latè examinat quando fructus pen
dentes dicantur pars fundi. Sed an
arbores stantes quæ vt separentur
venditæ sunt veniant in mobiliump
appellatione, tradit Lafate vbi su
pra cap. 4. num. 31. idem concludit,
quod conclusimus iam proxime
circa fructus pendentes statim sepa
randos.

Ibi. Y tambien por obviar los fraudes,
quibus quidem calumnijs obuiuan
dum est, vt in aliud propositum in
quit summus Pontifex in cap. vt cir
ca & in cap. auriarica de electione
in. 6. vbi glof. alia iura allegant; &
quando quid dicitur fieri in frau
dem legis vel partis diximus alibi,
& an vitiet pactum nec ne, & tradit
late Fortunius Gorsia in l. iuris gen
tium §. prætor ait in. 3. 4. & 5. notab.
ff. de pact. & Diuus in cap. certum
est de Reg. iur. in. 6. & ibi alij, & ex
ijs verbis & præcedentibus habes
dius iustas causas constituendi le
gem nostram, prima fuit ad tollen
da dubia, secunda ad tollendas frau
dis occasiones; & sic pro proce
mio nostræ legis hæc due cause
apponuntur, quod proceimium cau
sam finalem inducit. l. h. vbi DD.
ff. de hæred. in. l.

Ibi. Mandamos, vt rectius proceda
mus in declarationem nostræ le
gis & alijs apertior & clarior red
datur eius dispositio operæ præcij
esse diuis eam per partes diuidere
& per conclusiones procedere, in
quo dicto legem hanc quatuor cõ
tinere partes, prima est in pri. vsque
ad verba hæc, mandamos, & in hoc
principio apponuntur cause præ
bentes occasionem constituende le
gem nostram, secunda vero pars
incipit ab isto verbo mandamos, vs
que ad verficulū, Pero si en vn lugar,
& in

& in hac secunda parte ponitur
quædam conclusio & reg. genera
lis, & sic sequentes regulæ & con
clusiones nostræ legis sunt quasi
huius primæ regulæ declaratorix,
& modificatiuæ. Tertia vero pars
incipit ab illo verficulū Pero si en vn
lugar, vbi ponitur alia conclusio, & du
ra vsque ad verficulū, Mas si lo que se
vende, quarta autè & finalis pars
incipit ab isto verficulū, Mas si lo que se
vende, vsque in finem legis, & in hac
quarta parte ponitur alia conclusio,
cum sua limitatione, & sublimita
tione, & facta sic diuisione nostræ
legis procedendo ad eius tres conclu
siones ex prima parte solus colligitur
conclusio, scilicet, legitimum
moum iustis ad condandam
legem nostram vt dubia tollerentur,
& fraudes venditorum & emp
torum cessarent, & hæc est prima
eius conclusio. Secunda vero con
clusio, ex dicta secunda parte colle
cta à verficulū Mandamos, vsque ad ver
ficulū, Pero si en vn lugar, est gabel
la ex venditione rerum mobilium
vel mouentium debetur in loco in
quo venditio celebratur, si res ven
ditæ ibidem tradatur, vel ad eam
tempore celebratæ venditionis, &
hoc est quia lex nostræ sic disposita
ad sedanda dubia & fraudes cõtra
hentium volentium defraudare 9a
bellas, nam multi tenebant, quod
ad perfectionem venditionis mer
cium & rerum mobilium & semo
uentium & similibum traditio requi
rebatur, & sic quod vbi traditio fie
bat & contractus implebatur ibi
solaretur gabella, vbi apparet ex di
ctis per Tiraquel. de retract. l. inag.
§. i. glof. 3. num. 48. & 49. alij vero di
cebant quod ex quo partes se con
cordabant in venditione & pretio;
eius venditio erat perfecta, etiam

ante traditionem, & statim poterat
per Gabella, vt inquit ibi Tiraquel.
num. 50. & in hoc diximus titulo,
& scim loco contractus non esse
in loca traditionis soluendum vbi
gabellam aderebat Bal. & eum refo
rens Alex. conf. 49. lib. 5. & exijs du
bjs fraudibus partes contrahentibus,
vendendo in loco vbi gabella debe
tur, & traditio in loco libero, vsque
secundum primam opinionem ga
bellam excusarent alij vero cum res
tradenda esset in loco subiecto ga
bellis, vendebant in loco libero, vt
sic secundum secundam opinionem
Alex. excusarentur a gabella, quod
cum nosse legislator considerasset,
iuste constituit legem nostram
omnia hæc dubia & fraudes tollen
tem, & ex hac secunda conclusio, in
fero, quod & si facta contractu res al
ibi transferatur & tradatur alio in
loco quoniam erat tempore venditio
nis non d. debetur gabella in loco
traditionis; sed vbi erat tempore
venditionis. Secunda infero qd si ille
locus, vbi erat restempore venditio
nis erat liber a gabella non de
bebitur gabella nisi constituerit frau
dulerit ibi ipsam fuisse ad frau
dandam gabellam vt per Tiraquel.
dict. numer. 48 & 49. Tertia conclu
sio erit, quod si sumitur ex tertia
parte ibi, Pero si en vn lugar, vsque ad
verficulū, Mas si lo que se vende, & est talis
tertia conclusio, scilicet, quod si quod
venditur mobile aut mouens non
adest in loco venditionis, sed in
alio; tunc gabella debetur in loco
vbi traditio fit, quasi in hunc modum
velit concordare dictas opiniones
contrarias supra celatas vt secundu
m hanc conclusionem procedat pri
ma opinio locum traditionis consi
derans, & secunda opinio proce
dat cum in loco venditionis adest

S Y M M A R I A.

Confectio antiqua plurimum debet accedi in vestigalibus solvendis, num. 1.

Obligatio tradere par caponum debet esse tradere viuos, num. 2.

Statuta sicut quod de qualiter bestia solatur gabella intelligi debet de viuo non de morte, num. 3.

Gabella an soluetur de agnis sicut de ouibus simul venditis, num. 4.

Gabella soluenda est de qualiter venditis ueris pluries venditis, num. 5.

Gabella an debeatur de carne vendita in macello, num. 6.

Lex. 7.

Summarium.

Carnifices Hispalensis ciuitatis & eius Archiepiscopus, vel Episcopus de Cadiz retineant apud se gabellas armentorum viuorum, quae emerint, quam soluere tenentur gabellarijs loci illius ubi carnifices sunt & idem in quibuslibet carnificibus disponit. l. c. duobus, sequentibus titul. 19. infra eodem ubi asserimus legem nostram non corrigi per illa.

¶ **I**tem. *Contra la costumbre antigua,* quae plurimum debet attendi, in vestigalibus solvendis, ¶ per Fran. Secium consi. 96. numero 1. cum sequentibus.

¶ *Ibi. De los ganados viuos,* superflua videtur haec verba: nam quolibet gatus est tradere par caponum de-

ber eos tradere viuos ¶ per DD. maximè Deci. num. 68. & l. fin. in. l. quod te nulli. ff. si cert. pet. ex quo ibi inquit l. quod stante statu quo de qualiter bestia soluetur gabella intelligitur de bestis viuis.

¶ *¶* non vero de mortua, & Bortachi. de Gabella. mem. 8. princip. part. 3. num. 9. argum. l. qui decem. §. si ff. de solutio. sed vt euites superfluitatem dic quod ille §. si loquitur in seruo vel bestio, quae post mortem nullius sunt momenti, ideo de viuis intelligitur, l. item autem loquitur, no-

stra de armentis, quae post mortem sunt vitilitatis, non vero in vita, vt inquit Deci. vbi supra, & quia non possit dubitari an lex nostra de armentis mortuis loqueretur expressit de viuis, & nētidem intelligeret, quod loquendo de viuis excluderet carnem mortuam vendibilem ideo infra etiam de mortua carne loquitur, & exprimit, sed an de agnis sicut de ouibus simul venditis soluetur gabella ¶ vide Gironda de Gabell. 8. part. num. 8. & 10.

¶ *Ibi. No embargante que en ellos no se celebra la venta,* verba haec contradictionē faciunt verbis supra positis à legem nostra, *ibi. Los compradores dichos ganados,* nā si emere, praesupponit lex nostra, quomodo an illi verbis dicit, *no embargante que en ellos no se celebra la venta,* ergo ante venditionem debetur gabella, & retinenda est armentorum viuorum, praesertim quod haec verba non apponuntur in contextura. l. 84. quatermā quo ista sumpta est, & nescio quā de causa aut tamen verba haec apposta fuerint, nisi fortassis procedat quous dominus armentorum & carnifex traduerint de emptione eorum, & antequam de pretio conueniret occidit eos ipse carni-

ficem pro implerō obligationis publicae de *la carniceria,* & post eis occisis & venditis conueniret in per se de pretia eorum carnifex ipse & dominus armentorum, tunc enim nimirum si debeatur gabella ipsorum viuorum & etiam carnis eorum mortuae & venditae, & quod interim iubeat lex nostra & iuste quod retineat in se gabellam ipse carnifex, & nisi sic procedat lex nostra ergo non inuenio quae fuerit ratio horum verborum.

¶ *Ibi. De mas del alcaual,* quae emittit de parte de *la carne muerta,* Sed cupit rixos dictum fit quod de cada una no debet solui duplex gabella, quomodo hic de viuis armentis, & de carne conuincenda debetur altera gabella, & deesse potest sic, quod verum est non debet solui duplex gabellam, ex eadem emptione & venditione intelligit, sed ex diuersis emptionibus & venditionibus eam eiusdem rei ¶ soluenda est de vitaguoque venditione, & sic in practica quotidie videmus & asserunt vide per. Lasarte de decimis vend. cap. 13. num. 5. & vbi ponit rationem, & an debeatur gabella de carne vendita in macello dubitant DD. relati per Gironda de Gabell. 8. part. num. 8. sed iam nulli dubium quin debeatur.

¶ *Ibi. Omages,* Sed quid si sint non praesententur ne ad hoc, & videtur non teneri, nā mulieres conjugate sine licentia mariti contrahe- re non possunt neque teneri ex contractu ex l. 15. Tauri. pro lege 2. tit. 1. de las mugeres casadas y solteras, lib. 3. supra retro in malex nostrā disponit generatio de mulieribus & videtur per illam legem. 5. Tauri. corrigendam esse, sed dicendum est non

Lex. 8. Summarium.

Tabernarij venientes viuorum alienum retineant gabella ¶ vt eam soluant illi vel illis quibus soluenda est sub nostris text. paxim, licet atque gabellario ab eis non petatur gabellam, vel à domino inuivē

¶ **I**tem. *El dueño de la colarvidia vendiendo en su aldea es obligado a pagar el alcaval y el diezmo de la carne muerta,* Hic habet text. prohibentem assumptum quod in legibus praecedentibus tanquam viuum, propositum, scilicet quod vendens rem suam nomine domini non ipse, sed Dominus tenetur solvere gabellam, & à contrario potest hic limitari argumentum quod si quis rem alienam suam vendat, ipse venditor tenetur solvere gabellam non approbata venditione & verumque ex text. non sic consideratur probatur clarissimis, & verum hoc esse iudico creditur Lasarte de decimis. cap. 1. num. 57. & 9. & vbi remanet dictum.

¶ *Ibi. Omages,* Sed quid si sint non praesententur ne ad hoc, & videtur non teneri, nā mulieres conjugate sine licentia mariti contrahe- re non possunt neque teneri ex contractu ex l. 15. Tauri. pro lege 2. tit. 1. de las mugeres casadas y solteras, lib. 3. supra retro in malex nostrā disponit generatio de mulieribus & videtur per illam legem. 5. Tauri. corrigendam esse, sed dicendum est non

& alijs fructibus terræ vt eorum de beatur gabella si tunc temporis erāt
 † fructus demonstrati, aliter enim
 esset locatus & non venditio, vt la-
 te aduertit Ripa de peste, titu de pri-
 uil. contract. caus. pestis. numer. 45.
 cum plur. sequentibus, & sic est ten-
 dum nisi aliud de consuetudine an-
 tiqua esset receptum, & declara-
 tum, nā tunc illud seruabitur, prout
 vidi in aliquibus locis feruari, licet
 in alijs non seruetur.

S Y M M A R I A

Gabella quando & quando debeat
 de medicamentis pharmacopolarū
 numer. 1. & 2.

Lex. 14.

Summarium.

Pharmacopole de omnibus re-
 bus gabellam soluere tenen-
 tur, nisi de aliquibus aliud sit
 infra dispositum.

Bl. Pagen alconala, intelli-
 ge nisi funde illis, quæ Me-
 dici solent infirmis præbe-
 re, & eis ordinare, † &
 de alijs specificatis hodie per præ-
 gramaticam Ferdinandi & Elisabethæ
 anno. 1493. quæ nunc descripta est
 in quater non nouiter addito de re
 copilationem nostram, quæ quidē
 pragmatica immediate post legem
 nostram inserta iam est, de qua me-
 minit Lafarte, de decima vendit.
 ca. 10. 72. & 73. vbi licet confusē le-
 gem nostram procedere dicat, cla-
 rissima tamen est eius dispositio,
 nam duas regulas constituit, prima
 est, quod de medicamentis compo-

nitur, vbi de signatis, quæ facta sunt
 pro infirmis & dolentibus, non est
 soluenda gabella. Secunda regula
 est, quod & de alijs medicamentis
 etiam simplicibus, quæ medica infir-
 mis & dolentibus iubent præstari,
 nullatitidē debetur gabella. Et sic
 resolutus habes, quod tam de com-
 positis, quam de simplicibus pro in-
 firmis & dolentibus gestis & præpa-
 ratis pro medicinis infirmorum &
 dolentium nulla debetur † gabella
 per Pharmacopolas, sed de alijs re-
 bus solitis præberi sanis vtique eam
 debent, & hoc est, quod in summa
 dicitur pragmatica clarissimē dis-
 ponit, quid quid dicit Salazar, de
 vsu & consuetudine cap. 4. nu. 55. ni-
 si eum sic intelligas.

S Y M M A R I A

Gabella an debeat de piscibus & car-
 nibus, quæ in macellis minutatim
 venduntur numer. 1. vbi numer. 2. quid sit
 macella, vbi dicitur.

Lex. 15.

Summarium.

Carnifices carnis mortuæ de-
 bere gabellam, & ipsius ga-
 bellæ certio in tempore præ-
 bere rationem, etiam si pro
 alijs carum mensurentur
 sub certa pena, dispositio lex
 nostra.

Bl. De la carne que mata-
 ren idem dispositio lex, 7.
 supra eodem, vbi aliqua
 diximus. Sed an de pter-
 bus & carnis, quæ minutatim vē-
 duntur in macellis gabella † debea-
 tur pro

tur pro vtraq; parte allegantes inde-
 citum relinquere Alberi. & Francis.
 Lucan. relati per Gironda, in tract.
 de gabellis. 8. part. num. 17. vbi nu-
 28. inquit decimum, quod debetur
 per l. 3. titu. 19. infra hoc lib. & lex
 nostra est etiam ad hoc clara, & di-
 cta. l. 7. supra eodem & ex l. 16. sequē-
 tem idem disponit. Quæ eodem
 lex. 16. est ampliatiua nostræ legis.
 16. & similitum, vt procedant, etiam
 si caro illa mortua non sit ipsorum
 carnificum, sed aliorū pro quibus
 eam mensurantur, & idem videtur
 dispositum in l. 7. supra eodem, quæ
 licet in carnisficibus locorum particu-
 larium loquatur per nostram l. 16.
 ampliatiua ad carnifices quoruncū-
 que locorum, vt idem in cis, quod
 in tabernarijs visum aliorum ven-
 dentibus disponit, dicendum sit,
 secundū quod in l. 8. dispositum ha-
 bemus. Et quid si macellum est libe-
 rum, † vide Girondam, de gabellis.
 6. part. num. 40.

S Y M M A R I A

Dillis, quæ quæ, omnia includit, & ni-
 hil excludit, numer. 1. nisi aliud ex
 mente disponentis constet, vt ibi.
 Gabella non debetur ex venditis alijs in
 loco quam habitationis, dum tamē in ta-
 li venditionis loco non sit publicata fra-
 quisa in toto vel in parte. nu. 2.
 Intelligitur nostræ legis & l. 4. titu. 10. infra
 eodem in dist. nu. 2. ponitur.
 Fabricates pannos tenentur esse registrare
 arrendatori gabella illius nu. 3. 72. ibi.

Lex. 17.

Summarium.

Qui in domibus suis per viam
 negotiationis operationem
 pannorum habuerint tenen-
 tur eorum soluere gabellā,

& registrare pannos gabella-
 rio, etiam si dicant, quod ex-
 tra populū illos vendide-
 rint in aliquibus ferijs &
 mercatis, vel in alijs quibus-
 libet locis vbi nostri text.
 pœna, nisi testimonio fide-
 digno demonstrauerint in-
 tra triduum, se in illis locis
 gabellam soluisse, si in locis
 realibus venditiones cele-
 brauerint, secus si in locis
 de seniorio, vbi sit gratia &
 quita, quæ non est inserta
 in libris de los saluados. Et
 hoc summarium totam le-
 gem continet extorturam,
 & affumicetur secundum ve-
 rum, & genuinum nostræ le-
 gis sensum.

Bl. Qui tuerentur per tractū
 obrar & hære pueres sayales
 fricas, ponderanda sunt
 licet verba, nā ex eis colli-
 gitur elare legem nostram loqui in
 sua principali dispositione in ijsper-
 sonis, quæ per viam negotiationis
 habent pannorum operationem,
 quæ secus in illis, quæ non ope-
 rantur ea, sed emunt pannos fa-
 ctos & in domibus suis vendunt,
 vel extra domos suas foras mittunt
 ad vendendum, in ijs enim personis
 non loquatur lex nostra, & sic extra
 casū suū nō extendenda, nisi de iurre-
 re casus. l. 1. & 4. titu. 10. infra eod. nā
 tūc & ij tenebatur penis harū legū.
 1. & 4. si earū dispositionibus cōtraue-
 niret, de quibus & in lege sit mētio,
 etiā quo ad hos pannorum operatores
 & fabricatores. Et nostræ legis me-
 13

minit Gironda, de Gabel. 6. parte. n. 3. scdm seq. vbi ex. l. 6. supra eod. aliud dicit esse de pannis, quos nauigatione ad Hispaliē civitatē mercatores vendendos vehunt, quoniā de ijs gabella Hispali debetur quāvis alio vendatur loco, & antequā Hispaliem pueniāt, sed d. tenor d. l. 6.

lib. V. utras qualiter panno, vniuersalis hęc, qualiter, declarat illā dictionē, ut non solum de similibus, sed etiam de dissimilibus pannibus, lex nostra loquatur, & sic in fabricatoribus & operatoribus quorum cunque pannorum eos facientibus negotiationis causa, nam dictio hęc, qualiter, omnia includit, & nihil excludit, vt diximus in l. 7. n. 1. §. 1. & in l. 1. n. 1. tit. 6. & in l. 1. tit. 11. n. 1. & 2. & in l. 7. tit. 8. n. 56. lib. 5. supra, nisi aliud ex mente disponentis constaret.

lib. II. de saluatis & mercatoribus, intellige de non saluatis & inletris in libro, de los saluados, & excusados, in quibus ferijs & mercatis franchisia fit per concilia, vel dominos ipsorum populorum, in ijs enim locis si vendiderint pannos, vel ad vendendum eos ibidem portauerint, debebunt gabellam in loco a quo eos extraxerunt, secus verò si ferix & mercata illa essent de saluatis, vel si non essent nulla ibidem franchisia fiebat, tunc enim monstrando testimonium in lege nostra descriptam nulla deberetur gabella, ex pannis ibidem venditis, neque soluenda erit in loco a quo extracti fuerunt vt apparet ex fine legis nostrę & ex l. 1. & 4. tit. 20. infra isto lib.

lib. V. ex utraque parte qualiter, verba hęc omnia, ex disponentis mente & voluntate est, & intelligenda sunt, non vto ita vniuersaliter, sicut diximus intelligi hęc verba in

prim. legis nostrę posita, nam hic restringitur ex mente legis nostrę vt hęc verba intelligatur, de alijs locis, in quibus licet ibi non fiat ferix & mercata, tamen est publicata franchisia aliqua, non vero intelligatur hęc verba in locis vbi non publicatur franchisia, ferix, & mercata franca in toto vel in parte, in ijs enim si trahatur testimonium de quo lex nostra dicit, non debetur gabellam venditor in loco d. micelij, & quò ita sit colligitur, & ex fine nostrę legis & ex d. l. 4. tit. 20. infra eodem, & ex ver. sequente, *saluo si dentro de tres dias*, vbi dicimus.

lib. Saluo si dentro de tres dias, limitatio hęc, non refertur ad proximè præcedente verba, vbi de ferijs & mercatis dicitur, sed ad principium legis nostrę refertur, aliter enim si ad proxima verba referretur, vbi de ferijs & mercatis & locis vbi sit franchisia fit mentio, destrueretur dispositio d. 3. legis secundę, & 4. titulo 20. infra eodem libro generaliter disponentis, quòd cum merces vel arma portantur ad vendendum ad loca domitorum & vbi publicatur franchisia, & ferix & mercata, non saluata sunt, omnino teneatur portans ad soluedam gabellam in loco vbi viuit & a quo ea extraxit & incurrere alias penas ibi contentas iua vt ibi portentur & vendantur & afferatur testimonium, de quo hic vbi proficit, aliter enim dicta lex quarta destrueretur, Idque enim deducitur ex fine nostrę legis, dum dicitur quòd si portantur ad ferias & mercata infera in libro de los saluados, ferendo testimonium, quòd ibi ea portauerit, & quòd est locus ille de los saluados, nullam

nullam debet gabellam, in loco suo, sed si in locis ijs exemptis Regereferendo testimonium liberatur venditor ibi vendens merces extrahas à populo & terra sua, ergo concluditur clarissime, quòd si non est exemptus à Regulo ille vbi portantur & venduntur, si tamen sint loca vbi publicatur ferix, vel mercata franca & vbi sit franchisia in toto vel in parte etiam si testimonium nostrum text. feratur, nihil proficiat ad excusandum à gabella, & a penis d. l. 4. & consequenter verus hic, non est exceptio præcedentiū verborum, sed dictorum in principio nostrę legis, quòd est nullum considerandum, aliter enim & lex nostra confunderetur, & d. l. 4. tit. 20. infra eodem procedere non posset, quòd vt melius percipias pono tibi principalem nostrę conclusionem, in prius positam scilicet, fabricantes pannos causa negotiationis teneatur eos registrare arredatori gabellę pannorum illius loci vbi fabricantur, & ibi teneatur eorum gabellę soluere respectu faciendi registri, nisi intra tempus demòstrauerint testimonium, de quo hic, in ver. *saluo si dentro*, nam tunc excusabuntur, & non aliter, etiam si dixerint & se excusare voluerint, quòd eos portauerunt ad ferias & mercata, & loca quęlibet vbi franchisia gabellę in totum vel in parte portantibus ibidem merces & arma publicata erat, in ijs enim etiam sit testimonium dictum ferias, non excusabuntur, & hoc colligitur ex l. 1. & 4. titulo 20. infra eodem per quę nostra in ijs verbis declaranda est, & colligitur etiam ex ver. h. nostrę text. dicere quòd si ferix & mercata & loca ad que portantur merces & arma vel panni essent libe

rà à gabella ex Regis privilegio sita in libro de los saluados, tunc non debet gabellam ille portator in loco suo neque alibi, neque incurret alias penas portando dictum testimonium, & idem etiam in d. l. 4. disponitur, & ex l. 2. ibi *no embargo de que meñren*, & quia nisi sic intelligamus la tal alcuala ener folo pagada en las sales yllas & lugares y mercedes fructos, superfluis esse ver. finalis nostrę text. vel saltem non esset exceptio de regala, & hinc credo non fore legis verum sensum, & nisi sic intelligatur plurimas contrarietas deceptet ex l. nostra de hęc l. 6. & ad d. l. 1. & 4. titulo 20. infra eodem item.

lib. Anendo los vialos en lugares Realengos, intellige, in quibus in toto vel in parte non est publicata franchisia, nam si esset publicata etiā si essent loca regia nihil proficeret si non est de saluatis dictum testimonium vt apparet ex d. l. 1. titulo 20. infra eodem in dict. ver. *no embargo* in gloss. præcedente relato.

lib. Pero si los lugares de fechorio, intellige in quibus dicta franchisia publicata est, non vero aliter, vt & colligitur ex d. l. 1. titulo 20. infra eodem, que quidem leges cum nostra nisi sic intelligatur procedere non possent & confusionem cuiusque generabunt.

lib. Pero si los vendieron, limitatio est dictorum supra de ferijs & mercatis & locis etiam de fechorio, in quibus fuit franchisia, ex Regis privilegio & in libris eius scripta, nam tunc non debetur gabella in locis registri.

lib. Mostrando testimonio en la manera que dicho es, & hoc testimonium debet esse signatum à tabellione publico ex iudicis illius loci mandato &

cum iuramento, ambarum partiu, scilicet, mentis & vendentis, & de betetiam continere quod pannive diti ibidem sunt in tali parte & loci & quibus personis. & quod non fuit soluta gabella quia locus ille est ex pto a solutione gabelle ex Regis privilegio inserto in libro de ior saluados.

S Y M M A R I A.

Cabellam an debeant arifices, optices & singularis argenti & auri numer. 1. **D**iffertor, vltor, tintorero, an debeat gabellam num. 2.

Lex. 18.

Summarium.

A quo fit solvenda auri & argenti venditi gabella, & in qua quantitate declarat lex nostra.

Hic. Porque de ista lege & in proposito eius multa dixit Lafarte de decim. vendi cap. 2. nume. 1. cum sequentibus plur.

Lbi. Man tamos que de oro agens que labrare Bart. in locis relatis per Lafarte vbi supra cap. 2. num. 1. in fin. cum sequentibus circa hac distinguebatur & optimè, & Gironda de Gabel. 7. part. 5. numero 10. verum tamen legis nostre distinctio sequenda est, quæ quidem non tantu procedit in auro, sed in argento, & in omni alio metallo, & materia vbi factam etiã hominis verfatur secundam Lafarte ibi, numer. 21. & quid in optificibus arificibus, & singularijs

1. an debeant gabellam tradit ibi Lafarte numer. 5. & Gironda 7. part. §. 2. numer. 14. vbi inquit regia executoria compulsus esse solvere gabellam, & numer. 1. dubitat ibi Gironda, quid in infedore vulgo tintorero, & inquit quod non debet gabellam, & quod sic executoria regia vult decimam.

S Y M M A R I A.

Cabellam ex collectis iniustis permitit res, & petentes occant & restitutioni obligantur num. 1. **G**abella iniusta debetur in conscientia etiam gabellaris non petente & lapsu termino. num. 2. & examinatur, & de illius Intellectus legum. 1. 19. & 1. 1. quatenus gabellam, num. 5.

Res id est petere gabellam debeat venditor in omni tempore dicitur. 6. & numero 7. 2. quo tempore solvasatur, an non nisi text. **G**abella barbarum quo tempore peti debeat num. 10.

Gabella mobilium tempore prescribitur honorum immobilium si scriptura venditionis fiat coram alio quam tabellione testis vbi bona sua sunt, num. 9.

Lex. 19.

Summarium.

Intra quod tempus perere debet gabella bonorum mobilium & immobilium, declarat lex nostra.

Hic. Por reletur 2. nros subditos y naturales de molestias y vexaciones. iniustas. **V**erbu hoc, iniustas molitum est ponderandum & ad illud attendendum, est enim maximè in portantiæ scire & verincare, quam

ne iniustitiam verba hæc continerent nam si de iniusta gabella intelligere mus loqui, permitteret lex iniustas gabellas peti, quod est absurdum dicere, quia iniustas permittentem, & petentes peccat, & restitutioni obligatur & cefuras incurrunt, & vbi diximus, & tradit laeobus de Graffis, in di. d. de iusticia 12. num. 21. in decisio casum, conscientiam, ergo nullo modo se potest lex nostra intelligi, sed si de iniusta gabella lex nostra loquitur, hoc hoc quod petes eam licet tempore quo contracta fuit erat agendum eandem & e pertinetur, tempore tamen petitionis non erat iam, & sic vexabantur homines, neque vllus dabatur finis eas petendi, sequitur hinc, quod lapsu tempore nostre iustie iniuste petitur gabella ab eo qui eam ante debebat & prescriptam iam habet ex lapsu temporis nostre legis, & consequenter cum iniuste petatur, iuste eam reas denegat & in conscientia illam solvere nõ tenetur, quod tamè videtur contra per nos dicta in L. huius tituli, quod gabella iusta debeat in foro conscientie etiam gabellariorum eam non petente, & etiam lapsu nõ sit iustex tempore deberi in conscientia asserit Lafarte de decim. vendi. cap. 18. num. 71. & 73. & sic neque vno nec alio modo videtur posse intelligi nisi dixeris in hoc casu iniustas vocari, quia lapsu termino non sit iustex. presumentur recuperatæ ac solutæ, nisi contrarium probetur & sic iniuste petuntur per gabellariorum lapsu termino: licet in conscientia non essent saltem in conscientia videtur debitorum non excusandi, de quo in hæc glof. dicitur. Sed si itidem iniustas vocare legem nostram molestias & vexationes habet respectu, nõ sub pretextu iustitie de

bitarum gabellarum, alia non debet petantur, & sic iniuste homines per gabellariorum molestantur, deducemus ex ijs, quod lex nostra metam, & prescriptionem tribueret iniustis gabellis, iustis autem iniuste, hoc autem est falsum, ergo & illud ex quo deducitur, quia de causa verba hæc, iniustas, vel superfluo posita esse, & præcedentia verba invidem, vel omnino tenenda est secunda de claratio horum verborum per me supra posita, & sic dubiam esse opinionem & reddi dicit Lafarte, tenentis in conscientia & etiam lapsu termino nostre legis teneri debent gabellam eam solvere, nam si lex nostra iniustam vocat petitionem post lapsum huius termini, ergo ex elapso nõ est solvenda neque in exteriori, neque in interiori foro, item si lex nostra terminum ponit gabellariorum petendi gabellam, & non vltra illum petere eam potest, ergo & debent eam assignat terminum intra quem obligatur eam solvere, & eo elapso status est ab ea, & ab eius solutione remanet liberatus, quia lex tantum intra illum terminum debitorum eius constituit, & non ante, quibus de causis & led o rrelinquo locum latius cogitandi de intellectu horum verborum, & de veritate opinionis an debeat in foro conscientie gabella prescripta per lapsum nostre legis, in vno tamen casu credidem indubitate lapsu termino nostre legis non debent gabella in conscientia scilicet quoties eam debemus mortuus est, & eius hæres exiit in bona fide nihil de hoc sciens & lapsus fuit terminus nostre legis. Sed an data mala fide idem sit, hoc est quod cogitandum relinquo, nam licet scio prescriptionem eum mala fide nõ pro-

cedere ex text. in cap. fin. de prescrip-
 ptio. scio etiam hanc nostram legē
 esse cum alijs insertam in quaterno
 gabbellarum, & cum ibidem inferat-
 ur, ubi ad sunt leges iubentes gab-
 bellam solui, ita intelligendum est
 iussum fuisse, si intra terminum à le-
 ge nostra prescriptum petatur à ga-
 bellario, vt afferbat Aucadaño in
 dictionario verbo, alcanala, & sic
 modificatio hæc securas videtur
 reddere conscientias illorum, qui
 non soluerunt gabellas & lapsus est
 terminus in quo petendæ erant, &
 hoc cum contractus sunt publicè
 & palam, vt nostra lex loquitur, ita
 vt venire possint in notitiam gabel-
 laris vel cum est consuetum, quod
 dicta venditionis denuntiatio non
 sit necessario faciendi publicanis,
 vt inquit Couar. cap. peccatum. 1.
 part. 6. §. in si. ver. sceterum, & Salon
 de ius. & iud. in pag. 439. infra allegā-
 da, col. 1. ad fin. cum sequentibus, se-
 cus si occulte & fraudulentis, vt nā
 tunc prescriptio nostri text. non ex-
 eufaret, vt inquit Angles, in florid-
 us theolo. quæst. tit. de restitutio-
 ve. tit. 1. dubio, tomo. 1. vbi in-
 quit secundum consuetudinem Hi-
 spanicam nullum teneri soluere gab-
 bellas nisi petantur ab exactore, dicit
 tamen venditiones palam, & non
 occulte fiant, secus alias, vt tenet Gi-
 ronda alios allegans de Gabellis. 12.
 part. num. 7. & sic secundū l. 3. 1. titu.
 19. infra eodem disponent. præconi-
 zandum, ubi gabella soluenda est,
 sed in ijs vsum seruandū cuiusque
 loci, inquit Salon, de ius. & iure cap.
 186. pag. 439. vers. sed qualis, & cum
 hæc ita se habeant nimirum si cogi-
 tandum super his relinquantur prout
 relinquo, & consuetudini rniuscuius-
 que loci standum, circa hoc DD.
 iam relati, & presertim, Salon, asse-

ruō, & hoc cum publice celebratur
 contractus, est difficultas, non verò
 si occulte, nā tunc indistincte est sol-
 uenda gabella.

lbi. De bienes muelles y fementies,
 & quæ sint hæc & an iura & actio-
 nes comprehendantur diximus in
 l. 1. supra isto titu. & lib. notandum
 que est quod ex hac l. 19. ad l. 10.
 insertam in quaterno gabbellarum
 maius tempus constituentem consti-
 tuebatur contrarietas magna, an
 se inuicem corrigerent, vel quom-
 odo essent intelligendæ, & dum
 earum literas multo ante confide-
 rassem, dicebam & vere quod illa
 lex. 10. loquebatur circa bona im-
 mobilia, in quibus maius tempus
 constituebatur, nostra vero. 19. circa
 mobilia & femouientia, & erat hic
 earum genuinus sensus & intel-
 lectus, & per legem nostram erat ap-
 probatus clarissimè, nam vers. no-
 stre legis, Pero en quanto alas alcualas,
 erat pars illius. 10. quæ nunc est. l.
 10. supra isto titu. & lib. in qua cum
 vt ibi dixi nullum iam apponatur
 verbum de tempore, in nostra fuit
 appositum ad euitandas superflui-
 tates, & quia ibi nō sicut hic con-
 venire poterat.

lbi. En todo el año de su arrendamien-
 to yen dos meses despues de el otro año, scō-
 pus hoc circa mobilia & femouien-
 tia, & circa mobilia tempus in
 vers. pero en quanto, appositum seruan-
 da sunt, & non tempus appositum
 per legem sequentem, quæ in quan-
 tum ad hoc, in quo est legi nostræ
 contraria corrigitur per nostram
 salua remanente in omnibus alijs
 ibidem dispositis nostræ legi non
 contrarijs, vt ibi aduertit subscriptio
 marginalis, & sic remanebit
 valida in eo quod ibi disponitur de
 interruptione prescriptiois, & iti-
 dem

dem in eo quod disponitur, in vers.
 Y lo que entienda, vt dicta prescriptio
 quod ad regem ipsum non procedat
 cui quidem non præcluditur via pe-
 tedi etiam si legis quædam tempora,
 6 ¶ & maiora quidem labantur, &
 tempus nostræ legi aduersus gabel-
 larios prodire etiam non dantibus
 tabellionibus copiam instrumento-
 rum ipsi gabellaris, sic eundē quod
 in dicta l. 10. supra eodem disponentur
 dicitur & prodit ipsi qui gabellas de-
 bent, vt bene aduertit Lafarte vbi
 supra cap. 8. num. 71. & intelledus
 assignatus per Lafarte, in eodē cap.
 1. §. num. 68. & 69. inter legem nostrā
 & legem sequentem, nō applauder-
 tum, quia est contra asserta per di-
 ctam subscriptionem marginalem,
 dicta l. 10. sequentis, quæ subscriptio
 est omnino sequenda, vt alias dixi-
 mus in alio proposito in rubric. tit.
 2. lib. 6. supra, tum etiam quia lex no-
 stra non solum procedit cum bona
 siue mobilia siue immobilia vendū-
 tur dicta scriptura de venditione si-
 ue non facta, & licet in immobilibus
 lex nostra de scriptura memine-
 rit, non est vt de ea omnino sit in-
 strumentum conficiendum, sed quia
 à communiter accidentibus solet
 fieri, vt & in proposito dicta l. 10.
 supra eodem dixi implet Lafarte
 ibi per me relatus, & sicut intelledus
 Lafarte, inter legem nostrā &
 sequentem non est sequendus, ita
 neque est tenendus ille de Gironda
 de Gabel. 4. par. §. 1. num. 16. indistin-
 ctè dicens legem nostram corri-
 gere legem sequentem, nam nō cor-
 rigit in omnibus, sed in contrarijs tā-
 tum nostræ legi vt ibi bene aduertit
 subscriptio marginalis, & licet lex
 sequens cum correctā sit in tempo-
 re ibi constituto possit excusari nō
 in nostra compilatione apponeretur,

ob quod male Lafarte in dicta nu-
 68. capit. subscriptor. in & collecto-
 rem Athenæ, non debuit illum ear-
 per, tum quod non innotum, vt dixi
 corrigi se quous lex, tum etiā
 quia oportet, apparere & constat
 multo antea leges quæsterni gabella-
 rum esse alias leges aliorum regum
 de gabellis loquentes, Et qualiter cō-
 putabitur annus hic, ¶ declarat La-
 farte. dict. cap. 18. num. 71. si licet vt
 solum profic quod desit illius an-
 ni à tempore venditionis, & insu-
 per curant alij duo annos ante fe-
 quentis post venditionem secuti, &
 eodem modo circa immobilia, de
 quibus in vers. sequenti nostræ
 legis.

lbi. Todo el año siguiente, vide quæ
 diximus in gloss. præcedente, ubi &
 legem nostrā limitauimus non
 procedere si interrupta sit prescrip-
 tio nostri temporis aliquo actu quō
 mediante prescriptio interruptur,
 vel itidem non procedit quod ad
 regem quod ad eum enim ubi obstat
 tempus nostræ legis, vt vsique in le-
 ge sequente disponitur, quæ in hoc
 per nostram non est correctā, vt in
 præcedente gloss. dictum est in gabel-
 8 lis autem herbarum quod tempo-
 re debet peti vide l. 11. supra eodem
 quæ cum specialiter disponat per eā
 lex nostra generalis limitanda est.

lbi. dentro de dos años, vide circa hoc
 in punctationibus gabellarum
 iam disponentes, quod scripturæ
 venditionis immobilium & permu-
 tationis ac cambij omnino fiant co-
 ram tabellionibus publicis del nu-
 mero loci illius in quo contrahen-
 tes sunt, vici, & quod si coram alijs
 fiant nulli tempore gabella eorum
 9 ¶ prescribatur, quæ tanquam no-
 uior dispositio seruanda est in suo
 casu, sed & adhuc teneo quod quæ-
 uis

uis scriptura non fiat, si palam & publicè facta est venditio & permutatio immobilium adhuc currit præscriptio nostri tex. fecus vero si occulte & clam & di. cap. 15. meminit Gironda, vbi supra num. 16. ad fi. quod capitalum præcedit, cum scriptura sit

Lex 20.

Summarium.

Apponitur hic præscriptio contra cōductores gabellarum currens, & limitatio eius.

IBI. Almoraxifagos. in ijs vide. l. 1. tit. 24. infra eodem, que seruanda est circa præscriptionis tempus in ijs portorijis apponens vt aduertit Gironda de Gabel, 4. part. §. 1. nu. 17. & licet lex illa sit antiquior nostra, tamen, illa seruauit eo quod in libro de la contaduria, est apposita, vt ibi dicit marginalis subscriptio, limitabitur tamen, & lex illa ex nostra vt non procedat quous inter-rupta est præscriptio, vel quoties cō-

tra Regem præscribere quis velit, nam non sufficeret tempus illud, vt vtrumque ex. l. nostra probatur, que in ijs vt dixi in lege præcedente in gloss. toto non corrigitur.

lbi. Y quatro años, circa gabellas minuitur tempus ex lege præcedente, que seruanda est & circa almoraxifagos seruabitur tempus dict. l. 1. tit. 24. infra eodem.

lbi. Hæc alij uelto o a los por de la prescription sea interrumpida, de quibus diximus in l. 7. & in l. f. num. 41. tit. 15. lib. 4. supra. & hæc est prima limitatio nostre legis ad præcedentem & ad dictam. l. 1. titulu. 24. libr. isto infra.

lbi. Y no ay galagen lo que a nos es o fuere denido nien aquello que queda por recandar para nos. Hæc est secunda limitatio legis præcedētis & dict. l. 1. tit. 24. infra eodem, vt tempus illarum nō procedat quo ad Regem, quoad quem non procedit præscriptio temporis illarum legum, & in ijs duabus limitationibus lex nostra remanet incorrecta vt pluries dictum est hic, & in l. præcedente, & cum ijs finitur titulus iste decimus scriptimus.

TITV.

TITVLO XVIII. DE

que todas las personas son obligadas a pagar alcavala, y de las personas y concejos que son exemptos de ella, y de las cosas de que no se ha de pagar.

Cum in superiori titulo dictum sit generaliter de gabellis, immedie sequitur nostre dispositiones, omnes debere soluere gabellas, nisi exempti sint.

SP. MAR. A.

Conferre la ley que non proceden privilegio porcion locacion num. 1. sup. ad p. l. de las que son consuetas vbi quod se colligit, & numer. 7. ad finem vbi quod non procedit.

Lex. 1. Summarium.

Nullus virtute etiam immemoralis consuetudinis excusatur a soluenda gabella, nisi habeat priuilegium insertum in libro exemptorum.

L. I. Que ninguna ni persona ciudad & fies neque ciudad & fies neque capitulum vel capitulum vel feudum, neque consuetudo liberiorum vbi nihil pro expiatio animarum expenditur

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ

ff. si vsus per alios que Gabelas debetur a vassallis Regibus non etiam ab ipsismet regibus, ne sibi ipsi aut alijs tributarij sint vel quasi, ite est & alia ratio, quia in generali concessione exigendi vedigalia a quacunque persona non videtur includi persona floquentis. L. obligatione generali. ff. de pig. l. inquisitio. C. de solutio. glo. in d. Lemptor. qua DD. sequuntur vbi determinat vendita hereditate emptorem non posse hereditarias actiones contra venditorem dirigere quasi aduersus eum non translatas, & hanc Regis immunitas procedit non solum si vendat in regno suo, sed etiam in terris dominiorum particularium sibi subiectorum. I. vbi gabella etiam est ipsorum dominorum secundum Lasarte in d. ca. 19. nu. 8. Sed an regina gaudebit hac immunitate, ff. de Lucas de Penan. l. 3. C. de depr. fac. eub. inquit quod gaudet & sequitur Carolus a Graffalibus. rep. al. Fran. lites. l. 8. pag. 162. in par. vbi inquit quod non seruatur in Hispania, quia vbi ipse inquit audiuisset in ciuitate insigni Barchinonensi anno. 1332 ciuitates Aragonie coegerunt regem cum Hispanie Imperatricem ad solvendum iura consuetas, & male, vbi ibi inquit ipse Carol. sed hoc non facit ut ad hoc vt regina non gaudeat hac immunitate, gaudebit enim sicut ad ciuitas vel magnates locantes alii eni gabbellas & ius percipiendi eas si facta locacione vendam aliquas res suas, debebantur gabbellas ex venditione illa conductori illi gabbellarum, ff. in hoc Gironda de Gabel. secunda parte §. i. numero. 33. cum sequentibus inquit, esse duas opinionones contrarias. Prima est Bart. in l. 1. C. de nauic. libro. 10. dicens, deberi gabbellam a ciuitate vel magnate, idem Bart. in cons. 226.

& tenet Dostus, in praxi, tit. vedig. qui tenet. num. 4. licet in decimam ibi reliquerit prout fecit Bertrachin. de Gabel. 7. par. q. 8. nu. 24. contrariam tamen sententiam & sic quod gabella non debeatur in praxi dicto. casu nec potest ipse a ciuitate, vel magnate vendente, argu. l. licitatio. §. ficus, & l. i. publicanus §. 1. ff. de pub. & vect. tenet idem Bart. sibi contrarius in eod. §. ficus, & ibi Din. & Paul. de Cast. n. 1. & etiam Alberi. dicens Pergami sic pronunciat vbi dicit, & hac sequitur plures relati per Girondam vbi supra n. 34. vbi inquit Boheri decisio. n. 13. num. 2. ad ff. asserere esse vtriusque & communem, & quod ab ea non putat discedere ipse Giro da ibid. vbi & nu. 37. reprobat Parladors lib. 1. res. quod ca. 34. §. i. nu. 3. cum sequentibus & Lasarte de decim. vend. ca. 18. nu. 92. & 93. prima contra hanc communem tenentes, inter quas inquit Parlado. ibi nu. 32. Bertrachi vbi supra concordiam ponere scilicet, vt secunda opinio procedat in fisco, prima vero in alijs vniuersitatibus non habentibus fiscum, & sic minus priuilegiatis, ita vt vis fiat in priuilegio, quod supra reprobatimus. Et sic ego do. I. aliam & vtriusque concordiam, scilicet, quod prima opinio procedat, & gabella debeat a sibi suis ciuitatibus & magnatibus locatis, hanc alij gabbellas, quod visus gabbellarum non redit in ipsi ciuitatibus & magnatibus, puta quia in terris suis gabbellae Regis sunt, habent tamen eas locatas & capitatas a Rege, & sic, per via de exco. inquit, prout quoti dicit, & fieri potest, tunc enim si ipse ciuitates vel magnates ita habentibus alijs locent minutatim, vel cedendo eorum conductionem, tunc nimirum quod ipse ciuitates & ma-

& magnates possent vendentes debeat gabbellas, quia nihil iuris in eis ipsis ciuitatibus & magnatibus remansit, & in hoc casu loquitur Lasarte dicto numero 94. & a numero 89. istud inceptit, & in hoc verum dicit & non inuenit reprehensibilem a Gironda, vbi supra. Secunda vero opinio procedat quoniam ciuitas vel magnates aliqui sunt domini gabbellarum sui territorij & domini, sine quibus non recognoscunt superiorem suam quia etiam si recognoscant ex priuilegio Regis vel ex alio legitimo titulo ius gabbellarum sui territorij & dominijs eius, competet & tanquam suas proprias locant alijs ipsas gabbellas: tunc enim mirum non est, si quantum id non caueat, non teneatur soluere gabbellam de suis rebus gabbellaris ipsis eorum conductoribus, nam in hoc casu militant rationes, quas supra adduximus, & militare diximus in Rege, ne ipse teneatur soluere gabbellam, etiam si lex nostra facta non esset, cum ex dicto, §. ficus, & similibus de iure communi ius statuum est, & si beneficium dicit DD. secunda opinio ista loquitur & non in primo casu nostrae huiusmodi cordiae, & ita videtur velle Lasarte vbi supra in dictis distis ab eo in numero 94. neque obstat argumentum quod pro contraria parte obstat Parladors vbi supra numero 33. dicens quod contra ciuitatem & magnatem vigere reguli quod contra cum, qui legem dicitur potius, apertius est interpretatio facienda, nam hac procedere posset in primo membro huiusmodi concordiae, in quo neque ciuitas neque Magnas habent suam mentionem fundatam, non vero in secundo membro vbi habent, & in quibus con-

ductoribus incumbit interpretatio nem facere, scilicet, quod ciuitas & Magnas teneatur gabbellam solvere, & hanc meam concordiam credo esse sequendam, nam iura communia ita loquitur, lexque non solum regem solum ex unius a gabbellae solutione loquitur, cum ipsi Regis pertinet ius gabbellarum, non vero si finit iure legitimum pertinet, nam tunc idem quod in Rege censetur dispositum, militat namque eadem rationes, neque Regis iustitia in priuilegio fundatur, sed in iure vt dictum est, quod omnibus habentibus ius hoc gabbellarum quaeritur, licet non desinat consulere ciuitatibus & magnatibus ex priuilegio ius gabbellarum habentibus, & non ex iure proprio pro vt habet Rex, vbi ibi prouideant circa hanc in ipsis locacionum instrumentis, saltem vt opinioibus iudicem & aduocatorum viam non aperiant, sed potius claudant, & licet ostes gues iustus, fues iustus, praeritum attenta nostra lege, quae solum regem excusat, & quod resulat in iniquitas, scilicet, quod si rex ibidem bona venderet, aut deberet soluere gabbellam, quod non est dicendum, aut si videtur velle Lasarte vbi supra in dictis distis ab eo in numero 94. neque obstat argumentum quod pro contraria parte obstat Parladors vbi supra numero 33. dicens quod contra ciuitatem & magnatem vigere reguli quod contra cum, qui legem dicitur potius, apertius est interpretatio facienda, nam hac procedere posset in primo membro huiusmodi concordiae, in quo neque ciuitas neque Magnas habent suam mentionem fundatam, non vero in secundo membro vbi habent, & in quibus con-

10 gabbellam proportionem suam, ita apparet ex Bald. cons. 11. vbi in fine, & aliter enim venditor minus vendit

adeo ut si gabelarius iniuste gabel-
laria clericis petierit, si est privatus
excommunicatur ipso iure, si est vi-
uersitas interdictionem incurrit, ne-
que absoluitur donec restituatur
exacta gabella, si ab eo inuito exa-
cta fuit vt apparet ex dict. cap. quan-
quam, de censib. in 6. & Girondavi
supra, nu. 7. notat & Salo. de iustis,
& iure ca. 190. pag. 449. vbi & in bul-
la etene inquit incurrere tales exa-
ctores & Angles, in floribus Theol.
quæst. tit. de restit. vectig. in 5. disse.
vbi in 2. dubio, inquit iure diuino
eis commpetere hanc exemptione de
quo per Salo. vbi supra caput 1. 91.
colu. 2. hæc tamen omnes prædicti
nostri DD. Regij intelligunt, dum
tamen clericus talis sit sacro ordi-
ne & ordinatus vel si minori ordine
tantum, hæbeat tamen beneficium
Ecclesiasticum in adu & habitu ex
l. i. titu. 4. lib. 1. supra vbi numeri dixi-
mus quod dicitur beneficium ecle-
siasticum secus vero erit in cleri-
cis minorum ordinum non benefi-
ciato, & etiam si gaudere debeat for-
i privilegio, nam non gaudent pri-
uilegio ne soluat gabellam, ex textu
iam sic decidente in l. 2. tit. 1. lib. 1. su-
pra vbi diximus & supra dicta aucto-
res nos allegant, & licet mihi dura
lex videatur, neque iustitiam res-
ponso ei data ad Concilium Tribu-
dentinum, de clericorum minorum
ordinum exemptione loquens
scilicet, quod procedit quo ad for-
i privilegium, non vero quo ad
alia privilegia, non solum non est
bona responsio, sed est contra ip-
sos & contra illam legem, nam si co-
cilium tantum voluit prouidere
provt voluit quo ad fori privile-
gium nouam formam inducens,
& renouans antiquas, ergo alia
privilegia non tollit neque corri-

git, sed in suo esse remanent, & sic
hæc de exemptione vectigalium
gabellarum ex dicto capitulo quan-
quam & similibus, in suo esse re-
manent, sed sic hæc allegaueris non
audieris, sed potius irridesberis, eo
quod lex est & in foro seculari ser-
uatur omnino iubebitur, & praxi
totius Hispaniæ sic esse vsum asse-
uerat Ioseph Angles, in suis
Theolog. questionibus, in titulo de
restitutione, vectigal. difficult. 5. & eo
relato Salo. vbi supra caput. 1. 91.
in pri. 1. & quia clerici minorum
ordinum, vt ibi ipse dicit non sunt
Ecclesiastici, & sequitur Didacus
Perez. l. prima titulo tertio, libro
primo, ordinum quadam additione
marginali ad contextum illius leg-
primæ super ea inserta, & Do-
ctor Segura in suo directorio, iudi-
ci. Ecclesiæ. 1. parte capitulo 1. nu-
mero septimo, & nouissime Do-
Guter. in quæst. pract. lib. quæst. 8. &
Humada. in l. 49 glo. 1. nu. 4. & in l. 14.
tit. 6. p. 1. glo. 2. nu. 10. cum seq. & La-
farte vbi supra d. c. 19. nu. 18. cum tri-
bus seq. & Felicia vbi supra vbi nos,
& supra dictos allegant, quoniam ante
eos ego allegatos & iudicos habebam,
& iaco b. Graffis, de c. 14. num. 1.
caus. 1. obseruente. Limitatur tamen
lex nostra per sequentem nisi talis cle-
ricus ex ipso sit negotiator & nam
tunc soluet gabella ex negotiatione
ex l. seq. vbi alia dicemus, alias que-
stiones adducunt de clericis Lafarte
vbi supra à nu. 9. cum seq. pluribus
& Girondavi supra à nu. 2. cum plu-
ribus seq. & per Parla. d. §. 1. nu. 2. cum
sequens per ipsos videbis, faciles eni-
m sunt, excepta illa de bonis vècti-
tis per testamentarios clericis exèpti
pro executione sui testamenti ante
quæ hereditas adeatur, vel de iustis
vendit per ipsum clericum in suo testa-

mento pro implemento suæ animæ
& testamenti ac debitorum, nam in
ijs dubio de eorum opinionibus &
contrariæ mihi plus satisfaciunt.

Ibi, Por lo que en otros rios y puede tener.
Et sic si clericus & laicus rem tunc
eos communem vendant, pro parte
vbi clericus erit exemptus à gabel-
la, laicus vero non, sed ex sua parte
soluet laicus ipse gabellam, vel ite-
dem si laicus rem suam permute
cum alia re aliquis clericus foluet
laicus de re sua decimam gabellæ,
neque vtatur privilegio clerici, vt
inquit Frederi. de Sen. cons. tit. 1. quæ-
stio talis est, an dicefanes colum-
na penultima & Couar. in Præc. ca.
33. num. 2. & Dida. Per. relati & fecit
per Lafarte d. cap. 19. nu. 16. & 17.
sic ex lege nostra deducens in ijs
verbis, & sequitur Mexia in prag-
matis, conclu. 5. num. 77. & Boheri
decis. 300. & an exigens à clericis
restituere teneatur, vide Ludouic.
à Carbone de restitio. quæstio. 33.
dubita. 7. vbi limitat.

S Y M M A R I A.

Leges extenduntur ad fori Ecclesiasti-
cum non ex ipsarum legum sed ex
confirmacione canonica num. 1.
Negotiationes & mercantia clericis præbi-
ta sunt, num. 2.
Clerici negotiatores de iure canonico gabel-
lam ex negotiatione debent, num. 3.
Clericus negotiator quoniam dicitur, num. 4.
& 5.
Communitio rerum duplex est, nu. 5. & 6.
Non quicunque carum vendit, quæ emat,
negotiator, sed solum qui ad hoc emat
vt carum vendat, num. 6.
Clericus licet causa iniusta iniustus & vitio-
perosi lucris indignum efficiatur privile-
gio clericali, nu. 7.
Clericus in iure proprium vendens, vel id
quod superius est, quod nullus ad
suam, vel suorum sustentacionem
emissus iusto precio licet emens, & carum

vendit, vel si mutar forma vt si sibi
matris operanti, vel qui pro vniuersa
familia emat, non dicitur negotiator, in
ter. 9. & 10. & 11.
Monita tria an sint necessaria vt clericus
negotiator gabellam debeat, nu. 12.
Gabella à clericis negotiatoribus quæ dicitur
vt iam quo iudice erit exactanda, nu. 13.
Clericus de personis potentibus est, conu-
met, 3.
Senariis in potest. iudicare clericum etiam
clericus confessione, eod. nu. 13.
Clericus mercator curam inductionis secu-
laribus mercatorum committit super re
humerantia, nu. 14.
Vbi auctores sex. Porvia de mercaderia,
trato y negociacion, quæ modo in illi
quæst. de iur. 14. & 15.

Lex. 7.

Summariu.

Dicta in lege precedente non
habent locum in clerico vel
Ecclesia negotiantibus, &
per viam mercaturæ & ne-
gotiationis vendentibus, nã
gabellam soluent.

BI. Mandamus que no ayã
lugar. Sed quomodo lex
hæc cum clericis & Ec-
clesiasticis est, nunquid
non super spiritalibus iudicandi
nulla est laicis attributa potestas &
non esse fatendum est, quomodo er-
go lex nostra, fieri potest, cum dissi-
cultati respondeat, fieri possit, quia
non obuiat iuri canonico, nec Ec-
clesiasticæ libertati, vt ex pluribus
iuribus in gloss sequenti allegatis vi-
debitis, extenduntur enim leges ad
forum Ecclesiasticum, quatenus iu-
ri canonico contrariæ non sunt, nõ
quidem ex vi & potestate ipsarum

tract. de los Clerigos de la corona infra

legum, sed ex confirmatione ipsa canonica, ex eleganter resolutus per Fortun. Garfia, de vltim. fin. iur. ci. uillatione 13. & 14. sic lex nostra non tam per se disponit, vt clerici negotiatores gabellam debeant, id enim non potest efficere ex defectu imperij, quam quod iubet obferuari id quod alias iure canonico statutum est, vt in nostris terminis inquit Minchæa, & Mexi. relati & secuti, per Lafare dist. cap. 19. num. 3. in medio, & glossa l. 1. 50. titu. 6. par. 1. & collectanea iuris canonici, pag. 2. nu. 2.

Ibi. *En lo que los clerigos*, intellige in sacris conitutis ordinibus, vel si in minoribus, beneficia tamen possidentes, nam de ijs dixit lex precedens vt ibi diximus, & notat in terminis Iacobus de Grassis, in decisio. casu. conscient. libro 2. cap. 118. numer. 9.

Ibi. *Et ibi*, Contra videbatur tenere Abb. in cap. fin. num. 4. & numero 10. de vit. & honestate Clericorum.

Ibi. *Vendieren por via de mercaderia* trato y negociacion. Quæ clericis & Ecclesijs prohibita sunt, ext. in cap. fornicari, & cap. negotiatorem & cap. c. i. c. 88. dist. cap. 2. ne cler. vel mon. & Canonum & ca. quicunque 14. quasi. 3. clerici enim non solum debent abstinere ab his, quæ sunt secundum se mala, sed etiam ab his, quæ habent speciem mali, vt in negotiatio contingit, tum quia est ordinata ad lucriferum, cuius clerici debent esse contemptores, tum etiam propter frequentiam negotiatorum vitia, quia difficulter exiit negotiator a peccatis laborum, vt ecclesiastes. 16. negotiatio que nimis implicat animum secularibus curis, & per con-

sequens a spiritualibus retrahit, vt per Aposto. ad Timotheu. 4. nemo militaris Deo implicet se negotijs secularibus, & ideo ex negotiatioe iuste lex nostra iubet gabellam a clericis negotiatoribus deberi, prout de iure canonico etiam ¶ dispositum reperimus, ex cap. quancumque de censibus lib. 6. & ex capit. fin. de vit. & honestate. re. in clem. de censibus, & ibi glossa l. 1. 46. & 49. tit. 6. part. 1. Abb. consil. 6. volu. 1. & alij plures relati per Duenas in rep. alij torrentis. 1. & Dida. Perez in l. tit. 3. lib. 1. ordin. collum. 94. & Bernard. Diaz & eius additum in pract. crim. cano. ca. negotiatores, & per Lafare de de. decim. vendic. cap. 18. num. 51. & Gironda de Gabel. 7. part. in pri. nu. 8. & Parladori. lib. 1. rer. quorid. cap. 3. §. 1. num. 4. & Felicia de censibus lib. 2. capit. fin. in fi. & Angles in di. 5. differ. 8. Salon. de iust. & iur. capit. 199. in pri. & de hoc nihil est dubitandum, quia hæc est recepta sententia, vt inquit Minchæa. de successio. creati. lib. 1. §. 10. numer. 64. 8. Sed difficultas consistit in hoc, quis dicitur negotiator, ¶ & in hoc Sanctus Chryl. Romanus, super Matthæ. 23. relatus per Sanctum Thomam. 2. 2. quæstio. 77. art. 4. inquit quicun que rem comparat, ¶ vt integram, & intamutam vendendo lucratur, id est mercator, quid de templo Dei eijcet, & sic inquit ibi Sanctus Thom. in resp. ad primū, quod verbum Chryl. est intelligendum de hegontione, secundum q. vltimū finem in lucro constituit, quod prout videtur, quando aliquis rem non immutatam carius vendit hic enim lucrum præ oculis habet, quod est proprium negotiatoris, vt ex l. 46. titu. 6. part. 1. clarissimè deducitur, secus vero si rem in-

melius mutam carius vendat, quæ enim tunc videtur præmium sui lab. oris accipere quæuis & ipsum lucrum possit licite intendere non sicut vltimus finis, sed propter alium finem necessarium & honestum, vt de Philo. Politico, inquit quid duplex est rerum ¶ commutatio, vna quidem quasi naturalis, & necessaria, per quam scilicet commutatio relata est, vel rerum & denario propter necessitatem vitæ, & talis commutatio non proprie pertinet ad negotiatores, sed magis ad economicos, & politicos, qui habent prouidere vel, eorum vel ciuitatem de rebus necessarijs ad vitam, & hoc ferè potest vt inquit in propositum Iacobus de Grassis, in decisio. casu. conscient. lib. 2. cap. 1. §. 1. sume. 8. vel a natura, vt equum, qui creuit, vel cum porcos minoris tatis & debiles clericis in defensis sui patrimonij vel beneficij immittit vt gestis sunt, vel ab arte, vel ut ensẽ expositum, vel si res ellet mutata ratione loci, vel temporis, vt enim ibi vidualia tempore mensis, vt possent carius vendantur, vel si empti in magna quantitate vendantur in nutum, vel ratione laborum & periculi, vt quia emptor rem detulit cū labore & periculo in locum, vbi nullum habet pretium res emptoria tunc enim sic ut non peccat vendendo eam carius, vt inquit ibi Iacobus de Grassis dist. num. 8. ita neque dicitur negotiator, quia mutam eam vendit, ne que lucrum est finis vltimū, sed ut sic sibi & suis prouideat, nam non quicunque carius vendit quæ res negotiatur, sed solum qui ad hoc emittit, vt carius ¶ vendat, vt inquit Thom. Ab. supra. Alia vero ratio negotiationis species est, vel denariorum ad denarios, vel quarumcunque res

rum ¶ ad denarios, non propter res necessarias vitæ, sed propter lucrum, quod clerici debent abstinere ad lucrum, quæ tendunt, & hæc quidem negotiatio proprie videtur ad negotiatores pertinere, sed vltimū Philosophi prima autem commutatio laudabilis est, quia deservit naturali necessitati, secunda autem iuste vituperatur, quia quærit et de se deservit cupiditatem lucri, quæ terminum necessitatis, & in infinitum tendit, & ideo negotiatio, secundum se considerata quædam turpitudinem habet, in quantum non importat de sui ratione finem honestum, vel necessarium, lucrum tamen, quod est negotiatoris finis, & si in sui ratione non importat aliquid honestum, vel necessarium, nihil tamen importat de sui ratione vitiosum, vel virtutis contrarium, vel nihil prohibet lucrum ordinari ad aliquem finem necessarium, vel etiam honestum, & sic negotiatio licita reddetur, sicut cum aliquis lucrum moderatum quod negotiatio quærit, ordinat ad domus suam sustentationem, vel etiam ad subueniendum indigentibus, ¶ vel etiam cum aliquis negotiatoris intendit propter publicam vtilitatem, ne scilicet res necessarias ad vitam pertinere desint, & lucrum expetit, non quasi finem, sed quasi stipendium laboris, ne enim non proprie negotiatio quis dicitur, saltem, vt peccatum incurrit, & restitutioni subiacet, vt inquit Thom. vbi supra hæc res, res, & optime per Magis. Honclatio opusculi sui iuri de negotiatioe ecclesiastica. Sed cum quis rem emittit & non immutatam vendit quia, hic proprie lucrum inhiat, & vltimū eius finis lucrum est, ideo omnimodum hic negotiator dicitur, vt clericus sic emittens & vendens gabellam

foluendz exemptus non fit & licet esse proprio negotiatore in terminis nostris probatur ex dicta capitula tanquam de censib. & ex dictis iuribus, efficitur enim indignus priuilegio clericali clericus ijs inhiatus in iuris & vituperosis lucris, & ita inquit Abb. consil. num. 2. volum. la re Burchardi de Gabel 7. part. num. 10. & 11. & alij relati per Duenas Regu. 100. num. 11. & Humada Lac. tit. 6. part. 1. glof. 3. num. 1. & Gironda de Gabel 7. part. in pri. num. 13. & Lafarte de decim. vend. cap. 19. num. 3. & ante eos Albert. Troci. de vero & perfect. cler. lib. 1. cap. 51. & 53. & ad dicto Bern. Diez in pract. Cano. ca. 55. vers. huius capitis, & Jacob. de Grassis, in decisione, 118. num. 5. & 8. & decis. 124. casum coesei, & Fredericus de Senis consil. 107. qui omnes inquit clericum tunc negotiari dicit quando rem tunc emit in sua integra forma venditurus lucrifaciendi causa, secus autem si rem emit ita vt sit ei materia aliquid operandi & sua opera, vel industria motam vendiderit, aut permota uentur, quia tunc negotiari non dicitur nec decimam debet, aut aliud quod eumque tributum, per text. expressum in cap. celsiensis & in capit. quid aliud est 88. dist. & hanc communiter testatur Nauar. in Manual. latin. ca. 27. num. 18. & sic clericus qui vendit vinum granum aut oleum ex proprijs fondis, vt & per Clar. epi. in de iure causa 18. fiscal. causa 31. quafi 78. Salon. de iur. cap. 190. pag. 49. col. 1. ad fi. & Decim. eo. in. 47. num. 10. ubi videt quod super esse eo, quod vilis ad suum vel suorum ius stewardonem emisso pretio tunc corrente, & carius vendit, non dicitur negotiator, nec qui mutat formam vt sit sibi materia operandi, ne

10 que qui pro vna vice id fecit, tunc cum additio Bernardi Diaz vbi supra cum vers. sequent. & per DD. in praedictis, & Gironda vbi supra num. 1. & etiam ipse & male ibidem, & Lafarte, dist. cap. 19. num. 87. velint nostra lege attenda etiam si semel vendat & emat non mutatur pro maiori negotiatore, neque requirit id pluries facere sicut antea de iure dictum est requirit, sed falluntur in hoc, ne praxibus admittit, nisi apud iudices animae suae immortales, neque lex nostra tale quid probat, neque dispositum cum generaliter loquatur, & sic secundum speciales iuris canonici decisiones est intelligenda, ex quibus habes, regula scilicet, quod clericus negotiorum in proprio iuris nostris tunc dicitur qui rem emit & immutatam vendit vt lucri sit sibi causa, & hoc non vna vice tantum, sed pluries, sic enim gabellam debet, fecerit, aut uenturum sine in additionato codice tradit Parlado. lib. 1. rer. quoti. cap. 3. §. 1. num. 5. in fi. vsque ad 13. & optime Prax in c. tanquam decem. in. 6. Sed est quod hinc in proprio necessaria, & non quid vt gabellam debeat clericus hic negotiator esse necessaria 12 ita iuris monito, ne negotietur, aut vero nulla requiritur, & in hoc necessaria videri potest, vt ex alijs funde vit. & honest. cler. & ex dicta cap. tanquam de censu. in. 6. & ex l. 49. titu. 6. part. 1. & sic hanc opinionem in ijs terminis tenet Abb. in dicto cap. in nota. fi. & ibi Anto. de Bur. num. 4. & Ioa. de Imol. num. 25. & Felix. cap. Ecclesia Sanctae Mariae, num. 68. de consil. & idem Abb. consil. 6. in fi. voluit vbi dicit, quod si gabellae de mercatorij clericorum soluntur non precedere monitione est, quia laici non possunt eas

introduci absque solutione, & Card. conf. 12. Bal. in l. vltur priuilegium. C. de vtrigal. Specu. in titu. de immunit. Ecclesie & additio. Bernar. Diaz in pract. Cano. cap. 55. vers. sed au hoc casu necessaria sit dicens, quod cum hoc priuilegium clericorum diuinis saltem vel canonicis constitutionibus clericis constitutum sit, ad Romanum Pontificem eorum spectat interpretatio, vt in capit. nouit de iudi. non equide exemptio haec adimi nec limitari potest, nisi quantum expressum fit, eodem iure canonico cuius hoc standit est, neque haec est iudicanda restrictio ad legem nostram sed vera interpretatio, ex dictis iuribus de prompta, neque ex hoc illudiora reddet lex nostra cui in minimo negotio monito trina a praetatis fieri possit, & crescente contentis clericis nolentis ab inceptis negotijs desistere, statim potest ad gabellae solutionem condonari, & ibi allegat Parladori. lib. 1. rer. quoti. ca. 3. §. 1. nu. 4. ita etiam tenentem, & tenet Felix de censu. lib. 1. ca. in fi. & sic inquit Michael Salon de iust. & iur. ca. 191. col. 1. in pri. non teneratis clericos negociantes statim inconficta gabellam soluere nisi moniti sint ab illis, nec se a talibus negociationibus. Contrariam tamen opinionem, imo quod quod ad hanc gabellae solutionem vna monito non requiritur, videtur fundari ex lege nostra eam non requirentem, & quia si aliud foret redderet vtique illudiora nostra lex, nam quis clericus postnegotiam auerterit monitione postea negotiari, & sic frustraretur intentio nostrae legis, item quia in clem. praesenti de censibus dicitur, vi gaudeat in ijs, quae negotiandi causa non deest, iuncta glossa ibi dicente, quod

ad contractio datur intelligi, quod in his quae negotiandi causa deferunt non gaudent immunitate, vt & ibi notat Card. post Paulum, & Speculatorem de immunit. Ecclesie, in fin. item quia consuetudine introduci potest quod nulla circa hoc monito requiritur, secundum Abb. conf. 6. in fi. volumine legi nostri DDO. asserunt in nostro Regno introductum, vt & asserit ipse Parlado. vbi supra num. 5. & Gironda de Gabel 7. part. in pri. num. 10. & sic hanc secundam opinionem tenet primis autorum Grego. in dict. l. 49. glof. las. titu. 6. part. 1. ob cuius auctoritate inquit additio Berna. Diaz vbi supra quod haec secunda forte in praedicta obseruabitur, ita etiam sequitur Gironda vbi supra & Lafarte de decim. vend. cap. 19. num. 79. & inouissime Humada in dict. l. 49. titu. 6. part. 1. nu. 4. cum sequen. aliquibus, vbi allegat Lupum Domi. & Fran. in dict. cap. tanquam de censu. in. 6. per text. ubi ita tenentes etiam auctore iure canonico, & Card. dist. clem. praesentium. 12. & Nauar. in manu. cap. 17. num. 101. qui tamen meo videri nihil de monitione requirenda necesse, dicitur, & sic non potest pro hac opinione allegari, ipse tamen Humada, ibi nume. 1. in medio inquit hanc secundam contra primam opinionem esse veriorum, & communem, quam sequendam crederem vbi consuetudine approbatam repererim non aliam, & tunc quod ad hanc gabellam solutionem per datur clericis priuilegia sua absque monitione, nec vero quoad alia quoad quae vt per datur monito trina requiritur, secundum Fran. in dict. cap. tanquam, in fi. de censu. in. 6. & Grego. in dict. glof. la. in dict. l. 49. sic declarando dicitur ibi,

ibi, sed est questionis, quam difficultem vocant Lafarte, & Gironda, in fra allegandi, qualiter erit exigenda dicta gabella ꝛ clerici negotiatoris, id est à qua persona, & coram quo iudice, & in hoc Lafarte in d. c. 19. num. 84. inquit ex Castello. l. 70. Taur. ver. *Yt alcavala*, in additio, in vers. *si verò illa habuit*, quòd exigenda est ab empore laico, ex decisio. l. 12. o. quaterni gabellarum posita in l. 1. tit. 19. proximi sequentis istius lib. 9. iubentis; quòd quando quis emit à persona potentiori decimam pretij gabellario solvendam, retinere debet eam: clericus autem de personis potentioribus est secundum Collecta. in c. 1. de alie na. iud. mut. cau. fac. sequitur per Dida Perez, in l. 1. glo. 1. vers. ite etiam persona. col. 10. tit. 3. lib. 1. Ord. ergo ab empore peti potest, & reuera id securus erit, sed dubitatio nõ evertitur ex hoc, nam & à clerico negotiatori peti potest gabella, vel ab ipso venditore, sive ab empore pro clerico eam soluente cum cessione adionis à gabellario facta, & sic dubium remanet coram quo iudice petenda erit, & in hoc sunt opinioness: nam quòd coram ecclesiastico & non coram seculari petenda hæc sit gabella, tenuerunt Card. in d. clement. present. in d. quest. & Bal. & Abb. Soci. & alij relati & secuti per additio Bernard. Diaz in pract. c. 35. negotiatores *verifuerit* tamen hæc gabella, & relati per Gironda, de Gabel. 7. part. in prin. numer. 24. & 33. & Parador. lib. 1. rer. quotid. cap. 3. §. 1. num. 12. in fin. ex eo quòd clericus coram suo iudice ecclesiastico conveniendus est, cap. 1. de for. com. & secularis ecclesiasticas personas non debet iudicare, c. nullus, cap. significati cap. 6. de for.

comp. etiam si clericus consentiat, vt ibidem probatur, & in cap. clericum. 11. questio. 1. l. 5. tit. 3. lib. 1. recop. antequam omnem humanam legem clericus exempti fuerunt à potestate seculari, vt diximus in dict. l. 5. tit. 3. lib. 1. supra, libertateque ecclesiastica non potest tolli per legem vel statutum, cap. nouit de sentent. ex com. ca. fin. de im. ecclesiast. in 6. nihilominus tamem, quòd clericus hic negotiator coram seculari pro gabella solutione conueniendus sit, tenuerunt alij plures relati & secuti per Gironda, vbi supra numer. 5. vbi nos præ hæc opinione allegat, sicut & eam sequendo clarior dicta nostra in hoc allegando allegauit Lafarte, de decim. vend. cap. 19. num. 84. & hæc etiam opinio tenuit succipit de Humada in dict. l. 49. tit. 6. part. 1. glo. 1. num. 3. & Benue. de mer. 3. part. num. 9. in tit. quem ptoce. fin. in caus. mercat. nu. 17. & Mexia, in prag. pan. conclus. 5. nu. 21. & 23. & Greg. d. 149. ibidem in glo. las fraquezas, licet pro contraria opinione eum allegauerit & male additionator Bernard. Diaz vbi supra, quæ etiam opinio nem sequitur Aufred. in rep. Clem. 1. de offi. ord. in titu. de offi. secul. su per ecclesiast. regula. 1. v. l. 12. ex textu in cap. 2. necler. vel mon. & in cap. recolentes, de statu Monacho. ibi, si enim vt dicitis originalibus ordinis institutis ad cem. n. n. bus volueritis aliorum monasterio rum fura diuertere oportebit vnum cum iuri iure censi, quia dignum est, vt quæ similem cum alijs vitam suscipiunt, similem sentiant in legibus disciplinam, & facit quòd pro huiusmodi text. principaliter consultum Ant. Alex. consil. 104. incipienti contra fratres. Et quia si vt dictum est fu-

est supra clericis negotiatorum quantum ad hoc perdit privilegia, & eis non vitur, nec potest vti, nimirum si coram seculari pro gabella solutione conueniri possit, nam & clericus mercator coram iudicibus secularibus mercatorum ꝛ super rebus mercantie conueniri vt diximus in rob. tit. 3. lib. 1. supra num. 8. & tenuit quasi flos contrarius idem additiona. Bern. Diaz vbi supra in vers. notabis etiam vtiliter, & collectanea iuris cõmõniti ad cap. principes 2. 3. quest. 5. num. 2. adeo vt ad uocatus qui in hoc insisteret proterus apud iudices seculares iudicaretur, sed in hoc debent seculari res multum aduertere ne personæ clericæ capiunt aut molestant super hoc, sed per pignora captione procedant, vt diximus in l. 1. tit. 3. lib. 1. recop. in quo bene nos tenuisse inquit Lafarte vbi supra & in prædictis hæc opinio secunda recepta est, ita vt dum velle in factis religiofos quosdam, super hoc coram suis ecclesiasticis iudicibus defendere, in regio consilio Castellatorum reiecta fuit eorum intentio, & de gabella cognitum, etiam si ex negotiationis causa nõ debetur, quòd mihi durum visum fuit, cum cessaret tunc ratio huius secundæ opinionis, sed tanta est potestas & vis gabellæ soluendæ, vt nec ratio reiecta locus fore privilegio, quòd dicitur nisi & iuri consensum non iudice reiecta negotiationis materia de qua nõ loquimur in presenti, sed ex quadam concordia Regis cum cõmendatoribus militiæ Sancti Jacobi de spais, inserta in ordinationibus chancellerie Pinellanz, in cap. 1. sol. 8. in p. dicitur quòd circa negotia tangentia patrimonium Regis & Regiam præminentiam etiam

contra clericos & religiosos Regij seculares iudices cognoscere solet ex possessione Regum & consuetudine eorum vt ibi, & hæc pro huius questionis resolutione & declaratione nostræ legis sufficiant solam vnam aduertendo prout aduertit Lafarte dicit. cap. 19. numer. 86. verba hæc nostræ text. per via de mercaderia *trata y negociacion*, non esse omnia copulatiue posita, sed disiunctiua vt sicut antea in cõtextu antiqui elarius dicebat, *trato de mercaderia y negociacion*, vt verbum, illud, *trato*, nihil efficeret sed tantum disponeret verbum, *mercaderia*, & verbum *negociacion*, ita vt tractaret clericus tanquam mercator, vel negotiator, vt gabellam deberet, ita & hodie ex nostris verbis, verbum, *mercaderia*, de per se apponatur, & verbum *trato y negociacion*, etiam de per se, diffundit à verbo *mercaderia*, sit appositum, copulatiue tamen apponatur verba *trato y negociacion*, cum vt ibi *trato*, ita vt non sufficiat clericus *trato*, vt Gabella ex sua debetur, sed quòd requiritur tractare negotiando & non aliter, ita vt tractatus solus nõ sufficiat, aliter enim etiam ex eis, quæ clericus tractaret ad sui & suorum sustentationem non per viam negociationis neque mutata forma gabellam deberet quòd esset absurdum, & lex nostra disponere nõ potest, sed quòd intelligatur verbum *trato y negociacion*, copulatiue apponi, ita vt non sufficiat tractus nisi sit per viam negociationis, diffundit tamé apponatur verbum *trato y negociacion*, à verbo, *trato de mercaderia*, nã & clericus mercator debet gabellam, vt dictum est, quia secundum statuta Laietorum mercatorum regulandus est, & negotiatur cum mercatura, & negotiatio

ratio non ex vno actu verificetur sed ex pluribus, verba hæc nostri text. supra dicto modo intellecta nõ in vno actu verificetur prout male ex eis absque fundamento defump- pit Lafarte vbi supra, num. 87. sed remanserit hoc in dispositione iuris communis, vtsaltem bitus adus sequatur, & ita apparet ex verbis illo, *trato*, quod in vna vice verificari non potest, sed cum pluries tractum est, & ita intellecta verba hęc nostri text. remanent eius contextura satis declarata.

S V M M A R I A

Lex nostra an sit contra libertatem Ecclesiasticam, num. 1. & num. 5. respondetur.

Lex civilis nec directe neque indirecte potest statueri contra libertatem ecclesiasticam, num. 2.

Lex aut statutum non valent dispensantia quid in ecclesijs aut ecclesiasticis personis non possunt immobilia alienari, num. 3.

Lex vbi si habeat omnia prædia debere esse tributaria nihil nocet ecclesijs, aut ecclesiasticis personis, num. 4. & 6. & 7.

Lex a dicuntur contra libertatem ecclesiasticam, eo, num. 7.

Bona vendita a laicis remanent hypothecata pro coram gabella, num. 8. & sic tran- sit cum onere hoc ad quemcumque vendat, num. 9.

Gabella exaltis præfertur omnibus creditis, num. 10. & 11. & 12. vbi declaratur, num. 13. multa vbi non bona possidet rem ex qua debetur gabella, si non soluit potest eam recuperare a venditore rei illius, num. 13.

Gabella aut præfertur decima clericis delib. num. 14.

Lex. 8.

Summarium.

Vendentes res suas clericis & personis Ecclesiasticis & ex-

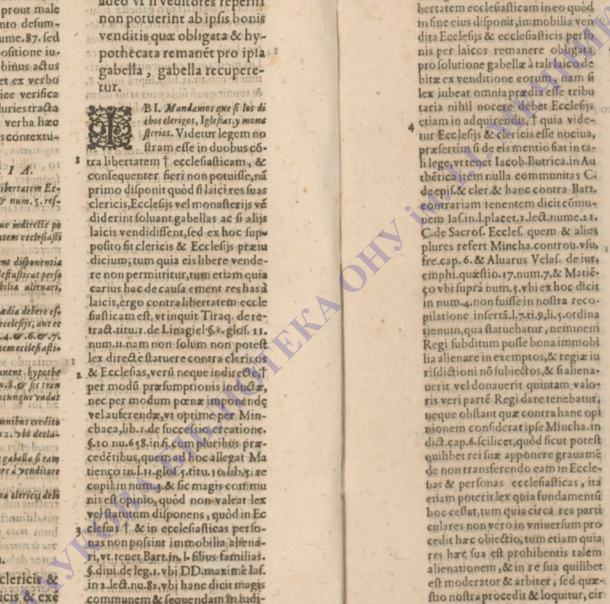
ptis soluere debent gabellas ac si alijs laicis venderent, adeo vt si venditores reperiri non poterint ab ipsis bonis venditis quæ obligata & hypothecata remanent pro ipsa gabella, gabella recuperetur.

BL. Mandamus que si les di chos clerigos, iglesias y monasterios. Videur legem nostram esse in duobus contra libertatem ecclesiasticam, & consequenter fieri non potuisse, nõ primo disponit quod si laici res suas clericis, Ecclesijs vel monasterijs vendiderint solvant gabellas ac si alijs laicis vendidissent, sed ex hoc sup- positio fit clericis & Ecclesijs præiudicium, tum quia eis libere vende- re non permittitur, tum etiam quia ceteris hoc de causa euent res has a laicis, ergo contra libertatem ecclesiasticam est, vt inquit Tirac. de tractat. tit. de lingaj. §. glof. 11. num. 4. nam non solum non potest lex directe statueri contra clericos & Ecclesias, verũ neque indirec- tis, per modũ præsumptionis induci, nec per modum pene imponende vel auferende, vt optime per Minchaca, lib. 1. de successio. creatione. §. 10. num. 68. in fi. cum pluribus præcedentibus, quem ad hoc allegat Matienço in l. 1. glof. §. titu. 1. vbi lib. 3. ac copulim num. 4. & sic magis confirmatus est opinio, quod non valeat lex vel statutum disponens, quod in Ecclesijs & in ecclesiasticis personis non possint immobilia alienari, vt tenet Barr. in l. d. familias. §. diui. de leg. 1. vbi DD. maxime los. in 2. lect. nu. 83. vbi hæc dicit magis communem & sequendam in iudi-

cando

cando & consulendo, vbi ad num. 71. incepti quæstionem. Secundo videtur legem nostram esse contra libertatem ecclesiasticam in eo quod in fine eius disponit, immobilia vendita Ecclesijs & ecclesiasticis personis per laicos remanere obligata pro solutione gabellæ a tali laico debite ex venditione eorum, nam si lex iubet omnia prædia esse tributaria nihil nocere debet Ecclesijs, etiam in adquirendis, ¶ quia videtur Ecclesijs & clericis esse nociua, præsertim si de eis mentio fiat in tali lege, vt tenet Iacob Butrica. in Authentica item nulla communis Ci de epis. & cler. & hæc contra Barr. contrariam tenentem dicit communem las. in placet. 2. lect. num. 21. C. de Sacros. Ecclies. quem & alios plures refert Mincha. controu. vlt. fre. cap. 6. & Alaruz Velas. de iur. emphi. quæstio. 17. num. 7. & Matienço vbi supra num. 5. vbi ex hoc dicit in num. 4. non fuisse in nostra recopilatione inserta l. 7. §. 1. §. 5. ordinatione, qua statuebat, neminem Regi subditum posse bona immobili alienare in exemptos, & regis iurisdictioni nõ subiectos, & si alienauerit vel donauerit quintam valoris veri partē Regi dare tenebatur, neque obstant quæ contra hæc opinionem considerat ipse Mincha. in dict. cap. 6. scilicet, quod sicut potest quilibet rei sue apponere grauem de non transferendo eam in Ecclesias & personas ecclesiasticas, ita etiam poterit lex quia fundamentũ hoc cessat, tum quia circa res partikulares non vero in vniuersum procedit hæc obiectio, tum etiam quia res hæc sua est prohibentis talem alienationem, & in re sua quilibet est moderator & arbiter, sed quæstio nostra procedit & loquitur, cir-

ca res subditorum, item loquitur, vniuersaliter, & sic fundamentum Minchaca cessat, quare videtur legem nostram procedere non posse. Sed ijs nihilominus non obstantibus pro obseruatione & iustificatione nostre legis respondere potest, primo quod in præsentem nullo modo prohibetur alienatio bonorum a laicis faciendi in Ecclesijs & ecclesiasticas personas ac monasteria, sed permittitur potius & sic cessat prima obiectio de doctrina Barr. & aliorum in dict. §. diui. & Nauar. in Man. l. cap. 17. num. 30. in fi. Secundo quia efficiere prædia tributaria simpliciter, & maxime non facta mentione clericorum (sicut hic nõ fit) dum tributaria efficiuntur, non est prohibitum, ¶ tum non ligant clericos & ecclesiasticas personas talia statuta secundum quod DD. dicunt in dict. §. diui. maxime las. vel melius & verius dicit quod efficiere prædia tributaria cum causa & vero colore, nõ scilicet, regem patri- monijs præiudicium, licet eum, si cum ad subueniendum necessitatibus regum id fiat, & sine fraude & odio ecclesiarum, & ne alias detur locus fraudibus deservandis iuxta regem ex gabellis debita, vt optime in proposito inquit Deciancapit. Ecclesia Sancti Mariz num. 52. ad fidei constitutionem & securus per Velasco in dict. tract. de iur. emphi. te. quæst. 17. num. 7. verif. ex rationibus, præsertim cum ipsi clerici & Ecclesie nihil soluant, neque tam fir- lex nostra vtriusque Ecclesie & ecclesiasticæ personæ pro gabella conueniant, quæ quod licet ipsi soluat, inquit alijs de iure debet, prout videtur Lafarte capitu. 14. num. 15. & quia multi tenent, & comunem dicant, secundum Tirac. quæst. vbi supra num.

Lex. 10.

Summariu[m].

Gabella non debetur ab extra-
ctis à Maurorum terra ex pri-
ma totum venditione.

Ibi. Ellos, o otros por ellos, Hic
habes tex. expresse pro
bantē, quod vendens alio
no nomine rem aliquam
alicuius personę exemptę a gabel-
la solutione nullam t debet gabel-
lam, quam ad hoc allegat Laforce
de decim. vend. capitulo 15. nume-
ro 9. & nos diximus alia in prima
in glossa Venditores, titu. 17. supra
eodem.

Ibi. Que esto se entienda de la primera
venta, sed nomine beneficium prin-
cipis debet esse mansurum & sic
in perpetuum valere, & hoc quin-
dem fatendum est, ex capitulo de-
cet de regul. iur. in sexto. l. benefi-
cium. ff. de constit. princ. & immu-
nitas concessa simpliciter intelli-
gitur esse perpetua, s. secundum Al-
ber. in l. cum quidam in fin. ff. de
annuis legat. ex quo beneficium co-
cessum in aere ratas censetur in per-
petuum extendi, vt per Signorol.
consil. 97. numero 11. & Pet. Pec-
kium, in ea, regul. decet, vbi alia
ipse & alij adducunt in propositum,
quę licet vera sint, fallunt tamen,
& non procedunt quoties aliud in
priuilegio est determinatum, nam
tunc illud seruandum est, licet tē-
porale, & ad tempus concedatur,
ex text. in l. 2. C. de diuers. rescrip-
t. qui quidem licet in rescriptis iusti-
loquatur, procedit etiam in li-
teris & priuilegijs gratiosis, vt ibi

ultra alios aduertit Menes num. 2.
& ex dist. cap. deconstit. quoz. de
digni. s. fin. coll. 6. quoniam, ita li-
cet semper que licebit priuilegio in-
terpretari vt quam latissime s. illa
patenteat dist. l. beneficium & ex l.
immunitates. ff. de iur. in mu. l. C. de
bonis vacan. lib. 10. c. cum dilecti,
extra de donato. l. 18. tit. 34. part. 7.
& ideo ne ultra primam venditio-
nem intelligeretur priuilegium no-
stri texti. esse concessum declarauit
vt pro prima tantum intelligeret-
ur venditione, & licet ad nostram le-
gem adnotauit Laforce, de decim.
vend. cap. 10. nu. 177.

Lex. 11. & sequentes vsque ad l.
34. sunt particularium locorum &
personarum immunitates, quę quod
dem ex suis concessionibus & pri-
uilegijs regulanda sunt, & tenores
eorum sunt obseruandi, cum de-
clarationibus à legibus ijs apposi-
tis & designatis, & sic commenta-
tione pro nunc non egent, alibi
fortassis inier consilia mea in pro-
positum priuilegij Antonię Gaf-
się & suorum aliqua reperies no-
tatu digna, circa illa verba, de las
cranças y labranças, & circa alia pri-
uilegij illius verba, quę hic esset
longum referre cum ibidem vide-
ri possint Deo volente, & interim
vide Marcum Antonium Eugen.
consilio 92. & Menochium consil.
350. lib. 4.

S Y M M A R I A.

Panis cotius appellacionis comprehēditur
in nostra lege frumenti & hordei, vt
Mayr, num. 1. vbi quid si venditur in
massa, num. 2.
Panis ex sale benesset gabella debetur, nu-
mer. 1.
Gabella an debeatur in introitu & palli-
lis,

lis, & stribites vulgo. Bunnolos, nu-
mer. 2. c. 3.
Gabella an debetur ex pane cotso cum re-
alia mixto nouum noui affundendo, ite-
mer. 3.
Panis si ac pistrius vulgo. Panaderes,
an debeatur gabella in tritico nisi per-
ditus vel per animum dato, vt ex q. d. d.
deber. sanca tot panis praesent. nume-
r. 5.
Saxor an debeas gabella ex panis et tri-
dito ad factitios colligis, sine aliud quid,
vel dimittis panem, num. 6.
Panis si quere necesse est vt non
gano afferre panem et frum ad locum pu-
blicam vendendum, num. 7.
Quorum plura gemis in totum, num. 8. vbi
et qui primo equum ascendit.
Gabella quare ex equorum venditione non
debetur, num. 9.
Equorum appellacionis, qui continentur,
num. 10.
Lex. 6. tit. 15. part. 7. quomodo intelligitur
num. 10.
Equus diminutus est ad Equo. num. 11.
Similia ista dicuntur quorum sunt seruis
ni dicitur vna veritate vel qualitas,
eod. num. 11.
Gabella non debetur ex Equabus venditis,
num. 12.
Mosenium concocit seminum etiam in
priuilegijs, num. 13.
Gabella an debetur ex venditione Equorum
& Equarū si cum frano et sella vendi-
tur secūda opinione Laforce, dicitur se
cūdam opinionem auctoris, num. 12.
C. 11.
Copulativa pro disiecta plerumque posi-
tur, num. 14.
Clansula multa vbi habent sensum de pe-
se non adnotam precedentem sed ad pro-
ximiorum clansulam referuntur, nume-
ro 15.
Clansula generalis subsequenti non compre-
hendit ea de quibus erat expressa men-
tio, num. 16.
Equus si vendatur cum sella & frano non
debetur gabella etiam si dicatur quod so-
lus ipse et sella & frano vendatur
num. 17. c. 18.
Gabella debetur ex frano & sella de per se
venditū, num. 19.

Gabella non debetur ex equo puluino vbi
bus motus adhibetis cum mare uen-
ditur, num. 20.
Lex vbi ita ad alia animalia quā in expres-
sa extenditur, num. 21.
Gabella debetur ex venditione multi aut
insti etiam cum sella venditur s. an-
ter sella erant portare ciuelam non ven-
re sellam, num. 22. c. 23.
Equo vel mulo vbi sit in venditione etia
vendita sella & frano, num. 24. c. 25.
Redemptio appellationis venditis in re, dicitur
ita vel ita, c. 26. c. 27. limitatur.
Redemptio appellationis venditis in re, dicitur
necesse est, vt sit in re, c. 28. c. 29.
Vendita sella vel frano venditur, dicitur
vendo in emptore, num. 28.
Repono appellationis venditis in re, dicitur
ita vel ita, c. 30. c. 31. c. 32.
Repono appellationis venditis in re, dicitur
necesse est, vt sit in re, c. 33. c. 34.
Vendita sella vel frano venditur, dicitur
vendo in emptore, num. 28.

Lex. 34.

Summariu[m].

Gabella non debetur ex pane
cocto, s. ex equo, mulis, &
mulabus sellę, venditis cū
sella & frano, neque ex mo-
neta monetata, neque ex li-
bris latinis aut Hispanis vet-
bis coponitis, neque de aui-
bus de caça.

Ibi. Di pan cozido, vt prin-
cipalis pirtus ponitur in
lege nostra, & latē eius si-
gnificatio accipienda est
scilicet, vt comprehendat non solum
panem coctum ex tritico & farina
eius factum, verum ex hordeo, vel
ex mayz t apud Indos & in nostra
Hispania apud descendentes ex
L. 2. Mau-

Maurorum gentibus, ex ijs enim
 nō debetur gabella quia panis est
 & coctus, vt bene legem nostram
 intelligere voluit Lafarte, de deci-
 vend. capitulo 2. numer. 4. vbi nu-
 mero quinto, id adeo aliquos velle,
 & male, extendere dicit voluisse vt
 & de paniculis salis non debere-
 tur, sed falluntur in hoc quia sal
 non est panis: licet tunc sale cocta
 fiant paniculilli, & sic fuisse iudica-
 tum & bene asserit Lafarte ibi, &
 post hęc scripta eum referens se-
 quitur Castillo, in politica de corre-
 gidor. lib. 3. ca. 3. num. 58. & confide-
 randa est dictio nostris text. coctio,
 quasi non idem sit in massa ante-
 quam coquatur vendatur: nam de-
 2 debetur gabella, quia panis coctus
 requiritur à lege nostra, & cui ver-
 ba non conueniunt non conuenit
 dispositio, vt in proposito tenet
 Castillo, vbi supra numero. 48. in
 medio sequendo Gironda de Gab-
 bellis. 7. part. §. 1. numero. 16. vbi nu-
 mero 17. inquit legem nostram in
 atrocis, & pastillis, & sribilitis,
 quæ de massa frisa sunt, quod in
 3 *buñuelos y fruta de arden y vicochos*, ap-
 pellamus esse intelligendam & pro-
 cedere vt de eis gabella non debeat-
 ur, cuius cōtractum tenet Salazar,
 sequutus & relatus per Castillo in
 dicto numero 58. ego opinionem
 Girondæ in atrocis & pastillis
 quia ex pane cocto nisi admittet-
 4 rem, in illis vero *buñuelos y fruta de*
arzen non admitto, quia deficit
 qualitas coctura, neque coquitur,
 sicut & non extendi neque intelligi
 legem nostram in pane cocto cum
 realia mixto ita vt in aliam transeat
 speciem, quam panis cocti, nouum
 que nomen sortiat, veluti si cibus,
 lacearo, melle, oleo aut butiro, vel
 alijs rebus conditus sit, inquit &

tenet Lafarte dicto capitulo 2. nu-
 mero sexto vbi a numero. 8. v. que ad
 15. exclusiue profequitur questio-
 nem, de qua quotidie interrogaueris,
 an scilicet, pistrices, hoc est *pa-
 naderas*, debeant gabellam soluere
 ex tritico eis per alium dato, vel ex
 5 annona publica, sumptus, vt tot
 panes reddat pro fanea, in hæc
 tenim questione alij dicebant, gabellam
 debent, alij vero nullam, & in
 facti contingencia disceptatum, vi-
 di & ego consilium prædixi, in hunc
 modum, scilicet, quod si pistrices hæc
 tritici faneam recipiebant vt raps-
 tum modo in pane cocto eam red-
 derent domino pro sustentatione
 sua, vel annona publicæ vt pro ipsa
 annona per eius administratorem
 venderetur, pro publica sustentatione,
 tunc vtrique nulla debe-
 6 batur gabella, à domino vel an-
 nona etiam si conuenit esset vt
 tot panes mlti ex fanea tritici
 mei redderet, quia in ijs casibus,
 neque est emptio, quia non interuenit
 pecunia, neque est permutatio
 quia non do vt aliud mihi
 des, sed ex eo quod meum est præ-
 beas panem coctum, & sic pars
 rei meæ, licet mutata, reddatur,
 ad quod considerat Lafarte, vbi su-
 pra numero tertio, text. in l. si tibi
 arce. ff. de præscript. verbis ibi
 cum arcam meam qui dedissem
 eo pacto, vt vinula vendicata, par-
 tem eius mihi redderes, soluta
 non ait emptio non esse, quia
 pretij loco partem rei meæ recipio,
 & ibi verbum emptioem, omnem
 & bene, contractum in-
 cludim quæ ibidem imple Lafarte, sed
 vt vera lege aliqua non egerim in
 hoc casu, sed vt iuratione, scilicet,
 quod id q. tibi tradidit mihi red-
 dis, & sic ego ex traditione ista, per
 quam

quam res illa non sit, sed in ea
 remanet, gabellam non debeo,
 neque ut iudicari debebis, quia meū
 quod est reddis, & non tuum, &
 tu ex labore tuo non debes gabellam,
 & sic clarum est annonam
 & pistrices in hoc casu nullam
 debere, vt tenet Castillo, in dicto
 numero 48. in prin. sicut si factori
 alicui tradidit em pium vt ex eo
 mihi faceret pallium aut caligas,
 siue aliud quod, neque ego debeo
 6 gabellam, neque factor, quia
 nihil hinc inde recipimus sed quod
 est meum mihi præbes, licet muta-
 tora forma, sed si pistrices hæc
 ex annona publica recipient tritium
 & pro eo tot nummos redderent
 pro qualibet fanea, & ex
 ea panes coctos ab ipsa confectos
 venderet publice & in platea
 publica vt suos, tunc vtrique Do-
 minus tritici & annona debet
 gabellam ex tritici vditione, quia
 verè tunc venditio est, cum pistrices
 ipsæ in hoc casu suum efficiant
 triticum, licet cum obligatione ven-
 dendi panes coctos ab inde præ-
 fectos pro publica sustentatione,
 & pretium abunde interueniat,
 ipsæ tamen pistrices nullam de-
 bebunt gabellam, quia emptores
 sunt tritici illius, & ex pane cocto
 ab eis vendito nullam ex lege no-
 7 stra teneant soluere gabellam,
 & sic quæstionem hanc multo au-
 tequam Lafarte, & Castillo suas
 in publicum proferrent sententias
 consulit & alij consuluerunt, &
 est vera hæc resolutio & distin-
 ctio: & quare tunc pistrices incar-
 cerentur si non adimpleant ex par-
 te sua panem ipsum coctum ex tri-
 tico illo publicè vendendo, sed
 8 sibi potius retinendo, Lafarte vbi
 supra numero nono, & vo. dicit

assignabat rationes, sed eam ego
 esse crederem scilicet, quia iur-
 istis mandata non adimplent, iu-
 stitia enim, & sic relictos deputari
 pro annona administratione
 eis iubent vt tali die panem illum
 in forum publicum adducant vt
 omnibus vendatur, & cum id non
 idimpleuerint restitunt istis manda-
 tis, & sic delinquant, & conse-
 quenter incarcerationi possunt, &
 quia nullam aliam congruentiū
 remedium reperiri potest, vt pro-
 missa adimpleant, ideo mirum
 si incarcerationi, si non adimple-
 runt, præterim cum regulariter
 pistrices hæc in foro publico ven-
 dentes viles molieres sint & pau-
 peres, & quæ alio modo compe-
 tici ad hoc non possunt, & post hæc
 Castillo, sequens Lafarte hæc res-
 fert & alias rationes, vbi supra nu-
 mer. 70 & 71.
 9 *De equo & caballos*. De equo &
 caballos plures quæstiones per mo-
 dum tractatus propositi Hippoly-
 tus Bona coia, in tractatu, de
 equo siue caballo, in secunda par-
 te tom. sexti, tractat, diuersorum
 Dodorum, secundum nouam im-
 pressionem eorū, vbi ex Cælio Ro-
 digno aliqua descriptæ in Prin-
 cipio, circa equorum ferocita-
 tem, & vtilitatem, & quis pri-
 mo equum ascendit, & de aliquo
 equis singularia reserit dictū,
 quæ cum non sint ad declaratio-
 nem nostræ legis necessaria omi-
 to ea, de quibus & per Plinium li-
 bro octauo capitulo 42. & quomo-
 do boni equi dignoscantur tradit
 Virgil in Geor. in hæc verba argu-
 tum que caput, breuis alius, obesi-
 que terga, & quatuor in equo esse in-
 spicienda, tradit Idorus, in libro,
 12. Etymologia, ca. v. ubi per est,
 L 3 & in-

& infirmitates equorum & curam eorum descripsit Petr. de Crescen-
tius, de commodis ruralium, lib. 9.
quæ per ipsos videbuntur: ex quibus
quo ad nostram legem solum nota
re licet legem nostram obid ex vè-
dicatione equorum statuere gabellâ
non debere, quia nimis necessarii sunt
ad bellorum usum, & ad iuua-
mentum hominum, & quia sic placuit
legislatori, & cum de equis lex nos-
tra meminerit, eorum appellatio-
nem, necdum equus, sed & rocinus
quoque & siqua sunt alia istius
speciei animalia, continentur, quia
licet in corpore & statura differant
secundum plus vel minus non dicuntur
in genere, vel in substantia differ-
re, argum. tex. in l. fin. ff. de fund.
instru. & l. Scapham, ff. de cui-
t. & aduertit Mexia, in l. de Tole-
do 1. part. fundamento. 4. nume. 10.
quem ita tenens refert Lasarte de
decim. vend. capit. 20. numero. 16.
etiam si Gironda de Gabell. 7. part.
§. 1. num. 24. & 25. aliud velit & ma-
jor, & sic est intelligenda l. 6. tit. 15.
part. 7. quam ibi ait gat. Lasarte, ad
discendum quod equus & rocinus
differunt, nam hæc differentia ce-
nsetur respectu corporis & statu-
re: non vero respectu substantiæ,
nam æquulus dignioribus est quod
equo: l. cum cui. §. item si iumentis
ibi quorum sequela, erat, æquulus,
si alie fura, nam secundum Bald. in
l. de quibus ff. de legib. illa similia
dicuntur quorum sunt termini. di-
uerſi, vna vero ratio vel qualitas,
imo & vt optinè aduertit Lasar-
te in dicto numero. 16. & Gironda
ubi supra numero. 11. & 21. idem
dicendum est in equabus, vendi-
tis, ex eis enim non debetur gabel-
la, tum quia masculinum concepit
feminiuum ex l. si ita scriptum pri-

fi de leg. 1. quæ & in privilegijs lo-
cum habet, secundum Tiraque-
l. de retrad. Linagel. §. 1. gloſa. 9. nu-
mero. 107. & id etiam probari in-
quit Lasarte ibi ex l. ferus legatis.
§. fin. & l. qui duos de leg. tertio, &
quia eadem est ratio, & maior in
equibus, sicut in equis quia maio-
rem sustinent laborem, quam equi,
vt ibi aduertit ipse Lasarte nume-
ro. 17. inquit tamen, ibi ipse Lasar-
te, numer. 18. id intelligendum esse
dum tamen equus & equa vendan-
tur cum fræno & sella, idque dedu-
citur verbis sequentibus, *enſillados y
enfrenados*, volens verba hæc referen-
da esse non solum ad verba proximi-
pre parata, de *las mulas y machos
de ſilla*, sed etiam ad antecedentia an-
te hæc, *vide caballos*, hoc fundans,
tum ex eo quod dictio illa, in est
copulativa, & sic coniungit omnia
hæc, sic licet, *caballos mulas y machos*,
tum etiam quia clausula sequens
ad omnia præcedentia videtur, re-
ferenda tum etiam ex text. in l. 2.
in §. fin. titulo. 19. libro sexto, supra
ibi, *agora los vendan enſillados o en-
frenados*, & ita inquit Lasarte ibi-
dem, esse communem proximam &
conductiueni intelligendi, verba
hæc. Ego tamen, salua eius pace, et
alioquin idem, quod ipse senten-
tiarum, teneo legem nostram in
equis & equabus venditis non re-
quiri ad excusandam gabellam
quod vendantur cum sella, & fræ-
no, sed sufficere sine, eis vendi-
tis, *con un ſiolo muiſto o ſepado*, vt gabel-
la non debetur ex tali venditio-
ne, cum Mexia ubi supra nume-
ro. 34. ex eisdem fundamentis, qui-
bus ipse Lasarte se fundat, & pri-
mo, quia si dictio illa, in, est co-
pulative, de natura copulatiue
est inter diuersa poni, vt est gloſa
& ibi

& ibi omnes in l. prima, ff. de iust.
& iur. sed cum vt diuersa ponantur
in præſenti equi ad mulabus & mu-
lis, diuersa est ratio in vniſ quam in
alijs consideranda, ita vt in equis
non requiramus qualitatem illam,
enſillados y enfrenados, in mulis & mu-
labus vero sic, & ad oculum ex
experientia; quæ est verum ma-
gistra id patet, nã equi ad communi-
ter accidentibus plus seruiunt sella
& fræno, quam muli & mulæ; imo
potius muli & mulæ a magis com-
muniter accidentibus, clitellæ, &
non sella & fræno applicantur, ergo
diuerſum debet esse ius, & sic lex no-
stra id præſentens, cum loquitur de
mulis & mulabus addit, de sella, &
non addidit verbo illi, *cauallos*, quod
ergo hæc qualitatem addiderit mu-
lis & mulabus non vero equis, verbi
illa sequentia, *que se vendieren y tra-
caren enſillados y enfrenados*, ad mulas
& mulos voluit referre, non vero
ad equos, item quia dictio illa, ni
disiunctiue potest hic considerari, sed
plerumque copulatiue, pro dictio-
niua ponatur, ex text. & materia in
l. fin. C. de verb. sign. & id deducitur
ex text. nostro & probatur clarè
illis verbis, *que se vendieren y tra-
caren*, nam in eis copulatiue loquitur
lex nostra, per dictionem illam, y latine
& quæ copulatiue est, venditio
& permutatio non potest regulariter
in eodem subiecto considerari, ne-
que est copula de venditio cum per-
mutatione in simul in casu nostri
text. sed potius venditio, & permu-
tatio de se considerantur, nã vt si
uendatur equus siue permutetur
non debetur gabella, ergo fatendum
est necessario in præſenti copulati-
ue illam, y disiunctiue apponi, &
idem dicendum erit de dictione il-
la, ni, vt licet quoad gabellæ ex-

cusationem lex nostra æquiparet
panem coctum & equos & caballos,
& mulos & mulas venditos cum l. 1.
la & fræno, vel permutatos, & alia
de quibus in ea, tamen non æquipa-
rat, vt in omnibus eadem qualitas
requiratur, sed diuersa & vni quod
verbum stet de per, referendo
in singula singulis. Secundo, quia
quoties clausula mulæ habent sen-
tu integram & orationem pèrfectam
clausula sequens non ad omnia
præcedentia sed ad proximiorè
orationem & ad proximiora ver-
ba referunt, etiam si adit dictio re-
petitiua vel copulatiua. Iqui fundum
fidei contrahit. Seiz. §. Caio. ff. de
fund. instu. Tyber. Decia. responſi.
17. num. 54. volumine. 1. clausulaque
generalis (subsequens non compre-
hendit) ita de quibus erat expressa
facta mentio, Decia. resp. 19. nu. 109.
volum. 3. in præſenti tamen oratio
illa, ni cauallos, iunctis verbis præce-
dentibus pèrfecta est oratio, ne siens
seculum sensum habet, sicut, ne sol-
uatur gabella de equis, sicut hoc de
pane cocto, ergo verba illa, *enſilla-
dos y enfrenados*, non ad omnia præce-
dentia sunt referenda, sed ad pri-
miora. Tertio illa §. fin. tit. 17.
lib. 6. supra pro huius nostre opinionem
facit, nam si illi verbi *enſillados y
enfrenados*, in *enſillados y enfrenados*, non
loquantur nec disponunt de equis
vel equabus dõmatis, sed de indõ-
matis, & sic de nouis equis nondum
domitis; ergo circa domitos nihil
ibi disponit, sed potius re linquit illi
dispositionem, ita, imò et ibi dispo-
nat de primâ venditione equorum
indõmorum non deberi gabellâ,
siue sint venditi cum fræno & sella siue
ergo, de hijs vero venditionibus sic,
ergo de domitis nunquam debetur
tur, neque pro prima neque secun-
da

da vel vltiori venditione, siue sint
 venditi cum fraxno & sella sine non,
 quia si ita non esset nulla ibi de con-
 stitueretur specialitas in indomitis,
 neque privilegium, & sic lex illa ex-
 pressa mihi videtur, pro hac opinio-
 ne, quamquam post hanc vbi etiam
 cum Mexia tenuisse Giróda de Gab-
 el. 7. part. §. 1. n. 23. vltiorem eam
 dicens & consuetudine approbatam
 vidisse, assero tamen, plurimū circa
 hanc opulenti consuetudinem loci.
 Ex quibus infero quod si equus ven-
 datur cum ornatus exsistat sella
 & fraxno, etiam si expresse dicatur
 quod ipse solus, & non sella & fra-
 xnum vendita censeantur, non debe-
 bitur gabella, ¶ quia cum ex dictis
 equo ipso & caballo privilegium con-
 cedatur neque requiritur, quod cum
 fraxno & sella vendatur vt liber sit ad
 gabella, nō est de substantia ad hanc
 excusationem, quod sella & fraxnum
 etiam vendantur, vel nō, quid quid
 voluerit la sarte dict. cap. 20. n. 25.
 Imo & fortius teno, quod etiam si
 stula & mulus vendatur ornati fra-
 xno & sella si fraxnū & sella excipiantur
 in venditione non debebitur ga-
 bella, ¶ quia lex nostra non requiritur
 ad gabella excusationem, quod cum
 eis etiam vendatur sella & frax-
 num sed quod tūc cum venduntur
 sint eis ornata & quod antea sella
 deputata fuerint mulis, & mulus, &
 alius dicere, est verba inspicere nō
 verb corticem & substantiam eor-
 um, neque astrictis, & vt Iudice
 DD. dicunt, sunt verba legis intelli-
 genda prout iacent, præsertim cum
 a principio omnia a gabelle soluta
 ne essent libera, nisi regni concessio
 adesset, & quia id quod principalis
 est attenditur, scilicet, mula & mu-
 lus, nō vero accessarius fraxnum
 & sella, præsertim cum fraxni & selle

venditorum de perse gabella debe-
 tur, ex l. 38. infra eodem. Sic neque
 de equo pullino veribus matris ad-
 stricto cum equa venditur debebitur
 gabella, ¶ quia partus sequitur
 ventrem & accessorium naturam
 sui principalis, quod fecus si a matre
 efflet separatus herbam pascens &
 indomitus, quia tunc de eo soluetur
 gabella secundum Lasarte vbi
 supra num. 2. & sic intelligitur dicta
 per Mexiam in pragm. 2155. pan-
 concl. 1. glof. num. 40. fol. 17. quia
 est lex nostra de caballis loquatur,
 de domitis loquuta est, non vero de
 indomitis quia venditur gabella
 la debetur etiam pro prima vendi-
 tione nisi in locis vbi prædicatur di-
 spofitio l. 2. tit. 17. hb. 6. supra vt ex
 §. 6. ibidem desumitur, & probatur
 per argumentum ab specialitate
 sumptum, quod est in iure validi-
 dum. ¶ *De mulis ni machos de sella,*
 ad hoc tam cōsiderat Girovda de Gab-
 el. 7. part. §. 1. num. 18. & Lasarte
 de decim. vend. cap. 20. num. 2. & 19.
 vbi idem dicit. esse dependendum
 de habu aratorij, & iuste sed cum
 lex nostra id non disponat de eis,
 neque de aliis animalibus quam hic
 expressit, lex nostra non est intelli-
 genda, nec ad alia extendenda, vt ad-
 uertit La sarte vbi supra dicitur num.
 30. itidem & aduertit ad verba pos-
 sit text. ibi de sella ad sequendum qd
 si ante venditionem mula, mulus,
 sellam non portabant sed citellam
 non excusantur a gabella, ¶ etia
 si tempore venditionis cum fraxno
 & sella vendantur, quis hæc est, qua
 litas adiuncta vtrūq; & sic debet ad-
 esse tempore venditionis, & ceteris
 ibi cum adiungitur, & ideo in mulis
 & mulabus hæc duo requiruntur
 vt gabella excusetur, scilicet, quod

ante venditionem essent sella appli-
 cata & quod vendatur ornati cū
 fraxno & sella, licet non requiratur
 quod in simul cum eis fraxnum & sel-
 la vendatur, vt diximus in glof. præ-
 cedente. ¶ *De mulis & mulis venditis ceteras*
 non vero ad equos, neque requi-
 ritur fraxnū & sella vendi pro hac
 in glof. præcedentibus diximus sed
 est questio an venditio equo vel mu-
 la aut mulo, censeatur vendita tra-
 ctum & sella & ornata, ¶ que ha-
 bente tempore venditionis, & in hoc
 si aliquid super hoc per partes con-
 uentiatur conventioni standum est,
 sed si nihil est dictum tunc in dubio
 equo vt dicto capitulo sella & fra-
 xnum quibus vnus est tempore vendi-
 tionis, vel biduo ante ornatus erat
 æquus, vel mula aut mulus vendita
 censeatur, tanquam accessorius
 principalis, sed si nulli ornamenta
 aut habeat vel biduo nō habuit, nō
 censeatur vendita, vt etiam quod ad hoc
 allegant bōd. Dicit hæc lex loquens
 in d. 1. d. 1. in principio, & in §.
 vendendi autem causa, ff. de addi-
 ctis, quem ad hoc ibi notat DD.
 & aliam sententiam, num. 28. in fi-
 de ad 10. Rebus, in l. h. et capitulis.
 103. pag. 604. in medio. ff. de ver-
 sig. Anto. Com. tom. 2. Var. c. 1. n. 15.
 Cepola de seru. iur. l. cap. 2. n. 6. §.
 Hippoti. Bona causa in d. 2. de
 se quo & de ballo. 1. part. qua sita. c. 1.
 138. & Lasarte de decim. vend. c. 20.
 num. 17. & Tiber. Decia. de respon-
 §. 1. num. 41. volum. 2. & Orof. in l.
 si initium §. tabularum. n. 72. col-
 lūna. 74. ff. de edend. & iterum in
 l. de quibus nō. c. colina. 184. ff. de
 legib. vbi inquiruntur de iure
 quam de consuetudine esse, adeo

vt etiam pretiosiora, secundum em-
 25 vbi veniant scis ornatus est, ¶ imo
 vt ibi dicit redhibitoria in tra. 60.
 otes proponi potest, propter non
 26 reddita ¶ ornata, & hoc nū
 aliud fit cōsideratum inter duos
 secundum Anto. Gomez. vbi supra,
 vel nisi ornamenta illa haberent ar-
 27 ma ¶ venditoris, nam tunc non ve-
 nirent, secundum Hippote. Bona ca-
 sa vbi supra in d. qua sita. 138. ex Cur-
 28 tio in tra. de consuet. n. 9. sed quid
 equis equam vel vocem vendide-
 rit an & pillos eius ¶ venditus cen-
 29 deatur, & an hoc omnes dicunt, quod
 si pollū habeat in ventre vel ad mā-
 30 nullas venit cum matre vedita. Sed
 si iam separatus erat ab ea & herbi-
 31 um pascit non venit vt per Anto-
 32 Gomez. vbi supra num. 14. ¶ *De*
 33 *pecunia* ¶ *De pecunia* dicitur, siue
 sit aurea, argentea, sub aere, nam
 34 omnia hæc pecunie appellacione
 35 continentur. ¶ & nō sine mysterio
 dixi nostra hinc verbo pecunie, addi-
 dit *sem metala*, quia si verbo pecu-
 36 nia via fuisset, eius appellacione
 37 omnem rem ¶ continere dici pos-
 38 sisset, ex l. pecunia appellacione. 4. in
 ordine. ff. de verb. sig. vbi DD. maxi-
 39 me Rebus, & ad hanc ex l. edicta ad-
 iudicis nostra, *sem metala*, id est nu-
 40 merata, vt de sola pecunia numerata
 intelligeretur, nisi in lege vel sta-
 41 tuto fiat mentio de pecunia nume-
 rata, vel dicatur numerata, intelligit
 42 que de omnibus ¶ l. si ventri in fi. ff.
 43 de privileg. crediti; notat Rebus,
 44 vbi supra pag. 41. vbi in vers. ego nu-
 45 merata, inquit lex, ut ap. pecunie nomi-
 46 intelligi debere pro ratione mate-
 47 rix, & materia ea sit, vt comprehen-
 48 dat omnes res, tunc pecunie nomi-
 49 natæ omnes res intelliguntur. Si au-
 50 tem referat ad pecuniam numerata-
 51 tam de ea intelligendum erit, ma-
 52

ximè quando vſus communis iſt eſt ſic intelligendi & loquendi, nam tunc etiã propriè ſignificationi vocabuli eſſet præferendus, ex l. Laboſſ. de ſupellect. legat. Sed quia poteraſſe eſſe dubium an verbum pecunia, noſtrix text. ad omnes res, vel ad numeratam applicaretur ideo lex noſtra adiecit, amonedada, vt de ea tantum intelligatur, & non de alijs rebus, & ita ſuccinctè conſiderauit Laſarte. diſt. cap. 2.º num. 37. in pri. ſed quomodo verificari poteſt, ac pecunia numerata non deberi gabellam, dic quòd cum de decè pro tali re, & ſic quando pecunia ſoluatur, numerata pro mœdore alitiqua vt voluit Laſarte vbi ſuprà, cap. 27. num. 1.º

lbi. Ni de las libras aſſi de latin como de comante, & iuſſe quidè, nam & libris, ¶ ſicut & bello reſpublica, imò & rotum mundum defendimus, imperatoria enim maieſtatem non ſolũ armis decoratã, ſed & legibus ornata eſſe oportet, vt in pri. inſtitutionum, inquit iuris conſultus, cumque muſicis imperatoria legibus oportet eſſe armata, manifeſtũ ſit, & libris in quibus leges ſunt ſcriptæ ornata eſſe oportere, & ſic ſum perſonam defendere, quiqui dem libri cum imperatorum aſſociantur, & bellare cum eis dicamus, nimirum ſi ab omni gabella ab omni pedagio & portorio ſint immunes, præ ſerim tñm. ex l. 16. titu. 5.º p. 2.º ſtatutum ſit reges curioſos eſſe debere, ſi ſcientijs adſcendis, prout plures fecerũt, & plura referunt in pro pòitũ Rhedin. in tract. de Maieſt. prin. §. ſed etiam legibus oportet eſſe armata, volum. 16. tracta. diuerſo docto, & noſtrã legem in hoc allegat Did. ſer. in l. 22. titu. 4.º lib. 4.º ordin. & Laſarte de decim. vend. ca. 20. num. 324 & Gironda de Gabel

7. part. 5.º num. 15. quòd ſi libris prærogatiue hæceſcenditur, autoribus eorum quæ non concedenda forent, & quibus præmijs non aſſiciendi, præſertim illis qui magna & reipac. regno conuentientia perſecerunt volumina, prout ego Dei miſericordia perſecio, totum commen tarijs regiam noſtram copulationè ornando & declarando, & quaſi mortuis verbis vitam declarationibus congruentibus & veris opinionibus præbendo, ſed hiſce tẽporibus gaudent vtiq; Reges principes ac magnates, ſapientesque viri & literis dediti hæce videre, ſed præmio autem deſectore obliuiſcunt, alios fortaiſis præmio, qui neque hæce fecerunt neque inquam intentauerunt facere, ferenda nam hæce ſunt, quæ ab antiquis temporibus ſcrip tum etiam & factum videmus, vt alias dixi in epiſtola ad lectorem in lib. 6. ſuprà odem.

lbi. Ni de falcones ni de açores, ni otras ſpecies de caça, eam ad hoc allegat Gironda de Gabel 7. part. 5.º num. 40. & Laſarte de decim. vend. cap. 1.º num. 35. vbi id intelligit ſue ab alijs partibus alportentur ſive in ijs regnis nutriantur, & de hoc nulli dubium, quia lex noſtra generaliter loquitur, & ſe generaliter eſt intelligenda, & rationem legi noſtræ aſſignat auſp Laſarte, ſcilicet, quia hõnẽta inſuper delectatio perſimiſ eſt rei bellicæ, & proinde etiam ſuſceptibilis, verum enim verò nihil rei bellicæ commune habere id exiſtimo, & ideo non hæce de conſummatum gabellæ conceſſam fuſſe credo, ſed quia auſpacia deſenſi bi hõi iudicari poſſunt, quia ſubditos capiunt, & maxime & a communitate occidentibus regum & magnatum delicta ſunt.

SYM

SYMMARIA.

Gabellæ neque laudemium non debetur ex neceſſaria venditione. num. 1. Dicitur data ab illis, qui dote non tenebatur donationi conſpiciatur. num. 2. Gabella non debetur ex donat. num. 3. Aſſimatio rei dotalis in dabo empitionis ſcit. num. 4. Lex generalis non comprehendit dote & reſus priuilegiatus & fauorabilis, niſi 9. num. 5. Dote fauore multa ſunt introducta in iure 9. in eo. num. 5. Statutum non valet diſponere, quid de re ſoluitur gabella. num. 6. Ratio deciduali ad noſtram legem. num. 7. Gabellæ ex dote, non debetur ſine dote rei mobilis ſe mouens aut immobilis, ſed de pro in pecunia conſtituitur dote & ex poſt facto ſoluitur in rebus aſſimatis. num. 5. & 8. niſi 9. num. 9. & num. 10. cõtra hæce limitationem tenet Author. Mutuanti pecuniam ſi poſtea dote ſpecies pro ca mutuum abbaſſi neque debetur gabella. num. 11. Paſſus in contractu, appoſitus non cenſetur per quocunque verba derogatum. num. 12. Gabellæ nõ debetur ex re data ſoluta matrimonio pro pecunia in dote allata. num. 13. Gabellæ non debetur ſi maritus eligeret redde re rem dotali data aſſimata a principio matrimony. num. 14. Diuiſio hereditatis vicem empitionis obtinet permutatiõne ſimilis eſt. num. 15. & num. 19. declarat. cum ſequent. Poſſeſſio ſcruata ex permutatiõne aut venditiõne dominij, & cauſam ruyatũ diſpraſſum. num. 16. & cauſio debetur viti. Gabellam ex diſpoſitiõne delicti aliqui & male aſſerunt. num. 17. & num. 18. an laudemium debetur. & num. 20. & 21. & num. 22. aſſi. natur. ratio & num. 23. & 24. vbi cum num. 25. ampliatur lex noſtra in hoc, quòd de diſpoſitiõne gabellæ non debetur ſi in quatuor ne honorum communi diſpoſitiõne procedat. & num. 26. limitatur & num. 27. reſtringitur limitatio & num. 28. limitatur lex noſtra & num. 37. ampliatur & num. 38.

Socius vniuerſus & dominus ſi obſellio ſocium videt ſuum pretio iuſto partem vel accipiſſe ſuum eodem pretio non debetur ex hæc gabellam. num. 28. niſi 9. vbi. num. 29. & 30. & 31. declaratur hæce limitatio. & num. 34. proceditur in hoc ampliatiõne. Facti contingit de diuibus ſocijs conuocari tibus decimas vniuerſi tibi ſi poſt vniuerſi alteri ſociam partem reſignat an gabellæ debetur. num. 32. & 33. Gabellæ debetur ex hereditate vendita numero 26. Lex noſtra non ſolum de prima, ſed & de ſecunda diſpoſitiõne intelligitur. numero 29. Diuiſio commode & non per particulas rem non ſeri debet numero. 20. & ſibi debet parti domus vbi ſunt conuocati alteri parti ipſius caluerit diuidentur deroſum la partem illam. num. 41. & 42.

Lex 35.

Summarium.

Gabellam non debetur de rebus in dorem datis, neque de hæreditatum partitionibus etiam ſi pecunia interueniat vt æqualitas inter eos ſeruetur.

DI Que no ſe paga alcualade deſtas coſas que ſe dicen en caſum. Quod ad patrẽ, qui ex legis diſpoſitione tenetur omnino filijs, & illis dora re ex l. f. c. de dot. prom. & ex l. ſ. tit. 1.º part. 4. neceſſaria non euidetur legis noſtræ diſpoſitiõ, cum ex neceſſaria venditiõne gabellam nõ debeat vt alibi diximus, ſicut nec laudemium, ¶ vt per Tiraguel. de retract. Linagiel. §. 19. glo. 1.º num. 4. & in hoc caſu intelligitur id quod ipſe Tiraguel. libidem in. §. 1.º glo. 1.º num. 100. dicit, ſcilicet, quòd dos eſt

necef.

necessaria alienatio, sed quia plerisque pater dotat filiam in casu, in quo eam ex legis necessitate dotare non tenebatur, & alij quam patres solent etiam dotare mulieres, ideo lex nostra neque superflua, neque inutilis iudicari potest, & ratio eius est, quia in patribus necessitas obligatiua excusat a gabella, in alijs vero non obligatis dotare dos ab eis promissa ¶ donationi equiparatur, vt per Baegam, de non meliorandis filia. cap. 12. nume. 3. vbi & in cap. 34. nume. 14. & ex donatis ¶ gabella non debetur, vt per Tiraquel. de retract. Linagij, §. 32. glof. 1. nu. 47. & Girond. de Gabell. 11. part. nu. 10. ideo lex nostra iuste generaliter disposuit, ne ex rebus in dotem datis gabella debeatur, item & quia solent res in dotem datæ estimatæ dari, quæ quidem estimatio in dubio facit emptionem ¶ ex text. in Lauoties. C. de iur. dot. l. 16. & 18. vbi glof. De falso est dicto, situ. 11. part. 4. late loa. Guter. conf. 17. vbi late ipse & ego fundauimus & inter mea consilia in eadem causa ipse retuli, & quia possit dici quod cū emptionem faciat dotis estimatio, & ex emptione gabella debeatur ex l. 1. & 2. titu. præcedentis, videtur & ex hac esse debitam gabellam, ideo lex nostra generaliter disposuit non debeat, vt casum magis dubitabilem comprehenderet, & quia aliter nihil noui induxisset, vt in eius propositum inquit Lasarte de decim. vend. cap. 20. nume. 35. sed & adhuc lex nostra superflua videtur, nam lex. 1. & 2. titu. præcedentis, dispositionem generaliter gabellam deberi ex venditione & permutatione sed lex generaliter disponens non comprehendit dotem nec causam dotis nisi de ea sit specialiter facta mentio,

vt late tradit Tiraquel. de retract. Li. nagiel. §. 1. glof. 14. nume. 9. vsque ad 107. ergo necessaria nõ fuit legis nõ stræ dispositio, verum tamen quia omni modo & forma melior debeat superfluitate excusari legillatorem, dicendum est quod licet ut sit quod lex generalis non comprehendit dotem & sic casus privilegatos & fauorabiles, id tamen verum est, nisi in eo tantum casu, in quo, ea generalis dispositio statuit, habeat priuatum propriumque ¶ ac species privilegium, sicuti sciens dicit Tiraquel. vbi supra nume. 105. dis. 16. Bald. in omnes populi. ff. de iust. & iur. sed. eum. id in dictis legibus. 1. & 2. titu. præcedentis non esset dictum neque specificatum, necessarium fuit id in lege nostra declarari & disponi, & consequenter non fuit eius dispositio superflua, sed potius necessaria, quæ quidem procedit siue mobilis siue mouens, aut immobilis sit talis res in dotem data, vt inquit lex nostra, & hoc dotis fauor, cuius causa multa sunt in iure indulta privilegia, vt notat in propositum Parlador. lib. 1. rer. cotid. cap. 3. §. 6. nu. 41. & iam est nume. 4. & eo relato Lasarte dict. cap. 20. nume. 40. vbi nume. 41. inquit hæc de causa DD. 4. voluit, non valere statutum, quod de do se ¶ soluitur gabella, etiam si Cassacus, in consuet. Burgu. de gabell. num. 1. aliud vult, ego tamen ex dictis supra sequor illam decidendi rationem ¶ ad legem nostram, scilicet, quod ex dote non debetur gabella, vel quia si ex necessitate per dotantem debetur dos, ex causa necessaria gabella non debetur, si vero dotans non erat obligatus dotare donat. ¶ & ex donatione gabella non debetur, ideo iusta est dispositio nostræ legis, quæ & amplius se cundo,

cundo, vt non solum procedat quædo in ipsa dotis constitutione, & promissione a principio estimatio rerum dotalium fit, sed etiam eo casu, quo a principio fuerit pecunia in dotem promissa, & postea (vt fieri solet) res estimatæ ¶ loco pecuniæ datæ fuerint, nam quæmus & hæc traditio rerum loco pretij a principio constituit veram emptionem efficiat secundum Couar. in præd. cap. 18. nume. 1. vbi sic dicit apparere & Gutierrez. vbi supra adhuc non debetur gabella ex ea, quia eo quoque casu verum est dicere res illas estimatas in dotem datas esse, prout & tunc verificatur verba nõ stræ legis, que sic dicuntur in casatione, vt tenet Parlador. lib. 1. rer. cotid. §. 3. §. 6. nume. 41. secundum antiquam impressionem, & secundum nouam est in nume. 4. & eo relato Lasarte dicto. cap. 20. nume. 36. vbi pro hoc considerat text. in l. 2. vbi mulier dote. ff. de dote prælegata vbi cū pecunia esset in dotem promissa, fundos qui postea pro quantitate promissa dotis virotati sunt, ex presertim l. C. in dotem datos, Diuersum autem esse inquit ipse Lasarte ibi num. 17. postquam semel data dos esset in rebus dotalibus absque ulla estimatiõne postea ex intervallo de dotis commutatione ¶ inter coniuges conuenisset, eo quod mulieri vtile esset, nempe, si conuenisset quod profundo dato, centum, aut alia certa quantitas in dotem esset, iuxta text. in l. ita constante cū. l. præceden. ff. de iur. dot. & l. si mulier. ff. de pact. dot. cum ad eas adductis per Tiraquel. de retract. linag. §. 30. glof. 1. nume. 18. & 19. in hoc enim easu, inquit Lasarte dict. nume. 37. proculdubio regalem decimam soluendam esse, quia cum lex nostra præ-

cise loquitur de datione & constitutione dotis, trahenda non est eius delectio ad alios contractus, quos circa dotem semel datam & constitutam ex post facto coniuges celebrauerint, nec minus perfecta & valida venditio eo casu per estimatiõnem fundi dotalis fiet, quæ si a principio estimaretur, quod quæ Chuan. in cap. 18. præd. quæst. nume. 11. vbi venditio aliqd vult, etenim quæ ibi allegat, eo tendit vt in dubio estimatio ex intervallo facta venditionem non faciat, sed usque si ex presertim estimatio fiat, vt venditio & commissio nem dotalis faciat, quibus sic dictis & allegatis Lasarte in dict. nume. 17. tenet hanc conclusiõnem interdictam. Ego ita me salua eius pace & aliorum idem sententium teneo ¶ neque in hoc casu gabellæ deberi, tum quia in eo loquitur lex nostra, eo coniuges solum agunt de tangentiibus dotem & quod id quod a principio omiserint facere fiat ex post facto, scilicet, siue cuius estimatiõnis fuerint fundus ille in dotem datos, ad declarationem deterratiõnis vel melioratiõnis secūdo Bald. in l. ex communiõne. C. de pact. vbi Salicet, Rimio, & las. & eis relatis Maria. Soci. lan. conf. 141. nume. 14. volumine 1. vbi dicit hoc dictum Bald. esse commune vobis, eo quod vt ibi inquit non est credendum partes per talem estimatiõnem præsertim tacitam, quasi ex presertim per hæc verba non excludat sed includat potius ob verbum illud præsertim ¶ facere, ¶ res quæ iam in estimatæ erant dotalis, de quibus esse dotalis, & dos in quantitate conuertatur, sicut inquit Bar. in l. 2. nume. 9. ff. de cert. pcti. approbatus est per Parlador. lib. 1. rer. cotid. cap. 3. in pri. nume. 42. in nouis quod 6. pro pecunia

pecunia que mutuo data sit, species postea consentienti creditori solvatur, nihilominus mutuum esse & consequenter ꝑ assero gabellam nõ deberi quia mutuum none st venditio nec permutatio, & quia vt inquit ipsemet Bald. conf. 46.5. hære. d. colum. 2. volumi. 5. per quoscũque verba contractus non censetur derogatum pactis in ipso contractu appõsitis ꝑ vt & per Craueta, conf. 70. num. 18. & sic etiam si coniuges velint per æstimacionem efficere expresse venditione fundi dotalis inæstimati; non censetur a pactis & consentionibus recessum, qui dotalis fundus sit vel quantitas pro eo data, & consequenter lex nostrã, quæ de rebus in dotem datus loquitur etiam de hac locatur, & non fit differens contractus a dote, maxime quia Couar. vbi supra in loco per ipsum Lafarte vbi supra, relato & reprobo & malè, ipse Couar. ex rationibus suis non solum circa tacitam venditionem loquitur, verum & circa expressam cum dicat per nouatione a priori contractu noluisse coniuges recedere, & præ ter ea, inquit ibi Couar. neque donationem fieri posse inter virum & uxorem, neque alienatio rei dotalis; quæ fortas ex hac alienatione tacita vel expressa, quæ emptionem emiceret, sequeretur, prout tenere asserit ibi per eum relatos. Et quia tacito & expressi idem solet esse iudicium, maxime vbi eadem rationes (prout hic) militant, & sic tenedo quod neque ex hac æstimacione rei dotalis ex post factis inter coniuges debebitur gabella, & sic Girõda de Gabel. 7. part. 5. 2. num. 8. non distinguit in terminis nostræ legis venditionem tacitam vel expressam ex æstimacione vel conuentione par-

tiũ factas in rebus dotalibus. Adeo vt si mulieri soluto matrimonio pro pecunia quam in dotem contulit res æstimata in solum detur, magis probandum est ꝑ vestigal nõ deberi, vt inquit Parador. lib. 1. rer. quod ita. 3. in pri. numer. 44. in nouis, & Lafarte ca. 7. in o. & quod fortius est quod quantum soluto matrimonio maritus & eius hæredes eligant reddere rem dotalem tempore dote receptæ æstimatam, & nõ licet reddere pretiũ adhuc ꝑ gabella nõ debetur, ex didis per Tiraquel. in retract. conu. 5. 6. glo. 2. nume. 4. & 16. & 17. licet ipse ibi referat Mansuet. contra tenentem, contra cuius Mansuetij opinionẽ quotidie prædicatur.

ibi. Y de las bienes de los defuntor que se partieren entre sus herederos. Pro ratio ne dubitandi nostri text. in ijs verbis, & in conclusione ab eis percipienda, scilicet, quod ex diuisione honorũ gabella non debeat, obij cti potest, videbatur enim deberi, quia ex emptione & permutacione debetur. l. 1. & iur. præced diuisio tamen, vice m emptiois ꝑ obtinet, ex l. 1. C. commun. vtri. iud. permutacione que similis est, ex l. cum pater de leg. 2. §. hæreditate, & permutatio emptiois, vt. C. de rerum permu. l. 2. l. 1. ff. de contrah. emptione, ergo & de diuisione debetur, conueniunt enim, quia ex vtraque possessio secuta dominiũ ꝑ vel causam viciuapiendi præstat, vt. l. si per errorem. ff. de vscap. re. quocquæ eundã vtrouique præstat euictio, vt. l. si fratres. C. com. vtri. iud. bonæ fideique contractus est vterque vt inff. de actio. §. adionum, ita arguit glos. in d. l. 1. C. communia vtri. iud. igitur in nostrum propõsitum & gabellam ex diuisione de-

BIBLIOTECA OHYI

beri videtur, prout in terminis statuti statuto, quod de omni alienatione soluatur gabella, quod debet ꝑ solui etiam pro diuisione, ex l. si pupillorum in pri. de reb. eorum, tenentur Roma. conf. 81. in dubio, Alber. in prima parte statuti, qu. 10. no. loan. Rainaud. in comprehensi fructo. præterea ducatur num. 15. vbi disputat questione, & nihil de idit quorũ aliquos referi Tiraquel. de retract. l. 1. num. 14. num. 77. & 78. & Lafarte dict. cap. 2. o. num. 46. & Cassane. ibi allegatus & Amedus ꝑ Ponte. in quæstio. laudemia, quæstio. 15. vbi & ex ijs insinuat, secundũ aliquorũ opinionem, ex diuisione laudemium deberi. Pro ratione tamen decidendi nostri text. & sic cõtra opinionem Romani & sequaciorum, & vt eueniret contraria dicendum est verius esse quod licet emptiois & permutacionis assimilatur diuisio, ex dict. l. 1. C. communia, vtri. iud. vbi glos. sic arguebat, glossa tamen ibi nimis generaliter locuta est, vt aduertit ibi Paulus de Castro, nõ id verũ est improprie & ꝑ similitudinarie, vt ibi omnes DD. cum Barr. tenent in l. 1. & ideo in p. ff. de conditi. iur. sed omne simile non est idem, ergo etiam si diuisio assimilatur emptiois, non debet ibi tenetur ex diuisione ꝑ gabella, quia proprie diuisio nõ est emptio, & sic neque ex diuisione ꝑ laudemium debetur, vt inquit Amædus ꝑ Ponte in dict. quæstio. 15. receptissimũ esse, ex eo quod diuisio non est proprie alienatio in Authentica, de litigio in pri. facitque quia per eam nulla fit translatio rei, in nouum emptiorem, & vel assiluntur secundũ Feliciu. cap. quæ sit Electissimum in 8. declaratione de cons. Alex. conf. 135. numer. 5. & sequent. volumine.

2. & ibi ipse Amedus hoc latius persequitur, & ampliat, vel secũdo quia hæc ratio licet sequatur a Girõda de Gabel. 7. part. 5. 2. nume. 1. refutatur tamen a Lafarte capitulo. nume. 45. potest tamen dici pro ratione decidendi nostri text. & vt cessent omnia contraria, ideo ex diuisione gabellam non deberi neque laudemium quia est necessaria alienatio, ad quam vnus focus potest compellere faciendam, quia nemo compelli potest stare in communione, & ex necessaria alienatione nõ debetur laudemium neque gabella secundum Amedũ de Ponte. vbi supra, & ad nostram legem cum haec conclusio alleganda notat Auedanõ respon. 13. num. 6. vers. admittat igitur, & Parador. libro. 1. rerum quotidianarum. capitulo. 3. §. 6. nume. 11. in nouis, ergo quantum diuisionem velis assimilari emptiois vel permutacioni non debetur ex ea gabella, quia neque ex verã diuisione vel permutacione, necessarijs tamen, debetur. Vltterio dicit potest pro ratione decidendi & vt cessent cõtraria, quod ideo lex nostrã dispositi non debet ex diuisione gabellam, quia rei proprie ꝑ nulla potest adesse venditio, vel emptio imo mihi, vel vendendo mihi, non enim potest quis rem propriam sibi vendere, neque emere, ex text. in l. si re. ff. de contrah. emption. sed rei communis partem habeo & mea est & possideo, non neque in me alienatur, nam diuisio rem primis dominis non auferet, sed apud eõdem quorũ in diuisa erat res ipsa manet post diuisionem, & stricte a iuris dispositione relicta, non id igitur in diuisione, vt quilibet ex hæredibus alterius partem adquirat, sed vt dominium, quod sub-

confusus partibus oculum & nobilitas erat, in sola intellectus operatione consistens, iuxta l. Menz. & duorum de leg. 1. distinctione partium ad oculi detegatur, & quod antea erat pars vnus rei indiuisus, nunc per diuisionem totum quoddam per se fiat, vt traditur eleganter in l. recte dicimus. §. quintus de ver. bo. signifi. at in venditione & permutatione aliud agimus, nam rem nostram vendendo vel permutando à dominio & potestate nostra excludimus, & in aliu transfundimus, alienatioque est proprii patrimonij diminutio ex l. sponfus. §. sumarij ff. de donatio. inter vir. & vxor. quam ad hoc notat Bal. in l. honoris C. qui admitti. & Cassane. in consuet. Burg. Des Fudz. rub. §. 3. glof. 2. ergo iuste lex nostra disposuit ex diuisione hereditatis inter haeredes gabellam non deberi, nam cui non condeuinit verba dispositionis, ne que conuenit dispositio, & ita hanc rationem succedente in hac materia considerauit Cassane. vbi supra. tit. de Retradiz. Rubrica 10. §. 6. La. farte. dict. cap. 10. n. 47. dicitis hanc esse veram nostram text. rationem, & ita ego teneo licet supra didicet verba etiam sint, & ad nostram legem ad aptabiles, neque meruit Parlador, in hoc reprehendi per La farte, quia etiam sup. rationes concludentes sunt ad nostram legem, neque alio quod fundamento refutari possunt, ve in nouis inquit ipsemet Parlador. dict. §. 6. nu. 9. licet hac vltima ratio propterea ad legem nostram videatur, quia & antiquam videtur La farte considerauit, quia quide dispositione nostri text. sic rationibus decidendi munita, ampliusque primo vt ex text. nostro in sequentibus verbis procedat, ita si ad aqua-

das partes inter heredes diuidentem intercesserit pecunia. Secundo ampliat vt procedat in quacunque alia diuisione bonorum vt communitate inter aliquos socios facta, nam & in ea militat eadem ratio, quae in hereditatis diuisione vt optime tenet La farte vbi supra. num. 48. vbi inquit iura legem nostram communitate ab omnibus in quacunque diuisione intelligi, vbi nu. 50. eam intelligi & limitari vt non procedat quoties ex communi omnium heredum consensu aliquarum vt ex omnium reticentia subhastatio publicae in publica subhastatione fit, vt ex a. neus. etia ad subhastationem admittitur, & vnus ex heredibus aliquum ex rebus illis subhastatis emerit, tunc enim gabella debetur, quod locus si solum inter heredes desipios fiat hec subhastatio, nam tunc non debetur gabella, quia hoc casu extra heredes locata non egreditur, & solum fit ad bene. e. concordandi de modo. & quia iuste recompensationis vt nulli gerit. magis quam ab. & vt remaneant omnino aequales, & concordantes in diuisione capta, vt ex eo in proposito Pet. Nauar. de testum. lib. 3. cap. 1. n. 473. cum 3. sequitur, qui licet quo ad conscientiam loquitur, idem est quo ad iustitiam, si duo habeant rem communem adiuuabilem, & vnus abum ad iudicium propoquet vt de fili. partem suam iusto pretio vendat, vel quod ipse dabit illi suam eodem pretio, tunc enim nulla debetur gabella, & quia ad hoc vnus socius alium compellere potest, ex l. vobis glof. 3. ff. de iur. v. par. 6. dum tamen id fructu non fiat, prout habet si rem diuibilem inter duos vnus alteri parte suam offerat, id eodem modo, pro pecunia

cunus vel alia re, tunc enim debetur gabella, & secundum La farte dict. cap. 20. num. 93. si vnus ex heredibus alteri hereditatem suam obdat pro pecunia, aut alia re portionem suam, nam tunc cum a venditione, vel permutatione, & non a diuisione incipiat proculdubio gabellam debet, inquit La farte ibidem numero. 41. licet in hoc casu contrarium voluerit Parlador. dict. §. 6. numer. 10. & Gironda de Gabel. §. part. in pri. §. 1. numero 2. nificas intelligat, loqui, prout meo videri se declarant quoties hac portionis venditio fit inter heredes in diuisione & nondum finita, nam tunc nimirum quod non debeat gabella, quia tunc a diuisione pendet hoc padum, ex quibus in sedo dixi semel, & respondi in duobus personis inter se conuenientibus de conducendis decimis beneficiorum ecclesiasticorum, & quod id quod quilibet eorum conducere esset commune inter eos ad herentem & damnam, Hispan. de y ganantia, per viam societatis, & vnus eorum conduxit vnam decimam certi loci, alius vero duas aliorum locorum & cum expisset eas in communi beneficiarie, post se concordauerit vt vnus haberet vnam ex duabus illis decimis, ab altero socio conditum, & alter retinuerit cum duabus alijs, permutando inter se vnam cum altera, dubitatum fuit an vnusquisque pro sua parte gabellam deberet, & respondi, quod sic, quia est nouus contractus & non est diuisione, sed venditio aut permutatio, ex dictis per La farte vbi supra num. 51. & 52. etiam tamen verum vt ad socios habentes rem communem di-

uisibilem tamen reuertatur, quod si velint tam inter se diuidere, & si diuisione vna pars est inerior altera, ita vt sit necesse pro adquirenda altera parte interuenire pecunia non debetur gabella ex illa pecunia, & quia vt dictum est lex nostra in omni diuisione lectu habet, & ex pecunia data ad aqua das partes lex nostra iubet non deberi gabellam, limitatur, & tertio lex nostra in hac de diuisione conuenit, vt non procedat, quoties facta iam diuisione & hereditibus vel socijs possidentibus fuerit partes pacifice, inter se demum, hereditatem suam vendunt, vel permutant, tunc enim gabella debetur, quia non a diuisione pendet hoc padum, sed a nouo, & ex hereditate vendita gabella debetur, vt tenet Parlador, dict. §. 6. numer. 11. nouis, & La farte dict. cap. 20. numer. 56. & Gironda vbi supra numero 3. locutus tamen esset si semel facta diuisione, & consensus heredum vel sociorum approbata etiam diebus aliquibus elapsis, heredes vel socii inter se videntes se laeserit, ex dicta prima diuisione velint secundo omnia bona iterum diuidere, vt error tollatur, tunc enim si id absque fraude fiat, gabellam non debetur, etiam si de iure vnus alium haberet vel socium ad hanc secundam diuisionem compelli non possit, vt prout quia prima esset per iudicem approbata, quo casu contra eam venire non possent heredes, ex l. cum putarem. ff. famil. heredit. sed si hanc desint inter se ex nouo consensu velint videri ad effectum laeso & eam laesioni tollere, adhuc enim tunc non debetur gabella, etiam si in diuisione illa dentur alia bona vni heredi

illius loci manifestare et emptioem, vt recuperet conductor gabellam a venditore illo, cu regulari sit aliud in emptoribus aliarum rerum emittes tales res a vicinis loci illius, nam non tenentur manifestare emptioem gabellario, et vt apparet ex l. 31. infra isto tit. & lib. quae limitanda est vt non procedat in casu nostrae legis circa carniſices ementes carnes a vicinis loci illius, qui quidem vt dictum est tenentur manifestare gabellario emptioem secundum quod in nostra lege disponitur, & sub eius poena.

L. EX. 7. Sequens est pars vt dictum est l. 6. precedentis & eiusdem farinae & materiae, quae quidem vt in eius marginali subscriptione apparet non corrigitur. 7. tit. 17. supra isto lib. vt in ead. l. 6. dictum remanet.

L. EX. 8. prosequitur eandem materiam duarum legum praecedentium & est earum declaratoria nisi est pars ipsiusmet legis. 94. quaterni gabellarum, vt ex subscriptione marginali vides, & apparet ex eius contextura in quaterno illo inserta. De legibus. 1. 4. 19. & 26. quae sunt eiusdem materiae, nihil necesse est remorari in declaratione. eorum solum enim notandum est in fine legis. 1. 4. dum dicitur Descentando loquor carniſices & benivencassuſda razonable mente. et habes legem similem. 16. infra isto tit. & ista ampliat illam in quantum huc. l. 14. probat a tali cassatione non habere locum appellationem & latius id prouisum fuit per capitula ponduationum & conditionum, cum quibus debent redditis gabellarum locari in cap. 18.

Ad leges. 17. & 19. solum habet notare quod quis ibi apponatur

poena mercatori malitiose declarati panes, vel nec eos manifestant intra tempus ab ipsis legibus praefcriptum, quod si mercator talis infra legitimum diem tempus in dictis legibus assignatum, se correxerit et veritatem manifestauerit, evitabit poenas illarum legum, ex didis per Bal. cons. 34. volumine. 5. vt in proposito dictarum legum notat Laſar te. d. c. 18. nu. 33.

SYMMARIA.

Item vnica iurata creditor in casu huius legis. num. 1. & numer. 2. quod potest probari contrarium, & m. 3. & 4. restringitur tam num. 3. & 6. & 7. Testium de factis proprio deponenti creditur, & quando num. 3. & 9.

L. ex. 28.

D. l. 18. soli habes notare hic esse casum specialem quod dicto vnus tantum credendum sit iuramento adhibito per eum cum regulariter dictum vnus fit dictum nullius, vt iuris iurandi. C. de testari. dicitur Duenas Reg. 84. quam ad hoc notavit Aucenda. cap. 1. prae. num. 18. verum in materia paſſorum lib. 1. ubi tamen ipse inquit quod poterit probari contrarium, et nouissime al legat eam Laſarte de decim. vend. cap. 18. num. 74. ubi et quae ad numerum. 80. pro huius legis intellectu & praxi quinque notabilia proponit & colligit, quae tamen restrictiones sunt vt legis nostrae dispositio non tenet datur ultra personas hic nominatas, scilicet, emptoris vel mediatoris, ita vt in alijs personis Regula dicit legis iuris iurandi seruanda sit, & tunc demum emptoris, vel

media

mediatoris dictum sufficiat, si in te se quilibet et eorum adducatur per gabellarium, non vera alia, item & quod tunc demum emptoris vel mediatoris dictum sufficiat cum iuramento, quoties venditor ipse non negat venditionem, sed fatetur potius, differunt tamen venditor & gabellarius in pretio quia gabellarius dicit esse maius pretium quam illud quod venditor afferit, tunc enim super veritate pretij stabitur dicto emptoris vel mediatoris, si gabellarius illum in testem perducatur, secus vero si negetur venditio, nam tunc non sufficit et dictum mediatoris super hoc an venditio fuerit facta, sed plene requireretur probatio, licet et mediator in testem adduci poterit per gabellarium. Aliud ego etiam requisitum ultra Laſarte credo esse necessarium ad lege nostram, scilicet, quod emptor talis videatur, cuius si soli dicto iurato statueret, sit bonae fames, ita vt id omnino probandum sit etiam si non reprobetur per rem conuentum, nam cum optima fama testium est indubitata plene probationis vt hic, debet probari bona fama testis etiam si non reprobetur, nec sufficit praesumptio, quod quilibet praesumitur bonus, vt late diximus in l. c. tit. 9. titium. 17. lib. 1. supra, & in alijs locis & rationem ad nostram legem assignat Laſarte ubi supra num. 74. scilicet, quia si emptoris & mediatoris dicto, qui frequenter ad soli venditionibus interesse solent, non fuerit longissimus fradus temporis, se et cui omnino obuiandum est, in fundamentum de re vendi. l. 1. tit. 17. isto lib. 9. ego tamen, aliam considero rationem scilicet, quia de facto proprio deponit emptor, et vel mediator

et, & cu de facto proprio testis vnus deponit et creditur, vt per Tyberium. Decia. respon. 97. num. 1. volumine 2. etiam si sic vilius & infamius, vt ibi refert aliquos tenere, sed ipse in vili contra tenet, & bene, & ex legem infra probatur bonam famam emptoris & mediatoris requirentem, & cum ij de facto proprio deponant & in causis civilibus, & quae regulariter solent esse parui valoris, numerum si ei soli credatur, si bonus est vir & bonae fame, vt & per Ant. Gom. l. 8. Taur. num. 14. & Villalobos in litera. l. num. 107. sicut A Erariz commu. opin. ubi limitat cum in numeris sequentibus & plures de hoc refert auctores Turquellus de Re tract. Linag. 61. gloria. num. 47. vbi quae ad. 51. ubi num. 51. ponit vnam declarationem, & Menochi. de Arbitrar. l. 1. d. 4. Centa. causa. 19. Ego tamen vnus sufficit etiam de facto proprio deponenti in praedictis tertij non crederem, nisi adesset cum eo alius quae contineatur, et in casibus vbi lex non disponit vnus tantum credendum prout hic disponitur, & hoc quia ultra quod deponit de facto proprio, sita non esset, fraudi locus daretur.

De lege 19. vide quae diximus in l. 17. supra eodem.

SYMMARIA.

Item, porque, & aliter de pro ratio de iuris iurandi. C. de testari. dicitur Duenas Reg. 84. quam ad hoc notavit Aucenda. cap. 1. prae. num. 18. verum in materia paſſorum lib. 1. ubi tamen ipse inquit quod poterit probari contrarium, et nouissime al legat eam Laſarte de decim. vend. cap. 18. num. 74. ubi et quae ad numerum. 80. pro huius legis intellectu & praxi quinque notabilia proponit & colligit, quae tamen restrictiones sunt vt legis nostrae dispositio non tenet datur ultra personas hic nominatas, scilicet, emptoris vel mediatoris, ita vt in alijs personis Regula dicit legis iuris iurandi seruanda sit, & tunc demum emptoris, vel

media

inquin confitetur in mora vel negli-
gia sua. 5. cum sequente.

Lex ubi aliquid introducit de novo in cer-
tis modificationibus omnia in ea infir-
mitate de forma substantia. et in co-
trario est a nulla. font. no. 6.

Gabellario forensi de venditione non est ne-
cessario denunciare eo si non denuncietur
non incurritur pena. nam. 6.

Omissio qualis qualis ordinis in extraordi-
narij iudicij vitia ipsam iudicij. no. 8.

Ordine esse ante desit substantia. nam. 9.

Minor viginti quinque annorum excusa-
tor 2. una fintra quinque dies non de-
nunciaverit gabellario venditione pro-
pria restitutionis no. 10. ubi nam. 11.

idem in maioribus si offerat gabellam an-
te condemnationem. sed in no. 12. contra
deciditur.

Pena legis in tantum parti debetur in
quantum ei interest. nam. 13.

Fraudator gabelle non tenetur ad penam,
si dolo eam non fraudaverit eodem. no.
14. ubi nam. 15. et no. 16.

Gabella debetur statim perfecta venditione
etiam vendendum tracta. vel etiam si
ad creditum vendatur. no. 17.

Diei termini computatur in termino in pra-
fenti lege no. 18.

Diei termino more computatur ab omni-
bus. ubi nam. 19. et no. 20.

Dubitatio causa si quo apponitur in
eum idem no. 16. ubi nam. 17. et no. 18.

Lex. 31.

Summarium.

Conductor gabellarum tene-
tur publicare per preconem
quo in loco & ubi reperit-
tur, vt gabella ei solvatur &
quo modo & intra quod tem-
pus & sub qua pena vendi-
tur vel emptor tenetur de-
nunciare venditiones & sol-
vere gabellam, & est lex pra-
ctica bilis.

L

Bl. Parquet venditores no
se pcedant exor de pagar las
alcavalas que deven diriendo
que no saben a quien, Pon-
deranda est dictio illa porque, quae
causative & pro ratione f regulari-
ter ponitur, secundum Barr. l. dem-
stratio. §. quod autem num. 10. ver-
f. item quod si testator. ff. de co. dicitio.
& demonstratio. & Tiberi. Decia.
resp. 14. num. 74. volumine. 3. initio
& secundum eundem Tiberi. Decia.
Resp. 7. no. 14. volum. 1. ex Balin. l. 1.
columna. ff. de feriis, sed contra causam

1. finalem, vt & per Tyracquel. contra
Imol. per cum allegatq. in tract.
cessante caus. in regu. no. 82. cum
duobus sequent. vt sic in lege nostra
& in eius materia denotes & aduer-
tas, quod cu vt venditor & emptor,
sciatur cui debent solvere gabellam,
iubeat lex nostra conductorem ga-
bellae illius debere publicare per
preconem in duobus diebus distin-
ctis, & consecutivis vna vice, quib-
bet horum dierum ubi moratur, &
viuit vt venditor & emptor illic ac-
cedant solvuri gabellam, tali con-
ductor, vel ad manifestandum ea,
scias inquam notare & aduertere
quod si preconium hoc datum non
sit, neque venditor neque emptor
3. incurrit nostri text. penam, si
intra quinque dies a lege nostra as-
signatos non soluerit, vel manifesta-
uerit venditionem conductorem ta-
li, cum tunc desiciat causa finalis:
quae si no videret excusari se alijs
venditor & emptor non possent, ni-
mirum si excusati sint, neque tene-
tur tunc venditor perquirete ga-
bellarum si preconium non est da-
tum ex nostra lege & ex dictis per
Ludouic. Carbonem, de restitutione
quasi. 33. in dubita. §. quod adeo
verum crederem, quod quamvis vendi-

venditor & emptor sciant quis sit
conductor illius gabellae & ei non
manifestent venditionem intra tem-
pus nostrae legis, quia preconium
dictum non dedit, adhuc non incur-
rit vt eius penam, nam quantum
sit regula iuris, quod is qui certiora
sit est non sit opus vterius certiorari,
ex cap. cum qui, de reg. iur. m. 6. tam-
en vbi vltra scientiam requiritur,
satis non sufficit scientia, sed certio-
ratis est ad huc necessaria praeser-
tim ad incurrendam penam, secum
dum Bart. in l. denouisse. §. quid
ergo ff. de adulter. co. hinc in cap. no-
dhuic. de procurator. quam allegat
Cardinan. c. si qui de emptio & ven-
di. ibi Abbas & idem Albi. in ca. q. inter
vnu et alios num. 10. de electio. & in
ca. Eccl. vestra. num. 9. in medio
col. 1. ubi hanc dicit communem
doctrinam & ibi addit opia alle-
gat, & communis dicit Couar. lib. 3.
Var. ca. 17. num. 3. hic autem lex no-
stra preconium requirit ex par-
te conductoris, & ex parte venditoris
& emptoris sicut videlicet intima-
tionem facta venditionis, ergo non
sufficit aliunde scire venditorem
vel emptorem quis fit conductor di-
ctae gabellae vt perna nostri text. in-
currant, si non manifestauerint ve-
ditorem: pro quo facit, quia quo-
tiscunque lex aliquid introducit
de novo cum certis modificationibus,
tamne dictum a tali lego censetur
de forma substantiali, & conseq-
uenter omnia in contrarium acta
si nulla sunt & non obligant, vt di-
ximus in l. no. num. 18. & 31. tit. 1. lib.
3. supra, sed lex nostra inducit de no-
uo contenta in ea, & cum modifica-
tione quod preconizetur, ergo vera
sunt dicta quod ad venditorem &
emptorem, secus quod ad gabellarum:
nam si ipse expedite scit de venditio-

ne non oportet ei denunciare, cum
in eo simplex scientia requiratur, &
sic tunc si ei non manifestetur non in-
currat pena ex dicta doctrina com-
muni & ita tenet Lafart. de ca. 8. no. 7.
34. & ob id itud. co. ergo si non sit,
non obligatur venditor & emptor
ad penam, quae adeo vera sunt quod
sane preconium datum, & vendi-
tionem factam, si quinque dies tran-
seant & etiam transecta praeco-
nizetur non incurrent vt venditor &
emptor praecedentes penam si non
denunciant, rursus quia qualitas in-
tuncta verbo debet intelligi secundum
tempus verbi, §. 5. in de h. de
si de exaltatum etiam quae festi-
um per certum ordinem, §. omnia
si quia non tractat ante talem
venditionem, & omnisio quae si quae
8. eius §. vitiat ipsius iudicium secun-
dum in no. in cap. no. de si de co-
hab. cle. & mal. & Hippoli. in pract.
§. secunda num. 82. ordineque ces-
9. sante vt desicit substantia secundum
Bal. in cap. no. l. 1. qui succet, vt
nam vbi de. & Hippoli. vbi supra
num. 77. & ita tenet etiam si Lala-
te, de d. cap. 18. numer. 35. & prius in
cap. 1. numer. 3. aliud vult, dicens
quod si dubitatur de gabellario no
currunt illi quinque dies, sed a die
scientiae erunt, nam vnde que-
sio istam doctrinam & suspensionem
collegit auctor hic, a lege nostra
no. quia ex ea colligitur & ipse
met auctor colligit gabellam statim
deberi perfecta venditione ante tra-
dicionem, & quod abinde si quin-
que dies currunt, & quod dies ven-
ditionis computatur in termino, si
ergo ita est quomodo suspensi po-
tuit terminis hic, cum lex nostra
id non declaret, item quia si id ef-
ficeret, posset vtrique venditor & em-
ptor,

procur dubitare quis sit conductor gabellarum etiam dato per gabellarium precatione, ergo si dubitat non curret ij quinque dies, quod est falsum ex lege nostra, ergo male dixit Lasarte esse in suspensio cursum quinque dierum si dubitatur de gabellario, & consequenter meam ampliationem veram esse teneo. Et vt incepta compleamus sciendum etiam est, quod minor. 25. annorum etiam si intra quinque dies non denuntiauerit, & soluerit gabellam gabellario, de rebus a se venditis excusatur per viam restitutionis aduersus culpam in omittendo commissam, vt pœnam nostre legis non incurrat, ex text. & eius materia. C. si aduers. delictum, & in l. si ex caus. §. penult. ff. de minor. tenet Castillo, in l. 1. Taur. fol. 90. column. 3. & 4. & eo relato Lasarte dict. cap. 18. num. 38. imo & in maioribus idem videtur pluries sententari, vt siquidem si maiores 25. annorum ante condemnationem offerant gabellam gabellario, excusentur à pœna condemnatione, vt voluit Castillo vbi supra in l. 7. num. 45. licet ipse ibi refert Lasarte hic, num. 37. aliud velit attendere lege nostra quaterni, sed ego non video maiorem rationem ad tenendum contrarium, imo eadem, cum nihil parit & sic gabellarij interfut, nisi solum gabella, quam petit & præterdit, & pœna legalis in tantum debetur in quantum interest pariti, vt diximus in l. 3. titu. 8. lib. 4. supra num. 43. & per Anto. Thesau. in decisio. Pedimont. 79. num. 3. & iterum decisione. 98. n. 3. & ita de iure verum crederem & tenendum nisi haberemus l. 1. 25. quaterni gabellarum appositâ pro l. 8. titu. 7. supra isto libro in fin. quæ decidit hanc quæst. & sic secundum suam dispositionem, cir

ca maiores. 25. anni. respondendum est in nostro casu, cum soluit reus ante condemnationem, lapsis ijs quinque diebus, de quibus in lege nostra. Inquit tamen Menoc. conf. 98. numer. 11. & 12. lib. 1. gabellæ fraudatorem non teneri ad pœnam si dolo non fraudauit, & Andr. Galia obser. impe. libro. 2. obserua. 48. numer. 17. *Después del otorgamiento. & sic statim perfecta venditione debetur gabella etiam re vendita* si nō dum tradita, quia statim quod de pretio est conuentum perfecta est venditio, vt diximus in l. 1. titu. 17. supra eodē glof. paguen, ex Lasarte cap. 3. num. 4. & cap. 6. num. 12. cum sequentibus vbi num. 3. cum sequent. idem esse ait, cum venditionis pretium soluedum est ad diē certum, nam statim gabella peti potest, & sic dicitur iudicasse, & ego vidi iudicari per 68. titu. regij patrimonij Regij, & 2. num. 13. in dict. cap. 6. incipit Lasarte hanc quæst. & num. 18. inquit venditorē non adimple re cedēdo aditionem contra emptorē pro gabella, & idem tenet Salon de iur. & iur. capit. 1. 91. pag. 454. vers. secundum dico. licet ipse ibi traditionem rei requirat & male. *Ibi. El comprador, si quis lo pagare el vienes, habes potare in nostra lege & eius dispositione disponi diē termini computari in termino quod regulariter secus est secundū aliquorū opinionē vt notat DD. in l. ff. si quis cautio. & nos diximus late in curia piana lib. 4. ca. 2. de reuocatio. officio, & in l. 4. titu. 4. lib. 7. no. diximus magis communem esse diē termini computari in termino. *Ibi. Hæc pœna si solui, & sic non more Romano vt. l. more Romano. ff. de fer. & dixi in dict. cap. corrix, & in**

l. 4. titu. 4. num. 12. lib. 7. supra. sed more cōmuni, quō quidē diē computamus vt que ad occasum solis sicut in laboratoribus campi considerari solet, & considerat Lasarte dict. cap. 18. num. 14. ad fi. *Ibi. Al dicho arrendador si fienim & non alij solgendum erant, & sic quantum vis lex nostra id nō exprimeret, sic intelligebatur, vt in eius propōitū dicebat Auendaño ca. 7. par. nu. 4. supra. sed lex nostra id exprimit vt tolleretur occasio vlla debitandis præsertim cum pœnâ duplici gabellario applicat, in qua poterat dubitari an esset gabellarij, cō in vim pœnæ deberetur, & quæ dubitationis causa tollēte se apponuntur in nō lādūnd. quō motu nō ff. mand. l. que dubitationis. ff. de reg. iur. & quæ super alio nō non solent videri scripturas. l. testamēta. C. de testam. l. non solent. ff. de reg. iur. & puto, AEd. les (vt ait iuriconsultus,) tollēndæ dubitationis gratia huiusmodi dixisse, ne quæ dubitatio perturbet in l. 1. §. sciendū. ff. de adil. l. edict. sed an emptor non reuelans teneatur in conscientia vide Nauar. de re litu. lib. 1. capit. numero 263. cum sequentibus. *Ibi. Sepena de pagar la dicha alcavala con la dicha pena. Intellige hoc nisi in casibus supra in. r. glo. designatis in quibus excusatur à pœna vt ibi diximus, & nō q. secundū cōmune afferit, per Michaelē Sals. de iur. & iur. c. 487. pag. 442. ver. sed quia occulte contrahens non excusatur à solutione gabellæ, licet pœnam soluat.**

S Y M M A R I A.

Venditor & emptor si sunt eiusdem loci non tenentur emptor apud se retinere gabellam, nisi in casibus à se expressis, vt num. 2. & nu. 3. quod

est in casibus à clerico debentis gabellam ex venditione, vt num. 1. ad id quod maius standam venditionem, vt in n. 8. lib. 1. mittitur quoad l. in pœna. *Gabellæ ex vino, vel aceto, vel de agnate, aut multo an liceatur, num. 5. & 6. Gabellæ debetur ex carnisu, vt in l. 1. n. 7. *Lex. 32.**

Emptor tenetur in casibus hic expressis retinere gabellam apud se. *Ibi. No fuere del lugar de P. & no de la venta. Ergo a contrario sensu si venditor & emptor sunt eiusdem loci non tenetur emptor regulariter apud se retinere gabellam, & eodem modo de contrario sensu idem probatur ex l. 6. supra isto tit. 19. nisi in casibus à iure expressis, & quorum casuum vnus est in l. 8. tit. 17. supra isto lib. 1. alius est in dict. l. 6. supra isto tit. 19. scilicet, cum quis emit ab homine potente, dominā, aut virgine, vel ab officiali Regis in eodem loco videntium. Ex quo inquit Villalobos in A. Erario commo. opi. litera E. numero 3. fallentia. 4. quod emens aliquid à clerico debente gabellam ex tali venditione tenetur apud se retinere gabellam & ad instar illius, qui emit ab extraneo, & pro hoc allegat 100. quaterni gabellarum, quæ apponitur in dict. l. 8. titu. 17. supra istō eodem, quæ mihi ad hoc concludēs non videtur, cum ibi specialiter casus loquatur, sed potius ex dict. l. 6. supra isto titu. 19. & ex nostra probari possit, sumendo clericum pro homine potente, & sic per hunc potius, cum*

1 Dominos in suis populis ¶ con-
 sultare posse, dum tamen, ea franca
 non efficiat, ut inquit Gregor. Lop.
 in l. 3. tit. 7. par. 5. glof. Mercator, &
 glof. de in privilegio, quam sequitur
 Gironda de Gabel. 7. par. §. nono. 18.
 & 11. & Antoni. Thesaur. decisio 18.
 Delphi. 166. num. 4. & num. 5. an pos-
 sit vnus populus alium circa hoc
 impedire, & actionem assignant,
 quia commercia sunt 2. de iure gen-
 tium lex hoc iure ff. de iust. & iur. de
 iure lex nostra, ad iungit verba, *fe-
 rias, & verbo, Mercator, illa alia ver-
 ba, Ferrar. & francus, Vt hanc de alia no-
 sit censendum prohibuisse.*

2 *Ibi De Medina y las otras ferias, Qua-
 rum plures referuntur in tit. 8. supra
 eod. & ferie hanc & mercata neces-
 saria sunt vt ibidem commertio ¶
 exerceantur, & cotraictus celebren-
 tur a iure gentium inuenta ex. d. l.
 lex hoc iure ff. de iust. & iur. quibus
 quidem homines iure se conuertunt
 iur. cognoscuntur & contrahunt, per-
 mutant, & vendunt, ad gerens ha-
 manam conseruationem, ad regum
 & principum reditus augendos &
 mercatores seculi diuidendum vt dic-
 tur in prin. tit. 7. part. 5. que nisi fe-
 rent facilliter ad inuicem tradens
 & contrahens deberent, & paulatim
 mundi respublica destrueretur, &
 consumeretur, ex quo dicitur pla-
 to apud Gracos summæ prudentiæ
 & auctoritatis existimatus, lib. 2. re-
 latus & laudatus per iuris consen-
 su. ff. de nudis, quod indiget ciui-
 4 tas pluribus ¶ nullis, & alijs con-
 ductoribus, & alijs ministratibus in
 uentibus, & euentibus singu-
 lula: hi autem sunt negotiatores,
 & horu vtuides cotidie in ferijs &
 mercatis tepetrix plurimos, qui-
 bus indigentia ciuitatis repletur.*

3 *Ibi, X. de mai que perdant totos suscri-
 ptos tit. 11.*

*nes nulli gratias; Alteratur pena
 hanc amissionis bonorum ex l. 1. in
 fra eod. & sola imponitur ipsi qui ad
 mercata & ferias francas Vadit cum
 suis mercantijs, pena in illa leg. 5.
 declarata, & hoc nisi ferie & merca-
 ta franca sint de scriptis in hbris
 De his saluado. Vt in l. infra eod. con-
 tinetur de eod. modo lex. 1. sequit
 per eadem leges. 4. & 5. alteratur
 vt in subscriptione marginali d. l. 2.
 videbis scriptum, quoniam iuris
 reddi ad, videatur in l. 5. v. in no in
 S V M M A R I A.*

D Eclaratur versuatus, Pero no se
 contienia. d. 7.

Lex. 2.

Summariu.

Vendentes & emetes in ferijs
 & mercatis franchis in locis
 vbi Domini eorum franchi-
 am publicari faciunt, puni-
 entur nostri text. penalis
 quod secus est, si franchisia
 non publicata existentibus
 venditoribus in ferijs & mer-
 catis illis, conductores gabel-
 larum eis aliquam gratiam
 fecerint, nam tunc ex lege
 nostra nullam incurrit pena.

Item, *Ordinamos y mandamos,*
 Ve vides ex inscriptione
 marginali nostra text. lex
 nostra no, sed leges. 4. & 5.
 sunt seruandæ & attendendæ tan-
 quam maiores.
*Ibi, Pero no se contienia saluo, Obscura
 vide-*

videbantur hæc verba, sed reddun-
 tur clara, ex vers. sequente, *mas no ay
 lugar, scilicet, quod ver. hic, pero no
 se contienia saluo, ¶ loquitur & procedit
 cum Domini in villis & populis
 suis ferias & mercata facientes cu
 franchisia gabelle eas faciunt, tunc
 enim pena nostri text. incurritur, &
 in hoc casu intelligitur, l. 3. titulo
 7. part. quinta vt ibi optime aduer-
 tit glof. Mercator, vercalibus vero
 alle, *mas no se contienia,* loquitur in mer-
 catis & ferijs vbi Domini villarum
 & locorum franchisiam non publi-
 cant, neque faciunt, licet condu-
 ctore gabellarum talium villarum
 & locorum hominibus ibidem co-
 currentibus, & iam cum mercan-
 tijs suis ad vendendum eas existen-
 tibus paratis, gratiam aliquam faci-
 ciunt, tunc enim pena nostri text.
 & sequentium legum locum non
 habent, quia non publicata fuit fran-
 chisia, & postquam Domini mer-
 cium ibi extabant cum suis mercibus
 sponte sua conductores, qui pos-
 set integram gabellam percipere,
 noluit, sed potius gratiam aliquam
 venditoribus fecit, id enim licitum
 est, & in hoc casu non procedit dict.
 l. 3. tit. 7. p. 1. vt ibi aduertit gl. neque
 procedit leges. 4. & 5. sequentes, quæ
 in mercatis & ferijs franchis & libe-
 ris a gabella loquantur, cum localia
 non essent de contentis in libro,
 De los saluado, & in hoc lex nostra per
 illas non est correctæ, sed potius co-
 firmata, & ita leges illæ per nostrâ
 & per dicta declaranda sunt, quæ de
 ead. cum cauti mercatores accedunt
 ad ferias & mercata causa ven-
 dendi suas mercantias, solent au-
 thenticum testimonium adferre
 continentis quod in illa ferie & mer-
 cato nulla franchisia erat publica-
 ta, sed integra gabella percipieba-*

tur & percipi poterat per conducto-
 res eius, & quod sic ab eis perceptit
 & eodem etiam intelligens modo. l.
 17. tit. 17. supra isto. lib. vbi diximus
 hæc & alia.

Lex terra sequens tidem per le-
 gem illam, s. istius noui tituli ces-
 sat cum ibi dem quod in nostra fit
 declaratum, & determinatum.

In Lege. 4.

Summariu.

Euntes ad emendum vel ven-
 dendum ad ferias & merca-
 ta franchia vel in quibus gra-
 tia aliqua fiat ex Regis priuile-
 gio, vel ex mandato domi-
 norum talium locorum, vbi
 hæc fiunt, tenentur soluere
 gabellam bonorum ibidem
 venditorum in locis vbi fiunt
 vicini, etiam si in ipsijs ferijs,
 & mercatis franchis vel vbi
 aliqua gratia fit eam soluere
 rint, & hoc nisi mercata il-
 la & ferie franchia sint in li-
 bris de lo saluado constitu-
 ta & inscripta.

Item, *Mandamos, Lex hæc respicit
 materiam l. 1. & r. supra isto titu-
 lo que in ijs terminis disponebant,
 & vt apparet ex subscriptione mar-
 ginali d. l. 2. hæc nostra est nouior &
 eoque tet nostra & nõ illæ sunt ser-
 uandæ, vt in pena legi nostre cir-
 ca tales venditores & emptores fer-
 uida sit, nõ vero penæ d. l. 1. que in
 hoc rigorose procedebat, vt & in le-
 gibus præcedentibus remanet dicta.*

Ibi. *Francos y franqueados*, Ita vt si non sint francha non habeat locum legis nostræ dispositio vt & in dict. l.1. supra eodem diximus.

Ibi. *O que se ha en ellos alguna gracia y quita*. Intellige hæc verba quoties gratia illa & remissio publicata est & omnibus indifferenter sit ibidem euntibus cum suis mercantijs, vt colligitur ex verbis sequentibus, ibi, *es por ser las dichas franquicias por privilegios reales como por ser hechas por los señores de las tales villas y lugares*, & sic franquicia generalis omnibus facta est, secus vero si non ita esset, sed quod vendentibus in ijs ferijs & mercatis per conductores gabellarum fieret aliqua gratia & remissio gabellæ, tunc enim non erit locus dispositioni nostri text. & similitum, vt ex dict. l. secundâ supra eodem probatur in vers. *mas no ay lugar*, & ibi diximus, & in hoc lex illa. 2. non censetur correctâ per nostram cum de hoc casu lex nostrâ non loquatur neque vltimo modo meminerit, vt ibi diximus.

Ibi. *Sean tenidos de pagar la dicha alcavala*, & insuper incurrent penas in lege sequente appositâs, in vers. *otras que personas algunas*.

Ibi. *Saluo si fueren las tales franquicias*. Hæc est limitatio præcedentium dispositionum nostræ legis, vt scilicet non habeant locum quoties ferrix illæ, & mercata sunt de inscriptis in libro *de lo saluado*, nam tunc ibidem ementes & vendentes nullam incurrent penam, debent tamen tales venditores & emptores afferre testimonium Authenticum qualiter in illis ferijs & mercatis vendiderunt vel emerunt, vt apparet ex l.7. tit. 17. supra eodem lib. vbi diximus in glossâ.

Ibi. *Pero estos señores en las ferias de Medina del Campo*. Videtur vericulum illum aducrfari præcedentibus, nam dictio illa, *Pero*, latine, sed est aduersatiua, & sic videbatur ferriam Metinæ includi in prima dispositione nostri text. & aduersari vers. proxime præcedenti, *saluo si fueren tales*, & reuera verba hæc, *perdido no se sentiendo*, incaute fuerunt apposta post vericulum *saluo*, sed ante cum deberent apponi, quia feria Metinæ est de saluatis, vt apparet ex l.1. supra eodem, & ex verbis sequentibus, *Y ansí mismo se guardan en quibus ciuitas Pinciana & Marticensi eximuntur à prima dispositione nostræ legis*, sed quia non est illud eendum in risonis incautelocutos, dicendum est quod cum vericulum ille, *Saluo*, generaliter excluderit plures ferias & mercata, quæ in libris *de lo saluado*, sunt apposta, voluit intentionem habendâ ad priorem nostri text. dispositionem vt prima hæc eius dispositio, similiter non procederet in feria Metinæ, & sic vericulum hic, *Pero*, non aduersatur præcedenti vericulo, *Saluo*, sed primæ nostri text. dispositioni, sicut ipse vers. *Saluo*, ostendit & quia sic colligitur ex respectu illa sequent. *Y ansí mismo*, latine, ite, quæ repetit similia, ex l. in repetendis de leg. 3. & cum in ciuitate de Valladolid, y Madrid, disponat versus, *Y ansí mismo*, esse seruandam immunitatem eandem, quæ seruatur ferijs de scriptis in lo saluado, id est dispositio celsendâ est in ver. *Pero estos señores*, enim dicto illâ, *Y ansí mismo*, vbi repetet eam similia, & esset male apposta, quod dicendum non est, & sic lex nostrâ, in primis verbis, vsque ad vericulum, *saluo*, ponit regulam generalem contra emen-

tes

tes & vendentes in ferijs & mercatis franchis, ex privilegio, vel ex mandato dominorum populorû vbi tales ferie & mercata franca sunt, a vers. *verô*, Saluo, ponuntur etes fallentix dictæ regulæ, scilicet, vt regula non procedat in ferijs & mercatis franchis in libro *de lo saluado*, inscriptis, neque in *sera de Medina del Campo*, neque in *ferijs de Valladolid y Madrid*, & sic remanet lex nostrâ optime intellectâ & declarata.

S Y M M A R I A.

Lex nostrâ à principio vsque ad vericulum otiosum, excludit loquitur numero. 1.

Lex. 1. supra eod. corrigitur per nostram quæ ad penam amissionis honorum numero. 2.

Verba nostri text. a capite, y a vender, cum effectum sunt incurrenda numero. 3.

Lex. 5. supra eodem.

Summarium.

Nullus mercata & ferias subertas & franchas faciat sub nostri text. penas, & venditores velemptores eunt ad eas incurrit etiam nostri text. penas.

Hic. *Por ende mandamos*, Lex hæc à principio vsque ad vers. *otras que personas*, excludit loquitur & tractat de facientibus hæc ferias & mercata francha, de quibus locuta est l.1. in prin. vsque ad vericulum *Y qualquier*, & de quibus etiam loquitur. l. 3. supra, isto tit. & in effectum, contra tales personas, casidè penas istæ tres leges imponit, licet nostrâ

aliud magis addat, vt ex ipsa patet.

Ibi. *Otras que personas algunas*, ab his verbis vsque ad finem tractat lex nostrâ contra eunt ad tales ferias, siue ad vendendum siue ad emendum mercantias, & auget penam l.1. præcedentis & corrigit penam l.1. ver. *Y qualquier*, supra eod. quæ penam amissionis imponet, & sic solû vltra gabellæ solutionem à talibus personis faciendam in loco vbi funticipi, de quo in d. l.1. supra eod. incurrit etiam pena nostri text. in hoc vers. *otras*, designatâ, non vero amittent bona, vt dicitur in d. l.1. supra eod. quæ in hoc remanet correctâ, prout ibi & in alijs legibus huius tituli dictum remanent, nam circa has personas eunt ad vendendû velemptores ad tales ferias & mercata lex nostrâ non disponit hæc penas etiam vltra alias appositâs in d. l.1. & l. supra eod. & sic nostræ lex & præcedens & non illa est seruanda, vt in marginali subscipiente eiusdem l. 2. dicitur, quod nostrâ & 4. præcedens sunt seruandæ tanquâ nouiores.

Ibi. *A vender ni a comprar*, & sic non sufficit ire, nisi capt ad emendû vel vendendû, nisi & non sufficit ire ad emendû, vel vendendû, nisi cũ esse cũ vendat velemptores, itum quia ex hæc præcedente disponitur quod solû vltra gabellâ in loco vbi moratur, & sine vieni, ergo in gabellâ solvendâ est omnino est celsidè quita & quæ sit gabellâ, hæc aut verificari non potest, nisi ex v. ditione, ergo venditor requiritur ad incurrere dâs penas nostræ legis & præcedentis: eunt quia lex nostrâ eunt in ferijs & mercatis ijs franchis amissa esse disponit, ergo factû requirit, nõ verum sufficit lo la voluit emedi vel vendi in eis, eodè cogitationis penam nõ auget, neque animus delinquenti puni-

parte de decim. ven. capitul. 19. n. 19.
 cum sequentibus, & Gutierrez lib. 1.
 practi. quest. 14. & circa Regem nul-
 lidubium, neque dubitandi locus
 relinquitur: adeo ut secundum eos
 maxime Gutierrez, & ab eo allega-
 tor in d. quest. 14. num. 1. potest rex
 has tertias in alios trāsferre scilicet
 per viam contractus tanquam res
 in suo patrimonio incorporatas, &
 quia si tertias consideremus prout
 considerat Sanctus Thomas relatus
 & sequitur per Soto. It. 9. de iust. &
 iur. quest. 7. artic. 1. column. penulti.
 tanquam quid mere temporale,
 quia solum conceditur ius tempore-
 rale eas percipiendi quid mirum
 quod possit Rex illas in aliu laicum
 trāsferre quocunque titulo & for-
 ma, ut ibi inquit Soto, & eo relato
 Lafore ubi supra. num. 19. & 30. ubi
 idem ex consuetudine fundat eum
 Grego. Lop. in l. 11. titulo. 20. glos. 1.
 part. 1. & post hæc scripra vidi licen-
 tiam & nos referent. D. Bar. l. ita
 §. si solue matri. n. 41. & quia in per-
 petuū profe. & successoribus, & pro
 eis quibus voluerit ipse rex, creden-
 di est cōcessas ei fuisse & cū christia-
 nissimi ipse & sui prædecessores fue-
 rint nisi iuste possent, eas nō aliena-
 rent, & quid in laicis inferioribus a
 Rege has decimas iusto titulo possi-
 dentibus an possint eas in alios lai-
 cos trāsferre inf. a ista lege dicimus,
 ubi Per. cōcessas & practi. Apostol. 1.
 cō. Vt est videre apud Bellag. in spe-
 cul. princ. tit. de decim. §. tradamus
 per totū nu. 2. cum seq. sine quibus
 quidē Pontificis summi privilegii
 & cōcessio nibus nō liceret, nam, an
 possit laicus decimas sibi cōcessas
 licite retinere distingui solet de iur.
 licite, quod aut sunt concessas a
 persona Ecclesiastica, aut a persona
 seculari, si ab Ecclesiastica, tunc aut

sunt concessas sibi a Papa, seu ex Papa
 privilegio, & tunc potest eas perpetuo
 licite retinere, vel ad tempus iux-
 ta modū cōcessio nis, ut in ca. ex par-
 te tua de decim. & c. a nobis eodē
 titu. ubi hoc notat Hostiensis licet e-
 nim decimas ius & percipiendi
 decimas consequantur sacerdotes
 ex ministerio altaris, & spiritualis,
 quia seminantibus spiritualia debet
 temporalia, quorum exhibitio
 ordinatur propter ministerium spi-
 ritualium, quæ ab alijs quæ clericis
 ministrari nequeunt, unde sit ius
 percipiendi decimas spirituale sit,
 neque laicis possit regulariter cō-
 petere, ex text. ubi communis in ca.
 4. causam, de præscriptio. cap. 1. de iur.
 d. glos. & communis in ca. quavis
 de decimis, & dixi in l. tit. 5. nu. 1.
 & 3. lib. 1. supra ad eō ut id verum sit
 etiam ante Conciliū Lateranen-
 se ut in capit. si §. quod autem tua
 1. beatitudo. 16. quest. 1. tamē ex priui-
 legio summi Pontificis semper lai-
 cis, tam ante dictū Conciliū Latera-
 nense celebratū sub Ale. 3. anno 1179.
 testibus Conaili. Var. c. 17. n. 5. ver.
 & dubio procul, & Gutier. alios re-
 ferent in l. 1. pra. q. 1. §. 4. & Moli-
 de iur. & iur. tra. disputatio 75. col.
 248. & Verallus, referēdo Balbū, in
 decim. rot. n. p. decim. 241. ubi ex vi-
 tio impreforis fuit postum anno
 1189. cū fuerit in d. anno 1179. & etiā
 post istud conciliū ius capaces di-
 ctas decimas percipiendi, quibus su-
 mus Pontifex id cōcedit, sed bene-
 ficia ab ipsis laicis in Ecclesiam im-
 pensa ut probatur in cap. a nobis. &
 in eodē modum de decimis notant DD.
 in c. Apostolica de ijs, quæ si a præl.
 & in alijs pluribus locis, & Comar.
 ubi supra. n. in pri. & Gutier ubi su-
 pra q. 1. n. 1. ut Regino iusto Hispani-
 e fuisse cōcessas has tertias decimarū
 appa-

apparet ex lege nostra & ex autho-
 ritatibus iuristis & historicis, ita ut de
 hoc nulli dubium: & in alijs regnis
 idem refert Petr. Gregor. in Syntag-
 ma iuris, lib. 17. capit. 7. nu. 20. cum
 sequentibus aliquibus alijs & post,
 qui & in eodem lib. 2. capit. 1. §. num.
 7. cum sequentibus alia plera de ijs
 decimis laicis concessis tradit non
 cōtēnenda, & iterum ibidem sub
 cap. 20. nu. 3. cum sequentibus alia
 profecquitur: aut etiam (ut ad incepta
 redeamus) fuerint concessas de
 cimæ ab Episcopo, vel alio præla-
 to citra Papam, & tunc aut fructus
 decimarum ex causa conceduntur
 sibi ad tempus, puta ad tempus vite
 sue, & tunc potest eas licite retine-
 re, ut in cap. ex literis de iur. paro.
 & ca. si ne prælat. vices suas cap. ve-
 stra de locato & cond. quod dic vt
 ibi notatur, per Bert. & Hosti. aut
 ipsum ius percipiendi decimas cō-
 ceditur sibi in perpetuū, & tunc
 aut quis de decimis, quæ sibi vel
 illi a quo causam habet sunt conces-
 sas in feudum ab illo, qui poterat, pu-
 ta Episcopo ante tempus Concilij
 Turonensis celebrati post Verballum
 Papam 2. anno Domini millesimo
 nonagesimosexto, quod notat Ar-
 chidiaconus in cap. statutum §. illas
 autem de decim. in. & in quo de-
 creuit & prohibuit res ecclesiasticas
 eas in feudum concedi, ut in libro
 feudorum Episcopum, vel Abba-
 tem, cap. 1. alias est §. item si Episco-
 pus vel Abbas, sub tit. qui mod. feud.
 amitt. & tunc poterat eas licite reti-
 nere, ut in cap. cū apostolica, de his
 quæ si a prælat. & in cap. nuper infra
 de decim. aut de decimis concessis
 post tempus illius Concilij Urbani
 Papæ, & illas non potest licite reti-
 nere, secundum Hostiens. in capit.
 quavis de decim. & in dict. capitulo;

cū apostolica, sed secundum Archi-
 diacon. in dict. §. illas autem ista prohibi-
 tio alienationis seu translationis
 decimarum in laicos, primo facta
 fuit per dictum Alex. 3. in dict. Con-
 cilio Lateranensi, Romæ celebrato
 dict. anno 1179. quod est de priuile-
 gijs. c. cū & plantare, & in cap. prohi-
 bebimus de decim. prout & notat
 Bern. in dict. ca. causam quæ de præ-
 scriptio. non verò per Turonien-
 se, ut supra. ab ipso Urbano 2. prout
 & patet ex titulo ipsius decretalis,
 cum & plantare, decretum quoque Ur-
 bani nullū facit mentionem de
 decimis, item & ex decreto §. quod
 autem beatitudo tua: 16. questio. 1.
 quod fuit ante Conciliū Lateranen-
 se, ut apparet ex Verallio, in deci-
 mis. rotæ decimo. 241. num. 1. licet
 ab utroque decimas laicis & cōcedi Episco-
 pi accedente consensu, & tenet
 Ancharam. in cap. statuto nota. in de
 decim. in. 6. & in sequi Verallus in
 dict. decim. 241. num. 3. laicos ante
 dictū Conciliū Lateranense esse
 capaces dicitur decimarum
 percipiendum, post illud vero
 esse incapaces, ex dictis capi. quavis
 & c. prohibemus de decim. in. 6.
 & glos. in ver. concesserit in fin. &
 cap. cum & plantare de priuile. & di-
 ctū ca. cū apostolica & ibi. Card. &
 omnes Anton. Cretetis in conf. 874.
 volum. 3. & consequenter si laicus
 has decimas possidens exhiberit
 titulum authenticum ante dictū
 Lateranense Conciliū legitime
 concessam in perpetuū pro ob-
 tinere & suis, & cui vel quibus ipse
 dare voluerit, tunc utique licite reti-
 nere eas, eo nēpe (ut inquit Couar.
 dict. cap. 17. num. 4. in pri.) quod Ec-
 clesiasticis vel patrimonium a tyrā-
 ni oppressionē laicus exemerit, Epi-
 scopus sibi eas ad tempus vel in per-
 petuū

petum concessit in suo Episcopat-
 u, & tunc decimarum fructus, non
 quidem eius percipiendi decimas
 concedere videbitur, sed vt eas no-
 mine & titulo Ecclesie consequatur,
 vt inquit glof. & communis in
 dict. cap. quouis, quam & alios ad-
 hos allegat ipse Couar. ibidem, di-
 cens sic frequentiori esiculo docto-
 rum obtentum, sed questio dubia,
 & inter DD. inuoluta eius decisio,
 & nunc hoc, nunc illud, in ea scribē-
 ribus attribuendo, est, quid si nō ap-
 pareat de tali concessione, sed est
 in dubio, laicus tamen & sui prae-
 cesores Decimas hanc tempore im-
 memoriali possederunt, i. praesum-
 tur ne in dubio eas habuisse ante con-
 ciliū Lateranēse, vel post, & in hoc
 DD. nimis se confundunt, nam mal-
 ti ebuntur quarunt, quis tenebat
 probare laicis, fuisse ante conciliū
 dictum concessas & obtentas, in ve-
 ro Ecclesia eas videlicet fuisse post
 conciliū illud, & in hoc quasi om-
 nes concludunt, quod eum praesum-
 ptio iuris sit contraria cum, & quod
 est in cap. decimarum, ipse tenebat
 11 tur probare, quod ante dictum Tercio
 conciliū, Ecclesia vero solum tenebat
 tur probare quod sunt decimae illius
 sui dicti datus, & restitit, inque re-
 tenebitur probare quod post conciliū
 illas habuerit, etiam si in hoc se funda-
 uerit, cum ipsa Ecclesia de iure ha-
 beat fundatam suam intentionem,
 & laicus non, sed vt inquit Imol. in
 dict. cap. cum apostolica, & eo rela-
 to Balbus. De praescriptio. 1. part.
 part. 5. princip. quest. 7. num. 2. in
 medio, cuius ager i. Ecclesia, si in li-
 bello reuendicationis per eam pro-
 posito solum, dixerit decimas illas
 esse in sua parrochia & ei per-
 tinerent, neque ad ecclesiam quod post
 dictum conciliū laicus ille conue-

tus in iudicio illas habuerit, sed vt
 cunctae per Ecclesiam semper laicus
 eius i. rex sit probet suam intēti-
 onem, neque se fidac in hac materia
 in regula illa, quod ad ore non pro-
 habet, eius est abluere dos pendente
 tamen leges & propheta (vt dicto
 let) in examinanda veritate dubi-
 circa probatorem ad laico facienda
 14 pro fundanda, i. sua intentione &
 decimarum possessione, quae nam
 probatio sufficit ad praesumendum,
 & persudandum, vbi deficit ex-
 presse concessione in scriptum mentum,
 quod habuerit decimas ipse laicus
 & sui praecedentes ante dispositio-
 nem dicti Concilii Lateranensis sub
 Alex. 3. celebratum Romae dicto an.
 no. 1179. vt sic Ecclesia non excludat
 a possessione laicis suis, & praesum-
 ptio memorialis praescriptio nem
 15 & possessionem sui & suorum i. re-
 tituendi ac petendi decimas illas,
 & in hoc Hostiensis in dicto cap. cum
 apostolica, & in dicto cap. eum, &
 cum sequentes At. c. bid. & loa. Mon.
 in cap. 2. de decim. in. & teneant non
 sufficere i. praesumatur ante dictū
 conciliū fuisse concessas, sed post
 illud, vt sic laicus ille conueniet,
 in restitutione eorum Ecclesiae adri-
 xi faciendae, & hanc etiam sequitur
 loa. de Liga. & plerique alii DD. &
 probabilior videtur et statatur ad-
 ditione Ioan. And. in dict. cap. cum
 apostolica in additio. c. vbi & in-
 quit. C. 6. de praescrip. in. 6. magis fa-
 cere pro hac Hostiensis opinione,
 quam contra, & fundatur quinque
 rationibus ab ipso Hostiensis & sequa-
 cibus. Prima quia ipsa Ecclesia sunt
 ad suam intentionem de iure com-
 muni, & sic obtineat nisi alius pro-
 betur iudicium, & dict. ca. 1. de praescrip-
 tio. in. 6. laicis enim incapaces sunt
 praescribendi Decimas, ca. causam
 quae

quae de praescriptio. vt supra dictos
 per. Mincha. controu. illi. cap. 39.
 numer. 70. n. p. & Menoch. de praes-
 sumptio. lib. 6. praesumptio. 86. nu-
 mer. 1. & 2. & Amon. conf. 87. 4. vo-
 lumine. 5. & dixit ibidem. 5. nu. 2. &
 3. d. i. supra. & rationem esse inquit
 Mincha. vbi supra, quia licet tem-
 pus immemorabile probet iudicium,
 id est verum, nisi vbi lex et & pro-
 16 hibet, i. & datur in capacitas praes-
 cribente, & sic iuris praesumptio est
 in contrarium, ex ea ad decimas de-
 restit. spol. in. 6. ex d. Hostiensis ra-
 tio est, quia veretur periculum in sa-
 ma, & ideo loquendum est, quod est
 tutius ea inuenire despositum, cum suis
 conuoc. testia quia possessio talis est
 quod si cum regulariter non cadat
 in laicum, ex dicto. ca. quia quae de
 praescriptio. quārtā quae de facili re-
 uertitur ad id, quod ius & natu-
 ra sibi ab initio concessit. ff. de pact.
 l. si vni. §. pactus, vbi quod si & in
 cap. cum venerabilis post medium
 de censibus, quinta quia summa est
 ratio quae pro religione facit. ff. de
 religio. & sumpt. l. non per se ius
 incantarium tamen, & pro contra-
 ria opinione omnes DD. tam anti-
 qui quam moderni allegant Ioan.
 And. in dict. c. cum apostolica, imo
 quod sufficit immemorialis praes-
 scriptio vt praesumatur titulus & ha-
 bitus quidem ante dictum conciliū
 17 i. Lateranense, vt est videre per Me-
 noch. plures allegat in dicto praes-
 sumptione. 86. num. 2. & per Ioan.
 conf. 1. 56. volumine 4. & Gutierrez
 in dicto lib. 6. praescriptio. 86. nome. 2.
 veritas tamen, vbi plures allegat
 & nostris Hispanis & allegat Gregor.
 Lup. hanc dicitem magis commu-
 nem, & plures exhibet relatis dicunt
 hanc & communem opinionem, & se-
 quitur etiam Petr. Gregor. in Syn-

tax. in. 6. cap. 7. n. m. 1. & 2. &
 Mincha. controu. illi. cap. 39.
 numer. 70. n. p. & Menoch. de praes-
 sumptio. lib. 6. praesumptio. 86. nu-
 mer. 1. & 2. & Amon. conf. 87. 4. vo-
 lumine. 5. & dixit ibidem. 5. nu. 2. &
 3. d. i. supra. & rationem esse inquit
 Mincha. vbi supra, quia licet tem-
 pus immemorabile probet iudicium,
 id est verum, nisi vbi lex et & pro-
 16 hibet, i. & datur in capacitas praes-
 cribente, & sic iuris praesumptio est
 in contrarium, ex ea ad decimas de-
 restit. spol. in. 6. ex d. Hostiensis ra-
 tio est, quia veretur periculum in sa-
 ma, & ideo loquendum est, quod est
 tutius ea inuenire despositum, cum suis
 conuoc. testia quia possessio talis est
 quod si cum regulariter non cadat
 in laicum, ex dicto. ca. quia quae de
 praescriptio. quārtā quae de facili re-
 uertitur ad id, quod ius & natu-
 ra sibi ab initio concessit. ff. de pact.
 l. si vni. §. pactus, vbi quod si & in
 cap. cum venerabilis post medium
 de censibus, quinta quia summa est
 ratio quae pro religione facit. ff. de
 religio. & sumpt. l. non per se ius
 incantarium tamen, & pro contra-
 ria opinione omnes DD. tam anti-
 qui quam moderni allegant Ioan.
 And. in dict. c. cum apostolica, imo
 quod sufficit immemorialis praes-
 scriptio vt praesumatur titulus & ha-
 bitus quidem ante dictum conciliū
 17 i. Lateranense, vt est videre per Me-
 noch. plures allegat in dicto praes-
 sumptione. 86. num. 2. & per Ioan.
 conf. 1. 56. volumine 4. & Gutierrez
 in dicto lib. 6. praescriptio. 86. nome. 2.
 veritas tamen, vbi plures allegat
 & nostris Hispanis & allegat Gregor.
 Lup. hanc dicitem magis commu-
 nem, & plures exhibet relatis dicunt
 hanc & communem opinionem, & se-
 quitur etiam Petr. Gregor. in Syn-

tax. in. 6. cap. 7. n. m. 1. & 2. &
 Mincha. controu. illi. cap. 39.
 numer. 70. n. p. & Menoch. de praes-
 sumptio. lib. 6. praesumptio. 86. nu-
 mer. 1. & 2. & Amon. conf. 87. 4. vo-
 lumine. 5. & dixit ibidem. 5. nu. 2. &
 3. d. i. supra. & rationem esse inquit
 Mincha. vbi supra, quia licet tem-
 pus immemorabile probet iudicium,
 id est verum, nisi vbi lex et & pro-
 16 hibet, i. & datur in capacitas praes-
 cribente, & sic iuris praesumptio est
 in contrarium, ex ea ad decimas de-
 restit. spol. in. 6. ex d. Hostiensis ra-
 tio est, quia veretur periculum in sa-
 ma, & ideo loquendum est, quod est
 tutius ea inuenire despositum, cum suis
 conuoc. testia quia possessio talis est
 quod si cum regulariter non cadat
 in laicum, ex dicto. ca. quia quae de
 praescriptio. quārtā quae de facili re-
 uertitur ad id, quod ius & natu-
 ra sibi ab initio concessit. ff. de pact.
 l. si vni. §. pactus, vbi quod si & in
 cap. cum venerabilis post medium
 de censibus, quinta quia summa est
 ratio quae pro religione facit. ff. de
 religio. & sumpt. l. non per se ius
 incantarium tamen, & pro contra-
 ria opinione omnes DD. tam anti-
 qui quam moderni allegant Ioan.
 And. in dict. c. cum apostolica, imo
 quod sufficit immemorialis praes-
 scriptio vt praesumatur titulus & ha-
 bitus quidem ante dictum conciliū
 17 i. Lateranense, vt est videre per Me-
 noch. plures allegat in dicto praes-
 sumptione. 86. num. 2. & per Ioan.
 conf. 1. 56. volumine 4. & Gutierrez
 in dicto lib. 6. praescriptio. 86. nome. 2.
 veritas tamen, vbi plures allegat
 & nostris Hispanis & allegat Gregor.
 Lup. hanc dicitem magis commu-
 nem, & plures exhibet relatis dicunt
 hanc & communem opinionem, & se-
 quitur etiam Petr. Gregor. in Syn-

tax. in. 6. cap. 7. n. m. 1. & 2. &
 Mincha. controu. illi. cap. 39.
 numer. 70. n. p. & Menoch. de praes-
 sumptio. lib. 6. praesumptio. 86. nu-
 mer. 1. & 2. & Amon. conf. 87. 4. vo-
 lumine. 5. & dixit ibidem. 5. nu. 2. &
 3. d. i. supra. & rationem esse inquit
 Mincha. vbi supra, quia licet tem-
 pus immemorabile probet iudicium,
 id est verum, nisi vbi lex et & pro-
 16 hibet, i. & datur in capacitas praes-
 cribente, & sic iuris praesumptio est
 in contrarium, ex ea ad decimas de-
 restit. spol. in. 6. ex d. Hostiensis ra-
 tio est, quia veretur periculum in sa-
 ma, & ideo loquendum est, quod est
 tutius ea inuenire despositum, cum suis
 conuoc. testia quia possessio talis est
 quod si cum regulariter non cadat
 in laicum, ex dicto. ca. quia quae de
 praescriptio. quārtā quae de facili re-
 uertitur ad id, quod ius & natu-
 ra sibi ab initio concessit. ff. de pact.
 l. si vni. §. pactus, vbi quod si & in
 cap. cum venerabilis post medium
 de censibus, quinta quia summa est
 ratio quae pro religione facit. ff. de
 religio. & sumpt. l. non per se ius
 incantarium tamen, & pro contra-
 ria opinione omnes DD. tam anti-
 qui quam moderni allegant Ioan.
 And. in dict. c. cum apostolica, imo
 quod sufficit immemorialis praes-
 scriptio vt praesumatur titulus & ha-
 bitus quidem ante dictum conciliū
 17 i. Lateranense, vt est videre per Me-
 noch. plures allegat in dicto praes-
 sumptione. 86. num. 2. & per Ioan.
 conf. 1. 56. volumine 4. & Gutierrez
 in dicto lib. 6. praescriptio. 86. nome. 2.
 veritas tamen, vbi plures allegat
 & nostris Hispanis & allegat Gregor.
 Lup. hanc dicitem magis commu-
 nem, & plures exhibet relatis dicunt
 hanc & communem opinionem, & se-
 quitur etiam Petr. Gregor. in Syn-

Conecilium Lateranense, & ab eo tē pore, cuius contrarium memoria non extabat, neque esse modò post tantum tempus adeoque diuturnū molestandos & perturbandos, qui Ecclesiā fundassent, exessissent & do tassent, terramque vèdicassent ab hostibus. Res que apud senatores Regios agitata hinc inde est, qui tan dem pronuntiarunt, non esse amplius de ea re agendum ab Episcopis, nobilesque iuste decimas percipere, neque esse amplius inquietandos nec perturbandos, vt est latissimè in chronica Ioan. Regis Castellæ & Legionis ca. 10, quod circūfer tur cum chronica Petri Regis Hispani, rursumque illa quæstio excitata est anno 1492. apud Ferdinandum & Elisabeth, Reges Hispaniæ qui mandatis literis ad senatores, qui erant in Gallicia regno, rem iterum com posuerunt eo modo, vt nobiles minime in sua possessione percipiendi decimas perturbarentur, & tenorē literarum præscribit ibidem ipse Ioan. Gar. vbi supra cuius verba sunt supra relata, sed reuera dicitur Ioan. And. vbi supra cordate & sensatim assensendo, & eius mentem conside rando Ioan. And. ibidem non contrariatur Hostiens. solā præscrip tionem consideranti, sed ei assensit po tius in hæc verba inquit enim Ioan. And. satis videtur contrarium tenē dum per videritā decretalem. I. de præscriptio. in. 6. per quam respō detur. ad primam rationē, ad alias inquit ibi Ioan. And. dic. quod illæ procedentes, vbi non possedisset vt vasallus, & hoc intelligo, quando cō munis opinio fundatur super anti quitate feudi, quam communē opi nionem in tali præscriptione probari necesse est, vt ibi notatur in hæc sunt Ioan. And. verba, ex quibus

ego colligo quòd Ioan. And. noluit contradicere Hostiens. sed potius ei assensit, in quantum Hostiensis voluit solam immemoriam præscriptionem non sufficere probare, vt ex hac titulus præsumatur, & habitus ante dictum concilium, non enim sufficit, nisi cum ea, inquit Ioan. And. concurrat etiā tituli allegatio, scilicet, quòd vt vasallus possedit talis laicus, & insuper quòd ad eum communis opinio & fama super antiquitate feudi, quam communē opinionē in tali præscriptione probari necesse est. Ex quibus miror valde I. de doctōribus attribuenti bus Ioan. And. quòd ipse voluerit immemoriam solam sufficere, sine tituli allegatione & probatione famæ, & magis de Couar. & moder norum aliquorū Hispanorū, qui id asseruerint velle Ioan. And. qui fuit primus omnium diuersifican tum ab opinione Hostiens. & quòd magis est miror de Isone, in d. cōf. 156. qui cum literam dicitur, Ioan. And. re. retulerit asseruauerit ea solem velle Ioannem Andream assermare solam immemoriam sufficere, cum ipse Ioan. And. cum ea requiratur quòd alleget laicus se vt vasallū Ecclesiæ possidere, & insu per probet communem opinionē, & famam super antiquitate feudi, sed mirum non est Isone sic con sultuiffe, quia de pecunia pro cōsilio agebat, sed Couar. & alios sic con sultuiffe & asseruisse miror equidē, cum, vt dixi, Ioan. Andreas cōdiu uer suam opinionem ex alijs iudicis cum immemoriam & non sine eis, & primo quodam vltra immemoria lem requirit Ioan. And. quòd laicus alleget titulū, & sic vt vasallum possedisse, & cum ista qualitate DD. volentes sequi veritatem, & non sine

ca

ea allegant Ioan. And. iudicis locis, prout loquerunt plures in dictis locis ordinarijs scilicet, in ca. cum Apo stolica, & in ca. prohibemus & in ca. quauis supra, allegatis & Ripa, in ca. decernimus num. 79. de iudi. & additio capellæ Tolosane deci sione. 459. & Petrus Greg. in Synth. iuris lib. 1. ca. 2. num. 8. & Guieroz in d. d. quæst. 16. & Menochi. conf. 291. num. 43. lib. 3. vbi inquit laicum hunc debere docere de aliquibus inuestituris factis ab Ecclesia & sic recognoscendo decimas has in feudum ab Ecclesia habuisse, vt & per Reub. in trad. de decim. quæst. 13. num. 76. & quando non cōstat de recognitione Ecclesiæ I. præsumitur laicus decimas vsurpasse, & ideo illi non suffragatur possessio etiam mille annorum, secundum Reub. ibi. nu. 78. & Verl. vbi supra, num. 3. vbi inquit ita fuisse obtentum in vna Hispanen. coram Domino Acorambono Decano. i. dielunij anno 1551. & idem Verallus in a. part. ca. rundē decif. decisio. 176. nu. 2. vltra immemorialem titulum requirit, & sic inquit obiter 4. Maij anni 1551. coram decano, & titulum hunc alle gandum. debet esse cum dicta recog nitione quòd & quam vasallus Ec clesiæ in feudum possidet, inquit ta men Card. in d. d. cap. cum apostolica colum. fin. quòd quancquam testes nesciant dicere quòd tenuit tan quam vasallus, sufficit quòd ipse lai

cus recognoscit I. etiam si non præ betur, effectus tamen melius quòd si pof set probaret de aliquibus inuestitu ris etiam post dictum Conciliū Lateranense factis probaret, vt inquit Balbus, de præscrip. 1. par. i. supra quæstionis princip. quæst. 7. nu. 20. prosequendoque dicta de opinione Ioan. And. miror etiā q. DD. plures eunt sequentes, & præcipue I. in d. d. d. conf. 156. referendo solam literam eū allegere vt tenentem feum præscrip tionem immemoriam sufficere probari, absque eo quòd necesse sit probare communem opinionem & famam, cum & ipse Ioan. And. ibidem vt supra eius literam retulit & referret etiam I. vbi supra, ex pres se requiratur I. probati communē opinionem fundatam super anti quitate feudi, & sic quòd probatio hæc tamen publicè requiritur tenēte hæc opinioem attribuendo ipsi, Ioan. And. in a. part. DD. relap. per Mas. de proba. 1. tom. concilij 483. num. 6. & Menochi. d. d. cōf. 151. num. 45. volumine. 1. & in d. d. præsum ptione. 36. numer. 5. & additio dictæ capellæ Tolosane. 459. & additio nat. Bellugè inspectio pri. litera. R. sub titu. de decimis, & Petrus Greg. in Synthagma. iur. lib. 3. caput. 2. num. 8. & verius & receptus esse te statur tota 215. in a. part. nouissimam vt inquit D. Barbosa eam se queas in d. d. titia, numer. 45. in fi. pag. 78. 8. & tenuit Hostiensis in d. d. d. cap. quauis de decim. & Card. in d. d. cap. cum apostolica, vers. inquit tota rō & plures alij etiam per An to Gabriel in communitate de præ scrip. in cōclusionē. 1. n. 22. Nā secū dū dicit ibi 18. quòd cū immemoria l. præscriptioe & consuetudine cō currit fama priuilegi, tunc etiam pax potest fundare I. in consuetu dine

nu. 34. & 35. cur scilicet tertiarium Domini, tanquam Ecclesiastici in hac parte, ex tallium decimarum fructibus subsidium pèdant vt quod tunc videmus, & respondet optime ex eo esse, quia, scilicet, fructus harum decimarum onere soluedi subsidij sunt affecti, & cum primordiallyter & in sua origine Ecclesiastici sint nimirum si ad quoscunque transferint cum hoc onere præsent, vt ipse ibidem latius præsequitur.

Ibi. *O prescripcion immemorial*, Datis scientia & patientia Regis secundum quod alibi diximus in

lib. 4. suprà hanc scientiam requirit, & ibi, in l. in. gl. 6. vers. alia vero & quinto. tit. 1. eod. lib. diximus qualiter hoc tempore immemoriali præscribuntur à Rege contra alios vero inferiores ¶ minori tempore imo ordinario præscribuntur vt in hac dictum est lego.

Ibi. *Que dando las pellesas y con juramento de diezmo que sean creydo las tenen por su jura.* Cum lex ista hic exprimat nihil dabitandi locus relinquatur, an sufficiat iuramentum & dictum custodis de quo diximus in l. 1. tit. 18. lib. 6. suprà. nu. 1. solo

TITVLO XXII. DEL aranzel de los derechos que se deuen al Rey, del Almoraxifazgo del Arçobispado de Sevilla y Obispado de Cadiz, de las mercaderias que entran y salen, y del auer de peso y alcuala.

ET ab isto titulo vique ad finem huius libri. 9. parum immorabimur: sunt enim eius tituli deserti & faciles, & materiarum non difficilium; & in quibus praxis & experientia multum operatur, pro quaestionum occurrentium decisionibus, & que fortassis aliquando maiori deliberatione in lucem emittentur per me vel alios.

S Y M M A R I A.

Almozarifazgo quid sit, lib. 1. nu. 1.

SOLVM ad declarationem verbi Almozarifazgo, de quo in hoc titulo & in sequentibus firmem

lib. 1. tit. 1. nu. 1. & lib. 2. tit. 1. nu. 1. & lib. 3. tit. 1. nu. 1. & lib. 4. tit. 1. nu. 1. & lib. 5. tit. 1. nu. 1. & lib. 6. tit. 1. nu. 1. & lib. 7. tit. 1. nu. 1. & lib. 8. tit. 1. nu. 1. & lib. 9. tit. 1. nu. 1. & lib. 10. tit. 1. nu. 1. & lib. 11. tit. 1. nu. 1. & lib. 12. tit. 1. nu. 1. & lib. 13. tit. 1. nu. 1. & lib. 14. tit. 1. nu. 1. & lib. 15. tit. 1. nu. 1. & lib. 16. tit. 1. nu. 1. & lib. 17. tit. 1. nu. 1. & lib. 18. tit. 1. nu. 1. & lib. 19. tit. 1. nu. 1. & lib. 20. tit. 1. nu. 1. & lib. 21. tit. 1. nu. 1. & lib. 22. tit. 1. nu. 1. & lib. 23. tit. 1. nu. 1. & lib. 24. tit. 1. nu. 1. & lib. 25. tit. 1. nu. 1. & lib. 26. tit. 1. nu. 1. & lib. 27. tit. 1. nu. 1. & lib. 28. tit. 1. nu. 1. & lib. 29. tit. 1. nu. 1. & lib. 30. tit. 1. nu. 1. & lib. 31. tit. 1. nu. 1. & lib. 32. tit. 1. nu. 1. & lib. 33. tit. 1. nu. 1. & lib. 34. tit. 1. nu. 1. & lib. 35. tit. 1. nu. 1. & lib. 36. tit. 1. nu. 1. & lib. 37. tit. 1. nu. 1. & lib. 38. tit. 1. nu. 1. & lib. 39. tit. 1. nu. 1. & lib. 40. tit. 1. nu. 1. & lib. 41. tit. 1. nu. 1. & lib. 42. tit. 1. nu. 1. & lib. 43. tit. 1. nu. 1. & lib. 44. tit. 1. nu. 1. & lib. 45. tit. 1. nu. 1. & lib. 46. tit. 1. nu. 1. & lib. 47. tit. 1. nu. 1. & lib. 48. tit. 1. nu. 1. & lib. 49. tit. 1. nu. 1. & lib. 50. tit. 1. nu. 1. & lib. 51. tit. 1. nu. 1. & lib. 52. tit. 1. nu. 1. & lib. 53. tit. 1. nu. 1. & lib. 54. tit. 1. nu. 1. & lib. 55. tit. 1. nu. 1. & lib. 56. tit. 1. nu. 1. & lib. 57. tit. 1. nu. 1. & lib. 58. tit. 1. nu. 1. & lib. 59. tit. 1. nu. 1. & lib. 60. tit. 1. nu. 1. & lib. 61. tit. 1. nu. 1. & lib. 62. tit. 1. nu. 1. & lib. 63. tit. 1. nu. 1. & lib. 64. tit. 1. nu. 1. & lib. 65. tit. 1. nu. 1. & lib. 66. tit. 1. nu. 1. & lib. 67. tit. 1. nu. 1. & lib. 68. tit. 1. nu. 1. & lib. 69. tit. 1. nu. 1. & lib. 70. tit. 1. nu. 1. & lib. 71. tit. 1. nu. 1. & lib. 72. tit. 1. nu. 1. & lib. 73. tit. 1. nu. 1. & lib. 74. tit. 1. nu. 1. & lib. 75. tit. 1. nu. 1. & lib. 76. tit. 1. nu. 1. & lib. 77. tit. 1. nu. 1. & lib. 78. tit. 1. nu. 1. & lib. 79. tit. 1. nu. 1. & lib. 80. tit. 1. nu. 1. & lib. 81. tit. 1. nu. 1. & lib. 82. tit. 1. nu. 1. & lib. 83. tit. 1. nu. 1. & lib. 84. tit. 1. nu. 1. & lib. 85. tit. 1. nu. 1. & lib. 86. tit. 1. nu. 1. & lib. 87. tit. 1. nu. 1. & lib. 88. tit. 1. nu. 1. & lib. 89. tit. 1. nu. 1. & lib. 90. tit. 1. nu. 1. & lib. 91. tit. 1. nu. 1. & lib. 92. tit. 1. nu. 1. & lib. 93. tit. 1. nu. 1. & lib. 94. tit. 1. nu. 1. & lib. 95. tit. 1. nu. 1. & lib. 96. tit. 1. nu. 1. & lib. 97. tit. 1. nu. 1. & lib. 98. tit. 1. nu. 1. & lib. 99. tit. 1. nu. 1. & lib. 100. tit. 1. nu. 1.

Ibi, Y el alcanalade pagar, Contrarium vidisse sententiarum afferit Lafarte de decim. vend. capit.

10 numero. 71. nisi dixeris legem hanc esse localem & alibi alia diximus.

TITVLO XXIII. DE las leyes y condiciones que se han de guardar.

DE lege. r. tit. 24. quo ad tempus in ista lege præfixum videatur in l. fi. titul. 17. suprà isto libro,

maius tempus apponi, sed nostra quo ad limitationes illius. l. si ipsa feruanda erit, vt ibi dixi.

TITVLO XXVII. DEL seruicio y montazgo.

DN. l. 2. tit. 27. dum ibi in subscriptione marginali dicitur, *Esta ley se della a por la ley septima de este titulo* debet dicere *Por la ley 25. de este titulo*.

Lex. 8.

De l. 8. ifi. tit. 27. meminit Gironda de Gabel. 6. part. num. 51. & in propositum eius scio ad peti-

nem ciuitatum & populorū huius Regni magnas lites versari in Rege consilio *Debarzanda*. & quotidie expectatur determinatio ad querelam & petitionem Regni contra hos iudices *Deseruicio y montazgo* propositam, & in propositū etiam. l. 1. 1. 1. huiusmet tituli. 27. de qua vide Auenda. c. 4. prat. num. 7. vers. imo, lib. 2. & Suarez allegatione. 17. pag. penultim. vers. neque prædictis obstat. & est quasi similis. l. 11. lib. 6. suprà.

RECOPILACION del Repertorio del Quaderno de las Alcaualas.

- 1. Primera parte De los oficiales de rentas.
- 2. Parte, De las dignidades, estados, y condiciones de hombres en este Quaderno de alcaualas contenidos.
- 3. Parte De los señorios y vasallajes aqui contenidos.
- 4. Parte, De los derechos, y pechos, y rentas aqui contenidos.
- 5. Parte, De las personas que no pueden arrendar ni ser fiadores.
- 6. Parte, Con que condiciones se han de arrendar estas rentas.
- 7. Parte, De los tiempos de los arrendamientos; y quando se han de poner estas rentas y apregonar.
- 8. Parte, De las pujas quiebras y prometidos.
- 9. Parte, De las diuersidades de las rentas, y de como y quando se han de dar los recudimientos.
- 10. Parte, De las personas francas, exemptas, y saluadas.
- 11. Parte, De todos los lugares exemptos y saluados.
- 12. Parte, De las cosas francas exemptas y saluadas.
- 13. Parte, Orden de librar pleytos de alcaualas.
- 14. Parte, De las penas impuestas por estas leyes del quaderno.
- 15. Parte, Donde se contienen algunas leyes notables y practicable.

RECO-

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ОНУ І

RECOPILA CION.

ENTRE las obras antiguas suelen hallarse, y se hallan algunas, que aunque por ellargo tiempo parece no ser necesarias, pero reduzidas a la disposicion de las leyes nueuas, o nueuamente recopiladas, son de prouecho y efecto; y pues lo que estas tales algunos que esciuen las, suelen hacer y hacen por suyas y nueuas, empero por ser esto cosa indecente y que con ello el que lo haze quiere adquirir nueua honra y quitar la al inventor antiguo dellas, siempre refuse, y se rehusado hazerlo: sino lo que es de mjo dezirlo por tal, y lo que es ageno manifestarlo: añadiendo, quitando, y reduziendolo a la disposicion de las leyes nueuas, o de nueuo recopiladas. Y porque para mas breue claridad de las leyes del Quaderno de las Alcaualas hallé vn breue compendio, Recopilacion y repertorio dellas, le quise aqui inferir al fin deste libro Nono, allegando las leyes que en el se allegan por la orden del Quaderno antiguo de las Alcaualas, a la forma y orden de las que en esta nueua Recopilacion estan por titulos y leyes insertas en este Libro Nono: porque si antes no se allegasen por mi, fuera muy trabajoso el hallarlas conforme en el dicho Compendio se allegauan: el qual es el siguiente.

Recopilacion.

AQUI comiença vn breue Compendio sobre las leyes del Quaderno de las Alcaualas, el qual se diuide en dos principales Tratados: el primero es vna Recopilacion de quinze pequenas partes, segun por ellas pareçrà, en que se contienen todos los Oficiales, Dignidades, Estados, Titulos, condiciones, Señorios, Vasallajes, Pechos, Derechos, y Rentas, de que en este Quaderno se haze mención, y las personas que no pueden arrendar ni ser fiadores, y el tiempo y condiciones con que han de arrendar y poner las rentas,

y dar recudimientos a las personas lugares, y casas francas, y la orden del juzgado, e las penas, y las leyes que son notables, y se platican mas communmente. El segundo es vn Repertorio en que se contienen las cosas en su titulo declaradas.

Primera parte de los oficiales que pertenecen en las rentas deste Quaderno.

ABOGADO Deste officio ay titulo en el libro primero titulo de los bozeros del fuero Real y en la 3ª partida titulo de los abogados, y en el libro 2.º tit. de los abogados, en las Ordenanças reales, y en el volumen de las pragmatikas, que sunt inserta sub tit. 16. lib. 2.º recopila, y deste officio haze mencion la ley. 122. 124. deste Quaderno de las alcavalas, que inserte sunt sub l. 1. & 7.ª tit. 1.º lib. 9.º cap. 11.

ALCALDE Deste officio ay titulo en el libro 7.º titulo de los alcaldes en el fuero Real, y en la 3ª partida tit. de los suyes y en el libro 21.º titulo de los alcaldes en las ordenanças reales, y en el volumen de las pragmatikas, que inserte sunt in lib. 3.º nostra recopila, y deste officio haze mencion muchas leyes deste Quaderno de las alcavalas, ve al repertorio a la parte de Alcaldes.

ALCAVALERO Ve a las pragmatikas fol. 115. y al repertorio ad ella de ala parte de alcavalas.

ALGVAZIL Deste officio habla la l. 29.º titulo 9.º de la 2.ª partida, y el titulo de los algvaziles libro 2.º de las ordenanças reales, y a las pragmatikas fol. 59. 73. que hodie apponuntur in libro 4.º nostra recopila. sub titulo 23.º y del haze mencion la ley 57. 130. 133. 139. deste Quaderno de las alcavalas, inserte A. 47. sub l. 4.º titulo 12.º libro 9.º vbi no obstante eius contextura abbreviator, & augetur, & l. 30. apponuntur sub l. 10.º titulo 16.º libro 9.º & l. 133. sub l. 12.º titulo 7.º libro 9.º & l. 239. sub legibus. 11. & 12.º titulo 8.º libro 9.º.

ALMOXARIFES Ve a la ley 25.ª tit. 9.º de la 2.ª partida que dize quien sean estos oficiales, y ve al repertorio a la parte Almozarifazgo, y a la quarta parte deste comendio ve vbi almozarifazgo.

ARRINDADORES Ve a la ley 1.ª tit. 8.º de la 3.ª partida que dize quien sean estos oficiales, y de los ay titulo en el lib. 6.º tit. 4.º de las ordenanças reales y en las pragmatikas, fol. 129. recolleto sub titulis. 11. 12. & 14.º in suis lib. 9.º recopila. nostra regia, y de los ay dos maneras mayores, y menores, y ve al repertorio a la parte arrendadores.

COGEDORES Destos oficiales habla Ja. l. 25.º titulo. 9.º de la 2.ª partida, y el tit. 1.º lib. 6.º de las ordenanças reales, y ve la ley 4.ª 24. 26. & 127. de las leyes del fuero, & in tit. 14. lib. 9.º recopila. y de los haze mencion muchas leyes deste Quaderno ve al repertorio, a la parte cogedores.

CON.

CONCEIOS Destos concejos habla el titulo 1.º libro 7.º de las ordenanças reales, inferunt in titulo 1.º lib. 7.º nostra recopila, de los quales haze mencion muchas leyes deste Quaderno, ve al repertorio a la parte concejos.

CONTADORES Ay contadores mayores y oficiales suyos y tiniere de los quales habla el titulo 2.º libro 6.º de las ordenanças reales, inferunt in titulo 1.º & 4.º lib. 9.º nostra recopila. y ay otros contadores mayores y menores de cuentas, y de los habla el titulo 3.º del libro 6.º de las ordenanças reales, y ve el titulo 8.º del mismo libro, inferunt in titulo 1.º & 5.º del lib. 9.º nostra recop. y de todos ellos haze mencion muchas leyes deste Quaderno, ve al repertorio a la parte contadores.

CORREGIDORES Destos oficiales habla el titulo 16.º libro 6.º de las ordenanças reales, y las pragmatikas, fol. 74. 81. 82. & in nostra recopila, tit. lib. 3.º de los quales haze mencion la ley. 17. 88. 132. deste Quaderno, & inferunt illa. l. 1.º in l. 17. tit. 8.º lib. 9.º de misis super tit. & lex 78. inferunt, est in l. 3.º titulo 14.º lib. 9.º & l. 88. inferunt in l. 4.º tit. 19. lib. 9.º & l. 73. inferunt in l. 16. lib. 9.º.

DIVTADOS Deste officio haze mencion la ley 44.ª y 77.ª deste Quaderno, & illa. 44. est l. 1.º titulo 14.º libro 9.º & illa. 77. est l. 2.º eod. titulo 14.º eod. lib. 9.º.

ESCRIVANOS Destos oficiales habla el titulo 4.º lib. 1.º del fuero, y el titulo 19.º de la 2.ª partida, y el tit. 18.º lib. 2.º de las ordenanças reales, y la ley 18. 39. 2. 24. 26. titulo 2.º lib. 6.º de las ordenanças reales, y ve al tit. 18.º del mismo libro y en el volumen de las pragmatikas fol. 89. 118. 2. 16. que hodie inserte sunt sub tit. 23. lib. 4.º recop. y de las haze mencion muchas leyes deste Quaderno, ve al repertorio a la parte, eserivanos, y de los eserivanos ay del numero, y de rentas, y contadores como por ellas parece.

EXEVTOR Ve a la foja 84. en el volumen de las pragmatikas in titulo 21.º libro 4.º recopila. nostra inferunt, y deste officio haze mencion la ley. 121. posita pro l. 1.º cum. 3.º leg. tit. 7.º libro 9.º nostra recopila. l. 123. posita pro l. 6.º tit. 7.º lib. 9.º & la 16.ª posita pro l. 9.º tit. 7.º eod. lib. 9.º & l. 30.ª posita pro l. 10.º titulo 16.º eod. lib. 9.º & l. 133.ª posita pro l. 32.º titulo 7.º eod. libro 9.º & l. 138.ª posita pro l. 10.º tit. 8.º eod. lib. 9.º y ve al repertorio a la parte de execucion.

FAZEDORES Ve a la ley 132. en las leyes del fuero, de los oficiales haze mencion in la ley 59.ª posita pro l. 6.º tit. 12.º lib. 9.º recopila nostra, & l. 69.ª posita pro l. 16.º eod. tit. 12.º eod. lib. 9.º & l. 72.ª posita pro l. 8.º tit. 7.º lib. 9.º y ve al repertorio a la parte de azotes, y a la parte de azedores, & l. 135.ª posita pro l. 11.º & pro l. 19.º tit. 16.º eod. lib. 9.º.

FUADORES Destos habla el titulo 18.º libro 3.º del fuero, y el titulo 21.º de la 3ª partida, y el tit. 11.º lib. 4.º de las ordenanças reales sub titulo 16.º lib. 4.º nostra recopila. inferunt y de los haze mencion la ley. 47.ª posita pro l. 4.º tit. 4.º lib. 9.º nostra recopila. & l. 6.ª posita pro l. 31.º tit. 1.º eod. lib. 9.º que loquuntur in condempno de por mayor, & in de por menor super tit. 12.º eod. lib. 9.º & l. 64.ª posita pro l. 7.º tit. 11.º & l. 8.º tit. 12.º eod. libro 9.º & l. 70.ª posita pro l. 26.º titulo 11.º eod. lib. 9.º & l. 74.ª posita pro l. 2.º titulo 1.º eod. lib. 9.º & l. 76.ª posita pro l. 1.º tit. 13.º eod. lib. 9.º & l. 89.ª posita pro l. 7.º titulo 14.º eod. lib. 9.º.

O 4 & l. 130.

de l. 15. posita pro l. 10. titulo 16. eod. lib. 9. & l. 131. posita pro l. 12. tit. 7. eod. lib. 7. & l. 15. posita pro l. 20. tit. 11. & l. 19. titulo 16. eod. lib. 9. y ve al reportorio, fianças y fiadores.

FIELES Destos oficiales habla el titu. 4. lib. 6. de las ordenanças reales, posito sub titu. 14. lib. 9. noſtra recopilacionis de los quales hazen mención muchas leyes deſte Quaderno, ve al reportorio a la parte ficles. y fieldd.

FISCAL Deſte oficio ay el titu. 12. lib. 2. de las ordenanças reales, inferito sub titulo 13. libro. 2. noſtra recopilacionis, y del haze mención la ley 15. deſte Quaderno posita pro l. 17. titulo 18. libro 9. recopilacionis. quæ quidem licet in contextura antiqua de hoc nomine mentio fieret, in noua vero sub dida. 17. inferta nulla mentio fit.

GVARDAS Ve la ley 103. en las leyes del ſtylo, y la ley 28. 29. 35. 39. titulo 9. libro 6. de las ordenanças reales, de quibus in l. 9. 16. 30. 31. 33. 35. 36. & in alijs legibus titulo 18. libr. 6. noſtra recopilacionis mentio fit, de las quales guardas en eſte Quaderno de Alcalas hazen tambien mención la ley 83. posita pro l. 9. titulo 14. libro 9. noſtra recopilacionis. & l. 9. posita pro l. 9. titulo 19. eod. lib. 9. & l. 93. posita pro l. 11. titulo 19. eod. lib. 9. & l. 97. posita pro l. 14. tit. 19. eod. lib. 9. & l. 109. posita pro l. 19. eod. titu. 19. & eod. l. 9. & l. 110. posita pro l. 21. eod. titulo 19. & eod. libro 9.

VEZES Destos oficiales ay ordinarios, y de Rentas y de ſacas, vt arriba la parte alcaalde, de los quales hazen mención muchas leyes deſte Quaderno, ve al reportorio a las partes, juezes, juſticias, alcaaldes.

IVRADOS Ve a la ley 23. titulo 1. libro 7. de las ordenanças reales, que inferitur in l. 10. titulo 1. libro 7. noſtra recopilacionis, deſtos oficiales, haze mención la ley 44. posita pro l. 1. titulo 14. libro 9. recopilacionis. Regiz, & l. 57. posita pro l. quarta titulo 10. eod. libro nono, & l. 59. posita pro l. 6. titulo 12. eod. libro 9.

LETRADOS Ve tras a la parte abogados, deſte oficio haze mención la ley 57. posita pro l. 4. titulo 10. libro 9. y la ley 124. posita pro l. 7. titulo 7. eod. libro 9. & videl. 13. titulo 1. posita 67.

LIMOSNERO Deſte oficio haze mención, la ley 53. deſte Quaderno, posita pro l. 5. titulo 11. libro 9. recopilacionis noſtra Regiz.

MERINO Ve a la ley 23. titulo 9. parte 2. que declara quien es eſte ofical y que cargo tiene, y del habla el titulo 13. libro 2. de las ordenanças reales positus sub titulo 4. libro 3. noſtra recopilacionis Regiz, y ve tras a la parte alguazil, del haze mención la ley 57. posita pro l. 4. titulo 10. libro 9. recopilacionis & l. 130. posita pro l. 10. titu. 16. eod. lib. 9. & l. 139. posita pro l. 1. titulo 7. eod. lib. 9.

NOTARIO Ve tras a la parte, eſcriuano. Deſte ofical haze mención la ley 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopilacionis & l. 129. posita pro l. 19. titulo 17. eod. lib. nono & l. 130. posita pro l. 10. titulo 16. eod. lib. & l. 131. quæ in eod. titu. & l. 131. titu. 16. eod. lib. nono dicitur recopilacionis, quod data eſt alia forma procedendi ſuper ibidem cõn

OFFICIALES Deſte nombre general de los particulares oficiales ha hazen muchos titulos y leyes principalmente el titulo 7. libro 1. de ſuero, y el

titulo 9. de la ſegunda partida, y el titu. 14. 5. 6. 7. 8. 9. y caſi por todo el libro 2. de las ordenanças reales y el titulo 2. 3. 4. 8. libro 6. de las dichas ordenanças; y ve a las pragmatikas folio 86. 89. 133. & 135. quæ inferuntur ſub libro. 2. & 3. huius noſtra recopilacionis Regiz, y deſtos oficiales, hazen mención muchas leyes deſte Quaderno, ve al reportorio a la parte oficiales, y por todã eſta primera parte.

OYDOR Deſtos oficiales habla el titulo 4. libro 2. de las ordenanças reales, y la ley 16. titulo 48. part. tercera y las pragmatikas foli. 56. & 59. & in libro. huius noſtra Regiz recopilacionis, y en eſte Quaderno haze deſtas mención la ley 57. posita pro l. 4. titulo 10. libro 9. noſtra recopilacionis y la ley 131. quam vt iam diximus nondum reperi, in noſtra recopilacione tranſcriptam.

REGONEROS deſtos oficiales habla la ley 2. titulo 7. de la tercera partida y la ley 3. titulo 1. libro 6. y la ley 39. titulo 14. libro 2. y la ley fin. titu. 20. de las ordenanças reales, y en eſte Quaderno la ley 39. posita pro l. 11. tit. 9. libro 9. recopilacionis y la 47. posita pro l. 12. titulo 11. eod. libro 9. & l. 53. posita pro l. 4. titulo 11. eod. libro 9. & l. 64. posita pro l. 11. titulo 12. eod. libro 9. & l. 74. posita pro l. 24. titulo 11. eod. libro 9. & l. 76. posita pro l. 10. titulo 13. eod. libro 9.

PROCVRADOR Deſte ofical habla el titulo 10. libro 1. del fuero Real, y el titu. 5. de la 3. partida, y ve a las pragmatikas folio. 69. y del haze mención la ley 121. deſte Quaderno, posita pro l. 4. titulo 7. libro nono recopilacionis.

RECAVDADORES Deſtos oficiales habla el titulo 4. libro 6. de las ordenanças reales, cuyas leyes eſtan inferidas en el libro 9. de la recopilacion Real y en eſte Quaderno muchas leyes hazen mención deſtos, ve al reportorio a la parte, recaudadores y recaudar.

RECEPTORES Deſtos oficiales habla la ley 188. del ſtylo, y la ley 3. titulo 6. libro 2. de las ordenanças reales y la ley 15. en las leyes de Madrid en el volumẽ de las pragmatikas, en el miſmo volumẽ en las fojas 36. en el fin, inferte ſub titulo 14. & 22. libro 2. recopilacionis Regiz, y en eſte Quaderno haze deſtos mención la ley 1. posita pro l. 1. titulo 16. libro 9. recopilacionis & 67. posita pro l. 4. titulo 18. libro 9. recopilacionis & l. 44. posita pro l. 1. titulo 14. eod. libro 9. & l. 57. posita pro l. 4. tit. 10. eod. lib. 4. quæ in aliquibus abbreviatur & in alijs videtur mutetur, & l. 64. posita pro l. 8. & 10. titulo 12. eod. libro 9. & l. 65. posita pro l. 19. titulo 11. & l. 12. titulo 12. eod. libro 9. & l. 83. posita pro l. 9. titulo 7. eod. libro 9. & l. 82. posita pro l. 26. titulo 19. eod. libro 9. & l. 135. posita pro l. 10. & 21. titulo 12. & l. 19. titulo 16. eod. libro 9. y ve al reportorio a la parte receptores & l. 78. posita pro l. 16. titulo 13. eod. libro 9.

REGLIDORES Deſtos oficiales habla el titu. 7. de las ordenanças reales y las pragmatikas folio 84. & in titulo libro 7. noſtra recopilacionis, y de ellos hazen mención muchas leyes deſte Quaderno ve al reportorio a la parte Regidores.

SECRETARIO Deſte oficio habla el titulo 9. lib. 2. de las ordenanças reales, & in tit. 18. lib. 2. noſtra recopilacionis y en eſte Quaderno haze deſta mención

en la ley 17. posita pro. l. 4. titulo 10. libro 9. recopil. & l. 76. posita pro. l. 7. tit. 13. eodem lib. 9.

TENIENTE Este es nombre general que se pone para significar a aquel que esta en lugar de qualquiera de todos los oficiales o los mas de los puestos aqui en esta. 1. parte, del hazen mencion muchas leyes deste Quaderno ve al repertorio a la parte, teniente.

THESOREROS Destos oficiales habla el tit. 4. lib. 6. de las ordenanças reales, y en el libro. 9. de la recopilacion, y dellos haze mencion en este Quaderno la ley. 1. posita pro. l. 1. titulo 16. lib. 9. recopil. & l. 7. posita pro. l. 5. titulo. 18. eodem lib. 9. & l. 130. posita pro. l. 10. titulo 16. eodem lib. 9. vbi non fit hodie mentio de thesaurarijs, quia alio ordine fuit translati.

BALLESTEROS Destos haze mencion el titulo 20. lib. 2. de las ordenanças reales & in tit. 15. lib. 6. recopil. regie. & l. 1. tit. 4. lib. 6. eodem recopil. y en este quaderno, en la ley 4. posita pro. l. 1. tit. 18. lib. 9. recop. & l. 33. posita pro. l. 13. titu. 7. eodem. l. 9.

Segunda parte de las dignidades, estados

Titulos y condiciones y leyes de los hombres en este Quaderno contenidos.

ABBATES Desta dignidad y prelaçia habla el tit. 23. & 24. titulo 5. 1. partida, y la ley. 20. tit. 6. de la misma partida, y la ley. 19. 20. & 21. tit. 7. de la misma partida, y la ley. 3. titulo 3. lib. 2. de las ordenanças reales, y ve al repor a la parte abadengo, abadia.

ALCALDES Destos Alcaldes hazen mencion muchas leyes de titulo 18. part. 2. en especial la ley 6. 7. del titulo 7. lib. 4. y la ley. fin. titulo 16. lib. 2. de las ordenanças reales sub tit. 5. lib. 6. nostra recopil. y ve al repertorio a la parte Alcaldes.

ALMIRANTE Deste titulo y dignidad habla largamente la ley 2. 9. titulo 9. de la 2. partida, y la ley 3. titulo 24. ca. part. 2. ve al repertorio palabra, Almirante.

ARCEBISPOS Destos prelatos habla la ley 2. 5. titulo 5. 1. partida, ve al repertorio a la palabra, Arceobispo.

ARCEDIACANO Desta dignidad habla la ley 4. titulo. part. 1. ve al repertorio a la parte Arceidiacono.

CAVALLEROS Deste estado de hombres haze mencion todo el titulo 21 de la 2. partida y la ley fin. titulo 9. part. 2. & titulo 1. lib. 6. nostra recopil. y la ley 86. y 107. del stylo, y el titu. 1. lib. 4. de las ordenanças reales y ve al repertorio a la palabra caualleros.

CLERIGOS Deste estado de hombres habla todo el titulo 6. de la primera partida, y el titulo 3. libro 1. de las ordenanças reales, y ve a las pragmaticas to. 1. 8. 19. 27. positas in titu. 1. lib. 1. nostra recopil. y ve al repertorio a la palabra, Clerigos.

COMENDADORES Destos hazen mencion algunas leyes del titulo fin. del libro 4. de las ordenanças reales, y la ley 6. titulo 1. lib. 6. de las dichas ordenanças, & in tit. libro 3. recopil. nostra, ve al repertorio a esta palabra, Comendadores porq algunas leyes deste Quaderno hazen mencion de ellos como y verás.

CONDES Deste titulo, y dignidad hazen mencion y dize quien son la ley 11. titulo 1. de la 2. partida, y la ley fin. titulo 14. part. 4. y del hablan haziendo meçion algunas leyes deste Quaderno, ve al repertorio a la palabra, Condes.

DONZELLAS Deste nombre de mugeres o hembras hazen mencion pocas leyes del Reyno declarando quien son en nuestro proposito, y ve a la ley 3. titu. 2. de la 2. partida, y a la ley 7. tit. 6. lib. 6. de las ordenanças reales, & in l. 4. titu. 20. lib. 6. nostra recopil. y ve al repertorio, a la palabra, Donzellas, y al capitulo siguiente.

DUENAS Ve a la ley 3. titu. 14. de la 2. partida y a la ley 1. titulo 3. part. 6. y a la ley 7. tit. 6. lib. 6. de las ordenanças reales, y ve al repertorio, a la palabra, Duenas.

DYQVES Deste titulo, y dignid. d. haze mencion diziendo quien son la ley 1. titu. 1. de la 2. partida, & l. 6. titu. 9. ca. part. 2. lex 4. tit. 5. lib. 6. recopil. del qual hablan algunas leyes deste Quaderno, ve al repertorio a la palabra Duques.

ECCLESIASTICOS De los particulares deste nombre general, habla el tit. 5. 6. 7. de la 1. partida, y el titu. 3. 7. 8. lib. 1. de las ordenanças reales, & tit. 3. lib. 5. nostra recopil. ve al repertorio a Ecclesiasticos.

EMPAREDADAS Ve la ley 24. titu. 2. de la 1. partida, y la ley 29. deste Quaderno, posita pro. l. 30. tit. 18. lib. 9. recopil.

ESGVDEROS Destos habla la ley 15. tit. 2. part. 2. y la ley. 2. titu. 1. y la ley 9. tit. 4. lib. 4. de las ordenanças reales, & l. 8. tit. 5. lib. 6. nostra recopil. & l. 3. titulo 5. eodem libro. 6. nostra recopil. y ve al repertorio a la palabra, esgvderos.

FIIOSDALGO Desta diferencia de estado de hombres, haze mencion el titulo de los riepotos, del fuero, y titulo de los riepotos en la 7. partida y a vn repertorio que yo hize de las leyes del stylo a la parte fiodal go, y a la parte, riepoto, y a las pragmatias a la foja. 2. 66. hasta 231. y al titulo secundo libro quarto, de las ordenanças reales, y al titulo secundo libro sexto, supra huius nostra recopilations. & titulo de los riepotos libro octauo, eiuodem recopilations, y ve al repertorio a la parte fiodal go.

FRAYLES Ve al titulo 7. de la 1. partida, y a la ley 6. del stylo, y a la ley 19. titu. 4. lib. 4. de las ordenanças reales, que es el titulo 14. lib. 6. nostra recopil. y ve al repertorio verbo, Frayles.

GRANDES Del Reyno, ve a la ley 11. tit. 13. tit. 1. de la 2. partida y a la ley 6. titu. 9. de la misma partida, y a la ley 30. tit. 12. 3. tit. 25. de la misma partida, y ve al repertorio, a esta palabra, Grandes.

INFANTES Ve al tit. 5. del lib. 1. del fuero Real, y al titu. 7. 14. de la 2. partida, que hablan destos hijos del Rey, y a todo el titulo 2. lib. 2. de las

ordenanças reales, & in tit. 3. lib. 2. noſtra recopil. y ve al repertorio a la palabra, infantas.

VIDIOS Deſta ley de gentes habla el titulo 2. lib. 4. del fuero, y el titulo 24. 7. parti. y ve al repertorio de las leyes de eſtilos la parte judios, y ve a las prematicas, a la foja 4. 11. 12. y el titulo 4. lib. 8. de las ordenanças reales, y al titulo de los judios, libro 8. noſtra recopil. y ve al repertorio a la palabra judios.

IVRADOS Deſtos oficiales hablamos arriba en la 1.ª parte. **LABRADORES** Ve a la ley 5. titu. 19. lib. 3. del fuero y la ley 18. titu. 4. lib. 4. del mismo fuero, y la ley 4. titu. 13. parti. 5. y la 3. y el titulo 30. parti. 2. & in pri. tit. 5. & in lib. 6. titu. 4. parti. 3. y la ley 3. titu. 6. lib. 4. de las ordenanças reales, y ley 7. 8. tit. 13. cod. lib. 4. & in lib. 7. noſtra recopil. y ve al titulo 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

LEGOS Deſte estado de gentes ay texto en la ley 11. titulo 7. p. 2. y otras muchas leyes en el titulo 4. del lib. 4. de las ordenanças reales, & in lib. 10. tit. 1. lib. 4. noſtra recopil. y a la ley 104. 118. 119. del eſtilo, y a las pragmatias a fo. 17. y ve al repertorio a la parte, legos.

MAESTRES De las ordenes, Deſta dignidad y a nueſtro propoſito habla la ley 7. tit. 6. de las ordenanças reales, ve al repertorio a la palabra Maestres de ordenes.

MAESTRES De nuevos, deſte nombre de cargo y oficio entre los marineros ay queſ habla diziendo quien ſean, mas ve a la ley 24. titulo. 9. y al titulo 24. de la 2.ª partida, & reperto etiam. l. 4. 8. & 9. titulo 9. parti. 5. y ve a las pragmatias fol. 156. cum 3. ſequentibus, y al repertorio, Maestres.

MARQUESES Deſte titulo y dignidad haze mencion y dize quien ſon la ley 11. titulo primer. de la 2.ª partida, y ve al repertorio a Marqueses.

MOROS De los que bien debaxo deſta beſtil creencia habla el titulo 25. de la 7.ª partida, y el titulo 3. libro 8. de las ordenanças reales poſtro ſub titulo de los judios y Moros libro 8. noſtra recopil. y ve al repertorio a Moros.

OBISPOS Deſtos perlados hablan muchas leyes del tit. 6. parti. 1. de clarando quien ſon y que lugar tienen y como ſon elegidos y del tit. 3. lib. 7. de las ordenanças reales, y del tit. 3. lib. 1. noſtra recopil. ve al repertorio Obiſpados.

PERLADOS Deſte nombre general habla todo el titulo 5. de la 1.ª partida, y los titulos de la palabra precedente, y ve al repertorio a la palabra, perlados.

PRINCIPE Deſte titu habla el titulo 3. lib. 1. del fuero Real y la ley 15. titulo 1. y el tit. 7. 14. parti. 1. y el titu. 2. lib. 4. de las ordenanças reales, ve al repertorio principe.

PRIORES Deſtos perlados hazen mencion muchas leyes, del titulo

7. parti. y mayormente deſde la ley 16. a del tit. 6. parti. 1. y la ley 7. titulo 6. libro 6. de las ordenanças reales, y en el titulo del Prior y conſules, del lib. 3. de la nueſtra recopilacion, y ve al repertorio Priorés.

RICOS Hombres, deſtos caualleros que ſean y por que ſe llamen aſi ve a la ley 6. titu. 9. parti. 1. y a la ley 10. titu. 13. titu. 15. parti. 4. y a la ley 7. titu. 6. libro 6. en las ordenanças reales, y ve al repertorio a ricos hombres.

REGIDORES De eſtos regidores dixere arriba en la prima parte en la letra R.

REY Deſta dignidad habla el titulo 2. del lib. 1. del fuero Real, y caſi todos los titulos de la 1.ª partida, y el tit. 1. del lib. 2. de las ordenanças reales, & in tit. 4. lib. 2. noſtra recopil. y ve al repertorio a Rey, y Reyna.

REYNA Deſta dignidad ve al repertorio a la palabra Rey, y en el verbo precedente.

SEGLARES Ve a la ley. titu. 7. parti. 1. y al repertorio a la palabra, ſeglares.

VASSALLOS De los quales habla el tit. 3. lib. 3. del fuero Real y el tit. 2. parti. 4. y el tit. 3. lib. 4. de las ordenanças reales, & tit. 4. lib. 6. noſtra reco. y ve al repertorio, a vassallos.

CHRISTIANOS De los q. viuen debaxo deſta ſanctiſſima ley de gracia habla el tit. 1. lib. 1. del fuero, y el tit. 4. de la 1.ª partida, y el tit. 1. lib. 1. de las ordenanças reales, & tit. 1. lib. 1. noſtra recopil. y ve al repertorio, a Chriſtiani.

Tercera parte, de los ſeñorios y vaſſallajes en eſte Quaderno de las alcualas contentos.

PRIMERAMENTE Para ſaber quantas maneras ſon de ſeñorio, y vaſſallage, ve a la ley 2. tit. 25. parti. 1.

ABBADIA Deſte ſeñorio o prelacia, ve atras a la 2.ª parte a la palabra, Abades, y el capitulo que ſigue, y al repertorio.

ABBADENGO Ve al capitulo precedente y a la ley 2. 3. del ſtulo, y a muchas leyes del tit. 6. lib. 4. de las ordenanças reales, & in tit. 3. lib. 2. noſtra recopil. & ve al repertorio abbadengo.

AL CALDES Deſte cargo y encomienda ve atras a la 1.ª y verbo alcydes.

ARCEDIANA ZGO Deſta dignidad o ſeñorio ve a tras a la 2.ª parte a la palabra arcedianos.

ARZOBISPADO Deſte ſeñorio ve a tras a la parte a la parte arzobispos.

BEHETRIA Deſta manera de ſeñorio habla la ley 1. tit. 5. de la 2.ª parti. diziendo que ſea, y la ley 15. ſtulo, y muchas leyes del titu. 6. lib. 4. de las ordenanças reales tranſcriptas in tit. 3. lib. 6. noſtra recopil. y ve al repertorio, a behetria.

ENCOMIENDAS ve atras a la 2.ª parte, a la palabra Comendadores y a la ley 5. tit. 6. lib. 4. de las ordenanças real quax est. tit. 5. lib. 6. noſtra recopil.

MAESTRAZGOS Deste señorio y vasallaje, ve atras a la seguda parte. verbo, Maestres de ordenes.

MERINDADES Ve atras a la. 2. parte a la palabra Merino, y a muchas leyes del titul. final, lib. 4. de las ordenanças reales, y a las pragmaticas. fol. 81.

OBISPADOS Deste señorio y jurisdiccion, ve atras a la. 2. parte verbo Obispos.

ORDENES Ve atras a la. 2. parte verbo, Maestres de ordenes: Y ve a las pragmaticas. fol. 71.

PRIORAZGOS Ve a la. 2. part. verbo, Prioros, y al capitulo precedente.

REAL ENGO Ve a la ley seguda tit. 25. par. 4. y a la ley. 231. Styli: Y al tit. 6. lib. 4. de las ordenanças reales: y al tit. 13. libidem: Y a las pragmaticas fol. 98. y ve al repertorio a Realengo.

REYNO Ve al capitulo precedente, y a los mas titulos de la seguda partida, y a las pragmaticas fol. 120. 129. 184. y ve al repertorio.

SACADAS Ofacados desta manera de señorio y vasallaje, ve al primer capitulo de la letra precedente, principalmente a las pragmaticas, fol. 98. y al repertorio, verbo, Sacadas.

SENNORIOS Ve a la ley seguda tit. 25. de la quarta partida, y al tit. 6. lib. 4. de las ordenanças reales y ve a la letra precedente a la palabra Reyno, y al repertorio a señorios.

SOLARIEGOS Que manera de señorio sea este, dize lo la ley seguda tit. 25. de la quarta partida, y al tit. 4. lib. 4. de las ordenanças reales y en el tit. 3. y 4. del lib. 6. supra. y de ello leyes y al repertorio, verbo, Solariegos.

VASSALLAJE Ve todo el tit. 13. lib. 3. del fuero Real, y al tit. 25. de la quarta partida y al repertorio a Vasallajos.

Quarta parte de los derechos y Pechos y

Rentas que se contienen en las leyes deste

Quaderno.

ALCAVALA Deste derecho Real habla la ley doze. 16. tit. 1. y la ley. 448. tit. 4. y la ley seguda. tit. 7. lib. 6. de las ordenanças Reales, y ve al repertorio, Alcauala.

ALMOXARIFAZGO Deste derecho ve a la primera parte desta obra, a la parte Almozarifes y ve a la ley. 13. tit. 10. lib. 6. de las ordenanças reales: y a la ley. 10. tit. 6. del mismo libro: y a la ley. 311. del mismo libro.

CONTRIBVCIÓN Deste derecho ve a la ley. 35. tit. 4. lib. 4. de las ordenanças reales y a las pragmaticas. fol. 122. y a la ley. 18. y desde ella hasta el cabo en el Quaderno de la hermandad, sub. tit. 13. lib. 3. nostra recopilatio. y ve al repertorio, a la palabra Contribucion.

DERE.

DERECHOS Deste nombre general hablan muchas leyes del tit. 16. lib. 6. de las ordenanças Reales, y en muchos titulos de la recopilatio Real, y ve al repertorio a derechos.

DIEZMOS Deste derecho habla el tit. 3. de la 2. partida, y el tit. 13. lib. 4. de las ordenanças Reales, en tit. de diezmos, lib. 1. nostra recopil. y ve a las pragmaticas. fol. 11. y al repertorio, a diezmos.

IMPOSICIONES Ve al tit. 10. del lib. 6. y a la ley. 16. 17. 18. tit. 1. lib. 7. de las ordenanças reales & tit. 1. lib. 6. nostra recopil.

MONEDAS Ve a la ley. 1. tit. 1. y a la ley. 3. tit. 1. y a la ley. 19. en la 2. partida y a la ley. 9. tit. 4. de la 3. y a la ley. 9. tit. 7. de la 2. parte. tit. 8. p. 3. y al tit. 4. lib. 4. y al tit. 6. lib. 6. y a la ley. 16. tit. 7. de las ordenanças reales que esta puesto de el tit. 20. & 21. lib. 3. nostra recopil. y ve al repertorio a monedas.

MONTAZGO Ve a la ley. 13. del tit. 10. lib. 6. de las ordenanças Reales positio en tit. de seruicio, y montazgo lib. 9. nostra recopil. y al repertorio a labra, montazgo.

PEDIDOS Ve al tit. 6. ro. lib. 6. de las ordenanças Reales, sub. tit. 1. lib. 6. nostra recopil. y ve a la letra precedente, y al repertorio, a pedidos.

PECHOS Ve a la ley. 2. lib. de las ordenanças reales sub. tit. 4. lib. 6. nostra recopil. 7. en esta. 4. parte a la palabra, derechos y a las pragmaticas fol. 93. y al repertorio, a pechos.

PUEERTOS Y portazgos, ve a la ley. 4. tit. 18. de la 3. partida, & Ly. tit. 7. par. 5. & 18. tit. 33. part. 7. y al tit. 10. lib. 6. de las ordenanças Reales sub. tit. 1. lib. 6. nostra recopil. y a las pragmaticas fol. 11. 13. 19. y ve al repertorio a puertos.

RENTAS Ve al tit. 6. lib. 6. de las ordenanças reales, y a las prag. fol. 124. 126. y la ley. 6. tit. 18. par. 3. y al repertorio, verbo, Rentas. Y al tit. 8. lib. 9. nostra recopil.

SALINAS Ve a la ley. 6. tit. 28. de la 1. partida, y a la ley. 8. tit. 1. lib. 6. de las ordenanças reales, y a las pragmaticas fol. 207. positio pro. 1. tit. 13. lib. 6. nostra recopilatio. 7. al repertorio, a salinas.

SERVICIO Ve atras en esta. 4. parte a la palabra, Montazgo, y al repertorio, a seruicio.

SISAS Ve atras en esta. 4. parte a la palabra, derechos e imposiciones, y rentas, y al repertorio a la palabra, sisas, & las. tit. 8. lib. 9. nostra recopilatio.

TERCIAS Destos derechos habla todo el tit. 7. lib. 6. de las ordenanças reales, positio sub. tit. 21. lib. 9. nostra recopilatio, y ve al repertorio, a tercias.

TRIBVTOS Destos derechos habla el tit. 10. de las ordenanças reales, y la ley. 2. del tit. 1. de la 2. partida, & 18. tit. 33. part. 1. & tit. 1. lib. 6. nostra recopilatio. 7. ve al repertorio, a tributos.

Quin.

Quinta parte en que se contienen las personas que no pueden arrendar ni ser fiadores de los arrendadores.

NO Pueden ser arrendadores los que no son conocidos, y abonados salvo en cierta manera. l. 41. deste Quaderno de las alcualas posita pro. l. 16. titu. 11. lib. 9. noftræ recopil.

NO Pueden ser arrendadores los que despues de auer puesto la renta no dieren fiadores bastantes. l. 47. deste Quaderno posita pro. l. 7. tit. 11. lib. 9. noftræ recopil.

NO Pueden ser arrendadores ni fiadores de los caualleros, ni personas poderosas, l. 56. & 57. deste Quaderno positis pro. l. 1. & 4. titu. 10. lib. 9. noftræ recopil.

NO Pueden ser arrendadores ni fiadores de los arrendadores, Prelados, personas poderosas, caualleros que tienen vasallos, los contadores mayores del Rey, ni sus lugares tienen ni sus secretarios, ni escriuanos de camara (suyos que residen en su consejo, ni los oydores de su audiencia ni sus alcaldes, ni el escriuano mayor de rentas, ni los oficiales de los cotadores, ni los Alcaldes, alguaziles, merinos, y regidores intrados, escriuanos de còcejo, ni escriuanos de rentas ni letrados ni mayordomos de los concejos). l. 57. deste Quaderno, posita pro. l. 4. titu. 10. lib. 9. recopil.

IV DIOS Ni Moros no pueden ser arrendadores menores salvo en lugar que tenga jurisdiccion, y sea de duzientos vezinos arriba. l. 58. deste Quaderno posita pro. l. 3. titu. 10. lib. 9. recopil. vbi emeritatur & augetur illa lex. 58.

El que pareciere por su aspecto menor de veinte y cinco años no puede arrendar ni ser fiador en estas rentas salvo si fiziere iuramento que no pedira restitucion. l. 61. deste Quaderno posita pro. l. titu. 10. lib. 9. recopil. e ve a la ley. 3. 4. 5. 6. 7. titu. 1. de lib. 6. de las ordenanças Reales que ponen en ellas, y otras personas que no pueden arrendar, posita per totum illu. tit. 10. lib. 9. noftræ reco. y ve a la ley. 14. 6. en fin deste Quaderno que manda que se guarden las leyes, deste Quaderno, y no otras, posita pro. l. 34. tit. 10. lib. 9. recopil.

Sexta parte, en que se contienen las condiciones con que se han de arrendar las rentas deste Quaderno de las alcualas.

EN LA Parte precedente dize las personas que no pueden arrendar, e porque todas las otras que pueden arrendar queriendo lo hazer han de guardar ciertas condiciones puestas por todas las leyes deste Quaderno,

derno en fauor de sus altezas, o de sus arrendadores, o de entrambas partes juntamente por que aquellas son las principales e que mas claramente pueden dezir condiciones, las quales si alguno quisiere saber vaya al reportorio a la parte condiciones y discorra por todas las leyes que alli se hallan en todas y todas las noftræ recopil. & hõlle fin. lib. 9. recopilationis, apponitur titulus de las condiciones generales, donde se juntan y acumulan.

Septima parte en que se contienen los tiempos de los arrendamientos, y quando se han de poner las Rentas en almoneda y pregonar.

PARA poner aqui los tiempos en que las rentas se han de arrendar y poner en almoneda, y pregonar, fuera menester referir en todas las leyes deste Quaderno, diziendo la mayor parte dellas: por cuita proximidad, el que quisiere saberlas vaya al reportorio a la palabra, Arrendamiento, y a la palabra, Arrendar, y a la palabra, Almoneda, y a la palabra, Pregones, y discorra por todas las leyes, que alli hallare, y ellas le diran donde lo hallare.

Octava parte en que se contienen las pu- jas quebras y prometidos.

PORQUE las pujas se hazen en diuersas maneras, y son diuersas en cantidad y nombres, y se reciben en diuersos tiempos, y ante dellas se dan prometidos a los que las hazen, y despues dellas se hazen quebras contra los que las rentas poseen y pujan, lo qual declara aqui por assento seria consumir tiempos, y finalmente, aya de ser necesario ver las leyes que en ello hablan, acorde de remitir al que sabe lo quisiere al reportorio, a la parte Pujas, y a la parte Quebras, y a la parte Prometidos, donde se halla todas las leyes que hablan en este proposito.

Nouena parte, en que se contienen las diuersidades de las rentas y de como y quando se han de dar los recudimientos.

LO Remates son diuersos y se hazen en diuersos tiempos y tienen apartados nombres por diuersos respectos y por tanto ay muchas leyes en este Quaderno de las alcaualas que hablan dellas, y assi mismo ay muchas leyes que habla de los recudimientos que dan los contadores para recaudar eoger y cobrar las rentas, y si las ouiesse de poner aqui dizendo las por relacion seria largo el tratado: por tanto pareciome ser bien dezillas por remission, pues que siempre es necessario ver los originales, assi que el que quisiere saber las maneras y diferencias de los remates, y como y quando se dan los recudimientos vaya al repertorio a la parte remates, y a la parte recudimientos que alli hallara todas las leyes que en este proposito hablan.

Dezena parte en que se contienen las perfonas francas esentas y saluadas.

ANTONA Garcia en la ley 30. del Quaderno se contiene la franquiza de los hijos y hijas de Antona Garcia vezina de Topo, & in nostras rege recopilacione sub. l. 3. titu. 18. libro 9.

Boticario, El boticario del Rey es franco ley. 22. posita pro. l. 25. titulo 18. libro 9. nostraz recop. y el de la Reyna. l. 25. posita pro. l. 27. titulo 18. eodem libro 9. y el del Principe don Iuan ley 28. posita pro. l. 21. eodem titulo 18. y ve alas pragmatias fol. 109. y qualquier boticario oy tambien lo son de ciertas medicinas por la nueva ley espressa y puesta en las nuevas adiciones a la dicha recopilacion Real y al dicho titulo 18.

Brosador, El brosador del Rey es franco ley 22. posita pro. l. 25. titulo 18. libro nono recopilacionis, y el de la Reyna ley 25. posita pro. l. 27. eod. titulo 18.

Capatero, El capatero del Rey es franco, ley. 22. posita pro dicta. l. 25. titulo 18. libro nono recopilacionis, y el del principe don Iuan ley 28. posita pro. l. 29. eod. titu. 18.

Carnicero, El carnicero de la Corte e Chancilleria es franco y saluado, l. 19. posita pro. l. 22. titulo 18. libro 9. recop. y el del Rey. l. 10. posita pro. l. 23. eodem titulo 18. y el de la Reyna ley. 23. posita in. l. 26. eodem titulo 18. y el del Principe don Iuan. l. 26. posita pro. l. 18. eodem titulo 18.

Cleri-

Clerigos, Los clerigos son francos y saluados l. 3. posita pro. l. 6. titu. 18. libro 9. recopil.

Comendadores, Los comendadores de las ordenes de Santiago Calatrava, Alcantara y San Juan son francos y saluados segun algunos dizenn, or l. l. 3. deste Quaderno, en quanto dize monasterio, por quanto ellos son francos, mas entendiendole la ley por rigor, e la letra mas parece que quiere dezir que no sean francos pero yo preguntelo que guardaua a vn muy fido y collarlo arcaudador, y dixome que pagauan alcaualas de los bienes patrimoniales, mas no de los que vendian si eran auidos de la encomienda, de quo habes in de iudicem legem nonam titulo 18. libro nono recopilacionis.

Cordonero, El cordonero del Rey es franco y saluado, ley. 22. nostra pro l. 25. titulo 18. libro nono, y el de la Reyna l. 25. posita pro. l. 27. eodem titulo 18.

Defendientes, Ve atras a esta. 10. parte a la palabra Antona Garcia.

Emparedadas, Francas son las emparedadas que viuen y moran en la ciudad de Vb. da dentro en el alcazar, l. 29. posita pro. l. 30. titulo 18. libro 9. recopil.

Estrangeros; Los estrangeros de fuera de los reynos sean francos del p. q. traxere por la mar auender a Sculla l. 3. posita pro. l. 26. titu. 18. libro 9. recop.

Fijos de Antona Garcia, ve atras a esta. 10. parte a la palabra Antona Garcia.

Guarnicionero, El guarnicionero del Rey es franco y saluado. l. 24. posita pro. l. 25. titulo 18. libro 9. recop. y el de la Reyna. l. 25. posita pro. l. 27. eod. titulo 18.

Herradores, Los herradores son francos y saluados, que no paguen alcauala de todo el heraje que gataren en los Reales y on la gente de guarniciones l. 26. posita pro. l. 28. tit. 18. lib. 9. recopilacionis nostra.

Yerros de Antona Garcia, ve atras en esta. 10. parte a la palabra Antona Garcia.

Maestres, Los maestros de las ordenes son francos y saluados segun ve tras a tras en esta. 10. parte en la palabra Comendadores.

Pellejero, El pellejero del Rey es franco y saluado l. 22. posita pro. l. 25. titulo 18. libro 9. recopilacionis, y el de la Reyna l. 25. posita pro. l. 27. eodem titulo 18. y el del Principe don Iuan l. 28. posita pro. l. 29. eodem titulo 18.

Perlados, Los perlados son francos y saluados. l. 3. posita pro. l. 7. titu. 18. libro 9. recop.

Platero, El platero de la Reyna es franco y saluado l. 25. posita pro. l. 27. titulo 18. libro 9. recopilacionis, y el del Principe don Iuan l. 28. posita pro. l. 29. eodem titulo 18.

Priores de las ordenes, Los priores de las ordenes son francos y saluados segun ve tras a tras en esta. 10. parte en la palabra Comendadores.

Regaton, El regaton del Rey es franco y esento. l. 21. posita pro. l. 24. titulo 18. libro nono recopilacionis, y el de la Reyna. l. 24. posita pro. l. 26. eodem titulo 18. y el del principe don Iuan. l. 27. posita pro. l. 28. eodem titulo 18.

Recop. Onzena Parte.

Rey y Reyna, El Rey y la Reyna son francos y saluados l. 2. posita pro l. 3. titulo 18. libro 9. recopilationis & l. 5. posita pro ca. l. 3. eodem titulo 18. vbi diximus.

Sillero, El sillero del Rey es franco y saluado, l. 22. posita pro l. 25. titul. 18. libro 9. recopilationis, y el de la Reyna, l. 25. posita pro l. 27. eodem titulo 18.

Otras muchas personas ay francas y saluadas por respecto de las ciudades villas y lugares heredamientos ventas y mesones donde venden o por razon de las mismas cosas vendidas, el que saber las quisiere vaya adelante por toda la 1. 1. 2. partes desta recopilacion que ay estan por esteito.

Onzena parte en que se contiene las Ciudades villas lugares y castillos, y fortalezas Iglesias y monasterios ventas e melones e otros lugares francos eientos y saluados

ALCALA la Real, Los vezinos y moradores de Alcalá la Real son francos y saluados, ley nona posita pro l. 11. titulo 18. libro 9. recopilationis.

Alcala de los Gárzules, Los vezinos y moradores de Alcalá de los garzules son francos y saluados ley nona, posita pro l. 11. titulo 18. libro 9. recopilatio.

Alcaudete, Los vezinos y moradores de Alcaudete son francos y saluados l. 9. posita pro l. 11. tit. 18. lib. 9. recop.

Alhama, Los vezinos y moradores de Alhama son francos y saluados, dicta l. 9. posita pro l. 11. tit. 18. lib. 9. recop.

Antequera, Los vezinos y moradores de Antequera son francos y saluados dicta l. 9. posita pro dicta l. 11.

Archidona, Los vezinos y moradores de Archidona son francos y saluados dicta l. 9. posita pro dicta l. 11.

Archos o Arcos, Los vezinos y moradores de Arcos son francos y saluados dicta l. 9. posita pro dicta l. 11. tit. 18. lib. 9. recop.

Atarçanas, Que no se paguen derechos algunos de los pinos que se vendieren para las atarçanas de Scullad, l. 34. posita pro l. 37. titulo 18. libro 9. recopil.

Aznalmará, Los vezinos y moradores de Aznalmará son francos y saluados dicta l. 9. posita pro l. 11. tit. 18. lib. 9. recop.

Badajoz, ve adelante en esta 11. parte a la palabra, ventero.

Begel, Los vezinos de Begel son francos y saluados dicta l. 9. posita pro dicta l. 11. tit. 18. lib. 9. recop.

Cañete, Los vezinos y moradores de Cañete son francos y saluados dicta l. 9. posita pro dicta l. 11. titulo 18. libro 9. recopil.

Carcel

Recop. Vndecima parte

116

Carcel, Los vezinos y moradores de Carcel son francos y saluados vt in legibus precedentis capituli.

Carragena, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra, Venteros.

Casas, De moneda, la plata velló cobre y saluras que se compraren y vendieren para las casas de moneda son francas, l. 6. posita pro l. 4. tit. 18. libro 9. recop.

Castillos, Los castillos que se han ganado y ganare de los Moros son francos, l. 9. & 10. positis pro l. 11. & 12. tit. 18. libro 9. recop.

Cordona, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra, Venteros.

Cuenca, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra, Venteros.

Ferías, El que quisiere saber que ferias y de que lugares son francas, Vaya al reportorio a Ferias.

Fortalezas, Las fortalezas contenidas en la ley 9. posita pro l. 11. tit. 18. lib. 9. recop. son francas y saluadas.

Fuenterabia, Los vezinos y moradores de la Villa y castillo de Fuenterabia son francos l. 10. posita pro l. 12. titulo 18. libro 9. recop.

Gelues, Los vezinos y moradores de Gelues, que es en el Arçobispado de Seuilla son francos y saluados, l. 9. posita pro l. 11. titulo 18. libro 9. recopilationis.

Gibraltar, Los vezinos y moradores de Gibraltar son francos, y saluados, l. 9. posita pro dicta l. 11. titulo 18. libro 9. recop.

Herradores, Ve a la 10. parte a la palabra Herradores.

Heredad de valdepalacios, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra ventero.

Iahen, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra, ventero.

Iglesias, Las iglesias son saluadas, y francas, l. 3. posita pro l. 6. titulo 18. libro 9. recopil.

Lucena, Los vezinos y moradores de Lucena son francos y saluados, l. 9. pro l. 11. titulo 18. libro 9. recop. posita.

Lugares, Los lugares contenidos en la dicha ley 9. posita pro l. 11. tit. 18. libro 9. recop. son francos y saluados.

Madrid, La villa de Madrid, y Valladolid son francas en las ferias que en ellas se hazen, l. 16. posita pro l. 19. titulo 18. libro 9. recop. & l. 117. posita pro l. 4. titulo 10. eodem libro 9.

Medina Sidonia, o Cidonia, Los vezinos y moradores de Medina Cidonia son francos y saluados, l. 9. posita pro l. 11. titulo 18. libro 9. recop.

Medina del Campo, Las ferias de Medina del Campo son francas y saluadas, l. 17. posita pro l. 4. tit. 10. lib. 9. recop. y e a ferias, al reportorio.

Medina de Rioseco, Las ferias de Medina de Rioseco, son francas y saluadas, l. 147. que es la que agora fue nueuamente incorporada, quam hucusque non reperimus insertam in nostra recopilatione.

Monesterios, Son francos los monesterios y saluados, l. 3. posita pro l. 6. titulo 18. libro 9. recopil.

Oliuera, Los vezinos y moradores de Oliuera, son francos, y saluados l. 9. posita pro l. 11. titulo 18. lib. 9. recop.

Ordenes, Las ordenes de Santiago, Calatraua, Alcantara y Sant

P 3 loan

fuan, son francas y saluadas por la ley 3. mas ve atras a la 10. parte, a la palabra, comendadores, donde fabra la verdad de lo que se guarda.

Plazencia, Ve adelante en esta 11. parte a la palabra, Ventero, Priego, o Phego. Los vezinos y moradores de Priego son francos y saluados, l.9. posita pro. l. 11. titulo 18. libro.9. recopil.

Pruna, Los vezinos y moradores de Pruna son francos y saluados, l.9. & tit. in capite precedente allegatos.

Puebla De Santa Maria de Guadalupe, Los vezinos y moradores de Santa Maria de Guadalupe, y los que ay truxeré cosas a vender, son francos l. 11. posita pro. l. 13. titulo 18. libro.9. recopil.

Puebla, De Villa franca, El pueblo de la Puebla de Villa franca del archobispado, es franco l. 13. posita pro. l. 15. titulo 18. libro.9. recopil.

Puebla De Santa Maria de Nizua, Los vezinos y moradores desta puebla son francos l. 14. posita pro. l. 16. titulo 18. libro.9. recopil.

Puerto, De la Oñilla, Ve adelante a esta 11. parte a la palabra Venteros.

Puerto, De la Mala muger Ve adelante en esta n. parte a la palabra, Venteros, Reales, o tercios, Ve atras a la 10. parte a la palabra, Herradores.

Segonia, Ve adelante en esta 11. parte, a la palabra Venteros.

Scuilla, Ve a esta 11. parte, a la palabra Venteros.

Tarifa, Los vezinos y moradores de Tarifa, son francos y saluados l.9. posita pro. l. 11. titu. 18. lib.9. recopil.

Teba, Los vezinos y moradores de Teba, son francos y saluados d. l.9. & tit. capitis precedentis.

Tierra de Moros, Las caualgadas que se facá de tierra de Moros, son francas, l.8. posita pro. l. 10. titulo 18. libro.9. recopil.

Toledo, Ve adelante a esta 11. parte a la palabra Venteros.

Torre, El Alchime, los vezinos y moradores desta Torre son francos l.9. posita por. l. 11. titulo 18. libro.9. recopil.

Toro, Ve atras a la 10. parte a la palabra, Antona Garcia.

Trugillo, Ve adelante a esta 11. parte a la palabra, Ventero.

Valladolid, las ferias que se hazen en Valladolid, y Madrid, son francas, l.16. & 117. positas por. l. 19. titulo 18. & pro. l.4. titulo 20. lib.9. recopil.

Ventas, Ve al capitulo siguiente que comienza, Venteros.

Vbeda, Ve atras a la 10. parte a la palabra emparedadas.

Valdepalacios, Ve adelante a esta 11. parte a la palabra, Venteros.

Valderas, Las personas que moraren en Valderas, son francas y saluadas l.15. posita pro. l. 17. titulo 18. libro.9. recopil. y Ve a las pragmatias fo. 227. donde fallaras vna declaracion deste privilegio de Valderas, que declaratio appointur pro. l. 8. etus titu. 18. & libro.9. recopil.

Venteros, Todos los venteros contenidos en las leyes 12. 17. 18. deste Quaderno positas pro. l. 14. 20. & 21. titulo. 18. libro.9. recopil. son francos por respeto de las ventas segun ay fe contiene.

Villas, Las villas contenidas en la ley 9. deste Quaderno posita pro. l. 17. tit. 18. lib.9. recopil. son francas y saluadas. Y ve a la ley. 5. que est. 3. co. tit. 12.

Ximena, Los vezinos y moradores de Ximena son francos y saluados l.9. posita pro. l. 11. titulo 18. lib.9. recopil.

Xodir,

Xodar, Los vezinos y moradores de Xodir, son francos y saluados l.9. posita pro. l. 11. titulo 18. lib.9. recopil.

Zahara, Los vezinos y moradores de Zahara son francos y saluados d. l.9. posita pro. l. 11. del titu. 18. lib.9. recopil.

Dozena parte, de las cosas francas y saluadas.

EN LAS dos precedientes partes dixé de las cosas francas y saluadas por virtud y respecto de las personas q las vendian o de los lugares do se vendian, mas agora en esta 12. parte dire de las cosas que son francas y saluadas por virtud de la propio genero sin auer respecto a otra cosa alguna.

Acores, No se paga alcuala de ellos, l. 3. posita pro. l. 34. titulo 18. libro 9. recopil.

Armas, No se paga alcuala de ellas, l. 1. & 2. posita pro. 34. capitis precedentis.

Aues de caça, No se paga alcuala de ellas, l. 1. & 2. posita pro 34. capite precedentis.

Casamientos, No se paga alcuala de las cosas que se dieren en casamiento l. 32. posita pro l. 35. titulo 18. libro.9. recopil.

Caualgadas, No se paga alcuala de las caualgadas que se facen de tierra de Moros l. 8. posita pro. l. 10. titulo 18. libro.9. recopil.

Cauillos, No se paga alcuala de los cauillos que se venden o tirrean en fillidos y en fremados l. 31. posita pro. l. 34. titulo 18. libro.9. recopil. y ve abaxo, Machos.

Cruzadas, No se paga alcuala de las cosas que venden los tesoreros o receptores o sus hazedores de la santa Cruzada l. 7. posita pro. l. 5. titulo 18. libro.9. recopil.

Defuntos, No se paga alcuala de los bienes de los defuntos que se parten entre sus herederos, aunque entrecengan dineros l. 32. posita pro. l. 35. titulo 18. libro.9. recopil.

Falcones, No se paga alcuala de los falcones, l. 31. posita pro. l. 34. tit. 18. lib.9. recopil.

Herencia de here deros, Ve atras en esta 12. parte a la palabra Defuntos.

Libones, De los libones communes que vestimos, no se paga alcuala l. 31. posita pro. l. 34. tit. 18. lib.9. recopil.

Libros, De los libros en quidernados o por enquedernar de molde o de mano, no se paga alcuala: porque son falculos, en la ley 31. pro. l. 34. titulo 18. libro.9. recopil.

P 4

Machos,

Machos, De los machos de silla que se venden enfillados, y enfreñados, no se paga alcuala. l. 31. posita pro. l. 34. tit. 18. libro 9. recop.

Moneda, No se paga alcuala de la moneda amonedada. l. 31. posita pro. l. 34. tit. 18. libro 9. recopila.

Mulas, No se paga alcuala de las mulas que se venden enfilladas, y enfreñadas. l. 31. posita in cap. precedente.

Pan cozido, No se paga alcuala dello. eadem. l. 31.

Pan, Francos fin y no pagan alcuala los estrágeros de fuera de estos Rey nos del pan que traen por la mar a vender a Sevilla. l. 33. posita pro. l. 36. tit. 18. libro 9. recopila.

Pinos, Ve a tras a la. 11. parte. a la palabra. Ataraçanas.

Trezena parte en que se contiene la orden que han de tener los juezes en librar los pleytos de las alcualas y otras rentas.

VEZES, Ante que juezes se han de pedir las alcualas, y lo que han de guardar. hazer y cumplir. l. 121. posita pro. l. 117. libro 9. recopila.

Juezes, En que manera han de conocer los juezes los pleytos de las alcualas. l. 121. posita pro. l. 117. libro 9. recopila.

Juez, Lo que deve hazer el juez quando le fuere quer ellado que el eferuano no lleuo mas derechos de los tassados. l. 113. posita pro. l. 6. titulo 7. libro 9. recopilationis.

Juezes, Qual ha de ser juez executor que dieren los contadores mayores para las rentas, y donde han de bñocer. l. 116. posita pro. l. 9. titu 7. libro 9. recopilationis.

Juezes, Que no pidan las yglesias y monesterios y personas de orde que tienen mercedes por priuilegios, o libranças ante los juezes Ecclesiasticos, si no ante los juezes seculares, e como han de proceder estos juezes. l. 117. posita pro. l. 10. titulo 7. libro 9. recopila.

Juezes, Que los juezes ordinarios libren los pleytos de las alcualas contra los monederos, y officiales de estas casas de la moneda. l. 118. posita pro. l. 11. titulo 7. libro 9. recopila.

Juezes, Que juezes conocen de los pleytos de las rentas, y como han de hazer execucion por los marauedis de las rentas. l. 130. posita pro. l. 10. titu. 16. libro 9. recopila.

Juezes, Que los juezes que ouieren de librar los pleytos de las alcualas, no pidan ni lleuen assessorias, so cierta pena. l. 131. posita pro. l. 12. titulo 7. libro 9. recopilationis.

Juezes, Que juezes pueden sentenciar sobre las rentas. l. 131. quam ve ali bi dictum remanet nondum. lucusque vidi positam in nostra recopilatione regia.

Juezes,

Juezes Que quãtas de marauedis han de llevar los juezes executores, o los otros qualesquier officiales, por derechos de las execuciones que fazeñ por los marauedis de las rentas. l. 133. posita pro. l. 13. titulo 7. libro 9. recopilationis y ve a la. 1. parte desta recopilatione a tras, a la palabra. Juezes.

Eferuanos, De la notificación y asiso que el eferuano tiene de hazer al reo so cierta pena, y de lo que han de hazer, ve a la ley 12. posita pro. l. 1. titu. 7. libro 9. recopila.

Eferuanos, Ante que eferuanos pueden passar los pleytos de las alcualas y que derechos han de llevar de los actos que ante ellos passaren y quando los han de llevar, y lo que pena: Ve a la ley 123. posita pro. l. 6. titu. 7. libro 9. recopila.

Eferuanos, Los actos en las alcualas se han de hazer por ante eferuano de la causa si pudiere ser auido, y si no delante otro eferuano publico, ve a la ley 124. posita pro. l. 7. & 3. titulo 7. libro 9. recopila. Y ve a tras a la. 1. parte a la palabra eferuanos.

Abogado, o letrado, El reo ha de contestar la demanda por palabra e no por escrito, salvo si lo quisiere hazer trayedolo por memorial llanamente hecho sin consejo de abogado. l. 122. posita pro. l. 5. titulo 7. libro 9. recopila. y ve a tras a la. 1. parte a la palabra Abogado.

Letrado, o abogado, Si el arredador, sielo cogedor, pidiere al reo que haga juramento de calumnia, o decisorio, sea obligado de lo hazer hasta otro dia primero, y absolver dentro de tres dias sin libello y sin consejo de letrado. l. 124. posita pro. l. 7. titu. 7. libro 9. recopila. y ve al capitulo precedente.

Procuradores, Los arredadores sielos y cogedores, pueden poner procuradores en los pleytos de las alcualas. l. 125. posita pro. l. 1. titulo 7. libro 9. recopila. & l. 129. posita pro. l. 19. titulo 17. eodem libro 9.

Procuradores, No pueden poner procuradores por si en los pleytos de las alcualas los reos, si los arrendadores, o quien su poder ouiere lo pidieren, si luen en ciertos casos. l. 125. posita pro. l. 1. titu. 7. libro 9. recopila. y ve a tras a la. 1. parte a la palabra procuradores.

Demandador, Demandador o ador en las rentas y alcualas ha de ser el arrendador recaudador sielo cogedor, o quie fu poder ouiere y aunq no tenga muchas rentas o muchos tengau una renta, todos juntos han de poner vna demanda o vno por todos. l. 121. posita pro. l. 1. titulo 7. libro 9. recopila. y 124. posita pro. l. 7. titu. 7. libro 9. recopila. & 129. posita pro. l. 19. titulo 17. libro 9. recopila. & la 30. posita pro. l. 12. titulo. 16. eodem libro 9. y ve al capitulo siguiente.

Demãdado, o reo Demãdado o reo en las rentas y alcualas ha de ser conçejo o vniuersidad, o persona singular: mas no puede ser demandada la muger del reo ni sus hijos, ni officiales, ni collaços que estan so su gouernacion. l. 121. posita pro. l. 1. titulo. 7. libro 9. recopilationis y en el capitulo precedente.

Emplazamiento, Como y quando, y ante quie, y para que lugares, y quantas vezes, y que personas han de emplazar los arrendadores sielos y cogedores, o quien fu poder ouiere, y que forma se ha de tener en ello, ve a la ley 121. posita pro. l. 1. titulo 7. libro 9. recopila.

1. Emplazamiento. Que los contadores mayores, o sus lugares tenientes, o los notarios de sus altezas, den cartas de emplazamiento a los arrendadores para emplazar a las personas poderosas que no quisieren pagar el alcavala que desieren l. 129. posita pro l. 19. titulo 7. libro 9. recopil. Y ve al titulo 3. libro 2. del fuero y al titulo 7. de la 3. partida y al titulo 2. lib. 3. de las ordenanças reales posito sub titulo de los emplazamientos libro 4. recopil.

Demanda. Dóde y quando y ante quien han de poner las demandas los arrendadores fieles o cogedores de las alcavalas, y la orden del demandar y proceder en los pleytos de ellas. l. 122. posita pro l. 1. titulo 7. libro 9. recopil.

Demanda. Como ha de poner el arrendador la demanda sobre compra o venta de heredad l. 161. posita pro l. 10. titulo 17. libro 9. recopil. y ve al repertorio ala parte demanda.

Demanda. No ha de recibir los juezes la demanda por escrito sino por palabra l. 122. posita pro l. 5. titulo 7. libro 9. recopil.

Demanda. El demandado es obligado a contestar la demanda que le fue re puestas dentro de tres dias o pena de confesso l. 122. posita pro l. 10. titulo 7. libro 9. recopil.

Demanda. El escrivano ha de llevar de derechos del traslado de la demanda dos maravedis l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil.

Demanda. Como ha de proceder el juez quando el arrendador pone demanda al que vende muchas cosas por menudo l. 124. posita pro l. 7. titulo 7. libro 9. recopil.

Demanda. Hasta que tiempo pueden poner la demanda de las alcavalas los arrendadores ley. 129. posita pro l. 19. titulo 7. libro 9. recopil. y ve al titulo 1. lib. 2. del fuero y al titulo 3. de la 3. partida y al titulo 2. lib. 3. de las ordenanças reales posito pro titulo 7. libro 9. recopil.

Respuesta. O contestacion del juez y el escrivano de la causa juntamente luego alli en el mismo acto de la demanda notifiquen y asusen al demandado que ha de de contestar el pleyto a tercero dia y quando y en que termino ha de absolver el juramento de calumnia o decisorio l. 121. posita pro l. 1. titulo 7. libro 9. recopil.

Respuesta. la respuesta o contestacion se ha de hazer dentro de tres dias o pena de confesso e hagase negando o confesando simple y llanamente y por palabra y no por escrito, salvo si lo quisier traer y dar por memorial llanamente hecho sin consejo de abogado l. 122. posita pro l. 5. titulo 7. libro 9. recopil.

Respuesta. El escrivano ha de llevar de la contestacion de la demanda dos maravedis quier tenga muchos capitulos o pocos l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil. y desta cto ve al titulo 6. lib. 2. del fuero y al titulo 1. de la 3. par. y al titulo 3. lib. 3. de las ordenanças reales positos por titulo de la contestacion de las demandas libro 4. recopil.

Juramento. De calumnia y decisorio. el juez y el escrivano de la causa juntamente luego alli en el mismo acto de la demanda notifiquen y asusen al demandado en que termino ha de declarar y absolver el juramento de calumnia o de cisorio l. 121. posita pro l. 1. titulo 7. libro 9. recopil.

Juramento. De calumnia o decisorio. el escrivano ha de llevar de la absolucion

cion del juramento de calumnia o decisorio vn. maravedi l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil.

Juramento. De calumnia o decisorio. quando ha de absolver el juramento de calumnia o decisorio y so que pena el demandado si el arrendador le pone demanda de muchas cosas que vendio por menudo y fue recibido a prueba y le pide que jure de calumnia o decisorio l. 124. posita pro l. 7. titulo 7. libro 9. recopil.

Juramento. decisorio. o de calumnia como se ha de pagar el alcavala quando la demanda se dexa en juramento decisorio, o de calumnia del reo y en que tiempo le ha de absolver l. 125. posita pro l. 8. titulo 7. libro 9. recopil. y ve al titulo 12. libro 2. del fuero, y al titulo 11. de la 3. partida y al titulo 4. libro 3. de las ordenanças reales posita por titulo del juramento de calumnia libro 4. recopil.

Excepciones. Y defensiones. no reciba el juez las excepciones en escrito sino de palabra l. 122. posita pro l. 5. titulo 7. libro 9. recopil. Y ve al titulo 10. lib. 2. del fuero, y al tit. 8. lib. 3. de las ordenanças reales posito in tit de las excepciones lib. 4. recopil.

Fronças. Y testigos bien puede el arrendador emplazar a la muger del demandado y a sus hijos y oficiales y obreros y collaços que estan solo en aernacion por testigos y para en prueba de intencion l. 121. posita pro l. 5. titulo 7. libro 9. recopil.

Testigos. El escrivano ha de llevar de la presentacion del primer testigo dos maravedis y de cada vno de los otros vn maravedi l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil.

Prueba. Si el arrendador es recibido a prueba y pidiere que el reo haga juramento decisorio, o de calumnia que sea obligado de lo hazer l. 124. posita pro l. 7. libro 9. recopil.

Prueba. Si los arrendadores fieles o cogedores quisier probar al reo en contrario en algunas penas que lo puede hazer o que si antes que le doberan el juramento decisorio lo proouieren que el vendedor sea tenido a las dichas penas l. 125. posita pro l. 8. titulo 7. libro 9. recopil. y ve al titulo 8. libro 2. del fuero y al titulo 14. 15. 16. de la 3. partida y al titulo 13. lib. 3. de las ordenanças reales posita sub lib. 4. recopil. sub tit. de las pruebas y terminos de ellas.

Publicaciones. Quando se haga publicacion y le diere traslado a la parte ha de llevar el escrivano vn maravedi por cada titulo l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil.

Sentencia. Difinitiva. el escrivano ha de llevar dos maravedis de la sentencia difinitiva l. 123. posita pro l. 6. titulo 7. libro 9. recopil.

Sentencia. Difinitiva e interlocutoria. que se pueda apelar de la sentencia difinitiva mas no de la interlocutoria ni de otro qualquier acto que passa re ante el notario l. 131. quã vt diximus alibi in nostra recopilacione nondum reperi inferram.

Sentencia. Que los dos sentencias ouiere conformes en las sentencias reales no ayza mas apelacion ni suplicacion l. 142. in capite precedente posita. y ve al titulo 13. lib. 2. del fuero y al titulo 22. de la 3. partida y al titulo 15. libro 3. de las ordenanças reales posito in titulo de las sentencias lib. 4. recopil.

Appellation, Ve atras a esta 13. parte a la palabra sentencia, y al titulo 16 del fuero y al titulo. 23. de la 3. parte. titulo. 16. libro. 3. de las ordenanças reales sub titulo. de la appella. lib. 4. recop.

Suplicacion, Ve atras a esta 13. parte a la palabra sentencia al tercero capitulo, y ve al capitulo precedente, y al titulo. 17. de las ordenanças reales lib. 3. posito sub titulo de las suplicaciones lib. 4. recop.

Entrega, O execucion, que las justicias hagan entrega y execucion en los contenidos en la ley 13. o. posita pro. l. 10. titulo 16. lib. 9. recop. como y en la manera y por los marauedis que ay dize.

Entrega, O execucion, de los derechos que han de llevar los executores de las entregas y execuciones que fizieren por los marauedis de las rentas, ve a la ley 133. posita pro. l. 13. titulo. 7. libro 9. recop. Y ve al titulo 17. de la 3. partida y al titulo 13. libro 5. de las ordenanças reales posito pro. titu. 21. lib. 9. recopil.

Derechos, Que derechos há de llevar los escriuanos de los autos que pasan ante ellos sobre alcualas l. 123. posita pro. l. 6. titulo. 7. libro 9. recop.

Derechos, De assessorias, que los juezes que ouieré de librar los pleytos de las alcualas no pidan ni lleuen derechos de assessorias fo cierta pena l. 11. posita pro. l. 1. titulo 7. libro 9. recop.

Derechos, De entregas y execuciones, ve atras a esta. 13. par. a la palabra, entrego, al capitulo. final.

Catorzena parte, de las penas impuestas, por las Leyes del Quaderno.

PORQUE En las leyes deste Quaderno de las Alcualas ay penas de perdimientos de officios y mercedes, y quitaciones y juros y penas de letanías y de marauedis y dineros, y penas de prestaciones y destierros y muerte y otras muchas maneras de penas, las quales si aqui ouiesse de especificar no sería posible hazer breve compendio, y así desuiar me ya de mi primera intencion, y por tanto el que saber las quisiere vaya al repertorio a la parte, Penas, donde hallara muchas leyes acotadas y ellas le mostraran estas diuersidades y muchedumbre de penas que arriba dixere y ve al titulo 5. lib. 4. del fuero, y al titulo 31. de la 7. partida y al titulo final del libro 8. de las ordenanças reales posito pro titulo final libro. 8. recop.

Quinzena y final parte en que se contienen algunas leyes deste Quaderno que son mas notables contingibles y praticables.

LEX

LEY Primera, Esta ley es notable porque de la natura del contrato vie nen los casos forzuitos, es semejante a ella. la ley. 144. delle Quaderno, y esta pueden tomar los conyentes la forma de desuenciar los casos forzuitos & dicta l. 143. ponitur pro. l. 14. titulo 9. libro 9. recop.

Ley. 2. Esta ley es notable junta con la ley 3. 102. que dizen, quien ha de pagar el alcuala e quanto e de que contratos de que cosas, & lex illa. 2. ponitur pro. l. 1. titulo 17. libro 9. recopila. & leges illi. 3. & 102. ponuntur sub l. 2. titulo. eodem 17. & eodem libro 9.

La ley. 3. Esta ley es notable por que dize que ninguno ay escudado de pagar alcuala si no los contenidos en ella, e aun aquellos se toman a la regla general si compran o venden por trato de mercaderia o por via de negociacion, y finalmente toda ella es praticable & ponitur pro. l. 1. 6. & 7. tit. 18. lib. 9. recopila, y corrigen la ley. 4. titulo. 4. libro. 6. de las ordenanças reales qua no alium huc utique vidi tráscipram in regia nostra recopila. & bene quia cor recta est per. d. l. 3.

La ley. 4. Esta ley es toda notable. por que es muy vniuersal en esta materia de alcualas, & ponitur pro. l. 1. titulo 18. libro 9. recop.

La ley. 7. Estas ley praticable, y así por ella se hazen muchas encubiertas y engañas, & ponitur pro. l. 5. titulo 18. libro 9. recop.

Ley. 8. Esta ley es buena y praticable para los que bien en la costa de la mar y frontera de Moros ponitur pro. l. 10. titu. 18. libro 9. recop.

Ley. 9. Esta ley es notable por que es muy vniuersal y es buena para los que viuén en Andalazia y en el Reyno de Granada y esta corrupta en tres lugares segund reo: por que dóde dize Tena ha de dezir Teba, que es lugar entre Antequera y Róda y dóde dize Chanché, ha de dezir Carchel, que es entre Antequera y Malaga y dóde dize Bejar, ha de dezir, Bege, que es hazia Scullas; y es muy praticable en lo que dize que sean francos aquellos lugares de labrança y criança, y sobre estas palabras ha ayudo debate muchas vezes, si se deve alcuala del esparto, l. 1. 1. y maderá y otras cosas semejantes que nacen sin industria y la bor. & ponitur haz. lex 9. pro. l. 1. titulo. 18. lib. 9. recopilationis que etiam corrupta est secundum dicta in illis duabus partibus vltimis, de quibus supra.

Ley. 31. Esta ley es notable contingible y praticable por que pone muchas cosas las quales por respecto de su proprio genero son francas, y saluadas y contra esta ley en aquella palabra, de silla, se hazen muchos engaños, por que alis mazo que se venden el cauallo mula o macho le sechan silla y fre no, auiendo sido antes de albarda y en quanto esta ley oye diez jubones auemos de entender de los que comunmente veitimos, y no de los jubones fuertes, e assi se guarda y practica en estos Reynos, & ponitur pro. l. 34. titulo. 18. libro 9. recopilationis.

Ley. 31. Esta ley es bien praticable, & ponitur pro. l. 35. titulo 18. libro 9. recopila.

Ley. 15. Esta ley es prouechosa y deuen los Andalózes y del Reyno de Granada, & ponitur pro. l. 1. titulo. 18. libro 9. recop.

Ley. 42. Que est l. 1. titu. 9. libro 9. recop. esta ley es notable junto con la ley. 6. 1. posita pro. l. 6. titulo. 10. lib. 9. recopila. que son semejantes, para limitacion

tacion de la ley 6. titulo 1. libro 3. de las ordenanças reales, Y ve a la de esta
 torie al volumen de las pragmatikas fol. 204. quæ apponuntur pro. l. 11. & 12.
 titulo 1. libro 4. recopila.

Ley 4. Quæ est. 11. titulo. 12. libro 9. recopila. inñ. junta con la ley 67. posita
 pro. l. 13. eodem titulo 12. y la ley 67. posita pro. l. 14. titulo eodem. 12. libro
 9. recopilationis que son l. nejanies, es notable y practica fe mucho, para que
 por las iguales que ouiere hecho el primer arrendador en quif fue remata-
 da la renta, e aqui fue dado recudimiento de embargado valgan e queden
 firmes no embargante que la renta sea pupada por el segundo arrendador
 y ve al reportorio a la parte yguales, donde hallaras mas leyes que habian
 en yguales.

Ley 67. Posita pro. l. 14. titulo 12. libro 9. recop. en el fin es notable, que
 pone vn caso en que basta vn testigo.

Ley 73. Quæ est. 18. titulo. 12. libro 9. recopilation. & l. 101. quæ est. 19.
 10. 11. titulo 17. eodem libro 9. & l. 112. quæ est 15. titulo 17. eodem libro 9. &
 117. quæ est. 4. titulo 20. eodem libro 9. & l. 146. posita pro. l. 34. titulo. 19. eod.
 libro. 9. estas cinco leyes son muy practicas, por que muestran dode fe ha
 de pagar el alcuala de lo que se vende y principalmente nota la ley. 101. que
 dize dode fe ha de pagar el alcuala de los bienes rayzes y ante que ecriua
 no han de paslar los contratos y como han de dar las copias dellos, y esta
 ley prouee contra muchos y grandes engaños, y la ley. 112. es notable, que
 habla de las cosas muebles que se venden, laqual ansy mismo prouee contra
 muchas encubiertas y engaños.

Ley 101. In precedente cap. allegata & 129. posita pro. l. 19. titu. 17. lib. 9.
 recopilationis, son notables y practicas muy o, por que ponen hasta que
 tiempo se han de demandar las alcualas de las heredades y de los otros
 bienes.

Ley 109. Quæ est. 19. 20. & 21. titulo 19. libro 9. recopila. es buena y pra-
 dicable ley.

Ley 110. Quæ est. l. 22. 23. & 24. titulo 19. libro 9. recopila. & lex 113. quæ
 est. 27. titulo 19. libro 4. recopilationis & l. 114. quæ est. 7. titu. 7. eod. m. l. 113. 9.
 Estas tres leyes son notables y las mas practicas de todo este Quaderno: la
 ley. 110. & 113. son con las que requieren a los mercaderes y tenderos de las
 mercaderias mas gruesas para que den cuenta por el libro y registren y sellé
 y ferreteen y nota la ley 110. que da dos remedios al arrendador para que
 escoja el que mejor le estuuiere, y la ley. 114. habla de la cuenta que se ha de
 dar de las otras mercaderias menudas.

Ley 114. Quæ est. 28. titulo. 19. libro 9. recopila. esta ley es notable en el fin
 por que dize que el dicho de solo el comprador haze ley e entera practica o del
 comprador.

Ley 116. Quæ est. l. 30. titulo. 19. libro 9. recopilationis es toda notable
 e avormente en el fin donde dize que los meloneros de los melones de cada
 lugar son obligados a cierta pena de ausar de lo contenido en esta ley a
 los que vienen a lusealas y traer cosas a vender a las ferias.

Ley 119. Quæ est. 9. titulo 16. libro 9. recopila. es notable en tres cosas. la
 vna en quanto dize que el libramiento accitado trae aparejada execucion y
 en esto

en esto tiene otro texto semejante en la ley 130. en medio quæ est. 10. titulo
 16. libro 9. recopilationis. La segunda es en quanto dize como si fuese obliga-
 cion liquida, por que estas palabras muestran que la contratacion o conomi-
 cieto, o ecriptura priuada reconocida trae aparejada execucion: en este
 proposito vea la ley 2. titulo 13. de la 3. partida: la tercera es en quanto dize
 que trae tambien aparejada execucion aquel contrato, o libramiento
 en la pena como en lo principal, y a este texto ay otro semejante en la ley 3.
 inñ. titulo 13. del libro 5. de las ordenanças reales. Mas mira que este habla en
 pena legal, y aquel en pena conuenional y yo no he hallado texto semejite
 a aquel en todas las leyes de estos Reynos.

Ley 120. Quæ est. 31. & 32. titulo 19. libro 9. recopilationis, esta es muy
 notable ley y practicable, que muestra en que tiempo el vdedor ha de hazer
 saber la venta al acreddador y pagarle y como y quando el comprador es obli-
 gado a le notificar la venta y compra y fo que pena. Y ve la ley 5. 9. 10. titulo
 10. libro 6. de las ordenanças reales quæ est. l. 7. titulo. 11. libro. 6. recopila-
 tionis.

Ley 121. Quæ est. l. 1. & 2. titulo 7. libro 9. recopilationis, desde esta ley
 hasta la ley. 133. se pone en el juzgado y orden judicial de las alcualas.

Ley 130. Quæ est. 10. titulo 16. libro 9. recopilationis, es notable en tres
 cosas, la primera en aquello para que la note atras en la ley 119. la segunda en
 quanto dize que se haga execucion con fiadores llanos y abonados, a este tex-
 to no hallo mas de otro companero en la ley 8. titulo 4. libro 6. de las orde-
 nanças reales, quæ posita est pro. l. 14. titulo. 7. libro 9. recopilationis. y este
 limita aquel de los quales se toma la practica qd se oyva en los mandamientos
 de execucion que dan los juezes a sus alguaziles, que dize, alguazil mayor o
 vuestro lugar teniente hazed entrega y execucion en bienes muebles de fula
 no y si no los fallardes en bienes rayzes con fiador de saneamiento, y en
 defecto de ellos en su persona &c. la tercera en la manera de tomar la
 fiança.

Ley 141. Quæ est. 33. titulo 11. libro nono recopilationis, esta ley
 faben muy bien los arrendadores, y por ella dizen que pueden traer ar-
 mas, e a mi me parece que estando de baxo de tan poderoso y seguro ampa-
 ro seria bien que no las traexessen para amedrentar a los que poco faben
 e mucho temen, y esta ley es bien que sepan todos por que no incurran
 ignorantemente en tan gran error, como es quebrantar el seguro
 Real.

Ley 143. Quæ est. 14. titulo 9. libro nono recopilationis, esta ley
 note atras en la ley. 1. por notable, tambien por que limita la ley. 5.
 titu. 10. libro 3. del fuero real, y la ley 6. titulo. 5. part. 5. y la ley 4. titulo 7. li-
 bro 5. de las ordenanças reales, quæ est. 1. titulo 11. libro 5. recopila. y vea la
 ley. 120. & 130. del Stylo.

Ley 145. Quam hucusque non reperi insertam in nostra recopilatione,
 y esta es ley notable en quanto dize que no fe den entendimientos
 estraños a estas leyes del Quaderno. Pero esta clausula obra poco, o na-
 da: por que por ella no se excluyen saluo las interpretaciones friuolas.

Recop. Quinzena parte

SI Alguno hallare en este Quaderno de las alcavalas mas leyes que hablen en la materia de alguna destas quinze partes de las que yo he allegado o mas vocablos en ellas de los que yo puse en el repertorio, o mas leyes que hagan mencion de algunos de los vocablos que en el repertorio, no puse que es defecto, sino porque aquellos basta, y aquellos no hazen mengua para dar cumplido sin a mi proposito, que fue hazer un breue sumario y Recopilacion, y de pequeno y compendioso repertorio por remisiones: y aquellos a cuyas manos este tratado viniere, siruane de la voluntad y zelo con que yo lo fizy y no miren la cantidad y calidad del pequeno seruicio: y si acordaren reprehendolo, suplicen que intenten primero a hazer otra cosa semejante y veran si es bien hazer lo, o callarlo.

SI El que buscare algo en el repertorio, quisiere saber si de aquello q halla en el, se haze alguna mencion en esta recopilacion y compendio, vaya a la tabla de ella, y si lo hallare, de alli fabra por la remision yr donde esta: y si de alguna cosa de las que estan en esta recopilacion quisiere saber si ay mas leyes en este Quaderno de las que alli hallare, vaya al repertorio al vocablo de la materia que busca, y ay lo fabra.

TABLA

PRIMERA Parte.

A Boyado,
Alcalde,
Alcaudero,
Aljuzar,
Almozarifes,
Arrendadores.

II. Parte.

Abades,
Alcaldes,
Almirante,
Arçobispos,
Arçobispos.

III. Parte.

Abades,
Abadengo,
Alcaydas,
Arçobispos,
Arçobispos.

III. Parte.

Alcala,
Almozarifazgo
X. Parte.
Antona Garcia.

XI. Parte.

Alcala la Real,
Alcala de los Caçules,
Alcaudete,
Albama,
Antequera,
Archidona,
Arenas,
Atarçena,
Azulmaria.

TABLA DE LA Recopilacion.

XII. Parte.

Clerigos,
Comendadores,
Cordoneros,
XII. Parte.

XIII. Parte.

Abogado,
Appellation.

III. Parte.

B Eberrias.

X. Parte.

Boticaris,
Broslados.

XI. Parte.

Baldos,
Pegel.

I. Parte.

C Ogedores,
Concejos,
Contadores,
Corregidores.

II. Parte.

Cañeros,
Clerigos
Comendadores,
Condes,
Conseruadores.

III. Parte.

Contribucion,
IX. Parte.

IX. Parte.

Capitulos,
Carniceros.

XIII. Parte.
Defençones o excepciones,
Demanda,
Demandados,
Demandador,
Derechos,
I. Parte.

E Serranos,
Exercitios,
II. Parte.
Eclesiasticos,
Emparedados,
Escleros,
III. Parte.

Encomiendas,
X. Parte,
Emparedados,
Estrangeros.

XIII. Parte.
Estranos,
Empleamiento,
Excepcion o defençion,
Execucion o entrega,
Entrega o execucion,
I. Parte.

F Arcobispos,
Fiadores,
Fieles,
Fiscal,
II. Parte.
Fijos dalgo,
Frayles.

II. Parte.
Doncellas,
Duchas,
Duques,
III. Parte.

Derechos,
Diegos,
X. Parte.
Defençiones,
XII. Parte,
Defuntos.

Derechos,
Diegos,
X. Parte.
Defençiones,
XII. Parte,
Defuntos.

Derechos,
Diegos,
X. Parte.
Defençiones,
XII. Parte,
Defuntos.

REPORTORIO DE

las leyes del Quaderno de las Alcaualas,

por el qual se hallaran todas las materias, lugares, personas y cosas que en ellas se contienen: Es hecho por orden de Abçe: datio y remisiones al numero de las leyes por cuitar proxima, y suple por tabla.

- ABADENGO.** Ve a la ley 4. que est. r. titulo 18. libro 9. recopilationis. y ley. 48. que est. 1. titulo 10. eodem libro 9. y ley 56. que est. 2. titulo 10. eodem libro 9. y ley 58. que est. 3. titulo 10. eodem libro 9. y ley 74. que est. 24. tit. 11. eodem libro 7. ley. 129. que est. 19. titulo 17. eodem libro 9. y ley. 139. que est. 11. & 12. titulo 8. eodem libro 9. y ley. 142. quam hucusque nonndum reperitur scriptam in nostra recopilacione: y desta palabra ve a tras a la recopilacion a la 3. parte della.
- Abbatia de Valladolid.** Ve a la ley 44. que est. 3. titulo 14. libro 9. recopilationis.
- Abogado.** Ve a la ley 124. que est. 5. titulo 7. libro 9. recopilationis y a la trad.
- Abogados.** L. 46. que est. 9. titulo 11. libro 9. recop. y ley 76. que est. 7. cum 7. sequentibus. titulo 13. eodem libro 9. y ve a fangas.
- Acetrad.** L. 97. que est. 14. titulo 19. libro 9. recopila.
- Acefforios.** Ley 111. que est. 12. titulo 7. libro 9. recopila.
- Accusator.** Ve a la ley 119. que est. 9. titulo 10. libro 9. recopilacion. y ley 134. que est. 11. titulo 16. eodem libro 7. ley 142. que non est transcripta in recopilacione regi. lib. 23. tit. 1. no il. 13. tit. 1. lib. 9. recopila.
- Advers.** Ley 11. que est. 34. titulo 18. libro 9. recopila.
- Adbr.** L. 121. que est. 1. 3. 5. & 4. titulo 7. libro 9. recopila. y ley 122. 123. 124. que est. 1. 5. 6. & 7. eodem titulo 7. libro 9.
- Adhibi.** Ve a la ley 72. que est. 17. titulo 12. libro 9. recopilacionis.
- Acufidex.** Ve a la ley 44. que est. 1. titulo 14. libro 9. recopilacionis. y ley 98. que est. 1. titulo 6. libro 9. recopila.
- Aduanas.** Ve a la ley 75. que est. 13. titulo 9. libro 9. recopila. y ve a la recopilacion a la 4. parte.
- Agratio.** L. 122. quam vltim diximus in recopilacione precedente hucusque nunquam eam inueni in nostra Regia recopilacione.
- Aguas.** L. 53. que est. 1. 4. 5. & 6. titulo 11. libro 9. recopilacione.
- Albarrá.** L. 46. que est. 34. titulo 19. libro 9. recopilacionis.
- Alcaceria.** L. 111. que est. 26. titulo 19. libro 9. recopilationis.
- Alcaydes.** Ve a la ley 17. que est. 4. titulo 10. libro 9. recopilationis. y a la recopilacion precedente a la 2. parte.
- Alcala la Real.** Ve a la ley 9. que est. 11. titulo 18. libro 9. recopila.

Alcala

- Alcala de los Ganzoles.** Ve a la ley 9. que est. 11. tit. 18. libro 9. recopila.
- Alcaldes.** L. 44. que est. 1. tit. 4. lib. 9. recop. ley. 51. que est. 7. tit. 8. eod. lib. ley 57. que est. 4. tit. 10. eod. lib. ley 59. que est. 6. tit. 12. eod. lib. ley 66. que est. 13. tit. 12. eod. lib. 9. ley 68. que est. 15. tit. 12. eod. lib. ley. 83. que est. 1. 9. titu. 14. eod. lib. ley. 87. que est. 1. 2. & 3. tit. 9. eod. lib. ley. 88. que est. 1. 4. eod. titu. 19. ley. 91. que est. 1. 10. eod. titu. 19. ley. 92. que est. 1. eod. titu. 19. ley. 97. que est. 1. 4. eodem titu. 19. ley. 99. que est. 1. 15. eod. titu. 19. ley. 101. que est. 1. 9. & 11. tit. 17. lib. 9. recop. ley. 102. que est. 2. tit. 17. lib. 9. recop. ley. 107. que est. 18. titu. 19. eodem lib. 9. ley. 109. que est. 1. 19. titulo 19. eodem libro. ley. 110. que est. 22. 23. & 24. eodem titulo 19. ley. 113. que est. 1. 7. eodem tit. 19. ley. 116. que est. 30. eod. titu. 19. ley. 120. que est. 3. eodem titulo 19. ley. 122. que est. 5. titulo 7. eodem libro 9. ley. 123. que est. 6. tit. 7. eodem libro 9. ley. 128. que est. 11. eodem titulo 7. ley. 130. que est. 10. titulo 16. eodem libro 9. ley. 131. que est. 12. titulo 7. eodem libro. ley. 132. que in hac recopilacione non est inserta. ley. 133. que est. 13. titulo 7. eodem libro 9. y ve a la recopilacion a la primera parte.
- Alcala 2.** Ve por todas las leyes deste Quaderno, y ve a la recopilacion a la quarta parte.
- Alaudete.** Ve a la ley 9. que est. 11. tit. 18. lib. 9. recop.
- Alcazail.** Ley. 57. que est. 4. tit. 10. lib. 9. recop. y ley. 150. que est. 10. tit. 16. eod. lib. 9. y ley. 132. que in regia recopilacione non est inserta. & ley. 139. que est. 11. tit. 8. eod. lib. 9. y ve a la recopilacion a la primera parte.
- Alhondiga.** Ve a la ley 96. que est. 13. tit. 19. lib. 9. recop.
- Alhama.** Ve a la ley. 9. que est. 11. tit. 18. lib. 9. recop.
- Alaholies.** Ve a la ley 76. que est. 7. cum 4. seq. tit. 13. lib. 9. recop.
- Aljabibes.** Ve a la ley 113. que est. 27. titulo 19. lib. 9. recop.
- Almazenes.** Ve a la ley 98. que est. 15. tit. 19. lib. 9. recop.
- Almirante don Alonso Enriquez.** ley. 148. que fue alogora nueuamente incorporada. quam non inueni. y desta palabra ve a la recopilacion a la segunda parte.
- Almoneda.** L. 41. que est. 3. & 9. tit. 11. lib. 9. recop. y ley 44. que est. 1. tit. 14. eod. lib. 9. y ley 46. que est. 9. tit. 11. eod. lib. y ley 47. que est. 1. 7. 8. 10. & 12. tit. 11. eod. lib. 9. y ley 53. que est. 4. 5. & 6. eod. tit. 11. y ley 59. que est. 6. titulo 12. eod. lib. 9. y ley 63. que est. 8. tit. 16. eod. lib. 9. y ley 66. que est. 13. titu. 12. eod. lib. y ley 110. que est. 10. tit. 16. eod. lib. 9.
- Almoxarifadgo.** ley. 34. que est. 19. titulo 18. libro 9. recop. y ley 58. que est. 1. 3. tit. 10. eod. lib. y ley 75. que est. 1. 13. tit. 9. eod. lib. y de su significacion ve a la recopilacion de atras a la 4. parte.
- Alalazes.** Ve a la ley 3. & 4. que est. 1. titulo 18. lib. 9. recop.
- Albergueria.** ve a la ley. 18. que est. 1. 2. tit. 18. eod. lib. 9. recop.
- Amparo Real.** Ve a la ley. 143. que est. 21. titu. 11. eod. lib. 9. recop.
- Andaluzia.** Ve a la ley. 35. que est. 1. 2. titulo 18. libro 9. recop.
- Anima.** Ve a la ley. 125. que est. 8. titulo 7. eodem libro 9.
- Anrequera.** Ve a la ley 9. que est. 11. titulo 18. libro 9. recop.
- Antona Garcia vezina de Toro.** L. 10. que est. 31. titulo 18. libro 9. recop.
- Appellacion.** L. 97. que est. 14. tit. 19. lib. 9. recopilacion. & L. 123. que est. 6. titulo

Q3

titulo

titu. 7. eod. libr. 9. y ley 13. quæ non est transcriptam hoc lib. 9. reco. y desta palabra ve a la recopilacion a la parte. 13.

Aperecebir, Ve a la ley 110. quæ est 1. 2. 23. & 24. tit. 9. libro 9. reco.

Apregonar, Ley. 134. quæ est 11. tit. 16. eodem libro 9. y ve a apregonar.

Apreat, Ley 98. quæ est 15. tit. 19. libr. 9. reco. y 1. 99. quæ est 16. eod. tit. 19. y ley 101. quæ est 9. 10. & 11. tit. 17. eodem libro 9. y ve a trueque.

Arrabales, L. 96. & 97. quæ sunt 3. & 12. tit. 19. eodem libro 9.

Arcedianzagos, L. 40. quæ est 1. & 14. tit. 19. eodem libro 9. y ve a la recopilacion y ley 44. quæ est 1. tit. 34. eodem libro 9. y ley 64. quæ est 8. 9. 10. & 11. tit. 12. eodem libro 9. y ve a la recopilacion a la 3. parte.

Archidona, Ve a la ley 9. quæ est 11. tit. 18. libro 9. reco.

Arcofispado, de Sevilla, Ve a la ley 9. quæ est 1. tit. 18. libro 9. reco.

Arcofispados, de Toledo y Sevilla, Ley 3. quæ est 20. tit. 18. libro 9. reco.

Arcofispados, de Logrono, Ley 44. quæ est 1. tit. 14. eod. libro 9. y ley 64. quæ est 8. 9. 10. 11. tit. 12. eod. libr. 7. ley 66. quæ est 13. tit. 12. eodem libr. 9. y ley 68. quæ est 15. tit. 2. eodem libr. y ley 84. quæ est 7. tit. 17. eodem libro 9. y ley 85. quæ est 6. tit. 10. eodem libr. & eod. libr. 9. & ley 89. quæ est 5. tit. 19. eod. libro 9. y ve a la recopilacion a tras a la 3. parte.

Arcof, Ve a la ley 9. quæ est 11. tit. 18. libro 9. reco.

Armas ofensivas y defensivas, Ley 3. quæ est 14. tit. 18. eod. libro 9.

Arrendadores, L. 16. y desde ay hasta el 53. faciendo algunas leyes que son la ley 17. hasta 21. 22. 26. y 27. y desde 29. hasta 34. 36. 38. 39. 43. 48. 70. 71. 85. 103. 117. 122. 123. 126. 128. 132. y desta palabra ve a tras a la recopilacion a la 1. parte y a la palabra Arrendamiento y arrendar, las quales leyes sera mucha molestia poner las que son en la recopilacion recopiladas, pero en particular fe podra ver la ley 2. tit. 9. y ley 1. tit. 16. y ley 19. tit. 18. libro 9. & alic plures eisdem libro 21.

Arrendamientos, Ley 4. quæ est 3. & 4. tit. 12. libro 9. reco. y ley 47. quæ est 7. & 8. 10. 11. & 12. tit. 11. eodem libro 9. & ley 51. quæ est 7. tit. 8. eod. libro, & ley 52. quæ est 1. 2. 3. & 4. tit. 13. eod. libro, & ley 54. quæ est 45. & 6. tit. 11. eodem libro, & ley 56. quæ est 2. tit. 10. libro 9. & ley 61. quæ est 18. tit. 11. & 16. tit. 10. libro 9. reco. & ley 62. quæ est 3. cum sequen tribus aliqubus titulo. 16. eodem libro 9. & ley 65. quæ est 12. tit. 12. & ley 19. tit. 11. eod. libro 9. & alic quam plures quæ longum esset referre y ve a la palabra Arrendadores arrendamiento.

Arrendar, Ley 1. quæ est 1. tit. 9. libro 9. reco. & la titulo. 16. eod. libr. & ley 28. quæ est 1. 29. tit. 18. eod. libro, & ley 41. quæ est 13. & 9. tit. 11. eodem libro 9. & ley 43. quæ est 15. eodem titulo. 11. & ley 44. quæ est 1. 1. tit. 14. eod. libr. 9. & ley 47. quæ est 7. & 8. tit. 11. libro 9. & ibi etiam l. 10. 11. & 12. & ley 51. quæ est 7. tit. 8. eodem libro 9. & ley 55. quæ est 9. tit. 8. eod. libro, & ley 56. quæ est 2. tit. 10. eod. libro, & ley 57. quæ est 4. tit. 10. eod. & l. 58. quæ est 3. eod. titulo. 10. & ley 59. quæ est 6. tit. 12. eod. libro, cum pluribus alijs legibus eiusdem libr. 9. y ve a la palabra Arrendadores arrendamiento.

Años, Ley 13. quæ est 15. tit. 18. libro 9. reco.

Asturias, L. 48. quæ est 1. tit. 10. libr. 9. reco. y ley 76. quæ est 13. tit. 13. eodem libro 9.

Atahoneros, Ve a la ley 96. quæ est 12. tit. 19. libro 9. reco.

Ataquesanas, Ve a la ley 34. quæ est 37. tit. 18. libro 9. reco.

Autoridad, Desta palabra propria autoridad ve a la ley 137. quæ est 5. tit. 20. libro 9. reco.

Audiencia, Ve a la ley 12. quæ est 6. tit. 7. libr. 9. reco.

Auencias, ley 68. quæ est 3. tit. 10. libro 9. reco. & l. 76. quæ est 16. tit. 13. eodem libro, & l. 81. quam nondum reperit transcriptam in dicto libro 9. & l. 104. quæ est 12. tit. 17. eod. libr. 9. y ve a y guala auenido auenir infra capitulos sequentibus.

Auenido, L. 113. quæ est 6. tit. 7. libr. 9. reco. y ve auenielas.

Auenir, L. 104. quæ est 12. tit. 17. libr. 9. reco. & l. 116. quæ est 30. tit. 19. eod. libro 9. & l. 120. quæ est 31. & 32. tit. 19. eod. libr. 9. y ve auenencias.

Aventura, L. 144. quæ est 12. tit. 16. libro 9. reco.

Auerguacion, L. 31. quæ est 34. tit. 18. libr. 9. reco. & l. 124. quæ est 7. tit. 7. eodem libro 9.

Auifar, Ley. 12. quæ est 1. 2. 3. & 4. tit. 7. libro 9. reco.

Axarfe de Sevilla, L. 17. quæ est 20. tit. 18. libro 9. reco. y ley 86. quæ est 1. 9. tit. 17. eod. libr. & l. 87. quæ est 1. 2. & 3. tit. 19. eod. libro.

Azcytes, de Sevilla y otros lugares, 2. quæ est 1. 13. & 24. tit. 17. libro 9. reco. & l. 5. quæ est 1. tit. 18. eod. libro 9. & l. 7. quæ est 5. eod. titulo. 18. & l. 18. quæ est 2. 1. eod. titulo. 18. & l. 87. quæ est 1. cum 2. seq. tit. 19. eod. libr. 9. & l. 88. quæ est 4. tit. 19. eod. libr. & l. 98. quæ est 15. eod. tit. 19.

Azemilas, Ve a la ley 13. quæ est 15. tit. 18. libro 9. reco.

Aznalmara, Ve a la ley 59. quæ est 6. tit. 12. libr. 9. reco.

BADAJOS. Ve a la ley 18. quæ est 1. tit. 18. libr. 9. reco.

Baratar, Ve a la ley 135. quæ est 20. & 21. tit. 18. libr. 9. reco.

Barro y cosas del, Ve a la ley 124. quæ est 7. tit. 7. libr. 9. reco.

Batanes, Ve a la ley 105. quæ est 17. tit. 17. libr. 9. reco.

Bojate rentas y Alcaual, L. 69. quæ est 16. tit. 13. libr. 9. reco. & l. 106. quæ est 30. tit. 19. eod. libro 9.

Bogel, Ve a la ley 9. quæ est 1. tit. 18. libr. 9. reco.

Behetria, L. 14. quæ est 1. tit. 18. libr. 9. reco. y ley 48. quæ est 1. tit. 10. eod. libro 9. y ley 58. quæ est 3. eod. titulo. 10. & ley 113. quæ est 13. tit. 7. eod. libr. 9. & l. 129. quæ est 11. & l. 132. eod. libr. & l. 142. quam nondum reperit transcriptam in dicto libro 9. reco. y desta palabra ve a tras a la recopilacion a la 3. parte.

Bermas, Ve a la ley 47. quæ est 17. tit. 17. libr. 9. reco.

Bestas, Ley. 18. quæ est 12. tit. 18. libr. 9. reco. y ley 137. quæ est 29. tit. 20. eod. libr. & ley 146. quæ est 24. tit. 19. eod. libro 9.

Beber cosas de comer y beber, Ley. 48. quæ est 1. tit. 18. libr. 9. reco.

Bienes, Ley. 3. quæ est 6. 7. & 8. tit. 18. libro 9. reco. y ley 5. quæ est 1. eodem.

3. eodem titulo 18. y ley 15. quez est. 17. eodem titulo 18. & ley 29. quez est. 30. eodem titulo 18. & ley 32. quez est. 35. eodem titulo 18. & ley 35. quez est. 39. titulo 8. eod. lib. 9. y ley 17. & 18. postz. prod. 3. & 4. tit. 10. eod. lib. 9. & in alijs pluribus legibus, quas referre non est necesse licet in dict. recop. referatur.
- Buidas, Ve a la ley 15. quez est. 17. titulo 18. libro 9. recopila.
- Bodega, Ve a la ley 98. quez est. 15. titulo 19. libro 9. recopila.
- Borzeguies, Ley 124. quez est. 7. titulo 7. libro 9. recopila.
- Boticario, Ley 22. quez est. 25. titulo 18. libro 9. recopilationis, y ley 25. quez est. 27. eodem titulo 18. & ley 28. quez est. 29. eodem titulo 18. & ley 105. quez est. 14. titulo 17. eodem libro 9.
- Brerones, Ve a la ley 89. quez est. 5. titulo 19. libro 9. recopila.
- Breumentes, Ve a la ley 122. & 123. quez est. 7. titulo 7. libro 9. recopila.
- Brosador, Ley 22. quez est. 25. titulo 18. libro 9. recopila. & ley 25. quez est. 27. eodem titulo 18.
- Bueyes, Ve a la ley 13. quez est. 15. titulo 18. libro 9. recopila.
- Buhoneria, Ve a la ley 124. quez est. 7. titulo 7. libro 9. recopilationis.
- Burgos, Ve a la ley 147. quez nouiter addita fuit.

- C**AVAZIA, Ve a la ley 94. quez est. 15. titulo 17. libro 9. recop. & 16. 7. & 8. titulo 19. eodem libro 9.
- Caber en los libramientos, Ley 119. quez est. 9. titulo 16. libro 9. recopila. & 15. quez est. 6. titulo 12. eodem libro 9. & 14. quez est. 8. cum 3. parte quez est. titulo 11. eodem libro 9. & 168. quez est. 15. titulo 12. eodem libro 9. & 173. quez est. 18. eodem titulo 11. & 174. quez est. 24. titulo 11. eodem libro 9. & 176. quez est. 7. cum 8. sequentibus, titulo 13. eodem libro 9. & 179. quez est. 4. titulo 14. eodem libro 9. & 191. quez est. 10. titulo 19. eodem libro 9. & 121. quez est. titu. 7. eodem libro 9. & 134. quez est. 11. titulo 16. eodem libro 9. y ve a Partido.
- Caza, aues de caza, L. 18. quez est. 21. titulo 18. libro 9. recop. & 13. quez est. 34. titulo 18. eodem libro 9. & 124. quez est. 7. titulo 7. eodem libro 9.
- Cacerés, Ve a la ley 18. quez est. 2. titulo 18. libro 9. recopila.
- Calatrava, ve a la ley 104. quez est. 12. titulo 17. lib. 9. recopila. y a la recopilation de atras ala 3. parte verbo. Macfradgo.
- Calles, Ve a la ley 56. quez est. 13. titulo 19. lib. 9. recopila. & 97. quez est. 14. eodem titu. 19. & 120. quez est. 31. & 32. eod. titu. 19.
- Caliz, ve a la ley 84. quez est. 7. titulo 17. lib. 9. recopila.
- Camara del Rey, 144. quez est. 1. titu. 14. lib. 9. recop. & 151. quez est. 7. tit. 8. eod. lib. & 156. quez est. 2. tit. 10. eod. lib. 9. & 172. quez est. 4. eod. titu. & 158. quez est. 3. eod. titu. & 161. & 63. quez sunt. 6. titu. 10. & 13. eod. 6. sequent. titu. 6. eod. lib. 9. & 165. 66. & 69. quez sunt. 12. titu. 16. tit. 12. eod. lib. 9. & 174. quez est. 12. tit. 1. eod. lib. & 175. quez est. 13. titu. 9. eod. lib. & 178. quez est. 3. titu. 14. eod. lib. 9. & 123. quez est. 6. tit. 7. eod. lib. & 131. quez est. 12. tit. 7. eod. lib. & 136. quez est. 22. tit. 11. & 120. tit. 16. eod. lib. 9. & 137. quez est. 5. tit. 20. eod. lib. & 146. quez est. 34. tit. 19. eod. lib. 9. & 147. nouiter addita. Estas son las leyes deste Quaderno por las quales se applica pena a la camara, si otras mas ouiere las 2 miradas a estas.

Cambia.

- Cambiadores, Ve a la ley 37. quez est. 18. titulo 17. libro 9. recopila.
- Gainos cofarios y otros, L. 17. 18. quez sunt. 20. & 21. titulo 18. libro 9. recop. & 196. quez est. 13. titu. 19. eod. lib. 9.
- Zamora, Ve a la ley 105. & 106. quez sunt. 17. tit. 17. & 17. titu. 19. eod. lib. 9.
- Zampo, Ve a la ley 94. quez est. 28. tit. 19. eod. lib. 9. recopila.
- Zañano, Ve a la ley 124. quez est. 7. tit. 7. lib. 9. recopila.
- Zañete, ve a la ley 9. quez est. 11. titu. 18. lib. 9. recopila.
- Zapatero, Ve a la ley 22. & 28. quez sunt. 25. & 29. tit. 18. lib. 9. recopila.
- Capitulos de la demanda, Ve a la ley 123. quez est. 6. tit. 7. eod. lib. 9. recopila.
- Caprinos, Ve a la ley 8. & 53. quez sunt. 10. tit. 18. & 14. 5. & 6. tit. 11. lib. 9. recopila.
- Carraca, Ve a la ley 87. quez est. 1. & 3. tit. 19. lib. 9. recopila.
- Carchel, Ve a la ley 9. quez est. 11. tit. 18. lib. 9. recopila.
- Cargo de todas maneras, L. 45. quez est. 16. titulo 11. & 147. quez est. 7. cum 3. seq. eodem titulo 11. lib. 9. recop. & 162. quez est. 1. cum 3. seq. titu. 13. eodem libro 9. & 162. & 64. quez sunt. 3. y quez est. 8. inclusive titulo 16. eodem libro 9. & 171. & 74. quez sunt. 26. & 24. titulo 11. eodem libro 9. & 176. quez est. est. cum sequentibus aliquibus titulo 15. eodem libro 9. & 111. quez est. 26. titu. 19. eod. lib. 9. recopila.
- Carmona, Ve a la ley 94. quez est. 15. titulo 17. & 16. 7. & 8. titu. 19. lib. 9. recopila.
- Carne muerta y viva, L. 14. 17. & 18. & 19. quez sunt. 16. 20. 21. & 22. tit. 18. lib. 9. recop. & 126. 23. & 26. quez sunt. 23. 24. & 28. titu. 18. eodem lib. & 184. quez est. 7. tit. 17. eodem libro 9. & 150. 91. 92. & 93. quez sunt. 19. 10. 11. & 12. tit. 19. eod. lib. & 194. & 95. quez sunt. 15. & 16. tit. 17. eod. libro & 16. 7. & 8. tit. 19. eod. lib. & 120. quez est. 3. titu. 19.
- Carniceria, Ve a la ley 90. 91. & 92. quez sunt. 9. 10. & 11. titulo 19. libro 9. recopila.
- Carnicero, L. 19. 20. 21. & 26. quez sunt. 23. 24. 26. & 28. titu. 18. lib. 9. recopila. & 184. quez est. 7. titulo 17. eodem libro 9. & 191. 92. 93. quez sunt. 10. 11. & 12. tit. 19. eod. lib. & 194. & 95. quez sunt. 145. & 16. tit. 17. eod. lib.
- Cartagena, Ve a la ley 17. quez est. 20. tit. 18. eod. lib. 9.
- Cartas de todas maneras, L. 4. quez est. 1. titu. 18. eodem libro 9. & 163. & 69. quez sunt. 8. titulo 16. & titulo 12. lex. 6. libro 9. recopila. & 170. quez est. 4. titu. 11. lib. 9. recopila. & 172. quez est. 7. tit. 12. eodem lib. 9. & 184. quez est. 7. titu. 17. eodem lib. 9. & 194. quez est. 15. tit. 17. & 67. & 8. tit. 19. eodem lib. 9. & 181. quez est. 9. tit. 17. eod. lib. & 185. quez est. 17. tit. 17. eod. lib. 9. & 182. quez est. 3. tit. 19. eodem lib. 9. & 121. 17. & 18. quez sunt. 12. 3. & 4. 10. & 11. tit. 7. eodem lib. 9. & 129. quez est. 19. titu. 17. eodem lib. 9. & 130. quez est. 10. titulo 16. eodem lib. & 139. quez est. 11. & 12. titu. 8. eodem lib. & 141. quez est. 123. tit. 11. eodem lib. & 144. quez est. 11. titu. 16. eodem lib. 9. & 147. quez est. nouiter addita.
- Casa, L. 94. quez est. 15. tit. 17. lib. 9. recopila. & 198. quez est. 15. tit. 19. libro 9. recopilationis, & 108. quez est. 13. tit. 19. eodem lib. & 166. & 100. quez sunt. 14. & 3. titu. 19. eodem lib. 9. & 124. quez est. 7. titu. 7. eodem lib. 9. y ve a corte.

Q 5

Casadas

- Cafadas mugeres, Ve a la ley 15. quæ est. 17. titulo 18. libro 9. recop. 3
- Cafamiento, Ve a la ley 32. quæ est 35. titulo 18. libro 9. recop.
- Cafas de moneda, 1.6. quæ est 4. titulo 18. libro 9. recop. & l. 128. quæ est 21. titulo 7. eodem libro; & l. 135. quæ est. 20. tit. 11. & l. 139. titulo 16. lib. eod. 9.
- Cafos tortuitos, Ve a la ley. 11. quæ est. 2. titulo 9. libro 9. recop. & l. 143. quæ est. 14. titulo 9. eodem libro.
- Castillos que han ganado, y ganaren los Reyes nuestros señores de los Moros, 1.9. quæ est. 11. titulo 18. libro 9. recop. y de otros castillos por las mas leyes desde aqui hasta la ley. 37. y por otras algunas de adelante que se hallaran en el dicho titulo. 18. diti libro 9.
- Cavalleros, L. 4. & 9. quæ sunt. 1. & 11. titulo 18. lib. 9. recop. et l. 55. 56. & 57. quæ sunt. 9. titulo 8. & l. 2. & 4. titulo 10. eodem libro 9. & l. 95. & 121. quæ sunt. 16. tit. 17. & l. 1. cum. 3. sequentibus titu. 7. eod. lib. 9. recop. & l. 137. quæ est. 8. titulo 20. eodem libro 9. & l. 138. 139. & 140. quæ sunt. 10. 11. 12. & 15. titulo 8. eodem libro 9. y se a recopilacion a tras a la 2. parte.
- Cavalgadas, Ve a la ley 8. quæ est. 10. titulo 18. libro 9. recop. y a la recopilacion a tras a la 12. parte a la palabra, cavalgada.
- Cavalllos, Ve a la ley 31. quæ est. 34. titulo 18. libro 9. recop.
- Causas y pleytos, ve a la ley. 122. & 123. quæ sunt. 5. & 6. titulo 7. libro 9. recopila. & l. 130. quæ est. 10. titulo 16. eodem libro 9. et l. 146. quæ est. 34. titulo 19. eodem libro.
- Cedula y sobre cedula, Ve a la ley. 74. quæ 2. gora nueuamete incorpora. non, quam nondum inueni in regia recopilacione infertam.
- Cercar las puertas de los lugares, Ve a la ley. 109. quæ est. 19. tit. 2. & 21. titulo 19. libro 9. recop.
- Cerca o muro, Ve a la ley. 96. 97. quæ sunt. 13. et 14. titulo 19. libro 9. recopilationis.
- Cenada, L. 17. et 18. quæ sunt. 20. et 21. titulo 18. lib. 9. recop. et l. 124. quæ est. 7. titulo 7. eodem libro 9.
- Chancilleria, L. 19. quæ est. 22. titulo 18. libro 9. recop. et l. 52. quæ est. 1. cum 1. sequentibus titulo 13. eodem libro 9. et l. 130. quæ est. 10. titulo 16. eod. libro. et l. 132. quam nondum reperi infertam in dicto libro 9.
- Ciudad, Ve a la ley. 12. et 127. quæ sunt. 1. cum. 3. sequentibus. et 10. titu. 7. eodem libro 9. recop.
- Ciudades, L. 4. et 9. quæ sunt. 1. et 2. titulo 18. libro 9. recop. y cañ por todo este Quaderno.
- Clerigos, Ve a la ley. 3. quæ est. 7. titulo 18. libro 9. recop. et l. 44. quæ est. 2. titulo 14. eodem libro 9. et l. 127. quæ est. 10. titulo 7. eodem libro 9.
- Cobrar rentas y maravedis, ley. 55. quæ est. 9. titulo 8. libro 9. recop. et l. 63. et 64. quæ sunt. 8. titulo 16. et l. 8. cum. 4. sequentibus titulo 12. eodem lib. 9. et l. 30. quæ est. 5. cum. 3. sequentibus titulo 14. eodem libro 9. et l. 409. quæ est. 19. et 20. titulo 19. eodem libro 9. et l. 120. quæ est. 31. titulo 19. eod. libro 9. et l. 124. quæ est. 7. titulo 7. eodem libro 9. recop.
- Cobre metal, Ve a la ley. 6. quæ est. 4. titulo 18. libro 9. recop.
- Cogedores de alcualas, e otras rentas, 1. 1. quæ est. 1. titulo. 16. lib. 9. recopila. et l. 44. quæ est. 1. tit. 14. eod. lib. 9. et l. 57. quæ est. 4. tit. 10. eod. libro. & l. 58.

- & l. 58. quæ est 3. eodem titulo. 10. & l. 75. quæ est 13. tit. 9. eodem lib. 9. & l. 87. quæ est 1. 2. & 3. tit. 19. eodem lib. 9. & l. 88. quæ est 4. eodem titulo. 19. & l. 90. quæ est. 11. eod. tit. 19. & l. 94. quæ est 15. tit. 17. & l. 67. & 8. tit. 19. eodem lib. 9. & l. 95. quæ est 16. tit. 17. eodem lib. 9. & l. 97. 98. & 99. quæ sunt l. 14. 15. & 16. titu. 19. eod. lib. 9. & l. 100. 101. 102. 105. quæ sunt lib. 9. 10. 11. & 17. tit. 17. eodem lib. 9. & l. 106. 107. 108. & 109. quæ sunt l. 17. 18. 19. 20. & 21. titulo 19. eodem libro 9. & in pluribus alijs legibus ipsiusmet titulo 19. & inidem in titulo 7. eod. libro 9. & in l. 5. titulo 10. & in l. 11. & 12. titulo 8. & in l. 12. titulo 16. eodem libro nono, y a Coger, y a la recopilacion a tras a la 1. parte.
- Coger las alcualas y otras rentas, L. 4. quæ est 1. tit. 17. libro 9. recop. & l. 55. quæ est 9. titulo 8. eodem lib. & l. 56. quæ est 12. tit. 10. eodem lib. 9. & l. 57. quæ est 4. eodem titulo. 10. & l. 64. quæ est 8. cum 3. sequentibus tit. 12. eodem lib. & l. 75. quæ est 13. tit. 9. eodem. & l. 80. & 81. & 83. quæ sunt 5. 6. 7. 8. & 9. tit. 14. eodem lib. 9. recop. y el capitulo precedente.
- Cobehar, L. 58. quæ est 3. tit. 10. lib. 9. recop. & l. 124. quæ est 1. cum 3. sequentibus tit. 7. eodem lib. & l. 135. quæ est 20. tit. 11. & l. 19. tit. 16. eodem lib. & l. 136. quæ est. 22. tit. 11. & l. 20. tit. 16. eodem lib.
- Collacion, Ve a la ley 99. quæ est 16. tit. 19. lib. 9. recop.
- Collazos, Ve a la ley 12. quæ est 1. cum 3. sequentibus, titulo 7. libro 9. recopilaio.
- Golambre, Ve a la ley. 93. quæ est. 12. titulo. 19. libro 9. recopilaio. y ve a Cueros.
- Comarca, Ve a la ley 66. quæ est 15. titu. 12. lib. 9. recop.
- Comendades, L. 3. quæ est 6. 7. & 8. tit. 18. lib. 9. recop. & l. 57. quæ est 9. titulo 10. libro eodem 9. & l. 140. quæ est 15. tit. 8. eodem lib. y ve a la recopilacion a tras a la 2. parte.
- Comer, Cosas de comer y beber, l. 18. quæ est 21. titulo 18. libro 9. recopilacionis.
- Compra, Ve a la ley 3. quæ est 6. 7. & 8. titulo 18. lib. 9. recop. y hasta la ley 17. y ley 94. quæ est 15. titu. 17. & l. 67. & 8. tit. 19. eodem lib. 9. & ley 101. quæ est 5. 10. & 11. tit. 17. eodem lib. 9. y ve a Comprador, comprar.
- Comprar, L. 84. quæ est 7. titulo 17. libro 9. recop. & l. 87. quæ est 1. cum 3. sequentibus titulo 19. eod. lib. et l. 94. quæ est 15. tit. 17. & l. 67. & 8. titulo 19. eod. lib. & l. 96. quæ est 13. eod. tit. 19. & l. 101. quæ est 9. 10. & 11. tit. 17. eod. lib. & l. 110. 8. quæ est 33. tit. 19. eod. lib. & l. 110. quæ est. 22. cum 3. seq. tit. 19. eod. lib. & l. 113. quæ est 5. tit. 17. eod. lib. & l. 116. quæ est 30. tit. 19. eod. lib. & l. 121. & 127. quæ sunt 1. & 10. tit. 7. eod. lib. y ve a compra y comprar.
- Comprador, l. 2. quæ est 1. 3. & 4. titulo 17. libro 9. recopila. & l. 67. quæ est 19. titulo 11. eodem libro, & l. 8. quæ est 6. & 7. titulo 14. eodem libro 9. & l. 114. quæ est 28. titulo 19. eod. libro 9. & l. 118. quæ est 16. tit. 8. eodem libro 9. & l. 120. quæ est 31. & 32. tit. 19. eod. lib. & l. 115. quæ est 8. titulo 7. eodem libro y ve a compra, y comprar.
- Comunidades, Ve a la ley 1. quæ est 4. titulo 9. libro 9. recop.
- Concejos, L. 1. quæ est 1. & 9. titulo 11. lib. 9. recop. & l. 44. quæ est 1. titu. 14. eod. lib. & l. 51. quæ est 7. tit. 8. eod. lib. & l. 55. quæ est 9. eod. tit. 8. et l. 56. et 57. quæ sunt 2. et 4. titulo 10. eodem lib. et l. 69. quæ est 14. titulo. 12. libro 9. & l. 76.

& l.76. que est. 7. cum seq. aliqui. tit. 13. lib. 9. & l.77. que est. 2. tit. 14. eod. lib. & l.79. que est. 4. eod. tit. 14. & l.81. que est. 8. eod. tit. 14. & l.97. que est. 14. tit. 19. eod. lib. 9. & l.118. que est. 16. tit. 8. eod. lib. & l.121. que est. 1. tit. 7. eod. lib. 9. & l.133. que est. 14. tit. 7. eod. lib. 9. & l.136. que est. 22. tit. 11. & l.20. tit. 16. eod. lib. 9. & l.137. que est. 5. tit. 20. eod. lib. 9. & l.139. que est. 11. & l.12. tit. 8. eod. lib. 9. y ve a tras a la recopilacion a la 1. parte.

Condenado, Ley. 12. 1. que est. 1. tit. 7. lib. 9. reco. & l.123. 124. & l.25. que sunt l. 6. 7. et 8. titulo 7. eod. lib. 9.

Condes, Ve a la ley. 137. que est. 7. tit. 10. lib. 9. reco. & ley. 140. que est. l. 15. titulo 8. eod. lib. 9. y ve a tras a la recopilacion a la 1. parte.

Conde de Modica, L. 47. que agora nueuamente se incorpore, quam li cet pluries eam allegauerit authoris verbis, & ego dixi me nunquam visse nã reperijse infertam in dicto lib. 9. nunc autẽ dum diligentius inquirere reperijse infertam in l. 7. tit. 20. eod. libro 9. reco. Regij.

Condiciones con que hã de attendar, y de otras condiciones, L. 3. que est. 3. tit. 9. lib. 9. reco. y ve a franquetas, y a la ley. 43. que est. 15. tit. 11. lib. 9. recopil. & l. 47. que est. 7. cum. 4. sequentibus, titulo. 11. eodem libro, & l. 53. que est. 4. 5. & 6. titulo. 11. eodem libro, & l. 54. que est. 5. titulo. 12. & l. 26. tit. 3. eodem libro. & l. 57. que est. 4. titulo. 10. eod. lib. 9. & l. 62. que est. 3. cum aliquibus sequentibus tit. 16. eodem libro. & l. 64. & 65. que sunt. 8. 9. 10. 11. & l. 12. tit. 12. eod. lib. & l. 73. & 73. que sunt. 17. & l. 18. tit. 11. eod. lib. & l. 76. que est. 7. cum sequentibus aliquibus, tit. 13. eod. lib. & l. 84. & 86. que sunt. 7. & 9. tit. 17. eod. lib. & l. 105. que est. 17. eod. tit. 17. & l. 117. & l. 121. que est. 5. tit. 7. eod. lib. 9. & l. 129. que est. 19. tit. 17. eod. lib. & l. 134. que est. l. 1. titulo. 16. eod. lib. & l. 136. que est. 20. tit. 11. & l. 139. tit. 16. eod. lib. & l. 146. que est. 3. tit. 19. eod. lib. & l. 147. nouiter addita que est. 7. tit. 20. eod. lib. 9. y ve a tras a la recopilacion a la 6. parte.

Confesando, o negãdo Simple e llanamente y cõfesse la demanda, L. 123. & l. 15. que sunt. 5. & 8. titulo. 7. lib. 9. reco. y ve a tras a la recopilacion a la 13. parte.

Confession, Ve a la ley. 65. que est. 12. tit. 1. lib. 9. reco. & l. 99. que est. 16. tit. 19. eod. libro, & l. 121. que est. 1. cum. 3. seq. titulo 7. eod. lib.

Confieso, L. 99. que est. 16. tit. 19. lib. 9. reco. & l. 122. que est. 5. tit. 17. eod. lib. & l. 124. & l. 25. que sunt. 7. & 8. titulo. 7. eod. lib. y ve a tras a la recopilacion a la 13. parte.

Confirrar la sententia, Ve a la ley. 132. quã vt pluries diximus, nondum reperij infertam in dicta regia recopilacion.

Consejo, L. 57. que est. 4. titulo. 10. lib. 9. reco. & l. 123. 123. 124. que sunt. 5. 6. & 7. tit. 7. eod. lib. & l. 131. que est. 12. eod. tit. 7. y ve a tras a la recopilacion a la 13. parte.

Consentir, Ve a la ley. 137. que est. 5. tit. 10. lib. 9. reco. & l. 139. que est. 11. titulo. 8. eod. lib. 9. & l. 140. que est. 15. tit. 8. & l. 141. que est. 23. tit. 11. eod. lib. 9.

Conseruadores, Ve a la ley. 127. que est. 10. tit. 7. lib. 9. reco. y ve a tras a la recopilacion a la 1. parte.

Contadores, L. 1. que est. 1. tit. 9. lib. 9. recopil. & l. 3. & 4. que sunt. 8. & 1. titulo.

1. titulo 18. eod. dem. lib. & l. 40. que est. 1. cum. 3. sequentibus titulo. eodem lib. & l. 41. & 43. & 45. que sunt. l. 9. 15. et 16. titulo. eod. lib. & l. 46. & 49. que est. 9. eod. tit. 12. & l. 74. que est. 7. tit. 1. eod. lib. & l. 79. que est. 22. tit. 13. eodem lib. & l. 50. que est. 17. tit. 11. eodem lib. et l. 51. que est. 9. tit. 18. eodem lib. & l. 52. que est. 11. tit. 3. eodem lib. & l. 53. que est. 4. 5. & 6. tit. 12. eodem lib. & l. 55. que est. 9. tit. 8. eodem lib. & l. 57. que est. 4. & 5. tit. 10. eodem lib. & l. 60. que est. 7. tit. 12. lib. 9. reco. & l. 62. que est. l. 1. tit. 16. eodem lib. 9. & l. 65. que est. 12. tit. 12. eod. lib. & l. 66. que est. 13. eod. tit. 12. & l. 69. que est. 16. eod. tit. 12. & l. 71. que est. 16. tit. 11. eod. lib. 9. & l. 72. que est. 17. tit. 12. eod. lib. 9. & l. 74. que est. 24. tit. 11. eod. lib. 9. & l. 75. que est. 13. tit. 9. eod. lib. 9. & l. 76. que est. 7. cum seq. aliquibus tit. 13. eod. lib. & l. 123. que est. 6. tit. 9. eod. lib. & l. 124. & l. 125. que sunt. l. 7. & 9. tit. 7. eod. lib. & l. 129. que est. 19. tit. 17. eod. lib. & l. 133. que est. 11. tit. 7. eod. lib. & l. 138. que est. l. 10. tit. 8. eod. lib. & l. 144. que est. 12. tit. 16. eodem libro, & l. 146. que est. 34. titulo. 19. eodem libro, & l. 147. nouiter redita, que est. 7. titulo. 20. eodem libro, y ve a tras a la recopilacion a la 1. parte.

Conteudacion del pleyto, l. 121. 122. & 123. que est. l. 1. 2. 3. 4. 5. & 6. tit. 7. lib. 9. reco. y ve a tras a la recopilacion a la 13. parte.

Contratos, l. 61. que est. 6. tit. 10. lib. 9. reco. & l. 10. que est. 9. 10. & 11. tit. 17. eod. dem. lib. 9. & l. 129. que est. 19. eodem tit. 17. & l. 144. que est. 12. tit. 16. eodem lib. 9. reco.

Contribuir y contribucion, l. 15. que est. 17. tit. 18. lib. 9. reco.

Copias, Ve a la ley. 111. que est. 13. tit. 18. lib. 9. reco. & l. 65. que est. 19. tit. 12. eod. lib. 9. & l. 69. que est. 16. tit. 12. eod. lib. & l. 71. que est. 26. tit. 16. eod. lib. & l. 73. que est. 18. tit. 2. eod. lib. & l. 75. que est. 13. tit. 9. eod. lib. & l. 93. & 97. que sunt. 12. & l. 14. tit. 19. eod. lib. & l. 103. que est. 9. tit. 17. eodem lib.

Cordõna, Ve a la ley. 17. & 92. que sunt. 20. & 11. tit. 18. & 19. lib. 9. reco.

Cordonero, Ve a la ley. 22. & 25. que sunt. 25. & l. 27. tit. 18. lib. 9. reco.

Corredores, Ve a la ley. 94. que est. 15. tit. 17. & l. 67. et 8. tit. 19. lib. 9. reco.

Corregidores, l. 51. que est. 7. tit. 8. lib. 9. reco. y bid. diuersimode ponitur, & l. 78. que est. 3. tit. 14. lib. 9. eod. & l. 88. que est. tit. 19. eodem lib. & l. 130. que est. 16. tit. 16. eodem libro 9. y ve a tras a la recopilacion a la 13. parte.

Corte, l. 19. hasta 28. que est. 22. v. que ad 29. tit. 18. lib. 9. reco. & l. 19. que est. 7. tit. 8. eod. lib. 9. & l. 3. que est. 1. cum. 25. que est. 13. eod. lib. et l. 58. que est. 3. tit. 10. eodem lib. et l. 61. que est. 6. titulo. 10. eodem. et l. 62. que est. 3. cum sequentibus titulo. 16. eod. libro, et l. 76. que est. 7. cum sequentibus aliquibus titulo. 13. eod. libro, et 100. 101. et 102. que sunt. 8. 9. 10. 11. et 12. titulo. 17. eod. lib. 9. et l. 123. que est. 6. tit. 7. eodem lib. et l. 130. que est. 10. titulo. 16. eodem lib. et l. 134. que est. 21. titulo. 16. eod. et l. 135. que est. 20. tit. 11. et l. 19. tit. 16. eodem lib. 9. et l. 146. que est. 34. titulo. 19. eodem libro, et l. 147. que est. 7. tit. 20. eodem libro 9.

Correcciones de los pies de las reses, l. 92. que est. 10. titulo. 19. lib. 9. reco.

Cotecha, Ve a la ley. 15. que est. 17. titulo. 18. lib. 9. reco. et l. 74. que est. 24. titulo. eodem libro, et l. 87. que est. 2. et 3. titulo. 19. eodem libro 9.

Costa y costas, ley. 10. que est. 17. titulo. 11. lib. 9. reco. et l. 55. que est. 9. tit. 8. eod. libro, et l. 62. que est. 3. cum seq. aliquibus tit. 16. eodem libro, et l. 72. que est. 17. titulo. 12. eodem libro, et l. 76. que est. 7. cum sequentibus aliquibus

tit. 13. eod. lib. & l. 20. quæ est e. cum seq. aliquibus titu. 14. eod. lib. & l. 100. quæ est 8. titulo 17. eodem libro. & l. 119. quæ est 9. titulo 16. eodem libro, & l. 121. quæ est 1. cum 3. sequentibus titulo 7. eodem libro, & l. 119. quæ est. 19. titulo 17. eodem libro, & l. 131. & l. 133. quæ sunt 12. & l. 13. titulo 7. eodem libro & l. 134. quæ est 11. titulo 16. eodem libro, & l. 135. quæ est 20. titulo 11. & l. 19. titulo 16. eodem libro, & l. 138. quæ est. 10. titulo 8. eodem libro 9. recop.

Costumbre, l. 3. & 4. quæ sunt 1. titulo 18. libro 9. recop. & l. 13. quæ est 15. titulo 18. & l. 78. quæ est 3. titulo 14. libro 9. & l. 133. quæ est 13. titulo 7. eodem libro, 9. recop.

Criados, Ve a la ley 17. & 22. quæ sunt l. 20. & 15. titulo 18. libro 9. recop. & l. 112. 1. quæ est 1. cum 1. sequentibus titulo 7. eodem libro, & l. 135. quæ est 20. titulo 11. & l. 19. titulo 16. eodem libro.

Criança, l. 9. & 12. quæ sunt 11. & 14. titulo 18. libro 9. recop. & l. 94. quæ est 15. titulo 17. & l. 67. & 8. titulo 19. eodem libro.

Cruzada, Ve a la ley 7. quæ est 5. titulo 18. libro 9. recop.

Cuba, Ve a la ley 99. quæ est 6. titulo 19. libro 9. recop.

Cuenca, Ve a la ley 17. quæ est 20. titulo 18. libro 9. recop.

Cuentas, l. 1. quæ est 2. tit. 9. lib. 9. recop. & l. 40. quæ est 1. cum 3. tribus titu. 25. libro eodem, & l. 62. quæ est 3. cum aliquibus seq. titulo 16. eod. libro, & l. 70. quæ est 26. titulo 11. eod. lib. & l. 76. quæ est 7. titu. 13. eod. lib. & l. 78. quæ est 3. tit. 14. eod. lib. & l. 80. quæ est 5. & 6. & 7. titu. 14. eod. lib. & l. 81. quæ est 8. eod. tit. 14. & l. 93. quæ est 12. titulo 19. eod. lib. & l. 94. quæ est 15. titulo 17. & l. 67. & 8. titulo 19. eod. lib. & l. 96. & 98. quæ sunt l. 33. & 15. titulo 19. eod. libro 9. & l. 105. quæ est 17. titulo 17. eodem libro, & l. 109. & 110. quæ sunt 19. 20. 21. & 22. titulo 19. eodem libro, & l. 144. quæ est 12. tit. 16. eod. lib. 9. recop.

Cueros, l. 73. quæ est 18. titulo 12. libro 9. recop. & l. 93. quæ est l. 12. titulo 19. eodem libro 7. ve a la colambre.

D.

DADIVA, Ve a la ley 76. quæ est 7. cum seq. aliquibus tit. 3. lib. 9. recop.

Dada, Destas leyes l. 15. quæ est 17. titulo 18. libro 9. recop. & l. 126. quæ est 34. titulo 19. eod. libro, & l. 147. quæ est 7. titulo 20. eodem libro, quos quidem leges reperies non referre has datas, sicut antea referentur quia in modum legum substantialia referentium & superflua dimittentur referuntur in dict. regia recopilacione.

Descendientes de Antona Garcia, l. 30. quæ est 31. tit. 18. libro 9. recopil.

Declaracion, l. 88. quæ est 4. tit. 19. lib. 9. recop. & l. 10. quæ est 9. titu. 17. eod. libro, & l. 108. quæ est 33. tit. 19. eod. libro, & l. 120. quæ est 9. tit. 19. eod. lib. & l. 124. quæ est 7. tit. 7. eod. lib. & l. 146. quæ est 34. titulo 19. eodem libro.

Defender, Ve a la ley 139. quæ est 11. titulo 8. libro 9. recop. & l. 140. quæ est 15. eodem titulo 8. & libro 9.

Defendimiento Real, Ve a la ley 141. quæ est 23. titulo 11. libro 9. recop.

Deforir el juramento, Ve a la ley 125. quæ est 8. titulo 7. libro 9. recopila.

Definito, Ve a la ley 32. quæ est 35. titulo 18. libro 9. recop.

Defensas, Ve a la ley 104. quæ est 12. titulo 17. libro 9. recop.

Demanda.

Demanda, l. 72. quæ est 17. tit. 12. lib. 9. recop. & l. 101. quæ est 20. tit. 17. eodem lib. & l. 104. quæ est 12. titulo 17. eod. lib. & l. 121. & l. 122. & l. 123. & l. 124. & l. 125. & l. 126. quæ sunt 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & 9. titu. 7. eod. lib. & l. 129. quæ est 19. tit. 17. & l. 96. lib. 9. & l. 132. 1. quæ est 12. tit. 7. eod. lib. & l. 137. quæ est 5. titu. 20. eod. lib. & l. 147. quæ est 7. tit. 20. eod. libro ve a la recopilacion a tras a las 13. parte, y a demandado, demandar.

Demandado, l. 123. quæ est 6. tit. 7. lib. 9. recop. y al capitulo precedente.

Demandador, Ve al capitulo precedente, demanda.

Demandar, l. 123. quæ est 19. titu. 17. lib. 9. recop. & l. 132. quæ est 12. titu. 7. eod. lib. y a tras a demanda.

Deposito, Ve a la ley 20. quæ est 33. & 32. tit. 19. lib. 9. recop.

Derechos de todas mancras, l. 34. quæ est 37. tit. 18. libro 9. recop. & l. 39. quæ est 11. tit. 9. lib. eod. 9. & l. 40. quæ est 1. tit. 11. eod. lib. & l. 42. quæ est 4. tit. 13. eod. lib. & l. 57. quæ est 4. tit. 10. eod. lib. & l. 67. quæ est 12. titu. 12. eod. lib. & l. 74. quæ est 24. tit. 13. eod. lib. & l. 76. quæ est 9. tit. 13. eod. lib. & l. 78. quæ est 3. tit. 14. eod. lib. & l. 83. quæ est 8. eod. titu. 14. & l. 123. quæ est 6. tit. 7. eod. lib. & l. 131. & l. 133. quæ sunt 12. & l. 138. quæ est 6. tit. 8. eod. libro, & l. 40. quæ est 15. tit. 8. eod. libro.

Descaminado, l. 92. quæ est 11. titulo 19. libro 9. recopila. & l. 96. quæ est 13. titulo 19. eodem libro, & l. 110. quæ est 17. titulo eodem 19. & l. 109. quæ est 21. eodem titulo 19.

Descuento, l. 1. quæ est 2. tit. 9. lib. 9. recop. & l. 5. quæ est 7. tit. 18. eod. lib. & l. 16. quæ est 19. tit. 18. eodem lib. & l. 49. quæ est 22. titu. 3. eod. lib. & l. 62. quæ est 3. & 6. tit. 16. eod. lib. & l. 72. quæ est 17. titu. 12. eod. lib. & l. 97. quæ est 14. titu. 19. eodem libro.

Desembargar, Ve a la ley 139. quæ est 11. titu. 8. lib. 9. recop.

Desferrar, l. 58. quæ est 3. titulo 10. libro 9. recop. & l. 139. quæ est 31. titulo 8. eodem libro.

Detener, l. 94. quæ est 15. titulo 17. & l. 67. & 8. titulo 19. libro 9. recop. & l. 100. quæ est 8. tit. 17. eodem libro, & l. 106. quæ est 30. tit. 19. eod. lib. & l. 119. quæ est 9. titulo 16. eodem libro.

Deber, Ve a la ley 121. quæ est 1. cum 3. sequentibus titu. 7. lib. 9. recop. & l. 130. quæ est 10. titu. 16. eod. lib. & l. 133. quæ est 13. titu. 7. eod. lib.

Diezmo, Que es vna de las rentas y pojas; y ve a la ley 75. quæ est 13. titu. 9. lib. 9. recop. y ve a tras a la recopilacion a tras a la parte.

Dineros contados, Ve a la ley 38. quæ est 2. tit. 16. lib. 9. recop. & l. 102. quæ est 3. titu. 17. eod. lib. & l. 119. quæ est 19. titu. 16. eodem libro, & l. 134. & l. 135. quæ sunt 7. & 8. tit. 7. eod. lib. & l. 144. quæ est 12. titu. 16. eod. lib.

Doblado, Ve a la ley 127. quæ est 10. titu. 7. lib. 9. recop.

Don Abraham escor, l. 37. quæ est l. 18. titu. 17. libro 9. recop.

Don Yacaf. Abraham chely, 38. quæ est 2. titulo 16. lib. 9. recop.

Donacion, Ve a la ley 101. quæ est 11. titu. 17. libro 9. recop.

Donzellas, Ve a la ley 55. quæ est 9. tit. 8. libro 9. recop. & l. 94. quæ est 15. tit. 17. & l. 67. & 8. titu. 19. eodem libro, & l. 131. quæ est 4. titu. 7. eodem libro.

Duda que ans en las rentas Reales, l. 144. quæ est 13. titulo 16. libro 9. recopila.

Fazer las rentas, l. 9. titulo 8. & l. 8. titulo 11. & l. 8. titulo 16. & l. 16. titulo 18. & l. 26. tit. 11. & l. 24. eodem titulo 11.
 Fe, l. 9. tit. 17. & l. 12. titulo 12. & l. 12. titulo 9. & l. 2. tit. 12. lib. 9. recop. & l. 2. eodem titulo 12.
 Ferretear, l. 27. titulo 19. libro 9. recop.
 Ferias, l. 19. titulo 18. & l. 24. tit. 11. & l. 17. titulo 17. & l. 29. & 30. titulo 19. & l. 4. titulo 20. & l. 5. eod. titulo 20. & l. 7. eodem titulo 20. libro 9. recop. y ve a la recopilacion a tras a la parte 12.
 Fiadores, l. 5. tit. 10. & l. 6. tit. 10. & l. 18. tit. 11. & l. 7. tit. 11. & l. 11. tit. 11. & l. 24. tit. 11. & l. 11. tit. 13. & l. 7. tit. 14. & l. 10. tit. 16. y ve adelante a Fianzas. lib. 9. recop. y tras a la recopilacion a la 1. parte. & l. 6. tit. 11. eod. lib. 9. recop.
 Fiados, Ve al capitulo precediente y a la l. y 8. tit. 17. lib. 9. recop.
 Fianzas, l. 9. tit. 11. & l. 11. tit. 14. & l. 3. tit. 11. & l. 18. eod. tit. 11. & l. 7. tit. 12. & l. 8. eod. tit. 12. & l. 7. tit. 11. & l. 13. tit. 12. & l. 11. tit. 13. & l. 2. tit. 14. y a tras a la palabra Fiadores, & l. 11. tit. 12. eodem libro.
 Fidalguia, l. 17. tit. 18. eodem libro 9. recop.
 Fielidad, l. 3. tit. 11. & l. 8. tit. 12. & l. 6. eod. tit. 12. & l. 13. tit. 9. & l. 2. tit. 14. & l. 4. eod. tit. 14. & l. 7. eod. tit. 14. & l. 8. eod. tit. 14. & l. 9. eod. tit. 14. & l. 9. tit. 16. & l. 12. eodem tit. 16. y al capitulo siguiente.
 Fieles, l. 3. tit. 11. & l. 9. eod. tit. 11. & l. 1. tit. 9. & l. 11. in fine. tit. 12. & l. 13. tit. 9. & l. 4. tit. 14. & l. 3. tit. 10. & l. 24. tit. 11. & l. 3. tit. 14. & l. 5. & 6. & 7. & 8. & 9. eodem titulo 14. & l. 1. & 2. & 4. tit. 16. & l. 10. & l. 11. & l. 15. tit. 17. & l. 6. 7. & 8. tit. 19. & l. 16. titulo 17. & l. 14. tit. 19. & l. 15. eod. tit. 11. & l. 16. eod. tit. 19. & l. 8. tit. 17. & l. 10. eod. tit. 17. & l. 2. eod. tit. 17. & l. 17. eod. tit. 17. & l. 17. tit. 19. & l. 8. & l. 15. & l. 22. & l. 24. & l. 25. & l. 26. & l. 29. & l. 31. & l. 33. tit. 19. & l. 21. & l. 26. & l. 1. tit. 7. & l. 7. eod. dem titulo 7. & l. 12. tit. 16. & l. 10. tit. 19. libro 9. recop. y en el capitulo precediente y a la recopilacion a tras a la parte. Fieles, & l. 1. & l. 1. dicto titulo 19. & l. 1. eodem libro 9.
 Fijos e hijas de Antona Garzia, l. 3. tit. 18. libro 9. recop.
 Fijos dalgo, Ve a la ley. 17. titulo 18. libro 9. recop. y a la recopilacion a tras a la 2. parte.
 Fiquito, Ve a la ley. 142. del Quadrerno qua non dudi inveni in. d. lib. 9. recop.
 Fiscal, l. 17. tit. 18. eod. lib. 9. recop. y tras a la recopil. a la 1. parte, a Fiscal.
 Flete de naos y fustas, l. 1. & l. 1. titulo 19. libro 9. recop.
 Florines, l. 10. titulo 7. libro 9. recop.
 Fortalezas, Vide l. 1. titulo 18. eodem libro 9. recop.
 Frayles, l. 14. titulo 18. libro 9. recop.
 Francos y franquetas, l. 3. tit. 17. l. 1. 3. 4. 5. 6. et per plures alias leges titulo 18. lib. 9. recop. & l. 7. tit. 20. lib. 9. recop. y ve a tras a la recopilacion. por to da la. 10. 11. & l. 12. partes.
 Fraodes y encubiertas y engaños, l. 4. tit. 10. & l. 7. tit. 8. libro 9. recop. y tras muchas leyes.
 Freneros y frepos, l. 38. titulo 18. libro 9. recop.
 Frislas, l. 17. in fine titulo 17. libro 9. recop.
 Frontera de Moros, l. 12. titulo 18. libro 9. recop.
 Fruta, l. 16. titulo 18. & l. 7. titulo 7. libro 9. recop.

Frutos,

Frutos, l. 30. titulo 18. libro 9. recop.
 Fuente Rabia, l. 12. titulo 18. libro 9. recop.
 Fuercn y viniere por ciertos lugares, l. 13. & l. 14. titulo 18. libro 9. recop. pilationis.
 Fuero, l. 13. titulo 7. libro 9. recop.
 Fustanes, l. 20. titulo 19. & l. 27. titulo eodem 19. libro 9. recop.
 Fustas de la mar, l. 2. titulo 19. libro 9. recop.
 Fusteda, l. 27. tit. 19. libro 9. recop.
G Galicia, l. 11. titulo 11. libro 9. recop.
 Ganados, l. 10. titulo 18. & l. 15. eodem titulo 18. & l. 16. titulo 22. & l. 13. tit. 9. & l. 7. titulo 17. & l. 11. titulo 19. & l. 15. titulo 17. & l. 6. 7. & 8. titulo 19. & l. 16. titulo 17. & l. 12. titulo eodem 17. & l. 19. tit. 19. & l. 5. titulo 17. & l. 29. titulo 19. libro 9. recop.
 Ganancia, l. 14. titulo 19. libro 9. recop.
 Ganar, l. 11. titulo 18. libro 9. recop.
 Gelues, l. 11. titulo 18. libro 9. recop.
 Gibraltar, l. 11. tit. 18. libro 9. recop.
 Gracia y quita, l. 4. titulo 20. & l. 7. titulo 13. libro 9. recop.
 Granada la ciudad, l. 2. titulo 18. libro 9. recop.
 Grandes del Reyno, l. 15. titulo 8. libro 9. recop.
 Granos y pan en grano, l. 18. titulo 11. libro 9. recop.
 Guadaluquivir rio, l. 5. titulo 19. libro 9. recop.
 Guarda Real, l. 23. titulo 11. libro 9. recop. y ve a amparos.
 Guardas, l. 7. titulo 16. & l. 9. titulo 14. & l. 19. titulo 19. & l. 22. eodem titulo 19. & l. 19. & l. 22. eodem titulo 19. libro 9. recop.
 Guantes, l. 7. titulo 7. libro 9. recop.
 Guarnicionero, l. 25. & l. 27. titulo 18. libro 9. recop.
 Guarniciones de cieuderos, l. 38. tit. 18. libro 9. recop.
 Guerra, l. 10. titulo 18. libro 9. recop.
H Azedores, vide supra, fazedores.
 Hazer las rentas, vide supra fazer.
 Hacienda, l. 9. titulo 14. libro 9. recop.
 Hembras, l. 17. titulo 18. libro 9. recop.
 Heredad, l. 12. titulo 16. libro 9. recop.
 Heredad de Yaldapalacios, l. 14. titulo 18. libro 9. recop.
 Heredades, l. 30. titulo 18. & l. 18. titulo 12. & l. 24. in fine. titulo 11. & l. 9. tit. 12. & l. 10. & l. 11. eodem titulo 17. & l. 19. eodem titulo 17. libro 9. recop.
 Heredamientos, l. 3. titulo 18. libro 9. recop.
 Herederos, l. 25. titulo 18. libro 9. recop.
 Herradores y betrajs, l. 38. titulo 18. libro 9. recop.
 Hijazla, l. 17. titulo 19. libro 9. recop.

R 1 laci

I Aen, l. 20. titulo 18. libro 9. recopil. leguas, l. 15. titulo 18. libro 9. recopil. lernos de Antona Garzia, l. 31. titulo 18. eodem libro 9. lernas, l. 1. 2. titulo 17. libro 9. recopil. Iglesias, l. 1. titulo 16. & l. 6. titulo 18. & l. 10. titulo 7. & l. 10. titulo 16. lib. 9. recopil. Iguales, l. 11. in fi. titulo 12. & l. 13. eodem tit. 12. & l. 14. eod. tit. 12. & l. 9. tit. 14. & l. 2. titulo 11. libro 9. recopil. y vea a. uenencias. Impedimento, l. 5. & 6. titulo 11. libro 9. recopil. Imposiciones, vea a l. 16. titulo 8. libro 9. recopil. Imprimir, l. 7. titulo 20. libro 9. recopil. Infantes hijos del Rey, l. 7. titulo 16. libro 9. recopil. Informacion, l. 7. titulo 7. libro 9. recopil. Instancias, l. 4. titulo 7. l. 6. titulo 7. libro 9. recopil. Ioyas, l. 5. titulo 20. libro 9. recopil. Ioyero, l. 27. titulo 18. libro 9. recopil. Iornada ha de ser ocho leguas, l. 6. titulo 11. libro 9. recopil. Iubones hechos, l. 34. titulo 18. libro 9. recopil. Iuan de Monroy vezino de Toro, l. 31. titulo 18. libro nono recopilationis. Iudios, l. 1. titulo 24. & l. 3. titulo 10. libro 9. recopil. y a tras la recopilacion a la segunda parte. Luczes, ve a tras en este repertorio a la palabra Alcaldes, y en la recopilacion a tras a la primera parte. Luzyo, l. 8. titulo 7. libro 9. recopil. Lura, l. 5. titulo 14. libro 9. recopil. Lurados, l. 1. titulo 14. & l. 4. titulo 10. & l. 6. titulo 11. libro 9. recopil. y ve a tras a la recopilacion a la 1. parte. Luramento, l. 14. 22. 27. 29. 18. titulo 18. & l. 12. titulo 9. & l. 5. & 6. titulo 11. & l. 4. tit. 10. & l. 6. tit. 12. et l. 6. tit. 10. & l. 14. tit. 12. & l. 7. titulo 13. & l. 3. titulo 14. & l. 5. eodem titulo 14. & l. 11. & 4. & 5. & 13. & 14. & 16. titulo 19. & l. 8. & 11. titulo 17. & l. 17. titulo 17. & l. 33. titulo 19. & l. 19. & 23. eodem titulo 19. & l. 5. titulo 17. & l. 28. & 30. titulo 19. & l. 4. 6. 7. 8. & 12. titulo 7. & l. 15. titulo 8. & l. 34. titulo 19. libro 9. recopilationis, y ve a lura iurar, y a tras a la recopilacion a la 13. parte. Lurar, l. 8. titulo 14. libro 9. recopil. Lurisdiccion, l. 3. titulo 14. & l. 3. titulo 10. & l. 18. titulo 12. & l. 1. titulo 7. libro 9. recopilationis. Luro, l. 9. titulo 8. & l. 6. titulo 16. & l. 24. titulo 11. & l. 10. titulo 16. & l. 15. tit. 20. & l. 11. titulo 8. & l. 12. titulo 10. libro 9. recopil. Lusticia y justicias, l. 7. titulo 13. & l. 5. titulo 14. & l. 3. titulo 19. & l. 4. eodem titulo 19. & l. 9. eodem tit. 19. & l. 13. eodem tit. 19. & l. 14. et l. 15. eod. tit. 19. et l. 17. et l. 1. eod. tit. 19. et l. 22. eod. tit. 19. et l. 26. eod. tit. 19. et l. 5. tit. 17. & l. 16.

et l. 16. tit. 8. et l. 3. 1. titulo 9. et l. 6. tit. 7. et l. 10. et l. eodem tit. 7. et l. 10. tit. 16. et l. 11. titulo 16. et l. 5. titulo 20. et l. 16. tit. 8. & l. 11. eodem titulo 8.

L **LABRADORES**, l. 18. titulo 12. et l. 1. titulo 7. libro 9. recopil. y a tras a la recopilacion a la 2. parte. Labranzas y crianzas, l. 1. 2. & 3. titulo 18. libro 9. recopil. y vea a l. 1. Lanas, l. 9. tit. 13. tit. 17. et l. 27. tit. 19. et l. 28. eod. titulo 19. libro 9. recopilationis. La mar, l. 6. titulo 17. libro 9. recopil. y vea, Mar, et l. 36. titulo 18. eodem libro 9. Lechones, l. 15. titulo 18. libro 9. recopil. Legos, l. 7. titulo 18. libro 9. recopil. y a tras a la recopilacion a la 2. parte. Leguas, l. 5. et 6. titulo 11. et l. 2. et l. 11. et l. 6. titulo 7. libro 9. recopil. Legumbres, l. 20. et l. 1. titulo 18. libro 9. recopil. Leyes, quien y porque causa y quando y donde y con que consejo se hicieron las leyes del Quaderno de las aldeas, dize lo la ley 1. que a las est. prohemium huius quaterni, quod quidem prohemium non inferatur in dicto libro. 9. recopilationis, y desta palabra Ley, ve a la ley 4. tit. 10. et l. 6. tit. 10. et l. 6. titulo 10. et l. 13. et l. 14. titulo 12. et l. 24. titulo 12. et l. 7. tit. 13. et l. 9. titulo 14. et l. 10. titulo 19. et albi plures leges titulorum dicti libri 9. recopil. faciunt mentionem de hoc verbo Ley, o leyes, quod quia parum continet vsi litati omitto eas allegare. Leña, l. 7. titulo 7. libro 9. recopilationis. Letrados, l. 7. titulo 7. et l. 4. titulo 10. libro 9. recopilationis, y ve a abogados. Libello, l. 7. titulo 7. et l. 14. titulo 7. libro 9. recopil. Libramiento, l. 3. et 5. titulo 16. lib. 9. recopil. et l. 9. eodem titulo 16. et l. 10. titulo 7. et l. 10. titulo 16. et l. 11. eodem titulo 16. libro 9. recopil. y ve a libramiento y librança. Libros que venden los libreros y los del Rey, l. 34. titulo 18. et l. 23. tit. 19. libro 9. recopil. y por otras leyes. Licencia, l. 16. titulo 8. et l. 5. titulo 20. libro 9. recopil. Lienços, l. 27. titulo 19. et l. 17. titulo 17. libro 9. recopil. Ligas y fraudes, l. 7. titulo 8. libro 9. recopil. Limonero, l. 5. et 6. titulo 11. libro 9. recopil. Lucena, l. 1. titulo 18. libro 9. recopil. Lugares villas y ciudades, l. 13. et l. 11. titulo 18. libro 9. recopil. y cañ por to das las leyes deste Quaderno. Lugartinientes de ciertos oficiales de algunas leyes: vea a tenientes.

M.
MADRID, l.4. tit. 20. et l. 19. tit. 18. lib. 9. recop.
 Maestradgo de Calatraua l. 12. tit. 17. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion. a la 3. parte.
 Maestres de ordenes, l. 8. tit. 18. l. 15. tit. 8. & l. 5. tit. 20. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion a la 2. parte.
 Maestres de nauios, l. 1. tit. 19. & l. 5. eod. tit. 19. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion a la 2. parte.
 Machos y mulas en fillados, l. 14. tit. 18. libro 9. recop.
 Mayor domos, l. 4. titulo 10. libro 9. recop.
 Mayores de 25 años, l. 6. titulo 10. libro 9. recop.
 Mal y daño, l. 3. titulo 11. libro 9. recop.
 Mandado, l. 16. titulo 8. & l. 5. titulo 20. libro 9. recop.
 Mandamientos, l. 3. titulo 19. libro 9. recop.
 Manifestar, l. 16. titulo 19. libro 9. recop.
 Mantenimiento, l. 13. 13. & 15. & 16. cum pluribus alijs legibus illius tituli. libro 9. recop.
 Mar, l. 6. titulo 17. & l. 1. titulo 19. & l. 16. titulo 18. libro 9. recop.
 Maravedis de penas y salarios y derechos y rentas y situados y otros todas maneras, l. 1. titulo 16. & l. 12. titulo 18. & l. 8. titu. 17. & l. 12. titulo 16. & l. 11. tit. 9. & l. 1. tit. 12. & l. 2. 3. & 4. eod. titu. 12. l. 3. & 9. tit. 10. & l. 2. tit. 9. & l. 1. titu. 14. & l. 22. tit. 13. & l. 3. eod. titu. 13. & l. 9. tit. 8. & l. 3. titu. 13. lib. 9. recop. & l. 6. eod. titulo 10. & l. 5. tit. 16. & l. 8. titulo 12. & l. 12. eod. titulo 12. & l. 17. eod. titu. 12. & l. 24. titulo 11. & l. 3. titulo 9. & l. 1. 5. eod. titu. 14. & l. 9. eod. titulo 14. & l. 10. titulo 19. & l. 12. eod. titulo 19. & l. 8. & 9. titulo 17. & l. 17. titu. 19. & l. 23. eod. titu. 19. & l. 30. eod. titu. 19. & l. 16. tit. 8. & l. 9. tit. 16. & l. 1. tit. 19. & l. 6. & 7. & 9. & 10. & 12. 13. titulo 7. & l. 11. titulo 16. & l. 20. titulo 11. & l. 9. titulo 16. & l. 5. titulo 20. & l. 10. titulo 8. & l. 11. titulo 8. & l. 12. titulo 16. & l. 34. titulo 19. libro nono recopilacionis, & l. 10. titulo 16. eodem libro 9.
 Marco de plata, l. 18. titulo 17. & l. 5. & 6. titulo 11. libro 9. recop.
 Marco y chancilleria, l. 4. tit. 13. lib. 9. recop. & l. 18. titulo 17. eodem libro et l. 5. et 6. titulo 11. eodem lib.
 Maridos de las hijas de Antona Garzia, vezina de Toro, l. 1. tit. 18. l. 9. rec.
 Marqueses, l. 5. titulo 20. et l. 15. titulo 8. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion. 2. parte.
 Mas vale, Ve a vale.
 Matadores de carne, l. 9. titu. 19. libro 9. recop.
 Medicinas l. 14. tit. 17. lib. 9. recop.
 Medina Sidonia, l. 11. titulo 18. lib. 9. recop.
 Medina del Campo, l. 4. titu. 20. et l. 8. titu. 12. lib. 9. recop.
 Medina de Rioseco, l. 7. titulo 20. libro 9. recop.
 Memorial, l. 4. et 5. titu. 7. lib. 9. recop.
 Menestrales o oficiales que es lo mismo, l. 7. titulo 7. lib. 9. recop.
 Mengua y baxa en las rentas, l. 16. titulo 10. et l. 13. titulo 13. libro 9. reco.

Meno.

Menores de 25 años l. 6. tit. 10. libro 9. recop.
 Menos vale, ve a vale.
 Menos sabas, l. 11. tit. 12. & l. 11. tit. 11. lib. 9. recop. y ve a quiebras.
 Menudo, arrendar por menudo, l. 15. tit. 12. lib. 9. recop. & l. 17. tit. 12. & l. 7. tit. 7. eod. lib. 9. recop. & l. 20. tit. 18. eod. lib. & l. 22. titulo 19. eod. lib. 9.
 Mercaderes, l. 18. tit. 17. & l. 13. titulo 9. & l. 27. titu. 19. & l. 23. eod. tit. 19. & l. 34. tit. 19. lib. 9. recop. & infra a mercaderias.
 Mercados, l. 17. titulo 17. & l. 8. titulo 12. & l. 4. titulo 20. & l. 5. eodem titulo 20. libro 9. recop. & l. 31. tit. 19. eodem libro 9.
 Mercaderias o mercaderias, l. 7. tit. 18. lib. 9. recop. & l. 17. titulo 18. & l. 24. titulo 19. lib. 9. recop. & l. 15. tit. 18. & l. 6. tit. 17. & l. 13. eod. tit. 17. & l. 6. 7. & 8. & 19. & l. 18. tit. 19. & l. 33. & l. 9. eod. titu. 19. & l. 17. tit. 19. & l. 28. & l. 29. & l. 30. eod. titu. 19. & l. 4. tit. 20. & l. 5. eod. titulo 20. & l. 34. tit. 19. eod. lib. 9. recop. y a tras a, mercaderes.
 Mercedes, l. 1. tit. 18. & l. 13. eod. tit. 18. & l. 37. eod. titulo 18. & l. 1. tit. 12. & l. 9. tit. 8. & l. 24. tit. 11. & l. 8. tit. 15. & l. 4. tit. 20. & l. 10. titulo 7. & l. 12. tit. 16. & l. 7. titulo 20. lib. 9. recop.
 Merindades, l. 1. titu. 11. tit. 14. et l. 8. titulo 12. et l. 13. eod. tit. 12. et l. 15. eod. titulo 12. y ve atras a la recopilacion a la 3. parte.
 Merino, l. 4. titulo 10. et l. 10. titulo 16. et l. 12. titulo 7. libro 9. recopila. ve a, alguazil.
 Mesoneros y venteros de las ventos del axarife de Sevilla, l. 20. titulo 18. libro 9. recop.
 Mesones, l. 2. tit. 18. et l. 26. tit. 19. et l. 30. eod. titulo 19. lib. 9. recop.
 Meter ni sacar no se puedan las mercaderias de noche en los lugares, l. 17. tit. del Quaderno.
 Mill, y millar, l. 11. tit. 9. et l. 11. tit. 12. et l. 9. tit. 11. et l. 7. eod. tit. 11. et l. 3. tit. 13. et l. 9. tit. 8. et l. 24. tit. 11. lib. 9. recop. y ve a maravedis.
 Moderacion que ha de hazer el juez, ve a, profestacion.
 Molineros, Ve a la ley. 13. tit. 19. lib. 9. recop.
 Monedas, l. 1. titulo 16. et l. 17. titulo 18. et l. 34. eodem titulo 18. et l. 13. titulo 17. libro 9. recop.
 Monederos, l. 1. titulo 18. et l. 11. titulo 7. libro 9. recop.
 Montadgo, l. 2. titulo 16. et l. 3. titulo 10. et l. 13. titulo 9. libro 9. recop. y a tras a la recopilacion a la 4. parte.
 Monesterios, l. 1. titulo 16. et l. 6. titulo 18. et l. 13. et l. 14. eodem titulo 18. et l. 10. tit. 7. et l. 10. titulo 16. libro 9. recop.
 Moradores y vezinos, l. 132. 13. 14. 16. 21. tit. 18. et in alijs pluribus legibus istius tituli. 18. et l. 7. titulo 17. et l. 7. titulo 19. libro 9. recop.
 Morada del arrendador, l. 3. titulo 19. libro 9. recop.
 Moros, l. 10. 11. 12. titulo 18. et l. 1. titulo 14. et l. 3. titulo 10. et l. 5. et 6. titu. 11. libro 9. recop.
 Mostrar las mercaderias, l. 27. tit. 19. et l. 19. titulo 19. et l. 34. titulo 19. libro 9. recopilatio.
 Moxones, l. 28. titulo 19. libro 9. recop.
 Mudar las libranças, l. 7. titulo 16. libro 9. recop.

R 4

Muestra

Muestra de las mercaderias, L. 19. & 27. tit. 19. & l. 34. cod. tit. 19. lib. 9. rec.
 Muerte o pena de muerte, L. 3. titulo. 10.
 Muger, L. 25. 27. 28. 29. titulo. 18. & l. 3. titulo 19. & l. 1. titulo 7. libro 9. re-
 copilacionis.
 Mulas y machos en fillados, L. 34. titulo 18. libro 9. recop.

N.

NAO y navio. L. 1. & 5. titulo 19. libro 9. recop.
 Negando o confesando, L. 5. titulo 7. libro 9. recop.
 Negociacion y negocios, L. 4. quaterni, ita hanc ad hoc allegat Author
 hinc ego tamen in ca non inveni hinc verba, sed in l. 3. que est. 6. titu. 18. lib. 9.
 recop.
 Nieues, L. 5. & 6. titulo 11. lib. 9. recop.
 Nombrar apreciadores, L. 6. titulo 19. libro 9. recop.
 Notarios, L. 6. titulo 7. & l. 19. titulo 17. & l. 10. titu. 16. lib. 9. recop. y atras
 a la recopilacion a la 1. parte.
 Notificacion, L. 9. titulo 8. & l. 16. titulo 12. & l. 5. titulo 13. & l. 4. titulo 7.
 libro 9. recop.

O.

OBISPADOS, L. 12. & 20. titu. 18. & l. 1. eod. tit. 18. & l. 1. titulo 12. &
 l. 1. titu. 14. & l. 8. titulo 12. & l. 13. eodem titulo 12. & l. 15. eod. titu. 12. &
 l. 6. & 7. titu. 17. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion a la 2. & 3. partes
 Obligaciones, L. 1. titulo 12. & l. 6. titulo 13. & l. 7. eodem titulo 13. & l. 6.
 titulo 10. & l. 11. titulo 12. & l. 2. titulo 11. & l. 17. titu. 12. & l. 3. titulo 14. & l. 8.
 titulo 14. & l. 9. titulo 16. & l. 10. eodem titulo 16. libro 9. recop.
 Obra, L. 25. 27. & 29. titulo 18. libro 9. recop.
 Obreros, L. 7. titulo 7. lib. 9. recop.
 Oficiales, L. 1. titulo 18. & l. 25. eodem titulo 18. & l. 17. eodem titulo 18.
 & l. 9. eodem titulo 18. l. 1. titulo 9. & l. 1. titulo 14. & l. 11. titulo 11. & l. 1.
 titulo 13. & l. 4. titulo 11. & l. 6. titulo 12. & l. 5. titulo 16. & l. 11. titulo 12. & l. 3.
 titulo 14. & l. 5. eodem titulo 14. & l. 2. & l. 22. titulo 19. & l. 15. titulo 17. & l. 6. 7.
 & 8. titulo 19. & l. 16. titulo 17. & l. 13. titulo 19. & l. 8. & 9. titulo 17. & l.
 16. titulo 8. & l. 1. titulo 7. & l. 7. eodem titulo 7. & l. 11. eodem titulo 7. & l. 19.
 titulo 17. & l. 13. titulo 7. & l. 11. titulo 8. libro 9. recop. y atras a la recop. en la 2.
 parte.
 Officios, L. 4. titulo 10. & l. 16. titulo 12. & l. 10. titulo 17. & l. 14. titulo 17.
 & l. 19. titulo 17. & l. 12. titulo 7. libro 9. recop. y ve a Oficiales.
 Oidores, L. 4. titulo. 10. libro 9. recopilacionis y atras a la recopilacion.
 parte primz.
 Olivares, L. 4. titulo 19. libro 9. recop.
 Olvera l. 1. titulo 18. libro 9. recop.
 Ombres poderosos, l. 2. titu. 10. & l. 3. titu. 10. & l. 1. titu. 8. & l. 4. titu. 10.
 libro 9. recopila. & l. 15. tit. 17. & l. 6. 7. & 8. tit. 19. eodem lib. 9. & l. 8. tit. 17. lib.
 Ombres enfermos, L. 4. titulo 7. libro 9. recop.

Ombres

Ombres ricos, l. 15. titulo 8. libro 9. recopila. y a tras a la recopilacion a la
 2. parte.
 Ombres y criados, L. 20. titulo 11. et l. 19. tit. 16. libro 9. recop.
 Onza de peso, l. 28. titulo 17. libro 9. recop.
 Ordenanzas y leyes, l. 4. titulo 10. et l. 76. quaterni, et l. 47. eiusdem qua-
 terni, que cum sim. l. 7. titulo 13. et l. 7. titulo 20. libro 9. recopilacionis, et di-
 minutis verbis transcriptis ibi non reperies verba hinc.
 Ordenes de Santiago Calatrava Alcantara y Santluan, l. 6. titulo 18. et l.
 4. titulo 10. et l. 1. eodem titulo 10. et l. 19. titulo 17. et l. 13. titulo 7. libro 9. re-
 copil. y atras a la recopilacion a la 3. parte.
 Oro, l. 18. titulo 17. et l. 17. titulo 19. et l. 20. titulo 19. libro 9. recop.
 Ortaliza, l. 16. titulo 18. et l. 7. titulo 7. libro 9. recop.
 Quejuno, l. 16. titulo 17. libro 9. recop.

PAGAR alcual y otras cosas, l. 1. titulo 16. et l. 1. titulo 17. et l. 1. ti-
 tu. 18. cum alijs pluribus legibus ipsum titulu. 18. et l. 2. titulo 16. et l.
 11. titulo 9. et l. 1. titulo 12. et in alijs titulis dicti libri Noni plures de hoc re-
 perientur leges juvenes folijs gabellas et redditus alios regioi.
 Pago, l. 9. titulo 14. et l. 15. titu. 17. et l. 6. 7. et 8. tit. 19. et l. 8. tit. 17. et l. 9.
 eodem titulo 17. libro 9. recop. y ve a pagar.
 Paja, l. 20. et 21. titulo 18. lib. 9. recop.
 Palabra de palabra y no encripto, l. 4. et 5. titulo 7. libro 9. recop.
 Palencia, L. 17. titulo 17. et l. 17. titulo 19. libro 9. recop.
 Pan, l. 1. titulo 16. et l. 15. et 21. et 34. et 36. titulo 18. et l. 18. titulo 12. et l.
 23. titulo 19. et l. 5. titulo 20. et l. 12. titulo 16. libro 9. recop.
 Paños, l. 15. titulo 18. et l. 6. titulo 17. et l. 17. eodem titulo 17. et l. 18. titulo
 19. libro 9. recopilacionis, et l. 19. tit. 19. et l. 2. eod. titulo 19. et l. 2. eod. titu-
 lo 19. et l. 5. titulo 17. et l. 27. titulo 19. et l. 29. eodem titulo 19. et l. 5. tit.
 20. libro 9. recop.
 Partidos, l. 2. titulo 16. & l. 1. titulo 12. & l. 7. titulo 11. & l. 1. titulo 14. & l.
 9. titulo 11. & l. 1. titulo 10. et l. 24. titulo 13. & l. 17. titulo 11. & l. 5. et 6. eodem
 titulo 11. & l. 5. titulo 12. et l. 26. titulo 13. et l. 9. titulo 8. et l. 6. titulo 12. et l. 3. ti-
 tu. 16. et l. 8. eod. tit. 16. et l. 13. tit. 12. et l. 24. tit. 11. et l. 11. tit. 14. et l. 4. eodem
 tit. et l. 8. eod. tit. 4. et l. 10. tit. 17. et l. 11. tit. 16. et l. 11. eod. tit. 16. lib. 9. recop.
 Pagar yr y venir, l. 13. et 14. et 16. titulo 18. libro 9. recop.
 Pastales, l. 27. titulo 19. libro 9. recop.
 Pastores, l. 22. titulo 17. libro 9. recop.
 Patron de nao, l. 2. titulo 19. lib. 9. recop.
 Pechos Reales y concegiles, l. 17. tit. 18. et l. 9. tit. 8. et l. 3. titulo 10. et l. 24.
 tit. 11. et l. 10. tit. 3. an sine, cuius finis non inferitur in contextura nouz recopi-
 lationis, et l. 15. titulo 8. lib. 9. recop. y atras a la recopilacion a la 4. parte.
 Pedidos, l. 17. tit. 18. libro 9. recop. y a tras a la recopilacion a la 4. parte.
 Pellegeria, l. 7. titulo 7. libro 9. recop. y a tras a la recopilacion a la 4. parte.
 Peligro acuyo peligro se arriendan las ventas, l. 2. tit. 9. et l. 14. tit. 9. lib. 9.
 recopila.

R 5 Penas

Protestacion, L. 7. et 9. titulo 8. et l. 17. titulo 12. et l. 4. titulo 14. et l. 2. titulo 19. et l. 4. eodem titulo 19. et l. 9. eodem titulo 19. et l. 15. et 16. eodem titulo 19. et l. 19. eodem titulo 19. et l. 17. titulo 17. et l. 27. titulo 19. et l. 16. titulo 8. et l. 11. titulo 7. et l. 5. titulo 1. libro 9. recopila.

Provisiones que dan los contadores, L. 8. titulo 18. et l. 9. titulo 8. et l. 17. titulo 12. libro 9. recopila.

Publicacion de los testigos, L. 6. titulo 7. libro 9. recopila.

Puebla de Santa Maria de Guadalupe, L. 13. titulo 18. libro 8. Recopilacionis.

Puebla de Santa Maria de Nieva, L. 16. titulo 18. libro 9. recopilacionis.

Pueblos, L. 3. titulo 11. et l. 4. titulo 10. libro 9. recopila.

Pujador de las rentas, y pujas, L. 15. titulo 11. et l. 16. et l. 7. et 8. et 12. titulo 17. et l. 22. 23. et 24. titulo 13. et l. 17. titulo 11. et l. 7. titulo 8. et l. 2. 3. et 4. titulo 13. et l. 4. 5. et 6. titulo 11. et l. 5. titulo 12. et l. 2. 6. titulo 13. et l. 18. titulo 11. et l. 8. et l. 11. titulo 12. et l. 7. titulo 11. et l. 12. et l. 11. titulo 12. et l. 14. 15. 16. titulo 12. et l. 26. titulo 11. et l. 17. titulo 12. et l. 7. et 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. et 16. titulo 13. et l. 2. titulo 14. et l. 14. titulo 9. libro 9. recopila.

Puercos, Ley. 15. titulo 18. et l. 16. titulo 17. libro 9. recopila.

Puertas del lugar, L. 9. titulo 19. et l. 14. eodem titulo 19. et l. 19. et l. 13. eodem titulo 19. et l. 22. eodem titulo 19. libro 9. recopila.

Puerto de la mala muger, L. 20. titulo 18. libro 9. recopila.

Puerto de la Lofalla, Eadem l. 20. titulo 18. eodem libro 9.

Puertos, L. 13. titulo 9. libro 9. recopila.

QUADERNO De las Alcaualas, en el prologo, y en la ley 145. quam nondum inueni in dicto libro 9. recopilacionis inferam, et in l. 147. que est 7. titulo 20. libro 9. recopilacionis, y por otras muchas leyes, ve a leyes.

Querrellado, L. 6. titulo 7. et l. 12. eodem titulo 7. et l. 23. titulo 11. libro 9. recopila.

Quebra, L. 16. titulo 11. et l. 9. eodem titulo 11. et l. 11. et 12. eodem titulo 11. et l. 11. titulo 12. libro 9. recopila.

Quintales, L. 4. titulo 19. libro 9. recopila.

Quita o suelta o gracia, L. 4. titulo 20. libro 9. recopila. et l. 7. titulo 13. eodem libro 9. recopila.

Quitacion, et l. 9. titulo 8. libro 9. recopila.

R.

RACION, Equitacion, L. 9. titulo 8. libro 9. recopila.

Rafuras, L. 4. titulo 18. libro 9. recopila.

Rastreros, L. 11. titulo 19. libro 9. recopila.

Rastro e corte, L. 23. et 24. 26. et 27. et 28. et 29. titulo 18. libro 9. recopilacionis. Y ve a Corte.

Rastro

Rastro de carniceria, L. 11. tit. 19. libro 9. recopila.

Recalengo, L. 1. titulo 18. et l. 2. eodem titulo 18. et l. 1. titulo 10. et l. 3. eodem titulo 10. et l. 17. titulo 17. et l. 5. titulo 17. libro 9. recopila. y atras a la recopilacion a la 3. parte

Recal o cerco, L. 38. titulo 18. libro 9. recopila.

Recaudadores, L. 1. titulo 16. et l. 2. titulo 9. et l. 2. 3. et 4. titulo 12. et l. 3. et 9. titulo 11. libro 9. recopilacionis. et l. 12. titulo 9. et l. 14. titulo 14. et l. 9. titulo 11. et l. 7. titulo 8. et l. 4. titulo 12. et l. 26. titulo 13. et l. 9. titulo 8. et l. 2. 3. 4. 5. 6. et 7. et 8. titulo 16. et l. 8. 10. et 11. titulo 12. et l. 12. eodem titulo 12. et l. 13. et l. 14. eodem titulo 12. et l. 17. 18. 24. eodem titulo 12. et l. 13. titulo 9. et l. 2. titulo 14. et l. 4. et 5. eodem titulo 14. et l. 7. titulo 17. et l. 17. eodem titulo 17. et l. 5. eodem titulo 17. et l. 19. eodem titulo 17. et l. 10. titulo 16. et l. 13. titulo 7. et l. 20. titulo 11. et l. 19. titulo 16. et l. 5. titulo 20. et l. 10. titulo 8. et l. 15. titulo 8. libro 9. recopila. y ve a recaudamiento, recaudar, y atras a la recopilacion a la 1. parte.

Recaudamiento y recaudar, L. 2. titulo 9. et l. 9. titulo 8. et l. 5. titulo 14. et l. 1. titulo 16. et l. 12. titulo 9. et l. 12. titulo 16. et l. 33. titulo 19. et l. 13. titulo 32. libro 9. recopila.

Recebir, L. 15. titu. 11. et l. 9. titu. 8. et l. 8. titulo 10. et l. 7. titu. 13. et l. 8. eodem tit. 13. et l. 3. tit. 14. et l. 6. et 7. eodem tit. 14. et l. 9. eodem tit. 14. et l. 12. tit. 17. et l. 11. tit. 16. et l. 12. eodem tit. libro 9. recopila.

Recelar, L. 23. tit. 11. libro 9. recopila.

Receptores o recaudadores, L. 1. titulo 16. et l. 4. titulo 18. libro 9. recopilacionis, y atras a la palabra recaudadores, y a la recopilacion a la 1. parte.

Reclamar, Ve a la ley 131. quam nondum inueni inferam in d. libro 9. recopila.

Regidores, L. 1. tit. 14. et l. 7. tit. 8. et l. 4. tit. 10. et l. 6. tit. 11. et l. 11. eodem tit. 12. et l. 3. titu. 14. et l. 9. tit. 19. et l. 16. tit. 17. et l. 13. et l. 14. tit. 19. et l. 21. eodem tit. 19. et l. 16. tit. 8. et l. 10. et 11. eodem tit. 8. et l. 7. tit. 20. libro 9. recopila. y atras a la recopilacion a la 1. parte.

Regimiento, L. 9. titu. 11. libro 9. recopila.

Registrar, L. 11. titulo 16. et l. 27. eodem titulo 19. et l. 17. titulo 17. libro 9. recopila.

Registro, L. 5. titu. 7. libro 9. recopila.

Recudimientos, L. 2. tit. 11. et l. 9. eodem tit. 11. et l. 1. titulo 14. et l. 1. titu. 13. et l. 5. titu. 12. et l. 26. tit. 13. et l. 4. titu. 10. et l. 6. titu. 12. et l. 8. titu. 15. et l. 3. tit. 16. et l. 11. tit. 12. et l. 13. et l. 14. eodem tit. 12. et l. 17. eodem tit. 12. et l. 24. tit. 19. et l. 9. tit. 11. et l. 3. tit. 14. et l. 4. eodem titu. 14. et l. 8. eodem titu. 14. et l. 13. tit. 19. et l. 11. tit. 16. libro 9. recopila.

Recucros, L. 2. titulo 19. et l. 34. eodem titulo 19. libro 9. recopila.

Recaton, L. 24. 26. et 27. tit. 18. libro 9. recopila.

Rey, L. 4. tit. 17. et l. 3. et 11. et 13. tit. 18. et l. 4. tit. 10. et l. 10. tit. 7. et l. 23. tit. 11. libro 9. recopila.

Reyno, L. 23. titulo 11. et l. 26. et 27. titulo 18. libro 9. recopila.

Reynos

Reynos, L. i. titulo 12. & l. i. titulo 14. & l. i. titulo 10. & l. 3. eodem titulo 10. & l. 2. & l. 16. titulo 11. lib. 9. recop. & in alijs illius libri legibus. fit etiam de hoc verbo mentio.

Relaciones, l. 3. titulo 16. libro 9. recop.

Rematar, y remates, l. 17. titulo 11. & l. 11. titulo 9. & l. 3. & 9. titulo 11. & l. 7. & l. 11. & l. 12. titulo 11. & l. 22. titulo 13. & l. 1. & 2. titulo eodem 13. & l. 4. & 5. & 6. titulo 11. & l. 6. titulo 11. & l. 18. titulo 11. & l. 13. titulo 12. & l. 14. eodem titulo 12. & l. 16. titulo 11. & l. 24. eodem titulo 11. & l. 7. & 8. titulo 11. & l. 8. & l. 17. & l. 10. & l. 16. & l. 10. & l. 10. & l. 14. & l. 9. lib. 9. recop. y a tras en la recopilacion 129. parte.

Remedio, l. 7. titulo 7. & l. 24. titulo 19. libro 9. recop.

Remision de los pleytos, l. 6. titulo 7. libro 9. recop.

Rentas, ve a tras a la recopilacion 124. parte. & in pluribus legibus dicti libri 9. recopilationis fit mentio de las rentas; & eorum aliquæ sunt l. 1. & l. 2. & l. 16. & l. 2. & l. 11. eod. tit. 9. & l. 3. & l. 12. & l. 3. & l. 9. & l. 13. & l. 11. & l. 12. & l. 11. & l. 17. & l. 14. & l. 16. & 9. tit. 11. & in alijs pluribus legibus eiusdem tit. 11. & aliorum titulos dicti libri 9.

Reo, l. i. cum 3. sequentibus, titulo 7. & l. 7. eodem titulo 7. libro 9. recopilationis

Repartimiento, l. 9. titulo 11. & l. 15. titulo 12. libro 9. recop.

Requirimiento, l. 8. tit. 16. & l. 11. & l. 12. & l. 14. tit. 19. & l. 15. tit. 17. & l. 8. tit. 19. & l. 2. eod. titulo 19. & l. 26. eod. tit. 19. & l. 27. & 29. eod. tit. 19. & l. 9. tit. 16. & l. 7. tit. 7. & l. 11. tit. 16. & l. 34. tit. 19. lib. 9. recop. & l. 11. tit. 8. eod. lib. & l. 10. tit. 12. eod. lib. 9.

Rescindir el arrendamiento, l. 14. tit. 9. lib. 9. recop.

Reses, l. 10. titulo 19. libro 9. recop.

Resistir, l. 11. titulo 8. libro 9. recop.

Retales, l. 27. titulo 19. & l. 20. eodem tit. 19. libro 9. recop.

Retener, l. 32. titulo 19. libro 9. recop. y ve a detener.

Retorno, Ve a torno

Revocatoria, l. 18. in fi. tit. 17. & l. 10. in fi. tit. 7. lib. 9. recop.

Ribera, l. 10. titulo 18. & l. 4. & l. 12. titulo 19. libro 9. recopilatio. & l. 9. tit. 17. eodem libro.

Ricos hombres, Ve a tras hombres ricos.

Riesgos, l. 2. titulo 9. & l. 14. eodem titulo 9. libro 9. recop.

Rio de Guadalequivir, l. 5. titulo 19. libro 9. recop.

Robo, l. 6. titulo 11. lib. 9. recop.

Romanero, l. 12. titulo 19. lib. 9. recop.

Ropas de vestir, l. 27. titulo 19. libro 9. recop.

Ropetos, l. 17. titulo 19. libro 9. recop.

Ruiferrero, l. 21. titulo 18. libro 9. recop.

S.

SABADO, l. 14. titulo 19. libro 9. recop.

Sacados, o sacada, l. 1. & l. 13. & l. 15. eodem tit. 12. & l. 8. eodem titulo 12.

titulo 12. libro 9. recopil.

Sacar las mercaderias de vn lugar a otro, l. 30. titulo 19. & l. 18. eodem titulo 19. libro 9. recopil.

Sayales, l. 17. titulo 17. & l. 27. titulo 19. libro 9. recop.

Sal, l. 13. titulo 13. libro 9. recop.

Salario, l. 2. tit. 16. & l. 9. tit. 11. & l. 26. eod. tit. 11. & l. 14. tit. 19. & l. 12. & l. 13. titulo 7. libro 9. recop.

Salinas, l. 13. tit. 13. & l. 13. tit. 10. libro 9. recop.

Salir las mercaderias, l. 2. tit. 19. lib. 9. recop.

Saluados, Ve a tras a la palabra Francos, & ad l. 11. titulo 9. libro 9. recopilationis.

Saneamiento, l. 7. tit. 14. & l. 18. tit. 11. libro 9. recop.

Saftres, l. 8. tit. 19. libro 9. recop. T

Seda, l. 20. & l. 27. titulo 19. libro 9. recop.

Seglars, l. 10. titulo 7. libro 9. recop.

Segovia, l. 20. titulo 18. libro 9. recop.

Seguro real, l. 23. titulo 11. libro 9. recop.

Sellar, l. 27. titulo 19. & l. 20. eodem titulo 19. & l. 17. titulo 17. libro 9. recopilationis.

Semana, l. 12. titulo 19. & l. 15. titulo 17. & l. 14. titulo 19. libro 9. recopilationis.

Semillas, l. 13. titulo 19. libro 9. recop.

Simplemente, l. 5. & l. 6. titulo 7. libro 9. recop.

Señores, l. 14. tit. 19. & l. 5. titulo eod. 19. & l. 15. eod. titulo 19. & l. 8. tit. 17. & l. 23. tit. 11.

Señorio, l. 5. titulo 17. & l. 13. titulo 7. & l. 17. titulo 17. libro 9. recopilationis.

Señorios, Ve a tras a Reynos.

Sentencia, l. 6. titulo 7. & l. 11. titulo 7. libro 9. recopilatio. & l. 12. eodem titulo & libro.

Sentenciado, l. 6. titulo 7. libro 9. recop.

Seruiçio y montazgo, l. 2. titulo 16. & l. 3. titulo 10. & l. 13. tit. 9. libro 9. recopilationis.

Setenas, l. 25. & 27. & 29. titulo 18. & l. 1. titulo 12. & l. 12. eodem titulo 12. libro 9. recopila. & l. 5. titulo 14. & l. 6. titulo 7. & l. 20. titulo 7. & l. 10. titulo 11. & l. 19. titulo 16. & l. 20. eodem tit. 16. & l. 22. titulo 11. libro 9. recop.

Sevilla, l. 3. & 4. titulo 17. & l. 11. & l. 20. & l. 11. titulo 18. & l. 36. & 37. eodem titulo 18. & l. 6. & 7. & 9. titulo 17. & l. 4. titulo 19. & l. 5. eodem titulo 19. & l. 9. & l. 11. & l. 13. eodem titulo 19. libro 9. recopila. & l. 1. eodem titulo 19. & libro 9.

Sillas, l. 38. titulo 18. libro 9. recopilationis; & l. 34. eodem titulo & libro.

Sillero, l. 25. & 27. & 38. tit. 18. lib. 9. recop.

Sillas e imposiciones, l. 16. & l. 8. lib. 9. recop.

Situados, l. 1. titulo 16. & l. 3. & 4. & 7. titulo 16. & l. 11. titulo 12. ad fi. & l. 24. titulo 11. & l. 8. titulo 14. & l. 10. titulo 7. & l. 10. titulo 16. & l. 12. eodem

dem titulo 16. libro Nono recopilationis.

Solariego, l. 10. titulo 8. libro 9. recopilationis, y atras a la recopilacion a la 3. parte.

Solemnidad, l. 12. tit. 13. libr. 9. recopil.

Sueldo por libra, l. 24. titulo 13. libro 9. recopil.

Suelta e quita, l. 7. titulo 13. libro 9. recopil.

Sueltos, l. 10. titulo 16. libro 9. recopil.

Sumariamente, l. 5. & 6. tit. 7. & libro 9. recopilationis.

Suplicar, l. 13. titulo 1. libro 9. recopil. erat. l. 132. quaterni quz non repe

runt in d. libro 9. tit. 11. l. 230. tomas 7. tit. 11. l. 230. tit. 11. l. 230.

Suspension, l. 3. 4. & 5. titulo 16. libro 9. recopil.

T.

TARIFA, l. 11. titulo 18. libro 9. recopil. l. 1. tit. 19. & l. 16. eodem titulo 19. & l. 7. tit. 7. & l. 18. tit. 9. libro 9. recopilatio.

Tasas, l. 5. titulo 20. libro 9. recopil. y ve a profficacion.

Tauerteros, l. 8. titulo 17. libro 9. recopil.

Teba, l. 14. titulo 18. libro 9. recopil.

Telares, l. 17. titulo 17. libro 9. recopil.

Temen los arrendadores que los haran mal, l. 23. titulo 11. libro 9. recopilationis.

Tendero, l. 23. & 27. tit. 19. & l. 7. tit. 7. libro 9. recopil.

Tener, Ve a, detener.

Teniente, l. 1. titulo 12. & l. 9. titulo 17. & l. 1. titulo 14. & l. 7. & 8. titulo 11. & l. 2. titulo 13. & l. 17. titulo 11. & l. 1. titulo 13. & l. 4. & 5. titulo 11. & l. 5. titulo 10. & l. 18. titulo 11. & l. 3. & 5. titulo 16. & l. 1. titulo 12. & l. 13. eodem titulo 12. & l. 19. titulo 17. libro 9. recopilatio. y atras a la recopilacion a la 1. parte.

Tercias, l. 11. titulo 9. & l. 9. titulo 12. & l. 12. eodem titulo 11. & l. 2. titulo 16. & l. 3. eodem titulo 16. & l. 3. titulo 16. & l. 24. titulo 11. & l. 8. tit. 13. libro 9. recopilationis.

Termes de lugares y tiempos, l. 14. & 2. titulo 18. & l. 9. titulo 11. & l. 7. & 8. titulo 17. & l. 17. titulo 11. & l. 2. titulo 13. & l. 5. titulo 11. & l. 1. titulo 8. & l. 6. titulo 12. & l. 6. titulo 16. & l. 11. titulo 12. & l. 13. eodem titulo 12. & l. 24. titulo 11. & l. 8. titulo 13. & l. 11. titulo 19. & l. 6. 7. & 8. & 12. tit. 19. & l. 15. titulo 17. & l. 16. titulo 19. & l. 10. titulo 17. & l. 5. titulo 17. & l. 31. titulo 19. & l. 2. titulo 7. & l. 19. titulo 17. & l. 17. titulo eodem 17. libro 9. recopil. & l. 1. titulo 7. eodem libr. & l. 4. eodem titulo & libro.

Terneras, l. 16. titulo 17. libro 9. recopil.

Teforeros, l. 1. titulo 16. & l. 5. titulo 16. libro 9. recopil. y atras a la recopilacion a la 1. parte.

Teffigos, l. 1. titulo 14. & l. 14. titulo 12. & l. 28. & 29. titulo 19. & l. 6. titulo 7.

Teffimonio, l. 8. titulo 16. & l. 1. tit. 12. & l. 11. titulo 13. & l. 17. tit. 17. & l. 30.

& l. 30. titulo 19. & l. 9. titulo 16. & l. 6. titulo 7. & l. 10. titulo 8. & l. 34. titulo 19. & l. 7. titulo 20. libro 9. recopil.

Tenedores, l. 17. titulo 17. libro 9. recopil.

Tiendas, Ve a, tendero.

Tierra de Moros, l. 10. & l. 12. titulo 18. libro 9. recopilationis, & l. 5. tit. 11. eodem libro.

Tinajas, l. 16. titulo 19. libro 9. recopil.

Tiranamente, l. 3. titulo 10. libro 9. recopil.

Tol-do, l. 20. titulo 18. & l. 4. titulo 10. libro 9. recopil. & l. 16. titulo 12. eodem libro.

Tomas, l. 9. titulo 8. & l. 6. titulo 16. & l. 10. & titulo 8. & l. 11. eodem titulo 8. & l. 15. eodem titulo 8. libro 9. recopilatio. y deste nombre ay titulo 6. libro 6. de las ordenanças que esta puesto en el dicho titulo 8. del libro 9. recopilationis.

Tondidores, l. 18. titulo 19. libro 9. recopil.

Torre de Halaquin, l. 11. titulo 18. libro 9. recopil.

Torno, l. 12. titulo 11. & l. 11. titulo 12. libro 9. recopil.

Toro la ciudad, l. 13. titulo 18. libro 9. recopil.

Toros de Guifando, l. 21. titulo 18. libro 9. recopil.

Traperos, l. 26. titulo 11. libro 9. recopilationis & l. 27. titulo 19. eodem libro 9.

Traslado, l. 6. titulo 7. & l. 22. titulo 16. & l. 11. titulo 18. libro 9. recopilationis.

Trafasamiento y trafasar las Rentas, l. 18. titulo 11. & l. 7. tit. 12. libro 9. recopil.

Trato, l. 7. titulo 18. & l. 16. titulo 8. libro 9. recopil.

Triana, l. 13. titulo 19. libro 9. recopil.

Tributos, l. 6. titulo 8. libro 9. recopil.

Trocar, l. 17. titulo 18. & l. 34. titulo 18. & l. 9. titulo 17. & l. 1. titulo 19. & l. 2. eodem titulo 19. & l. 30. eodem titulo 19. & l. 5. titulo 20. libro 9. recopil. y ve a troques.

Trugillo, l. 21. titulo 18. libro 9. recopil.

V.

VACAS y vacunos, l. 19. titulo 18. & l. 16. titulo 17. libro 9. recopil.

Valladolid, l. 1. titulo 14. & l. 19. titulo 18. & l. 4. titulo 20. & l. 20. titulo 11. libro 9. recopil.

Valdepalacios, l. 14. titulo 18. libro 9. recopil.

Valdezas, l. 17. titulo 18. libro 9. recopil.

Vale mas, vale menos, l. 14. titulo 9. libro 9. recopil.

Valleteros, l. 17. titulo 18. & l. 12. titulo 7. libro 9. recopil. y atras en la recopilacion a la 1. parte.

Vara de medir, l. 26. titulo 19. libro 9. recopil.

Varones o maehos, l. 27. titulo 18. libro 9. recopil.

Vafallos, l. 1. titulo 18. & l. 15. titulo 8. & l. 20. titulo 11. & l. 19. titulo 16. libro 9.

Arbores stantes, quæ vt separantur
vè ditæ sunt, mobilium appellatio-
ne comprehenduntur. l. 5. tit. 17.
num. 21.

Argumentum à verbis legis sumitur.
l. 6. tit. 9. nu. 10.

Armorum appellatio, veniunt of-
fensiva & defensiva. l. 40. tit. 18.
nu. 1. & quæ in l. 40. tit. 18. veni-
entium appellatio, non d. l. 40. nu. 2.

Asportationem appellatio, non in conti-
neri, cullellum patium, non ad inci-
dendum patium. d. 40. tit. 18. nu. 3.
& hic prohibetur portatio arma,
non prohibetur hospitium vol-
tellos affere. nu. 40. tit. 18. nu. 4.

Austiones factæ contra legem, sta-
tutum & consuetudinem, vel stillu
nullæ sunt. l. 1. tit. 13. num. 4. tit. 13.

Auditoris resolutio, circa quaestione
an ex iuribus vel nominibus de-
bitorum, cessis, vel venditis, ga-
bella debeat. l. 5. tit. 17. nu. 13.

Aldos representatur. l. 1. tit. 17. nu.
19. Alderis gabella debeat
ex contractu iure gentium refragari.
& num. 20. salutat. tit. 17.

Bellum magna ex parte vincitur cõ-
silio, & peccata viii. titulo 8.
num. 2.

Bona non sufficit quod tempore ap-
probationis, in proprietate vale-
ant debitis estimatione, nisi etiã
tempore solutionis valeant, & re-
periat emptor eorum. l. 6. tit. 10.
nu. 10.

Bonorum executorum ad fisci petiti-
onem traditio facta est in emptio-
nem alicui debiti, si emptor eorum
non reperiat. l. 1. tit. 7. nu. 1. & u. 2.

Ad limitationem legis iuris cõmunis
prohibitio inuitam emptioem.
& num. 3. constituitur in hoc lex
nostra specialis, & quo pretio fiet
tuc, bonorum talium æstimatio.

INDEX

Alcatatio, vulgo, *emance*, ha-
bet executionem paratam.
l. 10. tit. 16. nu. 2. Intelligere vbi.
Carnifices ementes carnes etiam à
vicinis loci illius, vbi viuunt, de-
bent cõductori gabellarum man-
nifestare has emptiones quæ se-
cens iuribus rebus à cõueniis em-
ptis. l. 6. tit. 19. num. 2. & 3.

Casus fortuitus si eueniat culpa lo-
catoris, nõ tenetur de eo condu-
ctor. l. 2. tit. 9. nu. 12. vbi nõ dicitur
de fidei iuratore locatoris etiã ipso. n. 13.

Casus fortuitus quis dicatur. l. 2. tit.
10. num. 17. num. 18. tit. 10.

Casus insolitus quis dicitur. l. 2. tit.
10. nu. 20. tit. 10. nu. 21.

Casus bi quis officium quod habet
perdit. l. 7. tit. 7. nu. 1. tit. 7.

Cemeteria, & lapides, & alia signa se-
mota à domo mobilia reputan-
tur. l. 5. tit. 7. nu. 18. tit. 7.

Census vitalis an sit proprie contra-
ctus, et quid sit. l. 1. tit. 17. nu. 112.

Census, an constitui possit per ali-
quo annos determinatos dato
iusto pretio. l. 1. tit. 17. num. 114.

Cessio bonorum non competit de
bitoribus fisci, neque excusat eos,
nisi vbi paupertas excuset. l. 5.
tit. 9. nu. 2.

Christus soluit tributum Cæsari, volũ-
tarie tamen. l. 1. tit. 27. nu. 24. et cõ-
deminat error. Marfilij Padua-
ni alud, et male asserentis.

Citatio partis requiritur ad facien-
dam electionem a stimatoris, licet
non a deus declarationem, vt in
l. 1. tit. 17. num. 49. et cõ. et 7.

Ciuitas indiget pluribus iusticiis et
alijs conductorijs, et alijs mini-
strantibus, inuenientibus, et eue-
hentibus singulari. l. 1. tit. 2. nu. 4.

Ciuitati conducenti gabellas an cõ-
petat

ius executiuũ sicut Regi. l. 1. tit. 7.
num. 2.

Clausula breuiter & summarie, &
sine strepitu & figura iudicij,
quid sibi velint. l. 5. tit. 5. num. 1.

Clausula generalis subsequens, nõ cõ-
prehendit ea de quibus erat ex-
pressa facta mētio. l. 34. tit. 18. nu. 16.

Clausula multæ vbi habent sensum
de perse non ad omnia præcedē-
tia, sed ad proximiorē clausulam
referuntur. l. 3. tit. 18. num. 15.

Clericus de personis potentibus est
l. 7. tit. 18. num. 13. tit. 18.

Clericus mercator corã iudicibus
secularibus mercatorum cõuenitur
super reb. mercat. l. 7. tit. 18. nu. 14.

Clericus vinũ propriũ vendēs, vel id
quod superest de coqueuius ad
suã vel suorum sustentationē emit
iusto pretio rē currit, & carius
vendit, vel si multa forma, vt sit si
bi materia operadi, vel qui pro
vna vice tantum emit, non dicitur
negotiator. l. 7. tit. 18. nu. 10. & 11.

Clericus lucrũ inhians iniu-
tilis, & vituperosus lucris, in dig-
nus efficitur priuilegio clericali.
l. 7. tit. 18. num. 7.

Clericus negotiator quis dicatur. l.
7. titulo 18. num. 4. & 8.

Clericus, & laicus si vendant rem
communem, laicus soluet pro
sua parte gabellam, clericus vero
non. l. 6. titulo 18 nu. 9. vbi &
idem si laicus permutet rem suã
cum clerico. tit. 18. nu. 10.

Clericus negotiator soluit gabellã
ex negotiatione. l. 6. tit. 18. nu. 8.

Clericus secularis conductor gabellarum, an possit cõueniri corã
iudice seculari. l. 8. titulo 10. nu.
mero. 4. & 6. nisi vt num. 7.

Clerici seculares an possint esse cõ-
ductores reddituum regionum,
& quid si successerint cõductori

eorum. l. 8. tit. 10. num. 1. & nu. 2.
an possint esse fidei iutores, & i.
3. tit. 1. tit. 10.

Clerici qui sint hi qui immunes sũt
à gabellis. l. 6. tit. 18. nu. 2. & nu. 6.
quid in clerico minorum ordi-
num, & nu. 7. tit. 18. nu. 3.

Clerici negotiatores de iure cano-
nico, gabellam ex negotiatione
debent. l. 7. tit. 18. num. 7. tit. 18.

Collegium aliud est à confratritia, et
aliud peritona vna singularis eius-
dem. l. 1. tit. 18. nu. 8. & num. 4. ex
hoc inferitur.

Collegia doctorum, & vniuersitates
scholarum mercatorum ecclesiasticis
se cõueniunt. l. 1. tit. 18. nu. 3.

Commercia sunt de iure gentium.
l. 1. tit. 26. nu. 2. tit. 26. nu. 3.

Communicatio rerum duplex est.
l. 7. tit. 18. nu. 5. et cõ. tit. 18.

Compenatio an opponi possit ex
conditio gabellarum. l. 5. tit. 7. nu. 3.

Conditiones generales quibus cõ-
gabellæ locantur, sunt vt leges cõ-
seruandæ in rubrica. l. 1. tit. 9. nu. 1. et
2. de nouis regulatationibus.

Cõducere pignus redditus quilibet
potest, qui non reperitur expressè
prohibitus. l. 3. tit. 10. num. 1.
vbi & infamilis id permitti pro-
batur.

Conditio gabellarum à minoribus
facta, absque iuramento an valeat.
l. 6. tit. 10. num. 1. & nu. 2. ampliat
etiam si ex aspectu appareat
minor. tit. 10. nu. 3.

Conditio si dicitur in specie, se susci-
pere vnum casum fortuitum, &
generaliter omne aliud pericu-
lum, cõprehenditur etiam casus pe-
iudice seculari. l. 8. titulo 10. nu.
mero. 4. & 6. nisi vt num. 7.

Condu-

Conductor si ob inimicitias locato-
ris damnū in re locata recipiat,
tenetur locator de damnō. l. 2. ti-
tulo 10. nu. 12.
Conductor non tenetur de casu for-
tuito, etiam si susciperet in se om-
ne periculum, quoties casus ille
potuit a locatore remoueri. l. 2.
tit. 10. nu. 15. & melle de 9. & 10.
Conductor non tenetur de casibus
in solis, etiam si in se omne peri-
culum suscepit, & fortuitis re-
nuntiauerit. l. 2. tit. 10. num. 16.
& 23.
Conductor gabellarū an excusetur
a tutelā. l. 6. tit. 30. nu. 15.
Cōductor secundus frausugiat, vel
fuit non soluēdo tenetur primus,
qui non liberatur cedendo iura
communitati, contra secundum
l. 1. tit. 16. num. 22.
Conductores pro minoribus dantes
licet partem aliquam an tenean-
tur de euidione, si populus per in-
capitationem conductiōnem ac-
ceperit. l. 8. tit. 9. nu. 1.
Conductores plures gabellarum si
diuidant societatem & admini-
strationem, quomodo tenebun-
tur sisco ad pretium. l. 6. tit. 12. n.
12. & num. 3. an & tunc tenebitur
vnus alteri lucrum cōmunicare.
Conductores gabellarū si intra ter-
minū debitum fidei iustiones nō
praestiterint compelli possunt eas
praestare. l. 8. tit. 12. nu. 1.
Cōductores gabellarum fidei iustio-
nes idoneas praestare debent. l. 1.
tit. 14. nu. 5.
Conductores gabellarum dicentes
non posse soluere delegationes
quomodo tenentur adire tēpo-
re hic limitato corā calculatori-
bus regis, alter enim adstringe-
tur soluere. l. 3. tit. 16. nu. 2.
Confratres laicales non gaudēt pri-

uilegio piorū locorū. l. 1. tit. 18. n.
1. nisi ad pias causas sint cōstitu-
ta, ubi quid in collegijs, & n. 7. id
etiam prosequitur.
Considerantur verba legis. l. 6. tit. 13.
pro confusione quorundam di-
centium auidionem admitti in
obligationibus ciuitatum publi-
cis quocunque tempore & in di-
stincte. dicit. l. 6. tit. 13. nu. 2.
Constitutio auctoris circa probationē
faciendā in perceptione harū de
censurā per laicos. l. 1. tit. 13. n. 3.
Constitutio vel praescriptio in me-
moriali imponendi collectas in
vniuersis, non extenditur ad alias
res. l. 3. tit. 37. nu. 16.
Constitutio facilliter admittitur in
modo & forma soluendi gabellā
l. 3. tit. 17. num. 2.
Constitutio antiqua plorū in di-
bit attendi in vechalibus soluē-
dis. l. 7. tit. 17. num. 1.
Constitutio de qua in l. 3. tit. 17.
legre est necesse probare, sed ad
aliquid sufficit. l. 3. tit. 17. n. 14.
Cōtumacia acescenda est ad incur-
rendam censuram penam. l. 5. tit.
7. num. 4.
Conuentiones factae a primis cōdu-
ctoribus an sint obseruandae per
secundos. l. 1. tit. 12. nu. 1. & nu.
2. per quod tempus durent.
Conuentiones etiam factae cum subdi-
tis acquirunt ius collectandi
l. 1. tit. 12. nu. 62.
Copulatio pro disunctiua plerum-
quod ponitur. l. 34. tit. 18. num. 14.
D.
Dammū est lucra quae fita amit-
tere. l. 6. tit. 9. nu. 5.
Debitor sisci praefertur ditatus ex
sisci bonis. l. 6. tit. 7. nu. 20.
Debitor gabellarū etiam si praesit
fidei iustiones de saneamēto in
die executiua in carcere debet
assistere.

assistere. l. 14. tit. 7. nu. 5. et nu. 6.
idem in quocunque sisci debito-
re dicitur.
Debitor gabellarū an executiue
conueniri possint per earum exa-
tores. l. 5. tit. 7. num. 2.
Debitor, etiam sisci gaudet im-
munitate ecclesiae. l. 14. tit. 7. n. 7.
Decimas sibi concessas an possit lai-
cus licite sibi retinere. l. 1. titulo
21. nu. 3. & 8.
Decimas percipiendi ius spirituale
est, neque laici potest regulari-
ter cōpetere. l. 1. tit. 21. n. 4. etiā an
Concilii Lateranense, nisi ex
Papae cōcessione vt n. 5. et 6. 7.
Decimae si a manibus laici sine sca-
dalo auferri non possunt, dimi-
ttere debent. l. 1. tit. 21. nu. 18.
Decimae a laico possesse possunt per
alium laicum contra Regem per
tempus innummōrale, & con-
tra inferiores, & Regem, minori tē-
pore praesertim. l. 1. tit. 21. n. 4. et 45.
Decipere alium etiam intra dimi-
diam non licet in conscientia. l. 2. ti-
tulo 11. nu. 5.
Decipere ultra dimidiam an liceat
propter sisci fauorem. l. 20. titulo
7. num. 1. & 2.
Declarator veritatis, pro us se ex-
tendit, legis. 2. titulo 20. ibidem,
numero 1.
Delegationes cum dantur in prin-
cipio anni, antequam calculatio-
nes fiant, quid agendum erit. l. 3.
titulo 16. nu. 1.
De promissis, remissis, in rub. tit.
13. nu. 7.
Deputatis etiam ad videndum bona
populorum prohibetur locatio
& conductio gabellarum. l. 4. tit.
10. num. 13.
De substationis forma ac modo,
remissio. l. 2. titulo 11. nu. 2.
Dicitio vsque exclusiue ponitur, ob-

regis fauorem. l. 2. titulo 13. nu. 9.
Dicitio qualiter, omnia includit, &
nichil excludit. l. 17. tit. 17. nu. 1.
Nihil aliud ex mente dispositus
constat, vt ibidem.
Dicitio vnus iuramentum creditur in
casu legis 28. tit. 19. vt ibi n. 1. &
2. quod poterit probari cōtrariū
& n. 3. et 4. restringitur, cum nu.
5. & 6. 7.
Dicitio perquam casualitē, & pro ratio-
ne apponi solet. l. 3. tit. 19. nu. 1. &
n. 2. quod, denotat causam finali.
Dies substationis firmatus abru-
tiarius non potest per officiales ad
substantiōs regis redditus dispo-
sitos. l. 5. tit. 11. nu. 1. & ibi, quod ter-
mini extra iudiciales precepto-
rum sunt, licet non dicitur.
Dies termini, computatur in termi-
no. l. 3. tit. 9. nu. 14.
Dies communi more cōputatur ab
ortu solis vsque ad eius occasum
l. 3. tit. 19. nu. 17.
Distractus quis proprie sit. l. 2. tit. 17.
n. 2. et 35. in cōsentit vel ex in-
teruallo partes decessisse cōtra
suis vt debeatur ex distractu ga-
belli, vel non multū interesse di-
citur. n. 3. et 37. et n. 38. quando
dicitur in continentem vel ex in-
teruallo, & n. 39. prosequitur.
Diuisio debitorum inter conductores
facta non aequat creditoribus vt in
solidum cōtra quem libet agere
non possint. l. 6. tit. 12. nu. 1.
Diuisio hereditatis vicem emptio-
nis optinet, permutatioque si-
milis est. l. 3. tit. 18. n. 4. & n. 9.
Diuisio sequentiū declaratur.
Diuisio cōmodo, et non per particu-
larem fieri debet. l. 5. tit. 18. n.
40. et ideo debet parti domus vel
fundi contra altera parti ipsius
coheredis diuidentes dari, iuxta
partem illam. n. 40. & 42.

ribus, vt ibidem.
 Gabella an debeatur de illa franqui
 sia gabella: in venditionis contra
 ctu conuenta cum emptore, hoc
 est de harris. l. 1. titu. 17. nume. 8. 1.
 Gabella solui debet etiam re nō tra
 dita neque facta solutione, sed sta
 tim quod de pretio conuentum
 est. l. 1. tit. 17. n. 82. cū sequentibus.
 Gabella non ratione rei venditæ vel
 pretij conuēditæ ratione contra
 ctus debetur. l. 1. tit. 17. nu. 84.
 Gabella debetur ex venditione etiā
 si ante rei traditionem pœnituerit. l. 1. tit. 17. nu. 86.
 Gabella an debeatur si in venditione
 harra interuenit. l. 1. tit. 17. n. 90.
 & 91. nisi vt nu. 92. & 93. dicitur
 quod si nulla pars recedat debetur
 gabella gabellario temporis
 venditionis nō vero traditionis.
 Gabella debetur tempore venditio
 nis, etiā si partes egerint, quo res
 tradatur tali tēpore, & sic in die
 aliquem. l. 1. tit. 17. num. 94.
 Gabella debetur tēpore venditionis
 etiam si solutio iuris in diem ali
 quem differatur. l. 1. tit. 17. n. 95.
 Gabella non debetur venditionis
 conditionalis, nisi verificata cōdi
 tione. l. 1. tit. 17. n. 96. & verificata
 conditione debetur primo gabel
 lario, non vero secundo. n. 97.
 Gabella cōsus redimibilis statim de
 betur, & peti potest à venditore.
 l. 1. titulo 17. nu. 98.
 Gabella debetur statim de venditio
 ne facta cū pacto de retrouēden
 do. ibi. n. 99. ex rescissione tamē
 postea facta non debetur cum
 depēdat à causa spūa. n. 100.
 Gabella an debeatur ex cōsus emphy
 teotico redimibili. ibid. n. 103.
 & an statim peti possit, & cui ga
 bellario debeatur. ibi. & n. 104. &
 n. 105. discutitur an debeatur de

fundo dato ad cōsum redimibile
 aut perpetuū, & n. 106. declaratur
 Gabella nō debetur ex fundo dato
 ad cōsum perpetuum emphyteo
 ticū. ibidem. n. 107. nisi vt ibi, tūo
 est postea res illa domino redda
 tur nulla debetur gabella. n. 108.
 Gabella non debetur si aream suam
 det aliquis, alicui, vt communē
 domum & discet. ibidem. n. 109.
 gabella an debeatur de constitutio
 ne census vitalis, vulgo de pœn vide
 ibidem. n. 110. & 111. & 112. & 113.
 Gabella an debeatur ex censibus re
 gij quos iuros, vocamus. ibid.
 n. 114. & 115. & 116. & 117. & 118.
 Gabella non debetur ex censu cōsi
 tituto super re immobili vendita
 tali re cōsensu illo. ibidem. n. 117.
 ibi nisi vt ibi, & nu. 128. & nu. 129.
 Gabella cōsus an solueda sit in loco
 ubi cōstitutur, an vero vbi sunt
 bona super quibus cōstitutur. ibi
 ibidem. nu. 119. vbi & quid si bona
 cōstitutur in plurius locis. ibid.
 Gabella an debeatur de re quam vē
 dit. si in hoc regno habens eam in
 alio tempus. ibidem. nu. 120.
 Gabella an debeatur statim de vēdi
 tione facta, dum tamen, de la stri
 p. n. 121. stat. ibid. n. 122. & n. 123.
 ibi cū gabellario debetur gabella. n.
 123. declaratur. n. 124. & 125.
 Gabella ex venditione rei quanti
 us huius si manerit vbi res nō debe
 tur statim sed facta estimatione.
 ibid. n. 128. & nu. 129. cū ga
 bellario debetur gabella. n. 130.
 Gabella quidō debeatur & cui ga
 bellario quoties res aliena vēdi
 tur per aliquē sine mādato vendi
 toris, post autē dīs approbatā domi
 natione. ibid. n. 132. necus vero erit
 si quis vt suam vendiderit. n. 132.
 Gabella ex venditione iudiciali
 & tunc sententia, & n. 133. facta nō de

betur vsque dum executatus
 capiatur possessionem. ibid. n. 133.
 Gabella soluta ex venditione iudicia
 li nō est reddenda executori,
 etiam si sententia & venditio in
 grā aduocati appellatiōnis vel alio mo
 do tunc vocatur. ibidem. num. 134.
 Gabella an sit prius solueda quā de
 hitum creditoris, cuius causa res
 vendita fuit. ibidem. n. 135. & ibi
 quid quoad decimū executoris.
 Gabella nō debetur ex re capta viri
 tate primi & secundi decreti, nā
 si intra tēpus iuris redimatur. nō
 debetur gabella. ibidem. nu. 136.
 Gabella nō debetur ex pacto de vē
 dendo, vel promissione, nisi perfi
 ciatur venditio. ibidem. n. 137.
 Gabella nō debetur ex venditione
 ad beneplacitū facta, si intra tem
 pus assignatū displiceat emptori.
 ibi. n. 138. vbi quod nō potest peti
 ti antequā delectat sibi placere,
 & n. 138. quod tēpus datur ad de
 clarandū si partes illud nō assig
 nant & an sufficit dicere, sibi di
 displicere, si res non restituitur in
 tra illud tempus. nu. 140. & 141.
 Gabella ex venditione facta ad nu
 merum, pondus, vel mensuram
 non debetur statim, sed facta mē
 sura numero, & pondere. ibidem
 num. 141. & 142. & 143. & 144.
 Gabella ex venditione nulla post au
 tē approbata, debetur ex die ap
 probationis, & gabellario tunc
 existenti. nu. 148. & 149.
 Gabella quid sit, & quare sic nomi
 netur. ibidem. nu. 148. & 149.
 Gabella quā a ditione petenda sit ibi
 ibidem. nu. 149. & 150. & 151.
 Gabella nō debetur ex venditione
 quā ad decem morapetinis nō
 ascendit. ibidem. n. 150. & si ab in
 de debetur pro decem, & pro
 alijs quinque morapetinis ad re
 ibid.

spe. ibid. ibidem. numero 151.
 Gabella debetur & solueda est nullis
 deductis expēsis. ibi. n. 152. & n. 153.
 Gabella an debeatur ex promissis
 vulgo, promittendis. ibidem. nu. 154.
 Gabella debetur de toto pretio ven
 ditionis, siue pretij sit iustum siue
 non. ibid. n. 155. & ibi ampliatu
 cōmuni. n. 157. vt etiā si onus adij
 ciatur ultra pretium emptori.
 Gabella debetur ex pretio pro quo
 res venditur, siue venditio sit perp
 etua siue tēporalis. ibidem. n. 158.
 Gabella debetur ex venditione si esse
 tū habet venditio. ibidem. n. 159.
 Gabella non debetur ex permuta
 tione, si lex seclm ex venditione
 debeberi iuret. l. 2. titu. 17. nu. 160.
 Gabella debetur ex omni cōtractu
 etū innocinatio, quando aliud
 pro alio datur. l. 2. tit. 17. n. 161. vt
 si deo vt des nō vero de facio fa
 cias, vt n. 162. dū tamen ex vtraque
 parte sit implectū secutū. n. 163.
 In attēto iure veteri, secus attēto no
 iusto vt n. 164. & 15. & cui gabellario
 tunc soluetur, cū Paradorio
 cōtra Lasarte & Girōda, & nu. 168.
 Gabella debetur quoties vinū pro
 vino datur cum Lasarte cōtra
 Paradorium. ibidem. n. 166.
 Gabella non debetur de promissio
 ne de permutando vel venden
 do. l. 2. tit. 17. num. 17. & 19.
 Gabella an debeatur ex transactio
 ne. ibi. n. 200. & 201. & 202.
 Gabella an debeatur de cōpromissio
 ne. ibidem. num. 202. & 203. & 204.
 Gabella an debeatur de donatione?
 ibid. n. 205. & n. 206. & 207. & 208.
 quid in donatione remunerato
 ria vel reciprocā. ibi. n. 209.
 Gabella an debeatur de fideiussio
 ne. ibi. n. 210. & n. 211. & n. 212.
 Gabella an debeatur de libertate,
 & manumissione. l. 2. tit. 17. n. 213.

Gabella an ex distraflu debeat, aniceps quæstio, ibidem. n. 34. c. frequentibus pluribus. **1085**
 Gabella duplex an debeat si venditio facta sit, vt si melior conditio oblata sit. ibidem. n. 40. & n. 41. quid si sub legis commissorie pacto fiat venditio. **1086**
 Gabella duplex an debeat ex venditione facta cum pacto de retrovendendo. ibidem. num. 44.
 Gabella an soluat ex re inactissima permutata. ibidem. num. 46.
 Gabella an debeat ex venditione vel cessione iurium. l. 5. tit. 17. n. 8. & sic vsu antiquo receptum dicitur. n. 9. quod gabella non debeat nisi ex corporali vel reali venditione, & numero 11. cum frequentibus, hæc examinantur.
 Gabella non debeat ex iuribus vrbium anorum, & rusticorum prædiorum. ibidem. num. 9.
 Gabella non debeat ex venditione officiorum publicorum, quia nihil corporale vel reale venditur, sed ius quoddam. ibidem. num. 10.
 Gabella an debeat ex hæreditate vendita. l. 5. tit. 17. num. 14.
 Gabella an debeat ex iactu reiis piscium vel alium. ibidem. n. 15.
 Gabella venditionis iurorum iurium, & actionum in quo loco debeat. ibidem. num. 16.
 Gabella debeat in loco venditionis vbi res tunc aderat etiam si facta contra alibi transfertur. ibidem. n. 15.
 Gabella non debeat in loco vbi adest tempore venditionis si locus liber erat, nisi fraudulenter appareat ibi postquam. ibidem. numero 16.
 Gabella vbi debeat si nulli res vendita tradatur. ibidem. eod. n. 16.
 Gabella an debeat ex re vendita

quæ in alio regno aderat, si ibidem traditio constituatur. ibidem. num. 18. & num. 29. cum venditur extra regnum res existens in terra illud.
 Gabella an soluetur de agnis ficut de ouibus simili venditis. l. 7. tit. 17. n. 4.
 Gabella soluenda est de qualibet venditione rei pluries venditur. ibidem. n. 5.
 Gabella an debeat ex carne vendita in macellis. ibidem. num. 6.
 Gabella bonorum immobilium in loco vbi sunt sita, est soluenda, quod si locus sit liber à gabellis, non debeat. l. 9. tit. 17. n. 1.
 Gabella statim emptione facta potest, & soluenda est non spectata dilatio temporis. l. 10. tit. 17. num. 7.
 Gabella non debeat ex donationibus. l. 1. tit. 17. num. 1. nisi vtrique.
 Gabella debeat ex verbis venditis. l. 15. tit. 17. n. 1.
 Gabella fructuum iam demonstratorum venditorum debeat. ibidem. n. 2. secus vero si non essent demonstrati, vt ibi, nisi aliud esset de consuetudine, vt ibi.
 Gabella quo modo & quando debeat de medicamentis Pharmacopolarum. l. 14. tit. 17. num. 1. & 2.
 Gabella an debeat de piscibus & carnibus que in macellis manutatum venduntur. l. 15. tit. 17. n. 1. vbi n. 2. quid si macellum est liberum.
 Gabella non debeat ex venditis alio in loco quæ habitationis, dum tamen in tali venditionis loco non sit publicata fræquiss in toto vel in parte. l. 17. tit. 17. num. 2.
 Gabella iusta debeat in conscientia etiam gabellario non petente & lapsa termino. l. 19. tit. 17. n. 2. & 3. examinetur, & 4.

Gabel.

Gabella nullo tempore præscribitur in bonorum immobilium si scriptura ex venditione hæreticorum alioque tabellione loci vbi bona sita sunt. ibidem. num. 9.
 Gabella non debeat de rebus venditis pro solutione Bullæ Cruciatæ. l. 5. tit. 18. num. 1.
 Gabella à clerico negotiatore qualiter & coram quo iudice erit exigenda. l. 7. tit. 18. num. 1.
 Gabella an debeat ex panis ocreis & pastillis & tribularibus vulgo. l. 1. tit. 18. num. 1. & 2. & 3.
 Gabella an debeat ex pane cocto cum re alia mixto nouum nomen assumendo. ibidem. num. 4.
 Gabella quaræ ex quorū venditione non debeat. ibidem. num. 9.
 Gabella non debeat ex equibus venditis. ibidem. num. 12.
 Gabella non debeat ex venditione equorum & equarum si cum freno & sella vendantur, secundum opinionem Lasaræ, aliter secūm nonum opinionem authoris. ibidem. num. 12. & 13.
 Gabella debeat ex freno & sella et deper se venditis. ibidem. num. 13.
 Gabella non debeat ex equo pulli vberibus matris venditis si vnica matre vendatur. ibidem. num. 13.
 Gabella debeat ex venditione muli si aut nullæ etiā cū sellæ venditur vnica matre solus oris potare de sella vendit. ibidem. num. 12. & 13.
 Gabella neque laudemium non debeat ex necessaria venditione. l. 13. tit. 18. num. 1.
 Gabella non debeat ex donatis. l. 1. tit. 18. num. 1.
 Gabella ex dote non debeat siue detur res mobilis siue fœntionis, in aut immobilis, siue à principio in penultima constituitur dos, & ex post facto soluat in rebus

estimatis. ibidem. num. 5. & 2. h. v. n. 9. & n. 10. contra hæc limitationem tenet author.
 Gabella non debeat ex re data foluro matrimonio pro pecunia in dote allata. ibidem. num. 3.
 Gabella non debeat si maritus eligat reddere rem dotalem. d. 1. legitimatam in portiolem matrimonio. ibidem. num. 14.
 Gabella debeat ex hereditate vendita. ibidem. num. 26.
 Gabella debeat ex tritico vendito in grano. l. 3. tit. 19. num. 1. ex re venditione etiam in casu & de legibus. num. 2. & 3.
 Gabella an debeat ex calcibus & stribus venditis. l. 37. tit. 19. num. 1. & 2.
 Gabella debeat ex culcillis paruis venditis, non aptis ad bellum. l. 4. tit. 19. n. 5. & sic de sicca de pædigiōne non debeat vt ibi & n. 6. & sic profertur.
 Gabella debeat ex rebus de quibus carnis sunt & ex carnis deper se. ibi. num. 7.
 Gabella an debeat de ense licendo vendito sine capulo & pagno. ibi. num. 10. & 11.
 Gabella debeat de vagina deper se vendita. ibidem. num. 12. de sella & carnis. n. 13. nisi simul cum freno vendatur. vt n. 14. q. 1.
 Gabella debeat statim per se venditione etiam rem nondum traditam vel etiam si aliter uti fuerit tradita. l. 1. tit. 19. num. 1. & 2.
 Gabella ex vino vel acetico, vob de aqua deper se vendita debeat. l. 3. tit. 19. num. 1. & 2.
 Gabella debeat ex carminibus & pi. v. v. ibi. num. 7.
 Gabella debeat ex redditu locantur et non venditur. ibi. n. 1. vbi et q. 1. contra hæc tenet prior. vbi dicitur locatio

locatio et conductio, et quod in publica subhabitatione et per tempus biennij fieri debet, et nu. 2. la tius declaratur an hec gabellaru administratio dicatur loratio et conductio an vero venditio, et cum sequentibus numeris, et nu. 4. conclusiones ponuntur.

Gabellæ ac redditus alijs Regij in subhabitatione publica locantur. l. 2. tit. 1. n. 1. et presentibus officialibus communis. ibidem.

Gabellæ si per præconia non subhastentur, an valebit subhastatio. ibidem. nu. 3.

Gabellæ locandæ an locari possint non idoneo. ibidem. nu. 6.

Gabellæ per tres annos locandæ sunt. ibidem. nu. 7.

Gabellæ ob quam causam concessæ fuerunt. l. 1. tit. 7. nu. 9.

Gabellæ et tributa dari Regi pluribus iuribus et rationibus coprobatur. ibidem. nu. 12. 14. 17. et 18. et 22. et 23.

Gabellæ ab antiquo solite solui, licet fraudari non possunt, et in principio causa præsumatur. ibidem. nu. 64. vbi declaratur.

Gabellæ in ista et cum necessarijs requisitis impostæ fraudari non possunt absque peccato et onere restitutionis. ibidem. 65. et si poenalex imponat, vbi et supra. nu. 35.

Gabellæ in dubio an iustæ præsumantur. ibidem. nu. 68. et 69.

Gabellæ solutio licet antea ad emptorē spectaret, hodie vero ad venditorē spectat. ibidem. nu. 72. et 73. et 74. id profequitur.

Gabellæ exemptis tempore venditionis, licet traditionis tempore cessarent exemptio non debet eam, et e contra ratio debebit. ibidem. nu. 88. et 89.

Gabellæ herbarum quo tempore

peti debeant. l. 9. tit. 17. nu. 8.

Gabellæ ad ratio præfertur omnibus creditoribus. l. 8. tit. 18. n. 10. et 14. vbi declaratur.

Gabellæ an præferatur decima clericis debita. ibidem. nu. 14.

Gabellæ et vigalia imponere nullus alius potest quam rex in suo regno. l. 1. tit. 17. nu. 1. dum tamē superiorem non recognoscat et ab eo non appellatur. n. 2. aliter enim neque antiqua vigalia augere possent. nu. 3.

Gabellarum impositio multo à retro temporibus à Rege Alphonsos emanauit. ibidem. num. 8.

Gabellæ tenentur soluere omnes homines de mundo nisi specialiter excepti. l. 1. tit. 17. nu. 71.

Gabellam debent etiam re vendita, non tradita neque soluta plures produci effectus asseritur. ibidem. nu. 85. cum aliquibus sequentibus.

Gabellam percipere habens tempore venditionis illam capiet, non vero ille in cuius tempore tradita sit. ibidem. nu. 87.

Gabellæ emens à Rege in populo aliquo an possit percipere vnum de decem. ibidem. nu. 145.

Gabellæ soluet vnusquisque permutanti de re sua facta estimatione valoris vnusquisque. l. 2. tit. 17. n. 45.

Gabellæ soluet pro sua parte permutans cum exempto. ibidem. n. 47.

Gabellæ debet soluere venditor rei alienæ si vbi sua vendit non vero dominus rei non approbatus venditionem. l. 8. tit. 17. nu. 1.

Gabellam an debeant mulieres vnice vendentes sine licentia mariti. l. 8. titulo 17. nu. 2.

Gabellam an debeant artifices, opifices, et figularij argenti et auril. l. 8. tit. 17. nu. 1.

Gabel.

Gabellas & collellas in istas permittentes et potentes peccat & restitutioni obligatur. l. 19. tit. 17. n. 1.

Gabellam non tenentur pro parte sua soluere emittens à rege nisi in casibus in iure expressis. l. 3. tit. 18. nu. 10.

Gabellæ ex diuisione debent aliqui & male asseruerit. l. 3. tit. 18. n. 17. & n. 18. an eadem iura debeatur. et n. 20. & 21. & n. 22. a signatur ratio. & nu. 23. et 24. vbi cum n. 25. ampliat. d. l. 35. in hoc quod de diuisione gabellæ non debeatur vti quæque bonorum communium diuisione procedat. et nu. 26. limitatur, et nu. 27. restringitur limitatio, et num. 35. limitatur. d. lex non. l. 37. ampliat. et nu. 38.

Gabellarij quomodo agant et conueniantur, et an libris eorum detur fides. l. 1. tit. 7. nu. 1.

Gabellaris contra debitores gabellarum an competat remedium executionum. l. 14. tit. 7. n. 2. et 3. quod contra testes approbatores.

Gabellarij possunt à venditore et ab emptore non reuelante gabellam recuperare. l. 1. tit. 17. nu. 75. emptor tamen se eam soluit à venditore recuperabit. ibidem. n. 76.

Gabellaris an possit cogere estimatorē nominatū pro contrahentes ad tassandum pretium rei vendite vti illud tassat. l. 1. tit. 17. n. 30.

Gabellaris si per præconia non manifestauerit vbi viuere non debet venditor neque emptor poenā appositam eis non manifestando venditionem. l. 31. tit. 19. n. 3. et si si sciuerint emptor et venditor quis sit gabellaris. nu. 4. et nu. 7. ampliat.

Gabellatio scienti de venditione non est necesse denuntiare et si non denuntietur non incurritur poenā. l. 31. tit. 19. num. 6.

HAeres debitoris fiscalis instar creator si inuentariū non fecerit. l. 14. tit. 7. nu. 8. nisi vti. n. 1. bono occultauerit.

Hospitalia, confraternitates piæ, et alia loca pia que priuilegijs ecclesiarum potiuntur, exempta esse à gabellis. l. 6. tit. 18. nu. 3. vbi quid de Collegijs Salmanticensibus.

Hypotheca tacita pro dote an præferatur prioris tacite non priuilegiatur. l. 16. tit. 7. nu. 4.

Hypotheca testibus probari potest. l. 16. tit. 7. nu. 10.

Hypothecæ expressæ anteriores præferuntur posterioribus fiscali debitis et expressis. l. 16. tit. 7. n. et 6. l. 1. tit. 17. nu. 4.

ID quod transferatur deuo in alium idem ad hoc esse intelligitur. l. 2. tit. 17. num. 4.

Immortale tempus præstat titulum nisi detur incapacitas in prescribente. l. 1. tit. 23. nu. 16.

Infectio vulgo minoris an debeat gabellam. l. 8. tit. 17. nu. 2.

Iniuriatis ab alio ob culpam vel factum alterius, tenentur ille tertius de damno illo. l. 2. tit. 9. num. 14.

Intellectus legis. l. 4. tit. 20. et l. 17. tit. 17. ponitur in d. l. 17. nu. 2.

Intellectus legis. l. 9. et 10. quaterni gabellarum, ponitur in l. 19. tit. 17. n. 5.

Intellectus legis. l. 9. nu. 9. ponitur in eadem lege num. 2.

Iudex secularis poterit in ijsse libris decimilibus contra laicos eorum possessiones procedere. l. 1. tit. 2. l. 2. n. 4. vbi quid si dentur in emphiteusim vel feudis ante cessionem, et an ibi, ponitur conuocanda super hoc.

Iudex dicitur boni viri. l. 2. tit. 17. n. 8.

Iudex de iure non potest conducere regios redditus. l. 1. tit. 70. num.

nu. 1. et n. 2. ubi declaratur de quibus iudicis et Mauris intelligatur, et n. 3. ponitur in hoc aliter regulaturam. I. a parte parti de lato eis remanet decisa. l. 8. tit. 7. num. 1. Iuramentum hoc necessarium ab auctore reo delictum tenetur reus subire etiam nulla adit probatio, vel sit in principio litis. ibid. n. 2. Iuramentum de calumnia etiam in principio litis tenetur reus facere in materia gabellarum. ibid. n. 3. et 4. Iuramentum minoris validat contra tractum ratione defectus mixtis etatis. l. 6. tit. 1. et n. 16. et 17. ubi in omni contractu procedit etiam in donatione. nu. 18. Iuramentum autem confirmat contra dum impuberis dolit capaces. ibid. nu. 19. Iuramentum minoris autem debeat fieri iuxta Evangelium, vel sufficiat verbo tantum iurare. ibid. n. 20. Iuramentum habet vim specialis expressis. ibid. n. 21. et n. 2. et n. 3. et n. 4. et n. 5. et n. 6. et n. 7. et n. 8. et n. 9. et n. 10. et n. 11. et n. 12. et n. 13. et n. 14. et n. 15. et n. 16. et n. 17. et n. 18. et n. 19. et n. 20. et n. 21. et n. 22. et n. 23. et n. 24. et n. 25. et n. 26. et n. 27. et n. 28. et n. 29. et n. 30. et n. 31. et n. 32. et n. 33. et n. 34. et n. 35. et n. 36. et n. 37. et n. 38. et n. 39. et n. 40. et n. 41. et n. 42. et n. 43. et n. 44. et n. 45. et n. 46. et n. 47. et n. 48. et n. 49. et n. 50. et n. 51. et n. 52. et n. 53. et n. 54. et n. 55. et n. 56. et n. 57. et n. 58. et n. 59. et n. 60. et n. 61. et n. 62. Ius imponendi collectas consuetudini

ne acquiritur. l. 1. tit. 17. nu. 55. et 56. idem in praescriptione, immemorabile, tam. vi. n. 57. et n. 58. et n. 59. an id sit mirabile cum addit ea facta continua, & n. 60. requiritur scientia illius vel suorum officialium ligatur quomodo inducitur consuetudo, vel praescriptio. Ius non solvendi gabella praefixi non potest. l. 1. tit. 8. n. 14. et n. 15. nisi tempus immemorabile vt. n. 15. nisi vt. ibid. & n. 16. quod neque valebit allegare leges has non fuisse receptas nisi post contradictionem transierit tempus immemorabile pro hoc vt. n. 17. vel nisi contra infero Regem praeferebatur vt. nu. 18.

Laicus possidet decimas ex iure ac privilegio summi Pontificis concessio ante suae post Concilium Lateranense tutus est & recte possidet sine privilegio concilii, concedereque quod iam videtur ius temporale percipiendi decimas non vero spirituale. l. 1. tit. 21. n. 31. Laicus possidens decimas ex immemorabili tempore, se et suos illas habere ex concessione et privilegio summi Pontificis tutus erit praesertim probata publica concessione summi Pontificis. l. 1. tit. 21. n. 33. ubi concilium auctoritas. Laicus decimas possidet si solum se fundat in praescriptione & possessione sui et suorum nichil facit. l. 1. tit. 21. nu. 34. Laicus possidet decimas ex concessione Episcopali alicuius in suo Episcopatu per viam infraudationis ante concilium Lateranense concessit, in perpetuum docedo de huiusmodi titulo iuste possidet. l. 1. tit. 21. nu. 35. Laicus decimas possidet & non potest docere de concessione, quid debeat allegare.

allegare et quid probare ut opinere possit. l. 1. tit. 21. n. 36. et nu. 37. concilium auctoritas, et n. 38. aliud concilium pro tutas concessis, nu. 39. aliud singulare ad hoc concilium. Laicus iustus possessor decimarum an possit eas in alio laicum transferre. l. 1. tit. 21. num. 40. Laicus harum decimarum Dominus, cur fudisidum praestat ex eis. l. 1. tit. 21. num. 41. Laici ante Concilium Lateranense pacis erant iuris percipiendi decimas, post illud vero non. l. 1. tit. 21. n. 42. et sic si titulus authenticus exhibeatur habitus ante dictum Concilium Lateranense sic tenentur, vt n. 10. et n. 11. cum sequentibus aliis quibus, quod si non apparet, sed de tempore immemorabili, an sufficiat. Laico decimas possidenti ac spoliato, an competat remedium restitutionum. l. 1. tit. 21. num. 43. In praesentibus mensuris datus ad additionem, per quatuor, faciendam, an per viam restitutionis admitti possit. l. 6. tit. 13. nu. 4. Laudium debetur ex constituto necenus redimibilis constituti super re emphyteutica. l. 1. tit. 17. nu. 101. nisi vt. nu. 102. Leges exte duntur ad forum ecclesiasticum, non ex vi ipsarum legum sed ex confirmatione canonica. l. 7. tit. 18. n. 1. Legis. l. 1. tit. 17. prima conclusio habet. ibid. n. 24. ubi et 2. conc. ponitur Lex humana formalis non potest tollere obligationem legis divinae. l. 1. tit. 17. n. 3. ita vt poena non excuset a solutione in ecclesiis, vt et n. 65. Lex. l. 1. tit. 7. de consuetudine tribunalium abrogatur hodie. dict. l. 4. n. 1. et sic vt nu. 2. libelli committuntur, tam pro auctore quam pro reo, per se vel procuratores suos. Lex. l. 1. tit. 2. lib. 6. an procedat in alio

quoquam in quo loquitur. l. 14. tit. 7. num. 16. Lex. l. 1. tit. 9. saluatur a superfluitatis vitio. d. l. 1. n. 2. Lex. l. 4. tit. 10. de quibus praesentis intelligatur, vel non. dict. l. 4. tit. 18. n. 9. Lex. l. 5. tit. 12. a principio, quoad ad versiculum otiosum, ex quo loquitur. dict. l. 1. tit. 20. nu. 1. Lex. l. 1. tit. 20. corrigitur per legem quintam. l. 1. tit. 20. quod ad penam amissionis bonorum. l. 1. tit. 16. n. 2. Lex. l. 7. tit. 19. non corrigitur leg. 7. tit. 16. d. l. 6. nu. 1. Lex ubi aliquid introducit de nouo cum certis modificationibus non in eo inferat, esse foris forma substantiali, et in contrarium acta nulla sunt. l. 1. tit. 19. num. 6. Lex. l. 2. C. de duobus rectoribus, sicut loquitur in scriptis iustina, procedit etiam in literis gratiosis. l. 1. tit. 18. nu. 4. Lex. l. 6. tit. 25. partita. 7. quomodo intelligatur. l. 3. 4. tit. 18. nu. 10. Lex. l. 3. tit. 18. d. alia animalia qua in eis expressa non extenditur. d. l. 34. nu. 21. Lex generalis non comprehendit doctores & casus privilegatos & fauorabiles, nisi vt. l. 35. tit. 18. num. 5. Lex. l. 35. tit. 18. non solum de prima, sed & de 2. diuisione intelligitur. dict. l. 35. tit. 18. nu. 39. Lex. l. 8. tit. 18. an sit contra libertatem ecclesiasticam. l. 8. tit. 18. nu. 1. et num. 5. respondetur. Lex civilis non directae, neque indirectae potest statuere contra libertatem ecclesiasticam. l. 8. tit. 18. nu. 2. Lex aut statutum non valent, disponere quod in ecclesiis aut ecclesiasticas personas non possint immobilia alienari. l. 8. tit. 18. num. 3. Lex etiam si habeat omnia praedia debere esse tributaria, nichil nocet Eccle-

Ecclesijs, aut ecclesiasticis personis. l. 8. titulo 18. numero 4. 6. & 7.

Lex. 5. titulo 17. in quatuor diuiditur partes, dict. l. 5. tit. 17. numero 33.

Lex. 9. tit. 17. ad alia loca quam in ea expressa non est extendenda dict. l. 9. tit. 17. nu. 2.

Lex. 4. tit. 17. declaratoria est legis tertiæ eiusdem tituli, vt in dict. l. 4. tit. 17. num. 1.

Libris, sicut & bello defenditur Republica & totus mundus. l. 34. tit. 18. num. 32.

Licitatio est actus licitandi, id est, ipsa actio, vt in rubrica tit. 13. num. 4.

Licitationes dicuntur priuæ, & à quo verbo deriuantur, vt in rubrica tit. 13. nu. 1. et 2.

Licitationum facturum coram rege vel coram eius calculatoribus, quæ nam præferenda erit. l. 2. tit. 13. num. 1.

Licitans per errorem magnam quæritatem, an tenebit. l. 1. tit. 13. num. 3.

Licitator est qui auget pretium. in rub. tit. 13. nu. 3.

Licitatores gabellarum non liberantur per secundam licitationem, vltierius non præstantis fideiussores intra debitum terminum, licet secus in alijs. l. 12. tit. 11. numero. 1. et 2.

Licitatores duo, si eodem tempore licitauerint quis eorum præferatur. l. 1. tit. 13. num. 2.

Licitatores pasci non possunt vt non admittatur hæc quarti ad die. l. 5. tit. 13. nu. 2. 3. & 4. ampliatu duobus modis.

Locatio reddituum regionum facta personis prohibitis non est nulla. l. 4. tit. 10. nu. 1.

Locatio reddituum regionum si facta potentibus fiat a nerit nulla. l. 2. tit. 10. nu. 3.

Locatio, & non venditio est, quæ pretium pro fructibus datæ, per singulos diuiditur annos. l. 1. tit. 11. num. 3.

Locator gabellarum territorij aliquid, qualiter tenebitur de euictione si in certa sit locatio in toto vel in parte. l. 8. tit. 9. nu. 2.

M.

Magnates aut ciuitas locantes gabellas an sint immunes ab eis. l. 3. tit. 18. numer. 7. & 8. & authoris consilium circa hoc num. 9.

Mandatū soluendi, hoc est, *Litran* (sic), si acceptatur exequi potest. l. 10. tit. 16. nu. 1.

Masculinum concipit femininum etiam in priuilegijs. l. 34. tit. 18. num. 12.

Menfura facta, si est erratum in ea potest peti vt iterum metiatur & suppleatur defectus. l. 1. tit. 17. num. 144.

Mentio vbi sit de pecunia numerata, intelligitur de numis. l. 34. tit. 18. num. 31. vbi declaratur & intelligitur.

Mercata in suis populis constiture possunt domini, dum tamen nõ faciant ea franca & libera. l. 1. tit. 20. num. 1.

Mercata à dominis in suis populis constituta, an possint ab alijs optuli impediri. ibidem, eodem. nu. 1.

Mercata & ferix necessaria sunt vt ibidem commercia fiant, & contrarius celebrentur. ibidem. numero 3.

Millitarium ordium qui meminerint. l. 9. tit. 18. num. 1.

Minor vngtinquæ annorum, maior

maior tamen quatuordecim, licet contrahere possit, tamen si ei datur restitutio. l. 6. tit. 10. nu. 3.

Minor fideiubens perdere dicitur, & sic restituitur aduersus fideiussorem. ibidem. nu. 4.

Minor an possit esse approbator, & vulgo, *ab maior*. ibidem. nu. 5.

Minor asserens maiorem, an obligetur, ita vt restitui non possit. ibidem. nu. 13.

Minorem iuramentum contra dicitur, an sit necesse de beneficio restitutionis certiorari. ibidem. nu. 27.

Minorianæ cepetate celsionis remedium. l. 5. tit. 9. nu. 3. vbi remissio tradatur.

Minor. 15. annorum excusatur à pecunia, si intra quinque dies non demontiauerit gabellaribus venditiõnem per viam restitutionis. l. 3. tit. 19. nu. 10. Idem in maioribus si offerant gabellam ante condensationem. nu. 11. & contrarium si deciditur in nu. 12.

Mobilia & semouentia in casu legis. 19. titulo. 7. an capienda sint priusquam in mobilia. d. l. 19. nu. 2. & declaratur. nu. 2.

Mobilium appellatiõne, serouentia & est contra continentur. l. 5. tit. 17. nu. 1. nisi de contraria dispositionis voluntate appareat. nu. 2. quod exemplificatur. nu. 4.

Mobilium sive immobilium appellatiõne, an veniant iura & actioes, & nomina debitorum. ibi. nu. 5. & an sint species separare. nu. 6. & quomodo differant. substantia, natura, & effectus. nu. 7.

Moneta forera ab antiquo tempore fuit cognita. l. 33. ti. 33. nu. 1. vbi quod hoc est tributum personale, & sic quod nobiles non solunt perditur, & non imponitur tributis. nu. 2.

Moniales & hospitalia ab ordinario approbata, pia sunt. l. 1. tit. 18. nu. 4. & gabellis immunia, quod fallit sicut dicitur in num. 5. & 6.

Monitio trina an sit necessaria, vt clericus negotiator gabellam debeat. l. 7. tit. 18. nu. 12.

Mulier pro tributo regio in carcerem non potest. l. 1. tit. 7. num. 11. etiam si sit heres conditoris, nisi si coltauerit bona. nu. 13.

Mutandi pecuniam, si postea detur species pro ea mutuum ad huc est, neque debetur gabella. l. 10. 35. tit. 18. nu. 2.

Negotiationes & mercantiz clericis prohibita sunt. l. 7. tit. 18. num. 2.

Nobilis inuitus non tenetur suscipere collectionem gabellarum, nisi ad hoc à populo eligatur. l. 14. tit. 7. nu. 11.

Nobilis etiam non excusatur à gabella, etiam si sit de quatuor militibus ordinibus. l. 1. tit. 18. nu. 10. & an excusetur in millionibus. ibidem. num. 11.

Non quicunque carius vendit quæ in emat, negotiator, sed solum qui ad hoc emit, vt carius vendat. l. 7. tit. 18. nu. 6.

Nullus pro gabella regioque redditu, conueniens est, nisi in loco in quo habitandi, vel in capite iurisdictionis. l. 2. titulo. 7. numero. 1.

Nullus excusatur à solutione huius monetz, nisi nobilis. l. 33. tit. 10. nu. 5. & 4. vel famulus alij seruiens pro sua soldata. vt nu. 4. vbi & quod ex redditu eius non censetur concessa, nisi expresse dicatur.

Oblatione facta in primis subha-
 statione, an sit danda secun-
 da dilatio, vt alius plus offerat. l.
 2. tit. 1. num. 10. tit. 1. num. 10.
Oblatio de facta maioris summae in
 rebus publicis, aut minoris, vbi
 de iure admittenda est, facta iam
 vltima subhastatione, non est pri-
 mus conductor possessione pri-
 uandus, no auditus. l. 1. tit. 1. num. 1.
Obligatus trahere par caponum, de
 bet contrahere vti uos. l. 7. tit. 1. u.
Offerens plus intra terminum signa-
 tum, si intra illud maior licitator
 appareat, admittetur, cu conditio
 ne quod terminus signatus pro-
 rogetur vsque ad talem diem. l. 1.
 tit. 1. num. 5.
Offerens plus intra terminum assi-
 gnatum vltima subhastatione, ad-
 mittendus est licet subhastata sit
 gabella. l. 5. tit. 1. num. 2. vbi in sisco
 id speciale est, secus in alijs non
 privilegatis, sicut sisco: quia in
 eis non intelligitur conditio, nisi
 alius meliorem conditionem at-
 tulerit. no. 3.
Offerens notario vel praeconiati ob-
 ligetur. l. 2. tit. 1. num. 9.
Offerens in subhastatione, an pecni-
 tere possit. ibidem. num. 8.
Officiales, quorum praesentia requiri-
 tur in locationibus gabellarum, no
 possunt eos conducere. l. 4. tit. 10. num. 1.
Officiales iustitiae contrahere prohi-
 bentur in locis sibi subditis. ibi. num. 12.
Omissio qualisqualis ordinis, in ex-
 traordinarijs iudicijs, vitiat ipsu
 iudicium. l. 3. tit. 19. numer. 8.
Omnis licitator in rebus fiscalibus
 sit obligatus donec res rema-
 net subhastata. l. 2. tit. 13. num. 10.
Omnis persona licitare potest sub-
 hastata, quae prohibita non est, l.

6. titulo 13. numero 3.
Ordine cessante deficit substantia,
 l. 3. tit. 13. num. 9.
Padaum additionis in die, sem-
 per inest in uenditionibus, vel
 locationibus fiscalibus in rubric. tit.
 3. num. 6.
Padaum an vitietur, factu in fraude
 legis, vel partis. l. 5. tit. 17. num. 2.
Padaum in cohera adpositis, non ce-
 setur per quaecumque verba de-
 rogatum. l. 3. tit. 18. num. 1.
Panis totius appellacione, comprehen-
 ditur frumenti, ordii, vel Maiz. l.
 3. tit. 8. num. 1. vbi quid si vendi-
 tur in massis. num. 2.
Panis ex fale confectus gabella debe-
 tur. l. 4. tit. 18. num. 1.
Panificos an pstrices, vulgo mada-
 rones, an debeant gabellam ex ritu
 ca eis per alium annonam data,
 vt ex quolibet facceator panes
 praebeant. ibidem. num. 4.
Panificos, quare incarcerantur si ne-
 gligant afferre panem eodum ad
 locum publicum, vendendu. ibi-
 dem. tit. 18. num. 3.
Partitum iura, tertiam partem au-
 gere possunt vltima subhastatio-
 nem, requirebatur ex legis in-
 stris quarta. l. 5. tit. 13. num. 1.
Pecuniae appellacione, veniant au-
 rea, argentea, vel aerea, & omnis
 res, nisi dicatur pecunia moneta-
 ta. l. 2. tit. 18. num. 2. & 3.
Pensionis remissio, solet fieri con-
 ductori ob sterilitatem. l. 2. tit. 9.
 num. 1. quod ampliat, vt etiam proce-
 dat cu sisco, sicut cu priuato. num. 2.
Pensionem solueri propter mitti omni
 exceptione remota, & suo risci-
 gio, & periculo, no censetur susci-
 pere in se periculum pestis. l. 2. tit. 9.
 num. 6. quod ibidem ampliat, &
 num. 7. & sequentibus limitatur.
Peregrinos grauant, regnicolarum
 tribu-

tributa ob regni utilitatem impo-
 sita. l. 1. tit. 18. num. 13.
Perfectum, generaliter dicitur illud
 quo comode vti possumus, & cui
 nichil addi potest. l. 4. tit. 18. num.
 8. & 9.
Perriander Corinthiorum Rex, an ve-
 mine tributum exegit. l. 1. tit. 17. num. 37.
Periculu in genere suscipitur, si alias
 tenebatur de cuiusdama culpa, tene-
 beretur de casu fortuito. l. 2. tit. 1.
 num. 10.
Permutatio, vel cambium quod di-
 catur. l. 2. tit. 17. num. 1.
Permutatio triplici modo fit. ibi. 2.
Permutatio, & emptio & venditio,
 diversi contractus sunt. ibidem.
 num. 8. & sic in aliquibus distingui-
 tur a permutacione, emptio. v. n. 9.
Permutacionis contractus, habet ma-
 ximam & similitudinem cu contra-
 ctu emptionis. l. 2. tit. 17. num. 3. & sic
 traditione rei permutatur, et an sit
 veru dominu, & vsucapiendi co-
 ditio. num. 4. & debetur emptio.
 num. 5. & redhibitoria, & quoto mi-
 noris. num. 6.
Permutari possunt omnes res quae
 possunt emi & vendi. ibi. num. 7.
Perplexitas, & contrarietas. l. 3. tit. 10.
 num. 4. legem 3. de emptio, co-
 ductor in d. l. 3. num. 1.
Personas loquentis, videtur excepta
 in generali sermone. l. 3. tit. 18. num. 4.
Personis prohibitis in. l. 4. tit. 10. lo-
 catio regionu redditu interdictu
 quod, etiam laicos fidei uosores prae-
 stiterit. d. l. 4. tit. 10. num. 1.
Piscer in stagno inter immobilia co-
 parantur, sicut si sunt semoti. ibi.
 stagno. l. 4. tit. 17. num. 1.
Pluribus societate m coherentibus
 an possit vnus ex contractu aha-
 rarius conueniri. l. 6. tit. 13. num. 1.
Pena legalis, in totum parti debe-
 tur, in equatum ei interest. l. 3. 1.

titulo 19. numero 12.
Pena fraudantium gabellas, an ve-
 nit in uenditione, vel locacione ga-
 bellaru. l. 1. tit. 1. num. 1. vbi etiam ex-
 plicatur, quid veniat in contractu
 locationis gabellarum, & quid si
 culpa locatoris, locatione non
 vitatur.
Pena graues imponitur aduersus
 furantes regia patrimonija, & bo-
 na. l. 1. tit. 8. num. 3.
Populus quilibet potest se incapere
 in rebus publicis, regis. ibi. de per-
 cipiendis. l. 6. tit. 9. num. 1.
Possessio sequitur ex permutacione,
 an venditione, dominij, & cau-
 sam vsucapiendi praestat. l. 3. tit. 18.
 num. 16. & cuiusio debetur. ibi. de
 possidentem rem ex qua debetur ga-
 bella, sicut si locat, potest eam re-
 cuperare a venditore rei illius. l.
 8. tit. 18. num. 3.
Potentis vulgo, padesos, qui dican-
 tur. l. 2. tit. 10. num. 2.
Praelati dicuntur qui habent pepe-
 niam dignitatem. l. 4. tit. 10. num. 2.
Praelati appellacione, venit etiam Ec-
 clesiae. ibi. num. 3.
Praelati appellacione, venit capitulu
 sed euacuat. ibi. num. 4.
Praelati appellacione, venit custos
 fructuum Minorum, & quilibet
 habens administrationem cum
 officio perpetuo. l. 4. tit. 10. num.
 5. & etiam habentes iurisdic-
 tionem, & illi qui praesunt. no. 6.
Praelati appellacione, venit etiam
 ibi. de Abbatis. num. 7.
Praelati appellacione, proprie & sicut
 etiam in exemptis venit Papaui no
 exemptis Episcopis, & illi qui ha-
 bent iurisdictionem. ibi. num. 8.
Praetium gabellarum, quo tempo-
 re Regi praestandum. l. 4. tit. 10.
 num. 3. & 4.

BIBLIOTEKA OBYNIA

Principi, nisi quam vult iuri alicuius
præiudicare. l. 6. tit. 9. num. 3. ali
ter enim peccaret. no. 4.

Principi solvere gabbellam non tenetor. l. 3. tit. 18. num. 1. ubi ampliatur num. 1. & 2. profequitur, & numero 3. & 4. ponuntur rationes.

Privilegia quàm latissime licet interpretari. l. 10. tit. 18. num. 5.

Privilegium exigendi gabellas, vel collectas concessum à principe, an possit revocari. l. 1. tit. 17. num. 5. idem in privilegio nequis tenentor ad collectas. no. 53. & an valeat tale privilegium concessum alicui loco, gravato alijs pedaggijs. num. 54.

Probare quis tenebitur, fuisse ante Concilium Lateranense, vel post, decimas concessas. l. 1. titulo 21. num. 12. deciditur. & n. 13. caute la pro ecclesia ponitur.

Probatio quæ sufficit, ex parte laici decimas percipientis, pro fundamento suæ intentionis. l. 1. tit. 21. num. 14. & nu. 15. an sufficit probare immemoriam possessionem percipientis illas, & nu. 17. in contrarium arguitur, & n. 20. & 21. & 22. profequitur veritas.

Probare non est necesse quod fuerit laicus decimas percipiens in feudis, ante concilium Lateranense. l. 1. tit. 21. no. 30.

Prohibiti conducere redditus regios, an possint esse fideiussores, & approbatores. l. 4. tit. 10. no. 15.

Prohibiti si augeant valorem gabellarum, an conducere possint gabellas. ibidem. nu. 15.

Prohibitis conducere gabellas, an sit prohibitus eas retinere, si ante officium prohibitorius eas eodum assuebat. ibidem. n. 17. & 18.

Promissa concedi possunt in loca-

tionibus reddituum regionum. l. 2. titulo 13. num. 1. & idem in rebis civitatis locandis. nu. 2.

Promissa, etiam in rebis sicuti licet concedere. l. 6. tit. 9. numero. 7. & idem in rebis minoris, & civitatis. num. 8.

Promissa, an sint deducenda in computatione solutionis gabella. l. 6. titulo 9. nu. 9.

Promissa, quomodo solvenda sunt, cum plures ad sunt conductores. ibidem. nu. 11.

Promissa, non debentur conductori, de per menor, à populo qui in incapitationem redditus regios habebat à conductore, de per mayor, si conductor ille, de per mayor, non habebat liberum recudimentum. l. 8. titulo 9. num. 3. quod declaratur, & ampliatur. nu. 4.

Promissum quid sit. l. 6. tit. 9. nu. 6.

Q Vadrum pena, contenta in l. 10. titulo 17. cui est applicanda, vide ibidem. num. 6.

Quæ dicantur contra libertatē Ecclesiasticam, l. 8. titulo 18. nu. 1.

Quando non constat de recognitione Ecclesie præsumitur laicum decimas vsurpasse. l. 1. titulo 22. nu. 22. prout num. 21. sufficit per li bellam hanc recognitionem facere & melius. num. 23.

Quarta conclusio legis. 5. tit. 17. ponitur. ibidem. num. 26. & 27. ex qua vnum novum desinitur auctor.

Quarta plura, an possint offerri intra tempus assignatum adiectioni, de quarto. l. 5. tit. 3. nu. 5. & 6.

Quinta pars promissorum, ad conductorem, conducuntur res civitatum, non datur civitati, sicut datur Regi. l. 22. tit. 13. nu. 3.

Ralschia

Ralschia de Spinola, no dicitur casus fortunatus. l. 2. tit. 5. nu. 6. Ratio decidendi ad l. 3. tit. 5. vide ibidem. nu. 7.

Rationes legis. 14. titulo 9. ponuntur in eadem lege. nu. 7.

Rectores civitatum, eligendi sunt. l. 1. tit. 14. nu. 2.

Redactio ad arbitrium boni viri, peti potest contra declarationem æstimatoris rei alicuius. l. 2. titulo 17. num. 52. & num. 53. qui à tali declaratione appellari potest, si à iudice facta sit.

Regina, an gaudeat immunitate non solvendi gabellam. l. 3. titulo 18. num. 6.

Regis privatus, dicitur persona potens. l. 7. tit. 10. num. 1.

Regi dicenti se ex iusta causa impo-
suisse, an credatur. l. 1. titulo 17. num. 67.

Regij redditus de iure communi per 20. dies subhastandi erant. l. 3. titulo 21. numer. 1. & ibidem coram quibus debet eorum subhastatio fieri.

Regnum vocandum est, in imponendis novis tributis, vel in augendis antiquis. l. 1. tit. 17. nu. 24.

Remissio pensionis, non fit quoties conduct or suscipit in se perite uli sue multum, siue parum percipiat, quia illa verba, si qui percipiuntur, conditionem & semper eam esse ostendit. l. 2. tit. 9. n. 4. & 4.

Remissio pensionis, non habet locum in gabellis conductonibus, ob quemlibet casum fortuitum. l. 2. tit. 9. n. 26. attenda lege prædicta.

Renunciatio casu fortuitoru, ad incogitata non extenditur. l. 2. tit. 9. n. 17. & 18. exemplificatur, & nu. 19. ampliatur, etiam si interce-

niat iramentum.

Renunciatio minoris ætatis, non sufficit ubi contractus ex alia causa quam minoris ætatis, est nullus, neque est censendum renuntiationi remedio lesionis ultra dimidiam. l. 6. titulo 10. num. 23. & 24.

Renunciatio officij in favorem Titij si fiat cum clausula, & non aliter, nec alio modo, annullat contractarium impositionem. l. 1. titulo 13. nu. 4.

Renuntians casu fortuito cogitare & non cogitato, an censetur renuntiasse in soluto. l. 2. titulo 9. nu. 27. nu. 28. & 29.

Rex de iure, nisi lege sua id exprimet, non esse libera gabella solutione. l. 4. tit. 17. nu. 21.

Rex potest pro eodem, siue pro minori pretio, redditus suos dare populis in incapitationem. l. 7. titulo 9. nu. 3.

Rex Hispania, non recognoscit suæ potestatem. l. 1. tit. 17. nu. 5.

Rex transmittit potestatem regis, non vero Imperator. l. 1. tit. 17. nu. 6. & sic gabellas, & vectigalia imponere potest. nu. 7.

Rex potest petere gabellas de libertatē à venditoribus omni tempore. l. 19. tit. 17. n. 6 & nu. 7. quo tempore computatur annus eiusdem legis decimatione.

Rex super tertijs decimis percipientis, fundatam habet suam intentionem. l. 1. tit. 21. nu. 1.

Rex potest tertijs decimarum in alios transferre, etiam per viam contractus, tanquam res in suo patrimonio incorporatas. l. 1. titulo 21. num. 21.

Romanorum tempore, etiam quod dicitur venditionis fuit in eodum. l. 1. titulo 17. nu. 18.

S. Alua guardia, & securitas regia conceditur gabellarum conductoribus. l. 21. titulo 11. numero 1. & numero 2. an hæc protectio extimat à iurisdictione ordinariorum.

Sartor, an debeat gabellam, ex pan no ei tradito ad faciendas calligas, siue aliud quid, vel dominus panni. l. 34. titulo 18. numero. 6.

Satisfare promittens, satisfacit dan do fideiussorem, ciuem, aut exterum, idoneum tamen eiusdem prouintiz, & territorij. l. 1. titulo 10. numero 8. & numero 9. infra ad licentiam datam vedendi bb na maioratus.

Scientia non sufficit, vbi factum requiritur vt quis constituatur in mora, vel negligentia. l. 3. titulo 19. num. 5. cum sequentibus.

Scripturam requiri per partes, ad substantiam contractus, vel ad probationem. l. 1. titulo 17. num. 124. & 125. cum sequentibus ali quibus verbum, volo, est dispositiuum numero. 126. & num. 127. alia de eodem.

Secularis, non potest iudicare cleri cum, etiam clerico consentiente l. 7. titulo 18. num. 13.

Similia illa dicuntur quorum sunt termini diuersi, vna. vero ratio, vel qualitas. l. 34. titulo 18. nume ro. 11.

Socius vnus rei communis, si com pellit socium vt det suam partem iusto partem, vel accipiat suam eodem pretio, non debetur ex hoc gabella. l. 35. titulo 18. nume ro 18. nisi vbi numero 19. & 30. & 31. declaratur hæc limitatio, & numero 34. procedit in hoc ampliatiue.

Statutum non valet, dispones quod de dote soluatur gabella. l. 35. tit. 18. nu. 6.

Statuto an fieri possit, quem ob alterius culpam puniri. l. 8. tit. 17. numero 4.

Statuto stante, quod de qualibet be stia soluatur gabella, intelligi de bet de viua, non vero de mortua l. 7. titulo 17. num. 3.

Statuto si cautum sit vt ciuitas tenea tur ex incendio, non tenebitur, si fulgur ex Cælo cadat. l. 2. titulo 9. num. 20.

Subhastatio, est facienda in loco pu blico. l. 4. tit. 11. num. 1.

Subhastatio publica facienda est in rebus publicis, licet non fiat in re bus priuatorum. l. 3. tit. 12. nu. 1. & præconia debent interuenire. num. 2.

Subhastatio debet fieri presentibus officialibus. l. 1. tit. 14. nu. 3. & quo tempore.

Subhastatio vltima, hoc est, *extrema*, an habeat executionem paratam. l. 10. titulo 16. nu. 3.

Subhastatione vltima facta, nullus alius est admitendus, etiam in continenti plus offerens. l. 4. tit. 11. num. 4.

Subhastationis tempus, licet iudici vel officiali minuire. l. 2. tit. 11. num. 10.

Summationales, ac supremi, an possint in locutionibus gabella rum derogare conditionibus ge neralibus pro legibus scriptis, in rub. tit. 9. nu. 2. & 3.

Suscitatores qui dicantur. l. 1. titulo 14. nu. 1.

T. Abellionibus etiam, del numero, gabellarum conductio pro-

hibetur. l. 4. titulo 10. numero 14.

Tempus immemorabile requiritur, ad præscribendum ius gabelliz. l. 3. titulo 17. num. 3.

Tempus quod datur in ijs licitationibus rerum regiarum. l. 2. titulo 13. nu. 11. 12. & 13.

Tempus secundum, quod assignatur ibidem. nu. 14. & nu. 15. vbi quot dierum sit.

Tempus tertium assignatur. ibidem. num. 16. per modum duplamenti, vel triplamenti, quæ in nostro regno vocatur, *paja del quarto*, & ibi, quod tempus dierum detur.

Tempus triplex consideratur in licitationibus. l. 2. titulo 13. numero 10.

Testes approbatorij quod remediū habebunt, vt non remaneat obligati. l. 6. titulo 10. num. 12.

Testes approbatores vt teneantur, an requiratur quod debitores approbati, tempore solutionis sint non soluendo, vel idonei. l. 14. tit. 7. num. 4.

Testi de facto proprio de pccati creditur, & quando. l. 28. titulo 19. nu. 8. & 9.

Tributa Regi soluntur, propter subiectionis ius. l. 1. titulo 17. numero 17.

Tributa, & gabellæ non nisi ex iusta causa imponendæ: ibidem. numero 25. & numero 26. hanc causam ex tributis iustificari dicitur, & numero 27. cum quætor sequentibus, ad late profecquitur.

Tributa iniusta sunt illa quæ imponuntur à non habente potestatem ad hoc, vel quæ peccat in forma, & proportionem, siue ex fine, siue ex materia. l. 1. titulo 17. numero 40.

Tributa necessaria & iusta, soluen-

da sunt. ibidem. numer. 41.

Tributa imposita, eroganda sunt ad illas causas ad quas, & ob quas, concessa sunt. ibidem. numero. 42.

Tributa ob vniam causam imposita, possunt ad aliam iustam causam reduci, & peri. ibidem. num. 43. & 44. intelligitur, vbi numer. 45. quid si est dubium, an cessauerit iusta causa.

Tributa imponenda per alios habentes potestatem ad imponendi, eisdem requisitis iustificanda sunt, quæ necessaria sunt, eū Rex non recognoscens superiorem eas imponit. ibidem. num. 46. & 47. & 50. & tunc populus omnis debet conuenire in simul, non vero solum Consilium Decuriorum. num. 48.

Tributum, non tam propter Regis, quàm propter populi utilitatem datur. l. 1. titulo 17. numero 29. & sic numero 30. non debet esse in populi destrudionem.

Tributum impositum, iuste, & cum requisitis debet disponi seruando proportionem geometricam ibidem. nu. 31.

Tributum impositum sine auctoritate, aut sine iusta causa, aut sine debita proportione, iniustum est. ibidem. nu. 32.

Tributum ex edens iustam proportionem, pro excessu, non tenebitur subditus soluere tributum in eo consentientia. ibidem. numero 32. & 33.

Tributi proportio iusta, & causa eius, arbitrio iudicis committitur. ibidem. nu. 34.

Tributum, à principio potest esse iustum, & habente tempore iniustum, vt quia causa cessat. ibidem. numero 36. vbi refertur exem-

plum de hoc
 Turnustactus de vno licitatore in
 alium, debet notificari illi in quo
 fit, & differt a quibra. l. 12. titu.
 1. num. 2. in fine cum sequenti-
 bus, & in l. sequenti repetitur.
 Tutores, & curatores minorem an
 possint gabellam conducere. l. 6.
 titu. 10. nu. 14.
 V.
 Valer locatio duorum reddi-
 tuum regalium, vno pretio
 iohannato, & quis tunc declara-
 bit. l. 17. titulo 13. num. primo.
 Vedigallum ius, est de maximo im-
 perio, & de regalibus. l. 1. titu. 17.
 num. 4.
 Vedigal, respectu directi domini
 non potest praescribi, sed tantum
 respectu vtilis, & datur publicia-
 na. l. 1. tit. 17. nu. 66.
 Vendens domum, cum conditione
 ut ex pretio ematur praediu, pro
 securitate an possit praediu emi
 in alio territorio. l. 1. titulo 10. nu.
 3 & 6.
 Venditoris est periculum, ante me-
 surationem rei vendita ad men-
 suram. l. 1. tit. 17. nu. 12.
 Venditionem fieri ad mensuram,
 pondus, vel numerum, quando
 dicitur. l. 1. titulo 17. num. 143.
 Venditiones, aut permutationes, an
 fieri possint coram publico tribu-
 lione loci, ubi bona sita sunt, si ibi
 non adsint tabelliones, del numero
 l. 10. titu. 17. nu. 11.
 Venditor rei alienae de qua domi-
 nus non debet gabellam, non de-
 bebent vendens eam, l. 10. titulo 18
 num. 1.
 Vendita equa, vel vacca, an & pul-
 lus eius venditus censetur. l. 34.

titulo 18. numero 28.
 Venditor & emptor si sunt eiusdem
 loci, non tenetur emptor ad
 se retinere gabellam. l. 32. titulo
 19. numero 1. nisi in casibus a iu-
 re expressis. vt numero 2. & nu-
 mero 3. quid in eadem a clerico
 debente gabellam ex vendi-
 tione, & numero 4. dem quoad
 manifestandam venditionem nu-
 me. 7. & 8. limitatur tam quoad
 dictam legem 32. eiusdem titu-
 li.
 Veneti possunt pro mercibus mari-
 timis, gabellas imponere, quia
 sunt domini Maris Adriatici. l.
 tit. 17. nu. 49.
 Verba *inrigantose* et, in. l. 5. titulo
 17. ad quid opponantur, dict. l. 5.
 num. 30.
 Verba legis soluere iubentis gabel-
 lam, de primo contractu non
 de secundo: potest esse fideius-
 sio, intelligenda sunt. l. 2. titu. 17.
 num. 27.
 Verba *inrigantose*, contenta in le-
 ge 10. titulo 17. quomodo intelli-
 gantur dicta. l. 30. numero 4.
 et 5.
 Verba, *in rigantose*, contenta in l. 1. titu.
 10. ad quid referenda sunt. d.
 l. 1. nu. 9.
 Verba *per via de mercaderia*, et
inrigantose, contenta in l. 7. titulo
 18. quomodo intelligantur, dict.
 l. 7. nu. 14 & 15.
 Verba legis quinta, titulo 13. *accus*
 10. *prax* a vender, cum effectu sunt in
 intelligenda. l. 1. nu. 3.
 Verbum, *emio*; exponitur quoad
 que procedo. l. 1. titulo 11.
 num. 3. ad finem.
 Verbum, *stras*, in lege 17. titulo
 16. de similibus intelligendum
 est dicta lege 17. numero 1 & 2.

VINCENTIVS SI-
 sternes Valentinus Iuris Pontificij Sal-
 manticae studiosus: Candido
 Lectori, S.

ABSOLVTO, adhuc tamen typis non omnino ma-
 dato hoc vltimo libro Commentariorum Nouae ac Re-
 giae Recopilationis: obijci Placentiae die 23. Iulij. anno
 1598. Splendidissimum vtriusque Iuris lumen Illepho-
 sus de Azevedo, cuius tanta fuit in Iure peritia, tantaque sui inge-
 nij dexteritas, tantaque vigiliae ac lucubrationes: vt omnes alios
 nostri Iuris interpretes longissimo superaret intervallo, quod lu-
 ce meridiana clarius ipsius opera conestantur. Omnipotenti ta-
 men Deo immortales referamus gratias, quoniam hunc grauissimum
 Doctorem in sempiternam Patriam voluit conuolare, post
 quam optatum imposuerat finem omnibus suis Commentariis
 super totam Nouam ac Regiam Recopilationem: ita tamen mo-
 te praeventus, vt hunc vltimum rerum notabilium Indicem a de-
 re non potuerit sicque licet huiusmodi Doctores, liberi, quae
 disertissimi, & doctissimi non defuerint, absentiae tamen eorum;
 & temporis angustiarum causa, illum ipse composui. Quod ideo
 te scitum volui (Candidissime Lectore) vt ne, si forte aliquid in
 eo minus recte elaboratum reperias, illud tanto Doctore imputa-
 re valeas. Quare illum benigno suscipere animo, quonia eidem Ille-
 phonso de Azevedo clarissimo huius operis conditori, atque to-
 tius Hispaniae decori & ornamento, eum dicatum atque conse-
 cratum volui. Vale.

VINCENTIVS
Iohannes Valentinus Iuris Pontificij Sacerdos

maius studiose Curioso
Lectore

RESOLVTO, ad huc usque non est
datus hoc volumine Commissionum Novarum
Sic Recopilationis: obijit Paccius dicitur
1582. splendoribus virtutibus suis
ludicris, sed etiam in iuribus, quod
nisi hereticis, tunc in iuribus, ut
notis iuris in quibus, ut
et meritis claris, ut
tunc Doctorum in
tunc Doctorum in
quam optatum in
superiorum Novarum
te periturus, ut
te non poterit
distinguitur, & dicitur
& temporis angustia
te dicitur volui (Candidatus
cominus te de laborum repetitis illud
te videri. Quare illum primum
pho de Acedo, et nihilominus
suis Hispanie doctori & oratione
certum vobis. Vale

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ІМЕННИКОВА